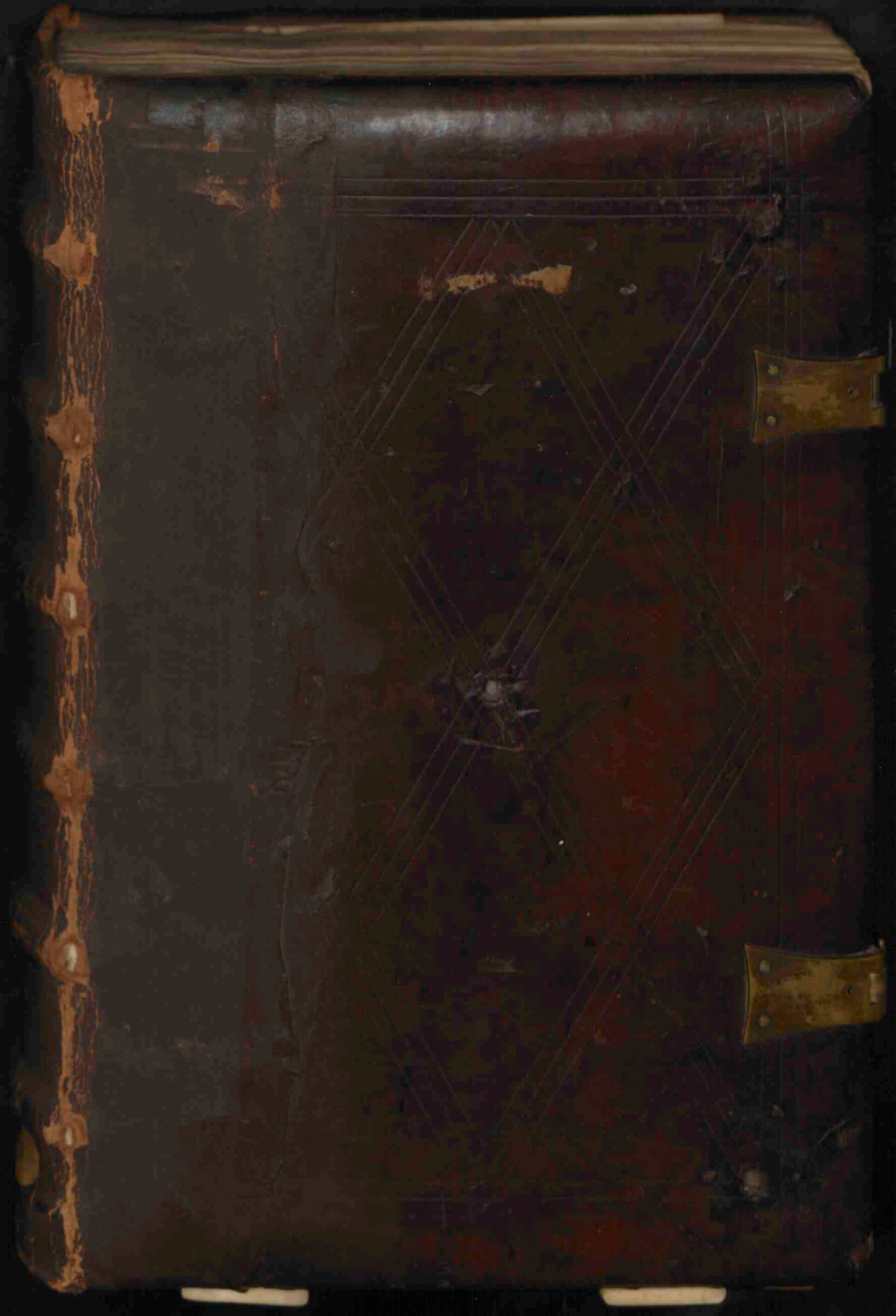

Legenda aurea

<https://hdl.handle.net/1874/326474>

Codd. MSS. Latini

~~n. 118.~~

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
N. 24.

Hs.
2 B 5

T. 230
1

Kant 2
H. B. N. 5

230 (Eecl. 24, 25, antea 288n, o.) Membr. 2 vol. in fol. (I) et 177; (I) et 216 ff., 2 col. Saec. XV.

(Jacobus de Voragine), Aurea legenda sive Passionale.

Vol. I. (Fol. I). Tabula auree legende. Fol. 1a. Incipit prologus auree legende super legendis sanctorum in quatuor tempora distincti. Universum tempus praesentis vite, cet. (Fol. 171b explicit: De sancta barbara).

Vol. II. (Fol. I Tabula). Fol. 1a. Dicto de festiuitatibus que occurrunt inter tempus reconciliacionis (sic) cet. (Fol. 216b explicit: De dedicatione ecclesie).
„Liber monasterii Regularium in Traiecto.”

230

De hoc codice e monasterio Canonicorum Regularium Traiectensi oriundo invenitur in tabulario civitatis Rheno-Traiectinae charta huius tenoris:

„Ego volkerus de lichtenberch canonicus ecclesie sancte marie Traiectensis notum facio omnibus et singulis has litteras visuris et audituris, quatinus pio affectu motus ad fratres domus Regularium in Traiecto contuli eis quoddam volumen auree legende nigri corei, ut hoc numere et aliis bonis eis per me exhibitis ammoniti sint mei memores in oracionibus suis, reservans tamen michi usufructum ad vitam. In quorum testimonium sigillum meum presentibus est appensum. Anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo octavo. In vigilia sancti thome apostoli” (1448 Dec. 20).

liber monasterij Regu^m in Traiecto

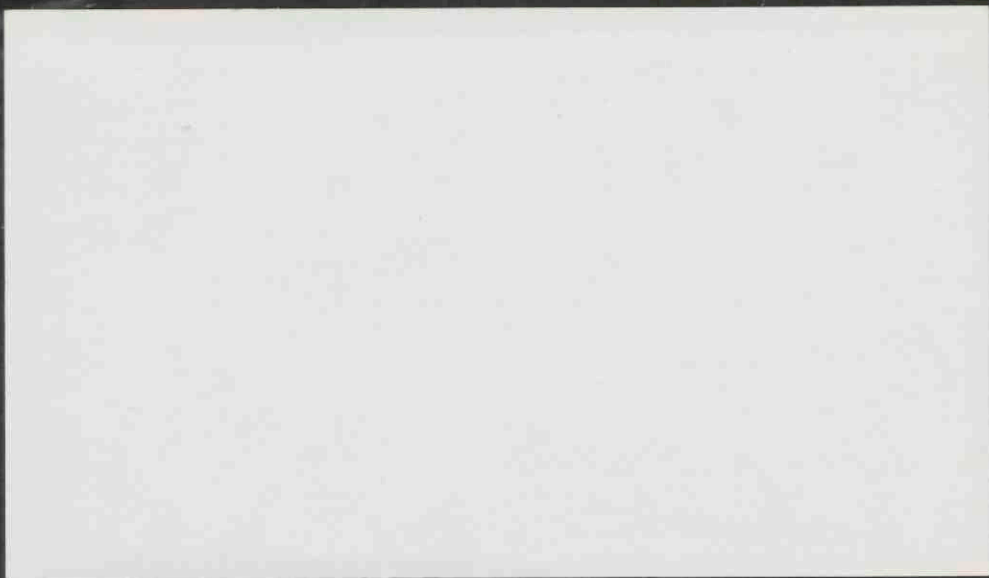
91. 842. 21

2. 11. 1000. 31.

Ms. 230¹ (2. B. 5)

Collatinformule :

I (= tigen voorplat geplakt schutblad en fol. ii),
II-3 (fol. i; laatste drie (blanco) fols. weggemeden),
2 IV (16), II (20), 19 IV (172), III-1 (177).

n°. 248. p.

N°. 200. m. lico N.

Tabula ante legende

De tpe riuuacois.
 De aduentu.
 De scō andrea.
 De sancta barbara.
 De scō nicolao.
 De scā lucia.
 De scō thoma.
 De tpe reconuacois.
 et pegrina cois.
 De uacitate diū.
 De scā anastasia.
 De scō stephano.
 De scō iohē aplo.
 De innocētibz.
 De scō thoma cātuariē.
 De scō siluestro.
 De circūsiōne diū.
 De epyphama diū.
 De scō paulo hēmita.
 De scō remigio.
 De scō hylano.
 De scō machario.
 De scō felice in pincis.
 De scō marcello.
 De scō anthonio.
 De scō fabiano.
 De scō sebastiano.
 De scā agnere.
 De scō viuencio.
 De scō basilio.
 De scō iohē elēosinario.
 De cōsiōne scā pauli.
 De scā paula.
 De scō uiliano.
 De tpe deuacois.
 De septuagesima.

De sexagesima.
 De quinquagesima.
 De quadragesima.
 De ieiunijs quatuor tpm.
 De scō ignacio.
 De purificacōe bte marie.
 De scō blasio.
 De scā agatha.
 De scō uedasto.
 De scō amando.
 De scō ualentino.
 De scā iuliana.
 De cathedra scā petri.
 De scō madhya aplo.
 De scō gregorio pp.
 De scō longino.
 De scō benedicto.
 De scō patrio.
 De annūacōe dñi.
 De ramispalmar.
 De cena domini.
 De corpore xpi.
 De passiōe diū.
 De tpe reconuacois.
 De resurrectōe diū.
 De scō secundo.
 De scā maria egyptiaca.
 De scō ambrosio.
 De scō georgio.
 De scō marco euāgel.
 De scō marcellino.
 De scō vicali.
 De bēgrie qdā anchpoch.
 De scō petro martyre.
 De scō philippo aplo.
 De scō iacobo aplo.

C. lviij.

De iuencōe s̄c̄e crucis.

C. lxi.

**De s̄c̄o iohāne ante
portā latinam.**

C. lxij.

De letania maiori.

C. lxiii.

De ascensione dñi.

C. lxiiii.

De missione sp̄s s̄c̄i.

C. lxv.

**De s̄c̄is gordiano et
ep̄p̄matio.**

C. lxvi.

De s̄c̄is uero et adylico.

C. lxvii.

De s̄c̄o panaxio.

Incapit. plogus auree legende si le
gedis scōr i quoz ipa distiucte

Divisu
tēpus
p̄sentis
vite in
quoz
distiui
tur. scilicet
in tēp̄

deuacōis. renouacōis siue re
uocacōis. recōsiliacōis et pe
guacōis. **T**empus deuacō
nis fuit ab adam postq̄ sa
lucet a deo deuacuit. et dura
uit usq; ad moysen. Et illud
tempus reputat ecclā a septu
agesima usq; ad pascha. **U**
ñ et tunc legitur lib gene
sis in q̄ ponitur deuacō p̄
oz p̄nā. **T**empus renouac
ōis siue reuocacōis incepit
a moysen et durauit usq; ad
nāuitatē xp̄i in quo hoies
p̄ p̄phetas ad fidē xp̄i reuo
ca s̄ et renouata. Et illud
tempus reputat ecclā ab ad
uētū dñi usq; ad nāuitatē
xp̄i. **U**ñ tunc legitur ysaya
ubi de hac renouacōe apte
agitur. **T**empus recōsiliacō
nis ē tempus in quo p̄ xp̄m
sumus recōsiliati. Et illud tē
pus reputat ecclā a pascha
usq; ad pentecostē. **U**ñ et tē
legitur apocalipsis ubi ple

ne agit de mistio huius recō
siliacōis. **T**empus pegnacō
nis est tēpus p̄ntis uite in
quo pegrini et in pugna sē
p̄ sumus. Et illud tempus repu
tat ecclā ab octaua p̄thecol
tes usq; ad aduētū. **U**ñ tunc
leguntur libri regū et ma
chabeoz in quib; de multipli
ca pugna agit p̄ quā uoltra
sp̄ualis pugna assignatur.
Tempus at̄ illud qd̄ ē a na
tali dñi usq; ad septuagesimā
p̄t̄ continetur sub tpe recō
siliacōis qd̄ est tēpus leticie
s. a natali dñi usq; ad octa
uas p̄t̄ epiphane. p̄t̄ sub
tpe pegnacōis. s. ab octa
uis epiphane usq; ad sep
tesagesimā. **E**t p̄t̄ accipi her
q̄duplex tpm uacō p̄mo
penes quatuor tpm distiuc
tōes ut hyemps referat̄ ad
p̄mū. uer̄ ad scdm. estas ad
terciū. autūpnus ad quartū
Et rō appacōis satis patet.
Scd̄ penes quatuor diei
p̄tes ut nox referat̄ ad pu
mū. mane ad scdm. meridies
ad terciū. uesp̄ ad q̄rtū. **L**icet
at̄ prius fuit deuacō q̄ reuo
nacō tū ecclā oīa officia sua
pocaus incipit in tpe reuoa
cōis q̄ deuacōis. i. aduētū
pocaus q̄ in septuagesimā. Et
hoc duplia rōne. **P**mo uevi

deat inape ab errore. tenet
enī rē et non sequit' ordinē
q̄s sicut ewangeliste sepe
faciūt. Sād qm̄ p̄ aduentū
xpi oīa renouata sūt. p̄pter
qd̄ et tempus istud dicit' tē
pus renouacōis. apocalipsi'
xvi. Ecce ego noua facio oīa
Congrue igitur ī hoc tpe re
cōsiliacōis ecclā omīa officia
sua renouat.

Ut igit' ordō q̄s ab ec
clia distinctus seruet'
p̄mo agem' de festiuitatib'
q̄ occurrūt in tpe renouacō
nis qd̄ tempus rep̄tat ecclā
a ab aduentū usq; ad natiuitatē
dñi. Sād de illis q̄ occurrūt
infra tps qd̄ p̄t' contāct' sub
tpe recōsiliacōis. p̄am s̄ tpe
p̄grinacōis qd̄ tps rep̄tat
ecclā a natiuitate usq; ad sep
tuagesimā. Tercō de illis que
occurrūt infra tēpus deua
cōis qd̄ temp' rep̄tat ecclā
a septuagesimā usq; ad pascha
Quarto de illis q̄ occurrunt
infra tempus reuualiacōis
qd̄ tempus rep̄tat ecclā
a pascha usq; ad pentecostē
Quinto de illis que occurrūt
infra tps p̄grinacōis qd̄
tempus rep̄tat ecclā ab
octauis pentecostes usq; ad
aduentū dñi. *De aduentū dñi
m̄ ihesu xpi:*

Aduent' dñi p̄ q̄tuor
septuagias agitur ad
significādū q̄ quatu
or s̄ aduent' dñi. s. in carnē.
ī mentē. in mortē et ad iudi
cū. **V**ltīa aut' septuagias uix
finitur. qz scōz gloria que da
bitur in ulāo aduentū nūq;
tiatur. Hinc ē etiā qz p̄mū
respōsorū p̄ime diuice adue
tus cōputata glā p̄i q̄tuor
ūlus continet ut p̄edōs q̄
tuor aduent' designet. Quis
aut' an magis cōueniat p̄
des locō attendat. **C**irca aut'
quaduplex sic aduentus tñ
ecclā sp̄aliter de duplici s. ī car
nē et ad iudiciū uidet' med
riā facē sicut in officio ipi'
tps patet. **H**ic est etiā qz ie
iunū aduent' p̄am ē exulta
cōis et p̄t' meroris. **N**ā rōe
aduentus in carnē dicitur ie
iunū exultacōis. rōne adue
tus ad iudiciū dicit' ieiunū
meroris. **E**t ad hoc inuendū
ecclā cantat tunc quedā can
tica leticie et hoc p̄t' aduen
tū supue uie et exultacōis
qdā uō deponit. et hoc p̄pter
aduentū leuere iusticie et me
roris. **C**irca aduentū igitur
in carnē duo uideri p̄t. s. ad
ueiendi oportūtas et adue
tus utilitas. **O**portūtas uei
endi attēditur p̄mo ex p̄t'

hōis qui pmo in lege natūe
cōuicti sūt de defāi diuine
cogitōis. Vñ tunc in pesti
uos errores ydolatrie cecidit
et ideo coactus ē dicē ac cla
mare. Illūa oculos meos ⁊
Deū aduenit lex ^{in dēns} q̄ quic
tus est de impotētia. cū pms
clamaret nō deest qui impleat
s; q̄ iubeat ibi solūmō est e
rudis; s; nō a pōo libatus
nec p aliquā grām ad bonū
aduus; et ideo coactus ē iu
tare ac dicē. nō deest qui iu
beat; s; qui impleat. Oportune
igitur filius dei uenit. qū hō
de ignorantia et de impotētia
cōuictus fuit. ne si ante uel
set homo suis mīris salutem
asciberet. et iō medicane gra
tus nō eēt. **S**ed ex pte q̄is
qū uēit in plenitudine que
ad galatas vj. At ubi uenit
plenitudo q̄is ⁊. Augustin⁹
Multi dicunt quare nō ante
uenit x̄ps q̄ nondū ueniat p
plētudo q̄is. modante illo p
quē scā sunt q̄a. Deniq; ubi
uenit plenitudo q̄is uēit ille
qui nos libauit a tpe. libati
aut a tpe uenturi sum⁹ ad il
lā eternitatē ubi nullū ē temp⁹
Tertio ex pte uulnīs et mor
bi vniuersalis qm̄ qm̄ morbus
eāt vniuersalis oportūm fuit
vniuersalē exhibē medianam.

vñ dicit augustin⁹ q̄ tūc m̄g
nus uenit medic⁹ qū p to
tū mūdū magis iacebat
egros. Vñ eāt in septē qua
phoms que cātant aū na
tūatē dñi ostendit in sapia
tate sui morbi. et ad quēlibz
petit remediū medicine. Nū
siquidē aduentū dñi t̄cane
eram⁹ ignorātes siue cca. et
ms pens obligati. serui dya
boli. mala p̄m consuetudi
ne victi. tenebris obuoluti.
exules a patria et expulsi:
Ideoq; indigebam⁹ doctore. re
demptore. libatore. educato
re. illūatore et saluatore:
Quia s; ignorātes eram⁹.
idō ab ipō edoceri indigeba
mus. et iō scā in p̄na an
tiphona clamamus. **O** sapi
entia que ex ore altissimi p
disti ⁊. ueni ad docendū nos
viā prudēcie. **S**; parū p̄des
set si docerē et nō redimerē.
et idō ab ipō redimi postula
m⁹ cū in scā clamam⁹. **O** a
duay et dux idm⁹ israhel ⁊
uēi ad redimēdū nos in bra
chio extēto. **S**; qd̄ p̄desset si
cēm⁹ docti et redempti. et ad
huc p̄ redēp̄tione dēuierē
captiui. et idō libari petim⁹
cū in terra clamam⁹. **O** ra
dix yesse ⁊. ueni ad liban
dū nos iam noli tardare:

Sed quid potest captivus si el-
set redemptus et liberatus si tamen non
essent ab omni vinculo abso-
luta ut sine peccatis essent et li-
bere possent ut quo vellent?
Patrum igitur potest si nos re-
dimisset et liberasset si tamen ad-
huc vinctos tenet et ideo ab
omnibus peccatis vinculis educa-
petum tamen in quarta clama-
mus. **O** clavis david et veni educ
vinctum de domo carceris sedentem
in tenebris et umbra mortis
Sed quia illi qui sunt diu in
carcere habent oculos obtecta-
tos nec clare videre possunt. Ideo
per absolucione a carcere restat
nos illuminandos ut videamus quod
vere debeamus. Et ideo in quarta
clamamus. **O** omnes splendor lu-
cis eterne et veni illumina seden-
tes in tenebris et umbra mor-
tis. **S**ed si eorum dicitur et ab i-
miciis penitus liberati et illuminati
quod valeret si debemus salvari.
Et ideo in duabus sequentibus
salvari petimus tamen dicimus. **O** rex
gentium et veni salva hominem
quem de limbo formasti. **O** em-
manuel et veni ad salvandum nos
domine deus noster. In prima autem
petimus salutem gentium tamen dicitur.
O rex gentium. In secunda salu-
tem iudorum quibus deus legem dedit
Quia dicitur. **O** emmanuel dixit legi-
fer noster et Italicas autem

ipsi advenit a divitis sanctis ac-
signat divitum modo. Ipse namque
dominus sicut patet luce in propter
septem utilitates se venisse et
missum fuisse testatur dicens
Spiritus domini super me et tibi per
domine dicit se missum esse ad pau-
perum consolacionem ad controrum
sanacionem ad captivorum libera-
cionem ad invidorum illuminacionem
ad peccatorum remissionem ad totam
humanam generem redempcionem et ad
inimicorum retribucionem. **A**ugustinus
autem ponit tres utili-
tates sui advenit dicens. In
seculo isto maligno quod hunc
datum nisi vasa laborati et mo-
ri. Hec est incanonia regiois
ure et ad tales merces mer-
cator ille descendit et quia omnium
mercator dicit et accipit dicit
quod habet et accipit quod non
habet. Christus in ista mercatu-
ra dedit et accepit. accepit quod
hic habetur. scilicet vasa laborati
et mori. et dedit renata resur-
gere et in eternum regnare. **U**nde
venit ad nos celestis nego-
ciator accipe contumeliam et
dare honorem. Subire mortem
et dare vitam. haurire ignominiam
et dare gloriam. **G**regorius
autem ponit quatuor causas
sive utilitates advenit ipsi
dicens. Scidebant autem omnes
supbi de adam stipe per gentem

pspsa vite pūas appetere. adū
sa deucare. obpbra fugere.
glām sequi. venit int̄ eos in
carnat̄ dñs adūsa appetēs
pspsa spuens. obpbra āplet
tens glām fugiens. **C**idē. Cū
tus expectat̄ venit. veniēs
noua docuit. docēs mira erer
ant. mira faciens praua co
lauit. **B**ernardus quoz ali
a p̄ponit dicens. Tripla mor
bo misēabiliter laborabam
nā et faales sum̄ ad seducē
dū et debiles ad opandū et
fragiles ad resistendū. Si dil
ceruē volum̄ int̄ bonū et
malū deapiū. Si rēptam̄ fa
cē bonū defiam̄. Si conanū
resistē malo supari. Ratiū
est igitur saluatoris aduēt̄
ut in nobis p̄ fidē h̄itās illu
m̄iet caratē nrām. et nobis
cū manēs adiuuet infirmi
tatē nrām et p̄ uobis stans
fragilitatē nrām p̄cegar et
p̄pugnet. **H**ec dicit Bernardus
Cura scdm̄ aduētū s. ad in
dicū duo uident̄ s. l. aūcedē
aa iudiciū et cōcomitāaa. aū
cedēaa s. tra. sab ligna tribi
lia et antyxi fallaa. et ig
nis vehemēaa. **S**igna tribi
lia p̄cedēaa iudiciū ponūt
quoz luce xxi. Cūc ligna ī so
le et luna et stellis et in tris
p̄lura genū p̄ confusione

lōm̄ mans et fluctuū. **I**na
ligna p̄ma dēciat̄ apoc̄ v̄
Sol s̄s est niger t̄q̄ lacus
siliat̄. et luna s̄a est sicut
sanguis. et stelle celi ceciderūt
sup̄ tram. Sol aut̄ dicitur ob
scuri ul̄ quātū ad sui lūis
p̄uacōne ut patrefamilias .i.
homie moriente q̄ lugē ui
deat. **V**l̄ quātū ad maiors
lucis et daitans xp̄i sup̄uēa
onē. **V**l̄ quātū ad metha
phorica locutiōne q̄ t̄a seuera
erit vindcā diuina q̄ etiā sol
ip̄am respicē nō audebit. **C**e
lū aut̄ dicit̄ hic aereū. et stelle
vocat̄ a sub q̄ habēt similitudi
nē stellarū. **E**t dicit̄ stelle ca
dē de celo scdm̄ vulgi op̄ionē
q̄ a sub descēdit. **D**ū 7 sc̄pt̄a
conformat se cōi mō loquen
di. tūc aut̄ maxie fiet in aca
ralis ip̄ressio. q̄ ignea calidi
tas h̄ūda bit. et hoc faciet do
minus ad t̄ore p̄cōr. **V**l̄ stel
le dicit̄ cadere q̄ igneas co
mas emittēt. **V**l̄ qui uidebā
t̄ stelle de etiā cadent. **V**l̄ q̄a
rethēt lūmē suū ut mīme vi
deantur. **D**e q̄to ligno q̄ e
ut p̄lura genū in tris. **R**e
gatur mathei xxij. **E**rit tūc
tribulacō qualis nūq̄ fuit
et. **Q**uātū lignū s. confusi
onē maris quidā existiant
eē. q̄ mare cū maguo frigo

acthen

re pibit a prima qualita
te sedm illud apoc' xxi. Et
mare ia non e. Vel sedm a
lios ille sonus eic. q' no sine
magno murmure xl^m cubi
tis sup montes eleuabitur.
et postea depmetur. Vl' ad
lram sedm gregoriū tūc fi
et noua et inaudita maris
et fluctuū parbacō **T**eromi
mus aut in analibz hebre
oz inuenit xv signa pcedēna
iudiciū. S; utriū concunne
futurae sunt au utpolaē nō
explic' **P**rima die eriget se
mare xl^m cubitis sup alatu
diuē mōtū stans in loco su
o q' murus **S**ecūda die tānū
descēdet ut vix possit uideri
Tercia die maris belue
apuces sup mare dabunt
mugitus usq; ad celū. et ea
rū mugitus solus deus intel
liget **Q**uarta ardebit ma
re et aqua **Q**uinta arbore
et herbe dabūt rore sangui
neū. In hac etiā quita ut q
dam asserūt oīa uolantia ce
li cōgregabūtur ī cāpis vni
qđq; genus in ordine suo n̄
gustancia neq; bibencia. sed
vianū aduētū iudicis formi
dancia **S**exta inent edificia
In hac etiā sexta die fulmīa
ignea surgent ab occasu so
lis tunc facē fumamenti

usq; ad ortū conuēntia **S**ep
tima petre ad tūcē se colli
dent et in quatuor ptes san
dentur et vnaq; ps ut dī
collidet altam. nescietq; hō
sonū illū s; tūc de **S**eca
ua fiet gūalis tūc motus
q' adeo erit magnus ut dī
q' nullus homo nullūq;
aīal stare potit s; ad solum
oīa psteruentur **N**ona e
quabitur tūc et omēs mō
tes et colles in puluere redi
gentur **D**ecima eribūt ho
mēs de cauernis et ibūt ve
lut amētes nec mutuo po
terūt sibi loqui **U**ndecima
surgēt ossa mortuoz et sta
būt sup sepulchra. oīa enī
sepulchra ab ortu solis usq;
ad occasū apientur ut inde
mortui exire ualeāt **D**uo
decia cadent stelle. Omīa ei
sydera errantia et stationa
ria spargēt ex se igneas
uomas. et tūc tūc ualde
gnabitur a sub. In hac etiā
duodecima die dicitur q' oī
a aīalia uenēt ad campos
mugitica nō gustāna neq;
bibencia **T**erdecia mouē
tur omēs uiuētes ut aī mor
tuis isurgāt **Q**uarta decia
ardebit celū et terra **Q**uinta
decia fiet celū nouū et terra
noua et resurgēt omēs **C**

Sed quod precedet iudicium e-
 rit anaxipi fallacia. ipse enim
 omnis deceptio conabitur quatuor
 modis. primo per callidam
 suasionem. sive scripturam fal-
 sam exponere. utitur enim per sua-
 dem et ex scriptura firmam se esse
 messiam in lege promissum. **U**n-
 de legem christi destruet et suam statu-
 erit. psalmista. Constitue domine
 legum latorem super eos. **1. glo.**
1. anaxipm legis puer latorem
Daniel xi. Et dabitur abhominatio
 nonne et desolatio templi
glo. Anaxips in templo dei se-
 debit quia deus ut legem dei aufe-
 rat. **S**ed per miraculorum opa-
 tionem. ad thymotheum quod cum
 aduentus esset secundum operationem
 sathane in omnibus verbis et
 signis et prodigiis medicamentis
Apo. xij. sicut ligna ut etiam
 ignem faceret de celo in terram descen-
 dere. **glo.** Ut apostolis datus est spiritus
 sanctus in specie ignis. et illi dabitur
 spiritum malignum in specie ignis.
Tertio per donorum largitionem. **dan-**
ielis xij. Dabitur eis potestatem
 in multis et terram dividet quatuor-
 turo. **glo.** anaxips deceptus mi-
 ra donabit. et terram suo exercitu
 dividet. Quos enim suo ter-
 rore subiugare non poterit aua-
 ricia subiugabit. **Q**uarto per
 comitum illationem. **Danielis**
vij. Super quod credi potest universa

vastabit. **I**tem gregorius loquens de
 anaxipo. robustos quidem in-
 terficiat cum eos qui mente tunc
 a sunt corporaliter vincat. **T**er-
 tium quod precedet iudicium est ignis
 vehementer. qui quidem precedet fac-
 tum iudicium. **I**llum enim ignem dominus
 emittet. **P**rimo pro mundi in-
 novatione purgabit eum et re-
 novabit omnia elementa. **V**nde
 et iustarum aque diluuii xv cu-
 bus modis aliorum est. sicut di-
 citur in hystoria scolastica. quod opera
 hominum tunc ascendere potuerunt.
Sed pro hominum purgatione
 quod illis qui tunc vivunt repleantur
 erit locus purgatorum. **T**ertio pro-
 ter maiorem dampnatorum cruci-
 ationem. **Q**uarto pro maiorem
 illuminationem sanctorum. nam secundum ba-
 silium. deus factam mundi purgati-
 onem dividet calorem a splendore
 et totum calorem mittet ad regio-
 nem dampnatorum ut apostoli cruci-
 entur. et totum splendorem ad regio-
 nem beatorum ut apostoli iocunden-
 tur. **C**ocomitatio autem in
 iudicium erit plura. **P**rimum est
 disceptatio iudicium. **J**udex enim
 in valle iosaphat descendet
 et bonos a dextris et malos
 a sinistris statuet et credendum
 est in loco eminenti cum futurum unum
 certi poterunt eum videre. **N**ec in-
 telligendum est quod omnis in illa
 vallibus iosaphat concludatur

tur. qz hoc e pncile ut dicit
ihou. s. qz erit ibi in locis
antia diacentibz. In pua at tna
imutabilia nulla hoim esse
pnt. ~~maxie et pnt maxime~~
qu costringuntur. et si uate fu
erit elā erit in aere corpora
gilitate. dāpnati etiā eē pote
rūt diuina suspēdere uirtute
Et ibi tūc iudex cū malis dis
ceptabit. et eos p opibz nūc
q nō habuerūt oburgabit.
Et tūc omīs sup se plangeat
sedin q ostendit aristotom⁹
dicēs. plangēt se iudei vidētes
uiuētē et uiuificatē quē qī
hoiem mortuū existiabāt et
cōuicentes se corde uulnato
sacelus suū denegare nō pote
rūt. **P**langēt et gentiles
qz uanis disputatioibz phoz
decepta urōnabile stulticiā
putauerūt. deū colere auasit
ū. **P**lagēt se xpiani pāores
qui magis mūdū q xpū.
dixerūt. **P**langēt se hereti
ci q purū hoiem auasitū dix
erūt cū uideāt ipm eē iudicē
in quē cōpūerūt iudei. **P**la
gēt se omīs tribz tē qz nec re
sistēdi uisus est. nec
fugiedi facultas aut facē ei⁹
nec pūe locus. nec sacilla
aēdi tps ex augustha oim
rerū. nichilqz eis remanet
pcer luctū. **S**edin ē differē

cia ordīs nā sicut dicit greg⁹
In iudicō qtuor erūt ordine⁹
duo ex pte reprobor et duo
ex pte elōz. **A**ly em iudican
tur et peūt. quibz dicit. esuri
ui et nō dedistis m mādūca
re x. **A**ly nō iudicāt et peire
ūt sicut hy de qbz dicit. q nō
credit iā iudicāt ē. qz nec iu
dicas ūba suscipiūt. q eius fi
dē nec ūboremus uoluerunt
se seruare. **A**ly iudicāt et reg
nāt sicut hy de quibz dicitur
Esurui et dedistis m mādū
care. **A**ly nō iudicāt et reg
nāt sicut unū pfa q alios iu
dicabit. nō q suam ferat qz
qz hoc solius iudicāns erit.
s. dicitur iudicare. i. iudicāti
assistē. **E**t illa assistētia erit
pmo ad scōz honore. **M**ag
nus em honor erit cū iudice
sēssione habē. iuxta qd xpū
sūt dicēs. sedebitis sup sedes x.
Sed ad suē cōfirmatōem.
Suam em iudias appbāt
sicut aliqui illi qui iudicia as
sistūt eius suam appbāt. et
ad ipam appbādā subleuunt
ps. ut faciat in eis iudiciū
cōsptū x. **T**erō ad malorū
cōdempnatōem. quos quidē
cōdēpnabūt ex uite sue cōpa
cōe. **T**erū est iligina passio
nis s. aut clauū et cyathos
in corpe. **H**ec em erūt pmo

ostensione glorie victorie sue
 et ideo in excellētia glā appebit
 Dū dicit aristotē q' aur et q'
 cates radys solis erūt lūa
 diores. **I**de. Considera quāta sit
 vntas auas. sol obscurabit et
 luna nō dabit lūmē suū. ut
 discas quāta aur et luna lūa
 dior et sole p'darior ē. **S**ed
 in ostensione sue mīe ut ex h'
 ostēdatur q' iustitūe sunt dāp
 nati. q' l. tū p'ciū suū sang
 uis cōcepserūt. Dū in her uer
 ba eis exprabit ut dicit ar
 istotē. Ego p'p' uos hō fāis
 sū. p'p' uos alligatus et deli
 sus sum et celsus sū et auatū
 us sū. ubi ē tantū mearū
 iūmariū fructus. **E**re p'auī sā
 guis mei quē dedi p' redēvōe
 aiām vīam. ubi ē seruicus
 vīa quā in p' p'cio sāguis
 mei dedistis. **E**go sup' **o**uīem
 glām meā vos habui ai esse
 deus appus hō et uīhorē me
 omībz rebus vīs fecistis. **N**ā
 oēm rē vīlissimā tū āplius
 dilexistis q' iusticiā meā et
 fidem. **h**ec aristotom' **Q**uāta
 ē seruicus iudiciāis. nō enim
 flectetur aīore. q' oīpotēs est.
Aristot'. nec resistēdi vīcus ē cō
 t' eū rē. nec mūnē q' iustitū
 mus est. **D**ū bernardus. ve
 nuer dies illa in q' plus va
 lebūt pura corda q' astuta

ūba. cōsāa bona q' bursa ple
 na. Ille enī ē qui nō faller'
 vīs nec flectetur dōnis. **I**te
 augusti'. expectat' dies iu
 diai et adert ille eqllim' iu
 dex. q' nulli' potētis p'sonā
 accipit. au' palaciū auro l'
 argēto nullus ep's ul' abba'
 ul' comes corūpe potit. **N**ec odio
 q' opam' ē. in eo enī q' opa
 m' ē odiū cadē nō p't. **S**apie
 xi. Nichil odisti eoz q' fecisti
 nec amore q' iustitū' ē. vū
 etiā frēs suos i. fallos xp'ia
 nos nō libābit p's. **f**r' nō re
 dimer rē. **I**te nec errore. q'
 sapiētissim' ē. **D**ū leo p'p'. **N**
 ca ē sāa lūmī iudias atq' t'
 mēd' aspēs au' p'mū estōe
 solidū et ap'ū est oē leatū
 au' oblana clarēt. muta vū
 dent. silētiū cōfitec. et mēs
 sine uoce loquit. et iō ai ei'
 sapia sic talis et tanta gē
 ipius sapia; nichil ualebūt
 allegacōnes aduocatoz. nec
 sophismata phoz. nec p'da
 rissia eloqa oratoz. nec astu
 ne ūfutoz. **D**e hys q' tuoz
 sic dicit iōnūm'. **Q**uāta illic
 rūs dīngues et muta felico
 res loq'abz erūt. quo ad pu
 mū. **Q**uāta pastores phīs q'
 ad sedm. **Q**uāta rustia orato
 nūz quo ad tū. **Q**uāta ebetes
 arguētis p'ferēdi s' q' cōnīs

+

+ q' misericordie hōi et saluan
 Tēd' in ostensione sue
 iusticie ut ex h'
 ostēdatur
 r'phi

quo ad quam **Q**uicquid est
accusatio horribiliter. Tres enim ac-
cusatores stabunt aduersus peccatorem
primus est dyabolus. Augustinus
secundo tunc est dyabolus recitans
verba confessionis vestre. et obicit
nobis quicquid fecimus et in quo
loco et in qua hora peccavimus
et quod bonum tunc quis facere debui-
mus. Dicitur enim est ille aduer-
sarius. Equissime iudex iudica
istum meum esse ob culpam quam tuus
esse noluit per gratiam. tuus est per
naturam. meus per misericordiam. tuus
ob passionem. meus ob suasionem
tibi obedientes in obedientes. a te
accepit immortalitatis stolam
a me accepit hanc perniciosa quam
inductus est vitam. tuam vestem
dimisit cum mea huc venit. Equi-
sime iudex iudica hunc meum esse
et meum dampnandum esse. Heu
heu potest ne talis apud os
suum qui talis iudicetur ut ius-
te cum dyabolo deputetur. Hec
augustinus. **S**ecundus accusator
est proprium scelus. peccata enim ipsa
vniuersaque accusabunt. Sapienter
dicitur in cogitatione pec-
catorum suorum tundi. et inducet
illo ex aduerso iniquitates eorum
Vnde secundum bernardum. cum loquar
cum similibus eius opera dicent tui
nos egisti tua opera sumus. non
te deseremus sed semper tecum erimus
et ad iudicium tecum pergemus in

aliquos et multiplicabunt omnibus cum
accusabunt. **T**ertius accusator
est totus mundus. Gregorius
Si quis quis te accusabit.
dico quod totus mundus. Offe-
so enim creatore offendit totus
mundus. Crisostomus. In illa die
nichil quod ridentur. ubi celum et
aer. terra. sol et luna dies et noc-
tes et totus mundus stabunt
aduersum nos in testimonium peccatorum
vestrorum. et si omnia taceant. ipse tamen
cogitationes vestre et opera vestra spira-
liter stabunt aduersum nos ante de-
um. fortiter nos accusantes. **S**
extus est testis infallibilis
tres enim testes contra se habebunt
peccatorem. Vnum super se scilicet deum qui est
iudex et testis. Jeremie xxix. E-
go sum iudex et testis dicit dominus
Alium inter se scilicet conscientiam. Augustinus.
Quisquis futurum iudicium times
poteat conscientiam corrige. Simo-
nem enim cause tue testimonium con-
scientie tue. Tertium iuxta se scilicet prop-
rium angelum ad sui custodiam de-
putatum. qui tamen conscientiam omnium
quae fecit testimonium prohibebit. Job
xx. Reuelabunt celi in angeli con-
scientiam eius. **S**eptimum est co-
artatio peccatoris de hoc sic dicit
gregorius. Quod anguste erit
vires reprobis superius erit iudex
iustus. inferius horrendum
demonstratio. a dextera peccata accusa-
tia. a sinistris infirma deo

nia ad infernū trahentia:
 unū consilia urens. ext' mūd'
 andens. miser pōr quo ibit
 et sic dēphelus quo fugiet.
 late em impossibile ē. appa
 re incolabile. **O**ctavū suā
 irrevocabilis. illa em suā
 nūq' potit revocari nec ab
 illa poterit appellari. Triplia
 em ex causa in causis iudic
 alib; appellacō nō reapitur
 pmo ppter iudicis excellēciā
 vñ a rege ferēte suā app
 lai in regno suo nō pōt. qz in
 regno suo nullū sup se hab;
 sūt nec ab ipatore ul' p' pō
 appellari. **S**ad p' animis
 eundē qz qū amē notoriū
 est appellari nō pōt. **T**ertō p' p'
 rē nō differendā. s. si res nō re
 aper dilacōne. qz forsica ex
 dilacōne detinentū patētur
Sūt p' hanc tripliacōne
 ab illa suā nō potit fieri ap
 pellacō. pmo p' iudicis ex
 cellēciā qz iudex ille nullū su
 p' se habet. s; ipē omīs excedit
 et hoc tripliat. s. dignitate
 et iuritate p'ate. **V**ñ ab impa
 tore ul' p' pōt aliquid
 appellari ad deū. a deo autē
 ad nullū. s. qz sup se nullū
 habet. **S**ad p' animis eu
 dentia. oīa em scēla et crimi
 na reprobōz ibidē nota erūt
 et manifesta. **I**onim? **A**dit

dies illa in q' fōa nra q' in
 quada tabula picta demō
 buntur. **T**ertō p' rē nō diffe
 rendā. **N**ichil em q' ibi agit
 dilacōne patit' s; oīa i mo
 mēto et in ictu oculi pagūt'

Andreas int'. **P**logus
 dicitur decorus ul' respō
 dens. ul' virilis ab andri qd'
 ē vir. **V**l' dicitur andreas q'
 antropos. i. homo ab ana q'
 est sursum et antropos qd' ē con
 versio q' sursum ad celestia cōver
 sus et ad suū creatore erect'
 fuit em decorus in vita. nides
 i sapia et dōctina. virilis in pe
 na. et antropos in glā. **C**u'
 passionē p' sibi achaye sicut
 oculis suis viderit cōspicere

et dyacones

De sancto andrea aplo
 Andreas et quidā ali
 discipuli trib; uicib;
 a dño st' uocati. **P**mo em vo
 cavit eos dñs ad sui noticiā.
Cū stante andrea quada
 die cū iohāne magistro suo
 et alio discipulo: audiuit a
 iohāne. **E**cce agnus dei x' et
 stācū cū alio discipulo venit
 et vidit ubi māebat ihesus:
 et māserūt apud illū die illo
Iuueniensq; andreas frēm suū
 symonē adduxit cū ad ihesū
Sequa aut die ad piscatiois
 opa redierūt **P**ostmodū se
 cundo vocavit eos ad sui fa

militantem. sicut cum quadam die
urbis iherosolymis ad iherosolimam iuxta
stagnum genesareth quod dicitur
mare galilee nauim inuenit symon
moyses et andree capta
magna multitudie piscium. vo-
catisque iacobo et iohanne qui e-
rant in alia naui secuti sunt eum
et cum ad iherosolimam redierunt.
Postea tunc et ultio vocauit
eos ad suum discipulatum. quoniam
habitate ihesu iuxta idem locus vo-
cauit eos de piscatione dicens:
venite post me faciam vos fieri
piscatores hominum. quoniam reliquit
omnibus secuti sunt eum. et post
postmodum adheserunt. nec ul-
tra ad iherosolimam redierunt.
De ascensione domini diuinitus apostolis
et discipulis. andreas apud
sichiam. matheus uero apud bur-
gundiam predicauit. Qui autem
illi predicacione mathei peni-
tus respuentes ei oculos erue-
runt et uincti in carcerauerunt.
De paucis dies eum occidere
disponentes. Intra angelus do-
mini sancto andree apparuit. et bur-
gundiam ad sanctum matheum ire pre-
cepit. Quo respondere se man-
uescere iussit ut ad ripam ma-
ris iret. et operam nauem quam
inueniret ascenderet. Qui ueloci-
tate uelocius ad urbem predic-
tam puenit angelo duce et pro-
pulo uento flate. et inuenit ap-

prima

to carcere sanctum matheum eoque iussu
fletu plurimum et orauit. Tunc
dominus matheo reddidit benefi-
cium duorum luminum quibus eum prius
uerat nequa peccatorum. **M**atheus
in secessit et anchochiam pue-
nit. Andrea uero burgundie re-
manente ueni illi de euasione
mathei andream apprehendit.
et per plateas ligatis manibus
pertraxerunt. Cumque sanguis eius
efflueret per eis orauit ad christum.
et sua oratione conuertit eos.
In anchochiam profectus.
Hoc autem quod dicitur de orbatione ma-
thei et restitutione suorum luminum
per andream non puto dignum fide.
ne in tanto euangelista minor
et infima deuotus. qui sibi non
potuit obtinere quod andreas ei
tam facile impetravit. **Q**uidam
iureis nobilis dum inuitis pu-
eris apud adhesionem putes e-
domum in qua morabatur cum a-
postolo succederunt. tunc iam flama
in altum succellerunt. puer ac-
cepta ampulla super ignem sp-
lit aquam. et statim ignem extinxit.
Illis autem dicentibus filius uir-
magus effectus est. dum per sca-
las uellet ascendere adeo sunt ex-
cecati ut ipsas scalas penitus
non uiderent. Tunc quidam erda-
mas ait. ut quid uos stulto
labore consumitis. deus pug-
nat per eis et uos non uidetis

Cessate iam ne in uos ira dei
 descendat. Multa ergo hoc vi
 dentes in dno crediderunt: puces
 uo in quinquaginta dies mortui
 in uno monumento st positi. **C**
Queda multo cuiusda hoia de
 conuix cu pare no poss; sorori
 sue dixit. Vade et p me dya
 na duam iras inuoca. Cui
 uocata ait dyabolus. Cur me
 inuocas cu t pdesse no possim?
 h uade ad andrea aplm qui
 sorore tua potit adiuuare:
 ad que ai uenisset et aplm
 ad sorore pcurare duxit; dixit
 it apls. hec hec paris? quia
 uale nupisti. dolose cocepisti:
 et deones coluisti. S; tu pe
 nit et in xpm crede et pncipi
 u pice. qua credere abortiuu
 pculit et dolor cessauit. **S**e
 uer quida uoie nicholaus
 abijt ad aplm dices. Dne. et
 ce septuaginta am uite mee
 in quib; semp luxurie deseri
 ui. Accepi aut aliqu ewage
 liu oras dum ut in amodo
 conuena largiretur. h in ipo
 pco ueratus et mala conu
 pia illectus ita ad opus so
 lum reuertebat. Quada igitur
 uite concupia inflamat; obli
 tus ewangelium qd sup me po
 suerat ad lupanar uir. ita q;
 uicx dixit ui. Egredere sceler e
 gredere. q; angelus dei es tu

ne contingas me. neq; huc ac
 cede plunas. uideo enim sup te
 mirabilia. **S**tapefactus ad u
 ba uicris: reuolui q; mecu e
 wangelium detulisset. S; uic
 sce dei tua pia oro p salute
 mea interdat. Audiens hec be
 atus andreas flere cepit et a
 tra usq; ad nona orauit: et
 surgens uoluit comedere h; ait
 no comeda donec scia si dñs
 miserit hui; seuis. Cui; die
 bz quq; ieiunasset: uenit uox
 angeli ad andrea dices. **O**b
 tineas andrea p sene. h sicut
 ieiunius tu macasti te: sic et
 ipe ieiunius se affligat ut sal
 uerit. Sic et fecit et sex mētib;
 in pane et aq; ieiunauit: et
 postmodu plenus bonis opi
 bz i pace qeuit. **D**icit uox g
 ad andrea dices. p orone tu
 a nicolaū que pidera acqsi
 ui. **Q**uida iuuenis xpianus
 searcus sco andree dixit. uir
 mea pulch; me uides de ope
 illato me accepit: tu cu
 nullate; consecure iudice adi
 ic uoles i me cruce tante ne
 quiae retorqre; ora p me ne
 morar ta iuste na et accu
 sacis penit; reuicebo: malle
 uita pd q; uirem ta cupit
 itamare. **I**uuenis igit ad iu
 dicia pdamatur et illuc a
 dreas eu psequit. **A**ccusat i

stant nū filii q ipā nolēte
voluit violare. Inuogari in
uenis an res talit se habent:
nichil penitus rēdebat. Tūc
et andreas nū dicit. Cū de
lūllā fēiariū que p tuā libi
dine vniū filiū vis pūe. Et
mulier ipolito dicit. Dūe hu
ic hoī filius meus adhefit.
postq agē her voluit; ue
quit. Iratus itaq; iudex ul
lit puerū in sacū limiū pice
et bitumine micti et in flu
mine pūa. Andrea vō i car
cere reuerūi donec excoqua
ret supplicū quo pūer. Sed
orante andrea conuictū hor
ribile omīs ~~amittit~~ et tre
moris amictos pūer et
mulier a fulmine pūlla et
arefā conuict; orantib; aūc
aūctis aplm ne pūer; orauit
p eis et omīa cessauerūt.
Tūc ipolit; credidit et dom
eius tota. Cū esset apls in
auitate nicea dixerūt ei aue
q ex auitate erant septē de
mones qui pterēntes hoīes
occidēbāt; quib; ad iūllū apli
ante ipm in spē canū ven
entib; precepit ut illuc vent
ubi nulli hoīm uocē possent
qui stāā euānterūt. Illi at
hoc uiso fidē xpī receperunt.
Et cū venisset ad portā alī
auitatis ecce quidā iuueis

moratus ferebat. Querēte
aplo q ei accidisset dāū ē
ei q septē canes uenerūt et
eū in cubiculo necauerūt; et
lacrimans apls ait. Sāo dūc
q fuerūt demōēs quos a ni
cea urbe reppuli; dixitq; pū
qd dabis mē si suscitauo filiū
tuū? Cui ille. Nil carius eo
possideo. ipm igitur t dabo;
et scā orōne succent et aplo
adhefit. Cū quidā uiri nūo
quadragita ad aplm nau
gio uērent ut ab eo fidei doc
trina reciperent. ecce a dyabo
lo mare cōtatur et omīs pi
ter subingūtur. Cū aut cor
corpa ad litus delata fuisset
aū aplm deportātur et ab eo
continuo suscitāt. Qui oīa
que sibi accidant narrauerūt.
Dū in quodā ymno ipi le
gitur. Quidānos iuueis sū
uīlos maris fluctib; uite red
dit; usib;. Cū igit andrea
as i achaja cōsistens totā e
am ecclīas cōpleuit et iplos
ad fidē xpī conuict. uxorē q;
egeē. pōsulit fidē xpī dāuit
et sacro bapasmū fonte ignia
uit. Audies hoc egeas pars
auitate ingreditur cōpelles
xpīanos ad sacrificiū ydolor;
Cui occurrens andreas dicit
Oportebat ut tu qui iudex ho
numū eē meruisti iudicē tu

um qui ē in celis cognoscēs
 et agnitū colēs. et colendo ai
 mū a falsis dijs peccatō reuoca
 res. Cui egeas. tu es andreas
 q̄ sup̄sticolā predicās lectā q̄
 romani p̄ncipes extian iusse
 rūt. Ad quē andreas. Romani
 p̄ncipes nōdū cognouerūt q̄
 nō ~~est~~ filius dei ueniēs docuit
 ydola sē demoia q̄ sic doceant
 vū offendit deus. ut offensus
 ab eis auitat. et aūsus nō ex
 audiat. et nō exaudiedo ipi
 a dyabolo captiuentur et cap
 tiuati tam diu deludant. do
 nec nudi de corpore exeant
 nichil scāi p̄ter p̄cā portātes
 Cui egeas. Ita uana illius
 v̄ p̄dicans crucis p̄tribulo ē
 affixus. Cui andreas. p̄ r̄bau
 racōne nr̄a nō p̄ culpa sua
 crucis p̄tribulū sp̄ore suscepit
 Ad quē egeas dixit. Cū a suo
 discipulo fuit cōdit. et a iudeis
 reus et a militibz crucifixus
 quō audias eū sp̄ore crucis
 subyisse supplicū. Tūc andre
 as quqz rōnibz cepit ostendē
 xp̄m uolūtate passū fuisse s.
 ex eo q̄ passionē p̄ndit et dis
 cipulis futurā eē predixit. Et
 ecce ingens ascēdunt iherosolimaz
 r̄. Et ex eo q̄ petro eū ab hoc
 aūte cupiēt dūe idignat. fuit
 dices. Vade p̄ me sathana r̄
 Et ex eo q̄ uāsqz s. p̄cedi et

resurgēdi se p̄cātē h̄re maifest
 tavit dices. p̄cātē h̄eo pouēdi
 aiām meā et iam sumēdi. Et
 ex eo q̄ p̄dicatōe p̄cognouit ai
 panē intiatū ei dedit nō tū vi
 tavit. Et ex eo q̄ locū quo p̄
 ditorē sciebat uenturū elegit
 et hys om̄ibz se uictūisse as
 seruit. **A**ddiditqz andreas
 q̄ misterū crucis magnū et
 s. Cui egeas. Misterū dia ū
 p̄t s. supplicū. v̄mptū n̄ dās
 meis obtpauis ipm mistiū
 crucis in te faciā expm. Cui
 andreas. Si crucis p̄tribulū
 expauescēt crucis glām nō
 predicatē. Audire aūte te uolo
 misterū crucis si forte credas
 agnitū ut salueis. Tūc cepit
 et ei crucis misterū pandere
 et q̄ nātū et cōgnū fuit qu
 q̄ rōibz p̄luat. **P**rima rō est
 q̄ q̄ p̄m hō p̄ lignū morte
 itulat p̄uancādo congruum
 fuit ut scōs hō p̄ lignū mor
 tē p̄llēt p̄cedēdo. **S**cda q̄ q̄
 de imaculata tra fāis fūat
 p̄uancator. cōgruū fuit ut de
 imaculata v̄gine nascētur
 recōaliacō. **T**ertia q̄ q̄ adā
 ad abū uentū incōtinēter
 manū extēdat. congruū fuit
 ut scōid adā in cruce imaculā
 tas manū extēdet. **Q**arta q̄ q̄
 adā abū suauē uentū gusta
 uat congruū fuit ad hoc q̄

conuictū pellatur conuictio ut
xp̄s esca fellea abaret. **Qu**
ta q̄ ad hoc q̄ xp̄s nobis
suā īmortalitatē conferret
congruū fuit ut nr̄am sibi
mortalitatē assumeret. Nisi ei
deus fāis eēt mortalis hō nō
fiēt īmortalis. Tunc egeas
dixit. Hec uana tuis narra
et in obq̄a dysq̄ onūpotēt
bz sacrificia. Cui andreas. oī
potēt deo agnū īmadatū co
tidie offero qui postq̄ a toto
plō cōmestus fuit un⁹ et ite
ger p̄senerat. Egea quō hoc
fiēt requēte. dixit. ut formā dis
cipuli assumeret. Cui egeas. E
go cū tormētis acce exigā hui⁹
rei uocaciā. Iracūbz iussit eū
in carcerē reduci. Mane sc̄o t̄
bunali p̄sistit et ad sacrifici
ū ydolorū egeas īuitare eū ce
pit dicens. nisi in obq̄auis ī
illā quā laudasti in cruce fa
ciā te suspēdi. Cūq̄ ei multa
supplicia minaretur. iudic. Et
qd̄ tibi uidet̄ in supplicijs ma
ius extogita. tanto eū regi
med ero acceptior. quōto fued
p̄ notē eius ī tormētis cōstā
tor. Tunc iussit eū a xxi hōi
bus cedi. et cesū manibz et pe
dibz cruci alligari ut sic lōgi
orē reciper̄ auctatū. Cūq̄ du
cetur ad crucē fāis ē conuict⁹
plōz dicentū. īnocēs sāguis

eius sine tā dāpnat̄ quos tū
rogauit ut suū martiriū nō
īpednēt. Videns andreas alo
ge auce salutauit eā dicens
Salue crux que in corpe xp̄i
dedicata es et ex mēbus eius
tamq̄ margaritis ornata. an
q̄ in te ascendet dñs timorē t̄
renū hūisti mō uō amorē ce
lestē obanēs p̄ uoto suscipis
Secur⁹ ergo **egs** et gaudens
uenio ad te ita ut et tu exul
tās suscipias me discipulū e⁹
qui pepedit in te. q̄ amator
tui semp̄ fui et desiderā āplet
ti te. **O** lōa crux que decorem
et pulchritudinē de mēbus dñi
suscepisti. dñi desiderata. sollicitate
amata. sine ītermissione q̄lita
aliquā cōcupiscētā aiō īparata.
accipe me ab hōibz et redde me
magistro meo ut p̄ te me ra
piat qui p̄ te me redemit. Et
hec dices se exiit et uestimē
ta carnificibz tradidit. Sicq̄
eū in cruce ut iussū fuer̄ sus
pēdit. in q̄ biduo uiuens
vigina milibz hōim p̄dicat⁹
astancū. Tūc mināte c̄ba
egee mortē et dicēte iurū sān
et māluētū et piū nō debere
ista pati uer̄ ut ipm̄ deponē
ret. Quē uidēs andreas dixit
Qd̄ tu ad nos uenisti egea?
Si p̄ p̄nā ipām p̄sequens
si aut̄ ut me deponas? q̄ ego
Tinas

de cruce viuis nō descēda. iā
 enī video regē meū q̄ me ex
 peccat. Et cū uellet eū solūe
 nullomō potant ad eū prin
 gere q̄ statī eoz brachia stu
 pida reddebant. videns autē a
 dreas q̄ plebs uellet eū depo
 nē. hanc orōnē in cruce fecit
 ut dicit augustin⁹ in libro de
 penitētia. **N**e puritas me dñe
 descēde viui s̄ temp⁹ ē ut cō
 mēdes tū corpus meū. tādū
 iā popraui tam diu sup oīa
 cōmēdatū. uigilam laboam
 q̄ uellem iā ab ip̄a obīa li
 bari. et isto gūssimo indu
 mēto spohari. **R**ecordor quātū
 in portando onosū. in domā
 dō supbū. in fouēdo infirmū.
 ī coherēdo letū. laboraui. **S**ā
 dñe quocēs a puritate con
 tēplacoīs recte me cōtēdebat
 quocēs a dulastie quietas
 sompno me extrae obrēdebat
Quātū et quocēs dolore in
 gebat. **Q**ui igit̄ tā diu pater
 benignissimē pugnāa restia. ⁊
 tuo ope supau. a te iusto re
 mūnatoe et pio posco ne in
 id ult̄ cōmēdes. s̄ depoliciū red
 do cōmēda aly. q̄m ult̄ non ī
 pediat et resurrectiū suā ⁊ iddat.
 ut et ip̄m quozq̄ mīcū sui la
 bons reapiat. tū ill⁹ cōmen
 da ut me āplius uigilae nō
 oporteat. et libē ad te fonte

indeficiētis gaudij tendē. **A**nxi
 antē nō iā retrahat uer īpedi
 at. **H**ec augusti. **H**ys dñs
 splendor mīni⁹ de celo ueniens
 dimidia hora eū circūdidit. i
 ta ut nullus eū uidē posset.
 et abcedere lūe. s̄l' cū ip̄o lūe
 spūm tradidit. **M**aximilla uō
 uxor egee tulit corp⁹ apli. et
 hōnifice sepeliuit. **E**geas uēo
 aūq̄ domū rediit. arreptis
 a dōmno in uia corā omnibus
 expirauit. **F**uit quoz de se
 pulchro s̄a andree māna in
 modū **in** farinē et oleū cū o
 dore suauissio emanat. a q̄
 q̄ sit āni futū fertilitas. inco
 lis regiois ostendit. **N**ā si ex
 igne p̄fluit. exigui tūa exhi
 bet fructū. si copiose copiosū
Hoc forte antiquit⁹ uim fuit.
 s̄ mō eius corpus apud con
 stātinopolū cūllacū eē phibe
 tur. **E**p̄s quidā religiosā a
 gēs uita. bān andree int̄ ce
 cōs et sup cētōs scōs ī uene
 racōe hēbat. ita q̄ semp ī oī
 bz suis opibus. hūc s̄ opulū
 ip̄onebat ad honore dī et be
 atī andree. **I**uuidēs igit̄ uiro
 scō hostis antiquus ad eū de
 apiedū tota calliditate se cō
 tulit. seq̄ in formā mīlēs
 pulcherrime tūlformauit. et ue
 nit sup̄ ad palaciū ep̄i. as
 serēs se uelle confitei eidē. mā

dat epūs ut suo pūali cōfite
atur: cui placidū tradidit
pētās. **R**enucat illa q nulli
hōim nisi sibi secreta sue con
sāe reuelabit: siq; uictus epūs
eā ad se uenire p̄cepit. Cui il
la. **O**blead dñe miserē mei
Ego eū in ānis pueilib; ut
ceruitis cōstituta. a puēcia
delicate nutrita: nec uō et r̄gia
stirpe p̄geita: huc in pegrino
hītu sola ueni. **N**ā pat̄ me
rex itaq; ualde potens. auctā
magno pūmā me uolebat
ī cōiugū locare: cui uidi q
omnem thoz abhoiārer ma
ritale. q; uirginitē meā xp̄o
ī p̄petuū dedicauī et id nūq;
possem in carnalē copulam
consentire. **D**euiq; sic artata
q; oportebat me aut eius
uolūta obedire. a' certe diu
sa subire supplicia: latentē fu
gam rapui. magis eligens
exulare q; sponso meo fidē
infīgē. **A**udiens uō vr̄e sā
tatis p̄comū sub alis vr̄e p̄
teritōis effugi. spāns me ap̄
uos locū repare quietis ubi
possum cōtemplacōis carpe
secreta silēcia: pūalq; uite
uitare naufragia et p̄curba
cōēs mūdi fugere p̄strepētis
Annās epūs in ea nobili
tate gūis et pulchritudinem
corpous. tā imensū feruorē

et tance eloquēcie uenustate:
placida et benigna uoce in
dit. **E**sto secura filia nec for
uides. q; ille ob au' amorē
te et tuos et tua tā uiriliter
cōtēplasti. t' ob hoc et in pūa
cunūlū gr̄e et ī fūcō plenitū
dinē gl̄e largietur. **S**; ego seru
er' me + mea t' offero. et eli
gas ubi t' placuit mātionem:
uolo at ut meā hodie p̄ade
re debeas. Cui illa. **N**oli de h̄c
re me rogare ne forte ex hoc
aliq; mala suspicō p̄ueniat:
et uitor fame vr̄e deuigōnē
pacetur aliqua. **A**d quā ep̄s
dixit. **D**ixes enim et uō soli
et id nullū suspicōis scrupulū
in aliquo poterit gūari. **D**eī
entes itaq; ad mensā ep̄s et
illa ex opposito consederūt. cū
tis residentib; hinc et inde. itē
dit in eā epūs crebro: eiusq;
faciē non desinit ituei et pul
chritudinē admirari. **S**icq; dū
oculus figitur aīn' lauciat:
et dū eius faciē uō desinit in
tuei: antiquis hostis cor eius
gūit. iaculo uhiāuit. p̄pedit
de hoc ip̄e dyabolus et pulch
ritudinē suā cepit magis ac
magis augē. **I**aq; ep̄s p̄r
erat consensu ut eā de illa
co ope accēptaret qū possibi
litas se offerret. **T**unc subito
quidā pegrin^{uē} ad ostiū creb's

icibus et magnis demonibus
sibi postulas apert. cumq; sibi
aperte nollit et ille demonibus
et icibus nimis fiet iporant?
interrogat eps mulierem si igrel
su illius pegrini hois accepta
ret. Cui illa dixit. pponat sibi
aliqua questio satis gius. qua
si euodae scuit admittatur
Si aut nescieit tamq; insa
us et indignus episcopi pntia ipel
latur. fauent omis eius suie.
qs suffiaes est; hat qone po
ne sollicitur. Cuiq; nullus
suffiaens inueniretur: eps dix
it. Qs eni nrm ad hoc tam
suffiaes est q; uos o dna q
auctos nos eloquena pcelli
as et sapia nobis omib; ru
alans. Vos igitur hat ppoice
quone. Tunc illa dixit. Interro
get qd e manus miraculu
qd deus in pua re fecit. Inter
rogat de hoc pegrino p nu
mum dixit. diuinitas et excellen
na facerit. Inter tot eni hoies
qui sunt ab inicio mundi et
usq; in fine futuri sunt. duo re
pna no possent quoz faues
p omnia sales eent. In ipa q
ra mima facie deus omis sen
sus corporis collocant. Audi
etes omis eius respotionem.
admirantes dixerit. uia et op
tima e soluco qonis. Tunc
mulier ait. pponat sibi scia

qntio gnuoz in q melius pos
sumus eius sapiam exprim. Q
ratur ab eo ubi tra sit alior
omni loco. Paictatus de hoc
pegrinus. rudit. In celo empiri
o ubi residet corpus xpi. Corp
eni xpi qd est ala? omni celo
e de nra carne formatu. por
ro tao nra queda trena e lva
Cu ergo corpus xpi sup omis
celos sit et de nra carne dux
ent origine. tao aut nra de
tra sit condita constat ubi
corpus xpi residet ibi pauldu
bio terra alior celo manet
refert nuicus q respodit pe
grino. et ecce nitione ei omies
mirabile appbat. magnificam
sapiam eius laudat. Tunc uer
ru illa dixit. fiat ei tao quel
tao gnuissima et occulta et ad
soluendu difficilis et obscura.
ut si eius sapia tao copbeat:
condignus sit q; ad mensa
episcopi menco admittat. Quia
igitur ab eo quatu spaciū sit
a tra usq; ad celu. Requirit
de hoc pegrino dixit. Vade ad e
u qui te misit ad me et de h
eu diligenter paictae. ipe eni
meh? me hoc nouit. et ideo
e meh? de hoc rudit. Nam ip
se illud spaciū mensurauit. qu
de celo in abyssu cecidit. ego
aut de celo nuq; cecidi. et ideo
nuq; illud talit mensurauit

spacū. Non ē enī mulier
s; dyabolus: qui se posuit ī
silitudinē mulieris. Audies
hec nūcūs uehementē expa
uit: et ea que audiuit corā
omīb; recitauit. Durantib;
itaq; omīb; et stupētib; au
tiguus hostis de medio co
rū euauit. Epūs autē redi
ens ad se amare redarguit
semetipm et de peccā culpa
uenam lamētabilē p̄caba
tur: milicq; nūcū ut pegrī
nus introducitur: s; uequa
q; amplius inuenitur. **T**unc
epūs pplm conuocauit et eis
euidētē exposuit ordinē ges
te rei p̄cipitq; ut omīs ieiū
nijs et orōib; insisteret si for
~~te ieiunijs et orōib; insiste~~
~~rent.~~ si forte dñs reuelatē ali
cui dignaret quīsnā ille pe
grīus fuit q; eū a tanto piculo
libauit. Reuelacūq; est illa
nocte epō q; beatus andre
as fuit qui p libacōe ipūs
epī se posuit in hīcu pegrī
ni. Cepit igitur epūs in deuo
tione bā andree magis ex
arscē: ac eū erū in reuerē
tia plus h̄re. **C**um p̄positus
auuldā ciuitatis agrū scā an
dree abstulit: et ob hoc gra
uissimis febrib; fuis; conep
tus ille epm rogauit ut p se
oraret et agrū sibi redderet.

S; cū orante epō sanitate re
cepisset: agrū iter usurpauit
Tunc epūs orōm se dedit: et os
lāpades ecclē fregit dices. **H**
ignis nō accēdetur donec dñs
se de suo munico vindicet: et
ecclā qd̄ amisit recipet. Ecce
p̄positus grauissimis febribus
itū laborauit: milicq; p nū
cūs epō ut p se oraret: et a
grū suū et sibi aliū daret. **C**ū
tū epūs semp rūdiss; iā orauit
et exaudiuit me deus: ipse ad
ipm portā se fecit: et ut ec
clē iā iniret ad orandū coe
git: epūs dū ecclā iniret il
le subito morit: et ager ecclē
restituit. **Prologue**...

Nicholaus dicit a nicho
qd̄ ē victoria et laos
qd̄ ē plus: vū nichola? qī vic
toria ppli. i. victōz que ppliana
sunt et uilia: et de victoria
pplī q; multos p̄p̄os uita et
doctna idant uita et p̄cā
vincē. **V**l dicit nicholaus a
nichos qd̄ ē victoria et laos:
qī uictoriosa laos. **V**l a uictor
et laos qī uictor ppli. **H**abuit
enī in se ea que uictōrē et mū
diciā faciūt: nā scdm amb
sū mūdāt sermo diuinus: mū
dāt uia cōfessio: mūdāt scā cō
gitaō. mūdāt bona opacio
Eius legendā idatores argo
lia cōscripserūt: et ē argos

secundū ysidorū ciuitas gre
 ae. Vñ et argolia greca vocā
 tur. Alibi quoq; legitur q; me
 thodius p̄archa eā grece
 sc̄p̄it quā iohānes dyacon⁹
 ī latinū t̄stulit et plura ad
 didit.

De s̄o nicolao ep̄o.

Nicholaus cuius patere
 urbis ex diuitib; et sa
 puab; originē duxit. p̄ ei⁹
 epiphanius: n̄r uō iohāna
 d̄m̄ est. quē cū in p̄meo in
 uētutis sue flore p̄tes genu
 illent: deiceps cōtinēter uiuē
 tes celebē vitā duxerūt. Hic
 prima die dū balnearetur:
 erectus stetit in pelui. Insuper
 q̄tra et sexta fena cū semel
 uba iugebat: factis aut̄ iuue
 nis aliorū iuuenū deuitans
 lasciuas: eamū pot⁹ t̄bat
 lunia. et q̄q; ibi de sac̄ scrip
 tura itelligē potat: mēdit
 retinebat. Quib; uō suis
 defunctis: cogitāte cep̄ q̄l̄r cā
 tā diuagari cop̄iā nō ad lau
 dē huānā: s; ad dei gl̄am dis
 p̄saret. Tunc cōuincens su⁹
 satis uobilis tres filias sua⁹
 v̄guēs ob inopiā p̄stare
 cogitur: ut ifamie earū cōm
 no aleret. Ad ubi satis cōpic
 scelus abhorruit: et massam
 aur̄ p̄ano iuolūtā in domū
 eius p̄ fenestrā nocte clam
 neat: clamq; uellic: mane

lingens hō aurū reppit: et dō
 gr̄as ~~reppit~~ agens p̄uogente
 nuptias celebravit. Nō ul
 to p̄r tpe dei famulus sile
 pegit opus. Q; rursus ille
 reppens et in laudes t̄mē
 las p̄r̄pens de ceto uigilāe
 p̄soluit ut sc̄ret q̄s est; qui
 sue iopie subueit; **Q**uod pau
 cos aut̄ dies duplicatā au
 ri massam ī domū p̄erat: ad
 aur̄ sonitū ille excitatur: et
 nicolau fugientē insequitur:
 taliq; uoce alloquit. Siste
 gradū: teq; aspectū ne subf
 has meo. Sicut accures ve
 loans nicholau hūc eē cog
 nouit. Nox hūm p̄stratus:
 osculai uolebat pedes eius
 qd̄ ille refugies ab eo ere
 git uē q̄dū uiuēt publiciet
Quod hec uirre ciuitatis de
 functo ep̄o: cōuenerūt ep̄i. il
 li ec̄e de ep̄o p̄uulsi. Ad̄ac
 unt eos quidā magne aucto
 ritatis ep̄s: ad aur̄ electio
 nē oīm lūia dependebat. Cū
 igitur cunctos ieiunijs et o
 roib; insiste monuiss; nocte
 illa uocē auduit dicentē si
 bi ut hora matutinali fores
 ec̄e obseruaret: et quē p̄mū
 ad ec̄am aur̄ ec̄ā nomē ny
 cholaus ē uenire cōspic̄et: ip
 sū in ep̄m cōsec̄et. Hoc ergo
 alijs reuelās ep̄s amonuit.

ut omnes oroni insisteret: et
ipse pre foribus expectaret. mi-
rū in modū. hora matutina
li q̄i a deo missus: aū omnes
se agebat nicholaus. Quē
ap̄p̄hēdēns ep̄us dixit qd̄ ti-
bi nomē ē ille ut erat colū-
bina simplicitate plenus. ī
d̄m̄ato capite nicholaus inq̄-
uē s̄c̄raas seruus quō ī ec-
cl̄siā inducētes: licet pluri-
mū reuētē in cathedrā col-
locauerūt. Ip̄e aut̄ eandē q̄
prius habebat hūilitatē et
mōy ḡuitatē in om̄ib; secta-
bat. In orōne puiglabat
corpus macabat. mulierū
confortia fugiebat. hūilis e-
rat in om̄is suscipiendo. effi-
cax in loquēdo. seuerus ī cor-
rupiēdo. Fertur quoq; ut ī
quadā cronica legitur. b̄n̄
nicolaū m̄ceno inctūisse cō-
silio. **Q**uadā die dū quidā
nauate p̄dicatētur: cū lacri-
mis ita orauerūt. Nicholae
famule dei si uia s̄t que de te
audiuim; nūc ea expramur
inor quidā in eius similitudīe
app̄aruit dicens. Ecce assū:
uocastis eū me et cepit eos
in antēnis et rudētib; adiu-
uare alysq; nauis armamē-
tis. statimq; cessauit t̄p̄esta.
Cū aut̄ ad eius eccl̄iam uel-
sent: quē nūq; uiderāt cog-

nouerūt. nūc deo et sibi de su-
a lib̄tate gr̄as egērit. qd̄
ille diuine m̄is et eoz fidei:
nō suis m̄tis ac̄tūe d̄cauit.
Quodā t̄p̄e totā puiciā s̄c̄
nicolai famies ualida p̄culit:
ita ut om̄ib; deficeret alimen-
ta. Audiens aut̄ vir dei na-
ues onustas traco portu
ap̄p̄hauisse illuc stat̄ p̄fisa-
tur. rogās nauas ut saltim
in centū modis p̄ quālibet
naue fame p̄dicatib; subue-
nirēt. Cū illi. Nō possem; p̄:
q̄ m̄cl̄m̄ā alexandrie opor-
teret in horrea ip̄arous nos
reddē. Quib; inquit. faate
nūc qd̄ dico et uobis in uir-
tute dei p̄mittō: q̄ nullā ui-
uoracōne hēbitis apud regi-
ū exactorē. qd̄ cū fecisset et
eandē m̄cl̄m̄ā quā accep̄t
alexandrie reddidisset. m̄stris
ip̄arous miraculū referūt: et
deū in suo famulo magnifi-
ca laude accollunt. frumētū
aut̄ sedm̄ uirulau; q̄ indige-
cā uir dei dist̄buit: ut mira-
culose duob; ānis nō ad uic-
tū tū sufficēt: s; etiā ad usū
s̄c̄is hūdarer. **C**ū aut̄ regio
illa p̄dolis deserueret. p̄ aictis
nephade dyane simulachri
p̄p̄s coluerat. adeo usq; ad tē-
pus uiri dei nōnulli rustia
p̄d̄cē religioni execrabili des-

uiter ar sub quada arboze co
 lecta dyane quosda ritus gen
 tilium exercebat: ar uir dei predic
 tum rati de omnibz finibz expulit.
 et ipsam arboze pstridi manda
 uit. Itaque ex hoc cont' eu hol
 tis antiquus oleu medicina
 ni qd cont' natura in aqua &
 lapidibz ardet cofeat: seq i for
 ma religiose feie tiffiguras.
 qbusda ad uiru dei nauigati
 bz i quada sagemila obuiant:
 sicq affata est eos. Nalle ad
 san dei ueire uobiscu lz nequeo
 Rogo ideo ut hoc oleu ad eius
 etiam defatis: et i mei medua
 ide aule eius pices limatis &
 sta euamur. Et ecce abia ar
 uir nauicula ai honestis per
 sonis: int' quos unus erat filis
 beato nicholao qui sic ait illis
 Heu qd mulier illa uobis locu
 ra e. ul' qd attulit: Illi autem
 micta p ordine narraueru: qui
 bus ille, huc e impudic' dyabo
 lus et ut me uin dice copben:
 illud oleu in mare piate: qb'
 uentib' inges ignis i mari
 succedit: et cont' natura diua
 i mari arde conspicat. Veictes
 igitur ad seruu dei dicebat: ve
 tu es ille qui in mare nobis
 apparuisti: et a dyaboli insidi
 is libasti. **P** idē qps ai queda
 gens romano ipio rebellasset:
 cont' ea impator tres puapes

nepotianu nrsu et apilionem
 misit: quos portu adnatico
 ob uentiu contum' applicatos.
 hcs nypola: ut scru comedent
 iuramur: uoles ut gente sua a
 rapis copescent: qis in nudinis
 exercebat. Inten du ses abeer
 consul corruptus: pecunia tres in
 uocates milites uillat decolla
 ri: qd ut satis auduit: rogauit
 puapes ut scru usq illuc gra
 du secreto pperaret. Veientesq
 ad locu ubi decolladi erant: ue
 nit eos poplite flexo et face
 ia uelata et spicula corē ense
 sup ^{cap}capita ia uibrasse: ac uico
 laus zelo accesus i lictore se
 audact' imisit: et gladiu de ma
 nu eiusde ppullit: inocetesq
 soluēs eos incolumes seam
 dunt: illico ad pretoru con
 sulis ppeat: et fores clausas
 ui referat. Mox illi consul oc
 curres salutauit eu: aspiciens
 h ses dei dixit: ymice dei legis
 puaitator: qua temitate pūp
 listi causa causa' sceleris uultu
 conspice nru que postq plu
 rimum obiurgauit: ad preces
 postmodu illor eu peitente
 benignit' recepit. Recepta igt
 benedictōe ipiales nuq iter
 pagit: et ipio su sanguie h
 hostes subduc: Redentes ab i
 pacore magnifice st' reapi:
 Quidā aut' eoz felicitatibus

iuuētes p̄fecto impatoris p̄ce
ac p̄ao suggesserūt ut eos a
p̄ud ip̄atorem de lese maiesta
tis c̄iuite accusaret. q̄d cū im
patori suggessisset. ille nimio
furore repletus eos in carcerai
p̄cepit. ac sine aliq̄ inuogacōe
illa nocte eos occidi p̄cepit. q̄d
cū a iudice didisisset sciderūt
vestimēta sua. et gemē amare
cepunt. Tūc vnus eorū. nepo
nannus recolens qualis sc̄s up
chola' res innocētes libauit.
exhortatus ē alios ut eius p̄o
cuna flagitaret. quibz oranti
bus sc̄s nicolaus cōstatino ip̄e
rator appuit dicens. Cur illos
p̄uapes tā inuiste cōprehēdisti.
et morti sū c̄iuite adiudicasti.
surge uelocit̄ eosqz tā cito dic
ti iubero. sin autē oro dēū ut
ē susciet bellū. in quo tu cor
uas et bestias abz fias. Cui i
pator. Quis es tu qui hac
nocte palacū meū ingressus
talit̄ loqueis. Qui r̄dit. Ego
sū nicolaus mirree ciuitatis
ep̄s. Sz et p̄fctū sibi p̄ uisū
terrūt dicens. mēte et sensu p̄
dite. aut in uerē innocentiā q̄
sensisti. p̄ge cito et eos libare
stude. sin autē corpus tuū uer
mibus sc̄atinet. et domus tu
a cito destruetur. Cui ille. Qui
es tu qui uobis tanta mira
us. Sato inqz me cē nicolaū

mirree ciuitatis ep̄m. Vt n̄sqz
igitur euigilātibz statū sua sop
nia pandūt. p̄ illis icarceas
statū mittūt. quibz aut ip̄ator
q̄s magicas uobis artes ut
r̄ctas uos illudatis sopnijs.
Cui r̄derūt se magos nō eē. Sz
moras suā uō meruisse. Tū
ip̄ator uobis inqz hoīem cui
nomē ē nicolaus. At illi audi
to hoc uoīe manus extēderūt
ad celū. rogātes d̄m ut eos
sc̄s nicolai miras a p̄cā p̄ci
lo libarent. Et cū impator to
tā uicā eius et miracula ab
eis didisisset. dixit eis. Ire et
deo gr̄as agite qui uos eius
p̄abz libauit. Sz et de nostris
eidē afferre gaudiolis rogātes
eū ut ulterius in miras nō in
fearz. p̄ me et p̄ regno meo
ad d̄m p̄ces effundat. P̄
paucos dies p̄dā uiri ad dei
famulū uēiunt. moxqz ad ei
pedes humilit̄ se p̄sternūt d̄ctes.
v̄e dei famulus es. uē auctor Sz
amator xp̄i. Cūqz omnia sibi
p̄ ordinē reculisset. ille etena
tis ad celū manibz imētas deo
grates reculit. ac b̄n̄ instruc
tos p̄uapes ad p̄p̄na reu
lit. Cū aut d̄s eū uellet al
lunē. rogauit d̄m ut ange
los suos ad se mitteret. et ic̄
uato capite angelos ad se ue
niētes uidit. et dicēte psalmo

vales 7 ca
luc 111
102

in te dñe spau. usq; ad t ma
uus tuas: tradidit spm̄ ano
dñi creātesio xliij. Qui cū se
pultus fuisset in tūba mar
morea a capite fons olei et a
pedib; fons aque pfluit: et
usq; hodie ex eius mēbus sa
cū resudat oleū. **S**ucessit
aut̄ ei quidā vir bon; q; tamē
a sede sua ab iudis ē depul;
Quo eiccto oleū fluere desinit:
s; eo reuocato pa; emanauit
Cor̄ milcū q̄is tūdy mir
reā destruētes tūbā s̄a nicolai
aperuēt: ossaq; eius in oleo
natantia tūrbē boareā reue
rent̄ detulerūt: ano dñi mil
lesio octuagesio septio. **C**or̄
quidā ab vno iudeo quādā
sumā pecūie mutuo accep;
iurās sup̄ altare s̄a nicolai
q̄i aliqūe fideiussore habere
neq̄ret: q; q; acius posset sibi
redderet. Tenēte illo diu pecū
niā iudeus illā expostulat: s;
eā sibi reddidisse affirmat. Tra
hit ipm̄ ad iudiciū: et iura
mētū indiat̄ur debitor; ille
baculū cauatū quē auro mi
nuto impleuāt secū detulāt:
ac si eius amūculo indigeret
Volēs igitur facē iuramētū:
iudeo baculū tradidit reserua
dū. iurauit ille q; plus etiā
sibi reddidat q; debet. **F**o; iu
ramēto baculū suū repegit:

et iudeus ignar; astucie sibi
reddidit. **R**ediens aut̄ q; frau
dem fecat̄ in quodā vino op
p̄llus iacuit sopno: curruq;
cū impetu veiens eū uertauit
et plenū baculū auro fregit
et aurū effudit. **A**udies hoc
iudeus illuc uenit: aiq; dolū
uidisset et a militis ei suggere
tur ut aurū reaper. oīno rē
nuit: nisi qui defūct; fuat ad
vitā. b̄a nicolai meins redde
ret. asserens se si hoc fiet bap
tisma susceptū. et xpianū fu
turū. **C**onuiuio igit̄ q; defūct;
fuat resuscitat̄: et iude; in xpī
noie baptizat̄. **Q**uidā iude;
uidēs b̄a nicolai uirtuosā po
tētā in miraculis facēdis. p
magiūe eius sibi fieri fecat̄: eā
q; in sua dmo collocauit: au
res suas cū aliqū lōgius uer
cōmēdabat: her ul' filia uerba
dicēs. Ecce nicholae omnia bo
na uobis custodiēda cōmitto:
et n̄ oīa bene custodieris ul
aonē expetā de uobis ūber
bz et flagellis. **Q**uadā igitur
vice dū ille abesset. fures ad
uēiunt. cūcta rapiūt: solā p
giūe delinquūt. **J**udeus at̄ re
diēs et se spoliatū uidēs: pua
giūe alloq̄tur talib; ul' silib;
uerbis dicens. dñe nicolae
uoue uos in dmo mea po
sui ut res meas a latronib;

custodiretis: cur hoc noluisse
facere et latrones que non phi-
buisse: Igitur dura dura tormen-
ta recipies: et per latronibus pena-
lites. Sicut dampnum meum in tu-
is recipere habeo tormens: et fu-
rorem meum in tuis refugio habeo u-
beribus et flagellis. Amiens
igitur iudeus ymaginem dicit eam
uerbatur: dicitur flagellabat.
mira res prius quam stupida.
Diuidentibus furibus qui rapuerant
sacris dei tamen in se uerba exce-
pisset apparuit: hec uel filia
uerba dicens. Cur tamen dicit pro u-
obis flagellat? sicut: cur tamen crude-
liter uobis? cur tot tormenta
passus: ecce qualiter corpus meum
liquet: ecce qualiter effusione san-
guinis iuberet: progre acius et au-
ta reddite quam culistis: alioquin
dei omnipotentis in uos ira des-
cendet ut scelus vestrum in medio
publicetur: et quilibet vestrum sus-
pensionem patiantur. Ad quem illi. Es-
es tu qui talia nobis loquaris?
At ille. Ego sum nicolaus seruus
ihesu christi quem uide? ille per rebus
illis quas culistis tamen crudeliter
flagellauit. Tenuit illi ad uide-
re ueniunt: miraculum referunt
ab eo quod ymagini fecerat audiunt:
et sua reddunt. Sicut latrones
ad uiam redeunt ueritatis: iudeus
fide amplectitur saluatoris. **C**
ur quidam pro amore filii sui

hanc addiscens festum sancti nicola-
i annuatim solempniter celebra-
bat. Quada vice pater pueri com-
munem parauit et multos di-
cos iurauit. uenit dyabolus
ad ianuam in hunc pegrinum pe-
tens elemosinam sibi dari: iuberet
quidam pro filio elemosinam da-
re pegrino. pater puer sicut pegr-
inum non inueniens persequitur
abente. Cum ad quodam com-
muni puerisset: apprehendens dyabo-
lus puerum strangulauit: quod
audies pro uehementer ingemuit
et corpus tulit et in thalamo
collocauit: cepitque pro dolore da-
mare et dicit. fili dulcissime quod
modo est uobis. **S**anctus nicolae-
us hec est merces honoris quam uo-
bis tam diu exhibui: et cum hec
et filia hys diceret: statim puer
qui de sompno euigilans oca-
los aperit ac sanus surrexit.
Cur quidam nobilis rogauit
beatum nicolaum ut sibi filium a
domino impetraret: punitus filium ad
eccliam eius ducturum et cyphum
aureum oblaturum. filius ergo
nascitur ad etatem producit: cypho
fici iuberetur: qui dum sibi ualde
de placet suis eum adaptauit
uilibus: et alium eque ualente fieri
precepit. nauigantibus itaque ad
eccliam sancti nicolai iuberet pro fi-
lio ut in illo cypho quem pro
fici fecerat sibi aquam afferret

puer autē cū uellet cū cypho
 haurire aquā in mari cea-
 dit: et statim disparuit: par-
 autē eius cū amare flens in
 dyolao uocū suū p̄fecit. **Dei**
 ens igit̄ altare s̄c̄i nicolai
 cū obtulisset sc̄dm̄ cyphū: cū
 q̄ pietus cecidit de altari: cū
 autē eū eleuass̄: et sup̄ altari
 eū iterū posuiss̄: rursus de
 altari longius ē pietus. **Ele-**
 uas autē eū sup̄ altari posuit:
 itū tūo et adhuc itū tercio
 longius ē pietus. **Quantab'**
 omibz ad tam grande specta-
 culū. ecce puer sanus et iolu-
 nis aduenit: primū cyphū
 i suis gestas manibz: narra-
 uitq; corā oibz q̄ qū i ma-
 ri cecidit: statim b̄c̄s nicolaus
 affuit: et eū illesū seruauit.
 h̄c̄q; p̄ lectus effatus ē: utriq;
 cyphū b̄c̄o nicolao obtulit. **Q**
 uidā uir diues mitis s̄c̄i nicolai
 filiū habuit: quē adeo
 dātū uocauit: hic sc̄o dei capel-
 lam in domo sua cōstruēs: oī
 āno festū eius solēp̄n̄r̄ cele-
 brabat. et erat locus ille situs
 iuxta r̄iā agarenorū. **Decidit**
 ergo quadam uice ab agare-
 nis capitur: et in seruicium
 regis eorū captus deportatur.
Sequēti anno dū p̄ eius festū
 s̄c̄i nicolai deuote celebra-
 ret: et puer tenens cyphū p̄

cōsū regi assistet: recoluit suā
 captiōnē p̄uicūq; dolorē et ḡ
 gaudiū qd̄ ea die in domo sua
 fiebat: cepitq; alius suspirāre
 quorū suspiriorū tam dū rex
 nimis extorsiss̄: ait rex: q̄c̄qd̄
 nicolaus cuius agat: tu hic
 nobiscū manebis: et subito vē-
 to uehementi domū cōuacante
 puer cū cypho rapit: aū foēs
 eccl̄ie ubi p̄ces agebāt solēp̄-
 n̄ia collocatur: et magnū
 gaudiū omibz ḡuatur. **Plor**

Luca dicitur a luce. lux
 eū habet pulchritudi-
 nē in asp̄c̄u. q̄ ut dicit amb-
 sius. lucas natura hec ē: ut o-
 nis in eius asp̄c̄u gr̄a sit. **Dis-**
 fusionē sine coniunctiōe
 q̄ p̄ quecūq; inuicē diffusa
 nō coniungatur. **Rectū** in cō-
 sū sine curuitate. **Logissimā**
 lineā tr̄s̄it sine morosa dila-
 tione. **Per** hoc ostendit q̄ b̄c̄a
 lucia habuit decorē uirginita-
 tis sine aliq̄ corrupciōe. **Dis-**
 fusionē caritatis sine aliquo
 inuicē amore. r̄m̄ i cōsū in cō-
 sū in deū sū aliq̄ obliquitate
Logissimā lineā diuine op̄e-
 rōnis sine uegligēcie tardita-
 te. **Vel** dicitur lucia q̄ lucas uir

Luca. **De sancta luca:**
 uirgo syraculana no-
 bilis quē audies famā sanc-
 te agathe p̄ totā aaliā diuul-

gan sepulchz eius cū matre
sua euticia uisitant q̄ q̄tuor
ānis fluxū sanguīs pacieba
tur. **I**uē ip̄a igitur nullatū so
lepna contigit ut illud ewā
gelū legatur in quo dñm +
mulherē liballe hac passione
narratur. Tunc lucia mater
dixit. **S**i credis hys q̄ legū
arde agathā illū semp habe
p̄tē p̄ cuius noīe sustinuit
passionē. **S**i ergo eius sepul
chz credens cōageis p̄tā con
tinuo sanitate gaudebis. **I**gi
redeūtibz cūctis et uirē et filia
iuxta sepulchz existētibz lucia
sopius arripuit. uidiqz aga
thā in medio angeloz gem
inis ornata stantē et dicentē
sibi. **S**oror mea lucia deo de
uota qd̄ a me petis qd̄ ip̄a
poteris dare cōtinuo mīi tuer
nā ecce p̄ fide sanata est. **C**ui
gilās lucia mīi sue dixit mi
sanata es p̄ ip̄am q̄ suis oro
nibz te sanauit. **N**e mī de cetero
noīes sponsū. **S**i q̄cqd̄ in da
tura eras p̄ dote paupibus
eroga. **C**ui uir. cege pū o
culos meos et q̄cqd̄ uoluīs de
facilitatibz facio. **A**d quā lu
cia. **Q**d̄ mouens das ideo das
q̄ teat̄ ferre nō potes. **D**a igit̄
dū uiuis et uicēde hebis. **C**ū
ergo redissent fiunt condie
distribucōnes rerū et dant̄ in

tuā

uicētatibz paupum. **I**udca dñ
p̄mōniū distribuū ad spō
si uocāā p̄uētur. **R**equirit
sponsus a uirice de hys. **rū**
dit illa caute q̄ utiliore pos
sessione sponsa sua inuenisset
quā suo uolebat noīe cōpare
et iō uidebat̄ aliq̄ distrahere.
Credidit stultus carnale cōm
cū et cepit actor eē uenditū.
Vedius om̄ibz et paupibus
erogans sponsū dñc eā corā
pascasio cōsulan. **d**icēs eā xp̄i
anā eē et cōt̄ leges agē au
gustoz. **I**nuitate eā paschali
o ad sacrificia ydolorū rūdit.
Sacrificiū deo placēs ē uisita
re paupes et in uicētatibz s̄
uenire et q̄ iā amplū nō hēo
qd̄ ei conferā. in ep̄am sibi of
fēo tribuendā. **C**ui paschali?
Ista ūba ē sili xp̄iano stulto
narrare potis. **N**ichī enī qui
p̄ncipiū deaxa custodia ista
frustra p̄sequis. **A**d quē lucia.
Tu p̄ncipiū tuoz deaxa cul
todis ego legē dei mei custo
diā. **T**u p̄ncipes tuos timeis
ego deū meū timeo. tu illos
offendē nō uis. ego deū offen
dē caueo. tu illis placē desidas
ego ut xp̄o placēā cōcupisco
tu ergo fac qd̄ ē utile eē cog
nosces. ego faciā qd̄ mī utile
p̄spereō. **C**ui paschali? **P**atri
moniū tuū cū corruptoribus

Amen

expediti et q̄i metrix loquēis
 Cui lucia. **P**rimoniū in tuto
 cōstitui. corruptores aut̄ men
 tis et corporis unq̄q̄ sanū. hū
 dit paschalius. Qui sūt cor
 ruptores mētis et corporis:
 lucia dixit. corruptōes mētis
 vos estis. qui suader̄ ut aīe
 suū deserat̄ creatore. Corrupto
 res nō corpus s̄t qui spālē de
 lācōnē p̄ponūt epulis etnis
 Paschalius dixit. cessabūt ū
 ba cū puentū fuit ad uerbā
 Cui lucia. dei ūba cessare nō
 possunt. Cui paschali? tu ergo
 deus es? Cui lucia. Nulla dei
 sū. qui dixit. cū steteris ante
 reges et presides x̄. Nō enim
 vos x̄. Paschalius dixit. In te
 ergo spūs sc̄s est. Cui lucia. q̄
 caste uiuūt spūs sc̄s templū s̄t
 Cui paschalius. Ego te faciā
 dua ad p̄sbulū ut t̄ uolaa
 quē accipias et spūm sc̄m per
 das. Cui lucia. Nō conuincib̄
 corpus n̄ ex assensu mētis
 uā si me tūcā Auolari fece
 ris castitas duplicabit̄ ad
 coronā. Nūq̄ aut̄ uolūtātē
 meā ad consensū potis pro
 uocare. ecce corpus meū ad
 om̄ie supplicū est paratū.
 Q̄d mortis? inape fili dya
 boli: delicia penarū tuarū
 exerce. Tūc paschali? lenone
 venire fecit dicens. in uitate

ad eā oēm pplm̄ et tandem
 illudat̄ donec mortua uiuēt
 Volētes aut̄ eam trahē cāto
 pondē spūs sc̄s eā fixit ut oī
 no ipām mouē nequirit̄. fecit
 q̄ paschalius mille uiros ac
 cedere et manus et pedes liga
 re s̄t eā nullaten̄ potuerunt
 mouē. tūc et cū uiris mille
 para boū adhibuit. s̄t tū v̄go
 dūi imobilis p̄māsit. **D**oca
 as aut̄ magis ut suis icāca
 cōib; mouētur oīno moueri
 nō potuit. Tūc dixit pascha
 lius. Que s̄t ista maleficia
 q̄ una puella a mille hoīb;
 nō mouet̄. Lucia dixit. nō sūt
 ista maleficia s̄t b̄nficia xp̄i
 Porro si adhuc decē milia
 appoluis adhuc eque ut p̄
 imobile me uidebis. putans
 uō paschalius sc̄dm̄ quorū
 dā figurēt̄ q̄ oleo fugaretur
 demonia et maleficia iussit
 eā oleo p̄fundi. Cūq̄ nec sic
 moui poss; angustiat̄ uinū
 iussit copiosū ignē circa eam
 accēdi picēq̄ resinā et feruēs
 oleū sup̄ eā fundi. dixitq̄ lu
 cia. Inducas ipetū marty
 ri mei. ut credentib; timorē
 auferā passiois et nō credē
 b; uocē exultacōis. Vidētes
 aut̄ amia paschali? eū au
 gustiari. ī gutture eius gla
 diū imiserūt q̄ neq̄q̄ loq̄lā

amittēs dixit. amūcio uobis p
pacē ecclie redditā maximiano
hodie mortuo et de regno suo
dyodecmano expulso. et sicut
ciuitati caranēli soror mea a
gata est data. p̄ccat. sic et ego
ciuitati syracusane concessa sū
iteruētur. **Dū** hec uirgo loqui
tur ecce milia romanorū ueni
unt. paschalūq; apprehēdūt
et mox ad cesarē senū ducunt
Audierat enī cesar q; uniuersā
pūtiā fūit dēdā. Veniens
igitur romā et senatu accu
satus parit et cōuictus capi
tali suā est pūit. **Dugo** er
go lucia de loco i quo paussa
fūit nō est mota nec spm tra
didit quoadulq; sacerdotes ve
niēt et corp⁹ dñi ei traderent
et oīs astantes amē dño
respōderūt. **In** eodē loco est se
pulta et etiā in eius honore
fabrata. **Passa** est autē sanc
ta lucia tpe cōstāntini et max
ci circa annos dñi trecentos. x.
Thomas uirp̄ca. **Prologus**
Thomas abyssus ul' gemin⁹
qd' et grece didim⁹ dicit. **U'**
dicitur thomas a thomos
qd' est diuisio siue lectō. **Di**
ergo abyssus eo q; p̄fundita
te diuinitatis penetre meru
it qū ad sui interrogatōne xps
sibi r̄dit. **Ego** sū uia uitas
et uita. dicitur geminus eo q;

resurrectionē xpi q̄i gr̄ate et
in duplū q' alij cognouit. **Nā**
illi cognouerūt uideo. iste ui
deo et palpādo. **Diuis⁹** autē siue
lectus dī. q; uerē suā ab amo
re mūdi diuisit. ul' q; ab alijs
in fide resurrectionis xpi diuisus
et lectus fuit. **U'** thomas q̄i
coris meās in dei l. amore ⁊
cōtēplacōne. **Habuit** enī tā
q̄ indicauit i ipō fuisse amo
re dei. de quib; dicit p̄p̄ in lib⁹
de uita cōtēplacōne. qd' ē deu
diligē nisi aīo cōape fruendū
uisionis affā. p̄cā odiū. et mū
di fastidiū. **U'** dicit thomas
a theos qd' ē deus. **U'** thomas
q̄i deus meus. et hoc p̄p̄ illud
q; dicit cū cōficat⁹ credidit de
us me⁹ et dñs meus. **De s̄cō**

Thomas **thoma** ap̄lō
Thomas cū esset apud
cesarēā appuit ei dñs
dicens. **Hec** indie gondofor⁹
militi ip̄olici abbauē quere
hoiēm architectonā ante erudi
tū. **Ueni** igit' et mittā te ad
eū. **Cui** thomas. **Dñe** quo u'
mitte me p̄terq; ad iudōs. **Cui**
dñs. **uade** scire q; ego ero aut
ros tu. cūq; iudōs cōuerreis
ad me. cū palma marthuy ad
me uerēs. **Cui** thomas. **Dñs**
meus es et ego seruus tuus
fiat uolūtas tua. **Cūq;** ip̄oli
tus p̄ for' ābularet ait ei dō

minus. Quid cōpare vis o in
 uenis? Cui ille. Dñs me' mi
 lit me conducē seruos in arte
 architectoria eruditos ut ro
 mano ope sibi palaciū cōstru
 atur. Tunc dñs tradidit ei tho
 mā asserens cū plurimū in
 tali arte peritum. Dixit abba
 nes ad thomā. Dic m' si seru'
 ipius es qui cōdidit te m'. Cui
 thomas ait. Ego nisi seruus
 ipius essem qua hora me tra
 debat aliqd' habere cōdicere
 s' q' seruus ipius sū nō qd' vo
 lo faciam. s' qd' uisierit dñs
 meus. Seruus aut' ei' sū vn'
 ex inuicibilib' qui om's diuer
 sas artes scimus. et im' p' p'
 uicias et q'q' lucā fuerimus
 de arte nra ipi fidelit' offerim'.
 Ascenderūt nauim abbaues
 et thomas. et cū nauigarent
 dixit abbaues ad thomā: Qd'
 scire potes de aribus q' dona
 uit te m' dñs tuus. Cui thomas
 rēdit. Colloco fundamenta q' nū
 q' uersalant. cōstruo pieres qui
 nūq' corruūt. facio exedras et
 fenestras ut domus lumē nū
 q' debeat. Ergo fabuā t' al
 tū ut omē edificū p'cellēs del
 piciat. Edifico aut' in ea q'uis
 exterius nō hēat decorē. s' int'
 plus habent pulchritudinē. Et
 multa dicam t' de artis mee pi
 na. Omnia q' in marmore oia

que in structura eē pūc uicā
 ego facā. et quōs m' uoluīs
 dare discipulos ego docebo eo'
 Dicit abbaues. Magnus est
 vir iste qui tales seruos habet
 Melior ē quouis rege. Dicit
 ei thomas. Bene dixisti. nā
 filius unicus regis ē et tenet
 regnū p'ris eius in sup'nis
 montib' ubi hostis nūq' p'
 intrare et ubi nullus penit'
 inuenitur ifirm' nullus pau
 p' nullus aliquo idigēs. Cū
 hec et hys filia loq'ret' thomas
 uelificāte naua septimo die
 tenuerūt plenus uelis et pl'
 pis uentis ciuitatē androuo
 polim in q' rex filie sue nup
 nas celebrauit. Hic cū preco
 nizan fecisset ut om's nup
 cys intellēt alias regē offe
 dent cōagit illuc abbaue et
 aplū intrare. Duella autē
 manu fistulā tenens unūq'
 q' laude aliq' recōmēdabat. u
 deniq' aplū intellēt eū eē
 hebreū. eo q' nō manducaret
 s' oculos ad celū fixos habet
 Cūq' puella corā eo hebraice
 canit dicit. Unus ē deus he
 breoy qui fecit celū et terram.
 Apl's ipam hec eadē uerba
 reperē satagebat. Videns
 pincerna q' nō manducaret
 neq' bibet s' tū oculos ad
 celū fixos habet aplū dei in

maxilla percussit. Cui apls. Me-
lius ē ut in futuro indulgē-
tia ē datur et hic tūlitoria p-
plaga reddatur. Non hic sur-
gā dūet manus q̄ percussit
me huc a canib⁹ aufeāt. **H**
ḡ ad hauriendā aquā abijt
et leo ipm̄ occidens sāguine
eius bibit. **I**acantib⁹ autē ca-
nib⁹ eius corpus. unus uiger
manū eius ī mediū cōuiuū
asportauit. Quo uiso om̄s
turba obstupuit. et puella ei⁹
ūba referens p̄cetta fistula u-
ad pedes apli se p̄icat. **C**h-
modi autē uiaonē scām rep-
bat augustin⁹ cōt̄ faustum
et allit a pseudo hoc fuisse ī-
sertū. **D**ū ex hoc legēda quo ad
plura suspecta habetur. **P**os-
set tū dici q̄ hoc nō aīo imp-
candi. s; modo p̄dicendi dām
sic. **S**i tū augustin⁹ ūba dili-
gēt̄ inspiciant̄ nō penitus
illa ūba ipbare uider̄. **A**ut e-
m̄ sic in eodem libro. **L**egūt̄
enī sc̄pturas apoc̄yphas ma-
nicher. uelcō a quib⁹ sutorū
fabularū. sub aplorū noīe sc̄p-
tas. **Q**uo sutorū sc̄p̄atione quibus
ī auctoritatē sc̄e eātē reapi me-
rent̄. si sc̄a et docti hoīes q̄ tūc
in hac uita erāt. et examinare
alia potant̄ eos uā locutos ēē
cognoscent̄. **I**bi tū legitur a-
plin thomā cū ēēt in quodā

nupaali cōuiuio pegrin⁹ et
p̄suis incognitus a quodā mi-
nistro palma percussus ipetra
cū fuisse homī cōtinuā seua
q; vindictā. **N**ā cū egress⁹ ēēt
ad fontē un̄ aquā cōuiuātib⁹
m̄stret. leo irruens eū intēnit
manūq; eius qua caput apli
leui ictu percussit a corpore a-
uillam sc̄dm̄ ūbū apli em̄lde
optans atq; p̄cantis cais itū
lic m̄ctis in quib⁹ ip̄e discam
bebat apls. **Q**uod hic crudelius
uideri p̄t. uim ibi nisi q̄ tamē
fallax hoc etiā sc̄ptū est q̄ a
ueniā in furo sc̄lo peruenit. sc̄a
est cōpensacō būficij maioris
ut et aplūs q̄ carus deo esset
p̄ hūc amōrē cōmendaret̄ ig-
notis. et illi p̄t̄ hāc uita quz
finiendā in etnū cōsulētur.
Dicū illa uā sit an cōficta u-
narracō nichil mea nūc inter-
est. **C**erte manicheri a quibus
ille sc̄pture quas canon etnā
nais respuit cōp̄ uere ac sine
acceptant̄. saltē hic cogūtur
fateri ūritē illā pacē quā dō-
cet dñs dices. **S**i quis te perc-
ussit ī maxilla tua dextrā prebe
illi et sinistra. posse ēē in ip̄a
uacōe cordis etiā si nō exhibe-
atur in gestu corporis. et expl-
sione ūbor. **Q**uāquidē apls p̄
cussus palma. p̄t̄ dūm roga-
uit ut unūso hoī in futuro se

aulo p̄ceretur. In p̄na aut̄ illa
 iurcia iūta nō relinq̄ret. qui
 q̄ ul' p̄bit ferent̄ altam p̄e.
 aut ut iterū ferret̄ amonuit.
 tenebat̄ c̄e interius dilcōis af
 fan̄ et extius req̄rebat̄ correcti
 ois exemplū. Sive hoc v̄m sic
 siue cōfictū cur uolūt credere
 tali aīo famulū dei moysē yd
 li fabricatores et adoratores gla
 dio p̄stūisse. Si aut̄ penas illa
 cōparam' qd̄ silē f̄ro m̄cēm t
 a feris trucidat̄ et lamai. Cū
 quidē iudices publicis legib'
 seruētes maioris c̄mms reos
 bestijs subagi q̄ gladio p̄cū
 ubent. **Hec augustus.** **Tunc**
 apls ad pet̄ionē regis spon
 sū et sponsā hūdir̄. Da inq̄
 tus d̄e adolescentulis hys b̄n
 dictionē tue dext̄e et in eorū
 m̄cibus sc̄ia semē uite. **Abe**
ūte aut̄ ap̄lo. i manu iuue
uis ē reperi plenus dactylis
palme ianuis. Comedēb' at̄
sponso et spōsa de fructib' ei'
ambo obdormiūt et sōpnū si
mile ambo cernūt. Videbatur
erem' eis q̄ rex gemat̄ eos ā
plectētur et diceret. Apl's me
us hūdir̄ uos. c̄tue uite p̄c
apes l̄as. Euglāab' et m̄n
tuo sibi sōpnia reuelāab' a
postolus ad eos īgredit̄ dices
eis. Hec meus uobis mō appa
rui. et me clausis ianuis h

huc adduxit ut sup̄ uos bene
 dictō mea fructificet. Habere
 carnis ītegratē q̄ est oīm re
 gna v̄cūm et fructus saluā
 p̄petue. **Virgitas** soror ē ange
 loz. possessio oīm bonoz. iuc
 tona oīm libidinū. fidei tro
 pheū. expugnacō demonū. et
 etnoz securitas gaudioz. **De**
libidine aut̄ corruptō gignit̄
de corruptōe pollucōe nascit̄.
de pollucōe reatus orit̄. de rea
tu confusio ḡiatur. Hec illo
refente. duo angeli apparue
rūt dices eis. Nos angeli
sum' uobis ad custodiā depu
tati. qui si apli monita serua
uitis offerem' deo oīa uota uel
tra. Eos igr̄ apls baptisauit
et de fide instruit̄ diligenter
Post multū uō t̄pis spōsa
noīe pelagia sacro uelamīe
consecrata martiriū patitur
et sponus noīe dyonisius il
li c̄cra in ep̄m ordinat̄. **Pe**
at̄ abbanes et apls ad regē
īdye p̄ueniunt. Deliguato uō
ab ap̄lo mirabili palacō. et
copioso thesauro accepto rex ī
aliā p̄uicā proficiscit̄ et a
postolus uniuersū thesaurum
paupib' elargitur. **P totū at̄**
biēniū q̄ abfuit rex apls p̄
dicaōi iustit̄ et inuābilem
iplū ad fidē cōuertit. **Rediēs**
rex et que thomas fecit̄ dis

rens ipm ai abbate in vna
reclusis carceris ut postmodu
vivos extoratos ultrab' da
ret flammis. Inca fr regis no
mie gad mort' et ei sepulchz
ai ambide nimia iparatur
Quarta aut die qui mortu'
fuit resurrexit et stupetab' oi
b' cunctisq' fugietab' dixit fr
suo. Hic homo que extorare
vis et incendē disponebas a
micus dei ē, et omis angeli
famulant. qui me i paradi
su ducetes quoddā in palaci
ū ostenderūt. auro et argento
mirabili fabricatū. et ai de
eius pulchritudie admirarer
dixerūt in fr tuus illo se fecit
dignū. si vis in illo manē ro
gabūm' dūm ut te suscitare
dignetur ut illud a fr tuo p
possis emere reddens ei pecu
niā quā se estimat pdidisse
Et hec dicens currit ad car
cerem. postulans fr suo idul
gen. Abiectisq' vinculis aplū
cepit rogare ut ueste acciper
paolam. Cui apls. Ignoras
q' nichil carnale. nichil tēnū
gestiūt qui capiūt habē i celest
ibus p'fatem. Egreiente aut
aplo de carcere rex occurrit. et
aduoluc' pedib' eius postula
uit veniā. Tunc apls ait. Nū
tū uobis prestat deus ut se
creta sua vobis ostendet. Credi

te in xpm et baptizemū ut et
in regni p'ncipes sitis. Dixit ei
fr regis. Vidi palaciū qd' fr
meo fecisti et illud cōpare me
rui. Cui apls. Hoc in p'fate fia
tū tu ē. Cui rex. Illud est meū
et apls tibi fabricet aliud. q' si
forte nequit in et tibi hoc v
nū erit cōe. Rūdit apls. Inmū
bilis palacia s' in celo ab un
cō s'ci ipata q' fidei p'p'q' et ele
mosinis cōparant. Diuicie at
v're ad illa vos adducē p'nt
sequi uō oīno nō p'nt. Post
vnu mensem fecit apls omis
illius p'uitae congregat. quib'
cōgregatis debiles et infirmo'
seorsū stare iussit et sup eos
oravit. Cūq' qui docti fuerant
mūdisent amē. choruscato de ce
lo ueniens tam aplū q' ceteros
fere p' hora mediā sic p'stuit
ut omis putarent ictu fulgu
ris interisse. Ergens aut se a
plis dixit. Surgite q' dūs me'
sicut fulgur venit volq' sana
uit. Surgētes aut omis sani
deū et aplū glouficauerūt.
Tūc apls cepit eos docē et du
odecim gradus v'itū assigna
re. Dum' ē ut in deū crederet
qui ē vnus i cētia et trinus
in p'sonis. Deditq' eis t'plex
exemplū sensibile q' sunt i v
na essentia tres p'sone. p'mū
ē q' vna ē in homine sapiā

et lapidi
b' p'as
sa

V

V

Hoc ē palaciū qd' fr tuo dho
mas cōstruit. Cūq' di
cere ut ianua eu'
esset d'ye
nūc in

et de illa vna pcedit intellais
 medna et ingeniu. Nam ingeniu
 u est inq' ut qd didicisti inueni
 as. medna ut no obliuiscaris
 qd didicisti. intellcs ut intelli
 gas que ostendi pnt ul doceri
Secundus e q in vna vinea tra
 ct. l. lignu foliu et fruct' et her
 oia tra sunt et vna vinea st
Terciu e q vnu caput qtuor
 sensibus coustat. In vno em ca
 pite st visus odoratus tactus
 et gustus et her plura sut et
 vnu caput st. **S**ecundus gra
 dus e ut bapalnu reapent.
Tercius e ut a fornicacoe co
 tineret. **Q**uartus ut ab auari
 tia se tparent. **Q**uintus ut gu
 la restringent. **S**extus ut pe
 cca teneant. **S**eptim' ut in
 hys pscuarent. **O**ctauus ut
 hospitalitate tenent. **N**onus
 ut volutate dei facent et eam
 ope copleant. **D**ecim' ut eam
 in no faciendis queant et ea
 euitarent. **V**ndecim' ut carita
 te amias et ymias ipendent
Duodecim' ut in custodiendis
 hys vigile cura habent. **P**er
 pdicacoe uo bapazast' no
 ue muha vroz exceptas puul'
 et mulierib'. **P**ost hec aut in
 supiore iudiam abut in qua
 muis miracloz signis chorul
 cauit. **D**icitur etia amica mig
 donie uxoris carly cognati re

gis aplis illuauit. **D**icitur **iii**
 migdonia ad syrtice putas si
 potero eu videre? **T**unc migdo
 nia de consilio e' hici mutauit
 et int' pampes mulieres ubi a
 plus predicabat adueit. **A**pls
 aut cepit de uice hui' misera
 pdicare dicens iter ceti qui vi
 ra hec e uita misera calib' sub
 iecta et adeo fugitiua et ai te
 nei arditur effugit labefacta
Deinde cepit quatuor roibus
 exhortari eos ut uerbu dei libe
 ter audirent ipm uerbu dei qua
 tuor quibus reru copando salz
 colluro. ex eo q oculu nu intel
 lais illuat. poadu. eo q intel
 lau ab omi carnali amore p
 get et emudet. emplastro ex eo
 q pcor' mroz uina sanat. a
 bo ex eo q nos celestiu amore
 delectat. **E**t sicut inq' hec egroti
 no ualent nisi in se recepit sic
 nec aie langueta pdest ubi dei
 nisi illud deuote audierit. **P**di
 cante ap' migdonia credidit
 et deinceps uici thoz abhoru
 it. **T**unc carlius a rege ipe
 tiut et aplin in carcere posuit
Ad que migdonia ueiens roga
 uit ut sibi ignoscer q ppter ea
 in carcere nullus esset qua il
 le benigne colans hec se li
 bent pati asseruit. **C**arlius
 aut regem rogauit ut regi
 na sorore sue uxoris ad ip

Ymuer
sa. si forte ipsam recuperare pos-
set. Nulla regina conuenit ab ea
quam uolebat pueri. uisq; cor-
miraculis que aplis facebat
dixit maleda si adeo q' no cre-
dunt hys opib? Tunc apls oēs
qui aderat de trib' breuit' instruit
s. ut etiam diligēt. sacerdo-
tes honoraret. et assidue ad au-
diendū verbū dei conueniret. sic
uenerēte aut regina dixit ei rex
Et quid tam diu morata es?
Que rēdit. Putabā mīgdomā
stultā eē s; sapiētissima ē et
me ad aplū dei ducēs viā vi-
tans me cognoscere fecit. et nimis
stulta qui in xpū no credunt
noluntq; regi deinceps copula-
ri. **Scupescis** rex dixit cognato
suo. dū tuā uxore recuperare
vellem meā pdidi. et peior
mea in fā ē q' tua ē. Tunc rex
iussit aplū ligatis manib' du-
ci ad se papiens ei ut ad suos
viros coniuges reuocaret. Apl's
autē eplia exemplo ei ostēdit q'
q' diu in errore plissent hoc fa-
cere nō debent. videlicet exemplo
regis exemplo turis. et exem-
plo fontis. **Quā** dixit. Tu cū sis
rex nō uis hīc iniquata serui-
tia s; mūda seruos pīc et āalla
quōtomagis deū debes credere a
mare castissima et mūda ser-
uitia. **Qd** ergo culpor si deū
amare predico in seruis suis

q' diligis et i' tuis. fabicam tur-
rim excellā et tu dicas m' ut e-
go qui eam fabicam destrua?
Sodi cū p'fundā et edura fonte
de abyssō et dicas m' ut destrua
illū. Tunc iratus rex iussit affer-
ri ardētes lammas ferreas et
apliū stare nudis pedib' super
as p'p'ius nutu dei fons ibi
irrupit et eas extinxit. Tunc re-
cognati sui cōsilio eū i' forma
cō ardētem misit q' tū sic refri-
gata est ut die alio sanus in-
erret et illesus. **Dixitq;** regi ca-
nilius. fac illū offerre deo solis
ut sic dei sui uā inciat qui ab
hys eū libat. Cūq; ad hoc urge-
tur dixit regi. **Post**uor tu q'
futura tua. **Et** quō tu deū uī-
negligis et picturā colis? tu
puras q' sicut dicit carlius
deus meus in uascat' postq'
adorauo tuū. magis autē uas-
cetur deo tuo eūq; cōminuet.
Adoro igit' eū. **Si** ergo me a-
dorāte deū tuū deus meus in-
euerit illū. sacrificabo illi. **Si**
autē sic tu ardes deo meo **Cui** rē
Adhuc depari meū loq'us?
Precepit igit' apl's hebraice de-
moni qui in eō i' q' cito genua
flecteret statim ydolū cōminue-
ret. **Flectens** igit' apl's genua
dixit. **Ecce** adoro s; nō metallū
ecce adoro s; nō ydolū. ecce ad-
oro s; nō simulachr. **Adoro** autē

dnm ihu xpm. In cuius nomine
 papio e demon qui in eo hita
 ut simulachre illud comminua
 staciq; q; cera liqua e. Tunc
 omnes sacerdotes mugiti dedit
Profer aut templi eleas gla
 diu aplm tustibant dices. Ego
 vindicabo iurias dei mei. Her
 aut et carilus fug erit vut
 res q; ppls uellet aplm vindi
 cae et pofice vnu incendere
Custiam aut corpus apli tu
 lerit et honorifice sepelierit
Post longu tps circa an
 nos dnu ducentos tnginta cor
 pus apli in edissa ciuitate su
 am e tustatu. alexandro ipa
 tore ad suoz preces hoc facien
 te. In illa at ciuitate null' he
 no null' iudeus nullus paga
 nus pt viuere. nec tyranis a
 liquis nocē postq; abagarius
 rex ciuitatis illi' eplam ma
 nu saluatoris scpta accipe me
 nit. Na si qu gres aliq cont
 ciuitate illam iurgit infas
 baptisat sup portam eplam
 illam legit. Et ea die tam scp
 tis saluatoris q; apli thome
 meitis hostes aut fugiut a
 pacantur. **P**lidoz in libro de ui
 ta et obitu scoz sic de isto aplo
 diat. Thomas discipul' xpi ac
 tilis saluatori audiedo incredu
 lus uideo fidelis fuit. Hic ewa
 geliu pdicauit parthis. medis.

et plis huanisq; et bardhais
 et incas ouerlem plagā et in
 tua gentiu penecus ibi pdica
 tione sua usq; ad trahu sue pal
 lois pdicit. Hic laceris tustir
 occubuit. **H**ec plidoz. **C**usol
 q; ait q; cu thomas ad regione
 magoz qui ad adoradu cultu
 venant deuasset eo baptizauit
 et fa st adiutores fidei xpiane
Patriarcha regiois indoz v
 ni' am spaco ordnis gra. ro
 ma velo ventis et remis pspe
 ris puenit. q; inq; a sumo po
 tifice de sco thoma et miracu
 lis eius ita ut va nouit corā
 clero et vniuerso senatu iudic
 Ciuitas in qua corp' ueniabi
 lis thome apli in duo regetar
 hulna vocatur q; quide tota
 regni nri caput e et dnativ
 Hui' ciuitatis magnitudo qtu
 or dieru ianere p aruutu lata
 extenditur. Nun uo quo arcu
 datur talis grossitudo e q; sup
 illu ad nun' duo tns piter
 iugitur. s; altitudo excelle tns
 caume tustendit. **P** mediu uo
 dce ciuitatis phison un' de pa
 dili fluib' lipidillimis emanat
 aqs. Atq; aurū paolillimū et
 gemas paolillias fons emit
 at. vū gens nra fit opulētissi
 ma. **A** fidelib' quoz xpianis h
 ciuitas tota ut dicit inhitat
 int' quos nullus errone' uel

infidelis conuersari potest qui aut a
tuis resipiscat aut moriatur
Paululu uero infra mema u
bis mons sepat et profundissimi
lacus aquas undique ceptus in eo
fons eminens et excelsa. in cuius
summitate bassissimi apostoli thome
corpus in uire etiam positum
constat. In cauiti autem eiusdem
lacus deforis in honore duode
cim apostolorum xij et monastria condi
ta. **S**edans uero mons ubi apostoli
thome sita est etiam nulli homi
ni infra annum accessibilis est
neque illum aliquis adire audeat h
patriarcha quicunque fuit ad cele
branda sacra missa loci et eccle
siam istam non nisi semel in an
no cum cuiusque aduentibus
apostolis ingreditur. **N**am et aduen
tante apostolice festiuitatis die oc
to diebus ante illam contideque
per illam humiditatem illarum aqua
rum predictam motem conueniunt
ita tota decrescat quod fere in ibi
aqua fuit ignoratur. **U**bi ibi
undique fit conatus apostolorum fide
lium et infidelium delonge ueniunt
atque omnium male huiusmodi languo
rum suorum remedia et curationes
boni apostoli miris consequuntur. **E**st
enim intra sancta sanctorum istius predictae
ecclesie abominum mirifice laboratum
argenteoque coactum. et preciosissimis
quales ibidem paradisi fluumi nocte
physon emittit uariis lapidi

bus decoratum. **I**nfra quod quedam
preciosissima concha argentea argen
teis dependet catenis in ara quam
de metallo sita paolis thome apostoli
intra reposita. **S**ane in eo ve
lut deponis die ita adhuc sac
apostoli thome corpus illece et in
regnum conseruatur. **S**ans etiam lu
y ea erectus tamquam uiuus au
tur. **A**nti autem purpuram aurea la
pas balsamo plena argenteis
residua pedet que ubi semel ac
censa fuit ab anno in annum. nisi
balsamum diminuit nec ipsa ex
tingui reperitur. **S**ed talia deo vo
lente et apostolo intercedente in anno
futuro inueniuntur miracula ex
illius liquoris uictione pleca
ta postea prestatur. **P**lane ut
predictum est secundum consuetudinem
die festi patriarcha redeunte per sin
gulos annos ad predictam eccle
siam per eum maximus fit conatus
apostolorum uirorum ac mulierum una
nimis clamantem et indigne
et uocabus precantem ut quale
cumque pericula eam minime rea
piat balsami ibidem ardens. **N**am
minime qualiscumque inualidius
eger sit si ex eo uictus fuit
qui statim deo volente nulli
dubium fiat eger quin curetur
Deum ad predictam concham ex
pedenda cum suis suffraganeis
episcopis patriarcha uelut in sacris
paschalibus solempnitatibus ipsa

rat sese et post hec ai vniuersis et
 spūalibus laudib' paulatim ex
 pandit ai sacro corpore cōchā
Nulto etiā ai tremore magna
 q' reuēntia sacū apli corpus
 suscipiētes illud iuxta altare i
 aurea sede collocat. **C**ui' adhuc
 figura et integritas p uolūntate
 creatoris talis pmanet q'lis
 fuit ai viuis p mūdū incedē
 faces uo eius tanq' splendēs
 sidus rutilat capillos habēs
 nubes barbā uo rufam et c'
 pam s' nō plura. vniuersam q'
 formā visu pulcherrimā uestiū
 quoq' durities atq' integritas
 eadē adhuc pmanet q' fuit ai
 viuis indutus eas ēat. **T**alie
 g' dispositio atq' in cathedra a
 pli corpore collocato cōtinuo
 multū sacri diei iēunt officia
S ubi dū papiēte eukarist
 ne aduenit temp' sāctificatis
 in altari hostias in aurea pa
 chena cōponit et ai magna
 reuēntia ad locū ubi apl's se
 det eas defert atq' iacuat' ge
 nib' aplō ipas offert. **I**pe aut
 p dispelacōne creatoris exten
 sa manu dextā ita pūde susci
 pit eas ut nō morans h' omī
 no viuis ēē credat. **A**ceptas g'
 in palma extensa cōseruat sin
 gulas singulis largitur. **D**ni
 ūlus ergo fidelū ppl's virorū
 ac mulierū multa reuēntia ac

formidine viuis per aliū ac
 cedeus singuli singulas hosti
 as de manu apli accipiūt ai
 ore. aplō porrigēte. **S**i q's uo
 infidelū ul' errorens ul' ali
 q' pā macula infect' cōicā
 dus illic accesserit ipō quidē
 pūte. cōicās uidebus sta
 ai hostijs apl's manū rethit
 et claudit et q'ndū ipē pū
 fuit eā nō apit. **P**ad' autē
 ille nūq' euadet quī aut sta
 ai relipiscat a pūia duct' cō
 onē ab ipō sumat. aut ante
 q' locū exeat monatur. **Q**d p
 plerūq' infidelū cōspiciētes tan
 ti miraculi formidie territi r
 licto suo pagāritas erroē mor
 ad fidē xpī conuertitur et sā
 ficacōis vniā iacellant' poscen
 tes in noīe scē et indiuidue t
 uicatis vniūmē baptisantur
Hys itaq' cōplicitis atq' illa
 tota hōmadā sā thome apli
 festicitib' cōpletis a deo et
 pplō sacris multijs celebratis
 pūarcha ai p'dcis dei multus
 archiep'is et epis sicut magno
 ai tremore et reuēntia illud
 expandit. ita scū apli corpus
 in locū pūstinū reponit. **P**ost
 hec vniūsq'q' gaudēs et exultās
 rās viliis miracis regredit'.
Tota uo illa planities p'dā
 lacus q' ad festū sā thome apli
 catuati ingrediēte penit' arel

at eodē recedente uberius at
q̄ profundis aq̄s statū repletur
et in p̄stinū statū celerē recur
rit. Talia in dōz p̄archa ī ci
na latānēsi recitāte kalixtus
p̄ sedis cū cetā romana ecclā
que illic adēat eleuatis manib⁹
in celū deū eq̄munit̄ glifica
uit qui talia tātaq̄ miracula
p̄ san̄ suū thomā ānūis epib⁹
nō desinit p̄tere cū p̄e et al
mo spū viues p̄ itūta sedoz
sc̄la amē. *Sequit̄ de tpe redoli*

acōis ⁊ pegna.

Dato de festiuita
tib⁹ q̄ occurrunt
infra tps r̄no
suacōis qd̄ ī
cepit a moyle
et p̄phetis et durauit usq̄ ad
t̄pi aduentū in carnē qd̄ tps
repūtat ecclā ab aduentu d̄ni
usq̄ ad natiuitatē d̄ni. Sequitur
videre de festiuitatib⁹ q̄ eueni
ūt infra tps qd̄ p̄tim cōtinet̄
sub tpe redolliacōis p̄a sub tē
pe pegnacōis qd̄ tps repūtat
ecclā a natiuitate usq̄ ad septu
agesimā sicut sup̄ ī p̄logo di
ystoria natiuitatis d̄ni nostri

Natas d̄ni n̄r̄ ihe
su xp̄i sc̄dm carnē
ut quidā aiūt com
pletis ab adā quoz
milib⁹ ducentis vigincto an
nis. V̄ sc̄dm alios sex milib⁹

et sc̄dm eusebiū cesariēse in c
m̄is suis quoz milib⁹ centū no
naginta nouē tpe octauianū ī
patous sc̄m est. Cōputacō aut̄
sex milū ānōrū iuenta fuit
a methedio poa⁹ m̄stice q̄ c
nice. **V**eiente at̄ ip̄o filio da
ī carnē tāta pace vniuers⁹ t̄
mūdus gaudebat ut tota orbi
vniuers⁹ romanoz īpatoz pacē
fice p̄ludēt. Nam sicut uala vo
luit ut nobis pacē pectoris et
pacē ciuitatis t̄buēt sic uolu
it ut nichilominus orū su
um pacē t̄pis illustraret. Cesar
itaq̄ augustus vniuerso p̄ludens
orbi s̄are voluit quot p̄uicē
quot ciuitates quot castra
quot uille quot hoies ī toto
orbe essent. Iussitq̄ ut dicitur
ī hystorijs scolastias ut om̄s
hoies ad urbē v̄n̄ traherent
origiūē p̄geret et quilibz de
nariū argenteū qui ualebat
decē nūmos usuales v̄n̄ et de
narius dicebat̄ p̄sidi p̄uicē
ae tradens se subditū romano
īpio p̄ficeret nā et nūm⁹ v̄n̄
guē p̄ferebat celais et sup̄sc̄p
cōnē uois. Dicebat̄ at̄ p̄fessio
et des̄p̄cō h̄ diuersa cōlidacōne
p̄fessio at̄ dicebat̄ q̄ quibz qu
reddebat̄ p̄sidi p̄uicē celicaput
i. denariū illū qui sic vocabat̄
ponebat̄ illū sup̄ caput suū
et p̄p̄o ore p̄ferebatur se s̄idi

ni romano ipso. unde dicebat
 pfessio. i. ipso ore falsio et fie
 bat hoc coram omni populo. Descrip
 tio autem dicebatur. quod unus eorum
 qui censum capitis ferebant cito
 decimabant unum et redigeba
 tur in septem. Hec descriptio prima
 facta est a philide hyne armo. **P**
 rima dicitur ut in eadem historia
 scolastica habetur quanta ad an
 num. Quia enim iudea in umbilico ter
 rae habitans dicitur esse pulchrum est ut
 in ea inchoaretur et deum per ar
 tifices. pueros et alii philides
 plequent. **V**t prima dicitur. unum
 salis quod alie precesserunt pada
 res. **V**t forte prima capitum fie
 bat in civitate a philide. sed a civi
 tate in regione a legato cesa
 ris. tunc regionum in **U**rbe co
 ra cesare **J**oseph autem cum
 esset de genere david. a nazara
 reth in bethleem profectus est. **C**um
 autem hinc mane parvum tempus
 iustaret et ipse de suo reditu
 nesceret eam secum assumpit et in
 bethleem secum adduxit volens the
 saurum sibi a deo commissum in a
 lienam manum dimittere hinc ipse per
 se volens ipsum circa puigili aut
 tordire. **C**umque bethleem appuisset
 ut fessus bartholomeus in sua com
 pilatione testatur. vidit pro populi
 gaudentem et pro populi gementem
 quod sibi angelus exponens ait.
Pro populi gaudentes est populi genti

bus qui in seculo abrahe etiam
 benedictionem accipiet. **P**ro autem
 gemens est plebs iudaea a deo
 suis minus reprobata. **C**um igitur
 ambo bethleem advenissent et quod
 pauperes erant. et quod omnia hospi
 tia alii qui pro hospitium vene
 rant occuparent nullum hospi
 tium ipse potuerunt. dicitur ergo
 in civitate iustitiae quod ut dicitur in his
 toriis scolasticis erat in domo
 duas opum habens quod dicitur
 fori dicitur sub quo aues
 ad colloquendum vel ad commisce
 dum in diebus octid vel per aenis unum
 pie dicebant. ubi forte ioseph
 boum et alium prolepe fecerat. vel
 secundum quosdam iustitia cum ad fo
 rum veniebant animalia sua ibidem
 ligabant et ideo prolepe ibi con
 tractum erat. **I**n ipsa igitur nocte
 media diei dicitur bethleem virgo
 filium suum peperit et in prolepe
 super fenam reclinavit. quod fenam
 ut habetur in historiis scolasticis
 bethleem helena postmodum
 deportavit romam. a cuius fenam
 coestione bos et alium ut di
 citur abstinere. **N**otandum
 autem quod natiuitas christi fuit mi
 rabili facta. multipliciter ostē
 sa et ualiter exhibita. fuit mi
 rabili facta tunc ex parte genitricis
 tunc ex parte genitricis. tunc ex parte
 modi genitricis. **E**x parte genitricis
 nis. quod ipsa fuit virgo autem pater

et uirgo per partum. Et hoc l. q
uirgo manens peperit quinq
modis ostensu est. pmo p p
phetā ysaye vij. Ecce uirgo
concipiet. **S**cdō p figuram
hoc enī fuit figuratū p vir
gam aarō q sine oī hūano
studio floruit. et p portam e
zechielis q sp clausa pmasit
Tercō p custodia. Joseph ei
ex eo q ipam custodiuit tel
tis uirginitas sue extitit. **Q**
uō p experientā. Cū enī ut in g
pila cōe bartholomei hētur
et de libro infancie saluatoris
sūptū fuisse uidet pendi tē
pus iustaret. ioseph licet deū
de uirgine uasa nō dubita
ret. more tū gerens patre
obstetres uocauit qm̄ una
uocabat̄ zebes. **S**olome. ze
bes igit̄ confidans et inquir
res et ipam uirginē inueniens
exclamauit uirginē pepisse
solome aut̄ dū nō creder. s. h
sūt pbare uellet cōtinuo a
uit manus eius. iustu tū a
gli sibi appuas puerū ceagit
et cōtinuo salutare recepit.
Quōto per miraculi euiden
ciā. siome ut testat̄ innocē
p̄ tūus xj̄ ānis par fuit. Igr
roam tēplū pacis pulcherrimū
cōstruxerūt. ibi statūā comuli
posuerūt. Cōsulētes ac appol
linē qm̄tū durarec habuerūt

ser alin

rūm quousq; uirgo parer. hoc
audientes dixerūt ergo i et
nū durabit. impossibile enī ex
debat q uq̄ parer uirgo. vū in
foribz tēplū tūcū hūc po
suerūt. tēplū pacis etiam.
Si in ipa nocte q uirgo pepe
tēplū fundit̄ corruit et ibi
ē mō ecclā scē marie noue
Scdō fuit mirabilis scē ex pte
genit. nā sicut dicit Bernardus.
In eadē plona etnū antiquū
et nouū mirabilis cōuenērūt
etnū. i. diuitas. antiquū. i. ca
ro ab adā antiqua. nouū idē
aīa de nouo creata. Itē sicut
idem dicit. hodie tres miracula
idēst tria opa fecit deus ita
mirabilis singularia ut ca
lia nec. scē sunt nec faciē
ampli. **S**us. Cōiuncta quidē
sūt adu. uicē deus et homo
uit et uirgo. fides et cor hūa
nū. **S**ma ualde mirabilis q
cōiuncta sūt hūm̄ et deus. ma
iestas et infirmitas. tanta
uilitas et tāca sollicitas. n
uidet̄ ei deo sublimi? et uidet̄
il hō uili? **S**cdā nichilo minus
ualde mirabilis. **A** seculo enī
nō est auditū q uirgo eet q
peperit. q eet uir que uirgo
pmasit. **T**ercia ē prima et se
cūda inferior s. nō min⁹ for
tis. mirū est quōd cor hūanū
hys duobz fidē accommodauit

quod credi ponit qd deus esset
 hō. qd vgo māleat que pepit
 Her bernardus **C**ertō fuit mi-
 rabilitē scā ex pte modi gnan-
 di. Suis enī pnis fuit sup na-
 turā. ex eo qd vgo cōcepit. sup
 vne ex eo qd deū genuit. sup
 hūanā condicōne ex eo qd sine
 dolore pepit. sup cōsuetudinē
 ex eo qd de spū scō concepit. Nō
 enī genuit vgo ex hūano scie
 s̄ mistico spirantē. nā sp̄s sc̄s
 ex castissimis et purissim' sa-
 gūibz ip̄ius vginis accepit ⁊
 in corpus illud formauit sic
 q̄tā modū mirabilē faciendi
 hoies deus ostendit. Nā sicut
 dicit anselm' q̄tuor modis
 deus p̄t hoiem facē. s̄. sū hoie
 et muliere sicut fecit adam.
 de hoie sine feia sicut fecit euā
 de hoie et feia sicut cois pbat
 ulus. de feia sine hoie sicut ho-
 die est mirabilitē scā. **S**cdō
 eius nātās fuit hodie mul-
 tipli ostensa. Ostensa enī ē p
 om̄s gradus creaturariū. Est
 enī quedā creatā que tñ ha-
 bet eē sicut pura corporea. q̄
 tā que habet eē et viue sicut
 vegetabilia. quedā que habet
 eē viue sentire sicut aiālia q̄
 tā que habet eē viuere sentire
 et discere sicut hō. quedā que
 habet eē viue sentire discere
 et intelligē sicut angelus. **D**

has enī om̄s creaturas xp̄i
 natiuitas hodie ostēta ē. **P**
 ma autē creatura s̄. pure corpo-
 rea ipler ē s̄. opaca ul' obscura
 cūspareus siue p̄ua et luada
 Pmo ergo ostēta ē p pure
 corporea opacā. sicut p des-
 triccōne templi romanorū:
 sicut sup dāu ē. et p ruina sta-
 tue romuli dei romanorū q̄ tūc
 cecidit et cōmunita ē. et p ru-
 nā eā aliam statuarū q̄ tūc
 in ali' loca plurimis ceciderūt
Legitur enī qd iheremias p̄phe-
 ta in egyptū descēdens post
 mortē godolie regib' egypta si-
 signū dedit qd eorū ydola corru-
 erent cū virgo filiū p̄tureret
Quapp̄ sacerdotes ydolorū y-
 imaginē vginis puerū in gre-
 mio baulantis in secreto lo-
 co templi statuerūt et eā ibi
 adorabant. **D**z a tholomeo p̄-
 tea rege it̄rogati s̄. qd hoc
 sibi uellet. dixerunt paterne
 tradicōis eē misterii qd a scō
 p̄pheta eorū maiores accepāt
 et sic in rebus venturū crede-
 bant. **S**cdō p pure corpoream
 cūsp̄te et p̄uā. nā in ipsa
 nocte obscuritas acis i dan-
 ratē diei ūla est. **S**ome enī
 ut testatur innocēti' ip̄ cūus
 fons aque in liquore olei ū-
 sus est et cūpens usq̄ ad ty-
 berim p̄fluat. **P**hauerat si

bylla q̄ q̄m̄ erūper fons olei
nascetur saluator. Tercō p̄ pu
re corporeā luadā sicut p̄ cor
pora sup̄celestia. nā in ip̄a die
natiuitatis scdm̄ aliquoz re
lacionē ut ait c̄lōsto. Magis
sup̄ quēdā monte orantib⁹. A
stella quēdā iuxta eos apparu
it q̄ formā p̄uei pulcherrimi hē
bat et in eius capite arx sple
debat q̄ magos alloquēs dix
it. ut ī iudeā p̄grent et ibi natū
puerū inueniēt. In ip̄a eī die
tres soles in oriente appuerūt
q̄ paulatī in unū corpus sola
re redacti sūt. P̄ qd̄ significabat̄
q̄ t̄m̄ et vni⁹ dei noticia to
ta orbi īm̄uebat et q̄ natus
ēat ille in quo t̄m̄. aīa caro
et deitas ī vnā p̄sonā cōue
nerāt. In hystoīs cū scolasti
as dicit q̄ nō ip̄o die natū
tis tres soles apparuerūt. sed
aū p̄ aliqd̄ t̄ps̄ s̄. post morte
iulij celsis qd̄ etiā eusebius
in cronica asseit. **O**ctauia
n⁹ insup̄ ip̄ator ut ait inocē
aus ip̄ t̄m̄ vnūso orbe di
gōi romane subugato t̄m̄
senatū placuit ut eū p̄ deo
colere uellēt. Prudēs aut̄ im
pator se mortale intelligēs im
mortalitatis ^{inuenit} noluit usurp̄e
Ad illoz vō ip̄ortūitate sibil
lā ip̄hetillā aduocat sc̄ie vo
lens p̄ eius oracula si ī mūdo

maior eo nascet. Cū ergo ī die
natiuitatis dñi cōsilū cōuocal
s̄ sup̄ hac re et sibilla ī cania
ip̄atoris oraculis īsistēt. in die
media arcus aureus appuit
circa solē et ī medio cūli vir
go pulcherrima p̄uei gestans
in gremio. tūc sibilla hoc celo
n ostēdit. Cū aut̄ impator ad p̄
d̄cām uisionē plurimū admi
raret. audiuit vocē dicentem.
Hec ē ara celi. dixitq̄ sibilla. **H**
puer maior te ē et ideo ip̄m̄ a
dora. Eadē cania ergo ī honore
sc̄e marie dedicata ē. Vñ usq̄
hodie dicit̄ sc̄a maria de ara
celi. Intelligēs ergo ip̄ator q̄
hic puer maior se ēat ei thū
ra obtulit et deus uocai de ce
rō recusauit. De hoc orosius
ita dicit. Octauiani t̄pe hora
arat̄ t̄m̄ repente hq̄d̄ ac pu
ro sēno arcus ad sp̄em celest̄
as arcus orbē solis ambiuit
q̄ uentur⁹ ēat qui ip̄m̄ solē so
lus mūdūq̄ totū et fecit; et
regēt. h̄ orosius. Idēq̄ ait euse
pius. **R**efert quozq̄ thūm̄ hyl
tonoḡph⁹ se ī antiquis roma
noz hystoīs inuēsse q̄ octau
ian⁹ xxx̄ quinto anno regni sui
capitolū ascendit et q̄s post
se reip̄ublicā gubnaret a di
solliate requisit. et audiuit
vocē dicentē sibi. Puer ethiēus
ex deo uinētā sū t̄pe genit⁹. ex

itemata v̄gine s̄u macula n
 ualatur. **H**oc audito ibi arā
 edificauit cui h̄uc optulū il̄p
 sit. **H**ec ē ara filij dei uinēns
Sed ostensa et manifesta
 ta ē p̄ creaturā q̄ habz eē + vi
 uere sicut p̄ plante et arbores
In hac enī nocte ut bartholo
 meus in sua cōpilacōne testa
 tur. vinee eugaddi q̄ p̄ferunt
 balsamū floruerūt p̄culerunt
 fructū et liquore dederūt. **T**er
 cō p̄ creaturā q̄ habet eē uiuere
 et sentire sicut s̄t aīalia. **P**ficat
 cūs ḡ ioseph ī bethleē cū ma
 na p̄gnante duxit seā bonē
 forte ut ip̄m uēderet et censū
 p̄ se et v̄gine solueret et de residu
 o uiuēt. et unū alinū ut for
 te uirgo sup eū portaret. **B**os
 ignar et alinus miracōse do
 minū cognoscētes flexis genib̄
 ip̄m adorauerūt. **I**n eā arā
 natitatē p̄ aliquos dies ut ait
 eusebius in cronica cū quidā a
 raret. boues ad aratores dixerūt
Hoīes defiaēt segetes p̄ficiēt
Quarto p̄ creaturā q̄ habz eē
 uiuē sentie et discie ut hō. si
 cut p̄ pastores. **N**ā in ip̄a hora
 pastores sup gregē suū vigila
 bāt. sicut bis in anno ī longi
 orib̄ et breuiorib̄ noctib̄ anni
 cōluenerāt. **N**os enī fuit an
 nūq̄ genib̄ ut in utroq̄ solsti
 no s̄. estiuāli arā festū s̄a io

hānis baptiste et hyemali cō
 natitatē dñi uigilias noctis
 custodiret ob solis uenacōne
 qui forte mos et apud iudeos
 ex usu cohitancū moleuerat
 ip̄is ḡ angel̄ dñi apparuit et
 saluatore natū annūciavit. et
 quo iueneret signū dedit. factū
 q̄ ē cū eo multitudo anglōrū
 dicentū. **G**la in altissimi deo
Pastores ergo uēientes to
 tū sicut dixerūt iuenerūt. **S**ic ite
 rū manifestata ē p̄ cesarē augul
 tū. q̄ tunc p̄ceptū dedit ne eū
 aliquis deū uocāre auderet. forte
 eū cū uisionē illā arā solem
 uidisset recolēs simul de ruina
 templi et de fonte olei. et itelli
 gēs q̄ ī mūdo nat̄ eēt q̄ ma
 ior se erat nec dē nec dñs vo
 cāri uoluit. **I**n quibusdā croni
 cas legitur q̄ appiquate die na
 titatis xp̄i octauian̄ p̄ mūdū
 ser aspu fici p̄cepit et omnia
 debita romanis dimisit. **S**ic e
 nā p̄ soddinitas manifestata est
 qui omēs p̄ totū mūdū in illa
 nocte extincti s̄t. sicut dicit iheo
 nim̄ sup illud. **A**ur orta ē eis
 rāta. s̄. q̄ omēs laborātes illo
 uicō extincti s̄t. et fecit xp̄s
 ut omēs eradicaret ne in na
 tūa quā assūplāt tanta de ce
 tō inuidia iuenerūt. **N**ā ut
 ait augustin̄. **V**idēs deus vi
 cū cōt̄ naturā in hūana na

tura fieri fere delijt incarnari:
Quinto p creaturā que habet
ēē viue sentire discere et intelli
gere sicut angelus? Angli enī in
ipā nocte ipām cristi natāta
re pastoub' annūciaverūt ut
sup' dātū est. **T**ercio eius na
tātas ē nobis utilit' exhibita
Primo ad demonis confusione
nā hostis iā nobis ut aū pre
ualere nō pōt. **D**ū legitur q' scōs
hugo abbas diuicēsis ī vigi
lia natātas dñi uidit brām
vgnō in ulnis tenentē filiū
et dicēte. **A**d est dies in q' pphā
rū oracula riuuātur. **V**bi ē
nūc hostis qui aū hūc diem
hoīb' p'ualebat. **A**d hāc vo
cē dyabolus de humo erupit
ut verbis dñe illudat. **S**ed
mēta est ūq'itas sibi. **Q**uā dū
officinas frūm cauit ipm ab o
ratorio deuocō. a refectorio lēo
a dormitorio stimenta vilia. a
caplo paciā reiecit. **I**n lib' q' p
petri diuicēsis legitur q' in
vigilia natātas dñi scōs hu
gōni diuicēsi apparuit brā v
go filiū in gremio tenens et
cū eo ludens q' dixit. **N**ostri nūc
q' diem natalis mei etiā cū
magno laudū cōpudio celebrat
Et ubi nūc ē virtus dyaboli
ul' qd' dicē pōt ul' facē. **T**unc dy
abolus uidebat' de antro sur
gere et dicere. **E**t si in etiā u

bi laudes tue sunt intire ū pol
lū. s' tū in capitulū dormito
riū et refectoriū introibo. **Q**u
ille atpētās iuenit ostiū ca
pli nimis arctū sibi grosso. osti
ū dormitorij nimis depssū sibi
elato. ostiū refectorij repagula
tū ipediētās: caritate s. seruiē
tū. auuiditate audiēdi lēōnes
et sobrietate abi et potus et
sic confusus euamuit. **S**ed
ad uēie impetione. **D**ū legit'
in quodā libro exemplor' q'
cū quedā mulier lubrica ad con
tandē rediit. de uēia despecta
bat nā cogitās de iudicō repu
tabat se ream. de inferno repu
tabat se ibi cruciandā. cogitās
de paradiso iūuidam. de passione
reputabat se ingrātā. cogitās
q' pueri de sacri placant' ipm p
suā infancā adiurauit et vo
cē de sua uenia audire meruit.
De ipius etiā natātas uti
litate dicit buardus. **T**riplia
morbo laborabat gen' huma
nū. in pncipio. ī medio et ī fine
i. natāte uita et morte. **N**ati
tas etiā iūuida. uita pūsa. mors
pūculosa. **V**enit xps et contra
hūc t'plicē morbū attulit cōplex
remediū. nat' enī ē uixit et o
bijt. **E**iūs natātas purgauit
uīam eius uita destruxit uīam
mors illius destruxit uīam
De utilitate etiā ipi' natāta

tas xpi dicit augustinus qd huili-
 tas filij dei vni qua nobis i
 carnatione exhibuit fuit nobis
 i exempli. sacramentu et medi-
 camentu. In exempli conuenie
 allimiu qd ho imitaret. et aliu
 sacramentu quo pta nra vicia
 lu soluetur. et luumu medica-
 mentu quo tumor nre supbie
 sanaret. Hec augustinus. Super-
 bia em pmi hois sanata e p
 huilitate xpi. Et notandum
 qd conuenit huilitas salua-
 tionis iudeat supbie pditoris.
 Supbia em pmi hois fuit co-
 tra deu usq ad deu et sup deum
 fuit cont deu qd cont eius pre-
 ceptu quo pcepit ne de ligno
 scie boni et mali comederent
 fuit etia usq ad deu. qd usq
 ad appetitu deitatis. credidit
 qd dyabolus dyat exis sicut
 dy. fuit etia sup deu sicut di-
 cit ancelmu volendo qd deus
 illu uelle uolebat. tuc em vo-
 luntate sua supra uoluntate dnu
 posuit. ac filius dei scdm io-
 hane damascenu huiliavit se
 pte hoies no cont hoies. usq
 ad hoies et sup hoies. Hec
 hoies qd pte eoz utilitate et
 salute. usq ad hoies. p uasce-
 di modu consilem. Sup ho-
 nes p uasce di modu distilez
 Na eius naitas et scdm ali-
 qd nobis filis fuit qd nat de

muliere et p eandem pte ppa-
 nis. Et scdm aliqd distilis qd de
 spu sco ex maia uigie uari est.

Anastasia di ab **Plag**
 ana qd e surtu et stalis
 qd e stans lu stat qd surtu ste-
 rit a uicys ad uirtutes. **De sca**

Anastasia uo **anastasia**
 bilistia romanor. filia
 paxati illustis h pagani a u-
 uire sua fausta xpiana. et bro
 gulo gono fide xpi edota. tra-
 dita aut publico in uxore. la-
 guore silans semp se ab eius
 colorao abstinebat. q audies
 ea cu vna tm ancilla i vili-
 hitu xpianor carces caute
 eis uicia multare. fecit eam
 acillime custodi. ita ut ea-
 am a alio ma denegaret. vo-
 lebat em eam sic punire ut
 posset in eius lacrimis pos-
 sessionib lalciare. Purans
 q se non dolosas lras gulo-
 gono mittebat et ille conso-
 latoras remittebat. Interca
 vir maritus ei mortu. et il-
 la a carceib libeatur. Hec
 hebat tres ancillas pulcher-
 rias quaru vna dicebat a-
 gapen. alia thyonia. et ta-
 a mene que cu xpiane esset
 et pta mortis nullatenus
 assentiret in cubiculu eas
 reclusit ubi coque utensilia
 reseruabantur. **Psais aut**

q cora
 res e
 nac

in caru ardens amore ad eas
iuit ut sua libidine exereret
qui i amenciam uersus putans
se tractare uirgines cacabos pa
rellas caldarias et filia apler
aus osculabat. Et cu ex h sa
natus fuisset foras exijt uiger
timus et deformis. Que serui
qui cu fons expectabant sic eu
aptatu uidentes cogitantes q
in demoniu uisus est cu ubei
b affererunt et fugientes solu
reliquerunt. Cuius ad impatore
uict ut de hoc ei conquereat. a
ly uirgis cu pangebant. aly in
eius faae expuebant aly lu
tu et puluere in eu pangebant
suspicientes q in furiam uersus
est. Oculi aut eius tenebantur
ne sic se deforme uideret. Qua
ipse mirabatur plurimu cur sic
omnis eu dendeabant que in ta
to honore hie coluenerunt. Vi
debat eum ei q ipse et omnis al
bis uestib? eent induta. Pu
tans uo cu sic deforme ab a
lyis didicisset q puella libi
p arte magiam hec fecissent
uellit eas cora se expoliam ut
eas saltim nudas aspiceret. h
stata uestimenta eay sic corpo
rib? adhererunt ut nullomodo
erui ualereut. Defectus aute
p admiracione ita obdormi
uit stertens q etia a pullan
tibus no poterat extrahi. Tandem

uirgines martyrio conuanti. et
anastasia ab impatore quida
pfecto traditur ut si ea sacri
ficare faceret postmodu ea in ur
ore haberet. Cuius ea in thala
mu inclusisset et eam apler
an uellet statim secus effraus
est. Deos adijt si euade pos
set qui uiderunt dicentes quia
sciam anastasia cotrustasti no
bis traditus es et amodo sp
nobilis in infernu corq? bis. Cu
q? domu reduceretur iuit man
pueror uita finiuit. Tunc a
nastasia aly pfecto traditur
ut eam i custodia detineret.
Audiens uo q ifuicas pol
litiones hiet puatim dixit
Anastasia si uis ee xpiana
fac qd precepit deus tuis. Il
le eum precepit. q no renua
uit oib? q possidet x. Omnia
q? que habes mitte mi et uia
de quo uoluis et uia xpiana
eris. Cui illa rudit. Deus me
precepit uende oia et dae pau
pib? no diuitib?. Cu igit? di
nes sis. cont? dei pceptu facere
si aliqd tibi dare. Tunc anal
tasia duo carci fame crucia
da traditur. Sz alia theodora
q iam p martyriu conata fu
erat p duos meles elca celest
ti palat. Tandem cu ducentis u
gibus ad insulas palmaria
ducta est. ubi multi p nomine

xpi fuerunt relegati. Post aliquot
 dies p̄fectus om̄s ad se uoca
 uit et anastasia ad palos li
 gata ignib' concremavit. Ali
 os uo diuisis penis intemit:
 Iur quos unus car qui plu
 es p̄t xpi multas diuicias
 spoliat' sp dicebat. Custu sal
 re in non auferens. Apolli
 ana aut corpus sc̄e anasta
 sie t̄ uindaiio sc̄a ibi ec̄a hōn
 face sepeliuit. **P**assa ē autē
 sub dyodesiano c̄a ānos do
 nū ducetos octuaginta. **P**log
Stephan' grece latine di
 citur cōna. hebraice nor
 ma. fuit enī cōna. i. p̄cipuū
 martyrii in nouo testamento
 sicut abel in ueti. fuit enī nor
 ma. i. exemplar et regula alijs
 pacēdi. **V**el stephanus dicit
 q̄ strenue fans qd̄ patet in ser
 mone sui. Aut q̄ strenue sine
 laudabil' fans i. i. strues et re
 gens. anis i. uiduas quibus
 ab aplis fiat p̄fais. q̄ ad lic
 tam anis c̄ant. **E**st ḡ cōna
 p̄t p̄cipuū martyrii. Norma
 p̄t exemplū pacēdi et bene
 uiuendi. Strenue fans p̄t lu
 culentā p̄dicatōne. Strenue
 fans an' p̄t laudabilē uidu
 arū instructionē. **D**e sc̄o stepha
Ste no p̄thomartyre:....
 phanus fuit un' de
 septē dyaconib' ab aplis in

m̄steriū ordinari. Crescere igitur
 nūo discipulorū cōuersi ex
 gentilib' adūsus cōuersos ex
 iudeis murmurāe ceperūt ex e
 o q̄ uidue eorū in cotidiano u
 m̄sterio contēpnebant. Hui'
 aut' murmuris cā dupliciter
 p̄t intelligi. Aut q̄ uidue eo
 rū in m̄sterio nō admittēbā
 tur: a' q̄ p̄ cetis in cotidiano
 m̄sterio grauabāt. Apli c̄i ut
 expedians p̄dicatōi insistent
 uiduis m̄stione cōmisant
Vidētes itaq' apli iūmura ad
 nē orā. p̄ adm̄stione uidua
 rū uolētes hoc murū sedare
 congregata om̄i multitudine
 dixerūt. Non est equū nos de
 lingue uerbu dei et m̄strare
 mētis. **G**losa q̄ meliora sūt
 fertula mētis q̄ dapes corporis
Considate ergo fr̄es vros ex
 vobis ^{boni} testionij septē plenos
 spū sc̄o et sapia quos cōstitui
 am' sup hoc opus. **G**lō. ut
 m̄stret et ut m̄stus p̄sint
 nos enī ordni et p̄dicatōi
 iustātes erim'. **E**t placuit ser
 mo corā om̄i multitudine
Et elegerūt septē quorū b̄s ste
 phanus p̄mus et p̄miter'
 extitit. et adduxerūt eos an
 aplos et ipoluerūt sup eos
 manus. **S**tephan' autē
 plenus gr̄a et fortitudine fa
 ciebat p̄digia et signa mag

na in iplo. Inuidetes igr uide
et eu supare et couince ari
entes iplia mo vince eu ag
gressi st. l. disputacoe. testiu
pducioe et cometoz illac
one. Sz tu ipe disputates su
pauit testes falsos couiat. 7
de suis tortorib' triumphauit.
Et in qualibet pugna adiu
toriu de celo sibi daci est. In
pma em datur spūs scs q fa
cudia mitteret. In scia uultus
angelic' qui falsos testes cret
Et in scia uultus xpūs adiu
uare pacē q martyre confor
taet. In qualibz g pugna po
nit tal. aggressu preliu. colla
tu adiuuorū. et adeptū cūphū
Chiltonā g pariteres breu
s hec omnia uidere potim? Cū
g hēs stephan' multa signa
facet et frequēius iplo predi
caret uidei primū preliū cum
eo statuerūt ut eu p disputa
cōne couincerēt. Surrexerūt
aut quidā de synagoga libti
noy a regione sic dcoy ul' li
banoy i. filioy libtoy. Libtin
em dicitur filij libtoy i. eorū
qui de seruitute manumissi
st et libtati donati. et sic de se
pe seruli fuit qui pmo fidei
relaterūt. Et greuēciū a gre
auitate. et alexādrinoy et eo
rū qui eant a alia et alia
disputates cū stephano. ecce

pmū preliū. Deū subiūgit e
ūphū. Et nō potant resistere sa
pne et spūi qui loqbat. Post
mo ponit adiuuorū cū dicit
et spūi scō qui loqbat in eo
Videntes igr q p hūc modū
pugnādi eu nō potant supā
re ad scdm modū callide se cō
ūcunt. ut l. cū falsis testibus
suparet. sūmiserūt em duos
testes qui eu de quadruplia
blasphemia accusarēt. Addu
cētēsq; eu in consiliū falsi tes
tes em de qtuor accusabāt. l.
de blasphemia in deū in moysē
in legē et in tabnaculū siue
replū. Ecce plū scdm. Et iuue
tes em omīs qui sedebāt in cō
silio uiderūt faciē eius tamq;
faciē angeli. Et ecce auxilium
Deū ponit hui' scē pugne
uictoria cū falsi testes de hys
orūb' confutant. dicit enim
pnceps sacerdotū. Si hec omnia
ita se habent. Tuus hēs stepha
nus de illis qtuor que sibi fal
si testes ipoluerūt se p ordine
excusauit. Et primo excusat se
de blasphemia in deū dicens
dūm qui locutus fuillz pābus
et pphens deū glē fuillz. ubi
deum ipliat cōmendat scdm
q hoc uerbū pē ipliat expo
ni. Est em em deus glē. i. col
lacius glē. pmo regū scd
Quicūq; honorauit me gli

ficabo eū. **U**t deus gl'e i. con
 ſertius gl'e pūbion octauo:
Meriti sunt diuicie et gl'a. **U**t
 deus gl'e i. cui a creatura debet
 gl'a. p'ma ad thiochen p'mo
 regi sc'lor' r'c. **C**ōmēdat igitur
 deū t'phar. s. q' sic gl'osus gl'i
 ficatus et gl'ificand'. **D**eū
 excusat se de sc'da. s. de blasphe
 mia i moysen ip'm moysē m'l
 t'phar' cōmendādo. **C**ōmendat
 eū eū p'cipue a trib'. s. a ze
 li feruore. q' p'ciatē egyptiū
 iudeū m'fear. **A** miraculorū
 opacōe. q' in egypto et eam
 in deserto fecit. **E**t a dei fālia
 ritate q' plūies cū deo fami
 liant' locut' est. **P**ostmodū
 excusat se de t'ia blasphemia
 q' erat in legē ip'am t'phater
 cōmendādo. s. ex rōne dantis
 qui fuit deus. ex rōne m'lti
 tis qui fuit moyses talis et
 tant' et rōne finis q' dat vi
 tā. **P**ostremo cepit se p'gare
 de quarta blasphemia q' cāt
 in tabuaculo et in templū ip'm
 tabuaculo quadruplicat' cōmē
 dādo s. q' fuit a deo fieri p'cep
 tū in uisione ostensū et a mo
 yle cōsumatū et arche testio
 niū cōtentū. **T**emplū autem
 dixit tabuaculo succellisse. **S**
 ergo b'at's stephan' de crimine
 sibi illato rōnabiliter se purga
 uit et excusauit. **V**identes q'

iudei q' nec isto sc'do mō eum
 supare ualerēt cū modum
 assūpserūt et t'craā pugna
 ierunt. ut s. salam' tormētis et
 supplicijs suparetur. qd' ut ui
 dit b'at's stephan' uolēs p'ce
 ptū diuici de fratria corre
 cōe seruare trib' modis eos co
 nat' ē cōingere et a t'cra ma
 licia cōherere. s. pudore timōe
 et amore. **P**rimo pudore eis du
 riciā cordis et sc'or' uerē i'p'cau
 do. **D**ura inq' aucte et t'rcū
 sali cordib' et aurib' uos sep
 spū scō restitistis sicut et p'ces
 v'ri et nos. **Q**uē i'pharū p'ces v'ri
 p'fecuti nō sunt: et occiderūt
 eos qui p'nūciabāt aduentū
 iusti. **U**bi sicut dicit glosa t'c
 gradus malicie eor' p'oit. **P**ri
 mus ē q' spū scō restiterunt
Secūdo q' i'phetas p'fecuti s't
Tercius q' exarscente malicia
 eos occiderūt. **S**z q' fons uul
 liens mētis f'ra erat eis et
 nesciebāt erubescē nec sic a cō
 cepta malicia desisterūt. **P**rimo
 audietes hec dissecabant' cor
 dibus suis et stridebant' den
 t' b' in eū. **P**ostmodū ergo cor
 rexit eos timore. p' hoc. s. q'
 ih'm stantē a dextris dei se ui
 dere p'hibuit q' pacū se adiu
 uare et adūsanos cōdempna
 re. **C**ū eū stephanus plenus
 eēt spū scō intues in celū vi

177
dic gl'am dei et ait. Ecce uide
o celos aptos et ihu stante
a dext'is dei. Licet igitur iā pu
dore et timore conerit eos n
tū adhuc delistūt h' detiores
q' prius fūnt. exclamātes eī
magna uoce contuuerūt au
res suas. **Glosa.** ne blasphe
mante audirent et impetum
fecerūt unanimē in eū et pū
cantes eū extra ciuitatē lapida
bant. In hoc scdm legē se agē
arbitrētes que blasphemū ex
ciuitatē mādanat lapidari. Et
illi duo falli testes qui in eū
pūm lapidē iūctē debebant
scdm legem dicentē. **Prima**
manus testū lapidabit eum
deposuerūt uestimēta sua ne
illius tactu conuincerent et
ut ad lapidandū expedicōres
redderentur secus pedes adole
scētis qui uocabat' saulus et
postea uocatus ē paulus q'
dū uestimēta lapidauit' aut
toderet ex eo q' ad lapidandū
eos expedicōres reddidit q'
manu oīm lapidauit. Cū autē
eos nec pudore **et** tanta postq'
negāta retere tertiū modum
adhibuit ut saltem eos amo
re cohereret. An nō exim' fuit
amor que ostendit eis qu' p
se et p ipis orauit ne sua pas
sio plougaretur et sic ipi re
uocata maiora teneretur. **P ip**

Amore

lis autē orauit ne hoc eis in
pccū iūctaret. Lapidabant
in q' stephanū iūctante et di
cente. **Dñe ihu suscipe spium**
meū. **Positis autē genib' ex**
damauit uoce magna dices
Dñe ne statuas illis h' pccū
Et uid' amore mirabile q' o
rauid' p se stent orando p suis
lapidantib' genua flexit q' u
plus orōne quā p ipis facie
bat q' illā q' p se effūdebat
aperet erandū. **P ipis etiam**
poaus q' se genua flexit. q'
ut dicit glō ibidem quoz ma
ior iūctas manus supplicā
di remedū postulabat. In h'
etiā martyr xpi cristū imitari
ē qui in passione sua p se ora
uit dicens. P' i man' tuas
comendo etc. Et p suis crucifir
orib' dices. p' ignosce illis etc.
Et cū hec dixisset obdormiuit in
dño. Glō. Pulch' dñm obdor
miuit et nō mortuus ē q' ob
tulit sacrificiū dilectōis et ob
dormiuit in spē resurrectōis
fca est autē lapidacō stephani
eodem anno quo dñs ascen
dit primo mense augusti cer
ta die intēte. Nam ea die
fca est eius passio q' ipi' in
uencō colitur. Sctus uo ga
maliel et uicodem' p xpianus
in omib' consilijs iudeoz se
pelierūt eū in agro ipi' ga

A 130

A 130

malicis et fecerunt plañctũ
 magnũ sup eũ. Et scia est n
 magna psecutio xpianis in
 iherlm qz ocaso bto stephano
 vno de principibus alios q
 uic psequi ceperunt uirũ q
 omis xpianam p̄t aplõs qui
 erant ceteris fidelib' foriores
 p totam iudeorũ puñciã s̄ disp
 si iuxta qz dñs precepit. Si
 vos psecuti fuunt i vna ciui
 tate fugite in alia. Refert be
 atus augustinu' doctor egregi'
 bñm stephanũ innumeis mia
 culis daruisse et ser mortuos
 suis uitas suscitasse. multos a
 varijs languorib' curasse. **R**
Pret h' alia miracula refert
 digna meõne comendãda. Aut
 eni qz flores sup altare sã ste
 phani ponebantur et in abla
 ti sup infirmos ponebantur
 et mirabiliter curabant. Pa
 ni etiã de altari eius supra et
 sup egros ipositi multis exte
 rit infirmitatib' in medela
 Nam sicut ait in libro xxij
 de ciuitate dei. flores ipi de al
 tari sã stephani assupti au
 ta mulieris cete oculis iposi
 ti s̄ et illa continuo lumẽ rece
 pit. Refert quoqz in eodẽ lib'
 qz cũ quidã vir p̄mar' ciuitatis
 noie marialis infidelis eet
 et neqz conuicta uellet cũ cũ
 plurimũ egrotaret. gener suu'

valde fidelis ad eam sã ste
 phani uenit et de ipis florib'
 qui sup altare eant accipies
 ad caput flores ipos latenti
 iposuit sup quos cũ ille dor
 muisset. prius ante diluculu
 clamauit. ut ad ep̄m mitteret
 cũ aut ep̄s abisset sacerdos
 ad eũ uenit et ipm cũ se arde
 dicet baptizauit. Hic qz diu
 vixit sp̄ in ore hoc ubi hũit
 xpe accipe sp̄m meũ. cũ tamẽ
 her bñ stephani ultima vba
 fuisse uesaret. Aliud s̄ in
 eodẽ refert miraculũ qm que
 dã matrona noie petronia cũ
 diu i infirmitate ḡuilla cor
 q̄retur et uultra adhibet re
 media. et nullũ sentiret lib̄a
 omis uestigiu' tandẽ quẽdã iu
 deu cõsultuit q' anulũ quẽdã
 cũ quodã lapide ei d̄bit. ut
 ipõ anulo cũ corda ad uida
 corporis angeret ut ex uitate ip
 sius lapidis bñficiũ reapet
 sanitatis. Sic dũ her sibi nil
 ualere conspiceret ad eam p
 thomarris p̄erant et p sua
 salute instans bñm stepha
 nu' adorauit. Tũ subito inso
 luta corda et illeso anulo re
 maũete. anulus in tram a
 collo pluit et continuo sanata
 p̄tẽ se sentit. Aliud etiã ibi
 dem refert miraculũ nõ min'
 admirabile. Apud nãqz cesãe

am capadae quaedam nobilis
matrona erat. viri quidem desti-
tuta solacio sed nobili uallata
multitudine filiorum nam decem fi-
lios habuisse dicitur. quorum septem
mares et tres femine fuisse phi-
bentur. Quaedam autem uice dum
cum eis offenderetur male-
dictione sua filijs imprecaba-
tur. subito maledictione uiris
dina iudicata subsequitur. et
omnis pena sibi et horribili fer-
uitur: nam omnis tremore membris
horribili sit passus. quippe uim
non dolentes et suorum omnium o-
culos non ferentes uagari ceperunt
et quocumque ibant omnium in se
conuerterentur a spem. Ex hijs autem
duo fratres et soror pauli scilicet et pa-
lidia yponia uenerunt et ipsi
augustino ibidem episcopo que sibi
contigant narrauerunt. Cum
ergo iam quidem diebus ante
pascha etiam beatus stephanus fre-
quentantes. sanctitatem ab ipso
martyre multis precibus pos-
tulassent in ipso die pasche
cum frequenter ipsis esset presens unus
ex eis scilicet paulus repente can-
cellum introiit et ante altare
multa fide et reuerentia se presen-
tavit et cum assistentes rei exitum
expectarent subito surrexit sa-
nus a tremore captus demum
alienus. Cum autem ad augustinum
fuisset adductus ipse eum ad

ipsam paulus et sequenti die li-
bellum de narratione illius eis reci-
tandum permisit. Cum autem sic ad
ipsam loqueretur et soror illius ibi-
dem omnibus membris tremens as-
sisteret. surgens illa de medio be-
ati stephani cancellos intravit et
statim uelut obdormiens sub-
ito sana surrexit. Ipsa sibi in me-
dium producit et de uicibus san-
tate deo et beato stephano gratie
referuntur. **C**rosolus uamquam
a iohanne ad augustinum re-
diens quaedam reliquias sancti ste-
phani detulit ad quas prodigia facta sunt
et plura alia miracula facta sunt.
Notandum autem quod beatus stepha-
nus hac die passus non est sed
ea ut dicitur qua eius inuentio
celebratur. Eius autem inuentio hac
die dicitur extitisse. sed quare mu-
tata sunt dicitur cum de inuen-
tione ageretur. Ad presens hoc dix-
isse sufficiat. **E**t nota quod du-
plex de causa etiam hec causa festa que
sequitur natiuitate domini sic uo-
luit ordinare. Prima est ut christus
sponsus et capiti omnis sui con-
tes adiungantur. Natus enim est
aut sponsus ecclesie in hunc mun-
dum tres sibi conuices adiunxit
de quibus conuicibus dicitur in ca-
ntas. Dilatus meus candidus
et rubicundus elatus et milibus
Candidus quantum ad iohannem
euangelista presertim confesso

re. Subiectus quatuor ad bea-
 tum Stephanum protomartyrem. Et
 laus ex multitudine quatuor ad tur-
 bam innocencium virginalem. Se-
 cunda vero est ut sic etiam omnium
 martyrum gratia secundum gradum dig-
 nitatis insit adiuuaret. quo-
 rum quidem martyrum christi narra-
 tas causa fuit. Est enim triplex
 martyrium unum uoluntate et o-
 pe. secundum uoluntate sicut non ope. et
 tertium ope sicut non uoluntate. Primum
 fuit in beato stephano. secundum in
 beato iohanne euangelista. tertium
 in innocencibus. **Prologus**
Iohannes interpretatur dei gratia. uel
 in quo est gratia. uel cui donatum est.
 uel cui donatum facta est. Per hoc
 intelliguntur quatuor privilegia que
 sunt in beato iohanne. Primum est
 papua christi dilectio. Cuius enim pre-
 ceptis apostolis ipsum amplius dilexit
 et maiora dilectionis et fami-
 liaritatis signa ei ostendit. Et
 in dicitur dei gratia quia domino gratum
 fuit. Etiam plus petro ipsum di-
 lexisse uidetur. Sed est dilectio et
 et signi. Et illa que est signi du-
 plex. una que consistit in familia-
 ritatis ostensione. et alia in be-
 neficiorum exhibitione. Quatuor ad pu-
 nam utriusque equaliter dilexit. quoniam
 tum ad sanctam plebem iohanne. quam
 tum ad terram plus petrum. Secundum
 est carnis incorruptio quia uirgo
 a domino est electus. Et in dicitur

in quo est gratia. In ipso enim fuit
 gratia uirginalis. Dum et de nup-
 tibus uolens nubere a domino vo-
 catus est. Tertium est secretorum
 reuelatio et inde dicitur cui do-
 natum est. Eadem enim donatum est
 multa secreta et profunda nos-
 ce sicut de diuinitate ubi et
 de columbarum scilicet. Quatuor est
 misericordie reuocatio. et inde
 dicitur. cui donatum facta est. Mar-
 tina enim a domino tunc eadem do-
 natum facta est quam uir dei in eius
 custodia donata est. Cuius in-
 tra militem laodice episcopus scripsit
 quam phidrus in libro de ortu
 et uita uel obitu sanctorum primum
 adiuuauit. **De sancto iohanne euangeli-**

sta
Iohannes apostolus euangelista
 et euangelista dilectus
 a deo et uirgo electus
 pro penthecoste diuinitatis apostolis
 in aliam est profectus ubi etiam
 multas fudauit. Domitianus
 tunc imperator intelligens famam
 eius accersit eum in doliu fer-
 uens olei ante portam lacum
 mitti iussit. Ille autem in exitu
 illelus sicut a corruptione car-
 nis extitit alienus? Videtur igitur
 imperator quod sic non a predicatio-
 ne desisteret eum in paphos i-
 sulam in exilium relegauit ubi
 solus degens apocalypsi scrip-
 sit. Eodem autem anno impera-
 tor prope uimiam crudelitatem oc-

adit et a senatu quicquid fecerat ir-
ritatur. Sicque factum est ut sanctus
iohannes qui cum iniuria in insulam
deportatus fuerat cum honore ephre-
simi remearet. occurrere ei vniu-
ersa plebs et dicente. benedictus qui
venit in nomine domini. Cum autem ur-
be ingrederetur drusiana eius di-
lectrix que suum plurimum deside-
bat aduentum mortua effereba-
tur. Pontes autem eius iudue et
orphanam dixerunt ei. Sancte ioha-
nes ecce drusiana mortua de-
ferim quod spiritus tuus mortuis condes-
cendens nos omnes alebat tuum
quoque desiderabat aduentum dicens
O si uideam apostolum dei antequam
moriar. Et ecce tu uenisti et te
uidere non potuit. Tunc iussit
ferretum deponi et corpus resolu-
i dicens. Deus meus ihesus
christus suscitabit te drusiana. sur-
ge et uade in domum tuam et pa-
ra in conuersione. Stetit illa sur-
rexit et fecit iussione apostoli ut
ut sibi uideretur quod non de morte
sed de somno exarsisset eam. **A**lia
autem die cratho presbiter in foro per
apostolum conuocauit ut ostenderet
quod hic mundus contempnendus
est. Duos enim ditissimos fratres
iuuenes gemas preciosissimas
distracto toto patrimonio emere
fecerat et eas in conspectu omnium
constringi iussit. Coniungit autem
apostolum illum trahit facere. uocatis

que ad se plurimum huiusmodi contemp-
tum et ipsa ratione contempnauit. **P**ri-
mum quoniam hominum ore laudatur. sed di-
uino iudicio contempnatur. **S**ed quoniam
ex tali contemptu uicium non cura-
tur. et ideo uanus est sicut medi-
cina uana dicitur ex qua morbus ne-
quaquam curatur. **T**ertio quoniam contemp-
tus uictorinus est quod sua pauperi-
bus elargitur sicut dominus iuueni
dixit. **S**i uis esse perfectus uade et
Cui crathon dixit. **S**i uis deus
magister tuus est et uult ut ha-
rum gemarum precium pauperibus
erogetur fac quod reintegrentur ut
ad eius facias gloriam quod ego
ad hominum facta famam. **T**unc beatus
iohannes gemarum fragmenta in ma-
nu sua colligens orauit. et facte
integre sicut prius. **S**tetit presbiter
et illi duo iuuenes crediderunt
et gemas uidentes pauperibus
precium erogauerunt. **D**uo insu-
per iuuenes honorati horum exem-
plo uenditas omnibus et pau-
peribus erogatis apostolum secuti
Quamquam autem die uidentes suos
suos preciosis iudicatis ful-
gentes et in uno pallio se e-
gretes conuicti ceperunt. **Q**uod
cum sanctus iohannes aduocasset co-
que facie tistes ceu uigas et la-
pides minutos a litore ma-
ris deferri fecerat. et eos in am-
nem et gemas conuerti fecerat. **Q**ui
ad iussu apostoli uniuersos am-

fices et gemmaros p septe di
 es qreutes reuli st dicentes
 q illi nuq tam puru aurum
 ta pnosas gemas se uidisse
 restati st. **D**ixitq eis. Ite et re
 dimate vobis tras qs vedidit
 tis q celoz pma pdidistis. Et
 rore floudi ut marcescatis. et
 rore diuites ut i ppetuu men
 dicatis. **T**unc apl's cont' diui
 aas cepit diuitas disputae
 ostendes q ser st q nos abi
 modato diuiciaru appetitu
 debent retrahere. **D**um scpta
 du reatant hystoria de di
 uice epulone que dñs ipba
 ut. et de lazaro paupe que ele
 git. **S**adu natura qm homo
 nudus et sine diuicijs nasa
 tur et nudus et sine diuicijs
 morit. **T**ertiu creatura qm
 sol et luna hyda pluuia aer
 omib' coiter sua bnficia lar
 guntur sic et int hoies omnia
 oia ee debent. **Q**uartu for
 tana. dicit ei q diues seru
 efficit uim et dyaboli. nu
 m q no possidet diuicias. sed
 ipe a diuicijs possidet. dyaboli
 q iuxta euangeliu. amator
 pecunie seruus e manone. **Q**u
 tu cura q habet cura et solli
 tudine diurna et noctuam
 In acqredo habet labore. i cul
 rodiedo timore. i amittedo
 colore. **S**extu iactura et oste

dit q diuicie st ca iacture q
 e in acqlicoe duplias mali
 l. mali in pna qd est elacio
 et mali i futd qd est etna dap
 naco. **E**t ulter' q e in pdicoe
 duplias boni l. boni i pna q
 e gra et boni in futd qd est
 etna gla. **D**u igr bts iohes
 talit cont' diuicias disputat
 ecce uiuens quida mortuus et
 ferebat q uxore accepit. **V**ei
 ens igitur int uidua et cen
 qui eu flebat ad pedes apli
 paderit rogates q huc quo
 q licit et druliana in noie
 diu sulataret. **F**leute g' apl'o
 et orate diua' continuo resur
 rexit. **R**ecipitq ei ut illis du
 obus discipulis euarrat q
 ta mtrill' pena et qnta glo
 pdidissent qui multa de gla
 padili et de penis iferni qs
 vidat euarrant dices. **O** ui
 leos uidi angelos vros fleu
 tes et deones gratulates. **D**ix
 itq eis q pdidissent etna pa
 laaa q sunt gemis thomica
 tib' fabricata clauatib' mira
 bilib' concetua copiosis epu
 lis referta. delicias plena. gau
 dijs gl'osa. et in ppetuu per
 mansura. **D**e inferno aute
 octo penas dixit q hys vlib'
 continent. **D**ies et tenebre
 flagellu fagus et ignis. **D**e

monis aspectu. scelis confusio
luctus. Tūc ille qui fuerat sus-
catus et illi duo discipuli ad pe-
des apli se p̄stuentes rogabāt
ut unam consequerent. Quib⁹
ap̄lus ait. t̄ginta dieb⁹ p̄uā
agite un⁹ quos orate ut iuge
et lapides ad naturā p̄uā re-
uertant. Qd' cū factū eēt ait eis
Ite et vnde tulistis v̄gas et la-
pides deferatis. Qd' cū fecisset
et virge et lapides in suā na-
turā reuerti fuissent oēm vir-
tutē et grām quā prius ha-
buerūt receperunt. **C**ū at̄
b̄s iohānes p̄ totā alyam
p̄dicasset et auctores ydolorū
sedicōnē in p̄lo cōcassent
iohāne ad templū dyane tra-
hebāt. cogētes ip̄m sacrificiū of-
ferre. Quib⁹ iohānes hanc
diluictiua p̄posuit. ut a ip̄i
ad iuocacionē dyane ec̄tam
xp̄i diuiterēt. et ip̄e ydol' sacri-
ficaret. aut ip̄e ad iuocacionē
xp̄i templū dyane euerēt et
ip̄i in xp̄m crederent. Huic sen-
tentiae cū maior ps p̄li conse-
lisset. exētib⁹ cūctis orauit
ap̄ls et fundit⁹ templū cor-
ruit et dyane ymago penit⁹
cōmunita ē. Anstodem⁹ autē
pōtifer ydolorū in p̄lo sedia-
onē maximā cōcassauit ita
ut vna ps cont' alia ad pre-
liū pareretur. Cui ap̄ls. Quid

ē vis faciā ut placeas. Cui il-
le. Si vis ut credā in deū tuū
dabo t' venenū bibē et si nul-
lam in te lesionē intulerit ve-
rus deus tuus appebit. Cui
ap̄lus. fac ut loquar es. Et il-
le. uolo ut alios in monētes
uideas ut sic ampli⁹ p̄met-
cas. P̄gēs igit' anstodem⁹ ad
p̄cōsulē duos viros decapi-
tādos petijt et corā omib⁹ ve-
nenū dedit q' mor ut venenū
biberūt sp̄m exalauerūt. Tūc
ap̄ls calicē accipēs et signo
crucas se uniuens totū vene-
nū bibit et nullā lesionē in-
currit. Quapp̄ om̄s deū lau-
dare ceperūt. Anstodem⁹ autē
dixit. Adhuc in uesti dubiam⁹
s̄ si ueneno mortuos suscitā-
uis uē credā. Tūc ap̄ls tunicā
suā ei t̄bit. Cui ille. Cur in
tunicam tuā dedisti. Cui ap̄ls.
ut si nō credideris confusus s̄
a tua infidelitate discedas. Cui
ille. Nūquit et tunica tua me
credere faciet. At ap̄lus. Vade
et mitte eā sup̄ corpa defūcto-
rū dicēs. Ap̄ls xp̄i me misit
ad uos ut xp̄i uoie resurga-
tis. Qd' cū fecisset illico surrex-
erūt. Tūc ap̄lus pōntificē cū
om̄i p̄tela sua in xp̄i uoie
baptizauit. Q' in honore b̄i
iohānis ec̄tam cōstruxit. **C**
refert quoq; b̄s clemens

sicut in quarto libro hystorie sco-
 lasticæ inuenitur quod quodam ce-
 pore ap[osto]l[us] quendam iuuenem pul-
 cherrimum et ferocem conuertit
 et eum cumdam ep[iscop]o sub dep[osi]ti-
 to commendauit. post aliquot
 tempus iuuenis deliquit e-
 piscopum et factus est princeps
 latronum. Ap[osto]l[us] itaque ad eum
 uenit et suum dep[osi]tum req[ue]si-
 uit. Cuius ille de pecunia intel-
 ligeret et ex hoc uehementer
 superer dixit ap[osto]l[us]. Iuuenem
 illum a te repero quem t[ame]n tanto
 studio commendaui. Cui ille. De-
 scende iam mortuus est et in t[er]ri-
 monte cum latronibus degit quum
 princeps ipse existeret. Quibus
 ille audias uestre suam scidit
 et caput suum pugnis ferens
 bonum inquit te custode fr[ater]
 a[n]i[m]e dereliqui. Confestim igitur
 equum sibi parum iussit et ad
 monte illum inrepidus curauit.
 Que cum iuuenis insperasset pre-
 pudore unius equum ascendit
 et uelociter aufugit. Ap[osto]l[us] aut[em]
 cecitas oblit[us] uerget calcantibus
 equum. et post tergum clamitabat
 fugietis. Ut quod fili fugis pa-
 trem tuum et ianem senem. Ne-
 timeas fili quia pro te xpo iouem
 reddam et certe libent[er] pro te mo-
 riar sicut pro uobis xps mor-
 tuus est. Reuertere fili reuertere quia de-
 us meus iussit me. Cui au-

diens compunctus redijt. amari-
 tie fleuit et orate pro eo ap[osto]l[us]
 ueniam impetrat. **C**egit quoque
 quarto libro ecclesiæ hystorie et
 h[ab]etur in glo[ss]a super s[an]ctam cano-
 nicam iohannis quod cum iohannes apud
 ephesum balneum lauandi gratia
 introisset et ibidem thermorum
 hereticum uidisset in p[ro]p[ri]o exiit
 dicens. fugiamus hic ne balnea
 super nos conuertant in quibus la-
 uatur hereticus uicarius iuue-
Cum autem quod p[ro]dixit dicitur uia
 b[ea]to iohanni a quodam fuisset
 oblata et ille eam quod demit-
 tendo tangeret quidam adulescens
 hereticus uidens ad coeuos suos
 ridendo dixit. Videre quod ille se-
 uer sicut puer cum amula lu-
 dit. **Q**uod beatus iohannes pro spi-
 ritu recognoscentes iuuenem ad se
 uocauit et quod in manu te-
 neret req[ue]siuit. Cui ille cum ar-
 cum se diceret tene ait. quod in-
 facis. **E**t iuuenis. Aues in-
 et bestias sagittam. Cui a-
 p[osto]l[us]. qualiter. Tunc iuuenis
 arcum cepit tendere et tensum in
 manu tene. **S**ed cum nil ei ap[osto]l[us]
 diceret iuuenis arcum distendit.
Cui ap[osto]l[us]. quare fili arcum dis-
 tendisti. **E**t ille. quia si diuinus
 tensus tenetur ad iacenda iac-
 ula infirmior redderet. **E**t
 ap[osto]l[us] ad hec. **S**ic et humana
 fragilitas ad contemplationem

minus ualida fiet si sp̄ i suo
vigore plures fragilitati sue
interdū condescēde reculeret:
nā et aquila cunctis auib'
cellius uolat et solē daruis
conspicit et tū nature uacita
te ad p̄na descendit. Sic et
hūanus aīn' cū se modicū
a contēplacōe recit' aebra
inouacione arduus ad ce
lestia tendit. **C**ōs igit' io
hānes ut testat' ihoum' cū
usq' ad ip̄am suā ultimā se
nectitē ephesi moraret' et
vix int' discipulor' man' ad
eccliam deferret' nec plura ver
ba dicē postq' ad q̄libz pau
sam hec dicebat. **F**ilii dili
gite alt' altū. Tandē frēs q'
cum eo erāt aduīrātes q' sp̄
eadē dicēt dixerūt ei. **M**gr.
quāe sp̄ eadē loq̄ris? **E**t rā
dit. q' preceptū dñi est. et si lo
cū hoc fiat suffiat. **C**hesert
quoq' alimand' q' cū iohā
nes euangeliū scribē debet
prius induit ieiunū ut ora
rēt se digna sc̄pturū. **F**ertur
aut' ip̄m p̄ illo loco secretis
simo in quo diuina sc̄ptur'
secessat oralle ut nullas hu
ic resistētes opi uētor' a' p̄u
brū iūnas patēt. Hanc
quoq' eadē loco usq' hodie re
uēnā clemēta seruare dicit'
tur. **H**ec aluīnādus. **C**ū g'

ēet nonaginta nouē annor'
apparuit ei dñs cū discipulis
suis dicens. **V**eni dīcē ad me
q' tempus ē ut i mēsa mea
cū frīb' tuis epuleis. **S**urgē
at' iohēs cepit ire. **C**ui dñs. **D**
mīca die ad me uēies. **V**eni
ente igit' dñica die unūsus
p̄ls cōuenit in ecclia q' fue
rat ip̄ius uōie fabricata q'
a p̄mo pulloz cantu p̄dica
uit eisdem hortans eos ut in
fide essent stabiles et i mā
datis dei feruētes. **P**ost hec
fouea q̄drata iuxta altare
fecit fieri et terrā ext' ecclēsi
am iactari. **D**escendēsq' i fo
ueā expansis manib' ad de
ū dixit. **I**nuitat' ad cōuiu
ū tuū dñe ihesu ecce uenio
grās agens q' dignat' es
me ad tuas epulas iuitare
sc̄iens q' ex toto corde desiderē
te. **C**ūq' orōne famill' cāta lux
sup eū emittit q' nullus in
eū respicē potuit. **R**ecedente
aut' hūe māna fouea inueni
tur plena qd' in loco illo ul
q' hodie ḡnātur. ita ut i fū
do fouee istar uiuente arene
sc̄aturie uideat' sicut in fon
ab' fieri cōlucuit. **S**ōs aut'
apmūdus rex anglie nulli
petenti i nomie s̄a iohānis
euangeliste ad denegabat.
Dū cōtigit q' quidā pegrin'

absente caniano in uoie sacra
 iohannis ewangeliste iportune
 a rege eleosina postulaet au
 ter precosiu anulū ai nil aliud
 i pmpriū habet dedit. **S** post
 plures dies quidā miles aglie
 in casinarius ptab' constitutus
 ab eodē pegrino anulū regi re
 ferendū in hec uiba recepit. Il
 le au et p au' amore anulū
 hūc dedisti t' remādat. **V**n li
 quid patuit q' iohānes eidem
 in forma apparuit pegrini. **C**
 ysidorus in libro de orai et ui
 ra ul' obitu scōz pmi. **M**uta
 uit iohānes in aurū siluestis
 frondū uirgas. hircasq; sar
 a in gemas. **G**emānū fragmē
 ta in ppiā reformauit uati
 rā. **S**idua suscitauit pcepto
 et rediunū iuuenis corpus
 remeate aia repaunt. **S**ibens
 lenfecū haustu euasit piculū
 moitis et eodē pstratos i uite
 repaunt statū. **Prologus**

Inocētes dā st' tripha rōe. **S**iō
 ne uite. rōe pene. et rōe ino
 cēae assecute. **R**ōne uite dā
 st' innocētes ex eo q' uita in
 nocentē. i. uō nocentē hūerūt
 nulli enū unq' uocauerūt nec
 deo p inobediām. nec primo
 p iusticiā. nec sibi p alio' pec
 caū maliciā. **E**t ideo dicit' in
 psalmo. **I**nocētes et rā ad
 hēserūt in. innocētes i uita et

rā in fide. **R**ōne pene quū in
 uocēt' et iuste passi sūt. **V**nde
 ps. **E**ffuderūt sanguinē inno
 centē. **R**ōe innocēae assecute
 quū in ipō martyro assecuti sūt
 baptismalē innocēciā. i. ab o
 riginali pccō mūdiciā. **D**e q'
 innocēcia dicit' in psalmo:
Custodi innocēciā et uide eqū
 tā. custodi innocēciā baptil
 matis. et postmodū uide eqū
 tāte bone opacois. **De inno**

Inocētes ab herode **caab'**
Aschalonita iuctū sunt
Tres enī fuisse herodes scptura
 sac' cōmemorat quos famo
 sos fecit eoz itanis audelica'
Primus dāis ē herodes ascha
 lonita sū quo dūs nati' ē. **S**e
 cūdus dāis ē antipas q' io
 hāne decollauit. **T**ercius agp
 pa qui iacobū occidit et pe
 trū uicariāuit. **V**n de hoc ex
 rāt' uisus. **A**schalonita uocat
 pucōs. antipa iohāne Agrip
 pa iacobū claudēs in carcere
 petrū. **S**i primi herodis hyl
 toriā breuē uideam'. **A**ncip'
 ydumeus ut in hystorijs scō
 lastias legitur ueptē regis a
 rabū duxit uxore ex qua fili
 ū hūit quē uocauit herodem
 qui postmodū aschalonita d
 dāis ē. **H**ic a cesare augusto
 regnū iudee accepit et tūc pu
 m' ē ablatū ceptū de iuda

Huic sex filij nati sunt. Antipater alexander. aristobolus. archelaus. herodes antipas et philippus. Alexandrum autem et aristobolum ex eadem matre iudea genitum romanam misit liberalibus artibus instruendos. Post hoc a studio redierunt et erat alexander acerrius porator. Jamque licentius de susceptione regni cum patre disputabat. Ob hoc patris offensum antipater illis inuicem satagebat. Cumque illi de morte patris tractassent et ob hoc a patre reiecti fuissent cesarem adierunt de patris iura conuesturi. Interea magi iherosolimam uenerunt et de ortu noui regis diligentius scrutantur. herodes hoc audiens perturbatus timens ne de uerbo regni que alijs uacua esset et eum tamquam regni inuasorem repelleret rogat igitur magos ut eo inuento sibi renunciant silans uelle adorare quem uolebat occidere. Dumptum magis per aliam viam reuersis in suam regionem uideus herodes quod nequaquam ad se ueniret. stelle uisione eos deceptos. ad se redire erubuisse credidit et ideo ab inquisitione pueri animam reuocauit. Cumque autem audisset quod pastores dixerant. et quod symeon et ana prophetauerant uehementer timuit et se a magis turpiter illusum

putauit. Tunc herodes de uere puerorum qui erant in bethleem tractare cepit. ut cum eis ille qui ignorabat occideretur. Ad annum uicimum autem augei ioseph cum puero et matre in egyptum in ciuitate herinopoli fugit. Ibique septem annis usque ad obitum herodis permansit. Ingrederet igitur dominus egyptum secundum ysaie uaticinium uniuersa ydola conuerterunt. Tradunt quoque quod sicut in exitu filiorum israel de egypto non fuit dominus in egypto in qua peruenire deo non iaceret mortuum primo genitum. ita nec tunc fuit templum in quo tunc non conuersum ydolum. Refert cassiodorus in historia episcopi quod in herinopoli rebaude dicitur esse arbor que uocatur phidus ualens in salutem multorum si fructus aut folium aut pars corticis collo egrotantium alligetur. cum ergo beatus marcus cum filio fugeretur hec arbor usque ad terram inclinata est et christum suppliciter adorauit. Refert cassiodorus. Cum ergo herodes de uere puerorum disponeret a cesare augusto per epistolam est auctoritate filiorum accusacionibus responsurus. Et cum per charisium iter faceret intelligens quod magos naues charisium conuenissent et ideo omnes in spiritu uehementer comburi fecit secundum quod et predictum

dnm car. In spu uehementi co
 res naues tharlis. Cuiq; pat
 ai filijs coram cesare dispu
 taret diffinitu e ut filij pa i
 omib; obediret et ipe au uel
 let regnu diceret. Redies ho
 des rex cofirmaco fuis auda
 cor mittes occidit omis pueros
 qui eant in bethlee a bima
 tu et infra scdm temp' qd' ex
 quisieat a magis. Hoc du
 pha intelligea contiet. Da
 mo ut infra dicat ordine ce
 pis et e sensus a bimatui et
 infra. i. ab infatib; duoz au
 noz usq; ad pueros vni' noc
 as. Didicet eni herodes a ma
 gis ea die q stella apparuit
 eis dnm natu ee et q ia an
 nis effluxat eo q roma iue
 rat et redieat dnm annu
 lu et aliquoz iulup dierum
 ee credebat. Ideoq; sup' etate
 eius usq; ad binos et infra
 usq; ad vni' noctis infantes
 desent in puos. amies pueri
 morphoseon ne. s. puer au
 famisaur' hda se' etate sua ul
 infra faae tiformaret. et h
 sua ulitaco hetur et vior
 reputat. Alio mo exponitur
 scdm aristotomū ut infra di
 cat ordine nū. Et e sensus
 a bimatui et infra. i. a pueis
 duoz auoz usq; ad pueros
 quoz auoz. Dicit eni stella

p anu ante ortu saluatoris
 magis apparuisse. herodes at
 postq; hoc a magis didicet
 roma uadens adhuc p anu
 distulit. Credebat aut dnm
 tuc natu fuisse qu magis stel
 la apparuit et ideo duoz au
 noz dnm ee credebat. Unde
 pueros binos occidit et deu
 cept usq; ad quoz anos h n
 miores binis. Cui assertioni
 fide face uidetur q qda ossa t
 uocatu habent adeo gradia
 q binoz ee no pnt. Et tame
 dia q longe maiores erant
 hoies tuc quicquans q mo lit
 Spe aut herodes statū ibide
 punit e. Na sicut ait mac
 bius et in quadā cronica le
 gitur vnus puulus fili' her
 dis ibide ad nutendu casu
 fuit dat' qui ai alys a car
 nificab' e occasus. Tunc adi
 pletū est qd' dnm e p ppheta
 Vox plorat' et ululat' pia
 rū l. macū audita e in ra
 ma. i. in excelsis. Deus aut
 iudex iustissim' ut in eisdem
 hystoris scolasticis legitur
 no e passus tanta herodis
 neqaa impuuta remanere
 Dno eni iudicō fcaū e ut q
 multos orbauit filijs ipe
 suis misabiliter orbaret. Na
 alexand' et anstobol' iterū
 pū hīa sunt suspā. Confess'

ē aut̄ vnus de eor̄ cōpliat̄
q̄ alexander multa donaria
p̄misiſſiſi ſi p̄a venenū p̄ia
ret. Confellus ē eadē color
de p̄misiſſis ſibi munib⁹ ſi dū
p̄is barbā vadet eū contū
o iugularet. Addiditq̄ alex
andriū dixiſſe nō eē ſpē po
nendā in ſene qui ſibi capil
los cinget ut iuueis appa
ret. Ob hoc p̄a uacuis eos oc
cidi fecit. Antipatrē aut̄ futu
rū regē iuſtituit. ſi ip̄i anti
p̄a herodē antip̄a in regnū
ſubſtituit. Iuliy hōdē agrip
p̄a et herodiadē uxore philipi
quos ex aristobolo ſuſcepit
p̄na dilectōne fouebat. Hac
dupliā de cauſa antip̄a in
colabile cont̄ p̄em concepit
odiū int̄m q̄ ip̄m amputa
uit occidere p̄ venenū qd̄ he
rodes p̄ſentens eū in carce
poſuit. **A**ugustus ceſar au
dito q̄ filios occidiſſi dixit:
Mallem herodis eē porcus
q̄ filius q̄ cū ſic p̄ſelit̄ por
cis pac̄ et filios occidit. **I**p
ſe aut̄ herodes cū iā anno
ſeptuaginta h̄ret in ḡuſſi
mā infirmitatē cecidit. **N**ā
febre ualida. purrigiē corpis
oclor̄ colli cōtinuis tonne
as. pedū inflacōe. timelcē
tib⁹ reſtaulis. incolabili fero
re. crebro anhelitu. et int̄p

as ſulpirijs corq̄bat. **A** me
dias uō in oleo poſit⁹ iū q̄
mortuus ē eleuat⁹. **A**udiens
aut̄ iudeos mortē ſuā cū gau
dio expectāre nobiliores iuue
nes ex om̄i iudea collcōs ī car
cē poſuit dixitq̄ ſalome ſoror
ſue. **S**ao iudeos de morte me
a gauſuros. ſi potō multos h̄re
lugētes et nobiles exeq̄as fu
neis ſi meis volūis parē mā
datis ut cū ſp̄m emiſeō aut̄
cos occidas quos ī custodia ſ
uo ut ſic om̄is iudea me de
flectat ul' iuita. **H**abebat aut̄
in cōſuetudinē ut poſt omnē
abū pomū p̄ ſe purgaret et
cōedēt. **C**ūq̄ gladiū tenet in
manu et comedēt cuiſq̄ vi
olenta diſtendetur cūſpiciēs
ne quis ip̄ediret ſep̄m paul
ſur⁹ dextram ſuſtulit. **S**z cōſo
brim⁹ eius dextram ſuſtinēdo ī
pediuit. **P**an⁹ aut̄ q̄i rex mor
tuus eēt in aula regia ulu
lacy inſonuit. quo audito
exultat antip̄a int̄m ſi ſoluit
aſtrodib⁹ pollicet. **Q**d̄ cū cog
nouit̄ herodes ḡiu⁹ filij ex
ultacōne q̄ p̄ria tulit mortē
mittēſq̄ ſacellites eū occidi
fecit et archelanū p̄ ſe regnū
rū iuſtituit. **S**icq̄ poſt dies
quq̄ mortuus eſt. ī mal' for
tunatiſſi⁹ in reb⁹ domeſtias
iſehaſſim⁹. **S**alome aut̄ ſo

ror ei' om̄s absoluit quos ir-
ocidi mādauit. **C**hemigi' at̄
in ougiali sup mathēū dicit
q' hēōdes gladio quo pomū
purgauit se pemit et q' salo-
me soror eius om̄s uinctos p-
ut cū fr̄e ordinauāt mīteat:

Thomas inq̄re. **D**ilogus
taē abyssus gen̄s ul'
sectus. **A**byssus i. p̄fund' i hu-
miliatōe qd' patet in aliao
et pedū paupm locōne. **G**e-
min' in prelacōe q' gen̄ate
p̄fuit s̄ ubo et exemplo. **S**ec-
tus i passione. **D**e sancto tho-

Thomas cācia **ma uirgē**
uēlis dū in curia regis
anghe cōsistēt et q̄dam ibidē
fieri cōtra religionē uideret
curiā ip̄am deseruit et cāntu-
ariensi archiepo se cōmilit. **A**-
quo archidracon' fuit. **A**d p-
tes cū ip̄ius ep̄i regis cācella-
riā suscepit ut prudētia q̄ eāt
p̄ditus malignoz in ecclia p-
hibet insule. **Q**uē a deo rex
dilexit ut p̄ decessū archie-
piscopi eū in cathedralē hō-
rē p̄curauit sublimari. **Q**uē
plurimū resistēt tande ob o-
bediēcie p̄ceptū humos sup
posuit ad portandū. **S**ubito
at̄ in unū alim p̄mittatur
et caro ei' alio et ieiunys
macat. **N**ō solū eā aliau
p̄ curia defebat s; eā fēo

ralia aliana usq; ad poplicē
bauulabat. **S**acratē suā ita s̄
alio occultabat ut saluo sem-
p honestatis rigore sub decāa
vestiū et appatu ueliliū con-
cordiet morib' singuloz. **T**re-
decim paupm pedes cotidie
auruatis genib' abluēbat. et
refectos dactis aulib; q̄tuor ar-
gēteis remunēbat. **C**her at̄
ad uolūtate suā in detinētū
ecclie ip̄m inflectē uitebat. uolēs
ut cōsuetudines q̄s cont' lib-
tate ecclie predecessores sui ha-
buerāt ab eodē sicut firmatē-
tur. qui dū oīno cōsentie uolu-
it cont' se uā regis et p̄cipū
puocauit. **Q**uadā aut̄ uice
sic ip̄e cū alijs ep̄is a rege ar-
tati ē ut eā sibi mortis suā
minaretur. maiorū uroz decip-
tus cōsilijs uboten' assensū
p̄buit regis uoto. **V**in ex hoc
uidens aiarū piculū timē
sepm̄ postea i p̄uā ḡuins
curiauit et ab alcais officio
se suspēdit quousq; a sūmo
pōtifice restitui merēt. **R**equit
deniq; rex ut qd' ubo dixat
sc̄pto firmaret. **C**ui unilicō
traduit et a curia erectā sibi
bauulās crucē discessit cōda-
mātib' ip̄ys cont' eū capite
fuit. suspēdit p̄dicorē. **E**t et
ce duo magni p̄eres et fide-
les ad eū infusus lacrimis uē-

entes sub iuramento asserunt
quod in eius morte multi pres
conuenerunt. **V**ix igitur de ecclesie
magis quam sibi metuentes fugam
hinc et lenonis a ipso alexandro
suscepti et in monasterio pona
uacensi committuntur postmodum
in flandriam usque deuenit. **R**ix
non dum roma misisset ut lega
ti ueniret qui hoc uerbum
diffiniret omnino repulsa parti
tur et ob hoc in ira contra ar
chiepiscopum amplius committitur. **V**nde
omnia que eant archiepiscopi uel fu
erunt diripiunt et totam eius poge
miam exilio committunt nequaquam
deferens condicem uel serui or
dini uel etati. **I**psa autem pro rege
et regno anglie cotidie exo
rabat. **R**euelat autem archi
episcopo quod ad suam ecclesiam redi
tur et ad christum cum palma uir
tyrum iungitur. **S**eptimo igitur
anno sui exilii redire committitur
et a cunctis cum honore suscipi
tur. **P**ost aliquos dies ante
eius martirium uicinis quidam
de corpore exiens et postmodum
miraculose rediens aiebat. quod
usque ad summum sanctorum ordinem
ductus fuit. et in apostolos se
de quadam uacua iudic. **P**er
tacet autem cuius esset hec sedes. **A**
ngelus iudic. quod quidam magno sa
cerdota anglorum a domino seruaba
t. **S**acerdos quidam nullam de be

ata uirgine maria cotidie cele
brabat quod archiepiscopo accusatus
ab eo accersitur ab officio sus
penditur. **C**um autem beatus thomas
aliam suam suere debet et tibi loco
ipsum abscondisset ut ad suendum
horam captaret. beata maria sa
cerdota apparuit dicens. **V**ade
ad archiepiscopum eius dicas quod il
la ob cuius amore nullam dice
bas eius aliam quod est in ca
li loco consuit. et zeta rubea
de qua illud consuit ibidem re
liquit. **I**lla ergo sibi mittit quod
iterdum quod tibi fecit debeat
relaxare. **Q**uod ille audies et
ita uicinis stupuit. **E**t in
dum relaxas sacerdotem hinc se
cretum precepit. **D**efendit ut
prius iura ecclesie nec a rege
flectitur vi uel proce. **C**uius igitur
nullatenus flecti possit ecce
milites regis armati ueniunt
et ubi archiepiscopus sit uocando
requirit. **Q**uibus ille occurrens
dixit. **E**cce ego. quod uulas. **E**t
illi. **V**eniunt ut occidaris et
ultimam uiam non ualebis. **Q**uibus
et ille dixit. **E**go pro deo mori
patus sum et pro defensione iusti
cie et ecclesie libertate. **S**i igitur
me gratis ex parte dei omnipoten
tis et sub anathemate phi
beo ~~ne horum~~ ne horum cuius ali
quatenus nocentis. **D**eo autem et
beate marie et sanctis omnibus et

bñ dyonulio cām ecclē et me
 ipm cōmendō. Hys dñs ve
 nandū caput gladyz ipioz
 inferi. sacra capitis cōua p
 auditur. cēbz p ecclē pauime
 tū dispigitur et martyr deo cō
 lectur. Anno ab incarnacōne
 dñi millesio cētesimo lxxiiij
Cū igitur dia requirē etiā
 inapent et p eo nullā agēnt
 defūctoꝝ subito ut ayūt ange
 loꝝ choꝝ astātes uoces ut ay
 ūt cātaucū intrumpūt et
 martyꝝ nullā inapūt. Iera
 bi' iustus cōamūt et ceti dei
 a psequūt. Hec ē reueā mu
 racō dexte extelli dū aut me
 rous bāt in cantū laudis
 dū illū au defūctoꝝ suffragia
 ichoauant martyꝝ postmo
 dū p̄ius laudat. Reueā eximi
 a cōpbat p̄bat sātate pre
 ditus et martyr dñi glōsus
 quē tanto honore angelū pre
 uenerūt et scōꝝ martyꝝ cacha
 logo assapserūt. **M**ulca si
 milia et alia miracula p san
 tū dñs opari digt' est. Mei
 nis em̄ eius cecis uisus. Sur
 dis audire dandis gressus
 uita mortuus restituta sunt
Corro aqua qua p̄am q
 consp̄i s̄ eius sanguie laua
 bantur. multas ecclē i me
 dela. **Q**uedā dñs de angua
 uarios oculos h̄e ob lasciu

ā et uariore pulchitudine af
 fectabat sup hoc uocū uouē
 ut nudis pedib' sepulchꝝ bñ
 thome uisitaet. Que cū in o
 rōne p̄strata iacet surgēs in
 uenit se penitus excēta. Sta
 tūq; p̄itens cepit rogare bea
 tū thomā ut iā nō uarios s̄
 salam suos sibi restituer qd
 tū cū multa difficultate ua
 luit obtinē. **Q**uidā at illu
 soꝝ aquā simplici p aq̄ facti
 thome dñi suo i p̄xide obtu
 lit cōmūat. Cui dñs ait. Si
 nichil unq; furat' fuisti scō
 thomas aq̄ suā huc te defer
 re p̄mittat. Si aut' re' furat'
 existes aq̄ ip̄a p̄anus eua
 nescat. Huc dōd ille cōsensit
 scēns q' p̄xide aq̄ unq; ip̄les
 set. Mira res. p̄xide cōtinuo
 apierūt et uacua iuenerunt
 licet serues i mēdico dep̄
 hendit' et furat' reus euiden
 tibus cōpbat. **A**uis quedā
 scēns loqui cū uisus cā in
 seq̄retur licet didicēat cepit
 clamare. **S**cē scē thoma scē
 thoma adiuua me et stacū
 uisus morte cecidit et ita e
 uasit. **Q**uidā quē scō thō
 mas ualde dilexat cū ḡiue
 infirmaret' iuit ad eius tū
 bā et p̄ sanitate rogauit et
 ad libitū impetuit. s̄ dū sa
 uat' rediret cogitāe cepit

q̄ illa sanitas forsitan aie
sue nō expediret. Dū iterū re
diens ad sepulchrū orauit
ut si nō eēt utale aie sue cō
tinue ip̄a infirmitas redierit
Statī ip̄a infirmitas redierit
aut p̄a. **Q**u eius infectioēs
intū ulao dīna desuūt ut
aly digitos manūū suarū de
ab̄ frustra dēpentes. aly
sanie defluētes. aly palisi dis
soluti. aly amētes effā. om̄s
miserabiliter intierūt. **P**logy
Siluesti dicit̄ a sile q̄ ē lux
et c̄ra q̄i lux t̄re i. eccl̄ie
que ad instar bone t̄re. habz
pinguedinē bone opacois
ingredinē bone hūilacois
dulcedinē deuocois. **P** ista e
uī c̄ra cognoscat̄ bona c̄ra ut
ait palladi. **N**ō siluesti di
cit̄ a siluas et trahēs q̄ hoi
nes siluestres i. Taitos et
duros ad fidē c̄ra. **N**ō sicut
dicit̄ in glosario siluesti dia
t̄ a silua eo q̄ ad modū sil
ue fuit uiridis. agrestis. ū
brosus nemorosus. **V**iridis
celestia cōtemplādo. agrestis
seipm̄ excolēdo. umbrosus ab
om̄i concupīa refrigerat̄. **N**e
morosus int̄ arbores celi plā
tatus. **E**ius legendā cōpi
lauit eusebius celariēsis quā
b̄s gelasius ī consilio septu
aginta ep̄oy a catholicis te

legendā cōmēorat sicut in de
creto h̄ctur. **De s̄o siluestro**
Siluester a uirē re et no
mīe multa geit̄ et a sy
rino p̄re erudit̄ hospitalitatē
sūnope exēbat. **T**hymothe
at̄ quidā xp̄ianissim̄ ab eo
in hospite suscipit̄ qui tū ob
psecuōnē ab alijs intabat̄.
Hic post annū coronā ē alle
cū martirij dū predicaret
cōstāssime fidē xp̄i. **P**ucās
vō tarqui p̄fectus thiocheum
multas hūilare diuicias eas a sil
uestro exēbat inferēs minus
mortis. **S** cū v̄e thiocheū
hūilimōi dīcias nō hūille cō
pit. siluestrū p̄dhs īmolare
p̄cepit. **A**lioq̄ in castinū ven
pet diuisa gr̄a cornētoy. **C**u
siluesti. **S**culre hac nocte mon
eis et sempiterna cornēta ven
pies. et uelis uolis vin̄ eē dēū
quē colim̄ cognosces. **S**iluest
ter igit̄ carceri traditur et car
q̄m̄ ad praudū īuicatur. **D**ū
igit̄ comederet os pilas ī ei
gurgure sic ūsatur ut uilla
rōne reicē potit̄ ul̄ glutire s̄
media nocte defunct̄ ad tu
mūlū cū luctu duatur et sil
uester cū gaudio a carcere libe
tur. **Q**ui nō solū a xp̄ianis s̄
etiā a paganis uiro dilige
batur affā. **E**rat eū aspectu
angelic̄. sermone uicidus. in

reger corpe. suis ope. consilio
 magnus. fide catholicus. spe
 patientissimus. caritate diffusus.
Mortuo igitur melchiae e
 piscopo urbis rome silvester
 ab omni plebe plurimum veni
 tens in summum pontificem est elec
 tus. Hic omnium orphanorum et
 pauperum nomina in matricula scri
 ptam habebat et omnibus uictoria pui
 debat. Hic quatuordecim diebus
 sabbatum ieiunium instituit obli
 uandam. quatuordecim uero quae dominicam
 celebrandam. Graecis uero christia
 nis dicentibus sabbatum sexto die
 potius celebrandum. iudicium hoc
 fieri non debet et quia hoc est tradi
 tionis apostolicae. et quia dominica debet
 compassio sepulture. Cui illi. V
 num est sabbatum sepulture in
 quo semel in anno exhibendum
 ieiunium. Quibus siluestri. Sic
 omnis dies dominica resurrectionis
 omnis gloria sic omne sabbatum de
 coratur dominica sepultura. igitur de
 sabbato acquiescant. Sed de qui
 ra fena vehementer contendunt
 assentes non debet christianorum
 solempnitatibus locari. Siluest
 ter autem eius dignitate in celis
 ostendit quoniam hac die dominus in
 celos ascendit. et corpus et
 sanguis sui sacramentum insti
 tuit et sacrum crisma etiam
 constituit. Omnes ergo et uicibus
 acquiescant. **P**rosequere aut

constantino christianos silvester
 de urbe exiit ac in quodam
 monte cum dieris mansit. **M**ortuo
 ipse constantinus inuito proleu
 uis graue in incurabilem
 cecidit plagam lepre. Tandem
 ad consilium ydolorum adducta
 sunt tria milia puerorum ut eos
 occidi faceret. et se in eorum sa
 guine calido ac recenti bal
 nearet. Egrediente autem eo ad
 locum ubi balneum parari debe
 bat uires puerorum sibi obui
 auerunt quae resolutis artibus
 mirabiliter ululabant. et lac
 rimas constantinum iussit stae
 rurrum. Et erigens se dixit. Au
 dite me milites et comilito
 nes et omnes ipsi qui astant.
 Dignitas romanam imperii de fo
 rde uasat pietatis quae hanc
 etiam legem dedit ut capitali
 sine subderet quicumque in bello
 quem occideret infantem. Qua
 ra ergo eum crudelitas ut ho
 mines faciamus filijs quod fieri
 prohibemus alicui. Quid uisat
 barbaros superasse si a crude
 litate vincamur. Nam in alle
 exueas nationes uicium est
 belluacum ipsorum. uicere autem
 uia et pater uirum mox. In
 illis ergo prelijs forcores
 nos exultamus illis. In his uero
 nobilissimis forcores sumus. **Q**
 enim fuit in isto cramine su

suis

pontifici

pat' victoriā obtinet victus
victor eū p' triumphū vinct'
si pietas ab impietate superat.
Vincat g' pietas in isto con-
gressu. Bene em̄ oīm adūsā
cū potim' eē victores si sola
pietate vincam'. Oīm etenū se
eē dūm appbat qui serū se
mōstruerit pietatis. S; meli'
ē ergo me mou salua vita i-
nocentiū q' p' eoz incitū vi-
tā recupare crudelē. quā tū
recupare incertū est. cū certū
sit q' sic recuperata crudelis ē
Iussit igitur ut mīb' sui pu-
ei redderetur et dona plurima
et infinita vehicula pberen-
tur. Sic ergo nīres q' fleudo
veniant ad loca sua cū gau-
dio redierūt. **C**ipe aut' impa-
tor ad palaciū suū reuersus ē
Sequenti uo nocte petrus et
paulus apparuerūt ei dicē-
tes. Quū exhoruisti effusio-
nē sanguis inocētis multo
uos dñs ihesus cristus dare
t' recupande consiliū sancti-
as. Siluestriū igitur ep̄m q'
apud montē syraptū latitat
accersire. hic t' piscinā ostē-
det in q' imersus tū ab oī
curabens lepre morbo. Tu
uo cristo hanc uassitudinē
reddas ut ydolorū templa di-
ruas xp̄i restaures eccl̄as et
eius deinceps cultor fias.

Augilās igitur cōstantin'
statim misit milites ad sil-
uestriū. Vidēs siluest' milites
ad palmā martyrii credidit
se vocari. Deo aut' se recomē-
dans et socios secū exhortans
cōstantino intrepid' pūctatur.
Cui cōstantin' allingēs ait.
Bene te venisse gratulemur
qui a siluestro resalutacō nar-
rauit ei p' ordinē sui sopni
visionē. Pāstanti uo cōsta-
tino qui essent illi dy qui sibi
apparuerūt siluester respōdit
illos eē xp̄i ap̄los et uo deos.
Tunc ad preces ip̄atoris siluel-
ter ymagiēs ap̄lorū sibi mis-
sit afferri. q's ut ~~us~~ impator
asperit tales eē qui sibi ap-
paruerūt acclamauit. Siluel-
ter igit' eū cathedraminiū fe-
cit viuis ebdomade sibi ie-
iuniū induit et carēs ap-
ri mouit. Cūq; i aq̄m dēce-
disset baptismatis mirabi-
lit' ibi emicant splendor lu-
cis. Sicq; in mūdus exiit
xp̄m se uidisse asseruit. **P**
ma aut' die sui baptismat'
hanc legē dedit ut xp̄s ab
vibe romana tamq' ver' de-
us coleretur. Seda ut si quis
xp̄m blasphemaret punire-
tur. Tertia ut quicūq; xp̄ia-
no fecit iūria bonoz suoz
pte didia puaretur. Quar

ta ut sicut imperator romae sic ro-
 manus pontifex caput ab un-
 uersis episcopis habeat. Quarta ut
 quicunque in ecclesiis confugit ab
 omnibus seruetur inuicem. Sexta
 nisi de libertate sua auaritia
 nullus ecclesiam edificet intra
 muros alicuius civitatis. Sep-
 tima ut ad edificationem eccle-
 siae decime possessionum regali-
 ter tribuantur. Octava imperator
 ad ecclesiam sancti petri venit et
 de suis culpis se lamentabili-
 ter accusavit. Postmodum ar-
 repto vidente ad fundamentum
 basilice construendum terram pri-
 mus aperuit et duodecim cophi-
 nos in suis scapulis foas re-
 ar. **H**ec helena mater constanti-
 ni augusti in bethania consil-
 tius audiuit per litteras laudat
 filium quod abrenunciasset salsachri-
 ptoolorum. sed dure increpat quod
 relicto deo iudeorum crucifixum
 hominem deum colat. Rescribit
 mater augustus ut iudeorum ma-
 gistros secum adducat et ipse
 christianorum doctores proferat ut
 sic ex disputatione mutua
 appareat fides vera. Dixit er-
 go sancta helena centum quadragi-
 nta et unum doctissimos iudeo-
 rum. Iuxta quos duodecim erant qui
 sapientia et eloquentia per ceteros
 rutilabant. **C**um igitur siluest-
 rus cum deiciis suis et predicti

iudei ad disputandum coram impera-
 tore simul conuissent de con-
 conuentione duos iudices gentiles
 sapientissimos et probatos no-
 mine archon et senophum sta-
 tuerunt ad quos pertineret se-
 tentia dicendorum. Talibus inter
 eos est sua firmatum quod uno
 stante et loquente alii non loquerentur.
Inueniens igitur primus de il-
 lis duodecim nomine abpachar a-
 it. Cum isti tres deos dicant pa-
 trem et filium et spiritum sanctum inui-
 festum est eos contra legem agere
 quod dicit. Videte quod ego sum solus
 et non sit alius deus praeter me.
Denique si dicant christum deum esse
 quod multa signa fecit in terra
 etiam lege multa fuerunt quae mi-
 racula plurima fecerunt et tamen
 nunquam ex hoc deitatis nomen
 usurpare auli sed sicut iste
 ihesus quem isti adorant. **A**d
 haec siluestri. Nos unum deum co-
 lumus sed non in tanta solitudine
 esse eum dicimus ut gaudium fi-
 lii non habet. Et vobis autem libere
 civitate personarum vobis mon-
 strare ualeamus. **N**am praetermisi-
 mus de quo propheta ait. Ipse
 invocabit pro me es tuus. **F**ilius
 tuus de quo idem. Filius meus es tuus
 et. **S**piritus sanctus. de quo idem. **S**pi-
 ritus eius omnis virtus eorum. **I**n
 hoc etiam quod dixit. faciamus ho-
 minem ad ymaginem et similitudinem

diuine uiam euidenti et persona
tū pluralitate et diuinitatis uni
tate demit. licet aut sunt tres
personae unus tū est deus. qd' ex
emplo uisibili aliquatenus unā
re ualemus. Et accipiens purpu
rā imperatoris tres ibi plicas
fecit dicens. Ecce uidetis tres
plicas et explicatis aut ecce tres
plice sūt unus pān. Ita tres p
sone unus deus. De eo autē
q' dicit q' ex miraculis deus
credi nō debet cū alijs plures
sūt miracula fecerūt nec se tū
deos dixerūt sicut nū xps de
ū p hoc se asserere uoluit. Ecce
terce deus supbiētes conuincit
se nūq' passus ē sū pena
aeterna peccare sicut pater
i dathā et abyro et alijs q'
plurimis quō ergo mētan
potuit et se deū dicere qd' nō
ēat. cū eū se dicente nulla
pena secuta fuit et uirtutū
efficacia comitabat. Tunc
iudices dixerūt. Constat ab
athar a siluestro supatū:
nā hec rō hoc docet q' si deus
nō ēet et se deū dixisset cōfer
re uitā mortuis nō ualeret.
Tūc illo amoro sedus qui
et ionas ad conflictū accedē
aut. Abrahā circūsalionē acci
piens iustificatus fuit et omīs
fily abrahe p circūsalionē iusti
ficabant. Igitur qui nō fu

erit circūsalus nō erit iustifica
tus. **A**d qd' siluestri. Constat
abrahā ante circūsalionem
deo placuisse et amicum dei
appellatū ēē. igitur nō circū
salio ipm iustificauit s' fides
et iusticia ipm deo placere fe
cit. Non igit' accepit circū
salionē in iustificatōne s' i dis
tinctōne. **I**llo supato tūc
qui et godolias accedēs ait.
Quō xps u' p' ēē deus cū
asseratis eū ēē natū tēpta
tū traditū nudatū felle po
ratū. ligatū. sepultū. cū hec
omnia in deo ēē nō possit. **A**d
hoc siluester. De uīs lib' s'
hec pbam' omnia de xpo p'
dca fuisse. Nā de ei' uacua
te dicit ysayas. Ecce uigo q'
aperiet x'. De eius tēptatōe
Vidi ihu sacerdotē magnū
corā angelo stantē et sachā
stabat a dextris eius x'. De
eius traditōne psalmista. **E**
debat panes meos magnū
ficauit sup me suplatatōne
De eius nudatōne. **J**de. dicit
sibi uestimēta x'. De ei' felle
a potatōne. **J**dem. dederūt i el
cā meā fel x'. De eius liga
tōne. **E**dras. **V**inxistis me u'
sicut patre qui libauit uos de
tā egypti damātes ante tri
bunal iudicis. hūhastis me
suspendentes in ligno tradidit

as me. De eius sepultura ihe-
 mias. In sepultura ei' reuiuif-
 cent mortui. Cū ergo godoly-
 as qd' rīderet nō hīet dāca se-
 renaa remor' ē. **Quart'** qui
 et aman' accēdes ait. Ea que
 de alijs dīa sunt siluest' iste
 de suo xpō predīa fuisse affir-
 mat. vā supelst' ut pbet hec
 dīa fuisse de suo xpō. **Ad qd'**
 siluester. Dabis ergo aliu' q'
 vgo cōcepit. qui felle abar'.
 qui spūis cōnat'. anafirus
 mortuus et sepulc'. q' resur-
 rent et ad celos ascēdit. **Tūc**
 cōstātinus ait. Si aliū non
 dederit sciat se supatū. **Qui**
 cū hoc agē nō posset amo-
 uetur et qntus qui et doherth
 pducit qui ait. Si ex seie dā-
 uid xpō iste natus ē et sāfi-
 catur ut dīctis natus ē. ergo
 bapazai nō debuit ut itū sā-
 ficaret'. **Ad qd'** siluest'. Sicut
 dīctū in xpī carnatione fi-
 nē accepit. ita bapazai in xpī
 bapazinate uāū sāficacōnis
 habuit. Nō ergo bapazat'
 ē ut sāficaret' s' ut sāficaret'.
 Qui cū tacet ait cōstātin'. nō
 tacet doherth si hīet cōtūa q'
 pferret. **Tūc** sextus qui et ai-
 ly ait. Vellem' ut siluest' iste
 causas vginālis pūis nobis
 exponeret. **Ad qd'** siluest'. Ter-
 ra de qua adā format' ē tōr-

rupta eāt et virgo q' nec se
 ad bibendū sanguinē hūanū
 aperuāt. nec maledicōnē acce-
 pat. nec hoīs mortui sepulcu-
 rā habebat. nec serpē dāca
 fūat ad edendū. **Oportuit** q'
 ex mana vginē nouū adam
 fieri. ut sicut serpēs natū ex v-
 gine uicat. sic a nato ex vgi-
 ne vincetur et qui deuctor ex-
 tit in paradiso ipē tempta-
 tor factus est dū in deserto ut
 qui adā uicat māducantē. vī-
 ceretur a dño ieiunāte. **Su-
 paco** hoc septim' qui et bē-
 iamū ait. quō filius dei xpō
 vī eē p't' qui a dyabolo tēp-
 tati potuit. ut mō in fame
 panē ex lapidib' facē urge-
 tur mō in templi cellitudine
 leuaretur. mō ad adorandū
 ipm dyabolū inducer'. **Ad**
 qd' siluester. Si dyabol' ideo
 viat q' ab adā ē māducantē
 audire. constat eū ideo supe-
 ratū. q' ē a xpō ieiunāte cō-
 tēptus. Nos at' n' inquit' de-
 us s' inquit' hō tēptatū eū
 eē facem'. **Ideo** aut' triphat'
 ē temptat' ut a nobis om-
 nes tēptacōnes excludet et
 formā vitēdi daret. **Sepe**
 nāq' in hoc victoriā absti-
 nēcie sequitur tēptacō hūa-
 ne glē. **Vappetit'** dūy et excel-
 lenae comitat'. **Ideo** a xpō

V' or tēptacōne
 hūane glē

de hys uinat ut uincēdi no-
bis forma dūetur. **I**n illo su-
pato octauo qui et arcel ait
constat qd deus sume p̄fatus ē
et nullius eger. qd ergo o-
pus ei fuit ut nascetur ī cō-
to. **Q**uō iterū xp̄m uerbum
appellas. s; et hoc cōstat qd
deus anteq̄ h̄erit filiū p̄r di-
a nō potuit. ergo si p̄r aul-
a postea d̄us est. mirabi-
lis f̄us ē. **A**d hoc siluester
filius ante q̄a a p̄re ē gē-
tus ut faceret que nō erant.
Et in tpe natus est ut reficeret
q̄ pierant. Que et si solo ver-
bo refice potat. s; p̄ passionē
m̄si hō fieret redimē nō ua-
lebat. q; in sua deitate ad pa-
ciendū aptus nō eāt. **N**ec hoc
eāt imp̄fectōis s; p̄fectōis
si in sua deitate non eāt pas-
sibilis. **P**orro filiū dei ūbum
ex eo pater qd p̄ph̄a ait. **F**ru-
ctauit cor meū uerbū bonū.
Deus quoq; semp p̄r fuit
qd semp eius filius extitit.
Filius enī eius ē uerbū ei⁹
sapiā eius v̄s eius. **I**n p̄re
aut̄ sp̄ fuit v̄bū. iuxta illud:
Fructauit cor meū v̄bū bonū
x̄i. **S**p̄ sapiā. **I**uxta illud. **E**-
re altissimi p̄dy p̄mogeita
ante om̄em creaturā. **S**p̄ v̄-
tus. **I**uxta illud. **A**n̄ omnes
colles ego p̄curiebar: nec dū

eānt fontes aq̄uū x̄i. **C**ū er-
go p̄r nūq̄ fuit sine uerbo
sapiā et uirtute quō putas
hoc nomē sibi ex tpe aduēisse.
Hoc igitur amoro non⁹ q̄
et in bal dicit dicit. **C**onstat
qd deus cōiugia nō dāpnat. ut
eis maledixit. quāe ergo de
cōiugio natū negatis hunc
eē quē colitis n̄ ut offuscare
cōiugia studeatis. **R**ursus q̄
mō temptat qui potēs est.
paciatur qui v̄s est. mouetur
q̄ uita ē. **D**emq; ad hoc co-
gens ut duos filios eē dica-
tū quē p̄r genuit alān q̄
uirgo gūauit. **R**ursus quō fi-
eri p̄r ut paciatur homo q̄ al-
sup̄r est sine lesione ei⁹ a q̄
assūpt̄e. **A**d hoc siluest. **N**ō
xp̄m nō ideo natū de uirgine
dicim⁹ ut cōiugia cōdēpnem⁹
s; causas v̄ginei p̄ris rōna-
biliter acceptam⁹. nec hac asser-
tōne offuscāt s; ornant cōi-
gia. quā hec ūgo q̄ xp̄m pe-
pit de cōiugio nata ē. **T**emp-
tatur aut̄ xp̄s ut om̄es temp-
tācōes dyaboli uiceret. **P**aci-
atur ut uuuilas passiones s̄b-
icet. **M**ouetur ut mortis t̄p̄m
subiugaret. **D**ei quoz fili⁹ v̄s
xp̄o est qui sicut uerū ē dei fi-
lius inuisibilis. ita inuisibilis ē
xp̄s. **E**st ergo inuisibile qd est
deus et ē inuisibile qd hō est.

Dan uo posse hoīem assumptū
 sine passione ei q̄ assumptū ex
 emplo doceri p̄t. nā ut p̄tis
 purpure ip̄atōis utam̄ exē
 plo. lana fuit et huic lane sa
 guis accedens colorē purpure
 ina prebuit. Cū igit̄ tenetur di
 gnas et torq̄t̄ in filo q̄ torq̄ba
 tur hoc qd̄ regie dignitatis co
 lor ē au hoc q̄ lana extitac̄ a
 req̄ purpura fieret. Iane ergo
 assilatur hō. colorē p̄pune de
 qui sil' in passione fuit dum
 patētur i cruce. s; passioni in
 nullo subiacuit. **D**ecim' q̄
 et thara dixit. Nō in plag; il
 lud exemplū q̄ sil' color torq̄t̄
 cū lana. **C**ui cū om̄s confōdi
 cent siluest' dixit. Accipe ergo
 aliud exemplū. Arbor habēs in
 se solis splendore cū inaditur
 ictū quidē suscipit. splēdor autē
 ab inasione īmūis existit:
 sic hoīe patēti diuitas nulli
 passioni subiacuit. **C**ondea
 m' qui et silcon ait. Si de cē
 ro tuo p̄phete ita uacianaa st̄
 tate reptacōnis et passiois et
 mortis causas scire uellem'.
Et siluest'. Esuriuit xps ut
 nos reficeret. sitiuit ut audita
 a m̄e uitalia pocula m̄stret.
 reptat' est ut nos a reptacōi
 b; libaret. tent' est ut nos a
 demouū captiua redimeret. In
 sus ē ut nos ab uisionibus

demouū libaret. **L**igat' est ut
 nos a uodo maledicōis ab
 solueret. **H**ūiliat' ē ut nos ex
 altaret. **expoliat' ē** ut iudicatē
 p̄me p̄uacacōnis indulgē
 tia reger. **S**pinea cōnā ace
 pit ut flores paradisi p̄ditos
 redouaret. **I**n ligno suspendi
 tur ut cōcupiam in ligno ge
 nita dāpuaret. **f**elle et aceto
 potatur ut hoīem ad trani
 fluentē lac et mel introduceret
 et fōtes nobis mellifluos a
 p̄ret. **M**ortalitatē suscepit ut
 suā īmortalitatē donaret. **S**e
 pulsus ē ut scōz sepulturas
 b̄ndicet. **S**urrexit ut uitā mor
 tuis redderet. **A**scendit in celū
 ut celi ianuā ap̄ret. **S**eder
 ad dextram dei ut preces crede
 cū exauderet. **H**ec siluestro p̄
 sequēte. vniū cā impator q̄
 iudices et iudei in laudē siluel
 tri unanimit' prouperūt. **C**ūc
 idignat' duodecim' q̄ et am
 bu idignacōe maria dixit
Muor uos sapiētissimō' iu
 dices v̄boz ambagib; credē
 et deū oipotentē existinare
 hūana rōne concludi. **S**; iā
 cessent ūba et ueiam' ad frā
Saulassimi nāq; st' qui cruci
 fixū colūt cū ego nomē dñi
 om̄ipotentis sciam cū' v̄tute
 nec sufferūt sara nec audire
 valet q̄lib; creatura ut me

vin dice cōphens taur' ad o
me feroallim' aduocat' et dū
in eius aure nomē id insom
nit taur' illico mouet. Ad quē
siluest. Et tu quō hoc nomen
didicisti nō audies. Ambu dix
it. Non ē tū hoc nosse misse
rū. qz iudeoz ūmī es. Addu
citur igit' taur' feroallimus
vix a centū hoīb' tractus for
allimus. At ubi ambu ī aure
eius vbu' p'ulit cōtinuo taur'
mugiens oculosq; eiacēs expi
rauit. Omīs igr' iudei uehe
ment' exclamāt et siluestro ī
sultabāt. **Quib' siluest.** Nō
nomē dei p'ulit h' nomē pesti
mi demonis noīaunt. **Dei** enī
meus ih̄s xps nō solū uiuen
tes moralizat h' mortuos vi
uificat. nā occidere posse h' uiu
ficare nō posse ē leonū serpen
tū et feratū. **Si** vult ergo ut
credā qz nomē demonis nō fue
rit dicat iterū et uiuificet qd'
occidit. nā de deo scptū est. Ego
occidā et ego uiuere faciā. qz si
nō poterit nomē demonis absq;
noīaunt' dubio. qui uiuentem
occidē p't. mortuū uiuificare
nō p't. Cūq; ambu ad sulatā
dū taurū a iudicib' urgeretur
dixit. **Sularet** enī siluester in
nomē ih̄u galilei et omēs
nos in eū credem'. nā et si
pēnis posset uolāe istud tū

nō ualer' p'ficē. **Quīs** igr' iu
dei si sulatauit se credituro'
p'uitur'. **Tunc** siluest' orōe
frā ad aurē tauri se applicā
dixit. **O** nomē maledicōis
et mortis egredē iussu dñi
mī ih̄u xpi. in cui' uoīe ē di
at' taurē surge et ad armen
tū tuū māluet' recede. **Scitā**
igit' taur' surrexit et cū om
ni māluetudīe abijt. **Et** tūc
regina iudices iudei et ceteri
omēs cōuersi s't ad fidē. **Post**
aliquot dies ydoloz pontifi
ces ad impatorē uēiunt dice
tes. **Maxime** impator draco
iste qui ē in fouea p' q' fidē
xpi recepistis plusq; trecentos
hoīes cotidie flatu suo iustit'
Consulēte sup hoc cōstantino
siluestrū. rōdit. **Ego** p' xpi vir
tutē eū ab omī cessare faciā
lesione. **Quittur** p'dafices se
si hoc facer' credituros. orāte
aut' siluestro scs petrus ei ap
paruit dicens. **Secur' ad** dra
conē descende tu et duo p'sbi
rei qui s't reatī. **Cūq;** ad eū ue
nis eū calit' alloq'ris. **Dñs**
nr ih̄s xps de uīgine nat' au
cturus et sepult' qui resur
rexit et sedet ad dextrā patris
hic uētur' ē iudicare uiuos et
mortuos. **Tu** ergo sachana
eū in hoc loco donec uenit ex
pecta. os aut' eius ligabis si

lo. et anulo signū crucis hū
 te desup sigillabis. postea ad
 me sani et icolumes ueniens ⁊
 panē quē nobis pparauo cōe
 detis. Descendit itaq; siluester
 cū duob; discipulis in foueā
 p gōus centū quadraginta du
 as secū ferens lacrimas. tūc dia
 conū predcā ūba dixit. et os ip
 sius stridens et sibilans ut ul
 sū fuerat alligauit et ascēdens
 inuenit duos magos qui eū se
 am fuerat ut uiderēt si usq; ad
 draconē descenderet ex draconis
 fetore pene mortuos et eos se
 cū adduxit icolumes atq; sa
 nos. qui statū cū inlatudine
 infinita cōsili sunt. Sicq; ipis
 romanorū a morte duplia libā
 tus ē. l. a cultura deouis et ve
 neno draconis. Tandē beatus
 siluest; mora appropinquās de
 rī de trib; admonuit. l. ut in
 t se caritate ipent. ecclias suas
 diligentiā gubnarēt. et gregē
 a lupoꝝ morib; custodirent.
 Post hec in dño felicit; obdo
 munt circa annū dñi trecente
 simū incelsimū. **De circūsiō**
ne dñi ihesu xpi.
 Circūsiōis diē qua
 tuor faciūt celebrē
 et solepne. Primū ē
 octaua natiuitatis. Sēdū ipo
 lico noui et saluati uois.
 Tertū effusio sanguis. Quar

cū signaculū circūsiōis. **Q**
 mū ergo ē octaua natiuitatis
 dñi. Si aut; alioꝝ scōꝝ octauae
 solepnes sunt quōmagis oc
 tau; dies sã scōꝝ solepnis est.
 S; nō uidetur q; natiuitas dñi
 debeat hñe octauas q; ei; na
 tiuitas cēdebat ad mortē. obic
 aut; scōꝝ ideo octauas habēt
 q; ipi tūc ualant; ea natiui
 tate q; est ad uitā etnā ut
 postea resurgāt in corpoib;
 glōsis. Eadem rōne uidet; q;
 nō debeat habē octauā nati
 uitas brē marie uirginis. nec iohā
 nis baptiste sibi nec resurrec
 tō dñi. q; iā scā erat ipa resur
 reccō in re. S; notandū q; si
 aut; dicit ipolico sūt octauae

suppleccōis ut
 ē octaua na
 tiuitatis dñi
 i qua supple
 m; qd; min; in festo scān fue
 rat. l. officiu de p̄niete. Vñ
 etiā olim i missa cōsueuat
 cantari ad honore brē uirginis
 Dulcū tuū dñe x̄c. Itē s̄ ue
 natiōis ut pasche p̄tecostes
 natiuitas uirginis et iohis bap
 tiste. Itē s̄ deuocōis ut cur; li
 ber scā p̄nt fieri octauae. Itē sūt
 figuracōis ut octauae illiuce
 de scās que signat octauā re
 surreccōis. Sēdū est ipoli
 cō noui et saluati uois. Ho

die enī ipositu est ei nomē
nouū qd' os dñi uoīauit. no-
mē preter qd' non ē aliud sibi
celo in quo oporteat nos sal-
uos fieri. nomē q' scdm bñar-
dū ē in ore mel in aure me-
los et ī corde iubilus. Nomē
qd' sicut dicit idē bernardus
ad instar olei lucet p̄dicatū
pasat recognitū. leuit et un-
git iuocatu. Habuit enī im-
plex nomē sicut ex ewāge-
lio maifestatur. s. fili' dei xps
et ihesus. Vocatur autē fili'
dei īquātū est de deo deus. cō-
iūntū ē hō et p̄sona dīna.
īquātū ad hūanā naturam
assūptū. ihesus īquātū est
deus hūanitatā unū. De
hoc p̄lia noīe dicit
bernardus. Vos
qui ī puluere
estis expe-
ctant et laudate. ecce dñs
uenit cū salute ueit. cū un-
guētis ueit cū glā. Neq' ei
sū salute ih's neq' xps sine
unōne ē. neq' sine glā fili'
dei ueit. Siquidē ip̄e salus
ip̄e unō. ip̄e glā. Quātū
autē ad h' t̄plex no' an' passi-
onē p̄tē notus nō est. Nā
quātū ad p̄mū aliquib' cog-
noscebatur cōiecturalit' sicut
a demonib' qui dicebāt ip̄-
sū filiū dei eē. Quātū ad

scdm p̄cularit'. ab aliquib'
enī h' pauas cognoscebatur
eē cūstus. Quātū ad tertū
vocalit' q' ~~quo ad~~ quo ad hāc
uocem ihesus. h' nō quo ad
rōnē noīs qd' est saluare. **C**
Post resurrectionē autē hoc t̄-
plex nomē clarificatū est. **P**
mū igit' nomē est filius dei
et q' hoc nomē sibi itē conue-
niat sic dicit hylarius ī libro
de trinitate. De dei filiū unige-
nitū dñm nrm ih̄m xp̄m esse
multis modis cognitū est. dū
de eo testatur pater. dū de se ip̄-
se p̄ficetur dū apli predicant
dū religiosi credūt. dū demo-
nes cōfiteant. dū iudei negant
dū gentiles in passioe cog-
noscūt. Ideo deū dñm nostrū
ih̄m xp̄m eē multis modis
cognoscam' noīe naticate na-
tura p̄tate p̄fessione. **S**ecū-
dū nomē est xps qd' incipit
tatur unctus ip̄e enī fuit ut
tus oleo leticie p̄ participib'
suis p̄ hoc autē q' dicit unctus
insinuat q' ip̄e fuit p̄-
pheta pugil sacerdos et rex.
Iste quatuor p̄sone olim con-
sueuerūt ungi. **F**uit enī p̄phe-
ta in doctine erudicoe. pugil ī
dyaboli debellacoē. sacerdos
in p̄ris redemacoē. rex in
p̄miorū distribucoē. Ab hoc
scdm nomē uoīamur q'a a

casto diam xpiani. De quo
 noie sic dicit augustinus. xpia
 nus iusticie boitatis integritatis
 pacis caritatis pudicie
 huauitatis innocencie pietatis
 e nome. et tu illud quo e de
 fendis et uedicas cui de tam
 plurimis rebus uet pauca sibi
 sustine. Christianus ille e q' no
 nomie tu h' ope e. Hec augu
 stinus. Tertiu nome est ihe
 sus. Hoc aut nome ihs secu
 du bernardū dicitur ab' fons
 media et lux. Hic aut ab'
 multiplici habet effai. Est em
 ab' confortatiu' impiguanu'
 roboratiu' et uegetatiu'. De
 hoc sic dicit buardus. Est ab'
 hoc nome ihs au non coaes
 confortaris quocies recorda
 ris. Quid eque mente cogita
 ris ipinguar. qd' ita excitatus
 repar sensus. uirtutes roborat. te
 getat bonos mores atq; casta
 fouet affectoes. Sed dicitur
 fons. vū dicit idem buardus
 ihesus e fons uite signat' q'
 in quatuor se riuos diffundit
 i plateas. Vū qui fons est no
 bis sapiētia in pdicacōe. iusti
 cia in pccōz absolucōe. sāfi
 cacō in cōuersacōe. redemptio
 in passioe. Hec buardus. Tū
 quoz dicit sic. Tres riu fluxe
 rūt a ihu uerbū dolens in q'
 confessio. sanguis asphio in

quo afflictio. aq' emūdacōnis
 in qua cōpūcō. Tercio e me
 diana. Vnde sic ait. Est etiam
 hoc nome ihes' medicina. n
 Nichil em ita re iperū colli
 bet supbie tumore sedat. sa
 nat luoris vulu. restugit
 luxurie fluxū. extinguit libi
 dinis flāmam sicut spāt a
 uaiac ac totius uiderōis fu
 gat pruriginē. Qūto e lux
 vū ait. vū putas in toto orbe
 tanta et tā subita fidei lux
 nisi de predicacōe ihu. Hoc est
 nome qd' paulus portabat
 corā gentib' et regib' tamq'
 luciam sup candelabz. H'
 nome iterū ihs e multo sua
 uicatis. Vū bernardus. Si
 scribas nō sapit michi n' le
 go ibi ihu. si dispures aut q'
 feas nō sapit m' nisi sonner
 ibi ihesus. Itē richardus de
 scō uictore. Ihesus nome est
 dulce. nome delcābile. nome
 confortās pccōre et spei beate
 ergo ihs esto in ihesus. Sed
 e multo uirtuositatis. vū petrus
 inuenas. Vocabis nome eius
 ihu hoc e nome qd' dedit ce
 cis uisu. surdis auditiū. clau
 dis cursū. sermone mutis.
 uitā mortuis. totaq; dyabo
 li ptacē de obsessis corporib'
 vtrius hui' nois effugauit
 Tercio e multo excellēcie

et sblimitatis vñ buardus:
Nomē saluatoris mei fr̄s me
i. carus mee sanguis mei no
mē a sc̄is absconditū. h̄ i fi
ne sc̄lor̄ reuelatū. nomē mi
rabile. nomē ineffabile. no
mē inestimabile. p̄mo eo mira
bilis quo iestimabili⁹ eo ma
gis gratū quo gr̄atū. **H**oc
autē nomē ih̄esus ip̄ositū ē
ei ab et̄no ab angelo et a p̄e
putatio i. a ioseph. **I**h̄es⁹ enī
saluator interpretatur. dicitur
autē saluator ip̄licit⁹. vel a po
tencia saluādi ul' h̄itū ul' ac
tu. sc̄dm q̄ dicit⁹ a potētia sal
uādi cōuenit ei hoc nomē ab
et̄no. et sic dicit⁹ impositū ab
et̄no. sc̄dm q̄ dī ab h̄itū salua
di sic fuit ip̄ositū ab angelo
et cōuenit a p̄ncipio concep
tōis. sc̄dm q̄ dicitur ab actu
saluandi dicit⁹ impositū a
ioseph rōe futare passionis
Quā glosa sup illud. vocabit⁹
nomē eius ih̄m. dicit. Nomē
ip̄ones qd' ab angelo ul' ab
et̄no impositū est. Et tangit
hic glosa h̄āc p̄dictam tri
ph̄em denoiācōne. Cū enī
dicit⁹ nomē ip̄ones tan
gitur denoiācō fr̄a a ioseph
cū dicitur qd' ab angelo ul'
ab et̄no ip̄ositū est tangū
tur a h̄e due. **S**ic igitur i
capite anni in die cōstitū

ta a roma capite mūdi et
insignita capitali l̄ra alpha
beti. xps caput ec̄c̄e arc̄uadi
tur. nomē ei impositur et eius
octaua nat̄tatis dies colit⁹
Tertū est effusio sanguis
xpi. hodie enī sanguinē suū
p̄ nobis effundere incepit q̄
ip̄m postmodū plures effu
dere voluit. Quāq̄ enī uab'
sanguinē suū p̄ nobis effu
dit. **P**rimo in arc̄ualione et
hoc effusio fuit nr̄e redemp
tōis t̄ciū. **S**ed in orōne et h̄
ostēdit nr̄e redemp̄tōis desiderū
Tertō in flagellacōne et hoc
fuit nr̄e redemp̄tōis meritū
q̄ luore eius sanati sumus
Quarto in crucifixione et h̄
fuit nr̄e redemp̄tōis precū. tūc
enī q̄ nō rapuit exsoluit. **Q**u
to in latis ap̄cōne et hoc fu
it nr̄e redemp̄tōis sacramētū. **I**n
enī exiuit sanguis et aq̄. qd'
significauit nos p̄ aquā bap
tismi debē mūdari qui quidē
baptisim⁹ h̄iturus erat effica
cā a sanguīe xpi. **Q**uartū
et ultimū est signacū cū
aliois. qd' quidē xps hodie
accipe dignat⁹ ē. Voluit cō
cidi dñs p̄ multas rōnes
Primo rōne sui. s̄ ut verā car
nē huānā se assūpisse osten
dēt. **S**ciebat enī aliquos futu
turos qui dicēt xpm nō cor

pus uenit h̄ fantastici assump-
 sisse et ideo ut errorem illū cō-
 futaret uoluit circūadi et sā-
 guinē emittē corp⁹ em̄ fatal-
 nā sanguinē nō emittit. **S**
 cōdō rōne n̄r ut nos spūali-
 tē circūadi mōstraret. Duplex
 ē em̄ circūalio scdm̄ b̄nardū
 q̄ debet fieri a uobis. l. exterior
 in carne interior ī mēte. Circū-
 alio exterior cōsistit in t̄bus l. ī
 h̄m̄ ne sit uocabilis. ī accōde
 ne sit r̄p̄chēbilis. et in s̄mo-
 ne ne sit concēpabilis. Interior
 at̄ s̄lū in t̄b⁹ cōsistit l. in cogi-
 tatione ut sit sc̄a. in affectōne
 ut sit pura. ī intēctōne ut sit
 it̄a. **H**ec b̄nardus. Itē rōne n̄r
 ut nos saluaret quēadmodū
 em̄ sit cauteriū in uno mem-
 bro ut totū corpus sanetur.
 sic x̄ps uoluit portare cauti-
 ū circūaliois ut sic totū corp⁹
 m̄sticiū saluaretur. **A**pl̄s ad
 colōcetes sc̄dō. Circūalio estis c̄-
 aliois nō manifestā in ex-
 pōsitione carnis h̄ circūali-
 ois x̄pi. **T**ercō rōne iudeorū
 ut r̄excusabiles eēt. Si em̄
 circūalio nō fuisset potuisset
 se iudei excusare et dicē. Ideo
 te nō recipiem⁹ q̄ dissilis es
 p̄ibus. **Q**uarto rōne demo-
 nū ne l. incarnationis m̄ste-
 riū cognoscerent. Cū em̄ circū-
 alio fieret cont̄ originale

pacū credidit dyabolus et
 h̄c qui circūadebat s̄lūter
 patre eē qui circūaliois r̄me-
 dio indiget. p̄t eandē causā
 uoluit ut m̄r sua uigo p̄tem-
 a eēt despōlata. **Q**uinto rōe
 p̄tē iusticie adiplēde. Sicut
 em̄ bapazarri uoluit ut per-
 f̄am iusticiā. i. p̄tām h̄m̄li-
 tate que ē subdere se m̄iorī
 plēt. sic et uoluit circūadi ut
 eandē nobis h̄m̄litate ostē-
 deret dū actor et d̄s legis
 uoluit se subdē legi. **S**exto rō-
 ne legis moysayce app̄b̄de. q̄
 eāt bona et sc̄a et complenda
 q̄ nō ueniat legē solue h̄ adī-
 plere. ad romanos deāo quito
 dico em̄ ih̄m m̄strū fuisse c̄-
 aliois p̄ uitate dei r̄c. **O**ct̄
 aut̄ circūalio octaua die fie-
 bat iū m̄lta p̄t rō alligri
 p̄ma s̄m̄tur penes intellc̄ū
 h̄storiciū siue l̄ralē. **N**ā sicut
 dicit rabbim̄ oyses maxim⁹
 philosoph⁹ et theologus licet
 iudeus puer in septē dieb⁹ cā-
 te adhuc tenitudis est qūre
 est adhuc in utō m̄ris exis-
 tens. in octaua aut̄ forifica-
 tur et solidatur et ideo ut di-
 cit. d̄s uoluit puulos aū
 octauū diē circūadi ne ob m̄-
 m̄ā tenitudine m̄m̄ū lede-
 rent. **O**ct̄ octauū diē nō ip-
 s̄ā circūaliois uoluit plon-

n. ipse tres causas quas idem phi-
losophus assignat. Prima ut
periculum evitetur. ne scilicet si unum
differret sine circumstantione
eos mori contingeret. Secunda ut
ut dolor puulorum pvideatur
cum enim in circumstantione maxi-
mum dolor sit voluit eos duas
circumstantiis dum prima adhuc per
maginacionem habent. In dolore ibi
dolore sentiret. Tertia ut pu-
tatione circumstantiis. Nam cum ex
circumstantione plurimum puulorum
morientur si circumstantiis fuisset
iam magnum. et ex hoc mor-
tuum. iam maior dolor fuisset
puulorum quam si morientur octo die-
bus tamen habentes. **S**ecunda ratio sunt
tur penes intellectum analogum
cum siue celestem. Ideoque octava
die fiebat ut daretur intelli-
gi quod in octava die resurrex-
erunt ab omni pena et misere-
na circumstantiis. et secundum hoc
octo dies erunt octo etates. **P**-
rima ab adam usque ad noe.
Secunda a noe usque ad abrahamam
Tertia ab abrahamam usque ad
moysen. Quarta a moysen
usque ad dauid. Quinta a dauid
usque ad christum. Sexta a christo us-
que ad finem mundi. Septima mo-
nitionum. Octava resurrectionum
Vel per octo dies intelliguntur
octo que in eterna vita possidebi-
mus que enuntiat augustinus dicitur

Quid aliud est ego ero illorum
deus si ero eis vnde sciencia.
ero quatenus honeste considerant. Sa-
lus. vita. salus. vitus. copia.
gloria. honor et pax et omne bonum
vult. **V**el aliter per septem dies homo
constans ex anima et corpore. quatuor
enim dies sunt quatuor elemen-
ta ex quibus corpus consistit et
tres sunt tres potentie que sunt in
anima scilicet concupisibilis irascibilis
et rationalis. **H**omo enim qui nunc
habet septem dies quam vinitati
etne incommutabilitatis coniunge-
tur tunc octo dies habebit et in
illo octavo die ab omni pena
et culpa circumstantiis. **T**ercia
ratio suntur penes intellectum tro-
pologicum siue morale. et se-
cundum hoc octo dies diuisimode
accipiuntur. **P**rimus potest esse per
cognationem. psalmista. **Q**uia ini-
quitate meam ego cognosco.
Secundus propositum descendendi malum
et faciendi bonum quod notatur
in filio prodigo qui dixit. **S**ur-
gam et ibo ad patrem meum.
Tercius pudor de peccato. **V**nde per
postolum. **Q**uem enim fructum habuistis
tunc in quibus nunc embescatis.
Quartus timor est de futuro iu-
dicio. **J**ob qui timetis super me
fluctum timui deum. **T**erminum.
Sive comedam siue bibam siue
aliquid aliud faciam semper in ui-
detur illa vox in auribus meis

Nouare. Surgite mortui uenite ad iudiciū. Quintus conuicio vñ iherimas. Iucū unigenita fac t̄ x̄. Sextus cōfessio. psal mista. Dui cōfitebor aduersū me iusticiā meā x̄. Septa spes uenie. nā et si iudas p̄ cū suū cōfessus fuit tū nō in spe uenie et ideo nō est misericordiā cōsecut. Octau' fatal factō et ih̄c die spūali hō cū adit nō solū a culpa s; etiam ab omī pena. Vel duo p̄mi dies s̄ dolor de peccatione p̄cā et desiderii emendandi. Alij duo cōfitei p̄cā que fecim' et bona q̄ amissim'. Alij quatuor s̄ oracō. lacrimarū effusio. corporis afflictō. eleōlinarū elargitō. Vel octo dies p̄nt eē octo quoz diligēs cōsidaciō d̄ nē uolūtate peccādi a nobis aruādit. ita q; qui unū diligēt cōsidauit unā magnā dietā faciet. Quoz septē bernardus enūtat dices. Septē s̄ de eēnaa hoīs q̄ si hō cōsidat in etnū nō peccaret. sabmaria uilis. opacō turpis. etatus flebilis. stat' instabilis. mors tristabilis. dissolutō inleabilis. et dāpnacō detestabilis. et octauū p̄t eē cōsidaciō glē ineffabilis. Circa ratiōnē sūtur penes intellān allegoriā sū spūalē. et scdm h'

quoz dies erūt quoz lib' moy si in quib' continetur lex. duo erūt p̄phē et psalmi. octau' dies erit doctrina ewāgelica: S; in septē primis dieb' nō fiebat p̄cā cūctalis. i octaua aut p̄fecta cūctalis fit ab oī culpa et ab omī pena. nunc in spe et tandē in re. Quae aut data fuit cūctalis ser s̄ eē que notant in hys u' sib'. Cauceriū signū mīcāi mediana figura. Exemplū fuit olim cūctalis dura: De carne aut cūctalis d̄m' dicit q; angl's karolo magno eā attulit et ipse aquis graui' in ecclā scē marie hō nifice collocauit. Karol' uō illam postea fertur caposūi tūstulisse. Nūc aut dicitur eē rome in ecclā que d̄ scā scōz. vñ et ibidē scriptū legitur. Cūctalis caro xpi scā dala clara. ac umbilica uiget p̄lacio clara. Vñ et ea die fit statō in scā scōz. S; si hoc vin est ualde utiq; mirabile ē. cū ergo caro ipa p̄ p̄cay sic de uitate huāne nature credim' q; resurgere x' redierit ad locū suū glōificata. Alij dixerūt q; hoc vin sit iuxta opionē illoz qui dicūt id solū esse de uitate huāne nature qd' ab adam

traductū est et id solū resurgē
Notandū autē q̄ olim a pa
ganis et gentilib⁹ in hys kalē
dis multe supersticōnes obser
uabant. q̄s tā etiā xpianis
vix extirpae potuerūt q̄s a
gustin⁹ in quodā sermone cō
mēorat. Credētes enī ut dicit
ianū ducē quēdam deū eē eū
in hys kalendis plurimū ve
nabant. et ei duas faces fi
gurabāt unā post et aliam
ante q̄ eāt tūm⁹ aīu p̄ci
a et p̄ncipiū sequētis. Sur
sus in hys kalēdis formas
mōstruosas assumebāt. alij
uestiētes se pellib⁹ pecudum
alij assumeētes capita bestia
rū ex quo idicāt nō tā hūm
le beluīnū q̄ sensū. Alij tūm
as muliebrū uestiebāt nō
erubescētes insere tūcas mu
liebrū militares lactos. Alij
ita auguria obseruabāt ut
foat de domo sua ul' aliud
qd̄cuq̄ bñficiū aulib⁹ petēti
nō tribuebant. Dyabolicas
etiā strenas et ab alijs am
puit et alijs tradūt. Alij in
nocte mēlas ip̄parant et sic
tota nocte manē suūt credē
tes q̄ p̄ totū annū cōiūua
in tali hūdancia pseuerēt. Et
subdit. Qui de paganorū cō
suetudinē aliqd̄ obseruare vo
luit timendū est ne nomen

747e

xpianū ei p̄desse nō possit. Q̄
etiā stultas hoīb⁹ iudeis ali
q̄ hūanitatē impēdunt p̄cis
eorū se eē p̄cipē non dubitet
vobis autē frēs nō sufficiat
q̄ hoc malū nō faciatis sed
ubiūq̄ fieri vidētis arguite
compite castigate. **Hec aug⁹**
Historia de epiphāia dñi
Epiphāia dñi qua
duplica decorat̄ un
vocalo et ideo q̄dm
plicia vocabulo noīatur. Ho
die enī magus xp̄m adorāt
iohānes baptizat aquā in
vinū xp̄s mutat et quīq̄
milia hoīm de quib⁹ panib⁹
saciat. Cū enī eēt tredecā die
rū magi ad eū stella duce
venerūt et in dicit̄ epipha
nia ab epi qd̄ est sup̄ et pha
nos qd̄ est appaīcō q̄ tūc
de sursum stella apparuit sine
xp̄s p̄ stellā que de sursum
visa fuit magis verus de⁹
demonstratus. Eodē die revolu
tis viginti nouē annis cū
ānū tricesimū attingit q̄
hēbat viginti nouē annos
et tredecim dies. eāt enī in
cipiens q̄i annorū c̄ginta ut
dicit lucas **U'** scdm̄ bedā hē
bat c̄ginta plenos qd̄ et
romana etiā tēnē asserit
Tūc inq̄ in iordane baptiza
tus ē et ob hoc vocat̄ theo

phania a theos qd est deus
 et phanos apparitō qz tūc de
 ciuitas apparuit p̄ in uoce
 filius in carne spūs sc̄s in co
 lūbe specie. felix baptista qui
 in hys mēē meruit et p̄m̄
 hoīm apte et p̄sonalit̄ didicit
 fidem sc̄e ciuitatis. **Q**uo iterū
 die reuoluto āno vno cū eēt
 triginta ul' t̄ginta vni' anno
 r̄i et tredecim dierū aquā in
 vinū mutauit et ob hoc vo
 catur bethphania a beth qd
 est dom' qz in miraculo f̄o
 in domo verus deus apparu
 it. **Q**uo s̄c̄ die anno reuolu
 to cū eēt annor' t̄ginta duo
 r̄i. quqz milia hoīm de quqz
 panib' sacrauit. sicut dicit
 beda et sicut dicit in illo p̄no
 qui sic t̄cipit. Illūans abyss'
 r̄i. et ob hoc uocat' phagipha
 ma. a phage qd ē buca uel
 māducare. De hoc autē qz
 to miraculo utz hac die con
 t̄gio dubitat. tū qz in origi
 nali bede nō sic exp̄sse legitur
 tū qz iohānis septimo ubi de
 hoc miraculo legit' dicit. eāt
 aut' primū pascha r̄i. Ita ḡ
 qd duplex apparitō h̄c die f̄a ē
 s̄ prima f̄a est p̄ stellā in pre
 septio. sc̄da p̄ uocē p̄is in iorda
 nis fluuio. t̄tia p̄ mutacōnē
 aque ī vinū in cōmūo. q̄ta
 p̄ multiplicacōnē panū in de

serto **P**rima aut' apparitō
 papue hodie celebratur et ideo
 eius hystoriā p̄sequimur. Nato
 enī dño tres magi iherosolimā
 uenerūt. quoz noīa in hebreo
 s̄. apelli' ameri' damascus
 Grece galgalach. malgalach
 sc̄aphi. Latine. iaspar. melchi
 or. balchalar. **C**uulsmōi aut'
 magi sunt h̄y t̄plex ē s̄mā
 sc̄dm qz magus t̄phat' dicit'
 magus enī dicitur illusor
 malefic' et sapiēs. Dicit' ḡ
 quidā hos reges ab effcū dic
 tos fuisse magos i. illulores
 eo s̄. qz herodē illulerūt qz ad
 eū nō redierūt. Vñ d̄ de he
 rode. qz uidēs qz illulus eēt
 a magis r̄i. Magus iterū
 dicit' malefic'. vñ maleficia p̄
 phaonis dicūtur magi. Et
 iñ dicit' c̄ost' hos magos eē
 uocatos dicit enī eos fuisse
 maleficos s̄ postea cōuersos
 quib' dñs uoluit natiuitatem
 suā reuelare et eos ad se ad
 ducē ut p̄ hoc peccatorib' uel
 am preberet. Itē magus idē
 ē qz sapiens. nā p̄ se magus
 hebraice scriba. grece philoso
 phus. sapiens latine dicitur
 Dicitur ergo magi. i. sapiē
 tes vñ magi q̄i in sapientia
 magni. **V**enerūt ergo h̄y
 tres sapiētes et reges cū mag
 no conuatu iherosolimā. **Sz**

xxxv
 m9f

q̄re magi iherosolimā uenerūt
cū ibi dñs natus nō sit. **S**u
p hoc assignat remigi q̄tu
or tōnes. **P**rima qm̄ magi
q̄s nātātis xp̄i cognoue
rūt s; locū ignoraauerūt, q̄
aut̄ iherlm̄ erat ciuitas rega
lis et ibi eāt sūmū sacerdotū
suspiciā s; q̄ tam egregius
puer nō nisi in egregia ciui
tate nāsa debet. **S**ecūda ut
ciuis nātātis locū discere
potuissent cū ibi sapientes
legis et scribe residerēt. **T**er
cia ut iudei inexcusabilē ma
nēnt. **P**otuisse em̄ dicē. nō
quidē nātātis locū cogno
uim; temp; aut̄ ignorauim;
et ideo non credim;. **M**agi vō
iudeis ostenderūt tempus et
iudei magis locū. **Q**uarta
ut sic studio magorū cōdēpua
retur pigritia iudeorū. nā illi
vni p̄phete crediderūt. isti plū
b; credere noluerūt. **I**sti q̄rūt
regē alienū. isti nō querunt
p̄mū. **I**sti uenerūt ex lōgin
quo. isti nō uēunt ex ciuitate
Isti reges fuerūt succello
res balaam. et ad uisionem
uenerūt stelle p̄ illā p̄phi
am p̄is sui. **Q**uē stella ex
iacob et erurget hō de isrl̄. **C**
Causā tū vñ isti moti sunt
ad uēiendū ponit cōstō s; **S**
matheū. allerēs quosdā die

q̄ quidā secretorū inspectores
elegerūt de seipis duodecī et
si quis monebat. fili; ei; aut
aliq; p̄p̄torū ī eius loco cō
stituebat. **H**u ergo p̄ singlos
ānos p̄ mēse ascendebāt su
p montē uictorialē et trib; di
eb; ibidē moratū lauabāt se
et orabāt deū ut eis stellā il
lā quā balaam p̄duxerat oste
dēt. **Q**uadā aut̄ uice. s. in die
natalis dñi dū sic ibi mane
rent stella quedā ad eos sup
mōtē uēit que hēbat formā
puld̄mū p̄ui. sup cui; capi
te aur; splēdebat que magos
allocuta ē dicens. **I**te ueloc;
in terrā iuda et ibi regē quē
q̄ritis natū inuēietis. tūc illi
cōtinuo uenire ceperūt. **S**
quō in tā puo tpe. s. in tredecī
dieb; p̄ tanta ciuitatē spacia re
uire potuerūt. s. ab oriente us
q; in iherlm̄ q̄ in medicullio
mūdi dicit̄ eē sita. **D**icendū
ē scdm̄ remigiū. q̄ talis puer
ad quē p̄p̄bant eos in tam
breui spaciō p̄ducē potuit. **A**
lit̄ p̄t̄ dia scdm̄ iheronimū q̄
sup dromedarios uenerūt qui
s; aīalia uelocissima. q̄ tūc
tūc currūt in uno die quātū
equus in trib; vñ di drome
darius a dromon qd̄ est cur
sus et ares qd̄ est v̄tus. **C**
Cū ergo iherosolimā uenissent

interrogauerunt dicentes. Ubi est
 qui natus est rex iudeorum: Non
 interrogat an natus sit quia hoc cre-
 debat. Sed quoniam ubi natus sit
 et quia aliquis interrogasset eos
 ubi scias hunc regem natum. Res-
 ponderunt. Vidimus stellam eius in
 oriente et uenimus adorare eum
 hoc est nos existentes in oriente
 te uidimus stellam eius id est eius
 natiuitatis ostensam. vidimus in
 quodam polita super iudeam. uel nos ex-
 istentes in regione uestra uidi-
 mus stellam eius in oriente. id est
 orientali parte. **H**is uerbis sicut
 dicit remigius in originali. uin-
 uolent. uin regem et uerum deum con-
 fessi sunt. **U**in hominem cum dix-
 erunt. ubi est qui natus est. **U**erum
 regem cum apertum. rex iudeorum. **U**e-
 rum deum cum subiungunt. uenimus
 adorare eum. **P**receptum enim fuit
 ut nullus nisi solus deus a-
 doraretur. **S**ed herodes hoc audi-
 ens turbatus est et omnis iheroso-
 lyma cum illo. **T**ripliciter de causa
 rex turbatus. **P**rimo ne uideret
 regem natum tanquam suum reapere
 et se tanquam alienigenam expelle-
 ret. **U**nde crisostomus. **S**icut ramus
 arboris in excelso positus leuis
 etiam aura mouet sic et subli-
 mes homines tantum dignita-
 tis existentes leuis etiam fama
 conturbat. **S**ed ne a roma-
 nis culpam possit si aliquis

ibi rex uocaretur quem augustus
 non constituit. **S**ic enim ordina-
 uerunt romani ut nullus deus
 uel rex sine licentia uel impio
 suo diceretur. **T**ertio sicut dicit
 gregorius. **C**eli rege nato rex
 terre turbatus est quia uicini
 alacritudo terrena confundit cum cel-
 stico celestis aperitur. **Q**uibus
 etiam iherosolyma cum illo turba-
 ta est tripliciter de causa. **P**rimo quia
 ipse nequit gaudere de aduentu
 iusti. **S**ed quia rege turbato
 adularetur per hoc quod se similiter
 turbatos ostenderet. **T**ertio quia
 sicut ueteris sese concurrerunt
 uita concurrerunt sic et regibus se
 se inuicem contrariarunt ipsi con-
 turbati et ideo amiserunt ne-
 scire prout et futuro rege ad in-
 uicem certarunt ipsi per turbato-
 ribus inuoluerunt. **H**ec ratio est con-
 solatiua. **C**um herodes omnes sa-
 cerdotes et scribas congregas
 sasacabat ab eis ubi christus
 nascetur. **C**umque ab eis didi-
 cisset quod in bethleem iude. uo-
 catis ad se clam magis di-
 ligenter didicit ab eis tempus
 stelle. ut scilicet sciret. si ad se
 magis non rediret quid faceret
Dixitque eis ut inuenio pu-
 ero renunciarer ei scilicet se
 illum uelle adorare quem uole-
 bat occidere. **E**t nota quod cum
 magi iherosolimam ingressi

fuissent stelle ducatu amuse
runt et hoc ipse tres rationes. **P**
mo ut de loco natiuitatis xpi
querere cogentur et sic de ipse
ortu certificarentur. tunc per stelle
apparaitione que per ipse assertio
ne sicut et factum est. **S**ecunda que
auxilium quebat humanum iuste
perdidit diuinum. Tercia que lingua
infidelibus data est secundum apostolum
sed propheta fidelibus et idem signum
datum est istis cum adhuc
essent infideles. cum tamen essent in
ter iudeos fideles non debuit appa
rare. et hec triplex ratio tangi
tur in glossa. **C**um autem iheru
salem egressi essent stella antecede
bat eos usque dum ueniens sta
ret super ubi erat puer. **D**e
hac non stella cuiusmodi fuit
tres sunt opinionibus que ponit re
migi in originali. **Q**uidam di
cunt fuisse spiritum sanctum ut ille qui
postmodum descendit super diuinum
baptizatum in colube specie appa
ruit magis in specie stelle.
Alii uero aristoteli dicunt que fuit
angelus ut ipse qui apparuit
et pastoribus apparuit et ma
gis. **S**ed ipse pastoribus iudeis
tanquam ratione utentibus apparuit
in forma rationalis. generalibus tamen
que irrationalibus in specie ir
rationalis. **A**lii quod uerum creditur
dicunt que fuit stella de nouo
creata que pacto suo mistio

redierit in preiacentem matiam
Esta autem stella secundum que dicitur
fulgentia differebat ab aliis
stellis in tribus. scilicet in situ que non
erat localiter sita in firmamento
sed predebat in medietate aequi
nis prima terre. **I**n fulgore que
certis erat splendidiore quod inde patet
que splendore eius non poterat
splendor solis obscurare primo
in meridie lucidissima apperebat.
In motu que predebat magos
more uacantis. non enim moue
batur motu circulari sed que mo
tu aialiter et processiuo. **A**lie tres
differecie tanguntur in glossa ma
thie ij. **H**ec stella diuice nati
uitatis. **P**rima in origine. que
alie in mundi principio sunt facte
hec modo. **S**ecunda in officio que a
lie sunt facte ut sunt in lingua et te
pora ut dicitur genesi primo:
hec autem ut magis uiam preberet
Tercia in duracione que alie
sunt preterite hec completo officio
suo rediit in matiam preiacentem.
Cum autem stella indifferenter
gausi est gaudio magno ualde.
Notandum que quintuplex est
stella quam isti magi uiderunt
scilicet stella materialis. stella spiri
tualis. stella intellectualis. stella ra
tionalis et stella supralis. **P**ri
ma scilicet materialis uiderunt in ori
ente. secundam scilicet spirituales que est
fides uiderunt in corde. **N**isi ei

her stella. l. fides p̄uis in eoz
 corde irradiat; neq̄q̄ ad uili
 onē prime stelle uerisset. Ha
 buerūt enī fidē de eius hūani
 tate cū dixerūt. ubi ē qui na
 t̄ ē. et de eius regali dignita
 tē dixerūt. rex iudeoz. et de ei
 dentate cū dixerūt. et uenim⁹
 adorare eū. Tercia l. intellaiā
 le que ē angel⁹ uiderūt ī sop
 no qū p̄ āgelū s̄t āmoniti
 ue redūrēt ad herodē. hic scdm
 quādā glōsā nō angls s̄ ip̄e
 dñs āmonueit. Quarta sal
 ronale q̄ fuit b̄ca uirgo uide
 rūt in diuisono. Quinta l. sup
 dialē que fuit aīst⁹ uiderunt
 in p̄sepio. Et de hac q̄ntupla
 stella dī. Incites domū r̄c̄.
 Quelibz aut̄ istarū dicitur
 stella. De prima p̄s lunā
 et stellas que tu fundasti. O
 scā eccl̄astica xliij. Sp̄es celi
 l. hoīs celestis gl̄a stellarū
 l. uirtū. De t̄tia baruch t̄cio
 Stelle aut̄ dederūt lumē in
 custodys suis r̄c̄. De quarta
 Aue maris stella r̄c̄. De quinta
 apoc̄ ultio. Ego sū radix et
 genus dauid stella splendi
 da et matutina. p̄t̄ uilio
 nē prime et sc̄e stelle magi
 gauisi s̄t. p̄t̄ uisionē t̄cie
 gauisi s̄t gaudio. p̄t̄ uilio
 nē quarte. gauisi s̄t gaudio
 magno. s̄ p̄t̄ uisionē quīte

gauisi s̄t gaudio magno u
 ualde. Et dicit glōsa. Ille ḡ
 gaudet gaudio q̄ de deo gau
 det qui ē uim gaudii et addit
 magno q̄ eo nichil ē maius
 et ualde dicit. q̄ de magno p̄t̄
 alius plus alius min⁹ gau
 dē. Vt p̄ alioz ūboz exagge
 racōnē uoluit ostendē euā
 gelista q̄ hoīs plus gau
 dent de rebus p̄ditis et itin
 uēns q̄ de semp̄ possessis
Cūq; domūculā intrasset
 et puerū cū m̄re inuēssent
 flexis genib⁹ singli her ei un
 nā obauleit. l. aurū thus et
 mirā. Hic exclamat aug⁹
 dices. O infancia cui et al
 tra subditur. cui⁹ ē iste mag
 nitudinis et sup̄e gl̄e. ad
 cui⁹ p̄anos et angeli exubāt
 et syda obsecūdant et riges
 crepidāt et sectatores sapie
 geiculāt. Scapedo cū uideo
 p̄anos et intueor celos. Et
 tuo cū aspico in presepio mē
 dicū et sup̄ alt̄ predarū. Itē
 buardus qd̄ facis o magi
 q̄ facis. lactāte puerū ado
 ratis in tugurio uili i uili
 b⁹ p̄anis. ergo ne de⁹ iste.
Qd facis q̄ aurū offeris
 ergo rex ē ip̄e. et ubi ē aula
 regia. ubi thron⁹. ubi curie
 regalis frequēcia. nūq; au
 la regia ē stabulū. thron⁹

plepiū. curie frequētia ioseph
et maria. Isti insipientes fa-
sti ut fieret sapiētes. De hoc
enā dicit hylarius in libro ij
de ciuitate. Partu uirgo s; par-
tus a deo ē. infās uagit. lau-
dātes angli audiūtur. pāni
sordent deus adoratur. itaq;
potestas dignitas nō am-
tatur dū carnis hūilitas a-
doratur. Ecce quō in aristo pu-
eō nō tū fuerūt hūilia et in-
fima s; enā diuinitas subli-
ma et excella. De hoc ite-
rū iheronim⁹ sup eplām ad
hebreos. Respicias amas xp̄i
uide pater et celū. uagientē
in presepe intueis infante
s; angelos simul auscultā
laudantes. Hecōdes plequit⁹
s; adorāt magi. ignorant
phanisei. s; stella demit⁹ b-
baptisatur a seruo s; vox
dei desup tonātis auditur
aquis tmergitur s; colūba
descendit p̄mo spūs in colū-
ba. **Q**uare autē magi h-
munia obtulerūt multiplex
est rō. Prima quā rōdō an-
tiquoz fuit ut dicit remi-
gius ut nullus ad deū uel
ad regē uacuis introiret. p-
se autē et caldei talia mune-
ra cōsueuerāt offerre. **S**ecūda
que ē bernardi quā bē ma-
rie uigini aurū obtulerunt

pp̄ tōpie subleuacōnē. thus
pp̄ stabuli ferore. mirrā pp̄
mēbroz pueli consolidacōnē
et maloz vniū expulsiōnē.
Tercia quā aurū ad tēpū:
thus ad sacrificiū. mirra ad
sepulcrā p̄tinet mortuoz:
Hec ergo tria in xp̄o unia-
tur regiā p̄tās. dīna maiel-
tas. humana mortalitas.
Quarta quā aurū significat
dilectōnē. thus orōnē. mirra
carnis mortificacōnē. et hec
tria debem⁹ aristo offerre.
Quinta quā p̄ hec tria signifi-
cant⁹ tā que erāt in xp̄o. s.
diuinitas preciosissima. aīa de-
uotissima. caro integra et icor-
rupta. **H**ec tria significaba-
tur p̄ illa tā que erant ī ar-
cha. nā uirga q̄ floruit cō-
ē aristo q̄ reuixit. psalmis-
ta. Refloruit caro mea. tabu-
le ubi eant scripta precepta
aīa in qua st̄ om̄s thesauri-
sac̄ et sapie dei absconditi:
māna diuinitas que habet o-
nē sapore et omnē suauita-
tē. **P**aurū uō qd̄ est p̄ciosi-
om̄ib⁹ metallis intelligit⁹ di-
uinitas p̄ciosissima. p̄ thus aīa
deuotissima q̄ thus significat
orōnē et deuocōnē. psalmista
Dirigatur orō mea r̄. **P**er
mirrā q̄ conseruat a corrup-
cōnē caro icorrupta. **A**dmo

ita aut magi in somnis ne
 rediret ad herode p alia via
 reuili sunt i regione sua. Ecce
 quod magi pfeceunt. na stel
 la duce uenerunt p hoies. ymo
 p ppham edocti st. anglo duce
 redierunt et in isto qeuerunt
 horz corpora mediolam in ec
 clisia que nuc e frim ordinis
 ur. l pdicatorz quiescebant s
 nuc colome requiescut. **De sco**

D paulo primo heremita

Paulus primus heremita ut
 testat ihonim qui eius uitam
 conscripserit feruere dea psecutioe
 hemu uastissima adyt et i
 bid in quada spelunca sexagita
 annis hoibz incognit pman
 sit. Iste aut deus dicit fuisse
 galienus qui fuit binomus
 qui cepit anno dni ducetelid
 seragelid primo. Videt enim
 scis paulus christianis tot tor
 metoz. quia urogari in here
 mu aufugit. Et liquide tpe
 duo iuuenes xpiani coprehen
 dunt quoz vnus toto cor
 pore melle ungitur et sb
 ardore solis aculeis muscarz
 strabonu et uesperu lacan
 dus exponit. At uo mollis
 limo lecto iponit. ubi aeris
 erat tepies. nimulox sonitus
 tantu auu et floz olfactu
 fumbz cu floreis coloribz ob
 rectis sic iuuenis auigit. ut

manibz et pedibz se uiuare
 no possz. Adest quedam iuueni
 la corpore pulcherrima et ipu
 dica. ac ipudice citat iuuenie
 dei amore repletu. Cu aut il
 le in carne modis contros
 idu sensissz no habes arma
 quibz ab hoste se eruat lin
 gua ppriam dentibz sibi in
 adit et in facie impudice
 puelle expuit. et sic teptatio
 ne dolor fugauit. et sic trophe
 u laude dignu pmeruit. Ho
 ru et alioz pens scis paulus
 tirtus hemu peyit. **Eo tpe**
 du anchom primu se inter
 monachos heremita cogita
 ret. i somnis aliu multo se me
 liore heremita edocetur. Qui
 du eu p siluas inqiret ob
 uiu habuit ypocetauru ho
 ne equo mixtu qui ei via dex
 tra demitauit. Postmodu ob
 uiu habuit aial ferens fruc
 tus palmaru sup ymague
 hois insignitu. dorsu uo ca
 pre formam habes. et uidet
 ipm p deu comitat ut si quis
 eet dicer. Respodit se ee sathu
 ru deu siluaru scdm errorem
 gentiliu. Postremo obuiauit
 ei lupus qui eu ad cella sa
 pauli pduxit. Paulus atho
 mu plencies ostiu sera clau
 sit. Anchom uo rogans ut
 sibi apiat asseres se nuq in

recessurū s; ibi prius mortu-
rū. uictus paulus ei aperuit
Statiq; ambo in amplexus
ruūt. Cūq; prandy hoā ad-
fer coruus duplicatā pte pa-
nis attulit. Cūq; de hoc ancho-
ni miraretur. rūdit paulus
q; deus sibi omī die talit̄ mī-
trabat et ānouā p̄t̄ hospi-
tē duplicauit. **P**ria his ouit̄
quis magis eēt dignus pa-
nē didere. **D**efert paul⁹ hos-
pitā et anchoni⁹ semon tan-
dem utriq; manū apponūt et
in equas ptes panē diuidūt
Cū aut̄ anchoni⁹ rediens iā
celle sue appiquaret uidit an-
gelos pauli aiām defētes q̄
uelocit̄ rediens corpus pauli
flexis genibus ī modū orā-
tis inuenit erectū ita ut ipm
uūe estimaret. **S**; cū ipsum
mortuū didiciss; dixit. **O** scā
aiā qd̄ gerebas in uita ī mor-
te mīst̄. **C**ū aut̄ nō h̄ret vñ
sepulturā facēt ecce duo leo-
nes aduenerūt et foueā pa-
uerūt sepulcroq; eo ad siluā
redierūt. **A**nchoni⁹ aut̄ nū-
tā pauli assūpsit ex palmi⁹
cōterā qua postmodū in so-
lep̄tib⁹ utebat̄. **O**byit circa
ānos dñi ducentos lxxviii

Remigi⁹. **P**rologus
dicitur a remi qd̄ est
pascens et geons qd̄ ē tyrā

mus q̄ pascēs tyrānos doc-
na. ul' a gyon qd̄ ē luctatō
q̄ pastor et luctator. **P**auit
enī gregē suū vbo predica-
cōis exemplo cōuersacōis et
suffragio ordōis. **E**st enī c-
plex gen⁹ armor. s; defensio-
nis ut scutū. **I**mpugnacōis
ut gladius. mūtōis ut lo-
rica sū galea. **I**ntat⁹ q̄ fuit
cōt̄ dyabolū scuto fidei gla-
dio ubi dei et galea sp̄a. **E**-
ius uitā p̄linat⁹ annelis
archep̄s scripsit. **D**e scō re

Remigi⁹ doctor **uigior**
Regregius et cōfessor dñi
glōsus a quodā hēmita ual-
a talit̄ ē p̄uulsus. **C**ū enī
alamānoy p̄secucō **T**orā
fere franciā deuastass; qui-
dam inclusus vir cecus qui
lunē oculoy amiscat p̄ pa-
ce ecclē gallicane crebris o-
rōib⁹ dñm exorabat. et ec-
ce angelus dñi in uisu sibi
astitit ei⁹ dixit. **S**aco q; mul-
lier illa uoie alina filiū no-
mie remigiū grābit qui gē-
tē suā a maloy inartibus
libabit. **C**ūq; euigilass; statū
ad domū aline uerit et qd̄
uiderat ei narrauit. **C**ūq; il-
la nō crederet eo q; annis iā
eēt. ille rūdit. **S**as cū pue-
rū ablectauis oculos meos
de lacte tuo pungenes et cōa-

nio in uisu restitua. Cūq; h
 oīa p ordinē contigisset remi
 gius mūdū fugit e rectulo
 rū mātū. **C**rescēt aut ei
 fama cū eēt uiginti uoz an
 noz ab omni iplo archiepūs
 ē electus. Tante aut māiue
 tidinis fuit q; etiā ad men
 sam eius palleres ueniebāt
 et de manu eius aboz reliq
 as comedebāt. **Q**uodā tpe
 dū in domo auulā matrone
 hospitatus fuisset et illa mo
 dū uini hēt. siemigi cella
 rū introuit et sup dolum au
 tē fecit. Cūq; ibidē orast; mor
 delup uinū egredit; ita q; p
 medū cellariū fundebatur
Cū aut tunc epis clodoueus
 rex francie gēralis eēt. nec ab
 uore sua xpianissima cōi
 n poss;. Videns q; infirmit; ex
 ar; alamānoz sup se uelisset
 uocū uouit dūo q; si de ala
 mānis sibi uictoriā conceder
 mox xpi fidē reaper. **Q**uōd cum
 fuisset ad libitū allecū; bān
 remigiū sadit et se bapaza
 n poposat. Cū aut ad fontē
 bapalmatis aduēisset. nec i
 bidē sacū arlina hēt. ecce
 colūba quedā ampullā cū ar
 mare in rostro detulit de quo
 regē pōater linuit. **H**ec aut
 apulla in remēsi etiā cōserua
 tur. et in usq; hodie reges fū

ae iunguntur. **D**ost longū tē
 pus cū genebaldus uir puud
 neptē beati remigi in uxorē
 hēt et se religiois cā mutuo
 absoluisse p dicitū genebal
 dū bēns remigiū laudiuēn
 se epū ordiauit. **A**c genebal
 dus cū uxorē suā causa istru
 endi ad se uenie sepi; pmittēt
 ex frequē colloquio animi
 eius in cōcupiscētiā inflāma
 t; usq; in pām secū plabitur
 q; concupies et filiū parens
 hoc epō intinamuit. et ille con
 fulus ad eā remādauit dices
 qm puer de latrocinio acq;lit;
 ē uolo ut puer latro uocet;
Nec aut suspitō ouretur uxo
 rē sicut prius ad se uenire p
 misit. **D**imptū post pūm p
 cati fletū secū ruit iterū i pec
 catū. que cū filiā pepulit; et
 hoc epō reculit;. ille rūdit. **I**
 lā filiā vulpeculā uoiare. **T**ā
 de ad se reuēsus bān remigi
 ū adit et ad pedes suos
 padens stolā de collo suo
 deponē uoluit qd; cū sēs
 remigiū phibuit; et ab
 eo qd; accidit audist; blāde
 eū consolās ipm in quadā
 cellula p septē annos redū
 lit et ipē interim eius eade
 liā gubernauit. **S**eptimo
 igr anno cū in cena dñi i
 orōne plisset anglis dñi ei

de astitit et panem suum sibi di-
missum prohibuit ac ut foras ex-
ire debeat impauit. Cui cum
respondisset non possit. quod dominus
meus reniguis ostium hoc clau-
sit et sigillo suo munivit.

Angelus ait. Ecce ut scias ce-
lum tibi apertum esse hoc etiam osti-
um saluo sigillo tunc aperitur. Ita
tamen ut dixit est apertum. Tunc
genebaldus iactans se in medio
ostij ad modum auas ait. Ca-
vam si dominus meus ihesus christus
ad me ueniret huc. hinc non
egrediar nisi dominus meus reni-
guis huc ueniat qui me indu-
sit. Tunc reniguis ad moni-
tionem angeli laudunum uenit
et ipsum in locum suum restituit
qui usque ad obitum in sanctis o-
peribus perseuerauit et latro fili-
us eius in episcopatu eadem succel-
sit qui etiam sanctus fuit. Tandem
beatus reniguis multis claris
uirtutibus in pace genuit cura
sancti domini quingentesimum.

Hylarius dicitur. *Plagus*
quod hylaris quod in dei
seruicio ualde hylaris fuit.
Vel dicitur hylaris quod ala-
nus. ab altus et ares uetus
quod fuit altus in scientia et uir-
tutibus in uita. Vel hylaris dicitur
ab yle quod est quod primordia-
lis materia que obscura fu-
it et ipse in dominis suis hylarius mag-

na obhuratate et profunditate
Hylarius. *De sancto hylario.*
Pictauorum urbis episcopus
equitum regionis omnidus qui
refulgens luaserunt astra
precellit. hic uxorem primam ha-
bens et liberam. In laycali habitu
monasterium uita ducebat. Ta-
dem in uita et scientia proficiens in e-
piscopatum et electus. Cum igitur be-
atus hylarius non solum ciuitate
sua sed etiam totam franciam ab
hereticis defenderet ad suggestio-
nem duorum episcoporum qui heresi
fuerant deprauati ab impato-
re qui hereticorum fauor erat cum
beato eusebio uicellensi in exi-
lium relegatus. Denique cum u-
bius arianam heresim pullula-
ret et ab impatore licentiam
data esset ut omnes episcopi conuen-
rent et de ueritate fidei disputa-
rent. Cum sanctus hylarius aduen-
isset ad petitionem dictorum hereticorum
qui eius eloquentiam ferre non
poterant pictauam redire com-
pellitur. Cum autem ad insulam
gallinariam que tota plena
erat serpentibus appropinquaret et
descendisset in ipsa descendisset
omnes serpentes ex sui uisione
fugabant. et in medio insule
palum fixit nec amplius lib-
tas est illis quod uenit tamen
ipsa insule non sit tunc sed pela-
gus. Cum ergo pictauis esset

quedam infantem sine baptismo
defunctum suis orationibus ad vitam
restituit. nam et tam diu iacu-
it in pulvere donec patris surgent
seuer de oratione et infans de mor-
te. **C**um autem apra filia eius
maritum uellet accipere hylarium
patris eius ei predicauit et in sacre-
dotalis proposito confirmauit
quam ille infirmam conuersans et
ne aliqui flecterentur formidans
dum instans exorauit ut
eum ad se reciperet nec ulterius uiuere
punitur quod et factum est nam post
paucos dies ad dominum migra-
uit quam ille propriis manibus
sepeliuit. **Q**uod uir beatus apra con-
uersans episcopum rogauit ut sibi
obtinere quod et filie impetrat
quod et fecit et ipsam oratione sua
ad regnum celestium promissit. **C**o-
mpe leo pro hereticorum perfidia dep-
uatus omnium episcoporum consilium conuoca-
uit. quibus conuocans hylarium
non uocatus aduenit. **Q**uod audiens
pro precepit ne aliquis sibi assur-
geret nec locum aliquem daret.
Cumque ingressus fuisset dixit
ad eum papa. Tu es hylarius
gallus. et ille. non sum gallus
sed de gallia. id est non sum in galli-
a natus sed de gallia episcopus. **C**ui
pro. Et si tu es hylarius de
gallia ego sum leo pro romane
sedis apostolicus et iudex. **C**ui
hylarium et si sis leo non de tribu

iuda. et iudicans residues sed in
in sede maiestatis. **T**unc papa
cum indignatione surrexit dicens
modicum prestolare donec re-
deam et tunc quod meris reddam.
Cui hylarium. Et si non redieris
quis in pro te rursus erit. **E**t
ille. conatus redibo et tuam su-
perbia humiliabo. **C**um ergo pro
ad secreta nature uisisset dis-
sintiam pacem pacem pe-
ryt et omnia intestina ibidem
pacem misericordie uita si-
munt. **I**nterea uidens hylarium
quod nullus sibi assurgeret
pacem ferens se in terram
posuit dicens dominus est terra
et cetera. **S**icutque nunci dei tra-
debat. **E**t usque in equalitate
aliorum episcoporum se leuauit. **C**um
igitur pro miserabiliter nunciare-
tur defunctus assurgens hyla-
rius omnes episcopos in fide ca-
tholica confirmauit et con-
firmatos ad propria remissit.
Hoc autem miraculum de
morte leonis prope dubitacione
habere. cum quod hystoria eccl-
astica uel scriptura uel de hoc lo-
quitur. cum quod aliquem papam
talis nominis tunc fuisse croi-
ca non testatur. tunc quod ieroni-
mus dicit. **S**anta romana ecclesia
semper immaculata permansit et in
futuro manebit nisi ulla he-
reticorum insultacione. **S**ed tunc potest

Y
Carsum
se sus
caul

dia q̄ tūc fuit aliq̄s ip̄ sic
vocat̄ nō tamē canonicē
elc̄is s̄ gr̄anice miraculus
Vl̄ forte liber̄ ip̄ qui cōstā
ao hērico fauebat alio uōie
d̄c̄is est leo. Tandē multis
miraculis ip̄ctis cū beat̄
hplarius infirmat̄ obitū
suū īmūie cognoscet. leon
cū p̄sbiterū quē maxie di
ligebat ad se uocauit et
nocte īmūie ut foras ex
eat amonuit et si qd̄ audi
ret ut renūciat̄ ip̄auit. Ip̄e
uilla cōplens uoces adhuc
tumultuāns ātatis se au
dille reuicēns exposuit et cū
circa eū uigilaret finē eius
expectās media nocte iterū
iuber̄ erire et qd̄ audiret
iacētā referret. Qui cū nich
il audisse renūciat̄ mor
tūia claritas quā etiā p̄t
bit sustinere nō potat̄ ad eū
m̄tū et sic paulatī recedē
te hūie ad deū miguit. Floru
it c̄ annos dūi trecent̄ q̄dra
ginta sub cōstancō. **Prologus**

Macharius dicit̄ a ma
cha qd̄ ē ingenū et
ares uic̄is. Vel a macha qd̄
est paulio et eius magister
fuit enī ingenolus cont̄
demonis fallaciā. uic̄olus
quā ad uicā. paulio in do
macōe corpis. magist̄ in re

ḡit̄ in regimie placōis. **De**
Machari **sancto machario**
Abbas descendit de sichi et
m̄tū dormire ī monumētō
ubi sepulta eant corpora pa
ganor̄ et exiit unū corp̄
sub caput suū tāq̄ pluma
cū. demones aut̄ uolētes en
t̄ire uocabāt q̄ unā mu
liere d̄cētes. Surge uēi nob̄
cū ad balneū. et al̄ demon
sub ip̄o tāq̄ ex mortuo illo
dicebat pegnū unū habeo
sup̄ me nō possū uenire. ille
aut̄ nō exp̄uit s̄ cūdebat
corpus illud d̄cēs. Surge
uide si potes et audietes de
mones fugierūt. uoce magna
clamātes. uic̄isti nos. **Dū**
aliquū abbas machari a pa
lude ad cellā suā p̄t̄iret oc
currit ei dyabobol̄ cū falce
mellona. et uolēs eū cū fal
ce p̄t̄ire nō potuit. Et dixit
ei. multā uolētiā p̄t̄ire a
te machari q̄ nō possū p̄t̄ire
lē adūlū te. Ecce enī q̄t̄ tu
facis et ego facio. Ieiunas tu
et ego penit̄ nō comedo. ui
gilas tu et ego oīno nō dor
mio. Unū ē solūmō in q̄ me
sup̄as. Et dixit abbas. Qd̄
est illud. Et ille. Hūilitas tu
a p̄ quā nō p̄ualeo adūlū
te. **Dū** temptacōnes ip̄i
unū molestarēt. surgens

et magnū sacū arene hume-
ris suis imponēs dieb' mul-
tis sic p̄ desertū ibat quē the-
osebi' iuēiens dixit. Abbas
aut tū du' portas. Et ille. ver-
o uerantē me. **A**bbas ma-
chari' uidit sachana' tūseu-
tē in hoīs hūi et hūcē uel
timētū lineū lacatū. et p̄ o-
uia forania pendebar̄ apul-
le. et dixit ei quo uadis. et il-
le. uado p̄caonare frēs. Cui
machari' q̄re tot ampulla'
portas. R̄ndit. Gultū fr̄ib'
porto et si unū aliau nō pla-
cebit offerā aliud ul' tertū
et sic p̄ ordinē usq̄quo pla-
ceat. Et cū rediret dixit ei ma-
chari' qd̄ feasti. r̄ndit. Om̄s
sāctiā s̄ et nemo in acq̄e
uit n̄ vnus qui uocat̄ theo-
ast'. Surgēs aut̄ br̄is ma-
charius illuc uuit et frat̄e
temptatū iuēiens sua cū
exhortatōe cōuertit. Post h'
iterū eū iuēiens machari'
dixit quo uadis. Cui ille.
Ad frēs uado. Reuertenti oc-
c̄it seuer et dixit. qd̄ faciūt
frēs illi. Cui dyabolus ma-
le. et dixit. q̄re. q̄ om̄s sā-
ct̄ et qd̄ est mai' malū v-
nū quē hebā amuli et oī-
u' sanctor̄ fr̄is ē. Audiens
hoc seuer gr̄as egit deo. **Q**
uadā die sāis machari'

caput defūcti reppit. et dū o-
rass; interrogauit illud cui'
caput fuit et r̄ndit se fuisse
paganū. Et dixit ei macha-
ri'. ubi ē aīa tua. R̄ndit. In
inferno. Cūq; req̄ret si mul-
tū in p̄fundo eēt. R̄ndit q̄ tā-
tū eāt in p̄fundo quātū dista-
ret trā a celo. Cui h̄s ma-
chari'. Sūt ne aliq̄ te p̄fū-
diores. R̄ndit etiā iudei. Et
ille. ul' iudeos s̄ ne aliqui
p̄fūdiores. Cui ille. p̄fūdi-
ores om̄ib' s̄ falli xp̄iam q'
sanguine xp̄i redempa tantū
preciū p̄uipendūt. **D**ū p̄
quādā solitudinē p̄fūdissimā
p̄get machari' ad qd̄libet
miliare arūdinē figebat ut
postmodū redire sciret. s; dū
iā nouē dietas feass; et ī q'
dam loco quiesc̄t dyabolus
om̄s arūdines collegit et
ad caput eius posuit. vñ ad
redeūdū plurimū laborauit.
Et quidā plurimū a cogita-
tōib' suis molestabat. q. s. i.
in cella iūtilit' eēt. s; si inter
hoīes hūaret mltas p̄desse
poss; qui cū cogitacōnes su-
as b̄tō machario reculisset.
ille ait. fili sic eis r̄nde. Hoc
salte' facio q̄ pp̄t xp̄m pie-
tes istius celle custodio. **D**
ū quēdā pulicē se pūgen-
tē manu occidit; et mult'

ex illo sanguis emanauit; re-
phedens se q. p. uia vindical
h. iura mundus in deserto ser-
uilib' malit et in a strabo-
nib' totus lacat' exiit. Por-
hec multas clarus v. tibus
in pace deuit. **De scō felice**

Felix p. noie in **in p. uias**
p. uias dicit. ul' a loco
in quo regelat ul' a subulis
cū quib' passus phiber' nam
p. uia subula di. Ap. t. em q.
cū magist' p. ueroz extitit et
eis uniuū rigidus fuit a pa-
ganis teno' cū xp̄m libe' cō-
fiteatur audire' fuit ī manib'
p. ueroz quos ip̄e d. aiat qui
eū cū subulis et stilis occide-
rūt. Scia cū magis tenē ui-
detur q. nō martir' extitit sed
cōfessor. Hic ad qd' aīq. ydo-
lū ducebat' ut ei sacrificaret ī
illud exufflavit et cōtinuo
corruerat. **L**egit' aut' in q.
dā legēda alia q. dū maxim'
uolamus ep̄s p. leuconē fu-
gens. fame et gelu afflictus
solo corruiss; felix ab anglō
ad eū mittit' et cū nichil abi-
p̄t die sequēte p. uia pen-
dentē in die racemū de q. in
os eius exp̄ssit uniuū. hūme-
risq. ipolitū secū deculit. Ip̄o
igitur defuncto felix ī ep̄m
eligit', qui dū predicaret et p.
secutor' eū querer' int' pietes

dirucos p. modicū aditū se oc-
cultauit. Statimq. nutu dei p.
aditū illū telas aranee cer-
uerūt q. dū p. leucones cō-
spiciēt neūmē illic eē putātes
abcedūt. in ad aliū locū p.
gēs a quadā uidua p. tres
mēses alimēta suscepit nū-
q. tū faae' eius iudic'. Tandē
reddita pace ad ecclia suā
redyt et ibi in pace quieuit.
Sepultus iuxta urbē in lo-
co qui dicit' p. uias. **H**uic
et aliis eāc' frat' qui felix
sili' dicebat'. Cūq. eāc' ip̄e a-
dorare ydola cogetur dixit. In-
iuria estis deoz v̄roz q. si me
ad illos duxeris in eos sicut
f' me' exufflabo et corruēt.
Excolebat aut' sc̄us felix or-
cū. quidā uō olā ei' rape' ai-
pietes dū furtū se facere co-
guabāt tota nocte ortū dili-
gēaus excolebāt. mane aut'
a scō felice salutari p̄cām suā
cōfite'tes ad p. uia redierunt.
Decientes aut' gentiles ut e-
ū tenient manus eoz uniuū
dolor apprehendit qui cū ulu-
larēt dixit eis. dicite xp̄s est
deus et dolor cōtinuo vos
dimittet quib' dicebat' sa-
nata sunt. **D**onaxer aut' p.
dolor' ad eū uenit dices. Do-
mīe ecce deus meus ut te
uementē uidit cōtinuo fu-

grā accipuit. Cui cū dicere
quare fugis: ait. Vtūc h?
felix ferre nō possū. Si g^o
deus meus ita te timet. q^o
magis ego te timere debeo
quē cū felix in fide instruxit
s; bapalan se fecit. **A**dora
ab? appollinē dixit felix. si
ue deus ē appollo dicat mi
quid ē qd' in manu clausū
nūc teneo. hēbat autē i ma
nu cedula in q' orō dnica e
rat scpta. Quo vidyl ruden
te gētilēs cōfisi sūt. Tandē
nulla celebrata et iplo data
pace i pauimētū in orōne
se piciens miguit ad dūm.

Marcellus dcs. **P**logus
ē qī arcēs malū a se. ut
marcellus dī qī mana p
cellens i. mūdanas adūlta
tes piciēs et cōculcās. Al
lūatur enī mūdus man qz
licur dicit aristotē sup ma
thē. In man ē somus con
fusus. amor cōtinuus. vna
go mortis. vudariū cōtencio
infatigabilis icōstancia ui
gis. **D**e scō marello papa

Marcellus cū rome pon
tifer eēt et maxima
nū impatore de nimia i xpi
anos seruicia inareparet. et
in quadam domo cuiusdam
macrone in ecclia cōsecrata
nullam ager. **I**rac impator

domū illā fecit stabulū iunū
toy et eundē marcellū cū au
todia ibidē ad seruiciū aīali
ū deputauit. in quo seruicō
post multos ānos in dūo
regeuit. circa ānos dūi duce
ros lxxx septem. **P**rologus

Anthoni? dicit ab ana
qd' est surū et tenens
qī supra tenens et mūda
na despiciēs. Desperit autē
mūdū. qz imūdus. inqer.
cūlicon? deceptiuus. amar?
De hys dicit bñardus. O
mūde imūde qd' pshrepis
qd' auferre nos conans. te
nē uis fugiens qd' facēs
li manēs. quē nō deapee
dulas. q' amarus dulcia a
lumēta mētans. Cius uitā
achanal? scptur. **D**e scō

Anthoni? cū anthonio
augustini eēt annor et
audiret i ecclia. Si uis pfect
tus eē. uade et uende oīa q
habes et da paupib? omīa
sua uendēs paupib? erogauit
et hēnitia uitā duxit
hic imūabilis demonū rep
tamēra lustrauit. **Q**ua
dā uice dū spm fornicacōis
fidei uirtute supall; dyabol?
in spē puei iugri ante eū p
strat? apparuit et se ab eo
uictū confessus ē. uā et h?
pab? ipēciūt ut uidet for

miraculis demonē iuuenib' i
sidiantē quē cū in predicta
forma uidiss; dixit. **V**illiam
in apparuiti spē te ult' nō
crebo. **A**ha uice dū in quo
dā tumulto latitaret. multi
tudo deonū eū adeo lacauit.
q' mīster eius eū q' mortuū
ū. pprijs hūeris asportauit.
Cūq' omēs qui uenerāt. eū
q' mortuū plorarent. dormi
entib; auct' anchom' remul
at. et a mīstro ad predā tu
mulū se portari fecit. Qui cū
ibi ex dolore vulnerū. plētus
iacet. ex uirtute animi ad cō
fluctū demones cecidit. et
tunc illi in formis uarijs
ferarū apparuerūt. et eū ue
rū dentib; cornib; et ungu
b; crudelissime lacauerunt.
Tunc subito splendor mira
bilis ibi apparuit. et demo
nes auctos fugauit. Anto
m' aut' cōtinuo sanatus ē
ibiq; xpū adesse intelligēs
ait. **V**bi eras bone ihu ubi
eās. q're a pncipio nō affu
isti ut me uiuares et vul
nā mea sanares? **C**ui dñs
Anchom' hic erā s; expecta
bā uidere crāmē tuū. **N**ūc
aut' q' uirilit' dimicasti in
coto orbe te faciā uoian;
Tanta aut' feruoris erat
q' cū maximian' impator

xpianos occideret ipse mar
tyres seq̄batur ut cū eis un
tyr fieret et uehement' citabatur
ex eo q' sibi martyriū nō da
bat. **C**ū aut' in altam here
mū pgeret argenteū discum
repperit et intra se sic dice te
pit. unde hic argenteus discus
ubi homin' uestigia nulla ui
dentur. si eū uiciori cecidiss;
vix p sui magnitudine late
nō posset. hoc dyabole artifi
cū tuū est. **V**oluntatē autem
meā nūq' potis imitare:
Postmodū ingentē massā
vei aurū repperit. s; ut incendi
ū aurū fugit. sicut ad mon
tē fugiens iugina ams ibi
pmanit iunius chomiscas
miraculis. **Q**uadā uice dū
in spū raptus ess; totū mū
dū laqis se iuncte connectē
b' plēnū uidit qui exclama
uit. **O** quis istos euadet. et
audunt. **H**uilitas. **A**liqu
dū in aere ab anglis leua
retur assunt demones et e
militū phibēt. **D**ecata eius
ab exordio nātatis obnae
res quib; angeli. **N**ō debetis
ista narrare que xpū iā sunt
pietate deleta. si qua aut' sa
tis ex quo factis ē monach'
illa pferre et cū in pbatōne
deficerēt. liber anchom' in
sublime attollit' et liber de

ponit. **N**arrabat b̄s ātho-
 nus de se dicens. Vidi aliqū
 dyabolū cellū corpore q̄ se dei
 v̄tute et p̄vidētia ausus ē di-
 ce. Et ait. Quid vis ut a me t̄-
 detur anthoni? at ego sp̄ta
 in os eius cōgēmans totum
 me in eū in xpi nōie armatū
 ingessi et statim euamuit. Hu-
 ic aliqū dyabolus in tanta
 peccate apparuit. q̄ celū ca-
 pite tange uidebatur. Quē-
 tū anthonius quis eēt int̄-
 rogass; et ip̄e sachana se ee
 dixiss; addidit sachanas. au-
 me sic ip̄ugnat monachi et
 maledicūt xp̄iam. Cui ātho-
 nus. Iuste hoc faciūt q̄ tu
 is sepe insidys molestauit
 et ille ego eos neq̄q̄ mole-
 sto h̄ ip̄i nūcē se concurbat
 ego eū ad nichilū sū redact̄
 q̄ iā in cunctis p̄abus reg-
 nat xp̄s. **Q**uidā sagittari-
 us b̄m anthoniū cū fr̄ib;
 gaudentē quadā uice cōlper-
 it et ei displicuit. Cui antho-
 nus. Pone sagittā in arcu
 et trahē. qd̄ et fecit. Cūq̄ h̄
 scōd̄ et t̄tio fieri mādass; dixit
 sagittarius tantū trahē potō
 q̄ de eius fractōne idolebo:
 Cui antho. sic ē in ope dei.
 qm̄ si supra mēsurā tendere
 vellem; acus frangerē. Et
 pedic̄ ergo rigore aliqū re-

larari. hoc audies ille edifica-
 tus recessit. **I**nrogauit q̄-
 dā anthoniū dicens. Quid cul-
 codiens placebo deo. Et respō-
 dens dixit. Quocūq̄ uadis se-
 p̄ deū pre oculis habeas. In
 hys que agis testimoniū sa-
 cran̄i scripturan̄i adhibeas:
 In quocūq̄ loco sederis arō ū
 in recedas. Hec tā custodi et
 saluus eis. **A**bbas quidam
 inrogauit anthoniū dicens.
 Quid faciā? Cui anthonius.
 Nō confidas in tua iusticia
 ventis et lingue sic t̄ cōtinē-
 tia et ne peniteas de te t̄sac-
 ta. Dixit anthoni. sicut pis-
 as si in lico tardauit mori-
 ta et monachi ext̄ cellā tar-
 dantes aut cū uiris seculai-
 bus imorates a quies p̄-
 posito resoluūtur. Qui seder
 in solitudine et quiescat a t̄-
 bus bellis eripitur. i. audire
 locucōis t̄ uisus et cont̄ unū
 tūmō pugna hēbit l. cordis
Quidā fr̄es cū quodā senē
 ad abbacē anthoniū uisitā-
 dū uenerūt. dixitq̄ anthoni.
 fr̄ib; bonū comitē hētis se-
 nē hunc. deū dicit senē. bo-
 nos fr̄es inuēsti teni abba:
 Cui ille. bonos quidē inueni-
 s; h̄itacō eoz nō h̄; ianuam
 quocūq̄ uult intrat i stabu-
 lū et soluit alimū. Hoc at̄

dicebat quā quecūq; erāt in
corde eoz statī eānt in oē
Dixit abbas anthoni. Sac
cōuenit q; tres s̄mōr; corpo
rales vnus quidē nature. a
lius ex aboz plenitudine
tius ex demone. **Q**uidā
f̄ renūciauāt seculo s; n̄
plene q; quedā adhuc sibi
retinebat. Cui anthonius
Vade et eme carnes q; ua
dens emit carnes et porās
canes dū ueniret lacābant
eū. Cui anthoni. qui renūcia
uit seculo et uolūt h̄re pe
cūias ira impugnat a de
monib; discipūtur. **A**nthoni
m; dū in h̄mo tedio afficē
tur dixit. dñe uolo salu; fieri
et nō p̄mittit me cogitacō
nes mee. et surgens exiit
foras et uidit quedā sedentē
et opantē. deū surgentē et
orantē. erat autē angelus
dñi et dixit ei. Sic fac et salu;
eris. **C**ū quadā uice fr̄es de
statu aīarū quelissent seq̄
te nocte uox uocauit eū di
cens. seque exi et uide. Et ec
ce uidit quedā longū et t̄
ribilē caput usq; ad nubes
colleutē qui quosdā p̄na
tos ad celū uolare cupiētes
extensis manib; phibeat
et alios libe puolātes reti
nē nō potat. et maximum

gaudiū mixtū cū nimio do
lore audiebat. et intellexit a
minatū illū eē cōscensū et
dyabolū phibentē qui q̄sā
obnoxias retinet. et de scōz
volatu quos retinē nō pote
rat sic doleret. **A**liqū anthoni
m; dū cū fr̄ibus oparetur sul
piciēs in celū cū tristē uisio
nē uidisset. puolūt; an̄ deū ro
gauit ut futurū scelus ante
ceder. fr̄ib; uō sup hoc eū int̄
rogantib; cū lacrimis et an
gulab; dixit q; tāditū scel;
seculis imminet. **V**idi inq; al
tare dei a multitudine arā
darū qui calab; oīa discerpe
bāt. magno turbie fides ca
tholica subūter. et hoīes in
mēas silēs xp̄i sacīnēta diru
piēt. fr̄aq; ē vox dñi dicens
Abhoīabitur altare meum.
Dost duos ānos erupētib;
arranis ecclie uicitatē scide
rūt. bapalimū et ecclias pol
luerūt. et sup altaria xp̄ianōs
iustar ouū mactauerūt. **D**ux
quidā egypti arranū
noīe balachuis cū ita ecclias
infestaret ut uigines et mo
nachos nudatos publice u
baret. sic ei scripsit anthoni.
Video irā dei sup te uenire
iā. desine p̄sequi xp̄ianos. ne
ira dei te occupet q; p̄miū
t̄ minat̄ interitū. **I**nfelix

epistolā legit unisio et exercitū
 eā ad trān p̄icat ac p̄tinus
 portiores ubi eib⁹ multas affi
 aēs anthomo talia r̄māda
 ut. Om̄ tanta ē c̄ cura de mo
 uachis ad te quoq; p̄ueiet
 nū disciplina rigoris. Post
 q̄hāq; aut dies equū suū mā
 luentissimū insidens morlu
 p̄ius equi ad trān p̄iatur
 m̄rosiq; ac lacatis aurib⁹
 m̄ biduū exiraunt. **C**ū qui
 dā fr̄es uerbū saluas ab an
 thomo q̄sistunt. Ille ait. Au
 distis dñm dicentē. Si quis
 p̄cussit te in vna maxilla
 p̄be ei et aliam. Dicit ei.
 Hoc imple nō possum⁹. et
 ille. Saltem de vna patientē
 ferte. et illi. etiā nec hoc pos
 sem⁹ quib⁹ anthom⁹? Saltem
 nec uelutis p̄uere magisq;
 p̄uati. Et illi. nec etiā hoc pos
 sem⁹. Tunc anthom⁹ dixit
 discipulo suo. Suctos p̄para
 tibus istis q; nimis delica
 ti sunt. sola orō nō ē no
 bis. **H**ec in uitas p̄m legū
 tur. Tandē b̄s anthomius
 c̄celsino quō āno uite sue
 suos fr̄es desaulas in pace
 quēuit sub cōstantio q; ce
 pit cura ānos dñi c̄cētos

Prologus: quadraginta
 Abianus dicitur q̄si fa
 lucans b̄titudine supnā. idest

eā sibi acq̄rens. t̄p̄ha. s. iure
 uidel; iure adp̄cōnis em̄p̄cōis
 et debellacōis. **De sancto fabi**

Abian⁹ cuius roma anno
 hui⁹ fuit et cū ip̄ defuncto
 p̄ alio eligendo ip̄s cōue
 nist; un̄ eos et ip̄e uer̄ rei ex
 itū sc̄ie uolens. et ecce colūba
 c̄adida descendit sup caput
 eius qd' cū om̄es mirarentur
 ab eis in papā eligit. H̄ ut
 ait damasus ip̄ p̄ om̄s regi
 ones septē dyacones misit. et
 eisde septē subdyacones tra
 didit qui om̄ gesta martyru
 collegerūt. Hic etiā ut ait a
 ymo. impator philippo uole
 ti int̄e pasche uigilijs et q̄
 care multerys restit. nec q̄
 usq; p̄m cōficetur et un̄ pei
 tentes starec̄ int̄esse p̄misit.
 Tandē pontificat⁹ sui anno
 c̄cōdecimo uillu deay capitis trū
 cacione martyrio cōnat. Pas
 sus c̄ ānū dñi ducentessimū
 quingessimū c̄m. **Prologus**

Sebastian⁹ dicitur ē a se
 q̄us et b̄tudo et aliu
 qd' ē ciuitas et ana qd' est
 hursū. q̄ sequēs b̄titudine
 ciuitatis supne. hoc ē eā pol
 lidens et acquirēs. et hoc
 quādupla denario sedm̄ aug⁹
 tū. s. paup̄ate regnū. dolo
 re gaudiū. labore requirē. ig
 notumia gl̄am. morte uitā

Dei diac^o sebastian^o ab alto
nā miles xp̄s eccl̄a equus
baltū siue cella sebastianus
quo mediāte xp̄s in eccl̄a
militauit. et de multis mar
tyribus uictoriā obtinuit.
¶ De sebastian^o interpretat^o ual
latus ul' arcuens. ballac^o
q^o sagittis tāq^o arcus fuit
caudat^o. arcuēs q^o omēs m̄
tyres caubat et omēs mar
tyres cōfortabat. **De sac^o se**
Sebastian^o uir **balstano**
xp̄ianissim^o uarbone
sis g^o. cuius mediolanēsis
dyoclesiano et maximiano
ipatorib^o adeo carus ēat. ut
prinapalū p̄mē cohortis ei cō
derēt. et suo cōspectu iuuent
sp̄ altare. Hic militare dāu
dem ad hoc tū ferebat ut
xp̄ianor^o aīas q̄s in comē
tis uidebat deficere cōfortaret
Dū autē p̄clarissim^o uiri
mircellian^o et mart^o gemini
fr̄es p̄ fide xp̄i decollari debe
rent ad eos p̄tes adueiunt
ut ip̄or^o aīos a suo p̄posito
reuocaret. Adueit igit^o m̄
et soluto capite lassiq^o uel
ab^o ubeib^o q^o ostēsis aiebat
O p̄dulces filij caudat me
audita misera et intolabi
lis luct^o. Heu me misa amic
to filios meos quos si michi
hostes auferret p̄ media seq^o

rer bella raptores si uolēta
iudicia cōcludunt carcere r̄
pem mortura. Nouū hoc pe
ūdi genus ē in quo carni
fer rogatur ut ferat. uita op
tatur ut peat. mors iuitat^o
ut ueiat. nouus hic luctus
noua misera in qua uatoy
iuuet^o sp̄ote amicit^o et parēti
misanda cogitur senect^o ut
uiuat. Hec dicēte m̄re par
senior maib^o adducit ser
uulor^o. et capite aspsō pul
uē huiusmodi uoces dabat^o
ad celū. ad mortē ulao p̄fi
ascētib^o filijs. maledictus
adueni ut q̄ mee sepulchre
paueram in filior^o sepulch
ras infelix expendā. O filij
bauiū senectutis mee et
geinū meor^o uiscerū lūne
ar sic mortē diligitis. uel
te hic iuuenes et flere sup
iuuenes sp̄ote peūtes. Deite
hic senes et meū sup filios
plāgite. Huc accedite p̄res et
phibete ne talia p̄auiū. de
fiate plorādō oculi ne uideā
filios gladio cedi. Hec dicēte
p̄re. adueiunt uxorē aspec
tib^o eor^o p̄prios filios offerē
tes atq^o euilādō clamātes.
Quib^o nos dimittas q̄ e
rūt hor^o infanciū dñi. quis
n̄ras largas diuidet posses
siones. Heu q̄ ferrea pectora

Ad mortem
ultra cō
dēs

q̄ putes despicias. amicos
 respicias. uxores abicias. fili-
 os denegatis. et uos carni-
 ab' spontaneos exhibeas
 Tunc hec ceperunt uiroz corda
 mollesce. Tunc sc̄s sebastia-
 n' qui ibi aderat erupēs in
 mediū dixit. **O** fortissimi ui-
 lites xpi nolite p̄ misā blā-
 dimēta cōnā deponere sempi-
 tēnā. **S** et p̄nab' dixit. **N**oli-
 te timere nō sepabūt' a uo-
 bis s; uadūt' p̄re uobis sy-
 deas māhones. nā ab iniao
 mudi hec uita in se credēs
 sefellit. se expectātes decepit
 de se plūmētes irrisit. et ita
 nullū oīno certū reddidit ut
 oīnib' p̄bet' eē mētra. **D**ita
 hec admonet furē ut rapiat
 uacūdū ut seuiat. mēdatē ut
 fallat. **I**pā impat' cūia. in-
 bet' fauora. suadet iūsta. **H**'
 aut' p̄secucō quā hic patiū
 hodie ex causa descēdit et cras
 euaselat. hodie exardelat.
 et cras refrigelat sub una ho-
 ra induat. et sub una hora
 excluditur. **D**olor at' etius re-
 nouat' ut seuiat. anguētā-
 tur ut exurat. inflāmat' ut
 p̄uat. **I**n amore ergo mar-
 tyri nros iā suscitē' affēs
 Ibi enī dyabolus se vincē et
 amat qui dū capit cap' est
 dū tenet uictus ē. dū corq̄t

corq̄tur. dū uigilat oculus
 ē. dū insultat irrisus ē. **C**
Cū aut' b̄s sebastian' hec
 et hys filia p̄dicaret. zoe ux-
 or nicostā in au' domo s̄a
 custodiebātur q̄ loq̄lā annu-
 sat pedib' eius. pudica nu-
 ab' ueīam postulabat. Tūc
 sebastian' ait. **S**i ego xpi ser-
 uus sū et si uia s̄t oīa q̄ ex oē
 meo hec mulier audiuit et
 credidit apiat os ei' qui a-
 peruit os zacharie p̄phē dñi
Ad hāc uocē mulier exclama-
 uit. **B**ūdais sermo oris tui
 et b̄ndicti q̄ in oīb' q̄ locut'
 es credūt. **V**idi enī angelū
 libz tenētē ante te ubi oīuā
 q̄ dixisti s̄pta eānt. **D**ixit aut'
 eius hec audies. p̄adit ad
 pedes s̄a sebastiani sibi postu-
 lās indulgē. statiq; aboluēs
 martyres rogabat ut libei
 abiret. **Q**ui dixerūt se nul-
 laten' deserturos uictoriā qm̄
 cepissent. **T**antā grām et u-
 tute ubi' s̄a sebastian' dñs q-
 tulit q̄ nō solū marcellianū
 et martū i martyri cōstācia
 roborauit. s; etiā p̄em eoz
 noīe cūquillinū et uirēz cū
 multas alijs ad fidē cōuertit
 quos dñs polycarp' p̄bici
 baptizauit. **C**innq̄llin' aut'
 morbo ḡuillimo laborās n-
 mor ut baptizat' ē sanitate

recepit. **S**tañs aut̄ urbis
rome q̄ et ip̄e morbo ḡuilli
mo laborabat rogauit añ
quillinū ut ad se adducer̄
qui sibi sanitatē dedit. Cūq̄
ad eū uenissent polycarpus
p̄sbit̄ et sebastian⁹ et ip̄e eo
rogaer̄ ut sanitatē reciper̄ dix
it ei sebastian⁹ ut p̄us yd
ola abnegat̄ et cōfringendi
ea sibi p̄tātē tradet̄ et sic sai
tatē reciper̄. Cui cū a roma⁹
p̄stās romanus dicit̄ q̄ sui
serui hoc faciunt et nō ip̄e.
dixit sebastianus. Tūdi de
os suos confringē formida
rēt̄ s̄ et si dyabolus hac oc
casionē eos ledet̄ dicit̄ infi
deles eos eē ob hoc lesos q̄
deos cōfringent̄. Sicq̄ poli
carpus et sebastian⁹ acci
plulq̄ ducēta ydola cōfringent̄
De hoc aut̄ dixerūt roma
cō. Cū nobis ydola cōfringē
tib⁹ sanitatē reape debuisti
certū ē q̄ aut̄ infidelitatē nō
dū abiecasti. aut̄ aliq̄ ydola
reseruasti. tunc indicauit se
ip̄e thalamū in quo eāt oīs
disciplia stellarū p̄ quo p̄ su
us plulq̄ ducēta aur̄ pōdā
expēdit̄. et p̄ q̄ futura oīa p̄
uidebat. Cui sebastian⁹. **Q**
dū hoc integrū habuisti te
ip̄lū integrū nō habebis. Cū
ille ad hoc assentiret tybā⁹

filius eius unieis egregius
dixit. **N**ō patiar hoc opus.
destrui tā p̄clari s̄ ne pat
ne sanitati uidear̄ eē conū
us duo cibari accēdant̄ ut
si destructo ope p̄ meus sai
tatē nō recepit̄ ambo uiu cō
cremēt̄. Cui sebastian⁹. Sic fi
at ut loquor̄ es. Dū igitur
illud cōfringēt̄ angelus pe
f̄cō apparuit et sibi a dño
ih̄u sanitatē reddita uūcauit̄
statiq̄ sanus effāis currit̄
post eū ut eius pedes oscula
retur̄. q̄ eū phibuit̄ ex eo q̄
baptismū nondū recepat̄.
Sicq̄ ip̄e et cybura⁹ filij ei⁹
et mille q̄dringētā de eius fa
milia baptisati sunt̄. **Z**oc
aut̄ ab infidelib⁹ tenta et de
u auacata emisit̄ sp̄m. **Q**d
cū audist̄ cūquilliu⁹ p̄cipit̄
dixit. f̄cē nos ad conā p̄ce
dūt̄ ut qd̄ uiuim⁹. **I**p̄e aut̄
post paucos dies lapidat⁹ ē.
Stañs aut̄ cyburtius sup̄ p
uas allatas iubetur̄ intrē
ā incensū dys imponē. ā su
p̄ ip̄as undis plātas intrē
Qui sibi signū crucis facēs
cōstant̄ sup̄ ip̄as undis in
gressus ē plātas dicens uide
tur̄ in q̄ sup̄ roseos flores in
cedā in noīe dñi n̄i ih̄u xp̄i
Cui fabian⁹ p̄f̄ctus dixit:
Quis ignorat̄ magicā arē

xpianus docuisse. Cui tyba?
Omnitese ifelix qz no es
 dignus nome ta san et tam
 mellifluu noiare. Tunc wa
 tus pfaus uellit eu decollari
Marcellian? ac et maro? si
 pia affiguntur aiqz fuisset af
 fin psallentes dicebat. Ecce
 qz bonu et qz iocudu hicare
 tres in unu. Quibz pfaus. In
 felices de poite amena et uol
 ipos libate. Cui illi. Nupqz ta
 bu epulati sum? utina tam
 diu nos ee puittas qd diu cor
 poris regimur regimero. Te
 pfaus uellit eos laeis per
 lacus nitubari. et sic marty
 nu coluauerunt. **P**ost h
 pfaus dyodetiano ipaton
 de sebastiano suggestit que
 ad se uocatis dixit. Ego te int
 pmos in palaco meo sp ha
 bui. et tu cont salute mea
 deoz iuria hacten? latuisti
Cui sebastian? **P** salute ma
 ly colui xpian et p statu roa
 in unpy deu qui in celis est
 sp adraui. Tunc dyodetian?
 uellit eu in mediu campu li
 gari et a milib? sagittai q
 ita eu sagittis impleuerunt
 ut qz exaus uidetur et existi
 maces eu mortuu abierunt
 qui int paucos dies libat?
 tras sup gradu palacj ipa
 tores ueientes de malis q

xpianus iferebat dure redar
 gunt. **D**ixeruntz impatores. It
 te ne e sebastian? que diu
 sagittis misia iusserunt? Cui
 sebastian? **A**d hoc me dñs re
 sulatate dignat? e ut adue
 ma uos et redargua uos de
 malis vris q xpian famulis
 urogatis. Tunc impator ta
 diu eu fustigai iussit donec
 spm exalaret. fecitqz corp? e
 in latinā pia ne a xpianis
 p martyre coletur. **S**cis ar
 sebastian? sequēta nocte scē
 lucine apparuit ac corpus
 eius sibi reuelauit. et ut uir
 uestigia aplor sepelirz pce
 pit. qd et san est. **P**allus
 e aut sub dyodetiano et
 mariano qui ceperunt an
 no dñi ducētos octuagica
 septē. **R**efert bñs gregori
 us i libro pmo dyalogoz
Qz quedā mulier i tusa
 nup nupta ai ad dedicacō
 ne ecclie sē sebastiani ab a
 lys iuitata eet in ipa noc
 te qua sequen die ire debe
 bat carnis uoluptate sti
 mulata a uiro suo se absti
 ne nō potuit. **S**cō aut ma
 ne magis erubelces vultū
 hoim q dei illuc pfecta e
 mox ut oratoriu ubi erant
 relique sē sebastiani ingrel
 sa e dyabolus cā arripuit

Act

et corā omīb' uerare cepit:
Tunc p̄sbit̄ illius eccl̄ie palli
ū altaris accipiens eā coope
ruit. s; dyabolus statū ipsū
p̄sbit̄erū inuasit. Duxerunt
aut̄ eā amici sui ad incāta
tores ut suis incātaōibus
dyabolū effugaret. s; mor
dū incantaretur iudicō dei
legio demonū. i. sex milia sex
cēti. sexaginta sex in eā ingrel
si ip̄am acis uerare ceperūt
Quidā aut̄ uir uoie fortuna
tus sātate cōspiciens suis p̄
ab' eā sanauit. **C**legit̄ quo
q; in gestis lōgobardoz q; tē
pe guberni regis yralia roma
tāta peste paussa ē ut vir
vnius altū sufficēt sepelire
et hec pestis maxime rome
et pappe crastabat. Tunc
inlibit̄ bonus angl̄s mul
tis apparuit. malo angelo
sequēt̄ et uenabulū ferent̄
p̄apiēs ut p̄uēt̄ ac cede fa
cēt. quocōs at̄ aliq; dnm̄
p̄uāebat roāēs in mortū
effebant. Tunc audā diuic̄
reuelatū ē q; neq; her pest
tis cessaret donec scō sebasti
ano altāe pappe cōstruēt̄
qd̄ quidē cōstruētū ē in mō
eccl̄ia s̄a petri q; dicit̄ ad vin
cula. Quo f̄to statū illa cella
uit q̄llacō et illuc a roma
reliq; s̄a sebastiani s̄ delate

Ambrosius in p̄fācōne sic
ait. **S**ā martiris sebastiani p̄
cōfessioē noīs tui dñe uenia
bilis sanguis effusus siml' +
tua mirabilia maifestat q;
p̄fias in infirmitate uirtū.
et nr̄s studijs dat p̄fām. et i
firmis apud te p̄stat auxiliū

Agues ē dñā ab. **P**log?
Aguā. q; uitis et hūllū
māq; aqua fuit. ul' a greco q;
dā agno qd̄ est p̄uī q; pia et
misericors extitit. **V**l' agnes
ab agnoscedo. q; uia uicā
agnouit. **V**itas aut̄ scdm̄
augustinū opponit̄ uāitā
fallitā et duplicatā q; tā
a se remouit p̄ ueritatē quā
habuit. **De sancta agnete.**

Agues igo prudētissā
ut testatur ambrosi
qui eius passionē cōcēpit̄
eadē anno etatis sue mor
tē pdidit et uita iuenit. **I**n
fāca quidē putabat̄ i aū
s; eā senect; mēt̄s iuēnta
corpore uniecula s; aīo caua
pulchra facie s; pulchrior fi
de. **Q**ue dū a scolis reuerēt̄
a p̄fā filio adamat̄. au ille
gēmas et diuicias inūabi
les p̄misit. si cōsensū ei; con
iugio nō negaret. **C**ui agne
rūdit. **D**ilcede a me fomes
p̄cā nutrimentū fauoris pa
bulū mortis q; iā ab alio

amatore puenta su. Cepitq;
 ipm suu amatore et sponsu
 a quq; comendare q; spose in
 spolis papue reqruunt. s. a no
 bilitate guis. a decore pulch
 tudinis. a diaaru hndancia
 a fortitudine et potēae effi
 ca. et ab amons excellencia
 sic dices. Qui longe nobili
 or est et grē et dignitate. q;
 nū uirgo ē. q; p; feina nescit
 au angeli seruiūt. q; pulchri
 tudine sol et luna mirantur
 au opes nūq; deficiūt. q; di
 ae nō decrescūt. cuius odore
 reuiuiscūt mortui. q; tactu q;
 fortant infirmi. au amor
 castitas. tactus sacras. vno v
 ginitas. Hec aut quq; poit
 in quada auctoritate dicens
 Cui; gnolitas cellior. possibi
 litas forior. aspect; pulchri
 or amor suauior et oī grā ele
 gancior. Deū ponit quq; bñ
 ficia q; sibi spōsus conuulit
 et alij spōsus confert. saluz
 q; eas anulo fidei subarrat.
 multiplica uirtutū uarietate ea;
 uestit et ornat. passionis sue
 sanguie eas signat. uiculo
 amons sibi eas copulat. et
 thesauro celestis glē eas di
 cat sic dices. Qui anulo suo
 subarravit me. dextram meā
 et collū meū auxit lapidib;
 paolis. Induit me cyclade au

ro tecta et tūnelis monilib;
 ornauit me. posuit signū in
 facie meā ut nullū aliū a
 matore pter ipm assumā. et
 sanguis ei; ornauit genas
 meas. Jam amplexib; eius
 castis astita su. iā corpus ei;
 corpori meo locatū ē. osten
 dit m thesauros incōpabi
 les quos in se datū si i eo
 pleuauo repulit. Audies
 hec insanus uiuētis lō pster
 nit et q; amore egrotat p
 alta suspiria a medias api
 tur. Cūq; p; uiuētis eide vginū
 repli caet. et illa prius spō
 si fide nō posse se molae asse
 rēt. Cepit pfrūis inqre. quis
 eēt ille sponsus de cui; se ag
 nes pāte iactaret. Cū ergo
 quidam asserēt q; xpim spō
 su suū diceret blandis pus
 moib;. demū trowb; eā pul
 sat. Cui agnes. Quicq; uis
 age. q; qd; qris nō potis ob
 tinere. Ipim eū tēntē ut blā
 dicentē sibi deridebat. Cui pro
 fāis. Vnū ē de duobus elige
 a' cū vginib; de vginū sacri
 fica si tibi vgitas placet: a'
 cū uicrib; scortabis. Quā
 eū nobilis eāt vī sibi ifere
 nō potat et iō opulū xpiani
 tatis sibi opposuit. Cui illa
 Hec sacrificabo dys tuis. n'
 sordib; polluar alienis. me

cū enī habeo custodē corpis
angelū dñi. Tunc prefatus
iussit eā expoliari et nudam
ad lupanar duci. Tanta autē
deusitate dñs capillis suis cō-
tulit ut melius capillis qm
vestib⁹ tegeretur. Ingressa autē
curpitudinis locū angelū do-
nū spaciū inuenit. q̄ locū cla-
ritate nimia arcūfussit sibi q̄
stolā candidissimā spauit. **S**
q̄ lupanar loc⁹ sic orōnis
adeo ut mūdior exiret q̄ fu-
illz ingressa. q̄ hūmū īmensū
dabat honore. Prefecti autē fi-
lius cū alijs iuueib⁹ ad lu-
panar uenit. et eos ad ipam
prius iuicauit. qui īgressi
s̄ ex miraculo tñā redierūt
cōpūcti. quos ille misericors ap-
pellās et ad eā furens trās
cū eā uellet cōtingē p̄focari
a dyabolo expirauit. Qd̄ p̄-
fatus audies cū ingēta plora-
tu ad eū uenit et causā ei⁹
moras diligēt⁹ saluacat. Cui
agues. Ille cui⁹ uolūtatē uo-
lebat p̄ficiē in eū p̄tate acce-
pit et occidit. nā locū eius
de uiso miraculo tñā redie-
rūt illesi. Cui prefatus. In h⁹
apparet q̄ nō magias ar-
tib⁹ hoc egisti si īpenitē po-
tis ut resuscitet. Orante ag-
uete iuueis resuscitat⁹ et cū
ab eo publice p̄dicat⁹. Ad h⁹

replorū pōntifices seditionem
eritantes in iplo clamauerūt
Tolle magā colle maleficā
q̄ mētes mutat et aīos ali-
enat. Prefecti autē uiso tanto
miraculo eā libare uoluit
s̄ p̄spāone merues uicariū
deliq̄ et q̄ eā liberare non
potuit tñā abcessit. Tunc
uicari⁹ aspasius noīe iussit
eā in copiosū ignē iactari
s̄ in duas p̄tes flāma di-
sa sedicōsū ipm exurebat
Tunc aspasius in gutture
eius gladiū īuergi p̄cepit
et sic sponsus candid⁹ et
rubicūdus ipam sibi spon-
sam et uirgine cōsecrauit
Passa ē autē ut credit⁹ q̄
cōstātin⁹ magni qui cepit
anno dñi tricentesio nono
Cui⁹ corpus igitur cū xp̄ia-
ni et p̄tes ipius cū gra-
dio sepeliret uix a pagānis
in eos lapides mittētib⁹ e-
uasēūt. **E**merēana uō
eius colectanea uōgo salu-
ma licz adhuc cachectūna
dū iuxta sepulchz ei⁹ staret
et cōstātin⁹ gentiles argueret
ab eis lapidata ē. Statim
tremor⁹ choruscacōes et ful-
gura exiterūt adeo q̄ ex
pagānis plurimi p̄uenit
ita q̄ ipi de cerō uerientes
ad sepulchz uōguis nō ab

quos leserunt. Corpus autē
emerēthane iuxta corp⁹ scē
agnēns poliat⁹ est. Cūq; pu
tes octava die iuxta tinnu
lū eius uigilaret uiderunt
choꝝ v̄ginū uestib⁹ aureis
radiantē int⁹ quas uiderunt
brām agnētē sibi ueste fulgē
tē. et a dextis eius agnū can
didiorē niue stante. Quib⁹
illa. Videte. ne me q̄ mor
tuā lugeatis. s; cōgaudeite me
cū et cōgratulanū q̄ cū hys
om̄ib⁹ lucidas sedes accepi:
Ipe hāc uisionē celebrat⁹ festū
agnēns scdō. **C**ōstantia at
uugo filia cōstāntin leꝝ gra
uissā laborās cū hāc uisio
nē audisset tinnulū ei⁹ adi
it et ibi dū in orōne plūstet
obdormiuit. uiditq; brām a
agnētē sibi dicentē. Si t̄ aut
tū credideris libabis cōtinuo
Ad hanc uocē euigilās p̄tē
se lauātā iuenit que baptis
mū rep̄ies sup corpus brē
agnēns basilicā fecit. et ibi
in uigilate degens multas
exēplo suo ibidē ^{uigilās} aggregauit
Quidā uir nōie paulinus
in ecclia scē agnēns sacerdotis
fungēs officio iura apit
tarnus rēptacōe uerai. s; cū
deū offendē nollet a sumo
pontifice licentiā petire cō
trahendi. Cui⁹ boītatē et si

placitatē ip̄ cōlidans anulū
ei cū lunaragdo dedit. et iussit
ut ymagini formose b̄te ag
nētis q̄ in sua ecclia depicta
eāt ex pte sua p̄aper ut se p
mittet despōsai. Cūq; h̄ sacer
dos ymagini iparet. Illa cō
tinuo digitū anulatē porrigē
et anulo suscepto rēthēs oēz
rēptacōne a sacerdotē fugauit
Scdōis autē anulus adhuc
diat in eius digito apparere
Alibi tū legitur q̄ cū ecclia
scē agnēns rueret ip̄ cūidā
sacerdoti dixit se sibi uelle quā
dā sponsā custodiendā et nut
endā s. eccliam scē agnēns cō
mittē. dānsq; ei anulū iussit
ut dēam ymaginē despōsaret
quā illa extendēte et rēthēte
digitū despōsauit. **D**e hac
v̄gine diat ambro⁹ in libro
de v̄ginib⁹. Hāc senes hāc in
uenes hanc p̄uei canāt. nō
ē laudabilior q̄ qui ab uoi
b⁹ laudat⁹ p̄t. quod hoīes tot
p̄cones q̄ martyre predicāt
dū loquūtur. Sc̄ipete unū
si q̄ iā diuinitatis testis exis
ret q̄ adhuc arbitriū sui pe
tatē eē nō poss; fecit demq;
ut ei de deo credatur. cū de ho
mie adhuc nō credatur. q̄a
qd̄ ultra naturā ē hoc de
auctore nature ē. nouū mar
tyri genus nōdū ydonea

pene, et iam matura uictorie
certare difficilis, habilis con-
uasi, magisterium uirtus imple-
uit quam iudicium habebat etatis
non sic ad thalamum iuxta
paret ut ad supplicium locum le-
ta successu gladii festina uic-
torie processit. **Græ** ambrosius in pre-
facione. **Beata** agnes quod licet
as oblectamenta despiciens
celestem meruit dignitatem. So-
licitatis humane uota contemp-
nens etiam regis est locata con-
sorcio preciosa morte pro christi que
fessio suscipiens sibi est et facta

In Dialogo conformis
Uincens dicit quod uicia in-
cedens, uel uincens incendia, uel
uictoria tenens. Ipse enim in-
cedit uicia, id est concupiscit pro car-
nis moralisatione, uicit incen-
dia suppliciorum pro constanti per-
pessione, uictoria tenuit mun-
di pro ipsius despectione. Dicit
enim ea que erant in mundo scilicet
fallos errores, immundos amo-
res, mundanos timores, quos
uicit pro sapientiam mundicia et
constantiam, de quibus dicit au-
gustinus ut cum omnibus errori-
bus et amoribus et timoribus
uicatur hic mundus sanctorum
martyrum docuerunt. Cuius
passione quidam beatus augu-
stinus asseruit compilasse, quam
prudens uel libet luculet exequit

De sancto vincens
Uincens nobilis que si-
fide ac religione nobilior beatus
valerij episcopi dyaconus fuit, cui
episcopus quod expeditionis lingue e-
rat uices suas commisit, et
ipse orationem et contemplationem uo-
cabat. Iussu igitur daciani per-
dis ualenciam trahuntur et di-
ro carceri mancipantur. Cumque con-
fame pene defecisse crederet
eos suo aspectu iussit astare
quos cum sanos cerneret et gau-
dentes iratus in hac uoce pro-
rupit. Quid dicas tu ualerij
qui si nomine religionis contum-
deata precipua facis. Cum autem
beatus ualerij leuius ruderis dix-
it ei uincens. Noli pro ue-
nabilis quod in ore timido in-
murae, sed liba uoce exclama-
si ergo iubes pro sancte responsis
iudicem aggredior. Cui ille. Iam
dudu fili carissime et loque-
di curam commiseram et nunc pro fi-
de que astam responsa committo
Tunc uincens conuersus ad
dacianum. Hattenus inquit a te
mo de neganda fide porauit
sed uepharum apud christianorum
prudenciam esse cognosce, deita-
tis cultum abnegando blasphemie
maie. Tunc iratus dacianus
episcopum in exilium iuncta precepit
uincens uo tamquam contumacia
et presumptuosum iuuenem

ut eius exemplo alij creant
 in ecilio distentū mēbris oī
 bz dissipari. Cūq; toto corpe
 dissiparetur aut daciau? Dic
 tu uicentia. ubi tuū nūc mise
 rī corpus cōspicias. At ille sibi
 ridēs ait. Hoc ē qd' semp op
 tavi. Tunc iratus preles ce
 pit ei oīa conuictorū graia mi
 nari nisi ei assensū preberet
 Cui uicentia. O felice me. q'
 in irata te grauius putas.
 michi melius uicentia miser
 Insurge ergo miser et toto
 malignitatis spū debachare
 Videbis me dei uirtute plus
 posse dū corq; q' possis ipse
 q' corques. Ad hec preles ce
 pit clamare et caruifices u
 gis et fustib; ubare. Et ait
 uicentia. Quid uis dacia
 ne? Ecce tupe me uindictas de
 apparitorib; meis. Tunc pre
 les amēs fās dixit caruifica
 bz. Miserum nichil facias:
 aut deficiūt manus uie? Ad
 uictos et patricias vincere
 potuisti ut nichil int' illata
 supplicia celare possent et nō
 solus uicentia? uia potat lu
 pare conuicta. Tūc caruifice
 pecunies ferreos usq; ad un
 ma costarū fixerūt. ita ut de
 toto eius corpe sanguis efflu
 eret et solutis costarū com
 paginib; uiscera interi' pa

rent. Et ait daciau? Misere
 tu uicenti ut possis tā pul
 chra recipere uitā. Et ait
 uicentia. O uenenosa dy
 aboli lingua. conuicta tua nō
 timeo s; hoc solū ualde me
 no q' te in fangis uelle mi
 sereri. nam quo te magis irā
 tū uideo eo amplius exulco. No
 lo ut aliqd' minuas de sup
 plicis ut te uictū in omib;
 faceas. Tunc de ecilio depo
 sit' atq; ad ignis pabulū
 raptus moras caruificū ar
 guēdo ad penā alaciter pe
 rabat. Craculā igit' spōte
 cōscendēs ibidē assat' exurit
 et cremat' mēbrisq; omib;
 una ferret et ardetes lami
 ne infigitur. Deniq; sāgu
 ne flāma respicit' uulnera
 uulnerib; iprimūtur. Sal
 insup in igne spagitur ut
 in eius corpus uidiq; vul
 natū resiliens stidentibus
 flāmis crudelius cōburat.
 Jam nō ad artus s; ad uiscē
 ra tela iacūt. Ipāq; int'na
 uiscera de eius corpore extra
 labunt'. Tūc hec ille man;
 imobilis et sursum erectis
 lūib; deū deprecabatur. Cūq;
 uictū hec daciau? renulit
 sent. Heu ait daciau? ui
 uat. s; iam nūc ut diua?
 uiuat in pena eū terentio

carce includite et ibi testas
acutissimas cogerite pedes
eius ligno affigite. sine oī
huano solacō extensū sup
testas relinquet. et cū defereit
nūcate. fauent qūrocaus mi
nistri crudeles dno crudelio
ri. **S**z ecce rex p quo miles
paritur penā cōmittat in
glam. Nam tenebre carceris
ab imensa luce expellunt:
testacū asperitas in oīm flo
rū suauitatē mutatur. pedes
dissoluuntur. et angeloz so
lacō veniendū pfruntur. Cūq;
sup flores cū angelis psallens
uicē dēt modulatio dulcis no
as et mira floz suauitas pro
cul diffundit. **P**terea custodes
cū per rimas carceris qd int
erat uidissent ad fidē cōuersi
sunt. **H**oc audiens dacianus
amens fāis ait. Et qd ampli
us ei faciē? Ecce enī uici lu
mus. **T**ransferat ad lectulum
et stramētis molliorib⁹ repo
natur ne plus eū gloriosum
faciam⁹ si forte defecerit ī tor
mētis. s; potius recreat⁹ no
uis iterū supplicis pūatur.
Cum igit ad stracū molliorē
deportatus eēt et ibidē pau
lulū quiescisset spiritū tradi
dit: cōa annos dñi ducentos
octoginta septē sub dyodeci
ano et maximiano. **Q**uo an

dito dacianus uehementer sic se
victū dolens ait. **E**t si nō potui
eū supare uiuentē puniam ul
defunctū. **S**aciabor de pena et si
nō potuit puenire uictoria in.
Iussu igit daciani corpus eius ī
campū ab anibus et bestiis de
uorandū exponitur. s; statū au
glorū custodia pūmuntur. et ī
tactū a bestiis conseruat⁹. den
q; conus ighuuei deditus alia
anes se maiores impetu alaz
abegit. et lupū acurōrem mor
libz et clamoribz effugauit. **E**
reflexo capite in aspectu sacri
corpons fixus cūctur utpote
qui ibidem anglorū custodia
uitabatur. **Q**d audiens dac
ianus ait. **P**uto q; nec defunctū
cū potero supare. **I**ubet ergo
corpon eius ingentē molem
alligari et in mare pici ut qd
in terris a bestiis consumi nō
potuit. saltē in pelago a ma
rimis beluis deuoretur. **N**autē
igitur corpus ei⁹ in pelagus de
ferentes subiungunt s; ipis nau
tis ueloc⁹ corpus litora per
it. qd a quadā matrona et qua
buldam alijs ipō reuelāte inue
nitur et ab eis honorifice sepe
haur. **D**e hoc martyre sic di
at augustinus. **H**āis uicena⁹
uiat in libis. uiat in peis. ui
at in cōfessione. uiat in tribula
tōne. uiat exultus. uiat sbiner.

sus. uat ortus uat mortuus
 Idem. torquetur vincencius ut
 erretur. flagellat ut erudi
 atur. cruciatur ut solidetur. ex
 uritur ut purgetur. **Ambro**
sius qz de ipso prefatione sic ait
 Torquetur vincencius mundatur
 flagellatur eruditur h iunctus. p
 sco noie animus eius no con
 matur. plus ardens igne celi q
 ferri. plus nectit timore dei q
 seculi. plus uoluit placere deo
 q foro. plus dilexit mori mu
 do q dno. **Item** augustus. An
 te oculos nros mirandu specta
 culu constitutu est. iudex uiquis
 coroz truenti. martir iunctus
 crudelitatis pietatisq certamine.
Prudentius quoz qui daru
 in tpe theodosii senions q cepit
 anno dñi tricesimo octoge
 simo septimo ipm daano rel
 podisse ait. **Torneta.** cauter. vi
 gule stridentisq flammis lamina
 amp ipa penaru ultima mors
 xpianis ludus est. Tunc daa
 nus victu rotatu brachys sur
 sa amp deorsu extendite copu
 go donec ossu diuilla man
 bratum creper ut p lacrimas
 volueru reaur relectu palpitet
Rudebat hic miles dei manus
 pruentas inrepas q fixa no
 pfundius intier artus vngu
 la. Cu eet in carcere angelus
 ad eu **mitti.** **Exurge** martha i

dite exurge securus tui. erur
 ge et alius ceteris uoster sota
 lis addere. **Quiles** iunctissie
 forassimoz foraoz. ia te ipsa
 leua et alpa torneta uictore
 nemur. exclamat prudencius
In solus orbis inche. solus
 brauii duphas palma culi
 ti. tu duas simul pasti leueas

De sco basilio epo:
Basilus uenabilis eps
 et doctor papuus quate sanc
 titatis extitit auda heremite
 noie effrem in uisu monstra
 tu est. Cum eni dais effrem i
 extali positus eet uidit colup
 na ignis cui caput ptinge
 bat usq ad celi. et uocem de
 sup dicente audiuit. Talis est
 magnus basilus qualis e co
 lupna ignis qua certus. **Dei**
 eius igitur in ciuitate in die
 epyphanie ut tñ uiru uidere
 possz. cu uidisset eu stola cau
 dida inducu cum dias uenia
 bilis pcedente ait intra se. **De**
 uideo in uacuu laboram. **Iste**
 eni cu in tali honore positus
 sic nequaq talis pt ee quem
 admodu uidi. **Nos** eni qui p
 portauim pondus diei et el
 tus nil tale consecuti sumus
Et hic cu in tali honore et ob
 stipacōne positus sic colump
 na ignis est. **miror** ista. **Basi**
 lius igit hoc in spu uidens

fecit eū ad se introduci q̄ cū
introducatus eēt iudic lignā
ignea p̄ os eius loquentē et
ait effrem. Vere magnus ba
silus. vere colūpna ignis ba
silus. vere sp̄itus sc̄us loqui
tur per os eius. Dixit illi ef
frem. Obsecro dñe ut michi i
petres q̄ grece loq̄r. Cui bali
lus. Rem difficile postulasti
et cū p̄ eo orauit grece loq̄ ce
pit. **Q**uidā alius hēnica
vidēs basilū in p̄t̄ificali ha
bitu p̄cedētem eū desperit iudi
cans eū in corde suo q̄ in tali
p̄pa plurimū delāretur. Et
ecce fr̄a est uox ad eū dicens
Tu amplius delāris in pal
pando caudam cante tue q̄ de
lāretur basilus in appatu suo
Valens ip̄ator fautor ari
anor̄ eccl̄am quādam a catho
licas abstulit et arrianis dedit
Ad quē accedens basilus ait
Impator scriptū est. Honor re
gis iudiciū diligit. Et iterum
Iudiciū regis iusticia. et cur cor
cū impauit ut catholica de ec
cl̄ia excētur et arrianis da
retur. Cui ip̄ator. Iterū ad cō
tumelias reuēteris o basilū nō
debet te. Et ille. Debet me eccl̄a
p̄ iusticia moui. Tūc demoste
nes p̄fatus opularū impato
ris fautor arrianor̄ loquēs p̄
eis fecit barbarissimū. Cui ait

basilius. Quū est de pulmen
tarijs regis cogitare et nō dog
mata diuina deoquē. Cui
mor confusus tacuit. Dicit im
pator basilio. Vade et iudica i
ter eos. s̄ nō scdm̄ imoderatū
morē ppli. Abiens ergo dixit co
ram catholicis et arrianis ut
fores eccl̄e dauderent̄ et utiq̄
pas sigillo muniretur et ad
quor̄ ordōnes apuent̄ sua ef
fer. Qd̄ cum oībus placuiss̄
orantibus arrianis trib̄ di
ebus et noctib̄ et ueniētib̄
ad fores eccl̄e non sunt apce
Tunc basilus p̄cellione ordi
nata uenit ad eccl̄am et fr̄a o
rdōne leui ritu cū baculo pasto
rali fores tetigit dicens. Tolle
te portas principes vr̄as et
cōtinuo sunt apce. et inātes
deo gr̄as reddiderunt. et reddi
ta est eccl̄a catholica. fecit at
impator multa p̄mitti bali
lio ut in hystoria tripata legit̄
si sibi consentiret. Et ille. Que
ris ista cōueniūt. nam q̄ diu
nis saginātū eloq̄is corruppe
de diuinis dogmatib̄ nec unū
patū sillabā. Tunc impator
indignat̄ ut ibidē dicitur dū
de eius x̄ exilio suā uellet scri
bē p̄mitti. sedus et tertius
calam̄ est fractus. deinde tre
mor magnus manū eius in
uasit unde idignatus carram

fregit. **U**n quidā ueniabilis
noīe eradius filiā uicam hale
bat quā consecrare dño dispo
nebat. sed dyabolus huāni ge
neris inimicus hec aduerēs v
nū de seruis predā eradij in a
moīe puelle plurimū inflam
mauit. Verū cum impossibile
teneret ut ipē qui seruis eāt
in amplexus tam nobilis pu
elle accēde posset ad vniū de ma
lefiis accessit punitens ei mul
tā pecunie qūtatē si ad hoc
eū uiuare posset. Cui dixit ma
lefius. Ego agere hoc nō possū
sed si uis mittam te ad dñm et
meum dyabolū et si feceris qd
tibi dixerit ipē tuū desiderū ob
tinebis. Et dixit iuuenis. Quod
cūq; dixeris michi faciā. Ille g
malefius eplām ad dyabolū
misi. **E**am p predā iuuenem
in hec uerba cūsumit. **Q**uoni
am quidē mi dñe oportet me
festinanter et solitare quosq;
a xpianoz religione abstrahē
et tue adducē uoluntati. ut
ps tua cotidie multiplicet nisi
tibi hunc iuuenē cupiditate in
talē puellam exarsū et postu
lo ut suū desiderū allequatur
ut et in isto glouer et alios t
de celo fidelis ualeā aggrega
re. Et dans ei eplām dixit. **V**a
te et tali hora noctis sta supra
monumentum genalis et ibi

dem demones acclama et hāc
cantam in aerē exalta et ade
runt tibi statim. **Q**ui uadens
dēones inuocabat et cartā p
aerē eiciebat. et ecce adest pūcp
tenebrarū uallatū multitudine
dēmonoz: qui cū epistolam per
legiss; ait ad iuuenem. **C**redis
in me ut tuā compleā uolun
tatē. qui ait. credo dñe. **C**ui dy
abolus. **E**t abneges xp̄m tu
um. qui ait. abnego. **D**icit ei
dyabolus. **P**rodi estis uos cō
nani quia quāquidem me o
pus habetis ad me uenitis
quā autem desiderū uestrum
assecuti estis statim me abne
gatis et ad xp̄m uestrū ace
ditis. ille autē quia clemēssī
mus est suscipit uos. **S**i si uis
ut tuā compleam uoluntatē
fac michi manu tua scriptū
in quo cōfitearis abrenūciare
te xp̄o tuo et bapasmati et cō
nane p̄fessionī et meus sis
seruus. et meū in iudicio cō
dēpnandus qui statim manu
ppria scriptum fecit qualic xp̄o
abrenūciaret et se seruū di
aboli māciparet. **C**ōtinuo igr
dyabolus accessit spūs q
erant sup fornica cōnem in
bēs eis ut ad predictā puellā
accederent et cor eius in amo
rē iuuenis inflamarent. **Q**
accedentes cor eius adeo accē

derunt ut puella in tra se pi
cēt et ad p̄m suum lamēn
tabilit̄ exclamaret. **M**iserere
michi pater miserere michi:
q̄ dūe torqueor ip̄ter amorē
talis pueri. miserere pater misce
ribus tuis et paternū michi
amorē ostende. et puerū quē
amo et p̄ quo auarior michi o
tūge. si uautem post modicū
me morturā uidebis et p̄ me
in die iudicij rōnem reddes. **P**
aūt eiulans dicebat. **H**eu me
miserū quid contigit misere
filie mee: q̄s meū thesaurū
furatus est: quis dulce lumē
oculorū meorū extinxit: **E**go
volebam te celesti sponso cō
iungere et p̄ te saluari puta
bā et tu in amorē lasciuie in
fauisti sine filia ut te sicut dis
posui deo cōiugam ne ducas
senecturē meam cū dolore ad
inferos. **I**lla autē clamabat
dicens **P**ater mi aut̄ arde
sideriū meum comple a' mo
riturā p̄ modicū tempus
me uidebis. **C**um illa ergo
amarissime fletet et q̄ insa
niret pater eius in magna
desolacōne solatus et amico
rū consilijs deceptus uolun
tatē suam cōpleuit et eam
puerō in uxorem dedit et v̄
vniuersam s̄bam sibi t̄bit
dicens. **V**ade filia uere mi

sera. **C**um ergo insumit puia
neret iuuenis ille ec̄tam non
mirorbat nec sibi auas signa
culū faciebat nec deo se recom
mēdabat. unde de hoc a uōmil
lis notatus ē qui uxori sue dic
erūt. **S**as quia uir tuus quē
tibi elegisti xp̄ianus non est
nec ec̄tam ingredit̄. **Q**d' illa
audiens uehemēter extinuit
et humo se p̄sternēs vugū
lis seipam discerpe cepit et p̄
pectus suū contundere ac di
cere. **H**eu michi misera cur na
ta sum. et uata cōtinuo rapta
non sū. **C**um ergo uiro suo que
audierat retulisset et ille neq̄
q̄ rem sic eē assereret s̄ oīno
fallum qd' ip̄a audierat affir
maret. **I**lla ait. **S**i uis ut cre
dam tibi ego et tu aas ec̄clē
am Igridiamur. **V**idens ille
q̄ latere nō posset narrauit
ei totū ordinem geste rei qd'
illa audiens uehemēter inge
niuit et ad b̄m basilium p̄pe
rauit eiq̄ om̄ia que uiro su
o et sibi contigant enarrauit.
Basilius uero puerū uocans
et om̄ia ab eo audiens dixit
ei. **F**ili uis reuert̄ ad d̄m. **Q**
ait. **V**icq̄ d̄ne s̄ non ualeo
quia dyabolo sum p̄fessus
et xp̄m abnegauit et abne
gacōnis mee scriptū feci et
dyabolo ip̄m dedi. **C**ui basili

S Tenentes eum manusque
in meum causam
cur me di
cetes

lv

Non sit tibi cure benignus
est enim dominus et te penitē
tem suscipiet. Et continuo app
rehētes puerū signū crucis in
fronte eius posuit et ipm per
tres dies reclusit postea eum
uisitauit et dixit. Quō habes
filii? Qui ait. In magna sū
dne defecōne nec sustinē suffi
no clamores eorū et cōries et
lapidatōnes. Tu uenisti ad u
nos nō nos ad te. Et dixit scs
basilius. Noli timē fili. tantū
mō crede. et dāns ei escā modi
cam. faciensq; signū crucis in
eū eum reclusit et p eo orauit.
Post aliquot dies eū uisita
uit et ait. Quō habes filii? Q
ui ait. Pater alōge clamores eo
rū et minas audio sed eos nō
uideo. Et ei iterū dāns escā
signans et claudēs ostiū abiit
et p eo orauit. Et q̄dragesima
die rediens dixit. Quō habes?
Rūdit. Habeo bene scē dei. Vidi
eū te hodie in uisu pugnantē
p me et dyabolū uincētē. p
hoc eū educens oēm clerū et
religiosos ac ipm conuocauit
et omēs p eo orare admonuit
tenensq; manū pueri ducebat
eū ad eccliam. Et ecce dyabolus
cū multitudine demonū ad e
um uenit et uisibiliter appre
hētes puerū conabatur eum
rapere de manu eius. et cepit

clamare puer. Scē dei adiu
ua me. Et cāca eum impbus
iustancia aggressus est ut ea
am scā impelleret trahens
puerū. Qui ait ad eū. Impro
bissime nō sufficit tibi p dīcō
tua. nisi et dei mei cēptas plas
ma. Dyabolus aut dixit ad
eū audientib; mulas. Pūdi
cas michi o basili. Tunc omēs
clamauerūt kyrieleyson. Dix
itq; ad eū basilius. Incepit ce
dēs dyabole. Qui ait. preu
dicas michi basili. non abie
go ad eum s; ipse uenit ad
me. abnegauit cristū suum.
et pfessus est michi. ecce sc̄p
tū eius in manu habeo. Qui
ait. Nō cessabimus orare do
net reddas scriptū. Et orante
basilio et tenēte in celum ma
nus ecce carta p aerē delata et
ab omibus uisa uenit et im
posita ē in manus basilii. qm
ille suscipiens dixit puero. Cog
noscas has trās frater? Et ille
Etiam dne. manu mea scrip
te sunt. Et frangens scriptum
basilius pduxit eū ad eccliam
et dignū fecit eū sancto mīste
rio et bene instrues et regulā
sibi dāns reddidit mulier
Mulier quedā peccata mul
ta habens et ea in carta
cōscribens in fine qōdam g
uius cōscripsit et scriptū ipm

bro basilio tradidit dicens ac
rogans ut pro ea oraret et su-
is orationibus peccata ipsa deleteret.
qui cum orasset et uulnus carta
aperuisset omnia peccata pro illud
grauius deleta inuenit. que ait
ad basilium. Misere mei serue di
et pro hoc michi indulgentiam
impetra sicut pro alijs impetrasti.
Qui ait ad illam. Recede a me
mulier quia homo peccator sum in-
digens indulgentia sicut et tu.
Cumque illa magis instaret dixit
ei. Vade ad sanctum uirum dei ef-
frem. et ille tibi que postulas
poterit impetere. Que cum abiisset
ad sanctum uirum dei effrem. et cum
ad eum a bro basilio missa sit
intimasset ait. Recede a me quia
homo peccator sum. sed redi ad ba-
silium filia. et qui tibi pro ceteris ue-
niam impetrant pro isto quoque
impetrare ualebit. festina ad
ut cum uinum inuenias. que cum
in ciuitate uenisset ecce ad tu-
mulum basilus ferebat. Illa
autem post eum clamare cepit
ac dicere. Videat deus et iudi-
cet inter me et te. quia ualeus de-
um placare pro me ad alium
misisti me. Tunc precat cartam
super feretrum et permodicum il-
lam recipiens et aperiens
illud peccata penitus deleta
inuenit. Sicque ipsa et omnes
qui aderant deo inensas gra-

uas reddiderunt. Sed antequam
uir dei migraret a corpore po-
situs in firmitate in qua et
mortuus est quedam nomine
ioseph medidiana arte ual-
de peritum quem uir dei pluri-
mum diligebat. eo quod se ipsum
conuersurum ad fidem prouidebat
ad se quasi eius opus indige-
ret uocauit. Ille uero eius pul-
sum tangens et ex tactu mortuus
in ianuis esse cognoscens dixit
famule. Que ad sepulcrum
et uicinia parate quia continuo
mouetur. Ad basilus audies
dixit ei. Nelas quid dicas. Cui
ioseph. Crede dume quia sol cum sole
occedet hodie. Cui ioseph. Non
est possibile dume. Et basilus
Et si in crastinum usque ad horam
seruam supuero quod facies. Et
ioseph. Si usque ad illam horam sup-
uixeris utique ego morar. Et ba-
silus. Sciam morari peccator. uinam
autem aristo. Et ille. Scio quid di-
cas. et si usque ad illam horam sup-
uixeris faciam quod hortaris.
Tunc batis basilus licet secundum
naturam esset illico mortuus a
domino tamen mors inducias
impetravit et usque crastinum in
horam nonam supuixit. quod io-
seph uidens et stupens in aristo
credidit. Basilus uero uirtute
animi ibeallitate corporis sa-
pans de cubiculo suo surrexit

Et tu cum sole occides hodie.
Cui dixit basilus. Et
dixit aristo
ar hodie.

et etiam ingrediens cum suis
 propriis manibus baptizauit:
 Postea uero ad lectulum suum
 rediit et statim deo spiritu felicitate
 tradidit. **Annus** autem circa an-
 nos domini natiuitatis septuaginta
Shan. De sancto iohanne elemosinario
 nes elemosinarius patriarcha
 alexandrinus quadam nocte in
 oratione persistens uidit quamdam
 puellam pulcherrimam et astantem
 et coronam oliuari in capite ba-
 ulantem. Quam ille uidens mi-
 rum stupescens que esset inquisi-
 uit. Et illa. Ego sum maria que
 dei filium de celo adduxi me in spiritu
 sancto accipe et bene tibi erit. In-
 telligens ergo per oliuam misericordiam
 designari ab illa die sic factus est
 misericors ut elemosinarius uocaretur. **Paupes** autem
 suos dominos semper appellabat.
 et inde hospitalarij habent ut
 paupes suos dominos uocent. **Di-
 uites** igitur suos famulos con-
 uocauit et sic dixit. **Cunctes** per-
 totam ciuitatem conseruite in usque ad
 uiam omnes dominos meos. **Illis** uero
 non intelligentibus dixit. **Quos**
 ego egenos et medicos uoca-
 tis istos ego dominos et auxilia-
 rios predico. **Isti** enim uobis
 de auxiliarij et celeste regnum
 donare poterunt. **Volens** beatus
 iohannes homines ad elemosi-
 nam inuitare narrare consueue-

rat. quod pauperibus semel se ad
 sole malefactoribus ceperunt in
 uicem de elemosinatoribus con-
 ferre et bonos commendare et
 malos uitupare. **Erant** quidam
 chelonarius nomine petrus di-
 ues ualde et impotens sed nimis
 pauperibus inuisceris. quia
 paupes ad domum suam acce-
 dentes cum nimia indigna corde
 repellebat. **Cum** ergo nullus
 eorum inuentus fuisset qui in do-
 mo sua elemosinam recepisset u-
 nus illorum dixit quod michi uul-
 tis dare si ego hodie ab eo e-
 lemossinam accipiam. et facientibus
 cum eo pactum ad domum eius
 uenit et elemosinam postulauit.
At ille domum reuertens et pau-
 pem pro foribus uidens cum
 mancipium eius panes siligis
 in domum deferret. ille lapidem
 non inueniens panem siliginis
 unum arripuit. et cum furore in-
 de cum paullis quem panis acci-
 piens pauper ad socios rediit.
 et quod de manu eius accepit e-
 lemossinam iudicauit. **Post** duos
 dies iterum ad mortem iudic-
 se ante iudicium stare et mauros
 quosdam super stateram eius mala
 appendere. et altera autem parte
 stateram quidam dealbati rustici
 stabant eo quod nichil quod ibi ap-
 poneret inuenire. **Ualebat**
 tunc unus eorum dixit. uel nichil

habemus nisi unū panē siliginis quē ante duos dies alicui coactus dedit quē supra staterā ponentes equalitas apud se facta est ut sibi uidebat. **Dixit** et ei. **Adauge** ad siliginē hanc. alioquin te manu apprehendet. **Cingilans** autē et libāri dicebat apud se. **Si** una siligo quā p̄ furorem iactam iactam profuit quātomagis si bona omnia indigentibus largiri cepero. **Quidam** igitur die cū optimis uestimentis indueretur p̄ uiam p̄geret quidam naufragus ab eo regumētū aliqd̄ postulabat. **Continuo** illo uestimēto precioso se expoliavit et illi dedit. qd̄ ille accipiens statim uēdidit. **Cū** autē thelouarius rediret et uestimētū uenditū uideret cōtristatus est ualde adeo ut nec cibū sumere uellet dicens quā nō fui dignus ut mei meminerā haberet egenus satis doleo. **Et** ecce cū dormiret uidit quēdam sup̄ solē fulgentem et sup̄ caput crucē f̄ entem et habentē uestimētū inducū qd̄ dederat egeno et dicentē sibi: **Quid** ploras petre? **Qui** cū sibi causā tristitiae suae dixisset ille ait. **Cognoscis** hoc? **Et** ille **Etiam** dicit. **Et** dñs ad eum. **Illo** ego uestior ex quo michi dedisti et gratias ago bone vo-

luntati tue quā frigore affligebat et cooperuisti me. **In** se ergo reuersus cepit egenos bñficare ac dicere. **Quintus** dñs. non moriar donec fiam unus ex eis: **Dans** ergo paupibus omnia q̄ habebat. et accersito notario suo quē emerat dixit ei. **Se** arētū tibi uolo cōmittere. qd̄ si palam aut si me non audieris barbaris uendā te. **Dās** q̄ ei decem libras auri dixit ei. **Vade** in scām ciuitatem et merces tibi eme. et me aliam xp̄iano uende et pretiū paupibus tribue. **Illo** autē recusante dixit ei. **Si** me nō audieris ego uēdam te barbaris. **Ducens** ergo eū ut dixat quidam argentario uestibus sordidis inducū tamq̄ sermū suū uendidit et triginta mūnismata inde accipiens paupibus erogauit. **Petrus** igitur omnia officia uilia faciebat ita q̄ ab omnibus contempnebat et ab alijs cōseruis frequēter periciebat et iam amēs appellabatur. **Dñs** autē sibi frequēter apparebat et uestimēta et mūnismata ostendens ipm̄ consolabat. **Petrus** impatore et uiuis de amissionē dolentibus tanta uiri quidam uiam eius ad constantinopolim ad uisitanda loca sancta uenerūt et a dño ip̄ius munita

a cū pranderet sibi aduincem
 in aure dicebant. **Q**uod filius est
 puer iste dñs petro chelonaio
Et curiose respiciētib⁹ vnus
 dixit. Vere dñs petrus ē. Sur
 gā et tenebo eū. **Q**uod ille ad
 uertens latens fugit. **E**rat autē
 otharius lurdus et mur⁹ ita
 q̄ p signū ostiū apiebat. **C**ui pe
 trus ut sibi aperiret nō signis
 sed uerbis impauit. et ille cō
 tinuo audiens et loquendam re
 aprens sibiq̄ rīdens a aperu
 it et domū regrediens cunctis
 de eius loquela mirantibus
 dixit. **I**lle qui coquina faciebat
 precepit et dixit ut apuē exiret
 et fugiret h̄ uidere ne seruis dei
 sit. **C**um enī michi dixit. **T**ibi
 dico aperire uoxer eius ore flā
 ma erit que lingua et au
 res meas te agit et continuo
 loquelam et auditū accepi.
Et exiētes vniūsi et cōan
 rentes post eū ipm̄ amplius
 tueri non potuerūt. **T**unc
 omēs de domo illa penitentiā
 egerūt eo q̄ talem uirū sic
 uoliter tractauerūt. **C**adona
 dñs quidā nomine uitalius
 uolens sām iohannē temptare
 si posset sibi uerbis p̄suadere
 ad scandalū facile inclinari. **I**
 n̄ grediens ciuitatē omīs publi
 cas meretrices conuulsit. **I**n
 uenit ergo p̄ ordinē ad illas

dicens cuilibet. **D**ona michi in
 noctē istam et uoli fornicari. **I**p
 se autē domū e⁹ intrans in an
 gulo flexis genibus tota nocte
 in orōne stabat et p̄ illa ora
 bat. **E**t postea mane eribat
 precipiens cuilibet ne aliam
 reuelaret. **D**ona autē uitā eius
 manifestauit que statim orate
 eo a demōio⁹ au omnes dice
 bāt. **R**eddidit tibi deus qd̄
 niebaris quā mentata es ut
 fornicetur eū ingredire pessim⁹
 iste et non p̄ aliud. **D**espe
 autē scō dicebat predāis uita
 lius cunctis audientib⁹. **D**o
 lo ut q̄ dñs dñs expectat me
Multis uero illū ammināti
 bz dicebat nūquid ego nō ha
 beo corpus ut omīs aut mo
 nachis solū natus est deus.
Vere et ipi homines st̄ ceteri
Dicebāt autem quidā. **T**rape
 tibi mulierē quam dā abba
 et muta h̄m̄ ut non scanda
 lises alios. **I**lle autē fingens
 se uatū dicebat. **V**ere nō au
 diam uos ut a me. **Q**ui ule
 scandalizaris scandalizer et det
 de fronte in pietē. **N**ūquid in
 dices cōstitutū estis sup me
 a deo. **I**te et de uobis curā hē
 re uos p̄ me nō reddetis rati
 onē. **H**ec autē cum clamore
 dicebat. **C**ūq̄ ad bēn iohan
 nē querimonia deferret. **D**eus

Veran
 cepit

cor eius indurauit ne hijs fide
adhiberet. **D**eprobatur autē
deum ut post mortē suam o-
pus suū aliam reuelaret ut
non iputaretur in peccātū hū-
qui in eū scandalizabant. **R**el-
tas igit de predīs mulierib⁹
ad cōuersionē p̄duxit et ī mo-
nasterio plurimas collocauit
Quodā mane dū ab vna egre-
deretur illarū obuiauit ei qui-
dā ingrediens ad fornicandū
cū ea. dāusq; ei alapā dixit:
Disp̄quo pessime te nō emen-
das ab hys tuis imundicijs?
Et ille. **C**rede michi accipies a
me alapā talem ut roca alexā-
dria congregetur. **E**t ecce post
modū dyabolus in specie man-
ri sibi alapam dedit dicens. **H**ec
est alapa quā mittit tibi ab-
bas vitalius statimq; a deo
uo uerabatur. ita q; ad eius
uocem om̄es currebant. sed
tandē penitens p̄ orōnes ei⁹
libatus est. **D**ixit autē dei mor-
ti appinquās hanc scripturā
reliquit. **N**olite ante temp⁹
iudicare. **M**ulierib; autē con-
fitebatur que faciebat om̄is
glificabant deū et preapue be-
atus iohānes dicens. **C**ū a-
lapam quā ille accepit acce-
pissim et ego. **Q**uidam in
hītu paupis ad br̄m iohannē
uenit. et ab eo elemosinā postu-

lauit. **A**t ille uocato disp̄sato-
re dixit. **D**a ei ser nūmismata
que ille accipiens et abiens
mutauit habitū et iterū ad
p̄iarchā rediens ab eo elemo-
sinā postulauit. **I**lle autē dis-
pensatore uocato dixit. **D**a ei
ser aureos. quos cū sibi dedis-
set et ille abisset dixit ei disp̄-
sator. **P** orōnes tuas p̄ iste
uē mutato hodie hītu bis ac-
cepit. **S**atis autem iohānes
q̄ se hoc uelare distulauit. **I**-
terū ille cōo habitū mutans
ad br̄m iohannē uenit et ele-
mosinā postulauit. tunc dis-
pensator br̄m iohannē tenuit
inueniens q; ille eēt. **C**ui br̄s
iohānes respōdit. **V**ade et dā
ei duodecim nūmismata ue-
fore sit dñs meus ih̄s xp̄s
qui cēptare me uelit utū pl⁹
poterit hic accipe q; ego dare.
Quodā autem uice cū par-
tus quandā pecuniam ecclē
mercatib; ponē uellet et p̄i-
archa nullaten⁹ consentiret. sed
paupibus eā dispensare uellit
ambo plurimū concedentes ma-
n abinuicē recesserūt. **A**dueni-
ente uero hora undecima mis-
dit p̄iarcha p̄ archip̄siterum
paritō dicens. **O**ne sol ad oc-
casū est. **Q**uod ille audiens lac-
rimis p̄fusus ad eū uenit et ve-
niā postulauit. **C**um qui

tam nepos suus a quodam tabi-
 nario grauem iniuriam audi-
 uisset. et ex hoc patriarche lamē-
 tabilit̄ conquerēs nullatenus
 cōsolari posset. **P**atriarcha res-
 pondit. Et omnino aliquis au-
 sus est tibi contradicere et os su-
 um contra te aperire. Crede fili
 mee punita quā faciam in eo
 hodie talē rem ut tota alexan-
 dria miretur. qd' ille audiens
 cōsolacionem recepit putans
 q' eū grauius faceret verban-
 dū. **A**udens iohānes q' consolacō-
 nē recepisset pectus eius oscu-
 latus est dicens. fili si uere ne-
 pos hūilitatis mee existis ipa-
 ra te et flagellari et conuicia
 pati ab omnibus. **O**pera enim
 cognatio nō ex carne et san-
 guine s; ex uirtute mētis ag-
 noscit. **C**onfectum igitur p' illo
 homine iuris. et ab omni pē-
 sione et tributo liberū eū fecit
 et omēs audiētes mirati sunt
 et intellexerūt hoc eē qd' dix-
 erat. faciam in eū talē rem
 ut tota alexandria miretur.
Audens patriarcha consuetudi-
 nē eē q' mor ut impator cō-
 natus est cōfectum monime-
 ntū edificatores suuūt quatuor
 uel quinq; minucias marmo-
 rū pusillas diuersi coloris et
 ingrediētes ad impatorē di-
 cunt. **D**e quali marmore ul'

metallo iubet impium tuū ti-
 bi fieri monumentū. **E**x illo
 igit' beatus iohēs monumentū
 sibi fieri precepit. s; tū usq; ad
 obitū suum illud ipsectū mane-
 re fecit. **O**rdinauit aut' quosdā
 qui ad eū cum in celebra festiui-
 tate cū deo consistēt accedēt
 sibiq; dicerēt. **D**ūc monime-
 ntum tuū impletū est preape-
 ut cōsumear eo q' uelias qua
 hora fur ueiat. **D**ives qui-
 dam cū uidisset bñm iohannē
 in stratu uiles pānos habere
 eo q' ceteros paupibus erogal-
 set. qdā ualde precōsum coo-
 ptoū emic et beato iohanni
 tradidit qui cū illud in nocte
 supra haber tota nocte dormire
 nō potuit. q' recenti dñi sui de
 tanto precio coopiri posset. **T**o-
 ta insup nocte lamētabatur
 et dicebat. **Q**uanta incenati q'
 a in foro pluuys madefacti q'
 pre frigore dentibus stridentes
 hodie dormierūt. **T**u uēo gran-
 des pisces deuorans et in tha-
 lamo refescens cū omnibus
 malis tuis. insup te cooprono
 triginta sex mūmifinacū cale-
 facis. **h**umilis iohānes alia
 vice hoc uō uestietur. **S**tatim
 q' fecō mane illud uendi fecit
 et preciū paupibus erogauit
 qd' audiens ille diues coopro-
 nū secundo emic et beato io-

hān reddidit rogans ut ipm
de cetero nō uenderet sed sup se
ipm teneret. At ille illud accipi
eius iussit iterū vendi et dñs
suis preciū erogari. Ad ille di
ues audiens tercō iterū abijt
et ipm redemit. ac bō iohanni
detulit. eiq; congratulabūdus
dixit. Videbim⁹ quis deficiet. a'
tu vendendo a' ego redimendo
Et sic suauit̄ q̄ diuitem vende
mabat dicens illi. q̄ posset ali
quis in cōtione dandi paupib⁹
diuites talit̄ expoliare nec per
curet. duo enī lucratur dis. V
nū q̄ n̄as eoz saluat. Alterū
qm̄ ipē ex hoc mercedem non
modicā habet. **Volens** io
hannes hoīnes ad elemosinā
prouocare narrare cōsuevit de
scō serapione. qui cū amictū
suū paupi t̄buisset et alteri
obuiās qui frigus patiebat
tunicā sibi t̄buisset et ewā
gelium tenens nudus sederet.
Interrogauit eū quidam diues
Abba quis te expoliavit. Et de
monstrans ewangelium ait:
Iste me expoliavit. Abbas at
aliū paupem iterū uidens e
wangelium ipm uendidit. et
paupi precium t̄buit. Qui
cū interrogaret ubi hoc ipm
ewangelium haberet. Rūdit
Ewangelium precipit dicens
vade et vende oīa que habes

et da paupib⁹. seipm ergo ha
bebam et seipm uendidit ut
mādabat. **Cūq;** b̄ns iohes
elemosinā quidam petenti dñi
p̄cepisset quinq; uūmos ille i
dignatus q̄ maiore elemosinā
sibi nō fecisset continuo ad cō
tunnelas p̄cipit. ac in eues
faciē conuiciari cepit. qd̄ eius
famili audientes in eū uolue
rūt irruere ac ipm grauit̄
cedere. qd̄ b̄ns iohannes om̄i
no p̄hibuit dicens. Si uice fra
tres si uice ut michi maledicat
Ecce enī ego iam habeo sexa
ginta annos blasphemās per
opa mea xp̄m. et unū conui
ciū non portabo ab isto. Iussit
q; sacculū afferri et coram ipō
poni ut in colleret quantum uol
let. **Cum** ipsius lō ewange
lio eccliam exeret et fons oculis
uerbis uacaret quadā uice per
ewangelium ipē patriarcha cum
eis exijt et in medio eoz sede
cepit. Om̄ibus uero de h̄o mu
rantib⁹ dixit ad eos. filij ubi o
ues ibi pastor a' uacare et igre
diar. aut manere hic et ego
p̄ter manebo. Semel igitur
et bis hoc fecit. et s' ipsū stare
in ecclia exudiuit. **Cū** quidam
inuenis quādam sc̄m om̄iale
rapuisset et clera corā beato
iohanne talē inuenē exp̄bra
rēt et ipm exdicandū esse di

ceant qui duas aias pdidar
 l. suam et illius. compescant
 eos scis iohannes dices. No
 sic filij non sic h ostendo uob
 q et uos duo pcca comittatis
 Sino cont preceptu dñi faci
 as quia ait. Nolite iudicare
 ut non iudicemur. Sed quia
 uelatis pro certo si usq; hodie
 peccet et se non peniteat. **C**
 frequenter autem existeret bñ
 iohane in orone et in extasi
 mentis posito talib' uerbis
 ai deo disputare audirus est.
 Sic sic bone ihu ego disp gen
 to et tu mustrando uideamus
 qis vincat. **C**um febre correp
 tus se morti appinquare cerue
 ret dixit. Gracias tibi ago deu
 qm exaudisti miserā meam
 rogante bonitate tuam. ne i
 ueniretur mortē michi nisi
 unū remisse. Hoc igit paupi
 bus dari iubeo. Positū est q
 uenabile corpus eius in sepul
 chro ubi corpa duor eporum
 fuerūt tumultata. Et ecce cor
 pora illa mirabiliter scō iohā
 ni cesserunt et locū medium
 uacū dimiserūt. **A**nre aut
 paucos dies q moreret muli
 er quedam ai qdam pccm
 flagitiosissimū comisisset et
 nulli unq; confiteri auderet
 dixit ei scis iohannes ut sal
 tem illud scriberet eo q scriberet
scribat

et sigillatū ei afferret et ipse p
 ea oraret. Cui illa assensit et
 pccm scribens diligenter sigilla
 uit et bñ iohanni tradidit. s
 post paucos dies bñs iohan
 nes infirmat in dño regeuit
Illa ut audiuit illū defunctū
 se uicupatā et confusam pu
 tauit credens q scriptū aliau
 dimisisset et ad manus alio
 deuisisset. Ad tumulū igit bñ
 iohānis accessit et ibi uberr
 me flens clamabat dices. heu
 heu putans confusione uitare
 confusio omibus facta sum.
Cūq; amantissime fleret et be
 acū iohannē uirrogaret ut si
 bi ostender ubinam scriptam
 suū dimisisset. ecce bñs iohā
 nes in hñu pontificali de tu
 mulo pcessit duobus epis q
 scā quiescebāt hinc inde ual
 latus. dixitq; mulieri. Cur nos
 tantū infestas et me et scōs
 istos qui meū sunt quiescere
 nō pmitas? ecce stole nre lacri
 mis tuis omis madescē sunt
 poteritq; sibi scriptū suum si
 gillatū ut prius fuit dicens ei
Vide sigillū hoc et apri scriptū
 tuū et lege. et illa sapiens pec
 catū suum oīno deletū inue
 nit. et ibi taliter scriptū reppit.
Proter iohannē serū meum
 deletum est pccm tuū. Sicq;
 illa inmensas reuulit deo grās

et bñs iohannes ai alijes
duobus ep̄s in monimen-
mentū redijt. Clauit circa
annos dñi sexcentos quīq̄
tpe fore imperatoris. **De con-
uulio s̄e s̄e pauli**
Conulio s̄e s̄e pauli
ap̄li sc̄a est eodem anno quo cir-
tus passus et stephanus la-
pidatus est non dico anno
uitali sed emergenti. Nā x̄ps
octauo kalendas apulis passus
est. stephanus eodē anno tertio
die mensis augusti lapidatus
paulus uō octauo kalendas
februarij conuulsius est. **Quae**
at eius conuulsiō pot̄ q̄ alioꝝ
sc̄oꝝ celebretur triplex solet ra-
tio assignari. **Prima** p̄pter
exemplū ut nullus quācum-
cūq̄ peccō sit desperet de uenia
quādo tantū in culpa talem
postmodū conspiciat fuisse in ḡ-
ra. **Secūda** p̄pter gaudiū. Sic
enī ecclesia magnā habuit ier-
ticiā in eius p̄secutiōne ita n̄r-
imā habuit leticiam in eius
cōuulsiōne. **Tercia** p̄pter miracu-
lū. scilicet q̄ dñs in eo ostēdit
dū de leuillimo p̄secutore fecit
fidelissimū predicatorē. **Eius**
enī conuulsiō fuit miraculosa
rōne efficiētis. disponētis et
rōne paciētis. **Rōne efficiētis**
salis x̄pi qui eius conuulsiōne
fecit. **Ibi** enī ostendit suā mi-

rabile potētiā in hoc qd
dicit. **Dum** est tibi cōtra stimu-
lum calacie. et in hoc q̄ ipsū
tam subito inuitauit. unde con-
tinuo inuitatus r̄ndit. **Dñe.**
qd me uis facere. **Augustinus**
sup hoc uerbū. **Occisus** agnus
a lupis fecit agnos a lupis. **Nā**
pat se ad obediendū qui prius
semebat ad p̄sequēdum. **Se-**
cūdo eius mirabile sapiētiā
Mirabilis enī sapiētiā fuit
in hoc q̄ ip̄m a timore super-
bie deiecit offerendo infirma
hūilitatis nō sublimia maie-
tatis. **Ego** sū inquit ihesus
nazareus &c. **Glosa** non de-
um uel dei filiū se uocat s̄ hū-
militatis mee inq̄ infirma
susape et supbie tue squama
depone. **Tercō** ostendit suam
mirabile deuētiā. qd no-
tat̄ ex hoc q̄ paulū existēte
in actu et uoluntate p̄sequē-
di conuulsi. licet enī habet de-
formem affc̄m. q̄ sp̄s mi-
nāi &c. p̄uersū conuulsiū
quia accessit ad p̄ncipes sa-
cerdotū &c. quali se ingerens
in p̄ncipiū actum q̄ ibat ut
uinctos p̄duceret in iherlm. et
ideo licet eius intentū pessī-
mū erat ip̄m tamē diuina
m̄ia conuertit. **Secūdo** fuit mi-
raculosa rōne disponētis. i.
lucis que ip̄m ad cōuulsiōne

disposuit. **I**psa enim lux dicitur
 fuisse subita imensa et celsa
 et subito inquit arcu fultit. i.
 arcu quaque fultit eum lux de celo
Saulus enim tria uicia in se
 habebat. **P**rimum erat audacia
 quod uocatur in hoc quod dicitur.
Acessit ad principes sacerdotum
Glosa. non uocatus sed sponte
 celo conuolante eum. **S**ecundum erat
 superbia quod uocatur in hoc quod di-
 citur. **S**piritus uincit etc. **T**er-
 tium erat carnalis intelligentia
 quam scilicet in lege habebat.
Unde glo supra illud. ego sum
 ihesus etc. **E**go deus de celestibus
 loquor quem mortuum putas
 sensu iudaeo. **I**psa igitur lux
 diuina fuit subita ut audaciam
 aueret. fuit imensa ut sublimem
 et superbum in yma humilitatis per-
 ficeret. fuit celsa ut carnalem eius intel-
 ligentiam in celestem mutaret.
Ut potest dici quod illud dispositum
 fuit in tribus. scilicet in uoce acclama-
 re in luce fulgente et in uirtute
 potentiae. **T**ercio fuit miracu-
 losa ratione patientis. i. ipsius per
 paulum in quo facta est conuersione
 ipsa. **I**n eo enim haec tria miracu-
 losa exterius facta fuerunt. i. per
 uocem obsecrans et triuana re-
 uocatio. **E**st enim perstratus ut ce-
 cecidit quantum ad depressum af-
 fectum. **A**ugustinus. **P**erstratus est
 paulus ut cecaretur cecatus est

ut mutaretur. mutatus est ut
 muteretur. nullus est pro uer-
 tate pateret. **I**tem augustinus
Elius est sciens et factus est cre-
 dens. elius est lupus et factus
 est agnus. elius est pleutor
 et factus est predicator. elius est
 filius perditionis. erectus est uas
 electionis. **E**st obsecrans ut il-
 lustretur quantum ad tenebro-
 sum intellectum. **U**nde et in illo tri-
 duo quo maluit cecatus dicitur
 quod doctus fuit euangelium. non
 enim accepit illud ab homine
 neque per hominem ut ipse testatur
 sed per reuelationem ihesu christi. **A**
Augustinus. **P**aulum dico uerum
 athletam christi doctum ab illo et
 uictum de illo. crucifixum cum il-
 lo et gloriosum in illo. **E**st in car-
 ne maceratus ut ipsa caro dis-
 ponatur ad bonae operationis
 effectum. **O**portet enim deinceps
 corpus eius ad omne bonum dis-
 positum est. nam esurie et ha-
 bundare saebat et ubique et in
 omnibus insisteret erat et omnia
 aduersa libenter sufferebat. **C**
Crisostomus. **T**yrannos ac ipsos
 spirituales furore uelut quosdam
 culices esse estimabat. mortem
 uero atque cruciatum et mille
 supplicia quasi ludum putabat
 esse puerorum. **H**ec amplectaba-
 tur libenter. et magis decora-
 bat cathena uictus quam dyade-

mate coronatus ac libera
reapiebat. *Ubi* q' alij munia
Del ista ara dicitur fuisse i
eo contra ara q' fuerunt in p
mo pute. In ipso em' fuit con
tra deū erectio. et econtr' i pau
lo ad eam pstratio. In ipso o
culor' apao et econtra i pau
lo oculor' obsecratio. In ipso fu
it manducatio cibi uent' et est
i paulo abstinentia cibi licet. **D**

Paula fuit **sancta paula**
nobilissima uirgine ro
manor'. cui' uita' b'nis ihou
mus composuit in hec u'ba
Si aucta corporis mei mēbra
u'terentur in linguas et omīs
artus hūana uoce resonarēt
nichil dignū sancte ac uerū
bilis paula u'itibus dicere
que nobilis grāe sed multo
nobilior sātate. **P**otes quon
dam diuicias sed nūc xpi pau
p'tate insignior. **C**onfessor et
ihm et scōs angelos eius. ip
sūq' ipuū angelū qui custos
fuit et comes ammirabilis fe
mīe me nichil in grā. nichil
dicē more laudancū. s' que
dārus sum p' testimoio mi
cē eius meritis ul' mltis. **U**lt
lōr breuiter sare eius u'itates
omīs suos paupes paupior
ipā dimisit. **E**t sicut int' mlt'
tas gēnas precōsa gēma n
micat et u'bar solis puos

igniculos stellarū obruit et
obscurat. ita auctoz u'itates
et potētiā sua hūilitate supā
uit. **M**inimaq' fuit int' omīs
ut omī maior eēt. **E**t quanto
plus se deiciebat tāto magis
a xpo subleuabat. **F**ugiendo
glām gloriā merebat' q'a un
tūcē quali u'ibrā sequit'. et
appetitores suos deserēs appe
nt' contēptores. **H**ec cū quāq'
libēos edidisset. **B**lessilā sup
au' morte eam rome cōsola
tus sū. scām q' paulinā et ad
mirabilē uirum **p**aumachū
reliquit herede. ad quē super
eius obitū puū libellū edidi
m'. **C**ustodiū que nūc in scīs
loas u'ginitatis et eēt mou
le precōsissimū est. **R**ufinam
q' in maturo finere puū mltis
animū constauit et thoro
dū postq' parere desit. ut in
telligēs eam nō seruire uolu
ille officio cōiugali s' mariti
desidero qui mares optabat
filios obedisse. **P**ostq' uir e'
mortuus est ita eū plaurit ut
ipe ipā uideret. ita se cōuer
tit ad dei seruitutē ut morte
eius uideret optasse. **Q**uid
ergo referā ample et nobilis
domus et quondā opulētissi
me omīs pene diuitias in
paupes erogās hec paulinū
epi anchiochem et epiphaniū

qui romā veniunt accensa v
 turibus p̄ momenta patriam
 deserere cogitabat. Quid ultra
 differo? Descendit ad portum
 fr̄ cognatis affinib⁹ et q̄ hys
 manus est liberis p̄sep̄ibus
 iā carbasa tenebant et remo
 rū ductu nauis in altū parate
 batur. pius copacius simplice
 man⁹ tenebat in lictore. Rufi
 na iam nubilus ut suas expec
 taret uip̄as mades fletibus
 obsecrabat et cū siccos oculos
 tenebat ad celū impietate in fi
 lios pietate in deo sp̄ans. nescie
 bat se matre ut xp̄i se p̄baret
 anallā. Torq̄bantur viscera
 q̄ a suis mēbris distraherent
 cū dolore pugnabat. Hec con
 tra iura nature ~~plena fides~~
 plena fides patiebat. p̄mo gau
 dens animus apperebat et a
 more filiorū maiore in deū a
 more cōtēp̄iens in sola custo
 dia que et p̄p̄os et nauigacō
 nis eius comes erat acquies
 cebat. Sulcabat iterū nauis
 mare et cunctis qui cū ea ve
 hebant litora respiciēibus
 illa uersos tenebat oculos
 ne uideret qd̄ sine tormento
 videre nō poterat. Cūq̄ ad tre
 loca scē uenisset p̄consul pa
 tris q̄ familiam et op̄tā
 uouat p̄missis appitorib⁹ ul
 tūq̄ p̄p̄onū elegit huilē

cellulā. et cūcta loca tanto
 ardore ac studio circubat ut
 nisi ad reliqua loca festinaret
 a primis nō posset abduca.
 p̄strataq̄ ante ante quasi p̄e
 dentē dūm ceruere adorabat
 Ingressaq̄ sepulchri resurrex
 eris osculabat lapidem quē
 ab ostio monumenti amouit
 angelus et ip̄m corp̄is locum
 in quo dñs iaciat quasi lia
 ens desiderans aquas fidei ore
 lambebat. Quid ibi lacrimari
 quantū gemitū. quid dolens
 effudit testis est cūcta ihero
 solima. testis ē ip̄e dominus
 quē rogabat. Deinde prexit
 bethleem atq̄ in spelūcam sal
 uatoris ingrediēs uidit sacrū
 v̄ginis diuersorū et me audi
 ente iurabat ceruere se fidei o
 culis infantem p̄ams inuolūtū
 vagrantē in presepe deū. ma
 gos adorātes. stellā fulgentem
 desup̄ matre uirginē. mirraū
 sedulū. pastores nocte uerentes
 ut uiderēt uerbū qd̄ factū ēat
 et tunc euangeliste iohānis
 principū dedicarēt. In p̄nua
 pio erat uerbū. Et uerbū caro
 factū est. puulos infectos. hero
 dem seuerē. Ioseph et mariā
 fugiētes in egyptū. mirisq̄
 gaudio lacrimis loquebat. Salue
 bethleē dominus p̄ams ī qua
 natus est p̄ams qui de celo des

pendit. **S**alue effrata uberrima
regio au⁹ sterilitas deus ē. **D**ū
dauid loquitur confidenti. **I**n
ibim⁹ in tabernaculū eius adā
bim⁹ in loco ubi steterūt pedes
eius. **E**t ego misera atq; pec
catrix digna sū iudicata deol
culari presepe in quo dñs per
uulus uagyt. orare in spelū
ca in qua ugo puerpa deum
fudit infantē. **H**ec requies
mea qz dñi mei pñā est. hic
hīrabo qm̄ ihesus elegit eā.
Tanta se hūilitate deiecit ut q̄
eam uidisset et p̄ celebritate no
mīs uidere gestisset ipām eē
non crederet s; auallariū ula
mā. **E**t cum frequētibz thons
virginū angerec. ueste et uo
ce ac hītu et incessu minima
omniū erat. **N**ūq; post viri
mortē usq; ad diem dormitiōis
sue cū ullo comedit uiro. quā
uis eū sām et in pōticali cul
mīe positū sciret. **B**alnea nisi
pictans nō adyt. **M**ollia e
ciam in gūssima febrī laūli
strata nō habuit. s; sup̄ duris
simā humū strans aliaolis
quiescebat. si cū ista quies di
cenda est que uigibus pene
orōnibz dies noctesq; iūgebat.
Ita leuia p̄cā plangebat ut
illā grauidunoz animū ac
das eē ream. **C**umq; a nobis
crebrius moneret ut p̄ceret

oculis et eos seruaret. euan
gelice lōmī. aiebat. **T**urbāda
est facies quā contra dei pre
ceptū purpurillo et cerussa
ac stipio sepe depinxit. **A**ffligen
dū est corpus qd̄ a mulas te
ponibus uacauit delicijs. **I**on
gus n̄lus p̄p̄tio compētan
dus est flati. **M**ollia ludica
muna et serica precōsissima
aspitate aliaj est cōmutanda
que uiro et seculo placui uic
xpo placē delidero. **S**i uic dēs
tantalsq; v̄tutes castitatē in il
la uoluerō predicare sup̄fluis
videt in qua eam cum secula
ris eēt oīm romē maridua
rū exemplū fuit. **Q**ue se ita
gessit ut nūq; de illa eam
maledicoz quicq; auideret fa
ma confringe. **F**ateor errorem
meū cum in largiendo eēt p̄
fusior arguebā illud p̄ferēs
de ap̄lo. **N**on ut alijs refrige
riū uobis aut̄ t̄bulaco. sed
ex equalitate in hoc tpe ut
v̄ia habundācia sit ad illorū
inopiā et illoz habundācia
sit ad v̄iam inopiā. et p̄uide
dū esse ne qd̄ libenter faceret
sp̄ facere nō posset. **M**ultas
huiusmodi que illa mira v̄e
cundia et sermone passimo
dissoluebat restem iuocans
dñm se p̄ illius noīe aucta
facere et hoc h̄re nota ut me

dicens ipa moreret ut vni
 uersum filie u ditteret et i fine
 re suo aliena syndone tuolue
 retur. Et ad extremum infere
 bat. Ego si peccero multos in
 ueniam qui michi tribuant
 Iste mendicās si a me nō acce
 pit que ei possum eam de alie
 no tribuere si mortuus fuit
 a quo aīa eius requiret. No
 lebat in hys lapidibus effun
 dere pecuniam qui ai terra et
 seculo aīstunt sunt. s; in vni
 lapidibus qui uoluuntur sup
 tram de quib; in apocalypsi
 iohānis ciuitas regis magni
 extruit. Excepis festis diebus
 vix oleū in cibo accipiebat
 ut ex hoc vno estimaret qd
 de vino et liquamine et pilab
 ac lacte et melle et ouis et re
 liquis que gustu suauia sūt
 iudicarent. In quib; sumēdis
 quidā se abstinentissimos pu
 tant et si hys uentrē ingur
 gant tunc pudiciā suspi
 rantur. Non susurone esse
 quedam qd genus homū uel
 est qd beuoluū nūcasse ut
 p nimio feruore uacū qbul
 dam uideret insana et cerebry
 illius diceret confouendū. In
 illa rudit. Theatru facti sum
 mudo et angelis et homūbus
 Nos stulti ppter xpm s; stul
 tia dei sapiēcia est homūb;

Dost uiroz monasteriū quod
 vni tradidit gubernandum
 plures vginēs quas ex diuer
 sis puincijs cōgregauit tam
 nobilis q̄ mediocis et infir
 mi quib; in tres turmas et mo
 nasteria diuisit ita dūcatur
 ut in ope et cibo separe psal
 mus et ordūbus iūgerentur
 Iurgantes int se sermone le
 uissimo fedabat. lasciuentē
 adolescentularū carūe crebis
 et duplicatis frangebat ieiun
 iis malens eas stomachum
 dolere q̄ mentē dicens mūdi
 aiam uestiū atq; corpus anime
 eē immūdiāam. et q̄ int secu
 li hoīes uel leue putat ul nich
 il. in monasterio grauissimū
 dicebat eē delictum. Cū alijs
 languēbus large prebet oīa
 et esum eam prebet caruim
 si qū ipsa egromasset sibi non
 indulgebat et in eo meq̄lis
 videbatur q̄ in alijs demēa
 am in se duriciē obseruabat
 Referā qd exptus sū mēse
 iulio feruētissimis estibus in
 adit in ardore et post despa
 nem ai dei una respirasset et
 media suaderet ob refectioē
 corporis vino eē opus tenui
 et puo ne aquā bibens in y
 dropesim uerteretur et ai ego
 dam bñm papam epiphaniū
 rogarem ut eam moueret pu

mo cōpelleret vinū bibere ve
erat prudens et sollertis inge
nij statim sensit insidias et
subridens in eū omne qđ ille
diceret intimavit. **Quid p**
plura. **Cum** bñs pontifer
p̄ multa hortamenta exis
set foras querēt michi quid
egisset. rīdit. **Tantū** p̄fecti ut
sem homī pene p̄suasit ne bi
bam vinū. **In** luctu mitis e
rat et suoz mortib⁹ frangeba
tur maxime liberoz. **Nam** et
in viri et filioz dominicōe sem
p̄ predicata est. **Et** cū os stoma
chūq; signaret et maxis dolore
crucis mētur impietate lū
te supabat affā et crudelē
mentē p̄ntis viscera conster
uebāt aīdq; viscens fragili
tate corpis vincebat. **Sc̄p̄**
turas sc̄as tenebat mēditer
et cū amaret hystorā et illud
vitaris diceret fundamentum
magis sequebat̄ intelligētia
am spiritualē et hoc culmine
edificatōne anime p̄gebat
loquar et de alijs qđ forte e
mulis videbit̄ incredulū. **He**
breā linguam quā ego ab a
dolescētia multo labore et
sudore ex p̄te didici et infati
gabili meditacōe non desero
ne ip̄e ab ea deserer. discere
voluit et consecuta est. ita
ut psalmos hebrayce caneret

et sermonē absq; ulla latine
lingue p̄ueritate p̄sonaret:
Qđ quidē usq; hodie in sc̄a
filia eius custodio certum⁹
Huc usq; p̄p̄is uentis nauis
gauim⁹ et cūspancia mans
equora labens carina sulcavit
nūc in scopulis manit oracō
Quis eū sicis oculis possit
narrare paulā morientē. **In**
cidit in gūstissimam īualitū
dinē p̄mimo qđ optabat in
uenit ut nos desereret et dñō
plenius iungeretur. **Qđ** diu
differo et dolore meū in alijs
imorando faao longiorē. **De**
cebat prudētissima fecerunt
adē morte et frangere alia
p̄te corporis atq; mēbrorum
solum aīe tepore in sc̄o et sa
cro pectore palpitare et nichil
omin⁹ qđ ad suos p̄geret ali
enozq; despiceret illos versu
los susurrabat. **Dñe** dilex
decore domus tue et locū ha
bitacōis gl̄e tue. **Qđ** dilecta m̄
bnaacula tua dñe uirtutū r̄c
Elegi abiectus eē in domo dei
mei r̄c. **Cumq;** a me interroga
retur cur taceret. cur nollet
rīdere clamāti an doleret a
hqd. greco sermone respōdit
nichil se habere molestie sed
omnia queta et tūquilla rel
p̄cere. **Post** hoc obmutuit
et clausis oculis quasi hu

mana despiceret usque ad erpu-
 tionem anime eisdem repere-
 bat. **U**sculos vir ut audiret
 quid dicebat. **Q**ue monacho
 in latencium in heremo cellula
 sua tenuit, quam virginum cubi-
 culorum secreta tenuerunt. **S**acri-
 legum putabat qui non tali fe-
 mine ultimam reddidisset offi-
 cium donec subter eam et ur-
 ta specum domi condiret. **V**enia-
 bilis virgo filia eius custodi-
 um qui ablactata super matrem
 suam abstrahi a puteo non pote-
 rat ac deosculari oculos here-
 re. **U**ltimam totum corpus amplex-
 ar et se cum matre uelle sepe-
 ri. **T**estis est ihesus ne unum
 quidem numerum ab ea filie de-
 lectum sed magnum es alienum. **T**
 quia ita difficilius est fratrem et
 sororum immensam multitudinem
 quam et sustentare arduum et ab-
 icere impium est. **V**ale paula et
 cultoris tui ultimam senectutem
 omnibus uina. **P**rologus.
Iulianus qui iubilus et ana-
 qd est sursum inde iulianus qui
 iulianus quia cum iubilo supra
 perijt. **V**el a iulius qd est in-
 sapiens et animus. **N**am in dei ser-
 uicio fuit senex longanimitate
 sed insapiens sui reputacoe
Iulianus. **D**e sancto iuliano
 cenomaneis episcopus fuit. **H**ic
 symon ille leprosus fuisse di-

ctur quem dominus a lepra sanauit
 et qui dominum ad conuictum unum
 tantum qui pro ascensione domini
 ab apostolis cenomaneis episcopus
 ordinatus est. **H**ic multas uen-
 tibus claruit tres etiam mortui
 os suscitauit et postmodum in
 pace quieuit. **I**ste dicitur esse ille
 iulianus qui ab itinerantibus pro-
 ueniendo bono hospicio inuo-
 catur eo quod in domo eius dominus
 fuit hospitatus. **S**ed uerius esse
 uidetur alius iulianus qui scilicet uox
 quod putum ignorans occidit cuius
 hystoria infra ponetur. **F**uit et
 alius iulianus de alimania
 nobilis gentis sed fide nobilior quam
 desiderio martyrii se ultro ple-
 citoribus offerebat. **T**andem cil-
 pinus consulans misit militem
 et eum occidi mandauit quod sena-
 ens iulianus prolixe sponte fo-
 ras et querenti se intrepidus op-
 ponens proinus ictum ferentis
 accepit. **C**uius caput leuantes
 ad sanctum ferreolum iuliani locum
 detulerunt ut eadem mortem sum-
 le immarent nisi proinus imo-
 laret. **Q**uibus cum assentire
 nollet eum occiderunt et caput
 sancti iuliani cum corpore ferreoli
 sancti dei in uno tumulo posuerunt
Et post multos annos sanctus
 mamertus inuenit. **D**is episcopus
 inuenit caput sancti iuliani
 in manus sancti ferreoli ita ille

lum et integrū ac si eadem die
fuisset sepultū. **F**uit cetera hu
ius s̄a miracula solet referri:
Quod cum quidā dyaconus due
ecclesie s̄a iuliani raperet et p
pastores eidem ex pte s̄a iulia
ni prohiberent. Ille rīdit. Iulia
nus non comedit aures. Et
ecce post modicū febre uehemē
tissima purgetur. Et inualet
cēte febre q̄ a uīryē incendio
conficitur. fecitq; supra se iac
tan aquā ut refrigaretur. sed
statim tantus fumus et fe
tor de corpore eius exiit q̄
cūcti qui aderāt fugerēt. et
ipse post modicū expuauit.
Cum quidā rusticus ut au
gregorius aruēsis in die do
mīca arare uellet panus con
tractis digitis manubriū se
curis cū qua uomere mun
dare uolebat eius dexte ad
hēsit. sed p̄ duos annos in
ecclia sancti iuliani ad eius
preces curatus ē. **F**uit insup
et alius iulianus fr̄at̄ beati
iulij. **H**ij duo fr̄es ad theodosi
um sp̄atorem xp̄ianissimū ve
nerūt petentes ut templa ydo
lorū ubiq; inuenirēt destru
erent et xp̄i ecclias edificarent.
Quod impator libent̄ faciens
sc̄p̄lit. **S**icut om̄s eis debeat
obedi. **S**icut. **C**um igitur b̄s
iulianus et b̄s iulius in

loco qui dicit̄ gaudianū ec
clesiā fabricaret et cuncti cū
seuures in ope adiuuarent
ob impatoris īperium. cōta
git q̄ quidā cum carra inde
transitū facerēt. qui dixerūt
ad inuicē. **Q**uod excusationē pre
tendē poterim? ut liberi trāse
amus et in isto ope non occu
pemur? **D**ixerūtq;. **V**enite
et p̄ciam? unū ex nobis in
plaustrū supinū et eū p̄anus
coopiam? **D**ixeruntq; q̄ hōi
nē mortuū hic in ueliculo
habeamus et sic libere tran
sire poterim? **A**rripiētesq; v
nū hominem in plaustrū p
reuerūt eiq; dixerūt. **T**u sile
oculos claude et quousq; trā
sierim? quasi mortuus tace.
Cumq; hominē quasi mortuū
ū cooperissent et usq; ad fa
uulos dei iulianū et iulū ve
nisset. **D**ixerunt eis serui dei
filioi parūp subsistere et nos
in hoc ope modicū adiuuare.
Qui rīderunt. **N**on possum?
hoc facere quū hic hominē mor
tuū in plaustro habem? **Q**ui
bus s̄ais iulianus dixit. **U**t
quid ita mentam̄ filij? **E**t illi
Non mentam̄ dūe s̄ sic est ut
loquim̄. **E**t s̄ais iulianus dixit
Secundū ueritatē dei n̄i uo
bis ita cōtangat. **E**t illi boues
purgentes trāsierunt. **C**ūq;

Ter eos in oib;
si pena ca
pias ad
iulij
re

paul transissent accedentes ad
 plaustrū ceperunt collegā suū
 ex nocte uocare dicens. Surge
 amodo et stimula boues ut
 celerius tūscam. Cū autē nul
 latus se moueret cum pullāe
 cepit dūce. ut q̄ dicitur. Surge et
 stimula boues. s; cū ille nul
 latus rīderet. accedentes ad
 eum discoperuerunt et mortu
 um inueniunt. Tantūq; tōr
 pos et ceteros inuasit ut nul
 lus de cetero famulis dei mēa
 ri auderet. **F**uit etiā alius
 iulianus qui vtrq; putem
 uesciens occidit. Cū enī pre
 dāis iulianus iuicis ac no
 bilis quadā die venaciū illisset
 et quēdam ceruū repcū inse
 queret subito ceruus ad eū
 se uerit. eiq; dixit. Tu me inse
 quis qui patris et matris tue
 occisor eris. Qd̄ ille audiens
 uehementē extimuit et ne for
 te sibi cōtingeret qd̄ a ceruo
 audierat relicta omībz clam
 discessit et ad regionē ualde
 remotā puenit. **I**bidem quidā
 principi adhesit et tā strenue
 ubiq; et in bello et in palatio
 se habuit q; princeps militē
 eū fecit et quadā castella
 nā uiduam in cōiugem ei ca
 uidit et castellū p̄ dote accepit
 iuxta putes iuliani p̄ amissi
 one filij iunū dolentes va

gabundi ubiq; pgebāt et fili
 ū suū sollicitate querebāt. Tan
 dem ad castrū ubi iulianus p̄
 erat deuenērūt. Tunc autē iulia
 nus a castro casu recesserat. Qd̄
 cū uxor iuliani uidisset et qui
 nā essent inquisiuit et illi oīa
 que filio suo acciderāt enarra
 sent. incellerit q; uiri sui putes
 erāt utpote que her a uiro suo
 forte frequēter audierat. **I**plos
 igitur benigne suscepit et pro
 amore uiri sui lacrimas suū eis
 dimisit et ipa sibi alibi lectulū
 collocauit. **F**ro autem mane
 castellana ad eccliam prexit. Et
 ecce iulianus mane ueniens
 in thalamū q̄ uxorem suam
 excitaturus irauit et inueniēs
 duos putes dormientes uxorem
 cū adultero suspicāt. **S**ilenter
 extracto gladio ambos intem
Exit autē domū uidit uxore
 ab ecclia redeuntē et ammirans
 interrogauit quina cēnt illi
 qui in suo lō dormierūt. **A**t il
 la ait. **P**utes vñ sunt q; uos
 diutissime quiescēt et eos i
 nro thalamo collocaui. **Q**d̄
 ille audiens pene exanimis
 effectus amarissimē flere cepit
 ac dicē. **H**eu miser qd̄ faciam
 q; dulcissimos putes meos oc
 cidi. **E**cce impletū est uerbum
 cerui qd̄ dum uitare volui
 miserum adimpleui. **J**am n̄

vale soror dulcissima q̄ de ce-
tero iam nō quiescā donec sa-
am q̄ deus penitētiā meā
accepit. Cui illa. Absit dulcissi-
me fr̄ q̄ te deserā et sine me ab-
eas. h̄ q̄ sui tecū p̄iceps gau-
dij ero p̄iceps et doloris. Tūc
insimul recēdēs iuxta quēdā
magnum fluvium ubi multi p̄-
dicabant quoddā hospitale
maximū statuerūt ut ibi pe-
nitentiā agerent et om̄s qui
vellent t̄sire fluvium incessan-
ter t̄sueherēt et hospitio uni-
versos paupes recipere. Post
multū t̄pis media nocte dū
iulian⁹ fessus quiesceret et ge-
lu graue eēt audiuit vocem
se miserabiliter lamētantē ac
iulianū ut se traduceret voce
lugubri invocantem. qd̄ audi-
ens ille conat⁹ surrexit et iā
gelu deficiente inueniens ī
domū suā portauit et ignē
accendens ip̄m calefacē stu-
duit. h̄ cum calefieri nō pos-
set et ne ibi deficeret ip̄m in lec-
tū suū portauit et dilige-
ter cooperuit. Post paululū
ille qui sic infirmus et q̄si-
leplus appuerat splendidus
scandit ad ethera et hospiti
suo dixit. Iuliane dñs mi-
sericordie me ad te mandans tibi
q̄ tuā acceptauit peniten-
tiā et ambo post modicū

eris in dño quiescēs. Sic
q̄ ille disparuit et iulianus
cū vxore sua post modicum
plenus bonis opibus in dño
regeuit. **C** fuit et alius iuli-
an⁹ non sc̄s h̄ sceleratissim⁹
s. iulianus apostata. Hic iu-
lian⁹ primo fuit monachus
et magne religionis silator.
Quedam autē mulier ut re-
fert iohānes belety in summa
de officio ecclē habens tres ol-
las auro plenas. aurū illud
in officijs ollarū auere ne ap-
pareret operuit et predictas
ollas iuliano quē sanctissimū
estimabat hominem corā qui-
busdā monachis seruādas tra-
didit q̄ autē ibidem aurū eēt
nulli indicauit. Iulianus iḡ
p̄dictas ollas accipēs et tam
copiosū aurum ibidē inueniens
totū illud aurū est furatus et
ollas impleuit auri. Post ali-
quod tempus dū mulier depositū
suū requireret ille ollas cū a-
uere sibi reddidit. Cū uero au-
rū requireret conuicere illum nō
potuit q̄ de auro testes non
habebat qm̄ monachi coram
quibz hoc sibi tradidat nil in-
eis nisi auerē uiderat. et sic
aurū obtinuit cū quo romā
fugit et p̄ illud aurū sequēti
t̄pe rome obtinuit cōsulatū
deinde in impiū sublimat⁹ est.

Ap̄m

Qui cum instructus esset a pueri-
 ca in arte magica et multum
 sibi placeret magistros plures in-
 sectari habebat. Die autem quadam
 sicut in historia scripta habetur
 dum puer adhuc esset et recedente
 magistro suo solus remansisset
 et adiuuationes demonum in-
 petere legere autem eum maxima
 multitudo demonum ad instar
 ethyopum magorum conuenit. Tunc
 iulianus hoc uidens et metuens
 signum crucis panis fecit et
 omnis illa demonum multitudo
 euasit. Qui cum magistro re-
 uertenti quod sibi acciderat retu-
 lisset. Dixit ei magister suus. Huius
 signum crucis maxime demonum
 odium et timor. Sublimatur
 igitur in ipsum huius rei mes-
 sarius cum per arte magica opa-
 ri uellet apostotocauit et signum
 crucis ubique destruxit et christia-
 nos in quantum potuit persecutus
 est putans quod sibi aliter demo-
 nes numquam obediret. Descen-
 dens iulianus in plidem sicut
 legitur in uitalpam misit deo-
 nem in occidentem ut sibi inde re-
 portaret responsum. Cum autem
 demon ad quendam locum uenisset
 per decem dies ibidem immobi-
 lis stetit quod quidam monachus
 ibidem nocte et die orabat et
 eo sine effectu regresso dixit ei
 iulianus. Quare cum tardasti

Qui respondit. Sustinui per decem
 dies publicum monachum si forte
 ab ordine cessaret et cessare posse
 Cumque non cessaret prohibere sumi
 cessare et redire nichil agens. Tunc
 indignatus iulianus dixit quod cum
 illuc ueniret vindictam de illo
 monacho faceret. Cum igitur de p-
 lis deones victoriam sibi promit-
 terent sophista unus dixit au-
 dam christiano. Quid putas nunc
 facit faba filius. et ille. Sepul-
 chrum patris iuliano. Dum igitur
 ut in historia sancti basilii legitur
 et fulbrac carnocensis episcopus
 testatur cesaream capadociae uenisset
 sanctus basilius eadem occurrit et
 tres panes ordeaceos per munus
 ei misit. ac iulianus indignatus
 eos reape contempsit et pro pa-
 uibus fenum sibi misit dicens. Da-
 bulum irrationabilem animalium no-
 bis obtulisti reape quod misisti
 Respondit basilius. Nos quidem
 quod comedimus tibi et nihilum
 tu uero dedisti uobis uel bestias
 tuas uicis. Ad hec iulia-
 nus uacuis respondit. Cum plures sub-
 egero hanc urbem destrua et a-
 rabo ut ferifera magis quam ho-
 mifera noierim. De quena noc-
 te uidit basilius in ecclia beati
 marie in uisu multitudinem
 angelorum et in medio eorum quin-
 dam seiam stantem in throno
 et astantibus dicentem. Vocare

michi cito mercurium qui in
liam apostotam occidat. qui
me et filium meum superbe blas
phemat. Erat autem mercurius
miles quidam qui ab ipso iulia
no pro fide christi fuerat interfectus
et in eadem ecclesia fuerat sepultus.
Statimque sanctus mercurius cum
armis suis que ibi seruaban
tur affuit et missus ab ea in
prelium peruenit. Expositus
basilius ad locum ubi sanctus in
curius cum armis suis quiesce
bat iuit et monumentum su
um apertus nec corpus ibidem
repperit nec arma inuenit. Tunc
custodem quis arma aspor
tauit inquisiuit. Ille uero cum
iuramento affirmavit eadem
vespe ibidem fuisse ubi perpetuo
seruabantur. Iude igitur basilius
recedens et mane illuc redi
ens inuenit ibidem corpus eius
et arma eius et lanceam sang
uine cruentatam. Et ecce quidam
de exercitu rediens dicit. Cum
iulianus imperator in exercitu
moraretur ecce quidam miles
ignotus cum armis suis et lan
cea ueniens uigens calcari
bus equum audacia mente iu
lianum percussit et lanceam fortiter
vibrans ipsum ualide per medi
um perforauit et subito abce
dens nullus comparuit. Ipse uero
iulianus dum adhuc spira

ret sanguine suo ut dicitur in
scriptura hystoria manu im
pleuit et in aera precat dicens
Diast galilee iustia. Si ap
tibus uocabz miserabiliter expi
rauit. Ab omnibus autem suis
insepultus relinquitur et a per
lis exornatur et de conio suo re
gi perlarum substratorum effi
ciatur. *Secunda de tpe deuacionis*

Dato de festiuitatibus que oc
currunt infra
tempus quod per annum
continetur
sub tpe reco
lucionis et per annum sub tpe pe
nitentionis quod tempus repen
tat ecclesia a uacitate usque ad
septuagesimam. Sequitur uide
de festiuitatibus que eueniunt
infra tempus deuacionis quod ince
pit ab adam et durauit usque
ad moysen quod tempus repen
tat ecclesia a septuagesima usque ad
pascha. *De septuagesima: ...*

Septuagesima significat
tempus deuacionis. Hexagesi
ma tempus uindicionis. Quinquagesi
ma tempus remissionis
Quadragesima tempus penitencie
spiritualis. Inchoatur autem septu
agesima a dominica qua canita
tur: auertederunt me et canita
tur in sabbato post pascha
Instituta est autem septuagesi

summa propter tres rationes sicut in
 uenitur in summa iohannis be-
 lecti. Primo propter redemptionem
 quam sancti patres statuerunt
 ut propter uenerationem diei as-
 censionis in qua nostra uatura
 celos ascendit et super choros
 angelorum sublimata est ut
 tempus ipsa quinta dies solemp-
 nis et celebris haberet et in ea
 ieiunium non obseruaret quia in
 immutata etiam eque solempnis
 erat sicut prima feria. Unde et
 tunc solempnis processio fiebat
 ad reputandam processionem dis-
 cipulorum uel ipsorum angelorum
 Idcirco in vulgare puerbum
 versum est ut dies diuice dica-
 tur cognata dies iouis quia a-
 quiritur fuit eque solempnis. Sed
 quia festa sanctorum superuenit
 et celebrare tot festa erat qui-
 uerosum ideo solempnitas il-
 la cessauit. In redemptione ergo
 illorum dierum sancti patres unam
 ebdomadam quadragesime in
 abstinentia addiderunt et sep-
 tuagesimam uocauerunt eam
 Secunda ratio est propter significa-
 tionem quam per hoc tempus sig-
 nificat deuiatio exilium et rebu-
 latio totius humani generis ab
 adam usque ad finem mundi
 quod quidem exilium sub reuo-
 lutione septem dierum pagit
 et sub septem milibus annorum

induditur. **S**eptuaginta enim
 dies septuaginta centenas an-
 norum intelliguntur. Ab initio autem
 mundi usque ad ascensionem sep-
 tem milia annorum computantur.
 Et tunc uero quodquid tempus se-
 quitur usque ad finem mundi
 sub septimo millenario com-
 prehendum? an? minimum so-
 lus deus nouit. Nos igitur christus
 in sexta mundi etate ab hoc ex-
 ilio in spe eterne retributionis
 reddita innocencie stola per bap-
 tismum expuit. Sed consumma-
 to tempore nostri exilii utraq; stola
 uos perfecte decorabit. Hinc est
 quod in hoc tempore deuiationis et ex-
 ilii cantica leticie deponimus
 sed tamen in sabbato pasche unum
 alla cantamus? tamquam in spe
 eterne patrie gratulantes et
 stolam innocencie in sexta mu-
 di etate per christum recuperantes
 aut etiam tactus subiacet per quem
 significatur labor quem adhuc
 in impletionem mandatorum dei
 habere debemus. In sabbato autem
 pasche in quo ut dicitur
 est tractus septuagesima duo
 alla cantamus? quia completo
 huius mundi termino duplicem
 eterne glorie stolam consequemur.
Tercia ratio est propter
 representationem quam septuages-
 ima representat septuaginta
 annos quibus filii israel

sub captiuitate babilonica fu-
erunt. Et quēadmodū illi de-
posuerunt organa sua dicen-
tes. Quomō cantabim? can-
tā dñm rē. sic et nos can-
tica laudis deponim? Postea
uero data illis licentia redeūdi
a lxxo sexagesimo anno cepe-
runt letari et nos quoq; in
sabbato pasche alleluia can-
tam? eoz representando leti-
tiam. **S**z tū illi in apparatu
reditus et in colligendo sara-
nulas multū laborauerunt
et nos post allā tractum sta-
tū subiungim? qui laborē
significat. Sabbato autē q̄
septuagesima terminat? duo al-
leluia cantam? eoz plenam
leticiam p quā puenerunt ī
patriā figurantes. Hoc etiā
tempus captiuitatis et exilij
filioz israhel representat tē-
pus nre pegrinacōis. q; sicut
ip̄i sexagesimo anno s̄ libe-
ra sic et nos in sexta mūdi
etate. Et sicut adhuc in colli-
gendo sarranulas laboraue-
runt sic et nos etiā liban in
completionē mandatorū labo-
ramus. **S**z cū ad patriam p-
uentū fuerit labor om̄is ces-
sabit et gloria p̄fca erit et
duplex alleluia in corpore
et in aīa cantabim? In hoc
igitur tpe exilij etiā uisus

tribulacōib; pressa et fere in
baratro despacōis posita ab
alto trahens suspiria clamat
in officio et dicit. Curā dederit
me gemit? moras rē. Et ostē-
dit etiā multiplicē sui tribu-
lacionē quā habet et p mi-
seria contracta et pro duplia
pena inflata et pro culpa q̄
ad alios cōmissa. **S**z tamen
ne desper. pponitur ei in ewā-
gelio et in eplā triplex salu-
bre remediū et triplex premi-
um. Remediū est ut si ab
hys p̄fecte uol. liberari in ui-
ua anime sue laboret absā-
dendo uicia et p̄cā. Postea
in stadio p̄nās uite curat
p penitentiā opa. deū uirili-
ter in agone pugnet contra
omnia temptamēta dyabo-
li et si hoc fecerit triplex pre-
miū habebit. q; laboranti
dabitur denarius aureus h̄
uū et pugnanti corona. **Q**
a etiā septuagesima signifi-
cat tempus nre captiuitatis
pponitur nobis remediū per
qd̄ a captiuitate possum? li-
berari scilicet p cursum fugi-
endo p pugnam preliādo. per
denarium redimendo. **De sex**
Sexagesima in **agesima**
choatur in diuina in q̄
cantatur. Eruge et ciatū
in quarta feria post pascha

Iustitiam est autē ppter redēp
 tionem ppter significacionē
 et ppter representacionē **C**
 ppter redēpacionē. quoniam
 melchisedes papa et silvester
 statuerūt q̄ bis in sabbato
 comedatur ne ppter abstine
 nam quā homines sustinu
 erunt in sexta feria in qua
 omni tpe ieiunandū est natu
 ra debilitaretur. In redēpacio
 nē ergo sabbatorū illius tps
 unam septimanā quadrage
 sime addiderunt et sexagesi
 mā vocauerunt. **A**lia ratio
 est ppter significacionē quā
 sexagesima significat tempus
 viduitatis ecclie. et merorem
 illius p̄ absentia sponsi quā
 fructus sexagesimū debetur vi
 duitis. In consolacionē autem
 illius pro absentia sponsi q̄
 ad celū rapus est datus ecclie
 due ale. s. opm̄ sex misericor
 die exercitatio et decalogi im
 plectio. Unde sexagesima so
 nat series decem ut p̄ sex in
 telligantur sex opa misericor
 die. p̄ decem intelligatur decal
 ogus. **T**ercia ratio est ppter
 rep̄ntacionem. Nam sexage
 sima nō solum tempus vidu
 itatis ecclie significat. sed etiā
 misterium nr̄e redēp̄cionis rep̄
 sentat. Nam p̄ decem intelli
 gitur homo qui est decima

digna eo q̄ factus sit ut ru
 inam nouem ordinū repa
 ret ul' intelligatur p̄ decem
 eo q̄ constat ex quatuor hu
 morib' quantum ad corpus et
 habet tres potēcias in aīa
 s. memoriā intelligenciam
 et uoluntatē que facte sunt
 ut seruantur b̄ssime trinita
 ta ut in ip̄am fideliter creda
 m'. ip̄am feruenter diligam'
 et semp in memoriā teneam'
Sex intelliguntur sex m̄ste
 ria p̄ que homo decimus est re
 demptus que sunt. incarnatio
 natiuitas. passio. descensu' ad
 inferos. resurrectio. in celum
 ascensio. Et prenditur sexage
 sima usq̄ ad quartā feriam
 p̄ pascha in qua canitur
Venite b̄ndicti p̄s mei quia
 illi qui in opibus misericordie
 se exercent et decalogū implet
 audient illud. Venite bene
 dicti ut ip̄e x̄ps testat' ubi
 tunc sponse iamua ap̄iet' et
 impleri sponsi fructur. In
 epla ammonetur ut ad in
 star pauli tribulacionē de ab
 sentia sponsi patient' coleret
In euangelio ut sciacioni
 bonoz opm̄ semp insistat
 et que quasi desperans cla
 mauit. Circumdederunt me
 gemitus mortis x̄i. nūc q̄
 ad se rediens petit in officio

Quidam qui p
mā et
deu
e

in tribulationibus adiuan
et ab ipis eripi dicens. Ex
urge &c. Et ponit ibi tpler
exurge. Quidam enim sunt in
ecclesia qui aduersis premuntur
sed non deiciuntur. Quidam qui
nec premuntur nec deiciuntur.
Tamen qui aduersa non tole
rant periculum est ne ipsa ip
sos frangant. Clamat ergo
ecclesia ut exurgat quantum ad
primos ipsos confortando cum
dormire uideatur. ipsos non
eripiendos. Clamat ut exur
gat quantum ad secundos ipsos
conuertendo a quibus uideatur
faciem auersisse ipsos quodam
modo repellendo. Clamat ut
exurgat quantum ad tertios
ipsos in peccatis adiuvando &
Quinquagesima libando
Quinquagesima durat
a diuina qua cantat. esto in
et terminat in ipso die p
pasche. Instituta est autem
propter supplicationem propter signi
ficationem et propter reputa
tionem. **P**ropter supplicationem quoniam
cum debeamus quadraginta di
ebus ieiunare ad similitudinem
cristi et non sint ibi nisi triginta
sex dies ieiunabiles, quoniam in
diuinas diebus non ieiunamus
tamen propter letitiam et reueren
tiam resurrectionis tamen exemplo
cristi qui ipsa die resurrectio

nis bis comedit. s. quoniam iura
uit ad discipulos ianuis clau
sis et illi obauerunt propter pis
ces assi et fauam mellis. et uen
it cum discipulis euntibus
in emans secundum quosdam. Ideo
pro supplicatione diuinarum ad
diti sunt quatuor dies. Et
tertiis clara uidentes quod sicut
precebat ipse in ordine ita
precedere deberent sanctitate. **P**
duos iterum dies ante illos
quatuor abstinere et ieiunare
incipiunt et sic una septima
na addita est que et quinquagesima
uocatur. et hec papa
thelostormus ordinauit ut ait
ambrosius. **A**lia ratio est pro
significatione quoniam quinquagesima
significat tempus remissionis
i. penitentiae in qua
omnia remittuntur peccata. **Q**uinquagesima
enim annus erat
annus iubilaeus qui erat an
nus remissionis quoniam tunc de
bita dimittuntur serui libera
bantur et omnes ad suas posses
siones reuertebantur pro quod signi
ficabat quod pro penitentia de
bita peccatorum dimittuntur libera
tur omnes a seruitute demo
num et reuertuntur ad possessio
nes celestium mansionum. **T**er
tia ratio est propter reparationem
dum. Nam quinquagesima
non solum tempus remissionis

significat. s; etiam statū bā
 tudinis reputat. Nam i qu
 quagesimo anno serui libe
 ri efficiebant. In quinquagesi
 mo die a die agni imolati
 lex data est. In quinquagesimo
 autē die a pascha datus est
 spūs sc̄is. Et ideo hic uirne
 ris bāitudinē reputat ubi e
 ur libertas ad eadē uerita
 tis cognicio et caritas p̄fec
 to. **Q**uia aut sunt uerita que
 nobis p̄ponuntur in epistola
 et in ewangelio ad hoc q; o
 pa penitētie sunt p̄fecta s. ca
 ritas que p̄ponitur in eplā.
 memoria dñice passiois et
 fides que intelligitur p̄ illūia
 tionē ceā et hec ponuntur in
 ewangelio. Nam fides ip̄a o
 pa facit acceptabilia q; sine
 fide impossibile est placere de
 o. Memoria passionis ardu
 facilia. Vnde gregorius. Si
 passio xpi ad memoriā redu
 cit nichil est qd non equo a
 nimo collatur. Caritas facit
 esse continua q; sicut dicit
 gregorius. Amor dei nō potest
 ēe onosus. opatur enī mag
 na si est. si autem opari negli
 ge amor non est. Et sicut in
 principio ecāa quasi despons
 amauit. Curūderunt me
 x̄. Et postmodū ad se rediēs
 adiuuari petebat. Ideo hic iā

fiducia accepta et spe uenire
 p̄ter penitentiā orat et dicit
Esto michi in deū p̄tore x̄
 ubi quatuor petit. s; p̄tione
 firmamentū refugū et du
 ratum. Quis enī filij sui a
 sunt in grā aut sunt in cul
 pa aut in aduersis aut in
 p̄p̄is. Illis qui sunt in gracia
 petit firmamentū ut s. in ip̄
 sa grā confirmēt. Illis qui
 sunt in culpa petit ut deus e
 or sit refugium. Illis qui s̄
 in aduersis petit p̄tione
 ut in ip̄is tribulacōib; pro
 tegantur. Illis qui sunt in p̄
 pis petit ducatum ut s. in ip̄
 sis a deo innocenter ducantur
Terminat autem quinquāge
 sima ut dñm est in die pas
 che. q; penitētia ad nouitatē
 uite facit resurgere. In hoc e
 ciam tpe psalmus quinquā
 gesim⁹ salū miserē mei de⁹
 qui est psalm⁹ penitentię et
 remissionis plurimū frequē
Quadragesimā **Q**uadragesimā **Q**uadragesimā
 gesima aut incipit a
 dñica qua cantat. Inuocauit
 me x̄. Vbi ecāa que tot tri
 bulacōibus pressa clamaue
 rat. Curūderunt me x̄. et
 postmodū respirauiat inuo
 cando adiutorū dicens **E**sur
 ge. Et esto michi in deū p̄tore
 x̄. Nunc ostendit se ex

audita esse dicens. Inuoca-
uit me *xc*. Notandum autem
quod quadragesima continet quatuor
draginta duos dies. computa-
tis diebus dominicis ex quibus
dum sex dies dominicales subtrahun-
tur remanent triginta sex die-
es in abstinentia. qui sunt decima
totius anni. Annus enim
habet tricenos et lxxv dies
sex quorum triginta sex dies sunt
decima. *Sed* quatuor dies pre-
cedentes adduntur ut sacer-
numerus quadraginta dierum
impleatur quem saluator suo ie-
iunio consecrauit. **C**on-
stat autem in hoc numero quadra-
genario ieiunium observari
triplex ratio potest assignari.
Prima est augustinus. Quo-
nia matheus quadraginta
quatuor agones posuit. Ad hoc igitur
dominus suo quadragenario numero
ad nos descendit ut nos ad
eum numero quadragenario as-
cendamus. **A**liam assignat i-
dem dicens. Ad hoc ut habe-
amus quinquagenarium qua-
dragenario addendum est
denarius. quod ad hoc ut ueni-
amus ad beatam requiem oportet
nos toto tempore punitis uite labo-
rare. unde et dominus cum disci-
pulis quadraginta diebus
mansit et post decimam die-
m spiritum sanctum percipit.

Tertiam assignat magister
Ippolitus in summa de officio
dicens. Mundus in quatuor
partes pres et annus in quatuor
partes diuiditur et homo ex
quatuor complexionibus constat
constituitur et noua legem
que in quatuor euangelis con-
sistit et ueterem que in decem
mandatis transgressi sumus.
Oportet igitur ut denarius
per quaternarium multiplicet
et sic quadraginta faciamus.
mandata noue et ueteris legem
toto tempore uite huius impleamus.
Consistit quidem corpus nostrum
ut diximus ex quatuor elemen-
tis que et quatuor sedes
in nobis habent. *nam* ignis
in oculis. aer in lingua et au-
ribus aqua in genitalibus
et terra in manibus et ali-
is membris dominatur. In oculis
igitur curiositas. in lingua
et auribus scurrilitas in ge-
nitalibus voluptas in manibus
et aliis membris est crudelitas.
Hec quatuor confiteatur publi-
canus qui a longe stat. confi-
teatur luxuriam que fetida est
quod diceret. Non audeo appro-
quare domine ne in naribus tuis
feream. **Q**uod non audeat oculos
ad celum leuare confiteatur curi-
ositate. **Q**uod manu percipiat per-
tuis suum confiteatur crudelitas.

rem. **Q**ui dicit peccator esto in
 peccatori confitemur scilicet
 re. Nam scilicet consueverunt
 peccatores uocari uel potius lec-
 tatores. hoc ipse dicitur. **G**re-
 gorius quoque in diuina tres
 rationes ponit dicens. Cur in ab-
 stinentia quadragenarius nu-
 merus custoditur. nisi quia uir-
 tus decalogi per libros quatuor
 in sancto euangelio impletur. In
 hoc etiam mortali corpore ex
 quatuor elementis subsistit
 et per uoluptates eiusdem corporis
 preceptis diuina continetur. quia
 ergo per carnis desideria decalo-
 gi mandata contempsimus digni
 sumus ut eandem carnem quater
 decies affligamus. affligamus
 per quatuordecim dies usque ad pas-
 cha sex ebdomade. i. quadra-
 ginta duo dies ueniunt ex qui-
 bus dum sex dies diuina de absta-
 nentia subtrahuntur triginta
 sex de abstinentia remanent.
 Dum uero per tricenas sexa-
 ginta quatuor dies annus du-
 rat quasi anni uiri decimas
 deo damus. **H**ec gregorius. **Q**
 uare autem non obseruamus
 uerum ieiunium eo tempore quo et
 ieiunauit qui statim post
 baptismum illud inchoauit
 sed cum pascha illud potius
 commemoramus quod duplex ratio
 assignatur in summa de of-

ficio magistri iohannis belecti
Divina est ut si uolumus cum
 christo resurgere quia ipse pro nobis
 passus est et nos cum eo com-
 pari debemus. **S**ecunda ratio est
 ut per hoc filios israel imitemur
 qui primo eo tempore exierunt de
 egipto postea eo tempore exierunt
 de babilonia quod inde probatur
 quoniam tam isti quam illi statim quoniam
 egressi sunt celebrauerunt pas-
 cha. **S**ic et nos imitantes
 eos ieiunamus hoc tempore ut
 de egipto et babilonia. i. de huius
 mundo in terram hereditatis eter-
 ne ingredi mereamur. **T**er-
 tia est quoniam feruor libidinis
 in tempore ueris solet magis nos
 accendere. **U**t ergo nos refre-
 nemus corpus estum in hoc tem-
 pore maxime ieiunamus. **Q**ui-
 ra est quia statim post ieiunium
 debemus corpus domini accipere
 Sicut igitur filii israel pa-
 usque comederunt agnum se af-
 fligebant et comederunt agre-
 tes lactucas et amaras. **I**ta
 nos debemus per penitentiam
 prius affligi ut digni ualea-
 mus comedere agnum uite. **D**e
Terminis ieiunium quatuor tempore
 quatuor terminis a calixto patre in-
 uenta sunt. **S**unt autem hec
 ieiunia quater in anno scilicet
 dum quatuor tempora ipsius anni
 et huius est multiplex ratio

Divina est quoniam uer est tempus
calidum et humidum. **E**stas ca-
lida et siccata. **A**utumnus frigi-
dus et siccus. **H**yems frigida
et humida. **I**eunamus igitur
in uere ut uoxum humorum. i.
luxuriam in nobis temperem. **I**n
estate ut uoxum calorem idest a-
uariatam in nobis castigem.
In autumno ut castigem au-
ditatem supbie. **I**n hyeme ut
castigemus frigus infidelita-
tis et malicie. **S**ecunda ratio est
quod scilicet quater in anno
ieiunamus quoniam prima huius-
modi ieiunia sunt in marzo
i. in prima septimana quadra-
gesime ut in nobis marces-
cant uicia. **N**on enim omnino
possunt extinguuntur uel potius ut
nobis uacuum germina ori-
antur. **I**n estate sunt secunda
ut in septimana post pen-
thecosten. quod tunc uenit spiritus
sanctus. et nos debemus esse
feruentes in spiritu sancto. **I**n sep-
tembri sunt ante festum sanc-
ti michaelis tertia ieiunia. quod
nam fructus tunc colliguntur
et nos debemus deo reddere fruc-
tum bonorum operum. **I**n decembri
sunt quarta ieiunia. quoniam
tunc herbe moriuntur et nos
debemus moralificari mundo.
Tercia ratio est ut iudeos imi-
temur. **I**udei quidem quater

in anno ieiunabant. **A**n te pas-
cha ante penthecostem ante se-
uophegiam. i. ante fixationem ta-
bernaculi in septembri. et ante
encenia. i. dedicationem in decembri.
Quarta ratio est quod homo con-
stat ex quatuor elementis quoniam
tamen ad corpus et tribus potenti-
as. i. rationabili concupiscibili
et irascibili quantum ad animam.
Ut ergo hec moderentur in no-
bis quater in anno per tres
dies ieiunamus ut quatuor
referatur ad corpus ternarius
uero ad animam. **E**t hec rationes
sunt magistri iohannis beletii. **Q**ui-
ta ratio est quoniam ut dicit io-
hannes damascenus. **I**n uere
augmentatur sanguis. **I**n estate
colera. **I**n autumno mel-
lancolia. **I**n hyeme fleumata.
Ieunamus igitur in uere ut
in nobis debilitetur sanguis
concupiscencie et inepte leticie.
Sanguis enim est libidinosus
et letis. **I**n estate ut debi-
latur colera uacuidie et fall-
lacie. **C**olericus enim est natu-
raliter uacundus et uoluptuosus.
In autumno ut debilitetur
mellancolia cupiditatis et ci-
tacie. **M**ellancolicus enim na-
turaliter est cupidus et citis.
In hyeme ut debilitetur fleu-
ma ebrietudinis et pigritie.
Nam fleumaticus est naturaliter

ter ebies et piger. **Sexta** ratio est quoniam uer compactur aenestas igni, autumnis terre. Hyems aque. Ieiunam igitur in uere ut in nobis edometur aer elacōis et supbie. In estate ut in nobis edometur ignis cupiditatis et auaricie. In autumno ut edometur terra tenebrose ignorantie et frigiditatis. In hyeme ut edometur aqua iconstantie et leuitatis. **Septima** ratio est quoniam uer refertur ad puericiam, estas ad adolescentiam, autumnum ad maturitatem siue uirilem etatem, hyems ad senectutem. Ieiunam igitur in uere ut sumus pueri p innocenciam. In estate ut efficiamur iuuenes p constantiam. In autumno ut efficiamur maturi p modestiam. In hyeme ut efficiamur senes p prudentiam et honestam uitam. **Del** potius ut satisfaciamus quicquid p illas quatuor etates offendimus. **Octaua** ratio est magistri wilhelmi alassiodorensis. Ideo enim inquit in quatuor anni temporibus ieiunam? ut que in illis quatuor anni temporibus deliquimus emendemus et fimo p tres dies ut satisfaciamus in die quod deliquimus in mense, et fimo in fena quarta, quoniam tunc dominus a iuda traditus fuit. In

terra quoniam tunc dominus crucifixus fuit. In sabbato quoniam tunc in sepulchro iacuit, et quia tres dies erant apostoli de uere domini

Ignacius **D**ilogus **C**ui dicitur quoniam igne pacis? uigilans diuini amoris.

Ignacius fuit **D**iscipulus **S**ancti **I**ohannis et episcopus antiochenus. **H**ic epistolam ad beatam uirginem direxisset legitur in hec uerba **C**ristifere matre seruus ignacius, me neophytum iohannisque tui discipulum confortare et consolari debueras. **D**e ihesu enim tuo precepi mira dicta et stupefactus sum ex audita a te autem que ei fuisti semper familiariter coniuncta et secretorum eius conscia desidero ex animo fieri certior ex auditis. **D**aleas et neophytus qui mecum sunt ex te pro te et in te confortentur. **B**eata autem uirgo dei genitrix maria in hec sibi uerba respondit **I**gnacio dilecto condiscipulo humilis ancilla ihesu christi. **D**e ihesu que a iohanne audisti et didisti uera scilicet **N**ulla credas et illis inheredas et christianitatis nomen firmiter teneas et mores et uitam uoto conformes. **V**eniam autem una cum iohanne te et qui tecum sunt uisuri. **S**ca et uirili

ter age in fide. nec te cōmo
ueat psecuatiōis austeritas s̄
ualeat et exulcet spūs tuus
in deo salutarī meo. **C**ante
autē auctoritatis beātis igna
cius extitit q̄ etiā dyonisi
bē pauli apli discipulus q̄
fuit in philosophia tam sū
mus et in diuina sc̄ia tam p
fectus. uerbū beati ignacii
ad confirmatiōē dictorū suorū
q̄ p auctoritate adduxit. Cū
enī ut ip̄e in libro de diuinis
nōibus attestat quidā no
mē amoris in diuinis repre
henderēt. dicētes in diuinis
ē nou tam nomē amoris q̄
dilcōnis. Volens ostendē hoc
nomine amoris p om̄ia esse
utendū in diuinis ait. **S**crib̄
autē diuinus ignacius. Amor
meus crucifixus est. **L**egitur
autē in hystoria tripata q̄ ig
naciū audiuit angelos can
tantes antiphonas sup mon
tē quemdā. et exinde consti
tuit antiphonas cantari in
eccl̄ia et psalmos sc̄dm anti
phonas intouari. **C**ū igitur
pro pace eccl̄e beātis ignacius
dū dūm exorasset non suum
s̄ infirmorū piculum metu
ens traiano ip̄atori qui cepit
anno dūi centesimo de uictoria
redempti et xp̄iani om̄ib̄
mortē minanti occurrit. et li

bere se ēē cristianū asseruit.
Quē traianus ferro uinctū
dētē militibus tradidit et ro
mā adduci precepit. minans
eidem q̄ ibidem bestiis tradē
tur deuorādus. Cum ergo ro
mā duceret ad omnes eccl̄as
epistolas destinaret eos in
xp̄i confirmabat fide. **I**ur̄ q̄
vnā scripsit ad romanā eccl̄e
siam. sicut legit̄ in hystorijs
eccl̄asticis rogans ne suū m̄
tyrū impedirent. **U**bi sic di
cit. **A** hinc usq̄ romanā cū best
is terra mariq̄ depugno die
a nocte cōneris et colligatus
decē leopdis militib̄ ducor ad
custodiā datus qui ex bñficijs
uris seniores sunt. s̄ ego eorū
nequicijs magis erudior. **Q**
salutares bestie que ip̄ant
michi. q̄ ueniunt. q̄ emittē
tur. q̄ eis licebit frui carnib̄
meis. **I**uuuabo eas ad deuo
ratiōē meā et deprecabor ne
forte ut in nōnullis fecerunt
timeant contingē corp̄ meū.
Quoniam et si auctabunt.
ego uim faciam ego me inge
ram. **D**ate queso uicām ego
nou qd michi expediat. **I**gnē
crucis bestie et dispōnes of
fū. disceptationes om̄i mēbro
rum et totius corp̄is et oīa
pene in me vnū supplicia dy
abolū ante quesita cōsentur

dū modo ih̄m cristum mēar
 adipisa. Cum ergo romā ue
 nisset et ante tianum adduc
 tus fuisset dixit ei traianus:
 Ignara aut anthiochia rebella
 re facis et gentē meam ad cō
 nantatē conuicias. Cui ignaci
 us. Vana et te posseu conuer
 te et semp obtinere posses for
 nissimū principatū. Cui traia
 nus. Sacrifica dijs nr̄is et la
 ceratū oīm princeps eris. Cui
 ignacius. Nec dijs tuis sacri
 ficabo nec dignitatē tuam af
 fecto. de me q̄quit uis facere
 poteris. sed nullaten⁹ me mu
 tabis. Traianus dixit. Plum
 bans scapulas eius cōaudi
 te et unguis latera lauiate
 et duris lapidibz vuluā eius
 confricite. Cūq; hec om̄ia in
 eū fecissent et ipse imobilis
 pmaneret dixit traianus. Car
 bones viuos afferte et ipsum
 sup eos nudis pedibz ambu
 lare facite. Cui ignacius. Nec
 ignis ardens nec aqua bul
 liens poterit in me xp̄i ih̄i
 extinguē caritatē. Cui traia
 nus. Maleficia sunt hec q̄
 tāta pacens nō consentis. Cui
 ignacius. Nos xp̄iani non
 solū maleficia nō sum⁹ sed e
 nam in lege nr̄a maleficos
 phibem⁹ viuere. Sed uos
 maleficia estis qui ydola adōa

as. Traianus dixit. Dorsum
 eius unguis lauiate et sale
 plagas eius pfundite. Cui ig
 naci⁹. Non sūt condigne
 passionēs hui⁹ t̄pis ad futu
 ram gloriā que reuelabit⁹
 in nobis. Traianus dixit. Nū
 nunc eū collite. vinculis fer
 reis alligate. in cypro ī pmo
 carceris eū redudite sine cibo
 et potu eū esse pmittite et p̄
 tridui⁹ deuorandū bestijs da
 te. Tertia igitur die ip̄ator
 et senatus om̄isq; pplius con
 uenerūt ut uiderent ep̄m ā
 thiochenū qui cū bestijs pug
 nat⁹ erat dixitq; traianus
 Quā ignara contumax et
 supbus est ip̄m alligate et
 duos leones ad ip̄m larate
 ut nec ullas reliquias reli
 quāt ex eo. Tunc sc̄is igna
 cius dixit ad pplm qui asta
 bat. Viri romani qui hoc
 certamē aspiciatis non sine
 mercede laboram⁹ q̄ nō p̄
 prauidatē sed p̄pter pietatem
 hec p̄ator. Deinde cepit dice
 sicut legitur in hystoria ecclē
 siastica. frumentū aishi sum
 bestiarū molar dentib⁹ ut p̄
 panis mūdus efficiat. Hec
 audiens ip̄ator dixit. Grā
 dis colācia xp̄ianoz. quis
 grecoz tanta colaret p̄ deosuo
 Rūdit ignacius. Non hec

mea uirtute. sed xpi adiutorio
tolerari. Tunc scis ignacius
cepit leones puocare ut ad se
deuorandu accurreret. Accurre
tes igitur duo sem leones ip
su tñimodo profocauerunt.
carne tamen eius nullatenus
tingerunt. Traianus autem
hoc uidens ai nimia amira
coe discessit precipiens ut no
phiberet si quis uellet tollere
corpus eius. Quapp xpia
ni corpus eius auerunt et
ipm honorifice sepelierunt
Cum autē traianus qualda
hras accepisset in quibz xpia
nos quos ipator occidi iusse
rat plurimū comendabat. do
luit de hys que ignacio itule
rat et precepit ut nullus cri
stianus inquireretur. Si quis ta
mē inaderet puniret. **C**legit
aut q bñs ignacius int cot
cormetoy gra nūq ab inuo
cacione nois ihesu cristi cessa
bat. que cum corcores inquerer
tur hoc nome corcoris repli
caret ait. Hoc nome cordi me
o inscriptum habeo et ideo ab
eius inuocacione cessare no ua
leo. Post mortē igitur eius
illi qui audierat volentes h
curiosius expiri. cor eius a
corpore auulserunt. et illud
scindetes per mediū totum
cor inscriptū hoc noie ihesus

crisus hrs aureis inuenerunt
vñ ex hoc plurimi crediderunt
De hoc sancto dicit Bernardus
sup psalmū qui hñcat. Mag
nus ille ignacius auditor
discipuli que diligebat ihesu
martyr et ipse cuius preciosis
reliquis nra est ditata pau
ptas. maria quidem in plu
ribz qd ad eam scripsit epil
colis xpiferam salutat. Egre
gius plane titulus dignita
tis et comendacio honoris i
menit. **Hystoria de purificacione**

bñe marie uirginis
Purificacio bñe vir
ginis marie qua
dragesima die po
natiuitatem dñi facta ē. So
lebat autē illud festū tribus
uobus appellari. s. purifica
cio ppapanti et caudelaria.
Purificacio autem dicitur
ex eo q quadragesima diea
natiuitate dñi bñe uirgo ad
templū uenit ut scdm legis
consuetudinē mundaret ai
tū sub illa lege non teneret
Precepat autē lex leuitici du
odecimo q mulier que suscep
to semine filiū peperisset immū
da eēt septem diebus. Immū
da s. a consortio hoim et ab
ingressu templi. s. completis
septem diebus mūda quide
efficiebat quo ad consortiū

hoiū sed adhuc usq; ad tricesi-
mū tertū diem quo ad ingres-
sum templi inuunda erat. Tādē
cōpletis quadraginta diebus
quadagesimo die templū in-
trabat et puerū cum muneri-
bus offerebat. Si uero femi-
nā pepisset duplicabant dies
et quo ad cōsorcū hoīū et q̄
ad ingressū templi. **Quare**
aut̄ dñs precepit ut quadage-
sima die puer in templū offe-
retur t̄plex p̄t esse ratio. **Qua**
ut p̄ hoc intelligat q̄ sicut pu-
er quadagesima die in ma-
t̄re tēplū induat sic quadra-
gesimā die a concep̄tione ut sepi-
us aīa in corpus tamq̄ in suum
templū infunditur sicut dicitur
in hystoria scolastica hie-
rophilia dicant q̄ in quadragi-
ta sex diebus corpus pficiat̄
tur. **Sed** ut sicut anima
quadagesima die corpori infu-
sa ab ip̄o corpore maculatur
sic quadagesima die tēplū
ingrediens p̄ ostias ab ipsa
macula ampli⁹ expietur. **Ter-**
tia ut p̄ hoc deat̄ intelligi q̄
illi in templū celeste merent̄
ingredi qui decem p̄cepta cum
fide quatuor ewāgelioꝝ uolu-
erit obseruare. In p̄tente uerō
fēnam duplicant̄ dies quo
ad templi ingressiōē sicut du-
plicant̄ quo ad corporis forma-

tiōē. Nam et sicut in q̄dra-
ginta dieb; corpus masculi
organizat̄ et pficit̄ et in q̄dra-
gesimo aīa infundit̄ ut sepi-
us sic corpus femine in octo-
ginta pficitur. et in octogesi-
mo aīa inspiratur ut sepius.
Quare aut̄ in duplo tardi-
us corpus feīne pficitur in
utero q̄ corpus uiri et ei aīa
infundit̄ om̄issis roib; na-
turalibus t̄plex ratio affig-
ri p̄t. **Prima** quā arctus et
sup̄turus eāt carnē in serū vi-
ali et ideo ut ip̄m serū hono-
raret et ampliorē sibi grām
faceret uoluit ut acūs for-
maret̄ et mater acūs mū-
daret̄. **Sed** ut quomā mul-
ier plus peccauit q̄ uir sicut
erūpne eius ab erūpnis uiri
duplicate sūt exterius in mū-
do sic et duplicate debuerunt
interius in ut̄o. **Tertia** ut p̄
hoc deat̄ intelligi q̄ mulier q̄
dāmodo plus fatigauit deum
q̄ uir ex eo q̄ plus deliquit
Deus eū quodāmodo in u-
n̄is prauis opib; fatigat̄.
Vnde ip̄e dicit ysaye xliij:
Seruire me feasti in p̄cis
tuis. Et ysaye primo. Laboꝝ
in sustinens. **Quā** igit̄ uir-
go huic legi purificatiōis n̄
tenebat̄ q̄ non pepit suscep-
to seie. sed mistico sp̄uam̄e

Dū moyses addidit suscepto
semine cū tamen nōcē nō eāc
quantū ad alias mulieres q̄
omnes suscepto seie pariūt. **S**z
ideo addidit ut dicit bernardus
qz tunc in irēm dñi blaste
miā urogare. **V**oluit tū in
hoc subdere se legi ppter q̄tuor
rōnes. **P**rima ratio est ut ex
emplū hūilitatis daret. **V**nde
dicit h̄s bernardus. **D**e b̄a
virgo nō habes cām nec tibi
opus ē purificacōe sicut nec
filio opus eāc circūcisione. et
tō int̄ mulieres tamq̄ vna
illariū nam et filius tuus sic
est in medio pedū. **H**ec aut̄
hūilitas nō solum fuit ex p
te mris sed eam ex pte filij
qz filij in hoc se uoluit subde
legi. **N**am ī natiuitate se ha
buit ut paup homo. **I**n circū
cisione ut paup et p̄cōr hō
Sz hodie ut paup et peccatōr
et seruus homo. **U**t paup ī
eo qz oblaconē paupm ele
git. **U**t p̄cōr q̄ntum ad simi
tudine in eo qz ip̄e cum m̄re
uoluit expiari. **U**t seruus ī
eo qz uoluit redimi. **S**ic ea
am postmodū uoluit bap
tizari non ppter culpā pur
gandā sed ppter hūilitatem
suā maximam nobis osten
dendam. **N**am oīa remedia
cont̄ originale p̄c̄m istitu

ta cūctus in se assumē volu
it non qz aliquatenū indige
ret. **S**z ut hūilitatem suā max
imā nobis ostēderet. et ut il
la remedia p tpe suo bona
fuisse mōstraret. **Q**uicqz em̄
remedia cont̄ ipsum origina
le p̄c̄m p processū t̄pis insta
tuta sunt. quoz tria scdm qz
hugo de scō victore dicit in le
ge nature instaurata sunt. s. ob
laciones decimaciones et sacri
ficioz imolaciones. p que max
ime opus n̄re redemptōis exp̄
mebatur. **N**ā modus redime
di exprimebat̄ p oblaconē.
ip̄m precū p sacrificiū in quo
erat sanguis effusio. ip̄m re
demptū per decimaciones. qz
homo significat̄ p decimati
dragmā. **P**rimū igitur re
mediū fuit oblatio. vñ caym
obtulit deo munia de frugib̄
et abel de gregib̄. **S**cdm fū
it decimacio. vnde et abrahā
melchisedech sac̄dca decimas
obtulit. **N**am scdm augusti
nū decimatur qd̄ auabat. **T**er
ciū fuit sacrificioz imolacio.
Ip̄a enim sacrificia scdm qz di
cit gregorius erant cont̄ origi
uale p̄c̄m. **T**amen qz exige
batur ut ad minus alē parē
tū fidelis eſset et quia aliqui
vtriqz infideles esse poterāt id
aduenit quartū remediū sc̄

licet artificialio. que siue pare-
 res fideles siue infideles eent
 valebat. S; q; illud remediū
 nō poterat conuenire nisi solis
 marib; ut ianuā padisi pote-
 rar apire. Ideo succellit ei qui
 n̄. baptisim⁹ qui est cōis om̄i-
 bus et qui ianuā padisi apit
Cumū igitur remediū
 cōstitus assūpsit uidetur. qm̄
 dñs a p̄nibus in templo est
 oblatus. Sēdm̄ remediū q;
 t̄modo assūpsit quādo qua-
 draginta diebus et noctibus
 ieiunauit. q; em̄ non hēbat
 unde solueret decimas rerū
 salte obtulit decimas dieū
 Tercū assūpsit quando mar-
 eius par turturū aut duos
 pullos colubarum p̄ eo obtu-
 lit ut inde sacrificiū fieret.
 Quartū quando se artificiali p̄-
 tulit. Quintū qm̄ a iohanne
 baptisima suscepit. **S**c̄da rācō
 est ut legē impleret. Non em̄
 ueniat dñs soluere legē sed ad
 implere. Nam si in hoc legē
 soluisset potuissent se iudei
 excusare et dicere. Quoniā
 doctrinā tuam nō recepim⁹
 ex eo q; distilis es p̄ribus nec
 legis tradicōes obseruas. **T**ri-
 pla autē legi hodie se xp̄us
 et uirgo subicit. Primo legi
 purificacōis in significacōne
 v̄n̄is ut postq; om̄ia bene se

cerim⁹ dicant⁹ serui t̄tiles su-
 mus. Sēdo legi redempcōis ad
 exemplū hūilitatis. Tercio le-
 gi oblatōis ad exemplū pau-
 peratis. **T**ercia rācō est ut le-
 gem purificacōis t̄minaret.
 Sicut em̄ adueniente luce ces-
 sat tenebra. et adueniente sole
 recedit umbra sic et aduenien-
 te purificacōne uera cessauit
 purificacō typica. **I**bi em̄ ad-
 uenit v̄a purificacō n̄ra idest
 cristus qui actiue dicit purifi-
 cacō ex eo q; nos p̄ fidem pi-
 ficat sicut dicitur in actibus
 fide purificās corda eorū. **H**ic
 est q; de cetero nec p̄res tenen-
 tur ad solucōne nec matres
 ad purificacōne ul' templi in-
 gressōne. nec filij ad illam re-
 dempcōne. **Q**uarta rācō ē
 ut nos purgandos instrueret
 Quinq; autem moīs sic purga-
 cō ab infamia sēdm̄ quos et
 nos purificari debem⁹. s. iura-
 mēto qd' significat p̄cā abre-
 uitiacōne. Aqua. que signi-
 ficat baptisimalē ablucōne
 Igne. qui significat sp̄ialis
 gr̄e infusione. Testibus q; de-
 signat opm̄ multitudinem.
 Bello qd' designat temptacō-
 ne. Veniens autē b̄ra uirgo
 ad templū filium suū obtulit
 et eū quinq; actis redemit
Notandū em̄ q; quedam pu-

primogenita redimebantur sicut p
primogenita undecim tribuum
que redimebantur quicquid cyclis
quidam non redimebantur sicut
primogenita leuitarum que nunquam
redimebantur. sed cum ad ad
ultam etatem pueniebant semper
in templo domino seruiebant. Et
sicut primogenita mundorum anima
lumi que iterum non redimebantur.
sed domino offeriebantur. quedam
commutabantur ut primogeniti
cum alium. quedam occidebantur ut
primogeniti carnis. Cum igitur
christus fuit de tribu iuda que fuit
vna de undecim tribuum patet quod
debit redimi. Obtaulerunt
etiam pro eo domino par turturum
aut duos pullos colubarum
Hec enim erat oblatio pauperum.
sed agnus oblatio diuitem
Non dixit pullos turturum si
aut duos pullos colubarum
semper quod pullos colubarum semper
inueniuntur. Nec dixit par
colubarum sicut par turturum
quod columba est avis libidiosa
et ideo christus in sacrificio suo
noluit ipsam offerri. Est autem
turtur avis pudica. Sed non
ne beata uirgo paulo ante a
magis multa pondera auri re
cepit. Videtur ergo quod beata uirgo
poterat emere unum agnum. Sed sci
endum quod sine dubio secundum bernardum
magis magna auri po

dera obtulerunt quod non est ueris
mille quod tales reges tali puero
vilia munera obtulisset. Sed
tamen beata uirgo ut aliquibus
placet illud sibi non retinuit
sed statim pauperibus erogauit.
Vel forte peregrinandi in egypto
pro septem annis iminenti pro
inde reseruauit. Vel forte non
in magna quantitate talia ob
tulerunt. cum hec in iustitiam
significationem offerrent. Po
nit autem expositor tres oblati
ones de domino factas. Prima facta
est de ipso. Secunda ab ipso de auri
bus. Tercia fecit ipse in auro
pro omnibus. Prima ostendit
eius humilitatem. quia dominus
legis se legi subiecit. Secunda pau
perem quia pauperum oblatio
nem elegit. Tercia caritatem quia
se pro peccatoribus tradidit
Honestates turturis hys habe
tur uisibus. Alca petit turtur
cantando genuit. ueniens uer
nascit. et caste uiuit. solusque
moratur. Pullos nocte fouet
mordaciumque fugit. Honestates
vero columbe hys uersibus no
tant. Grana legit. uolitat so
ciata. cadauera uitat. felle ca
ret. plangit locumque per oscula ca
git. Petra dat hinc undam fu
git hostem flume uisum. Fal
tro non ledit. geminos pullos be
ne nutrit. Sed dicitur hoc

festi ypapanti qd idem est q
 putatio ex eo q xp̄us in tem
 plo est putatus. Vel ypapanti
 idem est q obuiaao. q syme
 on et anna obuiauerūt dño
 cū offerretur in templū. Et di
 cit̄ ab ypo qd est ue et anti
 quod est cont̄. Tunc autē ac
 cepit eū symeon in ulnas su
 as. Et notandū q triplex o
 buiaao sine exinaniao hodi
 e de saluatore nro facta est.
 Prima est exinaniao uitatis
 ille enī qui est uitas que om
 nian hominē p seipsum qui
 ē uita. in seipm qui est uita
 duat hominē. ab alijs hodie
 se dua pmissit. Cū induceret
 puerū inquit ijm x̄o. Secū
 da est exinaniao boitatis qm
 ille qui solus sc̄is et bonus ē
 tamq̄ unmundus uoluit cū
 nre expian. Tercia est exina
 niao maieſtatis. qm ille qui
 est portans oīa uerbo utatis
 sue hodie in uinis senis se req
 ui et portari pmissit. qui tamē
 portabat portante. scdm illud
 Deuer puerū portabat puer
 autē senem regebat. Tūc autē
 symeon bñdixit ei dicens. Nūc
 dimittis serū tuum domine se
 cundū uerbum tuū in pace x̄o
 Et appellat eū symeon tribus
 noibus s. salutare lūmē et glo
 riā plebis israhel. Raao autē

huius triphas nois potest q
 duplicat sumi. Primo pe
 nes uram iustificationē ut
 dicatur salutare. ex eo q sal
 uū pplm suum facit a peccis
 eoz. Iūmē dando grām. Glo
 riam plebis sue israhel dando
 glām eternam. Sed pene
 uram regnacionē. Nam pu
 mo puer exorizat et bapa
 zatur quo ad primū et sic a
 peccō mundatur. Sed accensa
 candela ei datur quo ad scdm
 Tertio ad altare offertur quo
 ad terciū. Tertio penes hodi
 ernā pcellionem. Nam pmo
 candele benediciunt et exori
 zant. Sed accendunt et ima
 nus fidelū dantur. tertio eccle
 siam cū canticis ingrediuntur.
 Quarto penes triphā hu
 ius festi denoiacone. Nam di
 citur purificacio quo ad pur
 gacionē culpe. ppter qd dicit̄
 salutare. dicitur candelaria
 quo ad illuacionem gracie
 ppter qd dicit̄ lumen. Dicit̄
 etiā ypapanti quo ad colla
 que glorie. ppter qd dicit̄ glo
 ria plebis tue israhel. Tunc ei
 occurrem⁹ obuiam xp̄o in ae
 ra. Vel p̄t dia q cristus lau
 datur in hoc cantico ut pax ut
 salus ut lux ut gloria. Pax ē
 quia mediator. salus. qz redēp
 tor. lux. qz doctor. gloria quia

remittendo culpā qz
 ilis uisitat
 saluare

Tertio dicitur hoc
festum candelaria ex eo quod cande-
le accense in manibus portantur.
Quare autem etiam hoc ordina-
uunt ut scilicet in hac die cande-
le accense portantur in manibus
possunt assignari quatuor ra-
ones. Primo propter remouendam
erroneam consuetudinem. Romani
enim olim in kalendis februa-
rii ad honorem februe matris
marris qui erat deus belli ur-
bem in quinto anno cum ceteris
et facibus tota nocte lustra-
bant ut filius suus eis de ini-
urias victoriam concederet. cum
matrem tam sollempniter hono-
rabant et illud spatium diceba-
tur lustrum. Romani etiam in fe-
bruario sacrificabant februo. id est
plutoni et ceteris diis infer-
nalibus et hoc per animabus
antecessorum suorum ut ideo propiti-
arentur eorum et eis sollempniter
hostias offerebant et tota nocte
eorum laudibus insistentes cum
ceteris accensis et facibus vigi-
labant. Et quoniam difficile est
consuetam relinquere christianam de-
gentibus conuersi ad fidem dif-
ficile potant relinquere huius-
modi consuetudinem paganorum.
Ideo sergius imperator hanc consuetu-
dinem in melius prouocauit
ut scilicet christianam ad honorem maris
domini omnium anno in hac die to-

rum mundum cum accensis et be-
nedictis ceteris illustrarent ut
hec quidem sollempnitas staret
et alia intentione fieret. Sed pro-
pter ostendam virginis puri-
tatem. Nam aliqui audientes vir-
ginem purificatam possent acci-
dere ipsam purificatione indigni
ille. Ut ergo ostendat quod tota
fuit purissima et splendida. Ideo
ordinauit etiam ut lutosos
ceteros banniret. ac si ipso
facto dicitur etiam. Virgo hanc
purificatione non indiget sed
tota rutilas tota splendes. De
enim purificatione non indige-
bat et que suscepto semine non
concepit et in matris utero
perfectissime mundata et sanctifi-
cata erat. Ideo autem fuit in matris
utero et in aduentu ipsa sancti-
ficata et mundata quod non
solum aliquid inclinatum ad pe-
ccatum penitus in ea non reman-
sit. sed etiam uirtus sanctitatis
et castitatis eius usque ad ali-
os extendebatur. et transhunde-
batur. ita quod in alijs omnes mo-
tus carnis concupiscentie ex-
tinguebat. Unde dicitur uideri
quod cum uana pulcherrima fuit
a nullo tamen uincit potuit quod
cupula. et est ratio quod uirtus sue
castitatis omnes aspicientes quod
penetrabat et omnem in eis con-
cupiscentiam expellebat. Unde

compat' cedro. qz sicut cedrus
 pedre suo serpentes inficit. ita
 satisfactio eius in alijs iradia
 bat et omis motus in carne
 qz serpentes occidebat. **Compa**
ar' eadē myrrē qz sicut myr
ra inficit vermes sic eues
litas concupiscēas carna
les. Et hanc prerogatiuā ha
bit pie cetis satisfactis in vto
lignibus. quia eaz litas et
castitas ita in alios nō tūl
fundebatur nec concupiscēa
as carnales in alijs extingue
bat. Deus autem castitatis
virginis eadē impudicor' cor
da medullitus penetrabat
et ea quo ad ipam prius
castra reddebat. Tercio ppter
representandā hodiernā pcel
sionē. Nam maria et ioseph
symeon et anna hodie uenā
blem pcellionē fecerūt et pu
erū ihū in templo presenta
uerūt. Sic et nos pcellionē
facim' et cereū accensum per
quē significatur ihesus ī ma
nibus baulam' et usqz in ec
clesiam deferim'. Tria enim
sūt in cereo scilicet. cera lignus et ig
nis. et p her tria significatur
tria que fuerunt in cristo. Nā
cera signat carnē cristi que nā
ta est de virgine sine corrupta
one sicut apes cerā gignūt sū
alterius cōmixtione. Lignus

in cera latens. signat animam
 in carne candidissima laten
 tem. Ignis uero siue lumen
 signat deitatem. qz deus noster
 ignis cōlumeus est. **Dū quidā**
omittens tū de ligno sic ait.
Hanc in honore pie candelam
porto mare. Accipe p cerā car
uē de uirgine uerā. Per urū
lumē maiestatisqz caumen.
Quarto ppter urām instruc
tiōnē. In hoc enī instrumēto qz
si volum' eē purificati aū de
um et mūdi tria in nobis ha
bere debemus scilicet fidem ueram.
actiōnē bonam et intenciōnē
urām. Nam candela ī manib'
accensa est fides cū opaciōne
bona. Et sicut candela siue lu
mine diu' eē mortua. et lumē
p se siue candela nō lucet sed
mortuū esse uidetur. sic et opa
ciō siue fide et fides siue bono
ope mortua eē diat. Ignis
autē incus in cera occultus ē
intenciō urā. Unde gregorius
Sic sit opus in publico ut cū
intenciō maneat in occulto:
Quedā matrona nobilis ad
bcām uirgineū maximā ha
buit deuotiōnē. her quandā ca
pellam iuxta domū suam cō
struxat. et prium capellanū
habens omī die de beata vir
gine nullam audire volebat
Appinquire aut festo purifica

cois beate marie sacerdos ob
quodam suū negociū longius
secessit et dñā illa die nullā
habere nō potuit. Et alibi le
gitur q̄ omnia que habere po
terat etiā uestimēta p̄ hono
re uirginis dabat. Unde qua
damidē dedit et ad nullā
illa die manere oportebat. **D**
quo cū plurimū doleret ecclē
siam irauit et ante altare
hē uirginis se p̄stravit. Tunc
subito in excessu mentis fr̄i
videbatur sibi se in quadā etiā
pulcherrima et spaciōsa collo
cata esse. Et respiciēs uidit tur
bā maximā uirginū in ecclē
siā uenientem. q̄s quedam v̄
go pulcherrima dyademate cō
nata prebat. Cūq; omnes p̄
ordinē consedisent. ecce alia
turba iuuenū qui et ipi iuxta
ordinē illarū consedisent. Et ec
ce quidā maximā cereoy facē
deferens. cereū primo uirgini
que cetas ibat dedit. et postea
alijs uirginibus et iuuenibus cō
buit. deinde ad matronā illā
uenit et cereū obtulit. quē illa
libentē accepit. Tunc p̄ chorū
respiciēs uidit duos cerofera
rios subdyaconē et dyaconē
et sacerdotē sacris indutos ves
tibus ad altare p̄cedentes cū
q̄ nullarum solēpnia celebra
re uolētes. Videbat autē sibi

q̄ acoliti essent laurencius et
vincencius. dyaconus et sub
dyaconus duo angeli. sacer
dos autē cristus. facta autē
confessione duo pulcherrimi iu
uenes in mediū chorū ierant
et officiū misse alta uoce et de
uocissime ieperunt. et cetera q̄
in choro erant p̄sequebantur.
Cum autē ad oblationē uenit
fuit regina uirginum et ce
tere uirgines cū alijs qui erant
in choro cereos suos sacerdoti
ut mons ē flexis genib; obtu
lerunt. Cum at sacerdos illā
matronā expectaret ut sibi ce
reū suū offerret et illa ne
uollet misit ad eā regina uir
ginū p̄ nunciū q̄ rusticitate
faceret q̄ sacerdotē tantū face
ret expectare. Illa autē ei respō
dit q̄ sacerdos in missa sua p̄
cederet q̄ cereū suū sibi non
offerret. Tunc itē regina ali
um nunciū misit cui silicet
rūdit q̄ cereū sibi datū peni
tus nulli daret. s; illū ex deu
otione teneret. Regina autē uir
ginū nuncio precepit dicens
Vade et uim eam roga ut ce
reū offerat. si uero ipm̄ de ma
nibus eius uolentē auferas
Cumq; nūcius misisset et illa
rogantē audire recusaret dixit
se in mandatis hē ut ipm̄ ab
ea uolentē auferret. Tunc ille

Tre n̄ poss; sū
missa eā
illa
die

Ante

cū magna uolentia ceruicem cepit et ip̄m auferre conabatur. Illa autē fortius tenebat et se uirilit̄ defendebat. Cumq; longa fieret altitudo et hinc inde ceruus uolentia traheretur subito fractus est et medietas in manu uicij et alia medietas in manu ip̄ius domine remansit. Ad hanc igitur uelociter fractio illa subito ad se rediit et se iuxta altare ubi se posuerat inueniens ceruicem fractam in manu sua reperit de quo ualde admirans immensas gr̄as beate uirginis reddidit que eam sine ulla illa die eam remane non prius sed tali officio intesse fecit. Illa autē ceruicem diligenter reposita et p̄ maximis reliquijs reseruauit. Sed et om̄s q̄ tangunt de eo a quacūq; detineant infirmitate prius liberant. **Q**uedam alia matrona dum esset grauida quadam nocte in somnis uidit se portare quoddam uexillum quod colore sanguineo erat tinctum. Cuius glans autē continuo sensum amisit. quā dyabolus a deo ludificabat ut uideret sibi quā xp̄ianam fidē quam hactenus habuerat inter manus habere et inde continuo exiret. Que cū nullatenus curari pos-

set in quadam ecclesia b̄te uirginis in festo purificationis pernoctauit et integrā sanitate

Blasius. **P**rologus. **R**ecipit quasi blaudus uel blasius q̄ belasius a bela qd̄ ē h̄icus et h̄or puulus. Blaudus p̄ sermonū dulcedinem habitus p̄ h̄icum uirtutum puulus p̄ h̄ilitatem mor-

Blasius. **D**e s̄o blasio. **C**ū om̄i mansuetudine et s̄itate polleat xp̄ianam eum in sebastie ciuitate capadoe ep̄m elegerunt. Qui ep̄atu suscepto ob dyodetianam p̄secutionē speluncā petijt et ibi h̄emeticā uitam duxit. cui aues pabulū afferebant. ac fere ad eū unanimit̄ confluēbāt et usq; dum imponeret eis manus b̄dicens eas nō recedebant ab eo. Deniq; si que infirmabātur ad eū continuo uēiebant et sanitate ad integrū reportabant. **D**ices igitur regionis illius dū milites suos ad uenandū misisset et illi alibi in uanū laborassent casu ad auarū s̄o blasij uenerūt et magnā ibidem bestiarū multitudinē ante ip̄m stantem repperunt. quas dū nullatenus cape possent ac totū hoc d̄no suo narrauerūt. **Q**ui statim milites plures misit et ut ip̄m cum om̄ib; xp̄ia-

nus ad se adducunt precepit.
In ipsa autē nocte xps ter ei ap-
puit dicens. **S**urge et offer
michi sacrificiū. **E**cce autē mu-
lieres adueniunt dicētes. **E**gre-
dere uocat te preles. **Q**uibus
sctus blasius rēdit. **U**nde uenit
tis sibi. nūc uideo quia dñs n̄
est oblitus mei. **P**gens uero
cū eis nūq̄ a predicatōne ab-
scauit et coram eis multa mi-
racula fecit. **T**unc mulier
quedā filium suū morientem
in cuius gutture os pisas cū
uersū erat ad pedes eius attu-
lit et ut sanaret eum lacrimis
postulabat. **S**ctus uero blas-
ius sup eū manum iponeus
orauit ut puer ille et om̄s q̄
in nomine eius aliqd̄ peterēt
sanctas bñficiū obtinerēt
et statim sanatus est puer.
Mulier quedā paup̄cula unū
solūmodo hēbat porcū quem
cū uolens lupus rapuerat
sctū blasium dep̄cabat ut si
ibi reddi faceret porcū suū. **Q**
subridens dixit. **M**ulier noli
conastari reddetur tibi porcū
tuus. **C**ontinuo lupus uenit et
porcū uidue reddidit. **I**ngredi-
ens uero ciuitatē iussu prin-
cipis carceri mancipat. **A**lia uero
die iussit preles ipm̄ sibi p̄-
cari. **Q**uē uidens blandis ser-
monibz salutauit eū dicens

Gaudere blasii amice deoz. **C**ui
blasius. **G**audere et tu optime
preles. sed ne dicas eos deos
sed demones q̄ eterno igni
cū hys qui eos honorant tra-
duntur. **I**raus preles eum ful-
tibus cedi iussit et in carcere
retrudi fecit. **C**ui blasius. **I**ul-
sate speras p̄ penas tuas de-
mei a me auferre amore am-
ipm̄ in me habeā corrobora-
torē. **A**udiens hec illa uidua
que porcū recuperauit porcū
ipm̄ occidit et caput cū pedibz
candela et pane ad sctū blas-
iū deportauit. **I**lle gr̄as agens
comedit et sibi dixit. **S**ingu-
lis annis candelā in eccl̄a ad
honorē nominis mei offeras
et tibi et quicūq̄ hoc fecerit. il-
li bene erit et hoc semp̄ erit
sibi p̄spitas multa fuit. **P**ost
hec cū eductum a carcere preles
ad deos inclinare nō posset:
iussit eū in liguo suspendi et
carnes eius ferreis pectinibz
laniari et sic iterū in carcere
reporari. **S**epte igitur mul-
eres ipm̄ sequentes guttas
sanguinis colligebāt. **Q**ue
mox tenent et ad sacrificiū p̄-
dolorū cōpellunt. **Q**ue dixerūt
Si uis ut deos tuos adrem-
cū reuerentia mitte eos ad stat-
nū ut ibi facibus ablatis mi-
dos adorare possim. **V**etus p̄

ses efficit et acius q̄ dicitur
 adimpletur. Ille uero deos ari
 puerunt et eos in stagnū me
 dū preterunt dicētes. Si dy
 ſt uidebimus. Ad preles au
 diens pre uia insaniens et se
 ipm̄ paucaens dixit mīstris. C
 non tenuistis deos meos ut
 nō mitterent̄ in pfundū lac
 Qui dixerūt. Dolose teat̄ sunt
 mulieres locute et eos in stag
 nū preterunt. Cui mulieres.
 Deus uerus dolos nō patitur
 et si dy fuisse preſcīuissent
 unq̄ qd̄ eis facere uolebamur
 et uatus preles iussit plum
 bū liqueſieri et pectines ferre
 os et septē loucas igne cau
 dentes ex una prepai et ex a
 lia septē canthias lineas aff
 ri. Quo dicente q̄ ex hys que
 uallent eligeret. una illarum
 uos puulos habens audact̄
 nauit et lineas canthias
 arripens in caninū p̄icat.
 Queri uō matri dixerūt. Non
 nos n̄r dilāssima post te re
 linqs̄. sed sicut nos repleti dul
 cedine lactis sic nos reple dul
 cedine regni celestis. Tunc pre
 les iussit eas suspendi. et car
 nes earū pectinibz ferreis lai
 ar. Quaru carnes ut uix al
 iustime erant et p̄ sanguīe lac
 ruebat. Cum sit sup̄p̄lica tūc
 te ferret angelus dñi ad eas

uenit et eas uirilit̄ confortauit
 dicens. Nolite timere. bonus
 erū oparius qui bene inapit
 et bene p̄fiat a conducēte se
 bñdictionē p̄meretur p̄ comple
 to ope et mercedē accipit pro
 labore et gaudiū possidet pro
 mercede. Tunc preles iussit eas
 deponi et in caninū mita. que
 diuicis igne exarcto exierūt
 illese. Quibz preles. Jam nūc
 magicā artem diuicite et de
 os n̄ros adorate. Que r̄iderūt
 p̄ſice qd̄ cepisti q̄ iam ad reg
 nū celeste uocate sum. Tunc
 ille data suā eas deſcollari
 mandauit. Que tū decollari
 deberent flexis genibus adora
 uerunt dicentes. Deus q̄ nos
 a tenebris sepasti et in hanc
 lucē dulāssimā adduxisti. qui
 nos sacrificiū tuum feasti ani
 mas n̄ras suscipe et ad uitā
 et̄nam facias puenire et sic
 truncatis capitibz ad dñm mi
 grauerunt. Tunc uero post
 hec iussit sibi preles blasium
 presentari. et dixit ei. Vt nūc
 adora deos ul' non. Cui blas
 us. Impie non timeo minas
 tuas age ut uis. Corpus em̄
 meū penitus tibi ardo. Tunc
 iussit eum inuicē in stagnū
 Ip̄e uero aquā signauit et a
 mor sicut arida fixa p̄mansit
 Dixitq̄ eis. Si ueri sint dy uū

ostendite virtutem eorum et ingredimini huc. Ingressique sexaginta quique viri stagnum concinno et submersi. Angelus autem dominum descendens dixit ei. Egredere blasi et coronam tibi a deo partam suscipe. Cumque exisset dixit ad eum preses. Quomodo de creuita non adorare deos? Cui blasius. Cognosce miser quia christi seruis sum nec demones adoro. Et statim iussit eum decollari. Ipse autem orauit ad dominum ut quocumque pro infirmitate gutturus uel alia quacumque infirmitate eius pro curia postularet exaudiri continuo meretur. Et ecce vox de celis uenit ad eum dicens quod sic fiet ut orauit. Sicque cum duobus pueris decollatus est circa annos domini ducentos octoginta septem.

Agatha dicitur ab **Agathos** Agathos quod est sanus et theos deus quod est sanctus dei. Quia enim sicut ut dicit aristoteli que sancti faciunt que profecti fuerunt in ea. scilicet cordis mundicia. spiritus sancti presentia et beatorum operum affluentia. Vel dicitur ab a quod est sine et geos terra et theos deus quasi dea sine terra. id est sine amore terrenorum. Vel ab aga quod est logos et chau consummatio quod est consummatio et profecti loquens ut patet in suis responsis. Vel ab a

gath quod est seruitus et chas superior quod est seruitus superior et hoc propter illud quod dicit. Summa ingenuitas ista est. Vel ab aga quod est solempnis et chau quod est consummatio quod est solempniter consummatio. id est sepulta quod patet in angelis qui eam sepelierunt.

De sancta Agatha
Agatha uirgo in gathia genua mente et corpore pulcherrima in urbe cathacenensi sui deum semper in omni sacrate colebat. Quicquid autem consularis sicut cum esset ignobilis libidinosus auarus et prodigus deditus beatam agatham comprehendere nitens ut quia ignobilis erat comprehendendo ignobile timeretur quod libidinosus eius pulchritudine fueretur quod auarus eius diuitias raperet quia idolatra deis eam faceret immolare. fecitque eam ad se duci. Que cum adducta esset et eius immobile propositum cognouisset tradidit eam audam metra nocte affrodicie et noue filibus eius eiusdem turpitudinis ut per triginta dies persuaderent ei quomodo eius amicum immutarent et modo permittendo leta. modo crendo per aspa sperabant se eam a bono proposito reuocare. Quibus beata agatha dixit. Deus mea su

pra petra solidata est et in cris-
 to fundata. uerba uia uenta st
 pmissiones vte pluuie st. terro-
 res va flumina sunt que qm
 nis ipugnent ista. fundamenta
 domus mee cadere no ualebunt
 Her autē dicens flebat cotidie
 et orabat faciens ad martyri-
 um puenire. Videns igitur
 affrodisia ipam immobilem
 pmanere dixit quicquid. fac
 lus pnt sara molli et ferru
 in plumbi molliat conuerti qm
 ab intencōe xpiana mens isti
 us puelle reuocari. Tunc quic-
 quid fecit ea ad se duca et ait
 illi. Cuius conditionis es? Cui il-
 la. Non solu ingenua su s; spec-
 tabilis que ut omnis puella
 mea testatur. Cui quicquid. Si
 ingenua es cur moribus seruile
 psona habere te ostendis. Illa
 respondit. Quia ancilla cristi
 sum ideo seruile me exhibeo p
 sona. Quicquid dixit. Cum
 ingenua et nobilis sis quod te
 ancilla asseris. Illa rudit. Su-
 ma ingenuitas ista est in qua
 seruus xpi comparat. Quic-
 quid dixit. Cinge qd uolueris
 aut l. sacrificia dīs diuisa sup
 plia sustine. Cui agatha. Si
 talis proxi tua qualis uenis
 dea tua. et tu talis sis qualis
 exat iupiter. deus tuus. Te
 quicquid
 iussit ea ala

pis cedi dicens. In iuriam iu-
 dias uoli temerario ore gar-
 rere. Agatha rudit. Huius ce-
 prudente uirum ad tanta stul-
 ticia deuoluti ut illos dicas
 ee deos tuos quoz uita non
 cupis tenere a' conuige tua
 uel te iurari. Vel dicas tibi
 iuriam fieri si eoz uitas exē-
 plo. Nam si dy tuu boni sunt
 bonu tibi optau. si aut exē-
 nis eoz consortia mecu sentas
 Quicquid dixit. Quid in-
 uerbor supfluis cursus. a'
 sacrificia dīs aut uarijs fac-
 am te supplicijs interire. Aga-
 tha rudit. Si feras michi pro-
 mitas audito xpi uoie man-
 suetaut. Si igne adhibeas
 de celo michi rore saluificam
 angeli ministrabunt. Si plagas
 ul' tormēta iugeras habeo
 spm san p quem despicio uni-
 uersa. Tunc iussit eam trahi
 ad carcere. qz uoce eum pub-
 lica confundebat. Ad que le-
 assime et glanter ibat. et qd
 ad epulas iuitata agonē su-
 um dno commēdabat. Seq-
 a die dixit ei quicquid. Abue-
 ga xpm et adora deos. Que-
 ai rennueret iussit ea in cau-
 leo suspēdi et torqri. Dixitqz
 agatha. Ego in hys penis ita
 delector sicut qui bonu unu-
 cum. audit. aut qui uidz qd

diu desiderauit a' qui multo
thesaurus inuenit. Non enim
p't arca in horreū poni in
his teta eius fuit foratē cō
culcata et in paleas redac
ta. Sic anima mea nō po
test inire in paradysum cum
palma martyri nisi diligen
ter feceris corpus meū a car
nificib; attritari. Tunc uir
tis quicianus iussit eam in
mamilla torqueri et tortam
diuissime iussit abscidi. **Cui**
agatha. Impie crudelis et di
re tyranne nō es confusus a
putare in femina qd in uirē
succisti ipse. ego enī habeo ma
millas integras int' in ani
ma mea ex quib; uicino o's
sensus meos. quas ab infan
cia dño consecraui. Tunc ius
sit eam in carcere reponi. phy
beus ingressum medicorū et
panē uel aquā ab aliquo li
bi mīstrari. Et ecce cura medi
am noctē uenit ad eā quidā
senex quē antecedebat puer
lūis portator diuisa ferens se
cū medicamenta et dixit ei. **A**
cet consularis insanus te tor
mētis afflucit tu tamen eū
tuis respōsis amplius afflu
isti. Et licet ubera tua corleat
illius tamē ubertas in ama
ritudinē fellis cōuertitur. Et
quū ibi eram quū hec pacieba

ris uidi q' mamilla tua ai
ram p't salutis suscipe. **Cui**
agatha. Medicinā carnalem
corpori meo nūq' exhibui et
turpe est ut q' tam diu por
taui nūc perda. Dixit ei senex
filia. ego xpianus sum nō ue
recaudens. **Cui** agatha. Et uir
uerecūdan possim cū tu sis
senex et graudens? ego uero im
lacerata sum crudelis q' ued
de me possit cape uoluptate
Sed grās tibi ago dñe pater
q' sollicitudinē tuam michi
impendē dignatus es. **Cui** il
le. Quare nō pmittis ut cure
te. **Agatha** rēdit. Quia habeo
dñm ihesum xp̄m qui solo u
bo curat omnia et sermone re
staurat uulsa. hic si ule p't
me cōtinuo lauare. Et subactis
senex dixit. Et ego apl's eius
sum. et ipse me misit ad te. et
in uoie eius te laas eē sana
tam. Et continuo petrus apl's
disparuit et padens ad crani
bā agatha et grās agens in
uenit se undiq' sanata et ma
nullā suo pectori restitua. Cum
ergo ex inuenso hūe custodes
terati aufugissent et ap'tū car
cerē reliq'ssent rogabāt eam q'
dam ut abiret. Absit inq't ut
fugiam et coronā pacencie p
dam. et custo des meos t'
bulacoibus tra dam. **Pe**

quatuor dies dixit ei quinquaginta
 ut deos adoraret ne quora si
 supplicia sustinet. Cui agatha
 Verba tua fatua sunt et va
 na acere maculata et iniqua.
 Miser su sensu et intellectu quo
 modo vis ut lapides adire et de
 um celi qui me lauauit dit
 tam? Quiaam? dixit. Quis te
 lauauit? Cui agatha. Cuius
 filius dei vni. Quiaam? dixit
 it. Iterum tu audes xpm noiare
 que ego nolo audire. Agatha
 dixit. Quid vixero xpm corde
 et labijs tuocabo. Quiaam? dixit.
 Nunc uidebo si xps te
 curabit et iussit testas fractas
 spargi et sub testis carbones
 ignitos iuncti. et ipam uudo
 corpe uolutari. Quid cum fieret
 et tremotus miruus factus
 est qui tota ciuitate ita gausit
 ut ps obriens duos consilia
 os priuos quicquam opprimeret
 et omnis pplis ad eum concur
 rer conclamans q. ppter iustitiam
 agathe curati talia patere
 tur. Tunc quiaam? ex vna
 pte tremotum ex alia sedicio
 ne ppli metuens ipam iterum
 in carcere recipi iussit. Vbi sic
 orauit dicens. Dne ihu xpe
 qui me creasti et ab infancia
 custodisti qui corpus meum
 a pollutione seruasti et a me
 amore seculi abstulisti q me

corneta vincte fecisti et in eis
 virtutem pacisae tribuisti accipe
 spm meum et iube me ad tu
 am niam puenire. Hec cum
 orasset ai ingenua uoce spiritum
 tradidit circa annos dñi duce
 tos quinquaginta ars sub deo
 o impatore. Cui autem fideles
 corpus eius ai aromatibus
 condidit et in sarophago col
 locauit. quidam iuuenis induit
 serias plusq. cum centi uiris
 pulcherrimis et ornatis et al
 bis induas qui nunq. in illis
 partibus visi fuerant ad corpus ei
 uenit et tabulam marmoream
 ad caput eius posuit et ab o
 culis oim statim disparuit.
 Erat aut in predicta tabula
 scriptum. Mentem sciam sponta
 neam. honore deo et pnie liba
 ratione. Quid sic intelligit. Men
 tem sciam habuit. spontanea
 se opauit. honore deo dedit. et
 pnie libatione fecit. Et h. mi
 raculo diuulgato etiam genti
 les et iudei sepulchris eius plu
 rimu uenerari ceperunt. An
 aam? at dum ad eius uel
 agaudas diuicias pgeret du
 o equi inter se frenicu dantes
 calceq. iactantes unus eum
 morsu appetit alter calce per
 cussit in flume pcat ita q
 corpus eius nunq. potuit in
 ueniri. Reuoluto autē an

uo circa diē natalis eius mōs
quidā maximus iuxta ciuita-
tem nuptus eructauit incendi-
um qui q̄i correns de monte
descēdens et sara tramq; liq̄ fa-
ciēs ad urbē cum magno ī-
petu vētebat. Tunc paganorū
multitudo de mōte descendens
et ad sepulchr̄ eius fugiens ve-
lū vnde cooptum erat sepul-
chr̄ arripuit et ip̄m statuit o-
ra ignē. statimq; in die na-
talis ip̄ius virginiū ignis ste-
at et ulterius non possit. **C**
**De hac v̄gine sic dicit ambro-
sius in prefatōe. O felix et in-
dita virgo que meruit dñm
p̄ laude fidelis martyri sang-
ne clarificare suū. O illustis
et glōsa gemino illustrata ful-
gore que inter tormentā al-
pa cunctis prelata miraculis
et multo pollens suffragio
ap̄li meruit visitaōe curari.**
**Sic nuptā aristo susceperūt
ethā. sic humādi artus glō-
osa fulgent obsequa. ubi ange-
lorū chorū sanctitatē mens
et patrie idicat liberaōnem.**
Uel dicitur quasi. **Prologus**
Uere dans estus q̄ uere li-
bi dedit estus afflictiois et pe-
nitencie. **Uel dicitur quasi** uere distat
q̄ uere et̄num distat ab eo qd̄
dāpnati semp dicunt. **Uel** q̄
deum offendi. **Uel** q̄ dyabolo

consenti. **Uel** q̄ uacuis fui. **Uel** q̄
mori nō ualeo. **Uel** q̄ male-
mor̄or. **Uel** q̄ uinūq; liberoz :
Uel dicitur. **De s̄o uelasto:**
Ua b̄o remigio in atrache-
nū ep̄m ordinatus fuit. Qui
cum ad portā ciuitatis uenit
ser et ibidē duos paupes vni-
ceū et aliū claudū petentes e-
lemosinā inuenisset dixit eis
Argentū et aurum non ē in
qd̄ aut̄ habeo hoc uobis dō.
et facta orōne utrosq; laua-
uit. **Cum** autē in quadā ec-
clesia delicia uepub̄ opta lu-
pus h̄itaret eidem p̄cepit ut
inde fugeret nec ultra illuc re-
dire auderet. qd̄ et factū est. **De**
inde cū uerbo et ope multos a-
uitisset quadragelimo anno
sui ep̄atus uidit colūpnā
igneā a celo usq; in domum
suam descendente. **Qui** finem
sui adesse considerans postmo-
dum in pace quieuit. circa ā-
nos dñi quingētos quinquā-
ginta. **Cum** autē corpus eius
trāsferretur ad sepulturā. qui-
dam p̄re senio cecus dolens q̄
corpus xp̄i uidere non poterat
morū lumē recepit sed postmo-
dū ad uotum suū lumē ami-
Haudus. **Prologus** **Uel**
dicitur quia amabilis
fuit. **Habuit** enī tria in se q̄
faciunt hoīem amabilem. **Uel**

Primum est grata socialitas
 Querciorum deimo nouo. **U**
 amabilis ad societatem. **S**ecū
 dū est conuersationis honestas
 Et sic dicitur de hester secundo
 q̄ oīm oculis amabilis uide
 batur. Tercū est p̄bitatis v̄
 molitas. **S**ed palipomeno
 h̄. Saul et ionathas amabi
 les et decori t̄. **U**ltimo amādo
Hmandus ex nobilibus
 p̄nibus fuit ortus mo
 nasteriū introiuit qui dū p̄
 monasteriū ambularet que
 dam maximū serpentē uide
 uit que statim uirtute auas
 et orōne ad foueam nūq̄ in
 de exiturū coegit. **D**eniens
 autē ad sepulch̄r̄ s̄a marci
 in annis quēdam ibi māsic
 alio inducus et aqua et pa
 ne ordeateo sustentatus. **D**is
 h̄et dū romam iuisset et in
 eccl̄a sancti petri in orōne p̄
 noctaret. custos eccl̄e ip̄m ir
 reuerēter foras eiecit. **Q**ui dū
 ad monitionē s̄a petri qui si
 bi ante fores eccl̄e dormien
 s̄ apparuit ad gallias iul
 set et ibidē regem dagobar
 tū pro suis criminibus inue
 paret. uatus rex eū de suo
 regno eiecit. **D**eniq̄ cum
 rex filium nō haberet et o
 rōne facta ad dūm filium
 habuisset cogitare cepit a

quo infantē suum faceret
 baptizari. **D**eniq̄ in mentē
 eius ut ab amando eū bap
 tizari faceret. **Q**uesito igit̄
 amando et ad regem adduc
 to rex ad pedes eius p̄steru
 tur. rogauit q̄ sibi ut sibi
 indulgeret et filiū suū bap
 tizaret. quē dominus ei dede
 rat. Ille uero primā peticio
 nē benigne concessit. s̄ secu
 laribz negocijs ip̄licari me
 tuens scdm̄ rēnuir et ab
 cessit. **T**andē uictus precibz
 annuit uoto regis. quē cum
 baptizaret tacētibz auctis
 infans rūdit amen. **P**ost
 h̄et rex ip̄m in traniacēsem
 ep̄m sublimari fecit. ubi cū
 a pluribz uerbū predicatio
 nis concēptū uideret in ual
 comā iuit. **U**bi cum quidā
 ioculator uerba eius uide
 ret a demone arripit et ip̄s
 is dentibz se discerpens q̄ u
 ro dei iuriam fecerit confite
 tur et statim miserabilic̄ mo
 ritur. **C**um autē quadam
 vice manus sibi lauaret q̄
 dam ep̄s aquam illā ser
 uari fecit de qua quidam ce
 cus postmodū curatus fuit.
Cum in quodā loco de uo
 luntate regis monasterium
 construere uellet quidam e
 p̄s p̄xime ciuitatis molef

te hoc sustinens uisit famu-
los suos qui aut ipm eice-
rent aut certe occideret. Qui
uenientes eidem dolose dice-
runt ut secum pgeret et si-
bi locū aptum ad monasti-
um ostenderet. Ille at ma-
liciam eorū precognoscens
usq; ad cacumen mōtis ubi
eum occidere cupiebāt cū eis
iuit eo q; martyriū multum
affectaret. S; ecce tanta plu-
uia et tempestate mons te-
gitur ut se mutuo uidere n̄
possent et iam se mori putā-
tes pstrati ueniam postula-
bant ut eos uiuos pmitteret
abire exorabant. Qui orōne
effudit et serenitatē maxi-
mam ipetrauit. Illi uero ad
ppria redierunt. et scūs amā-
dus euadens et multa alia
miracula faciens in pace q-
euit. floruit arca annos do-
mum quingentos uiginti q-
Ualeu **Dlogus** **Cerady.**
tius dicitur quasi ua-
lorē tenens hoc est in sātate
pseuerans. Vt dicit ualen-
tius q; ualens tyro i. ui-
les xpī. Miles dicitur ualēs
qui nūq; cedit. fortiter ferit
se ualenter defendit. poten-
tē uincit. Sic ualentinus n̄
cessit. martyriū uitandū. p-
cussit. ydolatriā euacuando

defendit. fide cōmuniendo.
uiat pacendo. **De sātō** **ua-**
Ualentinus re **uentus**
uenerendus p̄sbiter fuit
Quē claudius impator ad
se adducta faciens interrogauit
dicens. Quis es tu ualenti-
ne. cur amicitia n̄ra non in-
frueris ut deos n̄ros adorā-
supstiaonē tue abiicias in-
uitatis. Cui ualentinus. Si
grām dei scires. ista nequa
q; dices sed ab ydolis am-
reuocares et deum qui est i
celis adorares. Tunc quidā
qui claudio astabat dixit.
Quid uis dicē ualentine
de sātate deorū n̄rorū? Cui u-
alentinus. Ego nil de eis di-
co nisi q; sunt homines im-
leri et omī inuidia ple-
ni. Ad quem cladius. Si
xps uerus deus ē. cur in die
nō dias qd' uerum est. Cui
ualentinus. Vere cristus so-
lus deus est. in quē si credi-
deris aīa tua saluabitur. res
publica augetur. omnium in-
uicorū tuorū tibi uictoria cō-
cedetur. Rūdens cladius ad
astantes dixit. Viri romani
audite q; recte et sapienter
loquitur hō iste. Tunc dixit
prefectus. Seductus es im-
pator. quō deserem? qd' ab
infantia n̄ra tenuim? Et

tunc cor dauidij inuicatum est
 Traditus est autē auidā pū
 api in custodiam. Cum at
 in domū suam inductus fu
 isset ait. Dñe ihesu criste
 qui es uerū lumen. illuā
 domū istam ut te uerū deū
 cognoscant. Cui p̄fectus. Mi
 cor te dicentē q̄ xp̄s est lu
 mē. et quidē si filiam meā
 diu cecā illuminauerit fac
 am quēcūq; precepis. Tunc
 valentinus orans eius filiā
 cecā illuāuit. et om̄s de do
 mo sua cōuertit. Tunc impa
 tor ualentinū decollari pre
 cepit. circa annū dñi ducent
 resimum octuagesimū. **De**
Juliana dñi eulo sc̄a iuliana
 gno uychomedie p̄fecto despō
 tata esset et nollet sibi aliq̄
 renus copulari nisi reciper
 fidem xp̄i uisit eam p̄ceuo lu
 us expoliari et ḡuillime ce
 di ac p̄fecto tradi. Cui pre
 fectus ait. Dulcissima mea i
 uana cur me sic delulisti ut
 me sic rēueris. Cui illa. Si
 adorauis deum meū acqui
 escam tibi. alioquin nūq̄m
 dñs meus eris. Cui p̄fectus
 Et dñs mea hec facere non
 possum q̄ ip̄ator amputa
 ri facēt caput meum. Cui
 iuliana. Si ita times impa
 torē mortalem. quare uis

ut impatorē non timeam
 imortalem? fac quicq; uis
 q̄ me deape nō ualebis. Cō
 p̄fectus uisit eam ḡuilli
 me uirgis cedi et dimidia
 die p̄ capillos appendi et plu
 bum liquefctm in caput eius
 fundi. Qd̄ cum nichil ei uo
 uisset ip̄am cachenis ligauit
 et in carcere redulit. Ad quā
 uenit dyabolus in sp̄e angli
 dicens. Juliana. ego sū ange
 lus dñi qui me ad te uisit
 ut te debeam cōmonere. q̄re
 nus dys sacrifices ne tam di
 u auctens et tam male mo
 raris. Tunc iuliana flens o
 rauit dicens. Dñe deus ne p̄
 mittas me pure. sed ostēde m̄
 quis est iste. qui michi talia
 p̄suadet. sc̄a q̄ est ad eā uox
 ut eum apprehendēt et quis
 esset ip̄m cogeret conficere.
 Que cū eum tenuisset et qui
 esset interrogasset dixit ei q̄ de
 mon esset et q̄ ad eam deapi
 endā pater suus ip̄m uisisset
 Cui iuliana. Et quis est
 p̄r tuus? R̄udit. belzebub
 qui nos ad om̄ia mala dirigi
 et facit nos ḡuiter uerba
 n quoaēs a xp̄ianis fuerim
 sup̄ati. Et ideo sc̄o q̄ malo m̄
 meo huc ueni q̄ te lupare n̄
 potui. Tūc alia autē que con
 fessus ē dixit. q̄ tunc maxie

a xpianis elongabitur quā
do misterium dñia corpis agi
tur et quō orōnes et predica
tiones fiunt. Tunc iuliana
manib; retro sū ipm ligauit
et statim ad tram deiciens
cū cachena qua erat ligata
ipm durissime uerbauit. Dy
abolus uero clamās roga
bat eam dicens. Dñā mea
iuliana miserē mei. Tūc ul
sic prefēs ut iuliana de carce
educeretur et exiens trahebat
post se demonē alligatum. De
mon autē rogabatur eam dicens
Dñā mea iuliana noli de
me amplius ridiculū facere
non enim potero ulc in quem
piā preualere. xpiani dicun
tur misericordes eē. et tu nul
lam de me habes misericordiam. Sic
q; p totū for ipm cōt et pot
tea in quādā latrinā ipm
pueat. Cum autē ad prefectū
pueisset in quādam rota adeo
est extensa q; omnia eius ossa
usq; ad medullarū exitū sū
confracta. Angelus autē
dñi rotam cōtinuens ipsā
in momēto sanauit. Ad u
dentes qui aderāt crediderūt
et statim decollati sunt uir
ginti et mileres centū tri
ginta. Deinde cū in quadā ol
ia plūbo liquefō plena. mil
la fuisset. s; plūbum uelut tē

patum balneū sanū esset. ma
ledixit prefēs dijs suis qui
unam puellā punire nō pote
rāt que tantā iniuriam eis
uogabat. Tunc iussit eā de
collari. Et cū ad decollandum
duceretur demō quem ūberaue
rat in specie uiuentis apues
exclamabat dicens. Nolite ei
parcere q; deos vros utupa
uit et me hac nocte gūter
ūberaui. Reddite ergo sibi
qd meruit. Cūq; iuliana pau
lulū oculos aperuiss; ut uide
ret quis esset qui talia loq
retur. demō aufugiēs exclama
uit. Heu heu me miserū ad h
puto q; uolo me cape et ligā
Cum autē beata iuliana de
collata fuisset prefēs nau
igans in mari cū triginta q
tuor uiris orta tēpestare sub
mersus est. Horū autē corpa
cū mare eiecisset a fens et
aibus s; comesta. **Slogus**
Cathedra triplex esse dicit
l. regalis scđ regū xxiiij
Dauid sedens in cathedra x.
Sacerdotalis. pmo igni i. He
li sacerdote sedente sup cellam
x. Magistralis. Machi xxiiij.
Sup cathedrā moysi x. Bea
tus ergo petrus sedit in cethe
dra regali q; fuit princeps oī
um regū. Sacerdotali q; fuit
pastor oīm clericorū. Magistrali

q̄ fuit doctor oīm xpianorū
De cathedra s̄a petri
 Cathedra s̄a petri ab ecclē
 sia festiue recolitur: q̄ tūc be
 atus petrus apud antiochi
 am in cathedrali honore sub
 limatus fuisse phibet. Huius
 autē solēpnitatis iusticiā et
 phicā cām habere uidet. **Pr**
 ma cā hec est. Cum eū beatus
 petrus antiochie predicaret
 theophilus princeps illius ci
 uitatis ei dixit. Petre, qua rō
 ne ip̄m meum subūctis? Cū
 ergo petrus sibi fidem xp̄i pre
 dicaret, ille eū vinculari fecit
 et sine potu et cibo p̄manere
 pmisit. **S**z cū petrus iā pene
 deficeret, resūptis tamen uiribz
 eleuans oculos in celum ait
 ihesu xp̄e miserorū adiutor ad
 iuuā me in hys tribulacionibz
 deficiente. Cui dñs respondit
 Petre credis te derelictū a me
 mee boīcā derogas, si contē
 me talia dicere nō formides
 p̄sto est qui tue subueiat mi
 serie. Audiens autē paulus de
 incarceratione petri ad theophi
 lū uenit et in multas artibz
 se sūmum opificē asseruit:
 aqua et tabulas se sare scul
 pe, tentoria pingē, et multa
 alia industrie opari dixit. **Q**
 a theophilo obuiue rogat ut
 in eius cura secum consistat

Euolutis paucis diebz paulus
 ad petrū absoute ad carcerē
 uincidit. Quē uidens pene in
 mortuū et cōsumptū amarit
 sine flere cepit, et in āplexu
 eius q̄ flendo deficiebat et p
 rūpens sic ait. **O** petre frater
 mi, gloria mea, gaudiū meū
 dimidiū anime mee, meo intē
 uentu resumes uires. Tunc
 petrus apertis oculos et ip̄m
 cognoscens lacrimari cepit sed
 sibi loqui non potuit. Et accē
 res paulus uix os eius ape
 ruit et imponēs abum ip̄m
 resollauit. Cum autē petrus
 cibo cōfortatus fuisset accur
 rens in oscula pauli ruit et
 ambo plurimū fleuerūt. **P**au
 lus autē occulte rediens theo
 philo dixit. **O** bone theophile
 magna est glā tua, et curia
 litas tua honestatis amica:
 sed dehonestat multa bona ex
 ignū malum. **R**emūscere qd
 fecisti illi deicole qui dicit pe
 trus uelut eēt magnū aliq̄
 p̄uolus et deformis macie
 cōsumptus per omnia ualebat
 solo sermone clarescat uet ca
 lem decet te in carcerē ponere,
 potius si libertate soluta frue
 retur posset tibi in aliquo ut
 lis esse. **F**lam sicut de illo ho
 mines quidā ayunt, infirmos
 sanat, mortuos suscitāt. **C**ui

theophilus. fabulosa sunt ista paulo que dicitur quod si mortuos suscitare posset et seipsum de carcere liberaret. Cui paulus. Sicut cistius filius dei a mortuis ut dicitur resurrexit et tunc de cruce descendere noluit. sic petrus ut apertum hoc exemplo se non liberat sed pati pro christo non formidat. Cui theophilus. Fac ergo ut filium meum iam per quatuordecim annos mortuum resuscitet et incolumem et liberum eum reddam. Ingressus igitur paulus dixit petro quod resuscitationem filii principis spondisset. Cui petrus. Hem grandem paulo promissisti. sed dum uirtute facillima. Sed cum petrus eductus de carcere. et monumento apertum pro eo orasset continuo resurrexit. Sed bene per omnia uersibile non uidetur ut aut paulus humana astutia se scire talia fabulosa componere fingeret. aut ut sua inuenis per quatuordecim annos defuncti suspensa fuisset. Tunc theophilus et vniuersus populus anchipodie et alij quamplures domino crediderunt et gloriosam ecclesiam fabricauerunt. In cuius medio excellentem cathedram collocauerunt et petrum ut ab omnibus audiri et uideri posset exaltauerunt. In qua septem an-

nis sedit. sed postmodum ueniens romam in romana cathedra sedit viginti quatuor annis. Et primo tamen honore celebrata ecclesia quod tunc primo prelati ecclesie locupletate et nomine ceperunt subleuari. Tunc enim impletum est illud quod dicitur in psalmo. Exaltatum eum in ecclesia plebis etc. Et uocandum quod triplex est ecclesia in qua beatus petrus fuit exaltatus. scilicet ecclesia militancium. malignancium. triumphancium. In hac triplicem ecclesiam exaltatus est secundum triplicem festiuitatem quam de eo ecclesia celebrat. Et enim exaltatus in ecclesia militancium eidem presidendo et eam in fide et moribus laudabiliter regendo et hoc quantum ad festiuitatem hodiernam que dicitur cathedra. quod tunc super anchipodiam ecclesiam pontificatum accepit. et eam annis septem laudabiliter regit. Sed est exaltatus in ecclesia malignancium. id est in dissipando et eam ad fidem conuertendo et hoc pertinet ad sanctam festiuitatem que dicitur ad uincula. tunc enim malignancium ecclesiam dissipauit et multos ad fidem christi conuertit. Tertio est exaltatus in ecclesia triumphancium in id est feliciter introeundo et hoc quantum ad ternam solem-

uitate que est passionis ipi
 us. q̄ tunc in eccliam introiit
Notandum etiam q̄ pluribz
 alijs roibus ecclia ter in anno
 de eo festiuitate facit s. p̄t̄ pri
 uilegiū. p̄t̄ officium. p̄t̄ be
 neficiū. p̄t̄ debitum. p̄t̄ ex
 emplū. **P**roter priuilegium
 quoniam beatus petrus ab alijs a
 plis est priuilegiatus in tribz
 p̄t̄ que t̄ra ecclia eum ter ī
 anno honorat. **F**uit enī p̄t̄ ce
 teris dignior in auctoritate
 quoniam princeps ap̄t̄oz extitit et
 clauis regni celoz accepit. **F**u
 it etiam feruencior in amore. **C**ū
 maiore enī feruore xp̄m dilex
 it q̄ ceteri sicut in multis lo
 cis euangelijs testatur et ma
 nifestatur. **E**t efficacior in u
 tute. nam ad umbrā petri ut
 legit̄ sanabant̄ infirmi. **S**e
 cundo p̄t̄ officium. **I**pe enim
 officium prelacionis sup̄ uniuers
 sam eccliam habuit. **E**t ideo si
 cut petrus fuit princeps et p̄
 latus totius ecclie que diffu
 sa est in tribz partibus mundi
 asya. affrica et europa. Ita
 ecclia ter in anno eius cele
 brat festum. **T**ertio p̄t̄ be
 neficiū. q̄ ipse qui p̄t̄tem ac
 cepit ligandi atq; soluendi
 liberat nos a tribz quibz pec
 catorū s. cogitacionis et locutio
 nis et opacionis. **U**t qd̄ in deū

qd̄ in pximū quod in nos
 peccauimus. **U**t istud benefi
 cium potest esse triplex beneficia
 ū aliud qd̄ uirtute clauis
 p̄t̄oz in ecclia consequitur. **P**ri
 muū est absolutio a reatu
 ostensio. **S**ecundū pene purga
 tione in t̄paleū cōmutacio.
Tertiuū pene t̄paleū scdm̄ par
 tem relaxacio. **E**t p̄t̄ hoc
 triplex beneficium petrus t̄pli
 ac̄ est honorandus. **Q**uar
 to p̄t̄ debitū. quia enī ipse
 triplac̄ pauit et pascat̄. **U**t
 bo exemplo et t̄paleū subsidio
 siue ordinis suffragio. **I**deo ob
 ligamur ut triplac̄ ip̄m ho
 nozem. **Q**uinto p̄t̄ exem
 plū ut nullus p̄t̄oz despet
 eccliam si tertio sicut petrus
 deum negauit si t̄m eum sicut
 ip̄e uelit corde ore et ope con
 fiteri. gr̄am e. uiam et glori
 am consequet̄. **S**ecunda t̄m
 institucionis hec est que quide
 de ianuario demētis est sup̄
 ra. **C**um enī petrus uerbū dei
 predicans antiochia appu
 q̄ret omnes de ciuitate illa ei
 obuiauerūt nudis pedibus
 p̄gentes alijs induentes et
 caput puluere aspgētes a
 gentes penitentiā q̄ contra
 eū mago symoni cōsensisset
Petrus uero eoz penitentiā
 uidens gr̄as deo egit. **T**ūc illi

obsculerunt omnes ueratos
languoribus et demonibus fati-
gatos. quos dñi petrus ante
se poni iussisset et sup eos
nomē dñi inuocasset inuen-
tū lumen ibidē apparuit. et
omēs prociuis sunt sanati
currentes et osculātes uesti-
gia s̄i petri. Tunc int̄ septē
dies plusq̄ decem milia homi-
nū baptisma suscepērūt. Ita
ut theophilus princeps ciui-
tatis illius domū suam ī ba-
silicā fecerit consecrari et ibidē
petro excellēti cathedrā collo-
cari ut ab omnibus uideret et
audiretur. **N**ec istud contrari-
um est hys que supius dic-
ta sunt. **N**otuit enī fieri q̄ pe-
trus p̄ opacōnē pauli a the-
ophilo et toto ip̄lo magnifice-
rit susceptus s̄ recedente petro
symon magus ip̄m p̄uertit
et cont̄ petrum ḡnter incita-
uit. postmodū uero peniten-
tiā agens iterū eum honora-
biliter recepit. **H**oc autē fes-
tū de incathedracōe petri con-
sueuit appellari festū b̄i petri
epularū. et hinc tercia ratio
institucōis sumitur. **C**onsue-
tudo enī fuit antiquit̄ genti-
liū ut ait magister iohānes
belety singulis annis in mē-
se february certo die epulae of-
ferre sup tumulos p̄ncipum suo-

rū et eas de nocte demones
consumebāt. **I**pi autem ab
aīabus circa tumulos erran-
tibz q̄s umbras uocabāt ual-
tan putabāt. **D**olebant enī
antiqui dicē ut idē ait q̄ q̄
in hūanis corporibz s̄ dicun-
tur aīe. in inferis manes. sp̄s
enī uocabāt quando in celos
ascendebāt. umbras q̄ uerū
erat sepultura. siue q̄ circa
tumulos errabāt. **H**ec autē
consuetudo de ip̄is epulis uir-
a xp̄ianis potuit eripari. **Q**u-
sā patres attendentes et hoc
penit̄ eripare uolētes festū
de incathedracōe s̄i petri tum-
de illa que fuit rome. tū de illa
que fuit anchypodhe statuerūt
s̄. illo eodem die quo talia fie-
bant. **U**nde ab illis epulis ad-
huc ab aliquibz festū beati pe-
tri epularū uocat̄. **N**otan-
dum q̄ iuxta aliquoz tradi-
cōnem corona clericoz huc p̄-
mo sup̄sit origine. **N**am dū
petrus anchypodhe predicaret
in contumeliā nōis aīstham
summitatē capitis eius abra-
serūt. qd̄ quidem postmodū
totā deo traditum est in hō-
rem. qd̄ pro xp̄o ap̄loz prin-
cipi in contumeliā fuit uro-
gatiū. **C**irca ip̄am autē dei-
coz coronā tria attendunt̄
s̄. capitis abralio. capillouū

detruccio et forme articula
 no. **A**brasio autem in suppon
 pre capitis fit tripla racione
 quarū duas assignat dyoni
 sius in ecclastica ierarchia di
 cens. Detruccio capillorū
 signat mundā et non formabi
 lem uitam. Ad capilloz detru
 sionē siue abrasionē tria se
 quuntur. scilicet mundicie conserua
 tio. deformacio et demudacio.
Mundicie conseruacio q̄ ex ca
 pillis sordes in capite aggre
 gantur. Deformacio q̄ capil
 li ad ornātū sunt. Signat enī
 consuetudine mundam et nō for
 mabilem uitā. hoc ē. signifi
 cat q̄ clerici debent habere
 mundiciam mētis interius
 et non formabile. i. non ex
 hūi habitū exterius. Demu
 dacio autē signat q̄ inter se
 et deū debet esse mediū sed in
 diate deo debent vni et reue
 lare facie deum speculā. Ca
 pillorū detruccio fit ut ex
 hoc detur intelligi qd̄ clerici
 om̄s cogitacōes suas supflu
 as a mente sua debēt absan
 dere et ad v̄bum dei semp au
 diat̄ paratū et expeditū habe
 re et om̄ia opalia preterq̄ ad
 utilitatem p̄tinet a se penitē
 remouē. **F**it autē articula
 ris figure multiplici rōne. Primo
 qm̄ her figura nec habet p̄

apū nec finem p̄ qd̄ datur in
 telligi q̄ clerici sunt m̄stri dei
 qui nec principū habet nec
 finē. **S**cō quomā her figura
 nullū habet angulū et signat
 q̄ clerici nō debent h̄e sordes
 in uita. qm̄ ubi angulū ibi
 sordes ut dicit Bernardus. Et de
 bent h̄e ueritatem in doctri
 na. qm̄ ueritas angulos nō
 amat ut dicit Iheronimus. **T**er
 tū her figura om̄i figurarū
 est pulcherrima. Unde in hac de
 celestes creaturas fecit. p̄ qd̄
 significatur q̄ clerici debent h̄e
 pulchritudinē interius in mē
 te et exterius in cōuersacōe.
Quarto q̄ her figura ē om̄i
 nū figurarū simplicissima.
 Nulla enī figura ut dicit
 Augustinus ex vna linea cō
 sistit. Sola articularis figura
 est que vna t̄n linea claudit̄
 p̄ qd̄ significatur q̄ clerici de
 bent h̄e simplicitatē colum
 binam. Iuxta illud. Et simpli
 ces sicut columbe. **S**logus
Dachyas hebraice laci
 ne dicit donatus a do
 nino. ul' donacio dñi. ul' hu
 milis siue pius. Nam donat
 us a dño fuit. qm̄ ipsum de
 mūdo elegit et inter septua
 ginta duos discipulos designat.
Donacio dñi fuit quando
 forte clāis inter ap̄los emi

meram pmeruit. Pius fu
it quia veram hūilitatem
sp̄ seruauit. Est aut̄ triplex
hūilitas sicut dicit ambrosi⁹
Prima afflictionis qua quis
dicit hūiliatus. Seda consi
deratiois que pcedit ex consi
deratioe sui. Tercia deuotionis
que pcedit ex cognitioe creato
ris. Primā habuit beatus ma
thysas martyriū paciēdo. Se
cundā seipm̄ despiciēdo. Terti
am maiestatem dei adorādo
Vel dicit a manu qd̄ est bo
nū et dicitur qd̄ est positio. In
de mathysas bonū positū pro
malo s. p̄ iuda. Eius vitam q̄
p̄ eccl̄as legitur beda scripsisse
legitur.

De scō mathya ap̄lo

Mathysas ap̄lus in locū
iude substitutus est.
S; primo ortū et ori
ginē ipsius iude pdicōnis breui
ter uideam⁹. Legitur enī in q̄
dam hystoria licet apocrita q̄
fuit quidā vir in ihrlin nomi
ne riben qui alio noīe dicitur
est symeon de tribu iuda uel
sedm̄ iheronimū de tribu ysa
char. qui habuit uxore que
cyborea nūcupata est. Quada
igitur nocte dū sibi mutuo de
bitū soluissent cyborea obdor
miens sopnium uidit. qd̄ p̄
terita cū gemitibz et suspiri
is viro suo retulit dicens. Vi

debat̄ michi q̄ filiū flagitio
sū parerem qui totus mē ge
as pdicōnis cū exisset. Cui ri
ben. Nephariā inquit rem nec
relatu dignā p̄fatis et sp̄ ut
puto phytōnico rapis. Cui illa
Si me cōcepisse sensero et filiū
pepero absq; dubio nec sp̄es
phytonico erant. sed reuelatio
certa fuit. Pcedente igit̄ tpe cū
filiū pepisset putēs plurimū ti
muerunt et quid de eo facerent
cogitare ceperunt. Cūq; filium
abhorerent occidere. nec gentis
sue destructore vellent emitte
ipm̄ in sicella positū mari ex
ponūt. quem marii fluctus
ad insulā que scharioth dicit̄
ptulerunt. Ab illa igitur insu
la iudas schariothys appellat̄
est. Regina autē loci illius ca
rens liberis ad litus maris cū
spaciandi p̄cesserat et phicella
a maris fluctibz iactari uides
ipam ap̄ire precepit. Inueni
entq; ibidem puerū elegantis
forme suspirans ait. O si sola
q̄s tante subleuaret sobolis
ne regni mei successore p̄uaret
Puerū igr̄ secrete m̄tri fecit
et se grauidam simulauit. Ta
dem se filiū pepisse inuentur
et p̄ totū regnum fama hec ce
lebus diuulgat̄. Princeps p̄
suscepta sobole vehement̄ ex
ultat et ingenti gaudio pleb̄

letat. Ipſum igitur ſediu mag
 niſticia regiam educam fe
 ac. Non poſt multu uero tps
 regina de rege concepit et ſuo
 tpe filiū parit. Cum at pue
 a aliquantulu iam creuiſſent
 aduſum ſepius colludebant
 et puerū regium iudas crebro
 iurijs moleſtabat et ad ſterū
 ſepius puocabat. Regina aut
 her moleſte ferens et iudā ad
 ſe non pauere ſacens ipſum cre
 bro uerberauit. ſ; nec ſic a
 moleſtia pueri deſiſtebat. Ta
 dem res pandit et iudas non
 uerus filius regine ſed iuen
 tus fuiſſe apitur. Ad iudas
 ubi conſpuit uehementē eru
 buit et frēm ſuum putatiuū
 filiū regis latentē occidit. Ob
 hoc capitalem ſuam timēs
 ſi tributarijs in iheruſalu auſu
 rit ſeq; curie pylati tunc p
 ſidis mācapauit. Et quū ſibi
 ſiles res ſunt abiles pylatus
 iudam ſuis mouib; uidebat cō
 gruere et ideo cepit ipſum ualde
 carū habere. Omniſe igitur
 curie pylati iudas preſtatur
 et ad eius iutu omnia diſpo
 nitur. Quadaſ igit die pyla
 tus de palacio ſuo in quoda
 pomeriū aſpicens. illoꝝ po
 moꝝ tanto deſiderio captus ē
 ut pene deficē uideret. Erat at
 illud pomeriū rubeu pꝛis iude

ſed nec iudas pꝛem nec rube
 filiū agnoſcebat. q; et rube
 ipſum in marinis fluctib; piſſe
 putabat. et iudas quis pater
 et de qua patria fuit penitus
 ignorabat. Pylatus itaq; ac
 ceſſit iuda ait. Tanto illorum
 fructuū captus ſū deſiderio q
 ſi hys fruſtratus fuiſſe ſpꝛm exa
 labo. Conatus igr iudas ī po
 meriū inſihit et uelocꝝ mala
 caput. Iurea rubeu uenit et in
 dan mala ſua carpente inue
 nit. forſit igitur ambo cōren
 dunt et uirgia ſupaddūt. Dr
 her uirgia ſurgūt ad uerbera
 et mutuis ſe iniurijs aſſerēt.
 Tandē iudas rubeu in ea pte q
 certur collo cōnectitur lapide p
 cuſſit puer et occidit. Poma
 igr ſuſtulit et pylato q; acci
 dent enarrauit. Jam die ichnā
 re et nocte ſupuenēte rubeu
 mortuus iuenitur et ſubitane
 a morte preuentus fuiſſe puta
 tur. Tunc pylatus omnes facul
 tates rubeu iude tradidit et a
 boream uxore ipſius rubeu in
 cōiugem iude dedit. Quadaſ igr
 tur die dū aborea grauit ſut
 puaret et iudas uir eius intꝛ
 rogaret. quid hēret. Illa rūdit
 Heu inſelatiſſima ſum omni
 ſi feminariū. q; infanculū me
 um ī marinis fluctib; iuerſi
 et uirum meum morte pꝛicu

cū inueni. sed et dolor mise-
re pylatus addidit dolorem
qui me mestissima nuptia
tradidit et inuissimam abi-
m coniugium copulauit. Cūq;
illa omnia de illo infanculo e-
narrasset. et iudas illa que si-
bi acciderat reculisset inueni-
est q; iudas irrem suam i ir-
ore duxerit et q; patrem suum
ociderit. Penitencia igitur duc-
tus suadente aborea diuinum nos-
trum ihesum xpm adijt et suo-
rum ueniam delictorum postulauit.
Hec quoque in predicta in hysto-
ria apocrypha leguntur. que ver-
reatanda sunt leonibus arbitrio
relinquantur. Dominus autem cum su-
um discipulum fecit et de disci-
pulo in suum apostolum elegit. Qui
adeo sibi familiaris exiit et dilectus
ut eum suum faceret paratorem
que tamen suum postmodum per-
lit perditore. Portabat enim lo-
culos et ea que xpo dabatur
furabatur. Dolens uero tempore
passionis dominice que unguentum
quod trecentos denarios ualebat
non fuerat uenditum ut illos etiam
denarios furaretur et ideo abiit
et diuinum triginta denariis uen-
didit. quorum unusquisque uale-
bat decem denarios mouere u-
sualis. et ita dampnum unguen-
ti trecentorum denariorum recipiens
uit. Vel ut quidam ayunt omni-

um que xpo dabatur decem annu-
pium furabatur et ideo per decem
annua pre qua in unguento amise-
rat scilicet per triginta denariis diuinum
vendidit. quos cum penitencia
ductus reculit et abiens laqueo
se suspendit et suspensus ce-
pit medius et diffusa sunt omnia
viscera eius. In hoc delatum est
omnium eius ne per os effunderetur ani-
ma eius. Non enim dignum erat
ut os tam uiliter inquaretur quod
tam gloriosum os scilicet christi contage-
ret. Dignum etiam erat ut vis-
cera que per diuinationem concepta
rupta caderent et guttur a quo
uox predicis exierat laqueo arma-
retur. In aere etiam interijt ut
qui angelos in celo et homines
in terra offenderat ab angelorum
et hominum regione separaretur et
in aere cum demonibus loqueretur.
Cum igitur inter ascensionem do-
mini et pentecostem apostoli in
cenaculo simul essent uides pe-
trus que unum duodecim apostolorum
erat diminutus quos cum domi-
nus in hoc mundo elegerat ut
fidem trinitatis in quatuor mundi-
partibus predicaret. surrexit in me-
dio fratrum dicens. Viri fratres oportet
ut aliquo loco uide substi-
tutionem qui testetur nobiscum re-
surrectionem christi. quia dominus dixit
ut nobis. Eratis uicini testes in
iherosolimam et in omni iudea et samaria

ra et usq; ad vltimū terre. Et
 q; testis nō nisi is qui debet
 testimoniū ferre. eligendus ē
 vnus ex hys vris qui sp̄ no
 uisai fuerunt et dū miraci
 la uiderūt et eius doctrinam
 audierūt. Et statuerūt duos
 de septuaginta duob; discipulis
 s. ioseph qui cognoscat; est iul
 ius p̄ sc̄itate sua qui fuit fra
 ter iacobi alphet. et machyā
 de au; laude subiretur. q; suf
 fiat ei pro laude q; in aplm̄
 est clāis. Et orantes dixerūt
 Tu dñe qui nosti corda hoim̄
 ostende quē elegers ex hys
 duob; accipe locū ministerij
 huius aplatus quē iudas ami
 sit et datus illis sortib; cecidit
 sortis sup machyā et annūtiat;

est ai viderim aplis. Et no
 tūdū q; ex hoc exemplo ut a
 ut ihoim; non est sortibus
 p̄tendū. quia priuilegia pau
 cor; cōmuniem legē non faci
 unt. sicut sicut beda ait. Do
 nec ueniret uitas figurā haur
 obseruare. Vera enī hostia in
 passione fuit imolata sed in
 penthecosten cōsumata et idō
 in electione machye sortib; usi
 sunt ne a lege discreparet in
 qua sumus sacerdos sorte q̄re
 batur. Post penthecostē uero
 uentate iam p̄palata septē dya
 cones nō sorte sed electione dis

apuloꝝ, apuloꝝ uō oratio
 ne et manus ipolitione ordi
 nati sunt. Cuiusmodi at; hec
 sortes fuerūt due scōꝝ patrū
 extant sūt. Hieronim; enī
 et beda uolunt q; hec sortes
 tales fuerunt quales ille q;
 rū in lege ueteri crebrim; us
 vltus erat. Dionisius aut; q;
 fuit pauli discipulus ureligi
 osū existimat hoc arbitrii asse
 rens sibi uideri q; illa fors nich
 il aliud fuit nisi quidā splēdor
 et radius diuinit; sup machyā
 emissus p̄ quē ipse ostendeba
 tur in aplatum assumendus
 At enī sic in libro eccl̄astice ie
 rarchie. De diuina autē sorte
 que sup machyā diuinit; cec
 dit alij quidem alia dixerunt
 nō religiose sicut arbitror. me
 am at; intentionē dicam. Vi
 dentur enī michi sorte eloquia
 noiare thearificā quoddam
 donū demonstrans illi thear
 nifico choro a diuina electione
 susceptū. Hic igit; machyas
 apls iudeam in sorte accepit
 et p̄dicacioni insister; ibidem.
 et multa miracula faciens in
 pace quieuit. In uōnullis codi
 cibus legitur q; p̄ambulū an
 as p̄tulit et tali martyro cō
 uatus celos ascendit. Huius
 corpus rome in eccl̄a sc̄e maic
 maionis sū lapide porphyrico

sepulcrū esse dicit. et ibidē ca-
pit eius pplō dēmittitur. **I**n
quādā uero alia legenda
que treuens inuenitur sic int̄
cetera legit. **M**achyas de tri-
bu iuda et ciuitate bethleem
illustri p̄sapia oriundus fuit
qui hīs tradit̄ oēm in breui
legis et p̄phetarū scām app̄-
hendit. lasciuiam quoq; abhor-
rens pueriles ānos mox ma-
tūritate vincebat. Informaba-
tur quoq; eius anim⁹ ad uer-
tē. ut eēt̄ intelligentiā abili⁹.
ad mīam facilis. in p̄sps nō
clatus. in adūlis constās et ī-
crepidus. satagebat ut qd̄
sensu concepat ope comple-
ret. et oris doctrinam manus
opacōne miraret. **H**ic cū per
iudeam p̄dicaret cecos illūa-
bat. leprolos mūdabat. demo-
nes expellebat. dauidis gressū
surdus auditū. mortuis uitā
relatuebat. **Q**ui cū coram pō-
fice accusaret̄ in multis. **S**ūdit
De obiectis que animā dicit̄
nō oportet me multa dice-
rē qm̄ xpianum eē non est ci-
minis sed glorie. **C**ui pontifex
Si tibi dantur inducie vis pe-
nitere. et ille. Absit ut a ueri-
tate quā semel inueni p̄ apoc-
talam digrediar. **I**gitur ma-
chyas in lege erat doctissim⁹
corpe mūdus aīo prudens. in

soluēdis q̄stionibus sacre sc̄p-
ture acutus. in consilio p̄uid⁹
in sermone expedit⁹. qui cum
uēbū dei p̄ iudeam predicaret
multos signis et p̄digis con-
uicebat. **V**nde iudei inuidentes
ip̄m in consilio statuerūt. **D**u-
o ergo falsi testes qui ip̄m ac-
cusauerūt primo in ip̄m la-
pides miserūt. quos lapides ī-
testimoniū ille seruum peccat̄ se-
petit. qui dū lapidaret̄. sc̄pta
more romano patit̄. et exē-
sis in celū manib; sicutum deo
reddidit. **E**t subditur ibidē. **C**ui-
us corpus de iudea in romā
deū de roma treuerim est tū-
latū. **I**n quādā uero alia le-
genda legitur qd̄ dū machyas
in macedoniam aduenisset et
fidē xp̄i predicaret quādā p̄-
aonē coricatam que uisu cū-
tos p̄uabat sibi dederunt qm̄
in xp̄i noīe bibit et nullam ī-
aurit lesionē. **E**t cū illa pō-
one plusq; ducentos ququa-
ginta excecassent ille singulis
manū imponens om̄s illūa-
uit. **D**yabolus aut̄ in similitudi-
ne infantis cū eis appus sua-
sit ut machyā occiderēt qui e-
oz auctū euacuaret et cū ip̄e
in medio eoz consisteret t̄bus
cū diebus eū querentes inuē-
me inueniunt. **T**ertia aut̄ die
se eis manifestans dicit. **E**go

tū. Quem manibus post ter
 gū ligatis et fune collo impo
 sito crudelit' affluerunt et sic
 in carcere reduserunt ubi demo
 nes appretes dentib; in eū fre
 mebat sed appinquare nō po
 tuerunt. Dñs autem aī multo
 tūc ad eum ueniens ipm det
 ra leuauit et uinacula solues
 et dulci confortans ostiū a
 peruit qui egressus uerbū do
 minū predicauit. Dū autē ob
 stinacū p'sisterent dixit eis. De
 nūcio uobis q' vñm quidā vi
 uū in infernū descendens. Mor
 q' tra se aperuit et cunctos illo
 deglutauit. Reliqui uero ad do
 minū sunt conu'si. **Prologus**
Gregorius dicit' a grex et
 gore qd' est predicare siue
 docere. Unde gregorius qī gre
 gis predicator. Vel gregorius
 dicitur qī egregorius ab egre
 gius et gore qī egregius pre
 dicator et doctor. Vel gregori
 in nra lingua uigilans sonat
 q' ipse uigilauit deo sibi et gre
 gi. Sibi p' mūdicie miseria
 nouē. Deo p' internā contēpla
 nouē. Gregi p' assiduā predi
 cationē. Et p' hec tria meretur
 de uisionē. Augustin' in libro
 de ordine. Is uidet deū qui bene
 uiuit bene studet et bñ orat
 Cuius uitam sc̄psit paulus lon
 gobardoz. hystorog̃phus quā

iohānes dyaconus diligētius
 postmodū compilauit. **De be**
Gregorio p' gregorio
Gregorius senatoria stirpe
 p'genitus cui' pater gordian'
 et mater silua dicebat' cū sum
 mū philosophie apicē in ipsa
 sua adolescencia attingisset ac re
 rū et diuiciarū copia plurimū
 habundaret. cogitauit tū hec
 omnia deserere et in religionē
 se cūstare. S; cum longius cō
 uisionem pararet et tuans se
 xpō famulaturū putaret si sibi
 pretoris urbani hīcū mūdo spe
 ciaten' deseruere ceperūt cont'
 eum multa ex sc̄i cura suadet
 cē ita ut non tū speare sed in
 eo reuētur et mente. Tandē
 p're orbat' ser monasteria i
 aalia construnt. septimū uic'
 mema urbis sub honore sanc
 ti andree apli in ipso domate
 fabricauit. In quo relictis ser
 as auro gemisq; radiantib;
 vili monastico hīcū tegebatur
 ubi ad tantā p'fectionē in bre
 ui deuenit ut in ipso sue cōuer
 sionis unad posset iam in p
 fectorū nūo computari. Cui'
 quidē p'fectio ex uerbis suis
 que in plogo sup dyalogum
 ponit aliquatit' p'pendi p't u
 bi sic dicit. Infelix anim' me'
 occupacōis sue pullat' uolūe
 meruit qūs aliqu' in mōsal

terofuit. quā ei cuncta laben-
aa subērauit. quāntū rebus
onūbus que uoluūtur emi-
uebat. q̄ nulla nisi celestia co-
grate consueuerat. q̄ eam re-
tentus corpe iam ipa carnis
daustra contēplacione tūlibit
q̄ mortem quoq; que pene e-
cunctis pene cunctis pena est
videlicet ut ingressū uite et la-
bours sui p̄mum amabat. Tā-
ta deniq; distuade corpus su-
um afflixit ut infirmato sto-
macho subsistere uix ualeret
et inationē uitalium. quā
grea sintopi uocant pacicus
p̄ horarū momenta ad exitū
p̄tingeret. **Q**uadā uice dum
quedam ī monasterio suo ubi
abbas p̄erat sepataret ange-
lus dñi in specie naufragi si-
bi affuit eiq; misereri lacrima-
biliter postulauit. Cui cū grego-
rius sex argēteos dari feasset
et abisset eadem die iterū redi-
it seq; multa pdidisse pauca
vō recepisse phibuit. qui cum
ab eo eodē argēteos rece-
pisset iterū die tertia reuersus
misereri sibi iporatus clamor-
rib; postulauit. Sed gregorius
cū a paratore sui monasterij
didisset nichil dandū preter
santellam argenteā quā mater
sua cū leguminib; untere so-
lebat in monasterio remāsisse

A crebis au-
gustis

illam dari statū precepit. quā il-
le libent̄ accipiens letus abce-
sit. **H**ic autē angelus dñi fuit
sicut se sibi postmodū reuelauit.
Quadā at die b̄s gregorius
p̄ for̄ vrbis romane cūlicus cor-
nit quosdam pueros vultu pul-
cherrimos ac forma venustos m-
pilloz uultore p̄spicuos eē uena-
les. **I**ntrogabat igitur uicato-
res de qua p̄na illos attulisset.
Qui r̄dierunt de britāna. cui-
us incolē sibi candore resulgeret.
Introgat iterum si xp̄ianū sē-
cui mercator uuus. **N**on. sed
paganor̄ errorib; iplicatū tene-
tur. **T**unc gregorius acut̄ iuge-
miserens. heu p̄cholor inq̄t q̄
splendidas facies princeps re-
uebray nūc possidet. **I**ntrogat
uisup qd̄ esset uocabulū gen-
tis illius. **C**ui ille. **A**nglia uo-
rant̄. **B**ene inquit anglia qua-
si anglia q̄ angelicos uultus
habent. **I**ntrogante itū eo qd̄
nomen h̄ret ipsa puina aut
mercator. **P**uinales illi dem̄
uocantur. **E**t gregorius. **B**ene
inq̄t dem̄ q̄ de uia s̄t erudi.
surtus de noīe regis inroga-
te aut mercator q̄ esse dicitur.
Et gregorius. **B**ene elle. quia
allegoria in illis p̄ibus dem̄
tan oportet. **Q**ui mox ad sū-
mū accedens pontificē cū uul-
ta instantia et precib; uix ob-

tunc ut ad illos conuēdōs
 mittētur. Cūq; iter iam arri
 pulset romam de eius absen
 na plurimū perturbati papam
 aduēit et eū talit̄ alloquunt̄
Petrum offendisti. romam del
 nuxisti. gregoriū dimisisti. Sic
 q; ip̄ p̄teritus ad eū reuocau
 dū continuo nūcios destinauit
 Cūq; gregorius iā trium diez
 iter p̄gisset et in quodā loco
 diuicēis quedā ceteris q̄scentia
 b̄ lectitaret. locusta supueni
 ens eū coegit a legendō quies
 cere et ex consideracōe sui noīs
 mouit eū in eodē loco stare debe
 re. **Q**uod ille sp̄itu p̄pheticō dic
 tes statim comites suos ad
 hortatur ut uelociter debeant
 p̄fiscari. Sed supuēientib; nū
 cīs aplias redire compellit.
 licet de hoc plurimū tristaret̄
 tunc ip̄ ip̄m a monasterio su
 o abstraxit et suū dyaconū et
 cardinalē ordinauit. **Q**uo
 tam tpe cyberus flumens alue
 um suū egressus int̄m extre
 mit̄ ut sup muros vrbis īflu
 eret et plurimas domos eū
 reteret. Cūq; etiā p̄ cyberum flu
 uū multitudo serpentū cū
 dyacone magno in mare descē
 dit; a fluctibus prefocata et
 ad litus p̄iecta sua p̄uēdine
 totū aerem corrupērūt. Sicq;
 plaga pessima quā inguina

riam uocāt secuta est ita ut
 etiam corporali uisu sagitte
 cētus uenire et singulos q̄l
 q; p̄cutere uiderent̄ que p̄mo
 om̄i pelagium papā p̄cussit
 et sine mora exiit. **P**ost
 modū uero in reliquū vulgū
 ita desecuit ut subtractis habi
 tatorib; domos plurimas **v**a
 tuas reliq̄ra. Sed quia etiā
 dei sine rectore eē non pot̄at.
 gregoriū licet totis uiribus
 reuēntē plebs om̄is elegit
Cum ergo b̄ndicta deberet et lu
 es ppl̄m deuastaret sermonē
 ad ppl̄m fecit p̄cellionē faciēs
 letanias instituit et ut om̄is
 deum attentius exorarent ad
 mouit. Cum igit̄ om̄is con
 gregatus ppl̄us deū exoraret
 int̄m lues ip̄a desecuit ut in v
 na hora octoginta hoīes sp̄m
 exalarent. Sed nequaquā cessa
 uit ppl̄m admonē ut ab orō
 ne nequaquā desisterent donec
 pestem ip̄am diuina misera
 cō p̄pulsaret. finita p̄cellione
 fugere uoluit sed nequit. q̄a
 die noctuq; portas vrbis p̄
 ter eum iugiles obseruabāt
 tandē mutato h̄m̄ a quibus
 dam negotiatorib; obauit
 ut in quodam dolio sup quad
 gam de urbe educeretur. qui
 mor siluas expecit et caner
 narū latibula requisit. ibi

unia p̄
 271

X⁷ vrbē

Ver ascen
deres

q; tribus dieb; latuit. **D**um
cū diu solliate querēt colūp
na lucas pfulgida a celo depē
dens sup locū in quo latitabēt
apparuit in qua colūpna āge
los descendētes quidam reclusus
aspexit. **M**oxq; ab vniūso po
pulo capitur trahit et summu
ponatē consecratur. **Q** uero
ad hoc honore culmē inuit
ascendent qui uerba sua lege
re patēt aduertit. **N**am in
epla ad narsium patriā sic
ait. **D**um cōtemplatōis alta
p̄sarbūis nunc mee in gē
tū renouatis. q; audiu quid
intus pdidi dū foras ad cul
men reginīs īmeritus ascen
di. **T**anto autē me conuictum
merore cognoscere ut vix loq;
sufficiam. **N**olite ergo me vo
care noeuu. i. pulch; sed uoca
te me mare. quia amaritudie
plenus sum. **I**tem alibi. **Q** u
me ad ep̄atus ordinē cognos
cas puenisse si me diligitis
plangite. qd' et ego incessantē
desco atq; ut p̄ me ^{con}uoretis ro
go. **I**n plogo quo; sup dya
logū sic ait. **E**x occasione cure
pastoralis animu? meus sc̄ari
um hoīū negona parat et p̄
tam pulchrā quies sue spem
crem actus puluē fedatur. per
pendo itaq; qd' colero ppendo
qd' amisi. dūq; intueor illud

qd' pdidi sit hoc graui? qd' por
to. **E**cce enī nunc inagui ma
ris fluctib; quacūq; atq; ī ua
ui meuis rēpeltans ualide il
lud; pcellis. et cū p̄mōis uice
recolo qī post tergū ductis
oculis uiso litore suspiro. **S**ic
quia adhuc romā pestis p̄
dicta uastabat more solito p
cessionē cū letanijs p̄ ciuita
tis arcuitū quodā paschali tē
pore ordinauit in q̄ ymagi
nem b̄tē marie semp̄ uirginis
que adhuc ut ayunt ē romē
quā lucas arte medicus et
pictor egregius formasse dia
tur et eidem uirginī simulina
p̄ omnia phibetur an̄ p̄cessio
nē reuerent̄ portari feat. **E**t er
te tota aeris infectio et turbu
lencia ymaginē cedebat ac li
p̄am ymaginē fugeret et e
ius p̄nciam ferre nō posset.
Sicq; post ymaginē mira se
reuitas et aeris puritas re
mauebat. **T**unc ut fertur in
in aere iuxta ymaginē audire
st̄ uoces angeloy canentū
Regina celi letare alla. **Q**uia
quē meruisti portare allelu
ya. **R**esurrexit sicut dixit al
leluya. **S**tatimq; qd' sequit̄
b̄tis gregorius adiūxit. **O**ra
p̄ nobis rogamus alla. **T**unc
gregorius uidit sup castrum
crescentij angelū dūi q' gla

diu cruentatum deterges in
 vaginā reuocabat. Intellexit
 q̄ gregorius q̄ pestis illa ces-
 sasset et sic factū est. Vnde et
 castrū illud castrū angeli dei
 ceptis vocatū est. Tandem ut
 desiderauit augustinū melli-
 tū et iohannē cum quibusdā
 alijs in angliam misit et eos
 suis precibus et meritis ad
 fidem xp̄i conuertit. **T**ante autē
 humilitatis b̄tis gregorius ex-
 tant ut se laudari uillo modo
 p̄mitteret. Nam stephano ep̄o
 qui eum ī suis epistolis lau-
 dauit ita scribit. Multum in-
 er ulc̄ q̄ audire debui indig-
 nus fauorē in v̄is epistolis
 demonstrastis. et cū scriptū est
 de laudes hostem q̄ diu uiuit
 tamē si talia audire dignū
 nō sui orōibz v̄is peto ut
 dignus efficiat ut si bona i-
 deo in me dixistis q̄ nō sunt
 ideo sint q̄ dixistis. Item in
 epla ad uarsum patriā. **Q**
 cause et uōis similitudinem faci-
 endo p̄ scripturas dāulas
 declinatōesq̄ formans terre fia-
 ter caussime hymeā leonem
 uocas qd̄ eo modō agē uos
 cōspiciunt quo scabiosos se-
 pe caculos pardos ul' tygros
 uocamus. Itē in epla ad anat-
 asiū patriarchā antiochie-
 nū. **Q** uos me os diu et lu-

ceruā dicitis q̄ loquēdo multas
 p̄desse multasq̄ posse luce per-
 hibens existimacōne meam
 uidi fateor in dubitacōne
 maximā p̄durastis. **C**onsidē
 uāq̄ qui sū et nichil in me
 ex huius boni signo deprehē-
 do. **C**onsidero autē qui estis
 et uos mentiri posse nō ar-
 bitror. **C**um ergo credere uolo
 qd̄ dicitis contradicat in ī-
 firmas mea. cū disputare
 uolo qd̄ in laude mea dicit
 contradicat in sc̄tas v̄ra. **S**
 queso vir sc̄e nobis aliquid
 de hoc certamine n̄ro conue-
 niat ut si non qd̄ dicitis ita
 est. sit ita q̄a dicitis. **V**oca-
 bula etiā iactanciā uel va-
 nitatē sonantia omnino res-
 puebat. Vnde eulogio patri-
 arche alexandrino qui eum
 uniuersalē papam uocauit
 ita scribit. In prefacōne epis-
 tole quā ad me direxistis su-
 p̄be appellacōis uerbū uniu-
 salem me ip̄m dicentes imp-
 mere curauistis. qd̄ peto dul-
 cissima sc̄tas uestra ulc̄ nō
 faciat. q̄ nobis subtrahitur
 qd̄ alicui plulq̄ ratio erigit p̄-
 betur. **E**go enī uerbis p̄spari
 nō quero sed moribus nec ho-
 norem eē deputo in quo fia-
 res honorē suum p̄dere cog-
 nosco. **N**ecedāt ergo uerba

que uanitate inflant. carita-
tem uolunt. Hinc est qd cu
iohannes eps constantinopoli-
tanus hoc uocablin uanita-
tis sibi usurparet. et se uni-
uersale papam vocari frau-
dulente a synodo obtinisset
int cetera sic de eo scribit gre-
gorius. Quis est iste qui co-
tra statuta ecclastica et contra
canonu decreta nouu sibi no-
men usurpare psumit. uana
uel sine iuuuacione sic un-
qui appetit esse uniuersus
Verbu etiam iustitiae a
coepis sibi dia uolebat. Un-
aut in epistola ad eulogiu
epim alexandinu. Destra in
caritas loquitur dicens. Sicut
iustitias. Ad uerbu iustitias
peto a meo auditu remouei
qd scio qui su. et qui estis. lo-
co eu michi frs estis. moibz
pries **J**ulius ob nimiam hu-
militate qua erat predictus
uolebat qd matrone se anal-
las diceret suas Un rustica-
ne patriae scribens ait. Unu
in tuis epistol egre suscepi:
qd qd semel esse potat sepius
dicebat. Analla vna et analla
vna. Ego eu qui p epatus
ouia omnium seruus sum ef-
fectus. qua rone te michi an-
alla dicas. au? ante epatum
susceptu pprius fui. Et ideo ro

go p omnipotentem deu. ne hoc
verbu aliquado ad me in scrip-
tis tuis inueniam **C**riminus
in suis lris se seruu seruoru
dei noiauit et alios noiaui in-
stituit **L**ibros suos du adly
uueret ob nimia humilitatem
publicari uolebat. et in alioz
compacione suos nil uale est
mabat. Unde innocenao pfer-
to affrice sic scribit. **E**xpo
nem sa iob nobis uoluitis uo-
studio congaudem? sed si delico
so pabulo cupitis saginari ba
augustinu copatiore uia opul-
cula legite. et ad compacione
illius simulaginis nrm furfu-
rem no queratis. Neqz eu uo-
lo dum in hac carne sum si q
dixisse me contingit ea faale
houibz innocenao **L**egit qd
in quodam libro de greco in la-
tinu translato q quida sanctus
prie noie abbas iohannes cu
romia ad uisitanda aploz li-
mnia uenisset. et ban grego-
riu papam p mediu ciuitatis
mure uidisset uoluit ei occur-
re ac ut decebat reuerentiam exhi-
bere. Cernes uero ban grego-
rius q se in terram uellet pfer-
re festinauit et primo se co-
ram ipso in terra pstrauit. nec
inde surrexit quoad usq abbas
primo surrexit. In quo mani-
ma eius humilitas commedat

Fante autem largitatis et de
 molinarum erant, ut non solum
 pueri sed et longe potius et in monte
 synay monachus uicinia uinif
 traret. Nam omnium indigentiam
 nota scripta habebat et eis libe
 raliter subueiebat. Monasteri
 um iherosolymis instituit et de
 famulis illic degentibus neces
 saria uitae parauit. Tribus
 quod mulieribus anallaru dei pro
 cotidianis stipendiis octogin
 ta libras auri annualiter offe
 rebat. Cotidie etiam ad men
 sam suam pegrinos quoslibet
 uocabat. Inter quos die qua
 dam unus accessit in cuius ma
 nibus dum ipse ex humilitate ag
 gredere uellet conuersus uice
 uum accepit. sed repente eum in
 manu manibus aquam fundere
 uolebat uo inuenit. Cum hoc
 in secum ipse miraretur, eade
 nocte dominus per uisionem ei dixit:
 hactenus diebus me in membris
 meis, hesternis autem die me in
 membris tuis suscepisti. **A**lio autem
 tempore precepit cancellario ut duo
 decem pegrinos ad prandium in
 uocaret, qui pegrinus iusta comple
 uerit. Dum autem simul discibe
 rent uiticus ipse ardeam uisita
 uit, et accessit cancellario au
 tem uisionem suam certitudine
 cum uicariis presumpserat in
 quibus quos cancellari uisus

et tunc duodecim iuueniens ait
Crede michi pater non sunt nisi
 duodecim. **A**duertit igitur gregori
 us uinum pius discumbentem uol
 tum cerebro uiuare, et nunc ado
 lescentem nunc uero uentum uene
 randa quadam caniae simillare
 finico conuiuio illum in cubiculum
 induxit uehementer admirans
 ut se ei, nomenque suum perdere dig
 naretur. **Q**ui respondens ait. **E**t cum
 interrogas de nomine meo quod est
 mirabile. **S**impramen scito quod
 ego sum naufragus ille cui scutella
 argentea tribuisti quam tibi mi
 serat cum legumibus mater tua.
Et hoc tibi pro certo sit cogitu
 cum, quia ab illo die quo michi
 hoc dedisti destinauit te dominus fi
 eri ecclesie sue presule et petri a
 postoli successore. **C**ui gregorius
Et tu quomodo hoc nosti, quod tunc
 me dominus presule ecclesie sue destina
 uit. **A**t ille. **Q**um angelus est
 sum, et me tibi dominus nunc re
 misit ut te semper debeam prote
 gere et omne quod petieris pro me a
 pud deum ualeas impetire. **S**ci
 tique ab eo disparuit. **E**o tempore
 fuit quidam heremita uir mag
 ne uirtutis qui omnia propter
 deum dereliquerat, et nichil pre
 ter unam cartam possidebat, in
 qua blandus cerebro quasi co
 habitantem in suis gremiis quod
 fouebat. **D**rauit igitur ad deum

ut sibi ostendē dignaretur aī
quo future remuneratōis mā
sionē spare debuisset, qui illi
amore nichil ex hui⁹ seculi di
uicijs possideret. Quadam igr
tur nocte reuelat⁹ ei ut aī gre
gorio romano pontifice man
sionē sibi spare deberet. At ille
fortit⁹ ingenuiscens parū sibi
voluntariā paupertatē p̄fuisse
putabat. si cum eo remuniā
onē acciperet qui tantis mūdial
ibz diuicijs habundaret. Cum
ergo gregori diuicijs sue pau
ptati die noctiq; suspirādo cō
ferret, alia nocte audiuit domi
nū sibi dicentem. Cum diuitē
non possessio diuitiarū faciat
sed cupidō. cur audes paupertatē
tuam gregori diuicijs compa
re? qui magis illam cunctam
quā habes cotidie palpando
diligere comparas q̄ ille tā
tas diuicijs q̄s non amando
sed contēpnendo cunctisq; libeā
liter largiendo disp̄git. Itaq; so
licitarius grās deo reuolit et q̄
meritū suum deuenisse putauit
rat si gregorio cōferretur. orā
re cepit ut cum eo mansionē
quāq; pape mereret. **C**um a
pud mauriciū impatorē et fi
lios eius sup morte cuiusdam
epi falso accusaretur. sic ait ī
eplā quam apocrisario mittit
Donū est q̄ breuiter suggeris do

minis mīs q̄ si ego seruis eorū
in mortē longobardoz ul' dāp
nū me misere uoluisset hodie
longobardoz gens nec regem
nec ducē nec comitem haberet
atq; in sua confusione eēt. Sed
quia deum timeo in mouem
cuiuslibz hōis me misere for
uido. Ecce quēte humilitatis exi
at q̄ cum eēt summ⁹ pōntifex
ipatoris se seruū uocabat. et
dūm suum eū appellabat. Ecce
quēte innocēcie. q̄ in mortē in
mūoz suoz consentie uolebat.
Cū mauricius ipator grego
riū et eātam dei psequetur in
cetera sic ei scribit gregorius. Na
enī pator sum credo q̄ om̄ipore
tem deū tanto uobis amplius
placatis quanto me male ei
seruente affligas. **Q**uadam
igit⁹ vice quidam monasticū
tu idur⁹ spatā euaginātā dex
tera tenens corā impatore in
trepidus astitit et cont⁹ eum
vibrans illum gladio mouit
rū predictit. Territus maurici
us a psecutione gregori cessa
uit. et ut p se orare deberet ī
stauter peccat⁹ quatin⁹ ipm in
hac uita de malis suis diēs
pūneret. et nō pūneridū exte
mo exanimū reseruariet. **Q**
dam igr uice uidit mauriciū
se ante tribunal iudicis stāre
et iudicē pclamare. **D**ate m

mauriciū. Et capientes eū multū
 trī ipm̄ ante iudicē posuerunt
 Cui ille. Vbi mis reddam t̄ ma
 la que in hoc seculo peccasti
 Ille r̄dit. Nūc potius ea michi
 i dñe et non in futuro seculo
 retribue. Statimq; diuina vox
 iussit tradi mauriciū uxorem
 filios et filias phore milia oc
 tendos. Qd̄ et factū est. Nō
 post multū eū quis phocas
 quidā miles eius ipm̄ cum
 tota familia sua gladio oc
 cidit et ei in impio succellit
 Cum apud scām mariā ma
 iorē in die pasche missam ce
 lebraret. et par dñi p̄nuas
 ret angelus dñi alta uoce res
 pondit. Et ann̄ spū tuo. Vñ
 apud illam etiā in die
 pasche stationē facit. nec sibi
 quū dicit par dñi in huius
 miraculi testimonium respon
 detur. **Q**uodā tpe traianus
 impator romanus ad quōsdā
 bellum vehemētissime festi
 uabat. Cui uidua quedā fle
 biliter occurrit dicens. Obse
 ro ut sanguinē filij mei in
 nocentē p̄cepta vindicāe dig
 ners. Cūq; traianus si san
 reuerētur se vindicare testa
 retur. uidua dixit. Et q̄s michi
 hoc prestabit si tu in p̄lio n
 moratus fuīs. Traianus dix
 it. Ille qui post me impabit

Cui uidua. Et qd̄ tibi p̄derit
 si alē michi iusticiam fecerit
 Traianus dixit. Vñq; nichil:
 Et uidua. Nonne inq̄t meli
 tibi est ut tu michi iusticiā fa
 cias et p̄ hac mercedē accipias
 q̄ alē hanc cūsumitas. Tunc
 traianus pietate cōmōtus de e
 quo descendit et ibidē inuocē
 tis sanguinē vindicauit. **C**
 fertur quoz qd̄ dum filius q̄
 dam tianū p̄ urbem equitau
 do nimis lasaue discurreret
 filiū cuiusdam uidue intere
 mit. Qd̄ cum uidua traiano
 lacrimabiliter exponeret ipse fili
 um suū qui hoc fecerat uidue
 loco filij sui defuncti tradidit et
 magnifice eū docauit. **C**ū
 igitur quadā uice iam traia
 no defuncto gregorius p̄ forum
 traianū cūlret et huiusmodi
 māsuētudinē iudicis recorda
 tus fuisset. ad basilicā sancti
 petri puenit et ibidem pro e
 eius errore amarissime fle
 uit. Tunc sibi diuinitus respō
 sum est. Ecce penā tuam
 complem et tiano a pena
 etna p̄p̄a. De cetero autem
 diligentissime caueas ne p̄
 dampnato aliquo preces fū
 das. Damascenus autē in q̄
 dam suo sermone narrat q̄
 gregorius pro traiano ora
 onem fundens audiuit uo

1073
cem sibi diuinitus illatā. Vo-
cē tuam audiui et tūano ue-
niam dō. au? rei ut ibidē dicit
celus est oriens oriens et occidēs
Sup hoc dixerunt quidam q
tūanus fuit reuocatus ad iu-
tam ubi grām consecutus fuit
am meruit et sic gloriam ob-
tinuit. nec erat in inferno fua
lic deputatus nec sūta diffini-
tua dampnat. Alij dicunt
q anima tūam non fuit sim-
pliciter a reatu pene etne ab-
soluta. sed eius pena usq ad
tempus s. usq ad diem iudicij
fuit suspensa. Alij q pena q
ad modū vel locum aliquē tor-
menti sub condicione fuit tar-
ata donec orante gregorio p
niam xpi locus vel modus
aliquis mutaretur. Alij ut io-
hānes qui hanc legendam q
pilaunt. q non legitur orasse
s; flemisse et frequēter deus
misertus concedit q homo
quimus desidans petē nō pre-
sumit et q eius anima nō
est ab inferno liberata et in
padiſo reposita sed simpli-
ter ab inferni cruciatib; libe-
ta. Valer enī ut dicit aīa i
inferno exiſte et inferni cruci-
atus p dei mīam non sentire
Alij q pena eterna consistit
in duobus s. in pena sensus
et in pena dampni que est

cautencia uisionis diuine. Pe-
na igit eterna quāto ad pu-
nīū est sibi dimissa sed quā-
tū ad sedm reuēta. ferē quoq;
q et angelus istud adicit. Ca-
enī pro dampnato rogasti du-
duoz tibi datur opao. aut enī
in purgatorio duob; diebus
cruciatib; aut certe toto tpe in-
te tue infirmitatib; et dolorib;
fatigabebis. Qui precegit to-
to tpe uite sue dolorib; conui-
a q duob; diebus in purga-
torio cruciat. Vnde factum ē
q semp deinceps aut febril;
laborauit aut podagre mo-
lestia pressus fuit aut uali-
dis dolorib; cōquassat. aut
dolore stomachi mirabiliter
cruciat. Vnde in quadam
eplā sic loquitur dicens. Tāns
podagre tanalsq; molestiaz
dolorib; premor ut uita mea
michi quīssima pena sit. Co-
tidie enī in dolore deficio et
mortis remediū expectando
suspuro. Item alibi. Dolor me-
interdū michi leuitus est inter-
dū nimius. s; neq; ita leuitus
ut recedat neq; ita nimius ut
interficiat. Vnde fit ut qui co-
tidie in morte sum repellat
a morte. Sic autē me infectio
humoris noxi imbibit ut in-
uere michi pena sit et mortē
desidanter expectē. quam gē

abus meis solam credo esse
 remediū. **M**atrona quedam
 singulis diebus dñas beato
 gregorio panes offerebat qui
 cum post missarū solēpnā
 corpus dñi sibi offerret et dice
 ret. Corpus dñi mī ihu xpi
 custodiat te in vitam eternā
 At illa lasciva subulit. Ille cō
 tūmo dextram ab ore eius conū
 tens preni illam dñā corpus
 sup altare deposuit. Postmo
 dum matronā coram pplō in
 terrogavit ob quā causam ri
 dere presūpserit. At illa quia
 panem inquit quē pprijs fe
 ceram manibz tu corpus do
 minicū appellabas. Tūc gre
 gorius pro incredulitate mu
 liens se in orōne pstravit et
 surgens pccatam illā panis
 missarū digiti cariem frām rep
 pic et sic matronā ad fidem
 reduxit. Orauit iterū et car
 nem illam in panē conuersā
 vidit et matrone sumendū
 tradidit. **Q**uibuscā pñcia
 libz percutibus aliquas reli
 quas preasolas aliquitū
 de scti iohannis ewangeliste
 saluatica tribuit. Qd' illi sus
 cipientes tanq' uiles reliquias
 eidem cū indignacōne nimia
 reddiderunt. Tūc bñs gre
 gorius orōne facta culcellū
 pcepit et pannū illum pupu

git. de cuius punctionibz san
 guis pñius emanauit. sic
 q' q' preasole essent relique
 diuinitus est ostensum. **Q**
 dam diuitū romanorū relicta
 cōiuge fuit a pontifice cōio
 ne priuatus. Qd' ille molef
 assime ferens sed auctoritatē
 tantū pontificis euacuare nō
 valens magorū suffragia re
 quisiuit. Qui se suis carni
 bus agere pmiserunt. **U**t
 iussu demone cabal **I**us
 pontificis tamdiu ver **S**are
 tur quousq' cū lessoe **S**uo
 piditaret. Cumq' greg' aliqu
 sup caballum transiret iussu
 demone magi eius equū tam
 fortit' uerari fecerunt ut neq'
 q' ab aliquo reueri ualeret.
 Tūc gregorius reuelante spū
 sctō dyabolicā submissionem
 cognosceus. factō crucas signa
 culo tam caballū a presenti
 rabie liberauit q' maleficos
 ppena ceitate imulauit. **Q**
 reatum suū confitētes ad sa
 cri bñctissimi grām postmodū
 puenerunt. Quibus lumen
 ne artē magicam relegerent
 reddi noluit. eos cū eccl'astico
 subsidio nutri precepit. **U**e
 gitur quoz in libro qui a gre
 as hymon dicit. q' abbas q'
 pccerat monasterio scti grego
 ry pape eidem nūciavit q' q'

dam monachus penes se nu-
mismata tria haberet. que gre-
gorius ad aliorum terrore extor-
cauit. **D**ei modicum tempus frater
moxitum sancto gregorio uelente
qui uatus quod sine absolucioe
mortuus fuerat. oronem in pic-
tacio scripsit qua eum ab excoica-
cois uinculo absoluebat. dedit
que eam unum dyaconorum prece-
pens ut eam super foueam defue-
a **S**uis legeret. **Q**uo uel
sa **g** plente sequenti nocte
qui defunctus fuerat abba-
ti apparuit et usque uide-
i aut **t**odia detentum sed heri-
se absolutum fuisse prohibuit.
Officium et cantum ecclesiam
ueneron et scolam canonicorum insti-
tuit et per hoc duo hincacila u-
num iuxta basilicam sancti petri
alcan iuxta lateranensem ecclesiam
fabricauit. ubi usque hodie lec-
tus eius quo recubans modum
labatur et flagellum eius quo
pueris uinabat cum anty-
phonario autentico uenera-
one congrua reseruatur. **I**n ca-
none appoluit. diesque nostros in
tua pace disponas atque ab e-
terna dampnatione nos eri-
pias. et in electorum tuorum iubeas
grege uincari. **E**t tandem beatus
gregorius cum sedisset annis
tredecim mensibus sex et diebus
decem plenius operibus uois in-

gunt a corpore. **I**n cuius uincula
huius uersus scripti sunt. **S**uscipe
terra tuum corpus de corpore
sumptum. reddere quod ualeas ui-
uificante deo. **S**piritus astru-
petat leti nil iura nocebunt
Cui uite alterius mors ma-
gis ipsa uita est. **D**onatus huius
mi hoc claudunt membra
sepulchro. **Q**ui inuis semper
uuit ubique bonus. **F**uxerunt
autem anni ab incarnatione d-
ni sexcenta sex sub phoca impa-
tore. **P**ost mortem beati grego-
rii regione tota maxima fa-
mes inualit. **U**nde pauperes
quos liberaliter beatus gregorius
pascere solebat ad successores
suum uenientes dicebant. **D**o-
mine quos pater noster grego-
rius solebat pascere tua fa-
tas fame non sinat perire.
Quibus uerbis ipse indignatus
semper taliter respondebat. **S**i grego-
rius ad famam sue laudis
actos populos curauit suscipe
nos autem uos non possumus
pascere et sic eos semper uacui-
os remittebat. **U**bi sanctus gre-
gorius ter ei apparuit et ter
blande de sua tenacia et detra-
ctione compuit sed ille de nullo
se emendare curauit. **U**nde
ille quod terribiliter sibi appa-
rens illum redarguit et in ca-
pite letaliter percussit. **C**uius

dolore veratus in breui vitam
 finivit. **C**um autem adhuc p
 dicta fames instaret quidam
 iudi ceperunt gregorio detra
 here asserentes quod contra thesauru
 ecclie tamquam vir prodigus consump
 sisset. Unde ob huius vindictam
 ad comburendos suos libros ce
 terorum animos inclinauerant.
Quorum dum quosdam iam com
 bustissent et cetos combure
 rent petrus dyaconus eius
 familiarissimus cum quo qua
 tuor dyalogorum libros disputa
 uerat tradidit vehementissime
 restitisse asserens hoc ad eius
 delendam memoriam nil ualere
 nisi in diuersis mundi partibus
 exemplaria tenerent adiungens
 inane sacrilegium esse tanta
 patris tot et tales libros com
 bure. super cuius caput ipse spi
 ritum sanctum in similitudine columbe
 frequentissime prosperisset. Tan
 demque in hanc sententiam eos ad
 duxit ut si illud quod dixerat in
 re iurando confirmas monachorum
 animo inuenissent ipsi a librorum
 excussione desisterent. Si uero
 non inuenissent sed super
 res sui testimonium extulisset ip
 se quorum combustorum manus
 daret. fertur enim gregorium libi
 dixisse quod si miraculum de uisione
 columbe publicaret post
 hoc vivere non ualeret. Itaque

cum apparatu dyaconi ewan
 geliorum librum hauriens uenia
 bilis leuita petrus adueniens
 mox ut tactis sacrosanctis ewan
 gelijs gregorium sacrae testimo
 nium prohibuit a dolore mortis
 extenuis spiritum uerba uere con
 fessionis efflauit. **Q**uidam
 monachus sancti gregorii quodam
 penes se peculum congregauit.
His autem gregorius alteri
 monacho apparens dixit ut
 sibi denuncaret quod peculum dis
 pegeret et penitentiam ageret quia
 die tertia esset mortuus. Quod
 audiens ille uehementer expa
 uit penitentiam egit et peculum
 reddidit. **N**oxque febribus adeo
 correptus est ut a diluculo di
 ei tertiae usque ad horam tertiam
 pre nimio incendio linguam ab
 ore patens ultimam flatum e
 mittere uideretur. Sed cum ar
 cistantes monachi coram eo
 psallerent tandem psalmodiam
 interrumpentes eadem detrahe
 reperiunt. Ille continuo reui
 uiscens et oculos subdendo
 conuincens ait. **P**artat uobis
 dominus fratres. quare michi detra
 here uoluitis. **N**am impedi
 mentum michi non modicum ge
 nistis quod tam a uobis quam a dy
 abolo sub uno tempore accusatus
 uelut aeterna cui calumpnie primi
 tus responderem. Sed si quando

quemlibet migrantē iudeitas
eidem non derationē sed com-
passionē impendatis utpote
qui ad tam districti iudicis ai-
riminatore suo iudiciū uadit
Nam ad iudiciū coram dya-
bolo steti et adiuvante sanc-
to gregorio amictus eius obier-
ationib; bene rēdi. tantū de v-
na obiectione conuictus eru-
bui pro qua ut uidistis talitē
sum ueratus. et adhuc me ū-
potui liberare. Cūq; de ea fr-
tres inq;rerent ait. Non audeo
dicere q; cū ad uos a bēo gre-
gorio uisus sum uenire dya-
bolus de hoc plurimū est con-
questus putans q; me ad pe-
nitentiā agenda pro causa
illa deus remitteret. Quappē
bēū gregorium uadem dedi-
ne cōmoram calūpniā cui
libet reuelare. **N**oxq; clamā-
dixit. **O** andrea o andrea:
hoc anno peas. hoc anno
peas qui me prauo consilio
ad hoc periculum cōpulisti. Et
statim reuolutis terribiliter
oculis expuauit. Erat autem
in urbe quidā nomine andre-
as qui eodem monēto quo ei
monachus moriēs periculum
fuit imprecat; in tam graue
morbu; cecidit ut defluenti-
bus carib; cōsumi posset mori ar-
nō posset. Tunc monachus

monasterij scti gregory scribis
congregatis confessus est q;
cū predicto monacho quascūq;
monasterij cartulas rapuisset
at susceptis precis extraneis
tradidisset. **N**oxq; is qui du-
dum mori non poterat inter
uerba sue cōfessionis spm̄ ex-
alauit. **E**o tpe ut in uita scti
eugenij legitur dū adhuc am-
brosianū officij magist; gre-
gorianū ab ecclis seruarentur
romanus pontifex uoie adu-
anus consiliū conuocauit u-
bi statutum est ut gregoria-
nū officium deberet unūsalib;
obseruari. Cui; rei karolus i-
patori executor existēs p̄ diu-
sas discurrens p̄uinas oēs
dericos unius et supplicis
ad hoc apm̄ cogebat et libros
ambrosiani officij ubiq; con-
burebat. multosq; dericos re-
belles incarcerationat. **D**iscalces
autē bēis eugenij eps ad cō-
siliū uenit ipm̄ consiliū
per tridū iam solutū. suaq;
p̄uidencia dnm̄ ipm̄ sic iduxit
q; oīs prelatos qui consilio
interfueraut et iam p̄ tres die-
tas recesserāt reuocauit. **C**on-
uocato igit; reuocato oīm̄ patri-
hec sua uia fuit ut unūsalē
ambrosianū et gregorianū
sup̄ altare bēi petri apli pone-
rent; et fores ecclie optime d-

clauderent, ac plurimorum episcoporum
 sigillis diligentissime
 munitur et ipsi tota nocte o-
 ranti insistere ut dominus per sig-
 num aliquod revelaret quod horum
 ab ecclesiis magis seruari uellet.
Sicque per omnia ut ordinaue-
 rant facientes mane ianuam
 ecclesie aperuerunt et uarias
 missale super altare apertum in-
 uenerunt. Vel ut alii asserunt
 missale gregorianum penitus
 dissolutum et huc illucque dis-
 persum inueniunt. **Ambrosia-
 num** autem solimodum apertum
 super altare in eodem loco quo ip-
 sum posuerant repperunt. **Et**
 signo diuinitus sunt edocti quod
 gregorianum officium deberet
 per totum mundum dispigi. **A-
 mbrosianum** tantum in sua ecclesia
 obseruari. **Sicque** sancti preses ut
 diuinitus edocti fuerant statu-
 erunt et sic usque hodie obser-
 uatur. **Narrat** iohannes
 dyaconus quod uitam beati gre-
 gorii compilauit quod dum uitam
 eius describeret et compilaret
 quidam uir sacerdotalis insigni-
 tus ei dormienti et ad laterem
 nam ut ei uidebat scribenti
 assistat. Cui desuper candidissima
 et alio tenuissima uestis e-
 rat ut eius raritate nigredo
 subterronis tunice appareret.
Hic prius accessit et infla-

tis buccis risum contine non
 potuit. **Cumque** iohannes eum
 interrogaret, cur uir grauis of-
 ficij sic dissolute rideret ait. **Qua-
 tu** scribis de mortuis quos ui-
 uentes nunquam uidisti. **Cui** ioha-
 nes **Et** si illum non nouerim
 facie tu de illo scribo que di-
 dia laone. **At** ille. **Tu** inquit ut
 video sicut uoluisti fecisti et
 ego que facere poteram non cessa-
 bo. **Porro** ille lumine laetue
 extitit et adeo ipsum perterritus
 ut uehementer exclamans
 putaret se ab ipso gladius in-
 gulari. **Porro** gregorius aff-
 fuit conuulsante secum dextror-
 sum beato nicolao sinistrorsum
 uero petro dyacono eius dixit.
Modice fidei quare dubi-
 tasti. **Cumque** post cortina lecti
 aduersarius lacitaret gregorius
 ex manu petri dyaconi nig-
 nam faciem quam tenere uide-
 batur arripens eiusque flamma
 uis os faciemque eius exures
 ad uiscerum ethyopis demiguit.
Quedam autem scintilla puilli-
 ma cadens in eius ueste can-
 didam ipsam dicto acies con-
 flagrauit et sic nigerrimus
 totus apparuit. **Dixitque** petrus
 beatus gregorio. **Satis** demigra-
 uim? eum. **Cui** gregorius. **Nos** il-
 lum non demiguum? sed nigrum
 fuisse demiguum? **Sicque** mul-

to ibidē relicto hūc abierunt

De scto longino milite

Longinus fuit quidam centurio qui cū alijs militibz cruce dñi astans iussu pylati lancea latus dñi pforauit. Et uidens signa que fiebāt solem scilicet obscurari et terre motū in xpm credidit maxime ex eo ut quidā dicunt qd cum ex infirmitate uel senectute eius oculi caligassent de sanguine cuius p lanceam decurrente fortuitu oculos suos tetigit et pauclare uidit. Unde renūcians militiae et ab aplis instructus in caesarea capadae uiginti octo annis monasticā duxit uitam ubi et exemplo plurimō ad xpm conuertit. Cū at a p̄sidentis fuisset et sacrificiē uollet iussit p̄ses omnes dētes eius extirpi et linguā abscidi. Longinus tū ex hoc nō pdidit loquelā. sed accepta securi oīa ydola cōminuit et confregit dices. Si dij sunt uidebimus Demones autē de ydolis exiitantes in p̄sidentem et in oēs eius locos inuenerunt et insamientes et lacrimantes se longini pedibz p̄strauerunt. Et ait longinus demonibz. Cur hūcatis in ydolis. Qui rēderunt. Vbi xps non nominatur et eius signū non est positum ibi est

hūcatis nra. Cum ergo p̄ses insamiret et oculos amissis dixit ei longinus. Scito quia sanari nō potes nisi qm me occideris. Orato eū a te mortuus fuero p te orabo et sanitate tibi corpis et anime ipe orabo et statim eū decollari fecit. Post hec abiit ad corpus eius et p̄stratus cū lacrimis penitentiā egit et cōtinuo uisū et sanitatē recepit et in bonis opibz uitam finuit.

Benedicis dñis. **Prologus**
Est ul' qd multa bñdixit vel qd in hac uita multas habuit bñdictiones. vel qd oēs bñ dicebant de eo. vel qd eternam meruit habere bñdictionem. Cuius uitam sc̄s gregorius scripsit. **De scto benedictō**

Benedictus ex uirgilia puicā
Bortus cum rome libera libz studijs a puicibz traditus eēt in ipa sui infauaa lras de seruit et desertum perere dēcreuit. Quē nutrix sua que eū tenerrime diligebat usqz in quemdā locum qui dicit effide est secuta. ubi ad purgandum triticū mutuo capisteriū peccit s̄ cū super mensam incaute ponēs corruisset in duas bus partibus fractū uidit. Cū bñdictus flere conspiciēs p̄tes capisterij accepit et ab o

ratione surgēs integre solida
 tū inuenit. Postmodū inueni
 rem occulte fugiens in quēdā
 locū uenit ubi tribus annis
 hoībz incognit⁹ mansit crep
 to quodā monacho roman⁹
 noīe qui sibi sedule uictia mi
 nistrabat. Cum uero ad spe
 cium a romani monasterio it
 uō esset panē in longissimo
 fune ligabat et sic eum depo
 nē consueuerat. Tunc uabulū
 enā ipi corde inseruit ut ad e
 us sonitū uir dei cognoscer
 qū sibi romanus panē preter
 q̄ exiens acciper. Sed antaq̄
 hostis uiuus tūdens caritati
 et alterius tūdens refectōi
 lapidē iactauit et cū in abu
 lum fregit s; tū eidem mlt̄
 re roman⁹ non desit. **P**ost
 hec quidam pbro refectiōnem
 sibi in paschali solēpnicate
 paranti dñs per uisū appa
 ruit dicens. Tu tibi delicias
 paras et seruis meus t d
 lo loco fame cruciatur. Qui
 prius surrexit et cū difficul
 tate magna eū inueniens
 dixit. Surge et sumam⁹ abū
 q̄ hodie pascha dñi est. Cui
 bñdictus. Scio q̄ pascha ē
 q̄ te uidere merui. longe q̄
 pe ab hoībus positus q̄ die
 eadem paschalis esset solēp
 nicas ignorabat. Cui presbi

ter. **V**aciter hodie resurrexi
 omis diuice dies est abstinere
 te non cōuenit. quia ob hoc ad
 te nullus sum. siq; dñm bene
 dicētes supserunt abū. **Q**ua
 dam die auis quēdā nigra q̄
 merula uocatur iportune ar
 ca eius faciem uolucant. ita
 ut ab eo manu capi potuiss;.
 sed signo crucis edito auis re
 cessit. **M**ox dyabolus quā
 dam sciam quā aliquū uidet
 ante eius mēas oculos re
 duxit eiusq; aīn tanto igne
 in spēm illius accendit ut fe
 re heremū uoluptate victus
 desere delibaret. Sed subito di
 uina grā ad se reuersus con
 tinuo se eruit et in spinis et
 in uepibus que ibi aderant
 nudum se adeo uolucant
 ut toto corpore inde uulnāt⁹
 eriret et p̄ crucis uulnera. vul
 nera mentis educet. **D**icitq;
 p̄cām quia mutauit incendi
 um. **A** illo autē tpe nulla
 postmodū temptatio in ei⁹
 corpore pullulauit. **C**rebrē
 cente itaq; eius fama cū ab
 bas monasterij ciuilitam o
 bisset tota ipsius monasterij
 frān congregatio uenit ad
 eū et ut deberet eis p̄esse
 expeijt. Qui dñi negando
 distulit et suis illoz frān
 moribus cōuenire nō posse

predixit, sed tandem uicium asse-
sum dedit. Cūq; illic regulam
disticius seruari cōpelleret se-
menpos reprehendebāt q; ip-
sum sibi preesse poposcerant
quoz s. coracido in norma ei-
rāctudinis offendebar. Cūq;
cum eo sibi conspiciēt illiata
non licere et sedule assuetā reli-
que uenenū uino miscuerunt
et sibi recubenti obrulerunt.
Sed bñdictus signum crucis
edidit et q; iactu lapidis uas
illud uitreum fregit. **I**ntelligē-
igitur q; potum modis habu-
erat que non potat portare
signū uite illico surrexit et pla-
cido vultu dixit. **M**iseretur
vestri om̄ps deus fr̄s quare
ista facere voluistis. nūquit
non dixi vobis q; vūs ac me-
is monib; nō conueniremus.
Ite et vobis p̄rem querite. q̄a
me m̄ime post hoc h̄re potes-
tis. **T**unc ad locū dilectē soli-
tudinis rediit. ubi crebrescenti-
bus signis et uulcas ad eum
uentib; duodecim monasti-
a construxit. **I**n vno aut̄ illoz
quidā monachus fuit qui diu
in orōne esse non poterat, sed o-
rantib; alijs mox foras exiit
et aliqua terrena et cūliton-
a agebat. qd̄ cum illius mo-
nasterij abbas b̄cō bñdicto
narrasset illuc uic. et uidit

q; illū monachum qui mane
in orōne non poterat quidā in-
ger puerulus per uestimentū
fimbriā foras trahebat. **D**ixit
q; abbati monasterij et man-
ro monacho. **N**ūquit non as-
pietas quis est qui eum trahit.
Cūq; r̄dissent. **N**on ait. **O**-
mus ut uos etiā uideatis. **O**-
ranabus aut̄ illis manus ui-
dit sed abbas uidere nō potuit.
Die igitur alia expleta orō-
ne uir dei monachū foras rep-
pit que pro sua cecitate uig-
paulit et extunc inobilis in
orōne p̄mansit. **S**icq; aūq;
hostis dñari non est ausus
eius cogitatione ac si ip̄e per-
cussus fuisset ex uerberē. **E**x-
hys monasterijs tria sursum
in rupib; montis erant que
deorsum cū magno labore a-
quas haurebant. Cūq; fr̄s
illi uirū dei sepe rogassent ut
monasteria illa mutaret. q̄
dam nocte cum quodam pue-
ro montē ascendit ubi diuina
orans tres petras in eodem
loco p̄ ligno posuit. Cūq; do-
mū redisset et fratres p̄ eadē
causa ad eū uenissent. **D**ix-
it. **I**te et illam rupē in qua
tres petras positas tuemini
in modico canate. ualet enī
dñs uobis inde aquā p̄ducē.
Qui euntes et iam rupem

illam sudantē inuenientes
 concanū locum fecerant et
 mox aqua repletū uiderunt
 que usq; nunc tam sufficient
 emanat ut ab illo mōtis ca
 umine usq; ad inferiōa descē
 dat. **Q**uadam uice dū arca
 monasteriū uiri dei quidam
 cū falcastro nepres absideret
 ferrū de manubrio psiliens ī
 quēdam locum pfundum ce
 cidit. Cūq; de hoc ille nimis
 angustaret. uir dei manubri
 um in lacum posuit et mox fer
 rū usq; ad manubriū suum
 enatauit. **M**lacidus puer et
 monachus ad haurendam a
 quā egrediens in flūie cecidit
 et mox ipm vnda rapuit. et
 pene in vni⁹ sagitte cursū a
 terra introitus aaxit. **V**ir at
 de in cella cōsistens hoc in spi
 rita statim nouit. et maurū
 uocans qd puero acciderit in
 ditauit. ac ut ad ipm capien
 dū et expiendum pgeret im
 pauit. **A**cepta bñdictione cō
 anis maurus perrexit et per
 terrā se ire existimans sup a
 quā usq; ad puerū puenit. eū
 q; per capillos tenens de aqua
 errauit. **Q**ui ad uirū dei redi
 ens retulit qd accidat. sed ipē
 hoc non suis meras sed eius
 obediencie deputabat. **P**rohibi
 ter quidā florenaus nomine

uiri dei iudeus ad tantam
 deuenit maliciā ut panem
 ueneno infectū uiri dei tamq;
 pro bñdictione cōsumitteret
 quē scīs gratanter accepit &
 coruo qui de manu eius panē
 acipe cōsueuerat ipm. p̄ceat
 dicens. **I**n noīe ihu xpi hunc
 panē tolle et eū in tali loco u
 bi a nullo hoīe sumi ualet p
 ice. **T**unc coruus ap̄to ore ex
 panis alis arca eundē panē
 cepit discurre atq; arditare
 ac si ap̄te diceret. et obedire se
 uelle et tū iusta implere non
 posse. **C**ui scīs iterum atq; i
 terū p̄ceabat dicens. **L**eua
 leua eum securus atq; ipm
 ut dixi p̄ce. **Q**ui tandē eum
 tollens post tres dies redijt
 et de manu eius annonam
 quā cōsueuerat accepit. **V**i
 deus florenaus q; corpus
 magistri necare nō potuit
 se ad extinguēdas discipulorū
 aīas accendit ita ut septem
 puellas uidas in orto monas
 terij lude et cantare fecit ut
 sic monachos ad libidinem
 inflāmaret. **Q**uō scīs uir de
 cella cōspiciens iudie locū
 dedit et quibusdā secum al
 sup̄tis fratribus ipē h̄itacio
 nē mutauit. s; florenaus cū
 in solano consistens eū recel
 sisse cōspiceret et gauderet re

laptū dila
 plus per
 timet
 cōs

pente solarium cecidit et ipsum
pannus extinxit. Tunc mau-
rus post uirum dei currens
ait. Reuertere quia qui te perse-
quatur extinguitur est. Ad ille au-
dienter uehementer ingemuit. I-
quia inimicus dei occubuit
vel quod de inimica morte discipu-
lus exultauit. Quia de re factum
est ut eidem penam indicere-
t quod mandatis talia gaudere de inimica
inuentu presumisset. Ipse autem
ad alium migrans locum non
hostem inuenit. Nam ad
montem cassinum uenit et tem-
plum appollinis quod ibi situm
erat in sancti iohannis baptiste
oratorium fabricauit et artem
adiacentem populum ab ydolatria
conuertit. Sed hoc antiquus
hostis grauer ferens corpora-
libus eius oculis terribiliter
apparere et in eum ore oculisque
flamantibus uisibiliter seuebat
atque dicebat. Benedicite benedicite
Sed cum ille nichil sibi ridenter
dicebat. Maledicite non benedicite
quod me persequens. Quadam
die lapidem quendam inter
dificium leuare uolebat. sed neque
quod ualebant. Cumque uirorum
multitudo adesset et ab eis
leuari non posset adueniens
uir dei benedictionem dedit et
cum magna celeritate leuatus
est. Et quo penderunt quod dya-

Y in terra
iace-
re

bolus ubi insidebat qui eum
moueri non permittebat. Cumque
fratres pietatem paulo alcius edi-
ficarent antiquus hostis uirum
dei apparuit et quod ad labora-
tes fratres pergeret indicauit. Quod
pannus eis per uinculum uisit.
Fratres caute uos agite. quia ad
uos malignus spiritus uenit.
Dixit uinculum uerba compleuit
et ecce antiquus hostis pietatem
euerit et quendam puerum mo-
nachum ruina conuertit. Sed uir
dei puerum mortuum et laceratum
in sacro ad se adduci fecit et o-
ratione sua ipsum resuscitans op-
predicatio restituit. Capuis quidam
honeste uite singulis annis
ad uisitandum uirum dei re-
uinculum uenire consueuerat. Quod
dam igitur die dum illic uer-
se illi alter uiator adiunxit quod
lumens in uinculo abos por-
tabat. Cumque tardior iam hora
extremisset dixit. Veni fratres su-
mam abum in uia ne lasse-
mur. Quo ridente quia uul-
latus gustaret in uia. et
ad horam ille subtrauit. Post
modum ad hoc ipsum inuenit
sed ille consentire noluit. De-
nique cum iam hora preterisset
et eos longum fatigasset iter per
tuum et fontem et quecumque cor-
pus ad reficiendum delatere po-
terat inuenit. Tunc uiator

her ei ostendens rogauit ut pau-
 lulu gustaret et ibide quiesce-
 rent. Cum igit et uerba auribus
 et loca oculis blandiretur
 eidem consensit. Cuiq; ad
 benedictu uenisset dixit ei u-
 da. Ecce frater malignus hos-
 tis antiquus semel tibi plura
 dire non potuit. sed non ua-
 luit. sed certo superauit. Tunc il-
 le pedibus eius puoluit se deliquit
 se igenuit. **T**otala rex gotho-
 rum expiri uolens utru uir de-
 spm haberet pphetie audam
 suo sparano uestimenta regali-
 a tibi uenit. Cuiq; cum omni appara-
 tu regio ad monasteriu destina-
 uit. Que ille uenientem conspi-
 cius dixit. Pone fili pone hoc
 qd portas quia tuu non est.
Qui patus in iram cecidit. et
 q tanto uiro illud presuptu-
 expauit. **C**lericus quidam
 qui a dyabolo uerabatur ad ui-
 ru dei ut lauaret ductus e. Cui
 q dyabolum ab eo expulisset
 ait. Vade et de cetero carnes non
 comedas nec ad ordines sacro-
 accedere acciprauenis. Quacu-
 q; aut die ad sacros ordines
 accedere temptauis iugo dya-
 boli manapabis. Cum uo h-
 aliquo tpe custodisset et mi-
 nores suos sibi pponi in sacro
 ordinib; cerneret uerba uiri
 dei qd ex longo tpe oblit; post

posuit atq; ad sacru ordinem
 accessit. Que mox is qui reliq-
 rat dyabolus tenuit. eumq;
 uerare quousq; animam eius ex-
 cuteret non cessauit. **V**ir qui
 da duos falcones vini p que-
 dam suu pueru misit ad eum
 sed ille unu in via abscondit
 et aliu detulit. **V**ir aut dei u-
 nu cum gratianu actione sus-
 cepit et discedente puer; amo-
 nit dicens. uide fili de illo f-
 falcone que abscondisti ne bi-
 bas sed inclina illu caute et i-
 uenies quid intus heat. qui
 confusus ualde ab eo exijt. Et
 reuisus uolens adhuc pbare
 qd audierat. cu falcone incli-
 nasset de eo patus serpens e-
 egressus. **Q**uadā autē uice
 dū uir dei sero cenaret. mona-
 chus quidā filius defensoris
 ei assistens et lucernā tenēs
 per spm supbie uir se cogita-
 re cepit. Quis est iste cui ego
 manducati assisto. lucernam
 teneo. seruiciū impendo? **Q**uis
 sum ego ut isti seruiam. **C**ui
 statim uir dei ait. Signa cor
 tuū frater. signa cor tuū. qd
 est qd loqueris? **D**ocantq; f-
 bus iussit lucernā de mani-
 bus eius tolli ipm uero iussit
 ad monasteriu recedere et qe-
 tu sedere. **C**um quosdā e fra-
 tribus ad locum quēdā mitte

ret ut ibidem monasterium cō-
struerent cōstruata die se ad e-
os venturū dixit et qualiter cō-
strui debeat indicabat. Nocte
vero eadem q̄ p̄missus illucel-
lebat dies monacho quē eis
p̄posuerat atq; eius p̄posito ī
compius apparuit et loca sin-
gula ubi queq; edificari debu-
issent subaliter designauit. Cum
autē uisioni fidem non daret
et adhuc ip̄m expectarent tā-
dem ad eū reuersi dixerūt. Ex-
pectauim⁹ pater ut uenires si-
cut p̄miseras nec uenisti. **Q**-
bus ille. Quare fr̄es ita dicat⁹
uiniquit non uobis apparui et
singula loca designaui. **I**te et
sicut per uisionē audistis diā
ordinate. **N**on longe ab illo
monasterio due sāmoniales fe-
mine ex nobili ḡne erant que
linguā non restringebāt sed
eū qui eis p̄erat in sermo-
bus incautus sepe ad iracū-
diā p̄uocabāt. **Q**ui cum hoc
uero dei retulisset mandauit e-
is dicens. Corrigite linguam
uāram. alioquin excoicabo uos
quā excoicacionis suā nō
preferendo intulit sed intentā-
do. **I**lle autē nichil sunt muta-
te. **I**nter paucos dies defunc-
te sunt et in eccliam sepulcra-
tū dum missa celebrarentur
et dyaconus ex more diceret

qui nō communicat creat foias
nutrix earum que semp pro
eis orōnem offerebat eas de se-
plais suis p̄gredi et exire eccliam
uidebat. **C**umq; scō benedictio-
nūciatum hoc eēt ille manu
sua oblationē dedit dicens. **I**te
et hanc oblationē p̄ eis offerre
et ulterius excoicacione non erit.
Quod cum factum eēt et dyacon⁹
ex more clamaret ab ecclia de ce-
tero exire uise non sunt. **M**o-
nachus quidā dum ad uisitā-
dos p̄tes sine b̄ndictione ex-
isset et ea die qua ad eos p̄uenit
defunctus fuisse. et sepulcra-
lemel et bis terra reuicisset. p̄-
tes eius ad eū uenerūt et ut
ei suā benedictionē impenderet
rogauerunt. **Q**ui corpus dū
accipiens ait. **I**te et hoc super
pectus eius ponite eūq; sic se-
pulture tradite. **Q**uod cum factū
fuisse susceptū corpus terra
retinuit nec ultra reuicet. **Q**-
uidā monachus in monas-
terio manere non ualens ui-
ro dei cū uisitaret donec ip̄m
rat⁹ ne p̄miserat. **Q**ui mor-
tu⁹ de monasterio exiit ap̄to o-
re draconē in itinere inuenit.
quē cum deuorare uellet cla-
mauit dicens. **C**urrite currite
quia me draco iste deuorare
uult. **C**urrites autem fr̄es
dracōnē minime uiderūt sed

veniente atq; palpitante mo-
 nachū ad monasteriū redire
 runt. Qui statim promisit se nū-
 q̄ de monasterio recessurū. **Q**uo-
 dam tpe dñi totam illā p̄vina-
 am fames ualida occuparet.
 et uir dei oīa que inuenire po-
 rat egenabus tradidisset ita
 q̄ nichil in monasterio pret̄
 modicū olei in quodā uase vi-
 nro remansisset iussit cellera-
 rario ut illud modicū olei
 cuidam egenti daret. Ille uero
 ip̄antem audiuit sed imple-
 concepit eo q̄ nichil olei frat-
 bus remanebat. **Q**uo uir ubi
 conuicit uas uicariū cū oleo p̄
 fenestrā p̄ca iussit et ne quid
 in monasterio p̄ inobedienciā
 remaneret. **P**reterea itaq; cum
 sup̄ sacra ingratia tradidisset nec
 uas fractū nec oleū est effusū
Quo ille leuare iussit et dari e-
 gēti postulanti. **M**onachum
 aut̄ illum de inobediā et de dif-
 fidencia iarpans se in orōnem
 dedit. **C**ontinuo quōdam mag-
 nū colūm quod ibi erat oleo
 plenu fuit. qd̄ adeo excreuit q̄
 p̄ pauimentū defluere uideretur.
Quadam uice ad uisitā-
 dam sororē suam descendat. cū
 aut̄ ad mensam sederent ro-
 gant ut secū illa nocte mane-
 ret. **C**ui cū ille nullatenus acq̄-
 sceret illa caput in manib;

rogatura dñm inclinauit. **C**ū
 q; caput leuasset tante chomul-
 racōis et conuictu uirtus tan-
 taq; inundatio pluuię erupit
 ut nec quidem pedē mouē pos-
 set cum tū ante serenitas mi-
 ra eēt. **I**lla enī q; lacrimarū
 fluuios sudic serenitate ae-
 ris in pluuiā traxit. **C**ui uir
 dei conuictat̄ ait. **D**artat tibi
 dñps deus soror. qd̄ est qd̄
 fecisti. **C**ui illa. **R**ogauit te et
 exaudire uoluisti. rogauit dñm
 et exaudiuit me. **M**odo
 ergo egredere si potes. **S**icq; fan-
 est ut totam illam noctē per-
 uigile ducerent atq; p̄ sacra e-
 loquia sese uicaria relatione
 facerēt. **E**t ecce post arduum
 cū ille ad monasteriū redisset
 eleuatis oculis aīam sororis
 sue in spē columbe celi secreta
 penetrantē aspexit. **Q**ui mox
 corpus eius ad monasteriū
 iussit deferri et in monumē-
 to qd̄ sibi pauerat collocari.
Quadā nocte dum p̄ fenest-
 rā conspiceret et dñm exora-
 ret uidit fulsam lucē desup̄ tū-
 tas noctis tenebras effugasse.
Subito aut̄ omnis mundus
 uelut sub vno radio solis col-
 lais ante oculos eius adduc-
 tus est. **I**biq; aīam germani
 ep̄i capuanū ad celum uidens
 deferri. manifeste postea com-

perit q̄ eadem hora a corpore
migrant. **C**odem anno quo
de hac vita erat exiturus obi
tus sui fribus denuntiavit die
Ante sextum uero die sui exitus
apin sibi sepulchry iuber. Qui
mor febribus correptus cum
per singulos dies languor in
grauesceret sexto die in oratori
um se portari fecit ibiq; exitu
suum dūta corporis et sang
nis p̄p̄atione inuinit atq;
inē discipuloy manus thecal
la mēbra sustentans erectis
celū manibus stetit et ultimū
sp̄m inter uerba orōnis effla
uit. Ipsa aut die duobus fr
ibus vni in cella moranti alā
longe posito reuelatō eadem
monstrata est. Viderunt nāq;
viam pallis stracam atq; in
uincis choruscantib; lampa
dibus a cella s̄a benedicti uer
sus orientē usq; ad celum ten
dentē. cui uenerandū h̄itū uir
desup datus assistens cui eēt
uia quā cernerēt inquisiuit.
Qui cū nescire se dicebat. **A**it.
Hec est uia qua dilectus domi
ni b̄ndictus celū ascendit. De
pultus uero est in oratorio s̄a
iohānis baptiste qd̄ destructa
ara apollinis ip̄e cōstruxit.
Moruit circa annos dñi quī
gentos decēto tpe iulian se
mones: **De s̄cto patrio:**

Patrius qui cepit circa
annos dñi quadringen
tos octoginta dū schoroy regi
de xp̄i passione predicaret s̄a
ante eum et appodiās se sup
ferulā quā in manu tenebat
et casu pedi regis supposuerat
cum aculeo pedē p̄forauit. ~~Sec~~
~~uero.~~ Hec uero credēs s̄a ep̄m
ex industria hoc facē et se alie
fidem non posse suscipere nisi s̄a
a p̄ xp̄o p̄aceretur p̄acēter sus
cipere. S̄a tandem hoc t̄c
ligens obstupuit et p̄cabus
regē lauauit ac tota prouincie
obtinuit q̄ nullū uenenosum
aīal ibi possit uiuere. qd̄ uō
solū obtinuit ymo etiā ligna
et cora illius regionis conuē
na sunt ueneno. **Q**uidā uir
cōuani sui ouem furatus e
rat et comederat. Et cum s̄a
sepius hortaret̄ sacrificiē fu
rem quicūq; ille eēt et nullus
apparēt dum totus ip̄ius ad
eccam conuēisset in uirtute ih̄u
xp̄i p̄cepit ut in au' uenire
ouis intrasset coram omnibus
balatū daret. **Q** factum est. et
egit reus p̄niam et alij a fur
as sibi a furis sibi cauebant.
Erac etiā ei cōsuetudo om̄is
auces quas uidebat deuote ue
nerari sed ante quādā au
cem pulchra inuisam p̄cepit
et a suis admonit̄ a deo au

non uiderit precibus dñi requi-
 rer. audiuit vocē de sub terra
 Nō indisti quia ego hic sepul-
 tus sum paganus et signo cru-
 cis indignus. vñ fecit crucem
 abinde tolli. **C**um bñs patria-
 us p yberniā predicaret et fructu-
 m̄ ibi p modicū faceret rogauit
 dñm ut aliqd' signū ostenderet
 per qd' multa certia peniteret.
 Iussu igr̄ domini in quodā loco
 artilum magnū cum haulo
 deliquauit. Et ecce terra iuxta
 artilū aperuit se et pute' mag-
 nus et pfundissim' ibidē appa-
 ruit. Reuelatūq; est bñs patri-
 cio q' ibi quidā purgatorij loc'us
 esset in quē quisq; uellet descē-
 dere alia sibi pñia non restaret
 nec aliud pro pñis purgatorij
 ueniret. pleriq; aut' inū re-
 dierunt. Et qui redierunt eos a-
 mane usq; in sequens mane
 ibidē moram facere oporteret.
 Multa igitur ingrediebant' q'
 de cetero nō reuertebant'. De-
 igitur longū tempus mortuo
 patre vir quidā nobis uocē
 nicholao q' peccata multa cō-
 miserat. Cum eū suoz delictoz
 peniteret et purgatorij sancti
 patriay sustinere uellet. Cum
 aut' octo diebus ut om̄s facer-
 eant se per ieiunū macerat-
 set apud ostio cum clam q' in
 quadā abbacia seruat' in pre-

dān puteum descēdit et quod-
 dam ostium a latere putei in-
 uenit in qd' ingrediens cum
 quōdam ibi oratorij reppisset
 quidā monachi albis induci
 oratorij intrauerunt et offi-
 cū facientes nicholao dix-
 erunt ut constans cēt q' mil-
 ra dyaboli temptamēta eū
 parire oporteret. Cū autem
 ille requireret. qd' adiutorium
 cont' hoc habere posset. Dix-
 erunt. Cū te penis affligi sense-
 ris clama et dic. **I**hesu xp̄e fili-
 da uiui miserere michi p̄ccatori
 recedentib; igr̄ predictis uir'
 cōtinuo assunt dēones et ut re-
 uertatur et ut sibi obediat p-
 mo blandis sermonib; et p-
 mitionib; pluadent asseren-
 tes q' eum custodient et ad p-
 pria incolūne pducant. Sed
 cū ille eis nullaten' obedire
 uellet p̄tinus diuisarum fera-
 rum terribiles audiuit uoces
 p̄ter et mugitus. Ad qd' cū
 ille timore horribili palpita-
 ret. **I**hu criste fili uiui miserere
 michi p̄ccatori p̄tinus exclama-
 uit. et statū om̄s illarū timul-
 tus terribilis conuenit. Pro-
 cessit ultra ad aliū locum et
 ibidem adest demonū multa-
 tudo sibi dicentū. **P**utas qd'
 manus n̄as euasens. **N**eq'
 q' sed nunc potius corquei in

apies et affligi et ecce quidam
maximus ignis et terribilis ihu
deum apparuit. Dixeruntque ei
deones. Nisi nobis assensas
in illum ignem te iactabimus co
burendum. Ad cuius ille renue
ret ipsum acceperunt et in illum
ignem terribilem proiecerunt. Ubi
dum auararet prius exclama
uit. Ihesu xpe fili dei vni misere
re michi peccatori. Statimque ille
ignis extinctus est. Ad alium
denique procedens locum vidit quos
dam viros in igne viuos crema
ri et lambris ferreis candentibus
a demonibus usque ad viscera fla
gellari. Aliosque ventres haben
tes deorsum terram pro dolore mor
dere et clamare. parte parte:
quos tunc demones grauius fla
gellabant. Aliosque vidit quorum
membra serpentes vorabant et bu
fones ignis audeis eorum viscera
extrahabant. Qui cum eis assenti
re nolleret in eundem ignem pro
iactur et eisdem lambris et penis
flagellatur. Sed cum ille ihu et
te fili dei vni misere michi pec
catori clamasset a predicta pena
liberatus est. Deinde ducitur
ad quendam locum ubi homines in
sartagine frangebant ubi rota
erat vnicuique ignis plena in
quibus per diversa membra homines
erant suspensi que tam velociter
voluebat quod globum igneum

emittebat. Post hec vidit mag
num diuinum habentem focas
metallis bullientibus plenas
in quibus alii unum pedem. alii
duos habebant. alii ibi erant usque
ad genua. alii usque ad uentre.
alii usque ad pectus. alii usque ad
collum. alii usque ad oculos sed
hec omnia patiens nomen domini
inuocebat. Dicitur iterum et que
dam latissimum puteum intue
tur de quo fumus horribilis et
ferox intolerabilis exibat. Inde
que homines ut ferrum candentes
modum fauillam exibat. sed de
mones eosdem impungebant. Dix
eruntque ei demones. Hoc ille que
aspicias est infernus in quo dius
noster belzebub habitat. In ip
sum igitur puteum te iactabimus
si nobis consentire recusas. Por
ro autem illuc iactatus fueris
nullum inde euadendi remedium
obtinebis. Quos dum ille con
tempneret audire ipsum ampuen
tes in predictum puteum iactante
runt qui tam uelociter dolore
absortus est ut fere oblitus fuit
nomen domini inuocare sed cum ille
ad se rediens ihu xpe fili dei
vni misere michi peccatori cla
masset corde quod uoce non pote
rat prius inde illesus exiit
et omnis demonum multitudo tam
quam victa euasit. Cum igitur
redire deberet vidit quendam

pontē sup quem eū transire
 oportebat. qui quidē erat stru-
 ctissimus et instar glaciē poli-
 tus et lubricus sub quo flumi-
 ngens sulphure⁹ fluebat. Su-
 per quē dum se posse transire
 dūno despararet tandē recordans
 verbi qđ eū de tot malis eu-
 puit confidentē accessit et unū
 pedē sup pontē ponens ihu xpe
 fili dei vni miserē michi pcedi
 cepit dicere. Validus autē da-
 mor adeo eū terruit ut subsiste-
 re ualeret. sed pcedū uerbū
 protulit et secur⁹ pmanuit. Dei
 de aliu pedem posuit et eadē
 uerba iterauit. Ad quēlibz etiā
 passum eadē uerba protulit
 et sic securus cūsumit. Cum er-
 go cūlisset in quōdam pratū
 amenissimū denent ubi dixer-
 soz floz uirga suauitas redole-
 bat. Et ecce duo speciosi iuue-
 nes ei apparuerunt qui ipm
 usq ad quādam ciuitatem ex-
 auro⁹ gēnis mirabiliter ritualā
 rem pduxerūt de cuius porta
 odor mirabilis emanabat. qđ
 illum adeo recreauit ut nullū
 dolorē uel ferorem sensisse uide-
 retur. Dixeruntqz ei qđ illa ci-
 tas paradysus eet. In quam ai-
 nycolaus intrare uellet dixerit
 ei predicti iuuenes qđ primo
 ad suos rediret et per loca p
 que ueniat eum redire oportet.

teret. demones tū eum nō le-
 deret sed eo uiso tūta fugerent
 et post dies triginta quiesceret
 in pace et tunc illā ciuitatem
 cuius ppetuis intraret. Tunc
 nycolaus inde ascendēs supra
 in loco p quē ascendit puteū
 se restitutiū inuenit. et omibz
 que sibi cōagerant narrans
 post triginta dies felicit in do-
 mino regeuit. *Historia de ā-*

nuñtatione diuina.
Anuñtatio domi-
 nica dicitur qđ tra-
 h die ab angelo
 aduentus filij dei in carnem
 fuit ānuñtātus. Congruū
 eū fuit ut icōnacionē filij
 dei pceder angelica ānuñ-
 tatio tripla racione. Primo
 rōne ordinis cōnotandi ut s.
 ordo repacionis rīderet ordinē
 puenaracionis. Unde sicut dya-
 bolus tēptauit mulierē ut
 eam ptraheret ad dubitacōez
 et p dubitacionē ad consensū
 et per cōsensum ad lapsū. S
 angelus nūñtāuit uirgini
 ut nūñtando exortaret ad fidē
 et p fidem ad consensū et per
 consensū. et per consensū ad
 cōcipiendū dei filiū. Secundo
 rōne ministerij. qđ eū angel⁹
 dei est minister et seruus et
 bta uirgo electa erat ut eet
 dei mater et congruū est dūe

ministrū famulan ergo cōue
mens fuit ut bñe virginū au
nūciatio p̄ angelū fieret. Tercio
rōne lapsus angelica r̄pandi
q̄ enī incarnatio non tū sic
bat ad repaonē humani
lapsus sed etiā ad repaonē
ruine angelice. ideo angeli n̄
debuerunt excludi. Dū sicut
sexus mulieris nō excluditur
a cognatione misterij incarna
tionis et resurrectionis. sic etiam
nec angelicus nūcius primo
deus vtrūq; angelo mediante
nūciat mulieri. s. incarnatio
nē virginū marie et resurrecti
onē magdalenę. **C**ū ergo vir
go bñā a tertio anno annis e
tas sue usq; ad quatuordecimū
in tēplo cum alijs virginibus
extitisset et notū de uirginita
te seruanda emisisset nisi deus
aliter disponeret eam ioseph des
ponsauit dño reuelante. et io
seph uirga florente sicut i hys
tona de natiuitate uirginis ple
nius continetur et in bechlee
vnde dauidus erat uatā nup
tias p̄sulturus uir. Ipā uero
in nazareth in domū putam
redijt. Nazareth interpretat̄
flos. Vnde dicit bernardus q̄
flos nasa uoluit in flore et de
flore et floris tpe. Ibi igit̄ an
gelus ei apparuit et ipā sal
uauit dicens. Ave grā pleā

do. te. be. tu in mulierib; **B**ernar
dus. Inuitauit nos ad marie
salutationē gabrielis exemplū
iohannis tripudiū et resaluta
tionis lucrum. **S**ed hic primo
uidendū est quare dñs marie
suā uoluit desponsari. **S**up hoc
assignat bernardus tres rati
ones dicens. uatō desponsa est
maria ioseph quoniā per hoc
a demonib; misterij abscondi
tur et a sponso uirgitas com
pbat̄ et uirginis tā uerecun
die q̄ fame p̄uidetur. **Q**uarta
rō est ut ab omni gradu mulie
ris obprobriū tollerēt. salicet a
cōiugatis uirginib; et uiduis
Vnde ipā uirgo in hoc tēplo
stati fuit. Quinta ut uirginita
tero uerēt. Sexta ut uirginita
monū bonum cōprobaretur.
Septima ut p̄ uirū genealogi
e scires teneret. **D**ixit ergo
angelus. Ave grā plena **B**ernardus. In uentre grā di
uinitatis. in corde grā caritatis
in ore grā affabilitatis. in ma
nib; grā misericordie et largi
tatis. **I**dem. Vere grā plena.
quia de plenitudine eius capi
uit uniuersi captiui redempti
onē. egrū curacionē. tristes con
solacionem. p̄dores ueniam.
uisti grām. angeli leticiā. dem
q̄ tota trinitas glām. filius
hōis humane carnis uisitaciā

**Maledictio p[er] et ma
ledictio sup[er]pl[ur]i
Maledictio
obp[ro]b[ri]**

C. vi.

Dñs tecum. dominus pater te
cui qui genuit quem concipis. do
minus sp[iritu]s s[an]ctus tecum de quo
cōcipis. et dñs filius quem car
ne tua induis sic dicit bernar
dus. **B**ñdicta tu in mulierib[us]
sup[er] om[n]es mulieres. q[ui]a s[an]c[t]a eris n[on]
virgo et mater dei. **T**ripla ma
ledictio mulieres subiecte erāt
s[cilicet] maledictio obp[ro]b[ri] quo ad
nō concipientes. **U**n dicit ra
chel. **A**bstulit deus obp[ro]b[ri]ū
meum. **M**aledictio p[er] quo ad
cōcipientes. **U**nde ps. **E**cce eū
in iniquitatib[us] concept[us] sum **M**
aledictio sup[er]pl[ur]i quo ad per
tinetes. **U**nde genesi. **I**n dolore
paries **S**ola aut[em] uirgo ma
ria bñdicta est int[er] mulieres
quoniam uirginitati addidit fecū
ditas. et fecunditati in concep
tū s[an]ctas. et s[an]ctas in partu io
nūditas **D**icitur gracia ple
na sicut dicit bernardus p[ro]pter
quatuor que fluxerunt in
eius mente. que fuerūt deu
otio hūilitatis. reuēcia pudor
magnitudo credulitatis. mar
tyrii cordis **D**icitur dñs te
cui p[ro]pter alia quatuor q[ue] fluxe
runt ei celo sicut idem dicit. q[ue]
sunt marie s[an]ctificatio. angeli
ca salutatio. sp[iritu]s s[an]cti sup[er]ue
no. filij dei iternitas. **D**icitur
et bñdicta tu in mulierib[us] p[ro]p
ter alia quatuor que sicut idem dicit

fulserūt in eius carne. q[ui]a salu
ter fuit uirginitatis p[ri]miti
ua. sine corrupcōe fecunda. sine
guedine grauida. sine dolore pu
erpa **Q**ue cum audisset tur
bata est in sermone eius **C**
ogitabat qualis eēt ista
saluatio. **H**inc apparet lau
d[is] uirginis in auditu. in affatu. **I**
n cogitatu. **I**n auditu laudat[ur] mo
destia q[ui]a audit et tacet. **I**n af
fatu uēcundia. unde turbata
est. **I**n cogitatu prudētia. **T**urba
ta est autē de angeli sermone
nō de eius uisione. q[ui]a b[ea]ta uir
go angelos sepe uiderat s[ed] nū
q[ui] talia loquentes audierat.
Petrus caueamas. **V**enerat
inquit angelus blandus in sp[iritu]
sed terribilis in sermone. uñ quā
lemē sollicitauit uisus nūm
um t[er]ribilit[er] auditis. **B**ernar
dus. q[ui] turbata est fuit uēcū
die uirginalis. q[ui] nō perturba
ta fortitudis. q[ui] tacuit et cogi
tauit prudēciae et discretiōnis
Et tunc angelus cōfortans
eam dixit. **N**e timeas maria
inuenisti grām apud dñm. **B**
nardus. **Q**uā grām? **D**ei et
hoim[um] pacem. mortis destruc
tiōnē. uite repaatiōnē. **E**cce cō
cipies et paries filiū et uoca
bis nomen eius ih[esu]m. i. salua
torē quia saluū faciet pplū
suū a p[er]t[er]is eor[um]. **H**ic erit mag

nus et filius altissimi uoca-
bitur. **Bernardus**, h' e ille qe
magus deus factus e magus. i. mag-
nus homo. magnus doctor
magnus propheta. **Dixit** at
maria ad angelu. **Quomodo**
fiet istud qm uirum no cog-
nosco. i. me non cognitura p-
pono et ita fuit uirgo mente
carne et pposito. **Sed** ecce ma-
ria interrogat. et qui interrogat
dubitatur. **Cur** ergo solus zacha-
rias taciturnitas plagam incur-
rit. **Sup** hoc petrus rauenas
assignat quatuor dias dicens
Ille pectoru cogitor no uerba
sed corda preuidit non qd dix-
erunt sed qd senserunt indica-
uit. **Erat** em interrogandiu ca-
dissilis spesq; diuersa. **Hec**
contra natura credidit sed il-
le dubitauit p natura. **hec** in-
regre ordine requirit. **ille** que
deus vult fieri no posse psci-
bit. **Ille** ipellentib; exemplis
non accedit ad fide. **hec** sine ex-
emplo pcurt ad fidem. **Hec**
miratur de partu uirginis. **ille**
de coceptu disputat conuigali
Non ergo dubitat de fco sed
modu querit et ordine. **Na**
cu triplex sit modus conapi-
endi. i. naturalis. spualis. et
mirabilis quo istoz coapiat
salatati. **Et** in denu angelus
dixit ei. **Spuis** sanctu supue

et in te qui ipm tuu concep-
tum effiaer. **Dude** et dicitur
conceptus de spu sancto et hoc
ppter quatuor rones. **Primo**
ppter ostensionem exime cari-
tatis ut l. ostendat q ineffabi-
li dei caritate ubum dei cao fac-
tum est. **Johannis** tertio. **Sic** de-
us dilexit mundu x. et est ca-
ao mgnu suuarum. **Secundo**
ppter ostensione graae ablap-
meritis ut p hoc q dicit de spu
sancto conceptus ostendat q
sit ex sola gra qua nulla ho-
minu merita precesserit. et h'
est ratio augustini. **Tercio** p-
pter uirtute opacionis q l. opa-
none et uirtute spualis sa con-
ceptus est. et hec co est ambro-
sy. **Quarto** ppter motuu qcep-
cois et hec ratio est hugonis
de sco uictore. **motuu** ut ait
ad conceptione naturale est
amor uiri in muliere et amor
mulieris in uiru. **Sic** in uir-
gine inqt quia in eius corde
amor spuis sancti singularit
ardebat. **ideo** in carne eius a-
mor spuis sancti singularit
~~ardebat. ideo in carne eius a-~~
spuis sancti mirabilia facie-
bat. **Et** uirtus altissimi obu-
brabit tibi. **Hoc** scdm glosam
sic exponit. **Umbra** a lumine
et corpoe obiecto solet forma-
ri. et uirgo sicut pura homo

plenitudinē diuinitatis ca-
 pe nequibat. Sed uirtus al-
 lissimū obumbravit dū in cor-
 pora lux diuinitatis corpus
 ea suscepit hūanitas ut sic
 posset deū pati. Hanc exposi-
 tionē uidetur tangere Bernardus
 qui sic ait. q. deus spūs est. nos
 uero umbra corporis sui
 quāuit se nobis ut obiectu vi-
 uifice carnis uideam⁹ uerbū
 in carne solem in nube lumine
 in testa. cereum in latina. **S**e-
 cundū eundē bernardū sic ex-
 ponitur q̄ diceret. Illum mo-
 dū quo de spiritu scō conapies
 dei uirtus xps in suo secretis-
 simo consilio obumbrādo ocul-
 tabat ut sibi tantū notum
 habeat et tibi. Ac si dicat. **Q**u-
 a me querens q̄ in te mor expi-
 ens. **S**cies scies et feliciter
 scies sed illo doctore quo acto-
 re. **E**go nūcāre sum nullus
 uirginalē conceptū non crea-
 re. **V**el obūbrabit. i. te a uia
 nī estu refrigerabit. **E**t ecce
 elizabeth cognata etc. **E**cce
 dicit ut ostendat hoc eē mag-
 nū nouum uiciniū. **E**t
 de causis cōceptus eli-
 zabeth nūcatur marie secū-
 dum bernardū. Prima ē au-
 mulus leticie. Secunda p̄fec-
 tio est scie. Tercia p̄fectis doct-
 ne. Quarta obsequiū miseri-

cordie. **D**icit enī sic. **I**deo sterili-
 cognate cōceptus mare nūcā-
 tur. ut dū miraculū miraculo &
 additur gaudio gaudiū cumu-
 let. **V**el ideo. q. p̄fecto decebat ut
 ubi mor diuulgandū ubiq. sa-
 raret prius uirgo p̄ angelum
 q̄ audiret ab homine ne mat-
 dei a consilijs filij uideret am-
 ta si eor. que in teris tam p̄pe-
 gerunt remansisset ignara. **V**el
 ideo potius ut dū nūc salua-
 tons nūc p̄cursoris edoceret
 aduent⁹ rerū tps et ordinē te-
 uens ip̄a postmodū melius
 scriptorib; acq. predicatoribus
 referret uiratem. **V**el ideo ut a-
 diens cognatā uetulam et g-
 uida cogitet iuuentula de obse-
 quio ut sic puulo p̄phete detur
 locus obsequendi dno. et mi-
 rabilius fiat miraculū de mi-
 raculis. **I**tem bernardus. da-
 uirgo responsū festinanti. **D**o-
 dña responde uerbū et suscipe
 uerbū. p̄fer aium et suscipe
 pe diuinū. emitte transi-
 tonū et amplectere seipiciū.
Surge. aure. api. **S**urge p̄ fi-
 dem. aure p̄ deuotionē. aper-
 per consensū. **T**unc maria ex-
 pansis manib; et oculis ad ce-
 lum eleuatis ait. **E**cce ancilla
 dñi fiat michi scdm uerbū
 tuū. **B**ernardus. **A**lys in au-
 re. alys in ore. alys in manu

verbum dei factum fuisse in
ratum. **M**ane autem factum est in
aure per angelicam salutationem
in corde per fidem. in ore per confes
sionem. in manu per correctionem
in ventre per incarnationem
in gremio per sustentationem in
brachijs per oblationem. fiat
nichil secundum verbum tuum. **B**er
nardus. Nolo ut fiat nichil
aut de clamatore predicatum a
figuraliter significatum aut yma
ginarie sopnatum. sed sicut
inspiratum. personaliter incarnatum
corporaliter univseratum. **H**ic
quod filius dei in utero conceptus
est illius perfectus deus perfectus
homo. et in ipsa prima die con
ceptus tante sapientiae ac potestatis
extitit quante in trigesimo
anno fuit. **T**unc surgens maria
abiit ad elizabeth et cum ea
salutasset iohannes in eius utero
exultavit. **G**losa quod lingua
non poterat antequam exultante sa
lu **T**ati fuit autem in eius
obsequio quod tribus mensibus
duer iohannes nasceret. quem
manibus suis de terra leuavit si
cut in libro iustorum legitur. **I**n
hac die ut dicitur per multa tem
porum curricula deus multa o
peratus est. quod quidam sic egre
gus versus declaravit. **S**al
ue festa dies que vulua nos
tra coherces. **A**ngelus est unis

Ver sue pau
lois of
fian
icho
ac

sus est passus in cruce christus
Est adam factus et eodem tempore
lapsus. **O**b meritum deamine
cadit abel factus ab euse. **O**ffer
melchisedech ysaac supponit
aris. **E**st decollatus christi baptis
ta iohannes. **E**st petrus excep
tus iacobus sub herode pemp
tus. **C**orpora sanctorum cum christo in
ta resurgunt. **I**atro dulce tamen
per christum suscipit amem. **C**iviles
quidam dices ac nobilis scilicet ab
renuicians ordinem austeritatem
introduit et quod litteras uesciebat
erubescens monachi tamen nobi
lem personam inter laycos depu
tari dederunt ei in gratiam si forte
modicum addiscere posset et in
hac occasione inter monachos
maneret. **S**ed cum diu cum
magistro fuisset et nichil o
no preter hec duo uocabula
aue maria discere potuisset
hec tam auidem retinuit ut quod
cumque deambularet a quocumque
ageret ea incessanter ruminaret
Tandem moritur et in amite
o cum alijs factis sepelitur. **E**t
ecce super eius tumulum specio
sum **E**ratent liliam. et
Quodlibet folium litteris aure
is aue maria habebat scriptum
Currentes omnes ad tumulum
de spectaculum terram de tumu
lo effoderunt et radicem lili de
ore defuncti procedere repperunt

succellerunt ergo cum quanta
 deuotione illa duo uerba dixit
 que dominus tanta honore p
 digy illustrant. **Q**uidam mi
 les quoddam in uia cui castrum
 habebat et omnes transeuntes su
 uiserauone aliq spoliabat
 uirgine tamen dei cotidie salu
 tabat nec p aliquo periculo em
 genti ab ipsa saluacione ali
 qua die cessare uolebat. **A**ci
 dit aut ut quidam religiosus u
 les inde transitum faceret et ipm
 predcs miles continuo expoli
 auerit. **U**ir aut scs roga
 uit predones ut ipm ad do
 mum suam deduceret. qd ad
 ipm haberet secreta que pfer
 ret. **A**dductus aut rogauit mi
 litem ut omnes de familia sua et
 castris congregari faceret ut eis
 uerbum dñi predicaret. **C**um
 aut congregati fuissent ille ait
 Nequaquam hic omnes estis sed a
 liquis adhuc deest. **C**ui cum
 se omnes ibidem ee assererent. **A**
 uerbat. **D**iligentissime perquirete
 et aliquem inuenietis ab ee. **T**uc
 unus exclamans dixit qm solus
 illic canarius non uenisset.
Ille aut dixit. **V**ere ipse est q
 solus deest. **P**er eo igitur cito
 mittit et in medium deducit
 eum. **C**um at uirum dei uidis
 set reuolutis tribuliter oculis
 caput ad instar insani agita

bat nec ipius accedere audebt
Dixit aut sanctus dixit ei. **A**d
 iuro te p uome dei nri ihesu et
 a ut quis sis nobis edisseras
 et qua ob causam huc uenis
 nobis pandas. **C**ui ille ridit.
Heu michi adiuratus pdero
 cogor inuitus. **E**go enim non
 sum homo sed demon qui for
 ma hominis accepi et quatu
 ordium annis cum hoc milite
 sic pmanui. **N**am princeps ur
 me huc misit ut die qua hic
 sue marie saluacione non di
 ceret diligentius obseruarem
 ut in eu potestate accepta ipm
 continuo strangularem. et sic in
 malis opibus uita finiens ur
 esset. **Q**uacumq; enim die illam
 saluacione dicebat in ipsum
 pntem habere no poterat. **E**cce
 aut de die in die diligentius obs
 uauit et nullu diem quin eam
 saluauit precinisset. **H**oc mi
 les audiens uehementer obstu
 puit et ad pedes uiri dei se pro
 iecit et uenia postulauit. **D**ixit
 aut sanctus dixit demoni. **P**re
 cipio tibi demo in nome dñi
 nostri ihu xpi ut hinc statim
 abscedas et hactenus locu ta
 lem possideas ubi nulli glorio
 sam dei genitricis inuocanti no
 cere presumas. **H**ec ubi iussa
 dedit demon abscedens euauit
 ut. **H**ysto de multis palmar.

Ter in melius de
 princeps in
 ca mu
 cau

Ouia ille occurfus fac-
tus ueniens in ihe-
rusalem dno cum ra-
mis palmarū et laudibus
vertente anno solempni ho-
nore celebrat. Ideo quid de eo
sā leuaant inquiram? inuel-
tigātes et hystorie ueritatem
et uiam deinceps edificatōez
hystoria satis patet in euan-
gelio. *Matthæi xxi. Nara uir-
deamo. luce de amonono. Jo-
hānis duodecimo.* Cū appi-
quasset ihesus iherosolimā et
uenisset bethphaghe ad mou-
tē oliueti etc. *Genaliter ergo
a parte ueniens requiram? tē-
pus qū uenit. Oiam p quā
uenit. et qua loca ueniens
tūluit. et apparitū cum quo u-
nit. A parte obuiauit. q' sūt
qui ei obuiauerunt. qd' hono-
ris obuiares ei contulerunt
et hoc considerat' in asione
et p'stracone ramoz expan-
sione uestimētoz excellētia lau-
dū. De hys ergo dicent' aliq'
p ordinem.* De tpe em̄ quo
uenit ait beda in omelia. *Nū-
quāq' dies pasche uenire uo-
luit sicut iohannis ewāgelio
didicim' ut eam per hoc oste-
deret se eē agnūm imaculatū
qui p'cāa colleret mundi. Agnū
quippe paschalis au' imola-
cone ppl's israhel ab egyptia*

ca seruitute libatus ante quinq'
dies pasche. i. q'rtadecā luna
ad uesp'm iūsus est imolari sup-
ficatus eum qui nos suo sangui-
ne redempturus aū quinq' dies
pasche. i. hodierno die magno
sequenti et precedenti p'p'oz
gaudio hac laudacōe deductus
uenit in templū dei et erat do-
cens in eo. *De loas. quia ue-
nit ad montē oliueti p' beth-
phage qui loas erat uiculus
quidam sacerdotū in latē eius-
dem mōtis. Beda: Bethphage
sacerdotū uiculus affectionis
portabat t'pū. quia domus
buce interpretat'. Pulchre ergo
refertur sicut in mōte oliueti
cū sit olei natura lucas m'ltra
et laborz dolorzq' solamē. quia
cōfidentes p'cāa xpm adirent
qui nos uicōe spirituali et sa-
entiae luce refouet.* *Ambrosi' 9
in omelia. Ideo ad montē ue-
nit oliueti ut nouellas oleas
in sublimi ueritate plantaret
quoz mater est illa ih'lm q'
suisum ē. Hic est ille celestis
agricola qui tales facit. ut p'
plantata in domo dñi possint
dicere. Ego sicut oliua fructi-
fera etc.* *Apparatus est quo
uenit sup asina et pullo in q'
bus asinauit. Cura quo cōsi-
derandū qui nuntij pro eis cō-
uenerunt. qū eos inuenerūt*

l. ligatos aīalia possederunt
¶ Qui sūt ergo uīci de quib⁹
 dicitur. Misit duos discipulos
 dñs in aī. Duo discipuli du
 o ordines p̄dicatoꝝ intelligū
 tur iudeis uidelicet et gentib⁹
 missos. Quidā uero duos il
 los intelligūt petrum et phi
 lippū. q̄ ipsi p̄mū gentes ad
 xp̄m. Philippus samariā sal
 uet aīniam. Petrus corneliū
 q̄ samaria pullū. Bini autē
 uocant̄ apli. bini mittunt̄. q̄
 caritas non est in vno. Duo
 eduant̄ hebreos de egypto. :
 Duo portant̄ hōꝝ de sancta
 t̄a ut s̄t̄ ip̄oīa iūgāt̄. op̄i sa
 enaam. duo mādata de dua
 b⁹ tabulis p̄ferāt̄. duob⁹ fon
 tibus abluant̄. et duob⁹ uecti
 bus archā dñi portant̄. et in
 ter duas cherubim dñm ag
 noscant̄. spū et mente psallē
 tes. **¶** De eodem ait ambrosi⁹
 in omelia. Non oculos q̄ duo
 discipuli dirigunt̄ petr⁹ ad
 corneliū paulus ad reliquos
 et ideo nō p̄sonas destinant̄
 sed nūm diffiniunt̄. Tamē si
 quis est qui p̄sonas erigat
 p̄t̄ existimare de philippo q̄
 ip̄e misit in gazam. q̄ can
 thas regine baptizauit eu
 nichū et ab azoto cesaream
 p̄ omnes ciuitates uerbū dñi
 sc̄nauit. **¶** Beda. Ne abscondā

tur ciuitas sup̄ montē poli
 ta. mittit discipulos in castel
 lum qd̄ contra eos est. ut p̄ il
 los totius conp̄positi orbis un
 uiaones ponēt. Bene t̄ ad
 montē oliueti ueniss̄ dñs dis
 pulos qui hāt aīniam ducēt
 misit. q̄ nō ur̄s ad eum me
 ritis s̄ sola ip̄ius gracia largi
 ente pueniunt. **¶** De hoc uero
 q̄ dicitur q̄ ligata iūenta s̄t̄
 ait crisost⁹. Hōies autē ligati
 a dyabolo erant nec sua uir
 tute euadere potant̄. Nam si
 aut nauis fracto gubernado
 duat̄ quo tempestas ipellit̄. s̄
 homo diuine gr̄e auxilio p̄di
 tus per p̄cātū non qd̄ uult̄ a
 agit sed qd̄ uult̄ dyabolus.
 Et sicut p̄mū in p̄tate popu
 li est facere eū regem quē uult
 f̄m̄ aut̄ de regno repellē iam
 non est in p̄tate eius et ita
 uoluntas ppli in uic̄tatem
 cōuertatur. Sic homo prius
 q̄ peccet liberum habet arbi
 trū. uoz uelit̄ esse sub regno
 dyaboli. Cum aut̄ peccando ei
 subiugat̄ non potest de p̄tate
 eius exire. q̄ uolūtas est cō
 uersa in uic̄tatem. Hoc ē q̄
 p̄dores solent dicere. Vellent̄
 eē sancti sed nō possum⁹. Ve
 rum dicit sed non habent ex
 cūsationē. q̄ p̄mū potuunt
 nō esse sub p̄tate dyaboli. de

qua nisi solus deus nemo potest
eos eripe. **Ambrosius.** In cal-
cello erat et ligatus erat pul-
lus cum asina. non poterat sol-
ui nisi iussu domini. Soluit enim
manus apostolica. Talis actus
talis mira talis gratia. Esto ta-
lis ut possis ligatos soluere
secundum machabum et asinam et
pullum legimus ut quod in duobus
hominibus uterque fuerat sexus ex-
pullus in duobus asinibus uterque
reuocet. Ergo ille in asinam ma-
trix quasi eam figurauit hero-
dis. **Hic autem** in pullo generalita-
tem populi generalis expressit. et ideo
pullo sedetur asine et bene in quo
nemo sedit. quod nullus antequam
christus natiuam populos uocauit
ad eam. **Custodit?** **Psalmus** uacua
non perfidie vinculis uretato ne-
mo unquam hominum sedit. id est nullus
doctorum frenum correctionis trahit
quo uel lingua a malo colu-
bere uel in uia uite cogere tur-
re. **Sederet** namque illi homo
id est ad utilitatem eius requiesceret
docendo. si quis rationabilis eius
stultitiam depunendo corrigeret
hominum. **Soluit** dei per doctrinam
nam et miracula. alieni alligant
ut possideant. christus soluit
ut teneant. **Confestim** dimitte-
ret eos. **Primo** homines uocantur
per doctrinam et miracula domini. do-
minus dirigit eos in arbi-

trium suum. et quod uocati sumus dei
est. **De** autem digne in uocati uocati
uicium nostrum pater et dei est. **Et**
hoc est quod ait. dimittet eos non
ad dyabolum sed in arbitrio suo
De domino iumentorum quod non ab
uno sed a multis dominis posside-
rent certum est et quod uiderentur
ad omnia opera pauperum qui in-
umenta propria non habent. **Jo-**
hannem super illud zachariae xiiii. **Et**
ruina muli asini et camelus.
Dicit camelum inquit cum seum
ad asinum qui quondam fereba-
tur infrenis et immundus erat
et multos habebat dominos. et
per precipicia labebatur ut corru-
ens repente coningeret et porci-
ret dominum saluatorem. **Item** qui
bro? **Ad.** **Induxit** pullum ligatum
ante ianuam. quod extra christum
cumque est fons est in uia. **Qui**
uero in christo est fons non est. **In**
utilitati addidit. ubi nulli? cer-
ta possessio non presepere non ali-
menta non stabulum. **Nulla** ser-
uitus cui uagum ius est plu-
res dominos habet qui unum non
habet. alieni ligant ut posside-
ant iste soluit ut teneant. **Uel**
metiora enim dona uouit esse
quam vincula. **Hec** illud pretere-
undum quod mox remittendos asse-
rit quod dirigendi erant qui domi-
num ihesum in finibus gentium pre-
dicarent. **Illi** uero directi cum sol-

ueret pullū nūquid sibi vñ
sunt. **M**inime. s; dixerit sicut
dixerat illis ihesus ut agnos-
cas q; nō suo sermone s; verbo
dei. nec p̄no. s; xpi nomine fidē
ip̄is infundere gentilib; in ad-
uersarie p̄tates que sibi nati-
onū obsequia vendicabant
mādato cessare diuino. **B**eda
multos pullos idē ip̄is genaiū
habebat dños. quia p̄ multa
dogmata varijs apt; erro-
rib; quot vijs deseruebat tot
sermones eū possidebat. **S**ed
dñatū sibi vendicare nō po-
terat quos dños fecit nō na-
tura sed culpa. **E**t ideo cū dñs
dicitur vnus agnoscat. **N**am
et si multa et dñi multa gñā
inter cū vnus deus vnus dñs
Qui ergo in solido pullo con-
traxerūt audito noīe dñi
quiescant q; m̄grī cyroz qui
doctorib; xpi obistebāt eas
suas tenebras defendunt do-
net miraculis attestantibus
dei virtus emicet. **L**iber ergo
genaiū ip̄is qui dñm corde p̄-
porter adducit. **H**oc autē in-
quit fām est ut impleatur v̄-
bū zacharie. **D**icite filie syon
ecce rex v̄s venit vbi. **A**ug;
sed in zacharia sc̄ptū est. a c̄-
sc̄ia martheus et iohānes
minime recedūt. et si v̄ba po-
nūt diuersa. et q; ip̄a est ihe-

rusalē que sicut filia syon dicit
bonos in illo ceco ip̄o. **D**icite
ergo ei predicatorēs ne timeat
sed exultans agnoscat regē su-
um mentē regentem et ad reg-
nū celoz pducentē ne cum re-
p̄bis dicat. **N**on hēmus regē
nisi cesarē. **T**heronim; in cō-
mento sup zachariā. exultat
syon iubilat iherlm q; vna ea-
dē ciuitas est. q; uēit ei rex su-
us oīm ip̄harum uaticinijs
repmillus iustus et ip̄e sal-
uator qui saluūfacet ip̄m
a p̄tis eoz. **P**aul; quoz siue
vt septuaginta interpretēs cū-
tulerūt mansuet; qui cū dicit
ēēt p̄ nobis paup̄ factis est et
dicit in euangelio. **D**iscite a
me q; mitis sum et humil-
is. **A**scendens sup asinam
et pullū vtrumq; arcuatiōis
et ip̄uaj. quoz prior gñā
legis portauit iugū. pullus
vero nouus gentiliū multati-
do frena legis non habens.
Crisosto;. **M**ansuet; uenit nō
sedens in curru aureo nō pur-
pura fulgens. nec sup equū
discordie amatoīe sed sup bel-
nam pacis amicā. **T**hero; su-
p literam. **I**n puo iuicere sup
vtrūq; animal nō uidet̄ sedit
se dñs. sed magis compent̄ vt
pullo v̄sus sit ad sedendū. ali-
na ducta libera. **M**ultice autē

sup. utriusq; p[ro]p[ri]a sub d[omi]no e
ius h[um]iliat[i] sedit petro & pau
lo missis ad eos. Ad tr[an]s em
esse potuit ut q[ui] pullus ind
mitus p[ro]p[ri]a insuetudine lassa
uinet descendit de eo et ascendit
asinam. Quid aut[em] ad m[an]u
instructio n[on] ista significet ait
ambrosius in omelia. N[on] m[er]i
di d[omi]ni forensi speae gestari
dorso asine delatuit, sed ut la
tente misterio penetrata n[ost]re
m[en]tis instrueret et in secretis
aiarum intiore co[n]sultu multi
tus vector insidet felices illos
qui talib[us] intus renib[us] recepe
vectorē, felices plane illos quo
rum ora ne multiloquio solue
rent verbi celestis habena ret
inuit. Que ē ista habena?
Sermo habena est, sermo sti
mulus est. Docuit nos igitur
ap[osto]l[us] cor, stimulu[m] p[er] e[um] uingu
duce, doceat et alios lingue re
tinacula p[er] a[n]i[m]a[m]. H[ab]ent[ur] em[im] ta
cendi virtus est q[ui] loquendi
Doccat ille qui velut iumentu[m]
adulus idolum n[on] aperuit os
suu[m] paratus in flagella ver
bera n[on] recusans ut est pia
passio. Dilce o domestice dei
gestare xp[istu]m, q[ui] te prius ille
gestauit cu[m] pastor errante p[er]du
ceret oue[m]. Dilce sedula iumentu[m]
que dorsa substerne dilce ee sub
xpo ut possis ee supra mundu[m]

12
Non quicunq[ue] facile inuenit cur
tam s[ed] ille qui p[ot]est dicere, i[n]u[en]it
tus et h[um]iliatus su[m] nimis. **S**
p[er]te obuiantū primo considan
dū qui s[un]t qui ei obuiauerunt.
De hoc ait anselm[us] in sermone
de ranspalmariū qui sic incipit
Qui vult ho[m]inem exhibe p[ro]f[er]re
t[er]re. Sola inq[ui]t paup[er]u[m] turba
p[ro]sequit, innocentiū puerorum
turba comitatur, q[ui] innocentiā
cōplectitur innocentiā, h[um]ilitas
h[um]ilitatem ac p[er] hoc illu[m]i[n]ari me
retur ut intus agnoscat ma
iestate[m]. Tales hodie d[omi]no ad lo
cū passionis ueniunt occurrunt.
Quid at[em] honore sibi conu
lerunt hoc considandū in uesti
b[us] rami et gaudis, q[ui] plu
rima turba strauerunt uestimē
ta sua in via t[er]re. Crisostom[us] de
uestib[us] et rami ait, Vide qui
sup[er] iumentū ap[osto]li posuerunt
uestimēta sub pedib[us] iumentu[m]
ceri. Mandatis em[im] ap[osto]lor[um] st[an]t
nuntur xp[ian]i et adiuan
tur. Legis aut[em] mandata con
culcanti, i. arcuasio et cerere
cōsuetudines iudayce. Vesti
mēta namq[ue] turbe s[un]t legis
mandata in via, i. in xp[isto] a
xp[ian]is conculcata. Turba q[ui]
uestimēta sua sternerat i[n] via
credentes sunt ex arcuasio[n]e q[ui]
videntes et agnoscentes quom
am gl[ori]am quā h[ab]ebant ex le

ge decerunt in terrā dicentes
cum aplo. Omnia detrimentū
fca et arbitror ut sterora. **R**
ramos de arboribz cedebat st
cedentes et eruditi doctores q
ex ppetis accipiētes exemplū
qī de arboribz ramos ante gē
alē plm stauerūt in via. i. i
xpo ut sine offendiculo incht
in scāriū dei. **B**eda in **G** lucā
Saluator inuentū insidens
lyxū tendit ut solū qui au
q' aīam regens ad pacem in
time visionis dicit sed etiam
cū sancte ecclē vniuersalit' pre
sident cū ea in supne pacis deside
riū accendit. **M**ulti quippe
vestimenta strauerūt in via qz
exerat' martyz corpora sua a
numarū uidelicet regumēta
p dno dant ut sequentibz elec
as callē faciant rēe viuendi
in via sternūt uestimēta. qui
corpa sua p abstinentiā edo
māt ut dno iter ad mentem
parent ul' exempla bona seq
ntibz prebeat. **F**rondes ul' ramos
cedunt qui p m sententias s
exempla capiunt et in via
dei ad auditoris aīm verē
tas hūi predicatione subiu
runt. **I**usti namqz ut palma
florebunt angustī in radia
bus lati in floribz et fructibz
qm bonus odor xpi sunt et
sternūt viam mandator' dei

bona fama. **R**amos palmarū
laudes st significātes victo
riā qua erat dñs supaturus
mortē et trūphatus dyabo
lū. **H**ec scdm iohannē. **Q**uod
m dicit gualiter cedebant ra
mos de arboribz manifeste ra
mos oliuarū videtur ingere
qui in monte oliuē pūpas
sini habebant. **S**ic in illa di
e cantat' pueri hebreoz tollen
tes ramos oliuarū. **B**eda
da in cōmento sup uenūā
oatū. **E**gredimū in mon
tem et afferre frondes oliue
re. **E**grediamur nos qī de
mansione qdam gualū cogi
tationū in alacudine sancta
rū sapientiarū crebr' medita
tam et afferam' uobis inde
qī frondes oliue fructus mīe
quibz paupes recreādos sal
ab estu uiciorū obumbremus
et frondes ligni pulcherrimū
qd' uideri cedrum uocant fructus
s. caritatis que int' omīs pul
cherrima et eximia est virtu
tes afferam' et frondes mira
in mortificacōe libidinū et om
niū viciorū frondes etiā thur
ad vmbriā affert quicūqz p
dicere. xpi bonus odor sumus
Afferam' et ramos palmarū
que manus victimas ornatus
est ut victicē glorie auari
cie cedrorūqz viciorū mēte sub

geram? sup hostibus cunctis
existere foriores currem? fido
des quo; ligni nemorosi. id est
reliquarum ornamenta virtutum
de quib; omnib; iusticia tabula
cula facim? cu bonis delictan
opib; antea quo; a mundanis
abstrahim? illecebris. **Ambrosius**
Desideras nonne luculentis
pedib; iedas caue ne traher
saris gressib; pstrata tibi p
phetarum viarum itinera dereli
quas. **Na** ut tuorum ventu
ris eor genib; incessus p
prij indumentis usq; ad do
mini templum qui prebanc
ihm semita munierunt ut tu
sine offensione gradiaris. **Dis**
puli dñi amicti se pprij corpo
ris eruentes int? aduersa tur
barum viam tibi suo strauere
misterio. **De** laudib; aut do
mini. **Turbe** que precedebant
et que sequebantur clamabant
Osanna filio dauid. **Jo**uimus
in. **P**reciunt prophete sequunt
apli abyssus abyssum inuocat
i. lex legem altam precessit in
dauidus ipse secutus e gen
tilis. **Kabanus.** Omnes fideles
clamabant filio dauid osanna
qd? latine dicitur salus. qd? cre
dunt dauid filium dei. in filium
vnu filium saluare trepidos ut
iusti in angelorum riuum edifi
centur. **Confiteantur** inde hu

dñi qui uenit in nomine dñi id
est pater sui qui filius de patre
suscepit nomen. et pater de filio
benedictio que fit in confessio so
la est et laudatio bonorum que
prestita sunt ab eo. benedictio ve
ro que fit a deo in nobis im
pletur dum eius beneficiis imple
mur. **Beda.** Quoniam iudei fi
deles crediderunt uenturum certum
conuenerunt. qd? quo nascere cele
stes uirtutes decantant. **Gloria** in
excelsis deo et in terra pax hominibus
bone uoluntatis. eodem mundi
principio triumphaturo mortales
uite laudes rependentes pater
celo et gloria in excelsis. **Turbe**
eum uolentibus facere regem ipse
fugit in montem necnon repa
runt uoces eorum qui regnum dei
restaurandum in eis conuenerunt
in quo apte docet qd? etiam impe
rii esse rex in celis non tantum
in terra. **Ad** dauid per conceptum
mors et gloriam resurrectionis
uis et triumphum ascensionis
peruenit. **Hinc** per resurrectionem
ait. **D**ata est michi o
mnis potestas. **Consonat** laus fi
be uocis gabrielis qd? ait michi e
rit magnum et filius
altissimi uocabitur etc. **Et**
ergo clamauerunt osanna in
excelsis. i. salua nos in celestibus
et in terrestribus ubi scilicet omne genu tibi flect
retur celestium terrestrium et in

feruor. **N**otandū at̄ q̄ o
 salua hebraicū est uerbum
 cōpositū ex corrupto et inte
 gro. Salua nāq; siue saluifi
 ca apud eos dī osh. et anna
 est uicictio deprecātis. Osa
 na utiq; salua obsecro sigt q̄
 supra uocali que uerbū ante
 cedens cūnat cū pfecte dicit̄
 osh qd̄ metra in scādendis v̄
 lib; sinalphā vocat̄. quīs
 septima lrām scādētes tran
 siliat. Item ihonim⁹ ad dama
 sum de osana q̄ nos corrupte
 ppter ignoranciā dicit̄ osā
 na saluifica siue saluū fac ex
 palme om̄i interpretatiōi. Au
 selm⁹ in sermone vñ sup̄ ait
 hominē huilem sup̄ asnam
 sedentē uiderunt et cū trium
 phalem ei glām ramospalma
 nū portando p̄ uia sternendo
 exhibuerūt ei; laudes ipiale
 reuerūt q̄ presago spū eum
 triumphatorē mortis et dyabo
 li et uite largitorē cognouerūt
 Hui⁹ curbe nos hodie formā
 repñtamus cū nitentes arbo
 rū ramos post uexillū scē cru
 cis portam⁹ in maib; et bene
 portam⁹ si qd̄ uiride significat̄
 in maib; semp̄ teneat̄ in mo
 rib;. **D**e istitucōe hui⁹ festi
 uit̄ ysidorus in libro p̄mo de
 officijs caplo xxvij. Dies ra
 mospalmarū ideo celebratur. q̄

in eo dñs et saluator noster sic
 p̄phā cecinit ih̄lm̄ cēdēs in
 asello sedisse p̄hibetur. Tūc q̄
 diens cū ramis palmarū multi
 tudo plebiū ei obuiā clamaue
 rūt osanna b̄ndictus qui uenit
 in noīe dñi rex isrl. In ramis
 aut̄ palmarū significabatur q̄
 sedendo ih̄lm̄ uenit indicat si
 phaa corda gēalicans at̄ pos
 sidente et regnādo p̄ducebat
 ad uisionē pacis. Hoc aut̄
 die simbolū competētib; tra
 ditur ppter cōfinem dñice pac
 die solepnitatē ut qui iā ad
 dei grām p̄cipiendā festināt
 fidem quā confiteant̄ agnos
 cāt. **V**ulgus aut̄ ideo eum
 capillatū uocant q̄ tunc
 moris est lauandi capita in
 fancia qui ungeri sūt ne
 forte obseruatione q̄dragēse
 sordida ad uocationē accēdit̄
Quare at̄ post istā p̄cessio
 nē passio dicit̄ in missa sic ex
 emplo dñi. qm̄ postq̄ ingress⁹
 est cū laudib; ciuitatē fletit
 sup̄ illam significās ei euerli
 onē futuram ppter passiois
 sue culpā. ul̄ q̄ extra cū lau
 dib; eūtes ad locū crucis ibi ra
 mos defigim⁹. uel in principio
 misse reposita in altari cruce
 deponim⁹. Hoc istituens sig
 nit̄ ecclā quasi diceret. Nichi
 absit glāri nisi in cruce dñi

ur̄i ihesu xpi. Qū uero post
hec passio legitur significatur
q̄ in cursu hui⁹ uite r̄sus do
lore miscetur et extrema gau
dy iucatus occupat. Anselm⁹
in suprad̄o sermone ait q̄
hys diebz passio dñi in eccl̄a
reueratur q̄ signa dñice pas
sionis in eccl̄a pducunt hoc
inceditur ut dñice passio p
hec ad memoriā reuocet̄ et
fidelium deuocō p hoc ad cōpa
ciendū exaltetur. **Hystoria de**

Dñice **cena domini.**
cene solēpnitatē q̄ so
lēpnit̄ celebrare cōsueuit et
eccl̄a. Ideo qd̄ de ea s̄a doct̄es
tenent ponam⁹. **Hysto** pla
na est. ioh̄is credam⁹. Ante
diem festū pasche x̄. Qd̄ e
uāgelium legitur eadē die
et in epl̄a eiusdē die aliq̄ tan
guntur. Cōuenientibz vobis
in vñū iam nō est dñicam
cenā manducare. Prima co
rinthios vndeam⁹. Maxime
aut̄ tangūt̄ in euangeliō de
pedū abluacōne. in epl̄a vero
de sacramēta altaris institū
cōe. **C**dam⁹ vndeam⁹ solēp
nitatis hui⁹ diei institūcōne
postea textū euangeliū par
rendo videbim⁹ aliquid de eius
institūcōne. **V**ideam⁹ de institūcōe
sacramēta altaris ponem⁹
aliq̄ uerba scōz. **C**am solēp

nitatis hui⁹ diei tradit ysidor⁹
in libro primo de officijs caplo
xxvij dicens. Cena dñi hoc ē
quinta feria vltima q̄dragesima
ideo solēpnit̄ celebratur. q̄
in ea dñs saluator noster p
cipiū illud pascha complecti
ad vñū pascha trāsiens misit
rū corpus et sanguis sui p
mū apl̄is tradidit. **Q**uando
sacramēta post celestia disa
pulus fallax et p̄ditor precū
a iudeis. **E**t eam die
saluator surgēs a cena pedes
discipulor̄ lauit̄ ip̄e hūilitatē
formā commendādam quam
docendā venerat sicut et ipse q̄
sequent̄ exposuit. **Q**d̄ etiā do
cebat p̄cissimū ut scō doct̄es
qd̄ obseruare discipulos p̄mo
ueret. **H**inc est q̄ eadē die al
taria templiqz parietes et pa
rimēta lauauit̄ uasqz p̄u
ficant̄ que s̄ dño consecra
ta. **Q**uo die p̄inde sc̄m cul
ma conficiatur q̄ ante bidu
um pasche mana caput ac
pedes dñi unguento p̄fudit̄
se phibeat. **V**nde etiā domin⁹
discipulis suis dixit. **S**atis
q̄ post biduū pascha fiet et
filius hoīs tradetur ut anas
gatur. huc usqz ysidorus. **V**
ideamus ergo textū euangeliū
Ante diem festū pasche x̄. **E**
da in omel. **P**ascha cūl̄is iuc

pretatur. vñ uouit ex eo uerū
 hñs q̄ trāsiert in eo dñs p
 egyptū p̄uacens primogēta
 egypti et filios isrl' libans. et
 q̄ ip̄i filij isrl' trāsiert illa
 nocte de egyptiaca seruitute ad
 terrā p̄uiste hereditatis et pa
 as. **M**ultū signū q̄ in eo dñs
 cūliturus esset ex hoc mūdo
 ad p̄tē et q̄ eius exemplo fi
 deles abiectis t̄p̄alibz desideijs
 abiecta mōd̄ seruitute cōtinu
 is uirtutum studijs cūlire debēt
 ad p̄missionē patre celestis
Quā autem trāsiert ihs de
 signat euangelista cū dicit.
Cum dilexiss̄ suos in finē di
 lexit eos. i. cū dilexit ut ipsa
 dilectōe uitam ad tēpus fini
 ret corporale mor̄ de morte ad
 uitā. de hoc mūdo trāsiert
 ad p̄tē. **S**icte ergo utq̄ cūsi
 mus et legalis et euangelic⁹
 sanguīe consecrat⁹ est. **I**lla
 agni paschalis iste eius de q̄
 dicit aplūs. **P**ascha n̄m̄ im
 molatus est xp̄s. **I**ste sangui
 ne suo in cruce ille in cruce mo
 dū medio lumine et sup̄lūna
 ri mūd̄is aspsō in postibz
Aug⁹. **I**n finem dilexit eos. i.
 in seipm̄. **F**inis ut ait aplūs
 xp̄s est finis quousq̄ ad mor
 tē dilectio eū p̄duxerit ī quo
 exemplū dedit ut om̄s in dei
 uitate p̄maneāt usq̄ in finē

At cena sc̄a. i. p̄ca ut dicit glo
 uō de trāsierta q̄ postea reci
 buit et bucellā inde tradidit
Sacens q̄ om̄ia dedit ei pac̄
 in manus r̄c. **D**eda. **I**ocatur
 de maxima hūilitate assūpre
 humanitatis p̄uis cōmemo
 rat trinitatē diuine p̄c̄as ut
 ip̄m uerū deum hōiemq̄ demō
 straret et ut nos illius precep
 ta amoneat ut quāto magni
 sum⁹ hūiliemur in om̄ibz. **H**ō
 namq̄ erat uerus qui hōiem
 pedes tangē et lauare p̄ homi
 nē tradi et ab hom̄ibz potēat
 auatigi. **D**eus erat uerus au
 om̄ia dedit pater ī manus
 quia a deo exiit et ad deum
 rediit. **S**acbat q̄ om̄ia dedit
 ei pater in manus int̄ que oī
 a et ip̄m tradidit et eos qui
 bus tradidit erat morte quā
 erat passurus ut de hys om̄i
 bz que uellet faceret. malūq̄
 eoz sua potēta cōuēret ī bo
 nū. **S**acbat q̄ p̄ hūilitatē in
 caruacōis a deo exiit et per
 uictoriā resurrectōis ad deum
 erat rediit. nec deū cum inde
 exiit nec nos deserēs cū redi
 ret. **S**acbat quidē her om̄ia et
 tamē in magne sue potēte idia
 ū magne hūilitatis exemplū sur
 git a cena ponit uestimenta
 lauit pedes discipuloz non dei
 dñi sed hōis serui implet offi

cū eius quoz pedes hūiliter
abluens cū manus in sua
traditōe nouat pūitacē pollu
endas. **Aug.** Quid mirū si
posuit uestimēta. qui cū in
forma dei esset semetipm eri
uauit. Quid mirū ut si p
cūxit se lūched qui forma
seru accipiens hūi est inue
tus ut homo. Quid mirū si
misit aquā in peluim vñ la
uaret pedes discipuloz q̄ in
terrā sanguinē fudit quo ī
mūditiam dilueret pccōrū
Ad mir. si lūched quo erat
precinctus pedes quos lauat
terit qui in carne qua erat
indut̄ euāgelistarū uestigi
a confirmauit. Venit ergo
ad symonē petrū **rc.** **Augul**
tinus. Non est itelligendū q̄
post aliquos uenisset ad petz
sed ab illo incepit lauatō. Ex
pauit ergo p̄m̄ aplus q̄
deus lauet homī pedes. **Dicit**
ergo ei. Nō lauabis michi pe
des in eternū. **Aug.** Hoc est
nūq̄ lauabis. Sicut enī dñs
hūilis ad seruiendū ita ser
uus nō suscipiēdo seruitiū.
Si nō lauerō te **rc.** **Aug.** **Te**
dicit p̄ hys pedibz q̄ non laua
tur p̄ baptismū et confessionē
pēitencie nō habet p̄cē eius.
Dicit ei petrus. Dñe nō pedes
Aug. cūcus dñi ex responli

one de piculo salutis totū se
confertur abluendū turbacō
amore et timore. **Dicit ei ihs**
Qui locus est nō indiget nisi
ut pedes lauet sed est mūdus
totus. **August.** **Intelligendū**
est p̄pter pedes totus homo
abluitur in bapafino. **q̄ in**
rebus hūanis postea uiuitur
hūanus affectus sine quibz nō
uiuitur q̄ pedes s̄ et polluin
tur. **Cōdie igit̄ lauat nobis**
pedes qui cotidie impellat p̄
nobis. **Tineant inquare suos**
qui repente amore hūane lau
dis placere homibz affectant.
Notandū uero q̄ errauit petz
ne uos errarem? cum se cōtū
lauandū deo obtulit. Quē dō
minus conexit oñdens semet
baptizatū nou rebaptizandū
Notandū q̄ ex hoc uerbo di
cunt q̄dam ap̄los fuisse bap
zatos. quoz bapafinū nō le
gim? nisi pauli actū uono
nisi illū de quo dicit actū p̄
mo. Vos baptizabim̄ sp̄itu
scō **rc.** **Aug.** **ad selemasani.**
Quādo a ihsolimis exiit
ihs cum discipulis suis ī
deam terrā. et ibi morabatur
cū eis bapafat nō p̄ seipm sed
p̄ discipulos suos quos intelli
gim? iam fuisse baptizatos
sive bapafino iohis sicut nō
nulli arbitrantur siue q̄ magi

credibile est bapafimo xpi. **D**icitur enim ut petrus qui locus est non indiget nisi ut pedes lauet sed est mundus totus. **E**t quo intelligimur quod iam petrus fuerit bapafimo. **I**dem ad vincitiam victorem. **S**i eos de quibus scriptum non est vix fuerit bapafimo sine no sine bapafimo de hac uita recessisse contendimur ipsis calumpniatur apud qui presertim pauli apud qui bapafimo fuerit ignorant sed ipsos bapafimos esse per hoc nobis innotescere potuit quod beatus petrus apostolus dominus ait. **Q**ui locus est non indiget etc. **S**atis quid fecerim uobis. **B**eda. **V**ult apud quod petrus dicitur. **S**atis autem postea. vos notatis me inquit et dicit et benedicitis sibi eternum. **G**regorius. **E**t hac occasione domini scire possumus quod inuicem sunt humiles qui se mediantur illaquant dum arroganciae uicem. **Q**uia quod contra ueritatem se erigunt quam relinquunt. **Q**uia ueritate cogente de se bona loquuntur tanto magis humilitate iniquitate quanto ueritati locantur. **S**i ergo laui uos pedes etc. **B**eda ad laudem. **S**eruiamus inuicem non solum in lauando pedes fratrum sed in omnibus necessitatibus adiuuando ut per caritatem et ad iustitiam. **S**icut hoc debet imitari ad laudem ad

iustitiam intellamur ut sicut ille uobis peccata penitentialibus dimittat. ita et nos dimittamur fratribus. et sicut ille lauit uos a peccatis impellendo precem pro uobis ita et nos oremus pro uobis. **E**xemplum enim dedi uobis. **A**ugustinus. **H**oc est petrus quod uelabas quando lauari pedes non sine bas hoc tibi postea sciendum promisit dicit. **E**t consuetudo apud plerosque ut se inuicem hospitio recipiunt pedes igitur lauent. ubi apud sanctos hoc consuetudo non est corde faciunt sed melius est ut manibus fiat quod christus fecit. **I**n quo amonemur ut confessi inuicem delicta nostra oremus pro nobis sicut christus impellat pro nobis. **A**nselmus in sermone de cena domini qui sic incipit. **D**icit nobis dicit etc. **S**acramentum recondicionis congruit quod homo deus discipulorum pedes lauit quod discipulis seruandum esse mandauit. **N**on quod indigeret lauare qui loci erat aqua salutaris. **S**ed quod affectus hominum quibus tanquam pedibus a deo recedunt non possunt terreno puluere non fedati quos in medio hominum polluta labia hinc et inde lucifera mundi negotia conuersatur. **A**blucio ergo pedum mundatio est affectum ut si quas de eterna

conuersacōe p̄uagines in cor
sū trahim? hoc sacramento
diluam? Dum p̄ p̄cis n̄ris
oram? dum p̄ excellibz n̄ris
lacrimas effundim? quid aliud
facim? nisi q̄ uobis pedes q̄
bus ad deū redeatis abluim?
Cum p̄cōz v̄roz memoria cō
tata in orōne n̄ra lacrimas
effundim? nōne consāas uel
tras tamq̄ pedes imundos
a t̄reni contact? sordibz emū
dam? Quam autē immū
tione consequet? qui ad h̄am
deuote pedes fr̄is lauat sup̄ il
lud p̄ma thymel̄i q̄nto. si scō
n̄ pedes lauit. ait aug? *fac*
annus inquit iuicem hūiles
q̄d hūiliter feat excelsus. Nō
dedignet? q̄d feat xp̄us facere
xp̄ianus. Qui enī ad pedes
fr̄is abluendos inclinat? ei in
corde ul' extra si non inh̄eat
vel cōfirmatur seruādus e
rat hūilitas aff̄is. *De sac*

Omnino corporis et sanguinis
Dia uō in eadem cena
sacramentū altaris in
stitūtū est ideo de eo aliq̄ p̄ona
m? uerba scōz. De t̄pe ait
aug? Dñs ih̄esus ad inuisi
bilia p̄ne maiestatis migra
t̄is celebrato cū discipulis q̄
p̄ico pascha q̄dam memor
ale eis cōmendare uolens s̄
sp̄e panis et uini corpus et

sanguinē suū eis tradidit. ut
ostend̄t legis uet̄is sacramen
ta int? que p̄cipuū erat agni
paschalis sacrificiū in morte
sua t̄ari ac noue legis sac̄mē
ta substitui in quibz excellit
mysteriū eucharistie. *Sec̄da in*
luc. *Finis pasche uet̄is so*
lep̄nys que in cōmemoracōne
antiq̄ liberaōis de egypto a
gebant? transit ad nouū pas
cha. ut p̄ carne et sanguine
agni sue carnis et sanguinis sa
cramētū in pane et uino mō
straret. frangit autē panem
quē porrigit ut ostendat cor
poris sui fr̄acionē non sine sp̄
sponse sua futurā. *Quare*
tunc post cenā modō a ieiun
beda in luc. *Si quē mouet* ait
cenatis saluator apl̄is suū
corpus et sanguinē tradidit
et quare nos ieiunī eadem sa
c̄mēta papim? audiat. q̄
tunc uet̄e erat typicū pascha
cōsummati et sic ad uerū
pascha transit. Nunc autē
in honorē t̄nca sacramenti
placuisse m̄gr̄is eēt̄e p̄mo nos
dñice passionis p̄cipa. *oc̄* m̄
n̄ et sp̄ualibz epulis sa n̄
ri. deinde t̄renis dapibz corpus
ref̄ia. *Aug?* Apparet cū p̄mo
accep̄erunt discipuli euchar
t̄ā non eos accep̄isse ieiunos
nō ideo tamē calūpniandum

est uniuersae carnis q̄ a ieiunio
 sp̄ sumitur. **D**icitur em̄ sp̄
 sc̄o ut in honore tanta facinē
 a prius in os xp̄iani dūcū
 corpus intret q̄ alij abij. **I**deo
 q̄ ubiq̄ mos iste seruat. **N**ō
 q̄ post cibos dñs dedit i
 deo prausi ul' cenari illud ac
 cepe debent. **Q**uare hoc vlt̄o
 cepit. **H**oc inquit facite i me
 am cōmemoracionē. **I**dem
 hanc vltimā memorā nō
 bis reliquit quēadmodū si
 quis p̄gre phasces aliqd̄ pig
 nus a quē diligit relinquat
 vt quocensūq̄ illud uideret
 possit eius bñficia et amia
 nas memorari. **Q**uē si ille
 p̄tē dilexit sine ingēta deside
 ro ul' fletu illud non p̄t ui
 dere. **I**deo q̄ saluator hoc tradi
 dit sacramētū ut semp̄ com
 mēderemur q̄ pro nobis mor
 tuus est. **N**unc ideo cū accipi
 mus a sacerdotibz cōmoneū
 q̄ corpus et sanguis xp̄i est
 vñ i un' ingratā tantis bñficia
 is. **A**ug' Saluator quo vehe
 mētius cōmendarēt mysterij
 illius altitudinē vltimū hoc
 voluit infigē cordibz et mēo
 re discipulox a quibz ad pas
 sionē digressur' erat. **Q**uo
 aut ordine deinceps sumeret
 aplis p̄ quos eccl̄as dispositu
 rus erat reseruauc̄ docendū

Si querit' quale corpus dedit
 hūder glosa sup̄ primā cornū
 vnderimo. **H**oc facite in meā
 cōmemoracionē. q̄ tale dedit q̄le
 tunc erat. i. passibile et morta
 le. **N**unc vō sumit' a nobis i
 passibile et imortale nec tamē
 maiorē habet efficacā. **C**ōre
 sub alia sp̄e. **A**ug'. **N**ichil rō
 nabilius q̄ ut sanguis silici
 dinē sumam' ita ut vitas fidei
 nō desit et ridiculū nullum fi
 ar a paganis q̄ auorē oculi
 hoīs bibam' et ne veluti qui
 dam error eēt auons in silicu
 dinē accipis sacramētū. **C**ō
 re potius in hac sp̄e. **A**ug'. glō
 sup̄ illud chorint' vnderimo. rū
 det sic. **Q**uia rerū hui' sp̄i ex
 pressā habz silitudinē cum vō
 q̄ re hui' sacramētū concenat
 s. et significata. et vt cōtrēra
 est vitas eccl̄e in predestinatis
 vocatis iustificatis glificans
 h' est caro xp̄i. **I**heron' ad pau
 lam et eustochiū in eplā ad er
 di' dicit. **I**ntelligit' caro ul' illa
 que crucifixa est et sepulta vel
 illa sp̄ialis acc̄p̄ diuina de q̄
 ip̄e dicit. **C**aro mea uere est a
 bz et sanguis meus uere ē po
 tus. **E**t iterū. **Q**ui manducat
 carnē meam et bibit sangui
 nē meum etc. **A**mbro' vt ad ti
 monem corpus et aīe qd' p̄cia
 pam' q̄ caro xp̄i pro salute

corporis sanguis uo p anima
nra offertur. **S**i tñ sub utiq;
specie sumit quia ad utrumq;
ualet q; sub utiq; specie sumit
totus xps si in tñ sumeretur.
ad alterius tñ. i. corporis vel
anime nō utruq; piter tñ
onē ualere significaretur. **S**ub
utiq; specie totus sumitur
nec plus sub utiq; nec minus
sub alia. **H**ylarius. **N**ec sub
utiq; specie totus xps sumat
tñ non fit consilio panis nisi
in carne nec uini nisi in san
guine. **N**ec debet dici duo sa
cramēta sed unū q; sub utiq;
spe idem sumitur nec ueratur
sacramētū quia bñdictio
nō repetatur sup eandē spec
iem. **N**ec alie substantie in sac
ramētū ueritatis offerri deit
quia de alijs nō pōt consec
ri corp⁹ xpi. **U**t quare aqua
miscetur. **B**eda in luc tñdit
dicens. **P**anis corpus xpi mis
tice intelligit. uinū uero san
guis. **U**in q; nos in xpo et in
nobis xpm manere oportet
uino diuā calias miscet. **U**n
de et ihōm⁹ ait. **A**qua ppli
sunt et ideo ne diuidam a xpo
nō licet offerri ul' aquā solā
vel uinū solum. **S**ed nec q;
nū frumenti solum sine aq;
admixture in panē. **A**ug⁹
in libro de dogmatib; ecclēsi

as. **I**n eucharistia nō deb; pūa
aqua offerri ut qdam solue
tatis ymagine falluntur. sed
uinū et aqua mixtū. quia et
uinū fuit in redemptōis nre
misterio cū dicit. **N**on bibā
āmodo de hoc genuine uinū
et aqua mixtum q; post ce
nā dabatur. **S**ed de latere est
qd' lancea p̄stam est aqua
cū sanguine egressa est et de
vera carne eius uite cū aq;
expressum ostēditur. **C**ypria
nus. **C**alix dñi nō aqua sola
aut uinū solum nisi utruq;
miscet. **S**i quis uero obli
uione aliqua omiserit nō in
tendens errorem inducere nou
minus confiat. **Q**uid a ho
mis ul' a malis in hoc sacra
mento sumitur. **g**reg⁹. **E**st qui
dem in p̄coribus et indigne
sumenab; uia xpi caro et re
rus sanguis sed etiā nō sa
lubri efficacia. **A**ugustinus
Bonus accipit sacramētū
et rem sacramēti. **m**alus u
ro sacramētū et non rem
Idem. **N**ō manducans mā
ducat et māducaus nō mā
ducat. **Q**uia nō māducaus
sacramētaliter aliquū mā
ducat spūaliter. **Q**ue cau
sa institutōis. **D**uplex. **A**ug
mētū caritatis q; dñi est.
Hoc facite in meā cōmēmo

ratione. **M**edicina cotidiane
 infirmitatis. **Ambrosius?** Si q
 acus effundit sanguis xpi
 in remissione peccatorum effundi
 tur deo sp acipe. qui semp
 iterat cotidie hec oblatio li
 cet xpus passus sit. qz cotidie
 peccam? peccata sine quibus mor
 talis infirmitas vivere non
 potest. et qz cotidie labitur xps
 iusticie p nobis imolat. **D**e
 dit enim xpus nobis hoc sacra
 mentum saluus ut qz nos coti
 die peccam? et ille iam mou
 no potest p hoc sacramentum
 remissione consequamur. **F**or
 ma est uerba illa dñi. **H**oc e
 corpus meum. **H**ic est sanguis
 meus. **S**i. De uirtute uerborum
 ait ambrosius. **S**imone cristi
 conficiatur hoc sacramentum. qz
 sermo xpi creaturam mutat et
 sic ex pane fit corpus xpi et
 uinum cum aqua in calice uin
 su fit sanguis consecratione uer
 bi celestis. **A**ugustinus. **C**red
 du est. est quia in uerbis xpi
 sacramenta conficiantur. reliqua
 omnia nichil aliud st qz lau
 des et obsecrationes fidelium et pe
 titiones. **I**tem **ambrosius?** Si tñ
 ualuit sermo helpe ut ignem
 de celo deponeret non ualebit
 cum sermo xpi ut sbas mutet
De totius mundi opibus legi
 tur. qz dixit et facta luna. **S**er

mo igitur qui de nichilo potuit
 ut facere **u** qd non erat non
 potest ea que sunt in id mutare qd
 non erat? **N**ecqz enim minus est
 dare qd mutare nouas natu
 ras rebus. **I**tem si ordinem que
 minus uis muta facta quare
 consueuit. **I**guet igitur qz preter
 nature ordinem uirgo genuit
 et hoc qd conficit corpus de u
 gine est. **Q**uid ergo queris
 nature ordinem in corpore xpi
 cum preter naturam sit parus
 ex uirgine. **Q**uid partes il
 le significat ait sergius pa
 pa. **T**riforme est xpi corpus
Des oblate in calice nulla xpi
 corpus qd iam surrexit in o
 rat. **P**ars comestaambu
 lans adhuc sup terra. **P**or
 ro in altari usqz ad finem mil
 se remanens corpus iacens
 in sepulchro. qz usqz ad finem
 seculi corpa scorum in sepulchris
 erunt. **Q**z celebrati huius
 sacramenti assunt angeli g
 gorius in quarto libro dyalogo
 rum oñdit. **Q**uis fidelium ha
 bere dubium possit in ipsa hora
 ad sacerdotis uocem celos api
 ri. in illo misterio anglorum
 choros adesse summa et prima
 locari. unum ex uisibilibus et i
 uisibilibus fieri. **I**dem mo
 mento in celum rapit misterio
 angelorum locandum corpore

xpi. i. eate celesti que est corp⁹
xpi et ante oai⁹ **S**olos sacerdo
tis in altari uideri. Sicut di
uitas uerbi totum implet mun
dum ita multis locis id corpus
consecratur. nec sicut cum multa
corpora xpi sed unum et unius
sanguis. **D**e indigne sume
tib; siue de pena eoz. Jo⁹. su
per illud prima chorinthi uo
decimo. qui manducant et bi
bunt indigne. Si in luteo uel
sordido uase mittere nullus
auderet quoniam magis in corde
polluto quam immunditiam do
mini super omnia excusat. Na
et ioseph iustus ipse in hydone
munda et noua inuoluit. quia
figurabat corpus domini accep
turos tamen mundam mentem
hinc debere quod nouam. Item be
da super ioseph ab xpo. Ioseph
iste occultus domini discipulus
ab animachia castro figuram
castamoniachum gerebat. quia
sicut ille corpus domini meruit
haurire et in sepulchro suo
ponere. ita et illi qui castita
tem corporis xpi merentur
corpus xpi et sanguinem acci
pe. Item super illud. qui man
ducant et bibunt xpo. ait ambro⁹
Indignus est qui aliter cele
brat misterium eucharistie quod a
xpo traditum est. et qui non de
uote accedit uel in uoluntate

peccandi manens. **Q**uare
autem cum totum illius diei officiu
u sit luctuosum nulla solempni
ter celebrat hoc est propter muta
tionem eius fratri eadem die
Et eadem die casina confici
tur cum quo frontes linuntur
quod ea die postes sanguine agni
liniebantur. que quia ser
uatur elus agni paschalis ut
quod in sabbatum differretur lin
no bapasmalis ut conueniret
elut agni. Consecratio uero car
nis differri non potuit usque
ad sabbatum quod non celebrat
in illis diebus. Item eucharistia
non datur tincta pro heresi colle
da que dogmatizauit christum
esse totum sub utraque simul non
sub neutra tamen forma. **H**ec
magis in hystoria. **Hysto⁹ de**
Dalio xpi passione xpi.
Fuit ex dolore amara. ex
illusionem despecta. et ex ualida
te multiplicata fuit fructuosa.
dolor autem causabatur ex quod
quod. Primo ex eo quod ipsa passi
o fuit ignominiosa et hoc pro
pter ignominiosum locum. quia
in caluaria ubi malefactores
puebantur propter ignominio
sum supplicium quia morte tur
pissima condepnatus est. **C**
Cruis enim supplicium erat latro
nium. et licet crux tunc esset
multe ignominie unum est

hinc

inuense glorie. **D**ñi augustini
 cur que erat supplicium latinum
 nunc transiit ad frontes impa-
 torum. **S**i tñ honorem deus con-
 tulit supplicio suo quantum con-
 ferret seruo suo. **P**ater ignominie
 molu conforauit. qñ cū scelerati
 as deputatus est. i. cū latroni-
 bus qui primo fuerant scelerati
 sed postea unus conuersus est
 scilicet dymas qui erat a dextris si-
 cur dicit in ewangelio nycod-
 dem. et alius dampnatus est
 scilicet gesmas qui erat a sinistris
 vni ergo dedit regnum alteri de-
 dit supplicium. **A**mbrosius. **A**uctor
 pietatis in cruce pendens in se-
 cularibus negociis pietatis offi-
 cia diuidebat. psecutione aplis
 pacem discipulis. corpus iudis
 pñ spiritum. virginem pauphu
 latronem padisū. padibus infer-
 nū. crucem xpianus peniten-
 tibus comendabat. **E**cce testa-
 mentū qd fecit xps in mor-
 te pendens in cruce. **S**ecūdo
 ex eo qd fuit iniusta. quia non
 est inuentus dolus in ore eius
 et ideo que venit indigne pe-
 na dolenda uenit. **D**e tribus
 cū iniuste precepue cū accu-
 labant. uidelicet qd cri-
 minū reddi prohibebat. qd se re-
 gē dicebat. et qd se filiū dei fa-
 ciebat. **C**ontra has tres accu-
 sationes dicim⁹ in pascene

in psona saluatoris tres excu-
 sationes. **D**ie meus etc. ubi
 et exprimat xps tua beneficia
 collata eis. scilicet liberatione de e-
 gypto. regimē in deserto plan-
 tatione vinee in loco optimo
 qñ diceret xps. accusas me de
 redditione tributi. potius grās
 agere deberes qñ liberaui te a
 tributo. **A**ccusas qñ dixi me re-
 gem. potius deberes grāas
 agere qñ regalitē pavi te in de-
 sero. **A**ccusas qñ me filiū dei
 dixi potius grās age qñ te in
 vineam meam elegi. et in lo-
 co optimo te plantavi. **T**er-
 tio ex eo qd fuit ab amias. **T**
Collabilius cū esset dolor si
 pateretur ab hys qui aliqua
 de cā deberent esse eius inimici.
 ab hys qui cēt alieni et ex-
 tranei ul' ab hys quibus aliq in
 comoda inuoluit. sed tamen
 patitur ab amias. i. ab hys
 qui deberent esse sui amia. **I**te
 a primis. i. ab hys de quoz
 stipe natus est. **D**e hys du-
 obus dicitur in psalmo. **A**mi-
 a mei et proximi mei etc. **J**ob
 arcelino. **N**ota mei qñ alie-
 ni recesserūt a me. **I**tem ab
 hys quibus multa contulerat
 bona. **J**ohis viij. **M**ulta bo-
 na opa etc. **B**ernardus. **D**
 bone ihu qñ dulciter cū hoī-
 bus conuersatus es. qñ magna

et habundantissima eis largi-
tus es q̄ dura et aspa pro e-
is passus es. dura uerba. du-
riora uerba. durissima cru-
cis cornu. **Quarto** ex rō-
ne tenentudis corporis. unde
in figura dauid de eo dicitur
scd̄ regum penultimo. Ipse
enī quali tenerum ligni ver-
miculus. **Bernardus.** **O** ui-
dei lapides estis sed lapidem
pauca molliorē de quo re-
sonat tinnitus pietatis et e-
bullit oleum caritatis. **Item**
ihonim. **Traditus** est ihesus
militibz uerbandus et illud
sacratissimū corpus pect̄
q̄ decapax flagella secueit
Quinto ex eo q̄ fuit uniu-
sals q̄ per om̄s partes et
om̄s sensus. **Primo** enī fuit
hic dolor in oculis quia lacri-
matus est sicut dicitur heb̄
quinto. **Bernardus.** **Ascendit**
in altū ut longius audiret
forat̄ clamauit ut nullus
excusaretur. clamor lacrimas
addidit ut homo compatet̄
Alias etiam bis lacrimas fu-
dit s. in resuscitacione lazari
et sup̄ ih̄plm̄ ita q̄ p̄me lacri-
me fuerunt amoris. **Unde** +
quidā cum uidissent eū lacri-
mante dixerūt. **Eae** quomō
amabat eum. **Sed** fuerunt
cōpassiois. **Sed** hee terne fu-

erunt dolores. **Secundo** fuit
auditiū cū ei s. obprobria et blas-
phemie urogate sūt. **Custus**
enī quatuor sp̄aliter habuit
in quibz obprobria et blasphe-
mias audiuit. **Habuit** enī
excellētissimā nobilitatem
quia quantū ad diuinā na-
turā fuit eterni regis filius
et quantū ad humanā de
regia stirpe generatus. **Ita** q̄
etiam inquantū homo. fuit
rex regū et dñs dñanatum.
Habuit infallibilē ueritatē
quia ip̄e est uia ueritas et
uita. unde de se itez dicit. **Ser-**
mo tuus uitas est. **filij** enī
est sermo siue uerbū p̄s.
Habuit insupabilē p̄tatem
q̄ per ip̄m omnia facta sūt
et sine ip̄o factū est nichil.
Habuit singularē bonitatē
quia nemo bonus nisi solus
deus. **In** hys xp̄s audiuit ob-
probria et blasphemias. **Por-**
mū quo ad nobilitatē. **ma-**
thei xij. **Nonne** hic est **filij**
fabri. **Nonne** n̄r̄ est
dicit̄ maria x̄c. **Sed** quo ad
p̄tatem. **mathi** xij. **Hic** nō
erat demonia nisi in p̄tate
demonior. **Item** **mathi**
xvij. **Alios** saluos fecit seip̄-
sum non p̄ saluū facere. **Et**
ce dicunt ip̄m ipotentem cū
tū adeo potens extitit q̄ per

secutores suos sola voce pstra
 uit. Nam cū ille interrogasset,
 quē queritis. et illi responde
 runt ih̄m nazarenū conuinc
 o ceciderūt in terrā. Aug. V
 na vox turbā alijs ferocem
 armis terribilē. sine ullo ce
 lo percussit repulit stravit vir
 tute latentis diuinitatis. Ad
 iudicaturū faciet qui iudican
 dus hoc fecit. qd̄ regnatus p
 terit qui mortuus hoc potuit
 Tercio quo ad ueritatē. Johā
 nis octauo. Tu de tempo testio
 nū phibes testimoniu tuū
 non est uer. Ecce quia dicunt
 eū esse mendacē cum tamen
 ip̄e sit uia ueritas et uita: :
 Hanc ueritatem pylatus scire
 nō meruit quia ip̄m sedm̄ u
 ritatē non iudicauit. Incho
 auit quippe iudiciū a ueritate
 sed nō in ueritate p̄māsit. et
 ideo de ueritate questionē me
 ruit inchoare sed nō meruit
 solucionē audire. Alia ratio est
 sedm̄ augustinū quare soluc
 ionē non audiuit. q̄ cum illā
 questionē fecisset subito uenit
 ih̄s in mentē consuetudo uide
 re qua solebat vnus dimit
 ti in pascha et ideo statim exiit
 et solucionē non expectauit.
 Tercia rō est sedm̄ aristoteliū
 q̄ sciebat q̄ questio tam diffi
 cilis indigebat multo tpe et

multa discussionē et ip̄e ad li
 berationē aisti p̄pabat et ideo
 statim exiit. Regit tū in eua
 gelio nycodem. q̄ cū pylatus
 ih̄m interrogasset. qd̄ est uer
 itas. Ih̄s ei r̄dit. Veritas de ce
 lo est. Et pylatus. In terra nō
 est ueritas. Dicit ei ih̄esus. Q
 mō potest eē ueritas in terris
 que iudicatur ab hys qui p̄a
 tem habent in tr̄s. Quarto
 quo ad bonitatē. Dicebāt enī
 ih̄m esse p̄dorem in corde. Jo
 h̄anis nono. Nos scim̄ q̄ hic
 homo p̄dor est. Seductorem
 in sermone. Luce xxij. Como
 uit pplm̄ docens p̄ uniuersam
 iudeā incipiens a galilea us
 q̄ huc. Regis p̄uancatore
 in ope. Johānis uidecō. Nō
 est hic homo a deo qui sabba
 tū non custodit. Tercio fuit
 in odoratu quia magnū fe
 rorē sentire potuit in monte
 caluarie ubi erāt corpora fe
 rida mortuorū. unde dicit in
 h̄istorijs q̄ caluaries ē pp̄ue
 os capitis humani nudum
 et q̄ ibi decollabant̄ rei et
 multa ossa capitiū ih̄i asper
 sa erant dicebatur caluarie
 locus ul' caluarianū. Quar
 to fuit in gustu. Unde cū da
 maret lias dederūt ei acetū
 cū mura et felle mixtū ut
 ex aceto r̄cus morderet. et

ip̄i custodes a custodia ci-
us liberentur. **D**icitur enim
crucifixos acius mori si ace-
tū bibant. et ex mirra patē-
tur olfactus et ex felle gustus
Aug. Pro uero repletur sin-
ceritas aceto, inebriatur fel-
le dulcedo. adicitur innocen-
tia reo, moritur uita p̄ mortuo
Quinto fuit in tactu q̄a in
omnibus partibus corporis. a
planta enim pedis usq̄ ad v̄-
ticē non fuit in eo lauitas
De hoc qualiter in omnibus sen-
sibus dolorē habuit dicit **Ber-**
nardus. Caput angelicus tremē-
bundū spiritibus densitate spi-
rituū pungitur facies pul-
chra p̄ filius hominū sputis
iudeorū decurpatur. **D**entia lu-
cidiores sole caligant i mor-
te. **A**ures que audiunt an-
gelicos cantus audiunt peccō-
rum insulas. **O**s qd̄ docet ā-
gelos felle et aceto potatur
Pedes quorū scabellū adora-
tur qm̄ sanū est cruce clauo
affigunt. **M**anus que for-
mauerunt celos s̄ in cruce
extense et clauis affixe. **C**orpus
ūberatur. **I**anua latus p̄fora-
tur. **E**t quid plura. **N**on re-
māsit in eo nisi lingua ut p̄
p̄toribus exoraret et unūm dis-
cipulo cōmendaret. **S**ecundo
eius passio fuit ex illusione

despecta. **Q**uatuor enim uerbis
fuit sibi illudū. **P**rimo in do-
mo anime ubi recepit spūca a
lapas uelacionē oculorū. **Ber-**
nardus. Dulcū tuū bone illū
desidabile in quem desiderāt
angeli p̄spicere spūcas in qui-
bus nauerūt. manibus p̄cusserūt.
velo pro densione operuerūt.
ueter amaris uulneribus p̄p̄ce-
rūt. **S**ed in domo herodis
qui eū fatuū et non sane me-
tis estimās ex eo q̄ nullū ab
eo responsū h̄re potuāt pro de-
nsione ueste alba eum idu-
it. **Bernardus.** Tu hō es et
habes sertum de floribus et ego
deus et homo et habeo cōmā
spineā. Tu habes cyrothecas
in manibus et ego clauos defixos.
Tu in albis uestibus capu-
dians et ego pro te densus ab
herode filio in ueste alba. Tu t̄
pudias cū pedibus et ego cum
pedibus laboraui. Tu in dyore
is brachia extendis in modū
crucis in gaudiū et ego in
ea cruce dolui et tu in cruce
exultas. Tu habes latus et
pectus ap̄tū in signū uane
glorie et ego latus fossū
habui pro te. cū reuerē ad
me et ego suscipiā te. **S**ed
quare dūis t̄pe sue passionis
coram herode p̄plato et iu-
deis sic tacebat. **P**rima rō

est quia non erāt digni au-
 dire suā respōsionē. **S**ecū-
 dū quia peccauit p̄ loquacita-
 tem et ideo xp̄s voluit scilicet
 facē per tacturitatē. **T**ercia
 quia q̄q̄ respondebat totū ca-
 lūpnabatur et desuabatur.
Tercio in domo pylati ubi
 milites claudē cocineam eū
 arūdederūt. Arundinē in ma-
 nu dederūt et coronā spineam
 sup̄ caput posuerūt et genu
 flexo dicebāt. **A**ue rex iudeorū.
Illa autē corona spinea dicitur
 fuisse de uicis marinis quorū
 aces nō minus spina dura ē
 et penetratua, vñ et sanguinē
 de capite ardit illa cōua spi-
 nea extraxisse. **D**ude b̄nardus
 caput illud diuinū multipli-
 a spinarū densitate usq; ad cer-
 ebrū confixū est. **D**e aīa sunt
 tres opiniones ubi sc̄. aīa p̄-
 cipalem hēat sedem scilicet uel ī
 corde p̄pter illud de corde exiit
 male cogitacōes x̄. uel in san-
 guine p̄pter illud leuitica. **A**ni-
 ma om̄is carnis in sanguine
 est. uel in capite. p̄pter illud. et
 inclinato capite cōdidit spiritū.
Hanc t̄plicem opionem uideri
 saltem ip̄o facto uident sc̄. uel
 se. nā ut eius aīam a corpore
 euellerēt querierūt ip̄am in
 capite cū spinas usq; ad cere-
 brū īfixerunt. querierūt in sc̄

guō cum eius uenas in pedi-
 bz et manibz aperuerūt. que
 fuerūt in corde cum ei⁹ latus p̄-
 forauerūt. **C**ont̄ has tres illu-
 siones in pascene p̄mittimus
 ante reuelacionē quas tres
 aduocacōes dicētes. **A**gyptos
 x̄. quasi ter honorātes cerul-
 lulū p̄pter nos. **Q**uarto in
 cruce. **M**achei xxiij. **P**riap̄es
 sacerdotū illudentes cū senio-
 ribus et scribis dicebāt. **S**i
 rex isrl̄ est descendat nūc de c̄-
 ce ut credam⁹ ei. **B**nardus su-
 p̄ hunc locū. **I**nterim magis
 paciāam exhibet hūilitatem
 cōmendat. obediāam implet
 p̄ficiat caritate. **I**n hys nēpe
 virtutū geminis quatuor cor-
 nua quas ornant. et superi-
 neior caritas. a dextris obe-
 diencia. a sinistris paciencia
 radix om̄iū uirtutum hūilitas
 in p̄fundo. **H**ec om̄ia que
 xp̄s passus est b̄nardus bre-
 uiter recolligit dicēs. **M**emor e-
 ro q̄ diu uixero laborū quos
 p̄tulit in p̄dicando. fatigacō-
 nū in discurrendo. uigiliarū
 in orando. tēptacionū in ieu-
 nando. lacrimarū in cōp̄a-
 endo. insidiarū in colloquēdo
 postremo cōuicacōy spuroy co-
 laphoy sublanacōnū exp̄o-
 bracionū clauoy. **T**ercio ei⁹
 passio fuit utilitate multa

plia fructuosa. cuius utilitas
potest esse triplex scilicet peccatorum remis-
sio. gratie collatio et glorie exhibi-
tio. et hec tria notantur in
titulo crucis. quia ihesus qui ad
primū. nazarenus quo ad
secundū rex iudeorum quo ad ter-
tiū. quia ibi crucis omnis reges
De eius utilitate dicit augustinus
Culpam deleuit christus presentem
preteritam et futuram. Presentem
peccata tulit ea remittendo. prese-
ntia homines ab eis retrahendo. fu-
tura gratiam qua vivamur
conferendo. De eius etiam uti-
litate dicit augustinus. Admirer-
mur gratulemur. amenius
laudemus. adoremus. quoniam per re-
demptionis vestram mortem de tene-
bris ad lucem de morte ad vi-
tam de corruptione ad incor-
ruptionem. de exilio ad patriam
de luctu ad gaudium vocati su-
mus. **Q**uod utilis autem modus
vestre redemptionis exciterit patet
ex quatuor rationibus videlicet quia
fuit acceptissimum ad placan-
dum deum. congruentissimum ad
curandam morbum. efficacissimum
ad trahendum genus huma-
num. prudentissimum ad expug-
nandum humani generis inimicum
Cuius ergo fuit accep-
tissimum ad placandum et recon-
ciliandum deum. Quia sicut
dicit anselmus in libro. Cur

deus homo. Nichil aspiens et
difficilius potest homo pati ad
honorem dei sponte et non ex debi-
to quod mortem et nequaquam ma-
gis se homo potest dare deo
quam cum se morti tradidit ad
honorem ipsius. et hoc est quod
dicitur ad ephesios tertio. Tra-
didit semetipsum oblationem et
hostiam deo in odore suavitatis.
Qualiter autem fuit sacri-
ficium nos deo placans et recon-
cilians dicit augustinus in libro
de trinitate. Quid tam grate sus-
cipi posset quam caro vestri sacri-
ficii corpus efficiat sacerdotis vestri
ut quoniam quatuor considerantur in
omni sacrificio. Cui offeratur. quod
offeratur pro quibus offeratur. et
et quis offerat. Item ipse unus
unusque mediator pro sacrificio
pater reconcilians nos deo unus
cum ipso manet cui offeratur.
unus in se faceret pro quibus offer-
rebat. unus ipse esset qui offer-
rebat et quod offerrebat. De hoc
etiam qualiter pro christo sumus
reconciliati dicit ipse augustinus.
Christus est sacerdos et templum. Sa-
cerdos pro quem sumus reconcilia-
ti. Sacrificium quo sumus recon-
ciliati. Deus cui sumus recon-
ciliati. Templum in quo sumus
reconciliati. Unde quibusdam
hanc reconciliationem prudenti

bus aug⁹ in psona xpi exp
 biat dicens. Cū esses inimic⁹
 pā meo reconcaliaui te p me
 cū esses longe ego ueni ut re
 dimerē te. Cū inter mōtes
 et siluas errares q̄sum te et
 ne lupoꝝ ferarūq; rabido ore
 lamiares collegi te. hume
 ris meis portauit te. pā meo
 reddidi te laborauit iudauit. ca
 pit meū spūis opposuit. ma
 nus meas. clauis obiecit. In
 tra latus meū aperuit et tot
 uō dicam iuris sed aspita
 ribus laceratus sū. sanguinē
 meū fudi. aīam meam posui
 ut cōiungerē michi te et tu
 diuideris a me. **S**ed fuit cō
 gruentissim⁹ ad curandum
 morbu. Congruitas autē at
 tendit⁹ ex parte tps ex parte
 loci. et ex pte modi. Ex parte
 tps quia adam fuit fcs et
 peccauit in mēse marci et fe
 ra sexta et hora sexta. et ideo
 xps pati uoluit in marcio q
 in die qua fuit ānunciatus
 fuit et passus. **T**erz in feria
 sexta et hora sexta. **S**ed ex p
 te loci qm̄ locus sue passio
 nis tripliat considerat⁹ salis
 aut cois aut spālis aut sin
 gularis. **L**ocus cois fuit cō
 pmissiois. spālis caluare
 locus singularis crux. **I**n lo
 co aut cōmuni p̄m⁹ hō

fuit format⁹ qui in partibus
 illis iuxta damascū in agro da
 masceno dicitur fuisse forma
 tus. **I**n loco specialī fuit sepl
 tus. q; ibidē ubi xps passus ē
 adam dicit⁹ fuisse sepultus li
 cet autentiā non sit. Cū se
 cundū iheronimū adam in e
 bron sepultus fuit sicut etiā
 ioh̄e q̄rodeano hētur expres
 se. **I**n loco singulari fuit decep
 tus nō q; in illo ligno in quo
 xps passus est adam fuit de
 ceptus s; pro tanto dicitur. q;
 sicut adam deceptus fuit in r
 ligno ita xps passus est i lig
 no. **I**n quadā tamen hystoria
 grecorū dicit⁹ q; in eodē. **T**erzo
 ex parte modi curandi. qui q̄
 dem modus fuit p filia et p
 contraria. **P**er filia qm̄ sicut
 dicit augustin⁹. Homo hōi
 nes. mortalis mortales. mor
 te mortuos liberauit. **A**mb⁹
 sius. **E**t terra uirgine adam.
 xps ex uirgine. **I**lle ad yma
 gine dei. hic ymago dei. p uir
 uerē stulticia. p muliere sapi
 encia. nudus adā. nudus xps
 mors p arbore. uita p cruce
In deserto adam. in deserto crux.
Per contraria qm̄ p̄m⁹
 homo solum gregorū pecca
 uerat per superbiam inobedi
 enciā et gulam. **D**oluit enī
 amari deo per scē sublimia

tem. transgredi preceptū dei per
sublimitatē et gustare pomū
suauitatē. Et quā amaro ha
bet fieri p̄ contritum. ideo iste
modus satisfaciendi cōgruen
tissim⁹ fuit. q̄ fuit per humi
liacionē diuine volūtatis im
plenitū et afflictionē. De h̄
his tibi dicit apls ad philip
secūdo. Humiliauit semetipm̄:
quo ad p̄mū. fāis obediens
quo ad scdm̄. usq̄ ad mortē
x̄i quo ad tertū. **T**ertio fu
it efficacissim⁹ ad attrahendū
genus humanū. Nunq̄ enī
saluo libertatis arbitrio ma
gis ad amorē suū et fiducia
am genus humanū attrahē
potuit. Qualiter autē ad amo
rē per hoc nos attrahit dicit
bernardus. Sup̄ omnia red
dit te michi amabile bone
ih̄i carū quē bibisti opus
nre redemptiois. hoc omnino
amorē nr̄i facile uendicat
totū tibi. Hoc est q̄ nr̄am
deuotionē et blandis alliat
et uultus erigit. et acus stu
git et uehementius afficit
Tertū ubi te exinanisti. ubi te
naturalibz radis exuisti. ibi
pietas magis emicuit. ibi ca
ritas plus effulsi. ibi gracia
amplius radiavit. Quali
ter uō ad fiduciā dicitur ro
ma viij. Qui etiā p̄no fi

lio nō peccat sed pro nobis
omnibus tradidit illū. et quo
mō non etiā cum illo omnia
nobis donauit. De hoc etiā
bernardus. **D**is non rapinatur
ad spem ipetrandi fiduciā q̄
eius attendit corporis dispo
nē uidelicet caput iudicantū
ad osailū. brachia extēsa ad
plexū. manus p̄foratas ad
largiendū. latus apertum ad
diligendū. pedum affixionē
ad nobiscū cōmorandum. cor
pons extēsiōnem ad se nobis
totū impendendū. **Q**uarto
fuit prudētissim⁹ ad expugnandū
humanū quis inimicū
Job xxi. Prudentia eius p̄uul
sit sup̄bum. Et ultra. Nunq̄
poteris cape leuia chā hamo
x̄ps enim hamū sue diuini
tatis abscondit sub esca huma
nitatis. De hac prudentia capta
one dicit augusti⁹. Venit re
deptor et uictus est deceptor.
et qd̄ fecit redemptor captiuus
cori nr̄i. **T**erendit inuicapu
lam carnē suam. posuit ī es
ca sanguinem suū. Ipse autē
uoluit fundere sanguinē nō
debitus. p̄pter qd̄ recessit a de
bitoribz. **H**i autē debitū apls
uocat syrographū. qd̄ quidem
x̄ps tulit et crux affixit. De
quo syrographo dicit augusti
annus. Cui a dyabolo peccati

† et dyabol⁹ cape volēs
esca carnis capte
ab hamo di
uinitatis

mutuaui: propheta scripsit
 fidei uisore dedit, et usura pos-
 teriora creuit. Tunc enim a dy-
 abolo patrem mutuaui quoniam con-
 tra preceptum dei sine praua sug-
 gestione conuenerunt. Propheta
 scripsit quoniam manum ad uentum
 ponam potest, fidei uisorem de-
 dit quoniam ad am patrem conuenerunt
 fecit, et sic usura patris posterora
 creuit. Contra igitur conuenerunt
 ueteres hanc redemptionem quoniam
 uos de summa parte redunt
 bernardus exprobrando dicit
 in persona christi. **P**le meus ait
 dominus quid tibi potui facere et
 non feci. **Q**uid tibi est quod mihi
 et meo magis libet seruire
 quam michi nec ille creauit uos
 sed nec pascat, sed pua heri in-
 dentur igitur non ille sed e-
 go redemi uos. **Q**uo preno?
 Non utique corporali auro ul-
 argento, non sole aut luna, non
 saltem aliquo angloz sed pro
 pro uos auro redemi. **C**erim
 si neque tam multiplici iure debi-
 tum a uobis est elicere famula-
 tum omnibus omnibus mecum saltem
 ex diurno denario conuenite.
Et quoniam christum in morte tradide-
 runt, iudas pro auaricia, iudei pro
 iudiciam, pylatus pro amore
 deo uidendum esset de pena a
 deo hys inflata merito huius
 patris. **S**ed de pena et origine

iude uenies in legenda sancti ma-
 thie. **D**e pena et excidio iude-
 orum in legenda sancti iacobi mino-
 ris. **D**e pena autem et origine
 pylati in quadam hystoria licet
 apocrypha sic legitur. **F**uit quidam
 rex nomine tyris qui quondam
 puellam nomine pylam fili-
 am cuiusdam molendinarii no-
 mine atus carnaliter cognouit
 et de ea filium genuit. **P**yla
 autem ex nomine suo et nomine pa-
 tris sui qui dicebatur atus unum
 nomen composuit et nato pue-
 ro imposuit nomen pylati. **C**um
 autem pylatus tres annos haberet
 ipsum pylam ad regem transfuisset
 habebat autem rex filium de regi-
 na coniuge sua qui fere pylato
 coetaneus uidebatur. **I**sti dum
 annos discretis attingisset se-
 pius iustissime pugna et fun-
 da aduicem collidebant, sed re-
 gis legitimum filium ut quere-
 erat nobilior sic in omni ioco
 pylato inueniebatur strennuior
 et in omni genere certans ap-
 acior. **O**b hoc pylatus in iudice
 luore commotus et felleo dolo-
 re stimulatus fremitum suum late-
 ter occidit, quod rex audiens
 vehementer doluit et conuocata
 conuocata quod de hoc scelerato
 hominada filio faciendum sic re-
 quisiuit. **Q**ui omnes unaniter
 acclamauerunt reum esse mor-

as. Rex autē ad se reuersus i
iugitate iugitate noluit du
plicare sed ipm̄ pro tributo
qđ romani debent annua
in oblidē misit cū uolens ee
innoxius ab occasione filij cū
a tributo romanorū cupiens
liberari. Tūc quis erat romie
filius regis francoꝝ que filij
rex miserat pro tributo. Hinc
pylatus associatus cū se ab
eo moribz et industria p̄cel
li uideret eū inuidie stimulis
agitatius occidit. Sed cū roā
ni quid de eo faciendū esset
inquiret. dixerūt. Hic si sup
uixerit qui frēm suū necauit
oblidē iugulauit republice
plurimū ualis erit et colla
ferocū hostium ferorū ipse do
mabit. Dixerūt ergo cū reus
mortis hēbatur in pontos in
sulam gētibz illis qui nul
lū paciuntur iudicē uider p̄ce
ficiatur si forte eius nequicia
ipoz concumacia edometur.
Si non q̄ meruit p̄caat. **C**
Nullus igr̄ pylatus ad gentē
ferocē et suoz iudiciū p̄cipit
rem. nō insans ad quos mis
sus sit et qđ pendula uite su
e suā tacite rem considerans
vitam seruare uoluit et gē
tem neq̄ neq̄ ipse minus
et p̄missis supplicio et p̄ad
penitus subiugauit. Quia

qđ tam dure gentis uictor exi
it a pontos insula ponca
pylatus nomine accepit. Hēd
des aut̄ hois illius industria
ut audiuit eius uolucis con
grauēs. ipse uersus eū ad se
numēbz et inuincitūz iugit
uit et sup iudeā et ipsim̄ p̄ca
tem dedit. et uicē suam res
didit qui cū pecuniam inuic
bile congregassz uesciēte herō
de romam adit et inuicūz
pecuniam cyberio impatori ob
tulit et ab eo sibi dari qđ ab he
rode tenebat munēbz impo
trauit. Huiusmodi causa
fā sunt inuicia herodes et py
latus quoadulq̄ tpe passio
nis dñi cum sibi reconalia
uit. eo qđ dñm ad se misit. **C**
Alia causa inuiciae assigna
tur in hystorijs scolasticis. **C**
dam eū filij dei se faciens
multos de galileis seduxerat
quos cū in galiam duxisset
ubi dixerat se ascēsurū in ce
lū supueniens pylatus ipm̄
cū omibz occidit timens ue
siliū iudeos seduxeret. ob hoc
fā sunt inuicia qđ herodes p̄ce
sidebat galieis et usq̄ cau
sa potuit ee uera. **C** Cū aut̄
pylatus dñm iudeis cūca
figendū tradidisset timens
tamen offensā cyberij cesa
ris eo qđ contempnasset san

guineum innocentem quendam
 sibi familiare pro sui excusaci
 one ad cesarem destinavit. Iste
 rex cum tyberis morbo gra
 vi teneretur nunciatur eidem
 quod illosolimus medicus quidam
 esset qui omnes morbos solo
 verbo curaret nesciens quod iudei
 eum et pylatus occidissent. Dix
 it itaque voluianus sibi priua
 to. **V**ade acius tuus pres ma
 gnas dicesque pylato ut hunc
 medicum michi mittat qui me
 prestare sanitati restituat. **C**u
 m ille ad pylatum uenisset et
 mandatum imperatoris exposuisset
 eidem. **T**ertius pylatus qua
 tuor dierum inducias postula
 uit. **I**ntra quod spacium dum vo
 luanus quidam matrona
 que fuerat familiaris ihesu nomine
 veronica ubi uidebat ihesum xps
 ueniri possit interrogasset
Ait. **H**eu dominus meus et deus
 meus erat. quem pylatus per
 iudicium traditum condempnauit
 et crucifigi precepit. **T**unc ille
 nimis dolens ait. vehementer
 doleo. quod quod dominus meus michi
 iusserat explere non ualeo. **C**ui
 veronica. **D**ominus meus dum pre
 dicando conuertet et ego eius pre
 sentia nimis uitae carerem
 uolui michi ipsius depingi y
 magine ut dum eius priua
 ter precia michi saltem prestat

solacium ymaginis sue figura
Cumque linteum pictum deferre
 pingendum dominus michi ob
 uiauit et quo tendere requi
 siuit. **C**ui cum ego tam aperuisset
 sem a me petiit pannum et ip
 sum michi uenabili sua facie id
 didit insignitum. **Y**magis ergo
 huius aspectum si dominus tuus
 deuote intuebitur. continuo sani
 tatis beneficio potaerit. **C**ui ille.
Est ne huius ymago auro com
 pabilis et argento. **C**ui illa.
Non. **S**ed pro affectu deuotio
 nis. teum igitur proficiscar et ui
 dendam cesari ymaginem deferam
 et reuertar. **V**enit igitur volu
 lianus cum ueronica romam
Dixitque tyberio imperatori. **I**llum
 dum a te desideratum pylatus
 et iudei iuste morti tradide
 runt. et per inuidiam crucis pa
 nibulo affixerunt. **V**enit igitur
 mecum matrona quedam ipsius
 ihesu ymaginem deferens quam
 si deuote prospexeris uox sani
 tatis tue beneficium obtine
 bis. **C**esar igitur pannis scias
 sibi sterui fecit uiam et yma
 gine sibi putari precepit qui
 uox ut eam fuit uirtutis
 sanitatem est perpetua assecu
 tus. **P**ostquam igitur pylatus
 impio cesaris capitur et ro
 uiam perducatur. **A**udiens cesar
 pylatum romam aduenisse in

inuo furore cont^{ra} eum replet^{us}
eum ad se adduca fecit. **P**yla
tus aut^{em} tunicam dñi incon
sulem secū detulit quā indu
tam corā impatore portauit.
Mox ut impator eū uidit
omne iram deposuit et ei ass^{er}
xit nec dure sibi in aliquo
loqui p̄ualuit. et qui in eius
absentia uidebatur tam tibi
lis et ferus nūc in eius p̄na
a iuenitur quodāmodo man
lucrus. **C**ūq; eum licentiaisset
mox cont^{ra} eum terribiliter ex
scandescit se miser clamitās
q; ei furore sui pectus mune
ostendit. **S**tatimq; eū reuo
cari fecit iurās et contestans
q; filius moras est nec fas sit
eū uiuere sup̄ terrā. qui ut eū
uidit cōtinuo eum salutauit
et oēm ferocitatē animi abie
cit. **M**uant^{em} omnes miratur et
ip̄e q; sic cont^{ra} pylatū dū ab
esset exardesceret et dum pre
sens eet nil ei asperere loq; pos
set. **T**andē diuino nutu ul' for
te aliam xp̄iam suasu ip̄m il
la tunica exspoliasset et cō
tra eum p̄stina ferocitatē
animi mox resup̄sit. **C**ūq; im
pator de hoc plimimū admi
raret^{ur} dictum est sibi q; illa
tunica fuisse dñi ihesu. **T**unc
ip̄ator ip̄m in carcerē recipi
iussit. donec sapientū consilio

delibaret quid de eo fieri oport
eret. **D**ata est in pylatū igit^{ur}
sua ut morte turpissima dap
naret^{ur}. **A**udieus hoc pylat^{us} ad
cello p̄p̄o se uetauit et tali f
morte finuit uitā. **C**ognita
morte pylati cesar dixit. **P**ere
morans est morte turpissima
cui manus p̄p̄a nō peperit.
Mole igit^{ur} ingenti alligat^{us} et in
cyberin fluumm imergitur.
Spūs uero maligni et sordi
di corpori maligno et sordido
congaudētēs et nūc in aquis
nūc in aere raptātes uis
biles iundaciones in aquis
mouebant et fulgura rep̄et
tates conuicta grandines in
aere terribiliter quābant ita
ut cuncti timore horribili ce
nerent. quappter romanū ip̄
sū a tybens fluum extrahē
tes densiōnis cā ip̄m in ui
gēnam deportauerūt et ro
dano fluum imiserūt. **V**igē
na enī dicitur q̄i uia gehē
ne qua erat tunc locus ma
ledictōis. sed ibi neq; spiritus
affuerūt ibidem eadem opau
tes. hoīes illi tantam iesta
cionē demonū non ferentes
pas illud maledictōis a se re
mouerūt et illud sepeliendū
losanie ciuitatis territorio q
miserūt. qui cū nimis p̄fati
tis infestacōib; grauarentur

ipm a se remouerunt. et i quo
 dam puteo modabus arcum
 septo inierunt. Vbi adhuc
 reliquie quorundam quedam ma
 ginares dyabolice ebullie
 videntur. Hucusque in predicta
 hystoria apocrypha legitur que
 per recitanda sunt lectoris in
 diao relinquat. **N**otandum
 tamen quia in hystoria scolaf
 nas legitur quod pylatus a iu
 deis accusatus est apud tybe
 riu de uolentia innocenti inu
 fectioe. et quod iudeis reclama
 tibus ymagines gentium in ce
 plo ponebat. et quia peccu
 am reposita in corbona in
 suos redigeret usus in faciens
 aqueductu in domum suam
 et pro hys omnibus deportatus
 est apud lugdunum in exiliu
 unde oriundus fuit ut ibi in
 olympu gentis sue moreretur
 Docuit esse si tamen illa hystoria
 a continet ueritatem. quod primo
 iam eductu dederat ut lugdu
 num in exiliu deportaret. et quod
 ante reuersione uoluntati ad
 patriam ibi fuit deportatus
 sed postmodum tyberius audi
 ens quod christum occidisset ipm
 de exilio eduxit et ad se romanam
 adduxit fecit. Eusebius et beda
 in suis cronias non dicunt ipm
 in exiliu relegatum. sed tan
 tum quod in multis calamita

res incidens ipm se manu p
 emit. **De tpe reconciliacionis**

Dato de festiuitatibus que
 occurrunt infra tps deu
 acionis quod incipit ab adam us
 que ad moysen quod tps represe
 tat etiam a septuagesima usque
 ad pascha. Sequitur uidere de
 festiuitatibus que occurrunt in
 tempus reconciliacionis quod tem
 pus reputat etiam a pascha
 usque ad octauas pentecostes:

De resurrectione domini:

Resurrectio est
 a tertia die a
 passione ipm
 facta est. **C**
 Circa autem ipm
 resurrectione

dominicam septem per ordine sunt
 consideranda. **P**rimo qualiter
 viu sit quod tribus diebus et tribus
 noctibus in sepulchro iacuit et
 die tertia resurrexit. **S**ecundo que
 non statim ut mortuus est re
 surrexit sed usque ad die terti
 um expectauit. **T**ercio quomodo
 resurrexit. **Q**uarto quare re
 surrectione suam accelerauit.
 nec usque ad qualem resurrectione
 distulit. **Q**uinto propter
 quid resurrexit. **S**exto resur
 gens quomodo apparuit.
Septimo qualiter sanctos patres
 qui erant in limbo in eduxit
 et quod ibi egit. **C**irca primum

notandū q̄ x̄ps tribus die
bz et tribus noctibz in sepulchro
fuisse dicitur sc̄dm̄ augustinū
per synodochē ut p̄ma
dies accipiat sc̄dm̄ partem
sui postremā. sc̄dm̄ dies secū
dū se totam et integrā. Ter
cia sc̄dm̄ partem sui primā
et sic erunt tres dies et qui
libet horū dierū suam noctē
habuit precedentē. tunc enī
sc̄dm̄ bedam mutatus ē ordo
et cursus dierū ac noctū. Au
tea enī dies precedebāt et n
noctes sequebātur. post passi
onē autem hic ordo mutat
est. ita q̄ noctes precedunt
et dies sequuntur. et hoc mi
sero cōgruit qm̄ homo pu
mo de die gr̄e cecidit in noctē
culpe. p̄ x̄pi autem passionē
et resurrectionē de nocte cul
pe rediit ad diē gr̄e. **C**irca
sc̄dm̄ sciendū est q̄ conuēiens
fuit ut nō statim qm̄ mortu
us fuit x̄ps resurgeret. sed ut
q̄ in diem tertium expectar
p̄pter quāq̄ rōnes. **P**rimo
p̄pter significatiōē ut l. ex h̄
significaret q̄ lux sue mortis
curauit nr̄am duplam mor
tem. Et ideo vna die integra
et duabz noctibz iacuit in se
pulchro ut per diem intelli
gatur lux sue mortis. p̄ dua
noctes nr̄a duplex mors. Et

hanc ratiōē assignat gl̄o
sup̄ illud luce uicesimo. **O**pe
ruit x̄pm̄ pati etc. **S**ecūdo p̄
p̄bationē. q̄ sicut in ore duo
rū uel trium testū stat om
ne uerbū sic in tribz diebus
expicitur om̄ne fām. Et ideo ut
mortē bene p̄baret et se p̄
basse ostenderet tribus diebus
iacere uoluit in sepulchro. **T**
ertio p̄pter sue p̄tatis ostensi
onē q̄ si statim resurrexisset
nō uideretur h̄re p̄tatem ponē
di suam suam sicut resurrex
di. et hec rō uidetur tangi p̄
ma ad thomā xv̄ sup̄ illud
qm̄ cunctus mortuus ē etc. **I**deo
de morte inq̄ preuocatur ut
sicut uera mors ostenditur
ita uera resurrectio ostendit
tur. **Q**uarto p̄pter restaurati
onē p̄figuratiōē. Hanc rati
onē assignat petrus rauen
nas dicens. Tres dies uoluit
ēē sue sepulture. que in celo
erat restauratur. q̄ in t̄ra
reparatur. que apud infēos
receptis. **Q**uinto prop̄ ca
p̄las status iustoz rep̄ntati
onē. Hanc ratiōē assignat
greḡ sup̄ ezechielē dicens
Sexta feria cunctus passus ē
sabbato quiescit in sepulchro
duō autem die resurrexit a
mortuis. **D**ūs autem uita
adhuc nobis sexta feria est

quia in angustis et dolorib⁹
 cruciam. sed sabbato q̄i a la-
 borib⁹ in sepulchro quiescam⁹
 quia requie anime p̄ morte
 iuuenim⁹. **Quinto** autem die a
 condicione octava cū corpore a
 morte resurgim⁹ et in gloria
 aie etiam cum carne gaude-
 mus. dolor ergo est in nos in
 sexta requies in septima et s̄
 glā extipit in octava. **Hec gre-**
gorius. **Circa** tertiu^m notādū
 ē qualiter resurrexit. **Notādū**
 q̄ primo surrexit potuit q̄ v̄
 tute p̄pria. **Iohānis** nono. po-
 testate habeo ponendi aiām
 et iterū sumēdi eam. **Item.** sol-
 uite tēplum hoc et in tribus
 dieb⁹ exarabo illud x̄. **Se-**
cundo felicit. q̄ de misera om̄i
 misera. **Machei** xvi. Post
 q̄ autem resurrexero precedā
 vos in galileā. **Galilea** inter
 pretat^r transmigrationis **Cristus**
 igitur q̄ resurrexit in galile-
 am p̄cessit. q̄ de misera ad s̄
 glām. de corruptione ad incor-
 ruptionē t̄silit. **Leo** papa
 post passionē xp̄i ruptis vi-
 tibus mortis infirmitas in v̄
 tute. mortalitas in eternitatem
 contūelia t̄silit in gloriam. **Tercio**
 utilit. q̄ capta preda. **Je-**
 mie q̄to. Ascendit leo de cubi-
 li suo et p̄dō gentiū se leua-
 vit. **Item.** iohis. **Cum** exaltat^r

fuero a terra aiām. s. educendo <sup>de limbo et corp⁹
 de sepulchro</sup>
 oīa traham ad meipm. **Quinto**
 mirabiliter. q̄ remanēte clau-
 so sepulchro. sicut eū existēte
 clauso ianuis utō exiit et ad
 discipulos clausis ianuis in-
 t̄iit. sic unū existēte clauso
 sepulchro inde exiit potuit. vñ
 legitur in historiis scolasticis
 q̄ audā monacho s̄i laurencij
 extra muros anno ab incar-
 natione dñi millesimo cētesimo
 undecimo. mirāti de angulo
 suo quo accinctus erat insolu-
 to et p̄cto ante eū vox in ae-
 re facta est. **Sic** potuit cristus
 clauso p̄dite sepulchro. **Quinto**
 uaciter q̄ in corpore vero et
 p̄prio. **Sexto** autē modis se ve-
 re resurrexisse p̄bauit. **Primo**
 p̄ augm̄ qui nō inueniunt. **Se-**
cundo p̄ frequentē apparicio-
 nē. p̄ hec duo ostendit se vere
 resurrexisse. **Tercio** per cōestio-
 nem per qd̄ p̄bauit q̄ nō ar-
 te magica. **Quarto** p̄ palpa-
 tionē per qd̄ p̄bauit q̄ in ve-
 ro corpore. **Quinto** per q̄rat^r
 cū ostensionē per qd̄ ostēdit
 q̄ in eodē corpore quo mor-
 tuus fuit. **Sexto** p̄ domus ia-
 nuis clausis ingressionē p̄ qd̄
 ostendit q̄ glorificat^r surrexit.
Hec eū omnes dubitacōes
 circa xp̄i resurrectionem uident^r
 fuisse in discipulis. **Sexto** t̄

mortalit. quia nunq̄ de celo mo-
ntis. Romanos xi. Cuius re-
surgens a mortuis iā nō mo-
ratur. **D**icit tamē dyonisi-
us in eplā ad demophilū xp̄m
etiā post ascensionē quidam sc̄o
viro carpo noīe dixisse. Para-
tus sū rursus pro hoībus saluā-
dis pati p̄ qd̄ iudetur q̄ si pos-
sibile esset adhuc pro homībz
pati paratus ēēt. **R**etulit etiā
predāis carpus mire sātatis
b̄to dyonisio ut in eadē eplā
continetur. q̄ cū infideles qui-
dā fidelem quendam puerallent
Ad eo carpus moleste tulit ut
ex hoc infirmitatē incurreret
Lante autē sātatis erat ut nū-
q̄ celebraret quin sibi celestis
visio inferretur. **S**ed cū pro ve-
usq̄ conuisione orare deberet
deū tamen cotidie exorabat ut
cōbustione quadā amboz sil-
uimiserit cordit abrupet uitas
et ecce circa noctis mediū dū
vigilaret et hāc orationē fa-
ceret. **S**ubito domus in qua
erat in duo diuisa fuit et q̄-
dam fornax inuenta apparuit
ibidem respiciensq̄ sursum iudic
celū aptum et ibidē ihesum ar-
cūdatum multitudine angloz
deū iuxta fornacē predictam
duo uiri tremuli stare cū uir-
qui a serpētibz de fornace p̄ce-
dentibz morsibus et inuolucio

uībz uolent in fornacē trahere
bant. uenion et a quibusdam u-
is impigebantur. **H**oc uidens
carpus adeo in istoz uidiā
delēbatur ut supiorē quidem
uisionē intueri cōtempneret
et in hoz uindāam totus uir-
tus maneret. ita q̄ plurimū
moleste ferebat q̄ in fornacē
nō cito cadebāt. **T**andem cum
difficiliter in celū asperisset
predāam ut prius uisionē in-
disset. **E**tte ihesus hoīm illorū
misertus ex sup̄celesti throno
surrexit et usq̄ ad illos cū in-
audine angeloꝝ descendens
manū extendit et ipsos eipu-
it. dixitq̄ carpo ihesus. manū
extenta p̄cite uita me. de ce-
tero paratus sū etiam rursus
pro hoībus saluādis pati. et
hoc michi amīcū. nō q̄ aly p̄ce-
cent hoīes. **H**anc autē uisio-
nem quā reuocat dyonisi-
us huius uerbi possum. **C**ir-
ca quartū quare nō expecta-
uit cū alyz resurgere quā sal-
fiet gūialis resurrectio. **S**acra-
dū est q̄ p̄pter tres rōnes no-
luit differre. **P**rimo p̄pter cor-
poris dignitatē cum enī illud
corpus esset dignissimū ex
o q̄ erat deificatū siue deitā-
uitū non fuit decens ut in-
diu sub puluē iaceret. **U**n ps
Non dabis sc̄m tuū. i. corpus

sãficatum. i. deficiatũ uiderẽ
 corrupcionẽ. Item ps. Surge
 dñe in requiem tuã tu et ar
 cha sãficacõis tue. et uocatur
 archa sãficacõis corpus il
 lud qd' fuit contectũ deitatis
 Sed ppter fidei firmitatẽ si e
 ñ tunc non surrexisset fides
 perisset nec deũ uerũ aliqui
 eũ credidisset qd' patet ex hoc
 quia in passione excepta vir
 gine dñs fidem amiserunt
 sed cognita resurrectione ipsa
 recuperauerunt. prima corinthe
 quod dicitur. Si xps non resur
 rexit uana est fides nra. Ter
 tio ppter nre resurrectionis exẽ
 plaritatem. Hæc enĩ inuenire
 tur qui resurrectionẽ futurã
 speret nisi eam in exemplo
 præcessisse uideret. et ppter hoc
 dicit apłus. quia si xps resur
 rexit et nos resurgem? qz eius
 resurrectio est causa exẽplaris
 nre resurrectionis. Gregorius.
 Exemplo dñs monstrat qd' p
 miser in premio ut sicut ipm
 resurrexisset fideles cognosceret
 ita in seipis in fine mudi pre
 mia resurrectionis speret. Idẽ
 Non plus q' triuana morte
 esse uoluit ne si in illo resur
 rectio differet in nobis omnino
 desperetur. Item. Habem' spe
 resurrectionis nre confidatã glo
 ria capias nra. Cura quicũ

ppter qd' .i. resurrexit. Scendũ
 e q' ppter. Magnas ualitates
 nostras resurrexit. Est enĩ et
 resurrectio opans iustificacõ
 nẽ pãonũ. docens nouitatẽ
 morũ. quãus spem de receptiõẽ
 remunerandorũ. et causas resur
 rectionẽ oim. De prima. rõnũ
 quarto. Traditus est ppter de
 licta nra. et resurrexit ppter iusti
 ficacõnẽ nram. De scã. Rõnũ
 sexto. Sicut resurrexit xps a mor
 tuis per glãm pãis. ita et nos
 in nouitate uite ambulem?
 De tertia. pma petri secundo:
 Qui ppter magnã misericordiã
 suã resuscitauit nos in spem
 uite p resurrectionẽ ihu cristi
 a mortuis. De quarta. pma
 corinthi xv. Christus resurrexit
 a mortuis primicie dominica
 um. qmquidem per hominẽ
 mors et p hoimẽ resurrectio
 mortuorũ. Et nota q' sicut p
 patet per predcã. Christus i su
 a resurrectione quatuor habz p
 pria. Primũ est q' nra resur
 rectio usq' in fine differatur sua
 uo tertia die celebrata est. Se
 cundũ quia nos per illũ resur
 gam? ille uero p se. Dñ amb
 sius. Quõ potuit adiutorium
 sui corpõis querere suscitandi
 qui alios suscitauit. Tertiu est
 qz nos inuiamur. sed corpus
 eius tanerari non potuit. Qũ

F. quatuor

tū quia sua resurrex-
itō est
itō resurrexerit cau-
sa effi-
ciens exemplaris et sa-
cra-
mentalis. De primo tangit glō-
sup ps. Ad uesp̄m demorabit
fletus etc. Resurrectio xp̄i est
causa efficiens resurrectionis
et anime in p̄nti et corporis
in futuro. De sc̄o prima cor-
quidam. Si xp̄s resurrex-
it etc. De tertio. hō sexto. Et
quō xp̄s etc. **C**urā sextū. l. q̄a
es r̄surgē apparuit. notandū
est q̄ ip̄a die resurrectionis qu-
q̄ uicibus apparuit et alijs
dieb; sequētib; alijs quq; u-
ab; **P**rimo enī apparuit in
mare magdalenē. **J**ohānis
uicesimo. **I**tem marci ultimo
Surgens mane prima sabbi
apparuit primo marie mag-
dalene etc. que typū gerit pe-
nitentiā. **V**oluit autē p̄mo
appare marie magdalenē qu-
q̄ de causis. **P**rimo q̄ ardēns
diligebat. **I**uce sexto. **D**if-
fa sunt ei p̄c̄a multa qm̄ di-
lerit multū. **S**c̄dō ut ostendēt
se mortuū pro p̄cc̄oribus. **M**a-
thēi nono. **N**ō ueni enī uoca-
re iustos sed p̄cc̄ores. **T**ertio q̄
mētentes p̄cedūt sapientes
in regno celoz. **M**athēi uicesi-
mo primo. **A**mē dico uob; q̄
mētentes etc. **Q**uarto ut sicut
mulier fuit nūcia mortis ita

est nūcia uite sc̄dm̄ glōsā
Quinto ut ubi hūdauit de-
luctū sup habūdaret et gr̄a
sicut dicit uōū quinto. **S**e-
cundo apparuit mulierib;
reducentib; a mō mōnūmē-
to quō dixit eis auerte. que ac-
cesserunt et tenuerūt pedes
eius. **M**athēi ultimo. **E**t ty-
pū gerunt hūilium qui-
bus dominus apparuit. tū ca-
cōe sexus tū racione affec-
tus q̄ tenuerunt pedes eius
Tertio apparuit symoni. sc̄dō
ubi aut quando nescit nisi qu-
forte redibat a mōnūmēto
cū iohanne. potuit enī esse q̄
petrus a iohāne alicubi dū-
at et ibi dñs sibi apparuit. **I**uce
ultimo. **P**etrus autē inter-
pretatur obediens et gerit q̄
p̄u obedienciā quib; deus ap-
paret. **Q**uarto apparuit disci-
pulis euntib; in emānes
qd̄ interpretatur desiderū cō-
sili; et significat paupes xp̄i
qui uolunt illud cōsiliū ad-
implē. **V**ade et uede omnia q̄
habes et da paupib; etc. **Q**ui-
to apparuit discipulis congregatis
in unū et significat re-
ligiosos cū foub; quinq; sen-
suū dāulos. **J**ohānis uice-
simo. **H**ec quq; apparitions
ip̄a die resurrectionis fēc̄e sūt
et has representat sacerdos etc.

in missa quicquies se uertens
ad ipsū. sed terna uersio est
cū silencio que significat terna
am apparitionem scām petro
que uelatur ubi ul' qū facta
fuit. **Sexto** apparuit octaua
die discipulis cōgregatis pū
te thoma qui dixerat se non
credere nisi uideret et signifi
cat hesitantes in fide. **Johānis**
uicesimo. **Septimo** discipul
piscatoribz. **Johānis** ultimo
et significat predicantes qui
sūt piscatores hoīm. **Octa**
uo discipulis in monte tabor
Mathei ultimo et significat
cōtemplatiuos. qz in illo mō
te cōfiguratur fuit. **Nono** uin
decim discipulis recubentibz
in cenaculo ubi incredulita
tē eoz et duriciā cordis expo
nauit. **Marci** ultio p quos
intelligim' pccatores in uide
nario cōgressiois positos
quos dñs aliquā misericordi
ter reuocat ul' uisitat. **Decimo**
et ultimo apparuit discipu
lis existentibz in monte oliueti
luce ultio. per quos signifi
cant' misericordes et misericor
die oleū diligentes. de hoc lo
co ascenditur in celū qz pietas
ad omnia ualeat pmissioē ha
ber'. **I. ch. iiii.** Sunt et alie
res apparitōes que referun
tur in ipsa die resurrectionis

scē sed tamen hoc ex textu nō
habetur. **Prima** qua apparuit
iacobo iusto. i. iacobo alpha
de qua apparitione iuuenies
in legenda ipsius iacobi. **Alia**
est qua ipsa die dī apparuit
se ioseph sicut in ewangelio le
gitur nicodemū. Nam cū au
dissent iudei q' ioseph corpus
ihesu a pylato percussit et ip
sum in monumento suo po
suisz indignati aduersus e
um ipm ceperunt. et in quo
dam cubiculo diligenti clau
so et sigillato recluserūt post
sabbatū eum occidē uolētes.
Et ecce ihesus in ipsa nocte re
surrectionis suspēsa domo a
quatuor angulis ad eū uen
it et faciē eius extēdit et oc
culū dedit et inde salus sigil
lis eū educens in domū suā
in arimachia ipm adduxit.
Terna est qua aū ceteros u
gim' glōse apparuisse credit
licet hoc ab ewangelistis lib
riceatur. **Hoc** romana ecclia
appbare uidetur q' statim ip
sa die apud scām mariā ce
lebrat stationē. **Si** eū hoc
ideo nō creditur quia nullus
ewangelista testatur cōsequē
est ut post resurrectionē nū
q' sibi apparuit quia ubi ul'
qū nullus ewangelista edix
erit. **Sed** absit ut talē matre

talis filius tali negligencia
dehonorauit. sed ideo forsitan
hoc euangeliste scriauerunt
quia eorum fuit officium solum
modo resurrectionis testes in
ducere. matrem autem ad testi-
ficandum pro filio inducere eos
non deceuit. Si enim uerba ex-
nearum feminarum de huiusmodi
uisa sunt quomodo non magis
matrem pro filii amore crederet
de huiusmodi. Hoc igitur euangeliste
scribere noluerunt sed pro con-
stanti reliquerunt. Debit enim
matrem laudare prius de re-
surrectione quam apostolus tere-
ntius constat doluisse de morte.
Hoc etiam testatur ambrosius
in libro tertio de uirginibus di-
cens. uidit maria resurrecti-
onem domini et prima uidit et
credidit. uidit maria mag-
dalena quamuis adhuc ista
dubitaret. **C** De septimo autem
et ultimo qualiter scilicet patres qui
erant in limbo christus eduxit
et quid ibi egit euangelium a-
pocryphum non explanauit. Augus-
tinus tamen in quodam sermone
et iherosolimitano in suo euangeli-
o aliquatenus hoc ostendit.
Aut enim scilicet augustinus. Mor-
tuus christus spiritu tradidit ui-
tae suae deiciat anima ad inferno-
rum profundum descendit. Cumque te-
nebrarum tenebrarum quod quidam

depredator splendidus ac tribu-
lis attingisset. Aspicientes cum
impium ac tantam legionem cer-
ta inquirere ceperunt dicentes.
Quis est iste tam formosus tam ter-
ribilis tam splendidus tam pida-
tus. mundus ille qui nobis con-
ditus fuit. nunquam nobis talentum
mortuum misit. nunquam inferis ta-
lia munera destinauit. Quis
ergo est iste qui sic intrepidus
nostros fines ingreditur et
non solum nostra supplicia non
veretur uerum et alios de uita
hominis nostris absoluit. Ecce ipsi qui
sub nostris solebant suspirare
tormentis insultant nobis de
prope salute salutis. et non so-
lum iam nichil verentur sed
insuper nobis minant. nunquam
hic sic mortui superbierunt. uel
aliqui sic potuerunt leti esse
captiui. ut quod huc ipsum ad-
ducere uoluerunt. **O** princeps
noster perijt omnis leticia
tua. In luctum conuersa sunt
gaudia tua dum tu christum sus-
pendis in ligno ignoras quod
ta dampna sustineas in ihero-
solytis. Post istas crudelium uocum
infernalium ad impium domini
omnis ferrei contracti sunt uocum
tes. Et ecce inuicabiles scilicet
populi eius gentibus prouolunt
lacrimabili uoce dicebant. Ad-
uenisti redemptor mundi ad

uenisti aduenisti que desiderau-
 res cotidie expectabam? descen-
 disti p nobis ad inferos. noli
 nobis desse cu reuersus fueris
 ad sypos. **A**scende dñe ihu de
 inferno spoliato et actoe mor-
 tis suis vinculis uretato redde
 iam leticia mudo. succurre i
 quiut seuas ia extingue pe-
 nas et miserando resolue cap-
 tuos. du hic es absolue reos
 du descendens defende tuos. **I**f
 augustini **I**n euangelio my-
 codem legitur q carinus et
 cleuius filij symonis leuis cu
 xpo resurrexerunt et anne et ca-
 pphie et upcodemo et ioseph et
 gamalieli ab eis adiurati q
 xpus apud inferos gessit nar-
 raauerunt dicentes. **C**u essem?
 cu omnib; pabus nris in ca-
 ligine tenebrar; subito factus
 est aureus solis calor pur-
 pureaq; et regalis lux illuc
 tras sup uos. **S**tatuinq; ada-
 quam quis pater exultauit
 dicens lux ista auctoris luis
 est supni. qui nobis pmisit u-
 nitate coeternu lumen suum.
Exclamauit ysayas dicens
 Hec est lux pns filius dei si-
 cut predixi cu eem uiuus in
 tnis. **P**lus genai qui abu-
 labat in tenebris uidit luce
 magna. **T**unc supuenit ge-
 rai. **S**imeon et exultans

dixit. **G**lorificate dñm q; ego aut
 cu infantem natu in manib;
 suscepi in templo et copullus
 spu sancto dixi. **N**uc uiderunt
 oculi mei salutare tuu. **Q**uod
 parasti et. **P**ost hoc supuenit
 quida quasi heremita et int-
 rogatus a nobis quis esset
 dixit. **E**go su iohannes q xpm
 baptisauit et au faciem eius
 parare uias ipius preui. et
 ipm digito ostendi dices. **E**c-
 ce agnus dei et. et descendi na-
 ciare uobis q; in primo est
 uisitare uos. **T**unc seth dixit
Cu uissem ad portas padi-
 si rogare dñm ut tñmitteret
 michi angelu suum ut daret
 michi de oleo nre et punge-
 rem corpus pns mei ad cu
 eet infirm;. **A**paruit michi
 michael archangelus dices
Noli laborare lacrimis ora-
 do ppter oleu ligni misericordie
 q; nullo mo poteris ex eo ac-
 cipe nisi qñ completi fuerit
 quinq; milia quingenta anni.
Hec audientes omis patri-
 archi et pphete exultauerunt
 magna exultaco. **T**unc sa-
 than pnceps et dux mortis
 dixit ad inferu. **P**para te sus-
 cipe ihu qui se glatur xpm
 filiu dei esse et homo e tunc
 morte dicens. tristis est aia
 mea usq; ad et. et multos q;

fecit curuos sanauit et dau
dos erexit. **S**uadeus infernus
dixit. **S**i potens es tu qual
est homo ille qui timens mor
tem potencie tue aduersatur
Nam si dicit se timere morte
cape te vult et ve tibi erit
in eternū seculū. **C**ui sachan
Ego illum tēptauit et iplū
aduersus eum excitauit. iam
lanceā excaui. fel et acetum
miscui. lignū aruas iparauit
et in primo est mors ei⁹ ut
pducam eū ad te. **C**ui infern⁹
Ipse ne est qui suscitauit la
zarum quē tenebam. **C**ui sa
chan. **I**pse est. **C**ui infernus. **C**o
uuo te p uirtutes tuas et me
as ne pducas illū ad me. **E**
go enī cum audiui impium
verbi eius contremui nec ip
sum lazaru tenere potui sed
excitans se ut aquila super
omne agilitate saliens exi
it a nobis. et cū hoc loquere
tur scā est vox ut tonitruū
dicens. **C**ollite portas prin
cipes vīas et eleuamū porte e
ternales et introibit rex glē
Ad hāc uocē auerit deones
et ostia euca cū uectibz ferre
is clauerūt. **T**unc dixit dauid
Nonue ego pphetam dicens
Confiteant domino ꝛ. quia
cōtinuit portas creas ꝛ. scā
est iterū uox magna dicēs

Tollite portas ꝛ. **V**idens inf
mus q duabz uicibus excla
mauat quasi ignorans dix
it. **Q**uis est iste rex glorie?
Cui dauid. **D**ūs fortis et po
tens dūs potens in pcho ip
se est rex glē. **E**t ex glē super
et etnas tenebras illustant
et extendens dūs manū et te
nens dexteram adē dixit. **P**ar
tibi cū omibz filiis aus iustis
meis. **E**t ascendit dūs ab in
feris et omīs scā scī secuti eum
Dūs enim tenens manū a
de tradidit michaeli archan
gelo et introduxit eos in pa
disum. qbus occurrerūt duo
biri vetusti dierū et interroga
ti sunt a scīs qui estis vos q
uobiscū in inferis nondum
fuitis et in paradiso corpore
collocati estis. **E**t rīdens uir
ex eis. **E**go sum enoch qui huc
trāsatus sum. **H**ic autē est
helyas qui huc curru igneo
trāsatus est et adhuc mor
tem nō gustauim⁹ sed in ad
uentu antixpi reseruatū sum⁹
cum eo pchaturū et ab eo oca
dendi et post arduū et dūm
diū diem in nubibz assumen
di. **E**t cū hoc diceret ecce super
uenit alius uir portans in
humens lignū aruas. **C**ui in
terrogatus quis eēt dixit. **E**
go latro fui et cū ihu au

afirus fui et credidi ipm esse
 creatorum et orauit dicens. me
 mor esto mei dñe qm ueneris
 in regnum tuum. Et dixit michi
 Amen dico tibi. hodie mecum
 eris in pado et dedit michi
 istud signum crucis dicens. **H**
 portans ambula in pado
 et si nō dimiserit te ingredi ā
 gelus custo' paradisi ostende illi
 signum crucis et dices ad eum
 Quia xps qui nūc crucifixus
 est transiuit me et cū hoc fecit
 sem et dixit angelus statim
 apertis introdit me et ad dex
 tam paradisi collocauit me
 Cū hec carnis et leua? locu
 ti fuissent subito transfigurati
 sunt et amplius nisi non sunt
Greg? quoq; miseris vel
 augusti? sedm quosdā libros
 de hoc idē sic ait. Confestim et
 na nox inferoz xpo descendere
 respicēdit. mox ferruginei
 canitores dia int se umbrosa
 silencia metu iambante sub
 murmurat. Quis nāq; ē iste
 tribilis et nimio splendore cho
 ruscās. nūq; talem nosti excep
 tartarus. nūq; in manū cau
 nam talē uouuit mundus i
 nator est iste nō debitor. effrac
 tor est et destructor. nō pecca
 tor; s; predator. iudicē uidem?
 nō supplicē. uenit pugnare
 non succūbere. eripe ā manū

Secundus dicitur **Dialogus**
 se condens. i. se honesta
 te mox componens. **U**l' secundus
 qd secundus. i. obsecrans. i.
 mādas dñi obtpans. **U**l' se
 cundus quasi secū dix. fuit ei
 suus dix. qd rō sensualitatis
 bñi profuit et ipam ad omne
 opus bonū adduxit. **U**l' secū
 dicitur respā prmu. due enī
 s; vie eundi ad uitā. prima p
 penitēcie lamentū. secunda p
 martiriū. **I**ste autē martir
 preciosus nō solum iuit p
 mā sed etiā p secundam. **De**
Secundo secundo martire
Secundus miles strenu
 us sed xpi athleta egregius et
 martir dñi gloriosus in ciui
 tate ascensi martyris conat
 Cui? glōsa pūcia predicta ci
 uitas illustrat. et eo uelut
 singulari patrono letatur. **H**
 g bñ calocero qui a sapriano
 prefecto in ciuitate ascensi i
 carē tenebatur. fidem xpi edoc
 t' ē. **C**um igitur bñs marti
 quis in rerdonēsi ciuitate de
 tineret in carē. saprius il
 luc pfiata uoluit ut eū face
 ret imolare. **S**ecundus autē
 tamq; causa solaci est pfectus
 bñi martianū uidere desidans
Cum ergo extra ciuitatē ascen
 sem fuissent colūba sup sedm
 descendit. **C**ui dixit saprius

Vide secunde quō dñi nri te a
mant ut etiā aues celestes ad
te visitandū cōsimitant. Cum
autē ad tanagrū fluvium pue
nissent uidit secundus angelū
dñi sup aquā ambulante
et sibi dicente. Secunde fide
hēas et sic sup ydolorū cultū
ambulabis. **Cui sapiens;**
frater secunde. deos audio ad
te loquētes. **Cui secundus.** Am
bulam⁹ ad desideria cordis nri
Cum uō ad burinā fluvium
puenissent. angelus sibi ibi
dem sibi apparuit eiq; dixit.
**Secunde ardis in deū an for
te dubitas.** **Cui secundus.** Cre
do ueritatem passionis eius. **Cui
sapiens.** Quid est q; audio
Cum autē terdonam ingredere
tur. marianus ad preceptum
angeli de carce exiens secundo
apparuit eiq; dixit. **Iura se
cunde uia uentans et pge ut
accipias palmā fidei.** **Sapi
ens dixit.** Quis est hic qui
nobis q̄i sopnians loquitur
Cui secundus. Tibi sompniū
sed michi admonitō et cōfor
tatio est. **Post hoc secundus
mediolanū uuit et faustiniū
et ionathā qui in carcere de
tinebant** angelus dñi ad se
extra ciuitatē adduxit et ab
eis bapasma quādā unhe
aquā prebente suscepit. et er

te subito colūba de celo uenit
et corpus et sanguinē dñi
deferens ea faustino et iona
the tribuit. **Dedit autē fau
stinus corpus et sanguinē
dñi secundo ut ad marianū
deferret.** **Rediens igitur secū
dus tū iam nox esset et ad
apā padū uēisset** angelus
uuiti frenum accipiens equū
sup padum ipm cōsuevit.
et usq; ad terdonā pduces in
carcere ad marianū cum in
troduxit. **deditq; secūdo** mar
iano munus faustini et ip
se illud sumens dixit. **Corpus
et sanguis dñi mecum sūt
in uitā eternam.** **Tūc ad ma
rianū angeli secūdos de car
cere exiit et ad suū hospitiū
uuit.** **Post hoc marianū
capitalē suā accepit et
secundus corpus eius rapit
sepeliuit.** **Ad audiens sapi
ens ipm ad se uocauit ei
dixit.** **Quācum uideo xpianū
te eē pfitens.** **Cui secundus.** **De
re xpianum pfitentē me esse
Cui sapiens.** **Quācum uideo
malā mortem desideras.** **Cui
secūdos.** **Alia potius tibi de
tur.** **Cūq; sacrificare uollet
sūt eum exspoliari.** **Statimq;
angelus dñi ibi affuit et uerē
sibi parauit ul' dedit.** **Tūc sa
piens ipm in cauleo suspen**

tū tam dū corā fecit donec
 eius brachia a suis cōpagin
 by soluerētur. Sed cū fuisset
 laucati a dño restituit iussit
 eū in carcerē reduci. ubi dū
 est. angelus dñi ad eū uenit
 et dixit. Surge secūde et se
 que me et ducam te ad crea
 torē tuum. tunc ipm usq; in
 ciuitatē ascensam pduxit. et
 eū in custodia ubi erat calo
 cerus et saluator. cū eo. posuit
 Quē uidens secūdos ad ei
 pedes se p̄icat. Cui saluator
 Noli timere secūde q; ego sū
 dñs deus tuus qui te de oībus
 malis eripīā. benedicensq; e
 is ascendit in celū. Nunc g
 sapucius ad carcerē misit. q
 carcerē quidem signatū inue
 nerūt secūdū vō ū inuene
 rit. Pergens autē sapucius
 de rordna ad ciuitatē ascensē
 ut saltē calocerum puniret.
 misit ut predāis caloceris
 sibi p̄taretur. Et ecce renū
 nauerūt sibi q; secūdos cū ca
 loceris esset. Quo audito eos
 ad se adduxit et dixit
 Qm̄ dū uis scitū vos esse
 conceptores suos. vos insul
 mou uolunt. Cum autē scia
 ficare nollent p̄tē cum reli
 qua liquari fecit et sup eorū
 capita fundi et in os eorū
 lactari. Illi hoc tamq; aquā

suauissimā bibebant et cla
 ra uoce dicebant. **Q** dulcia
 fauab; meis eloquia tua do
 mine. Tunc sapucius sup e
 os dedit sentētiā. ut secūdos
 in ciuitate ascensū decollare
 tur. Calocerus uō albinga
 nū mitteretur et ibidē puni
 retur. Cū autem bēs secūdos
 decollat; fuisset ecce angeli do
 mini corpus eius tulerunt
 et ipm cum multis laudib;
 et cantu sepulture dederunt.
 Passus est autē t̄no kalēdas
 aplis. **De s̄a mana egypt̄.**

Mana egyptiaca q̄ pec
 canix appellat; quadra
 ginta septē annis in hēmo
 aratissima uicam duxit quā
 circa annos dñi ducentos sep
 tuaginta tpe claudy intra
 uit. Quidam autē abbas no
 mine zozimas dū iordanē
 trāstretasset. et heremum
 magnam pauperū si forte
 aliquē san̄ patrem inuenir;
 Vidit quādam ambulante
 nudo nigroq; corpore et ex
 tendio solis exusto. hec autē
 erat mana egyptiaca. sta
 timq; fugā hec arripuit et
 zozimas post eam uelocius
 currere cepit. Tunc illa ait
 Abba zozima qd me p̄sequis
 ignosce michi nō possū faciē
 meā ad te conuerrere eo q;

mulier sum et uida sed pal
lū tuum michi porrige ut
possim sine ~~u~~ uicinia te ui
dere. Qui se noīan audiens
stupescens pallium tēuit et
in cāram pstratus ut se bñ
diceret rogauit. Cui illa. Ad
te p̄ benedictio magis sper
tat. quē sacerdotij dignitas
ornat. Ille ut audiret q̄ no
mē eius et officū sciret am
plius mirabatur et se be
nedicta obuius precabatur
Tunc illa. **B**enedictus deus re
demptor aīarum n̄arū. Cū
q̄ illa extensis manibz ora
ret uidit eam q̄ vni cubiti
mēsurā leuari a terra. Tunc
seuer dubitare cepit ne forte
spūs esset et fingendo oracō
nem faceret. Cui illa. **S**acris
satis tibi deus qui me pecca
tricē mulierem imundum
sp̄m existimasti. Tūc **z**ozi
uas illam p̄ deum cōura
uit ut condicio nē suam ei
narrare deberet. Cui **ignosce**
mī pater q̄ si tibi statū meū
narrauero uelut a serpente
fritus fugies et aures tue a
sermonibz cōtaminabūtur
et aer a sordibus polluetur
Cūq̄ ille uehement̄ instat
dicit. **E**go frater in egypto
nata duodecimo etatis mee an
no alexandriā ueni ibiq̄ de

cem et septē annis publice li
bidini me subiecti. et nulli ul
latenus me negam. Cū autē
hoīes illius regionis p̄ ad
uanda scā cruce iherosolimam
ascēderent rogauī nauitas ut
me secum dimitteret̄ p̄fasci
Cū uero me de nauulo requi
rerent dixi. **N**on h̄eo fr̄es ali
ud nauulum sed p̄ nauulo h̄e
atis corpus meum siq̄ me
susceperūt et corpus meum
nauili gr̄a habuerunt. Cū
autē iherosolimā puenisse
et p̄ adoranda cruce usq̄ ad
fores ecclē cū alijs deuenisse
subito insibiliter repullā
paciō: nec intus intrare p̄
mittor. **I**terū autem accip
tū pueni ad limē ianue
subito iniuriam patiebar re
pulle cum tū omnes libera
hērent aditum. nec aliqd̄
uenirent impedimentū. **S**e
diens igr̄ ad me et cognō
q̄ hoc michi ob scelerū me
orū immanitatem accidit pec
tus meū cepi manibz tui
dere lacrimas amarissimas
fundere et a cordis intus
grauit̄ suspirare respiciē
ibi uidi ymaginē b̄cē uir
ginis. tūc ip̄am lacrima
liter exorare cepi ut paciōr
orū uerā impetrer et ad
uanda cruce scām me me

re pmitteret. pmitterens me se
 culo abrenūciaturā et de celo
 caste māsuram aiq; hoc orat
 sem et in uoīe uirginis fidu
 nā recepissēm fores iterū ec
 desie adij et sine aliquo im
 pedimēto eciam intram.
 Cum at scām auicem deuotā
 sine adorastē quidā tres in
 nūmos tribuit de quib; tres
 panes emi. Audiuq; uocem
 dicentē michi. Si iordanem
 fūsiens salua es. Iordanem
 igr̄ transiui et in hoc desertū
 ueni. ubi q̄draginta septē an
 nis nullū penitus uidēs ho
 minē mansi. Illi autē tres pa
 nes quos menū detuli iustar
 lapidis p̄ rpa duruerūt et de
 tem et septē annis michi ex
 his comedendo suffecerūt uel
 timēta autē. iam dudū putre
 fā sunt. Decē et septem an
 nis in hoc deserto a tempta
 tionib; carnalib; molestata
 fui. sed nunc p̄ dei grām oēs
 uia. Ecce omnia mea opa nar
 raui tibi. et rogo ut pro me
 ad deum preces fundas. Tūc
 senex ad terram p̄stratus ī fa
 mula sua dūm benedixit.
 Cui illa. Obsecro te ut in die
 duice cene ad iordanē redeas
 et corpus dñi tecum feras
 Ego autem ibidē tibi occur
 ram. et de manu tua corp⁹

sacū suscipiam. Nam a die
 qua huc ueni corpus dñi n̄
 accepi. Rediens igitur senex
 ad monasteriū euoluto āno
 cum dies duice cene appinq̄
 ret tulit corpus dñicū et
 usq; ad ripam iordanis uē
 ens ex alia ripa mulierem
 stantē p̄spexit que sup aq̄s
 fco cruas signaculo iuit et
 ad senē usq; puenit. Qd̄ ui
 dens senex obstupuit et ad pe
 des eius hūliter se p̄strauit
 Cui illa. Vide ne feceris cum
 sacramēta dñica penes te hē
 as et sacerdotij dignitate pre
 fulgeas sed obsecro ut sequē
 ti anno ad me pater redue
 dignens. Tūc illa fco cruas
 signaculo sup iordanis aq̄s
 iuit et hēni solitudinē pe
 cijt. Senex uō ad suū monas
 teriū rediens sequēti anno
 ad locum ī quo scāt primo
 locut⁹ fūat uenit et eam ibi
 dē expirasse reppit qui lacri
 mar cepit et ipām tangere
 nō presūpsit. Dixitq; intra
 se. Ego quidē corpusculū scē
 sepelire volebam sed timeo
 ne hoc sibi displiceat. Hoc
 eo cogitante uidit iuxta ca
 put suū hās in terra descp̄
 tas ita cōtinentes. Sepeli
 zozima marie corpusculum
 redde tūc puluerē suum et oā

Ver ad deū
migrat

pro me ad deū ad cuius preceptū secunda die apulis reliqui hoc seculū. Tunc senex pro certo cognouit quia moritur dñi sacramenta suscepit et ad desertū rediit vitā finit. Illudq; desertū q; zozias p triginta diey spacia vix ambulauit. illa in vna hora percurrit. Cūq; senex trān fodere sed nequiret. vidit leonē ad se uēientem mansuetus dixitq; illi. **S**cā hec mulier pcepit sepeliri corpus suū. et ego cū sim senex fodere n̄ possum nec etiā aptum habeo ferramentū. tu ergo trān fode ut possim eius corpus scissimū sepelire. Tunc leo cepit fodere et aptam foueam parauit. Quo pacto leo ut agnus mansuetus abijt et senex ad suū monasterium glificans deū venit. **Prologus**

Ambrosius dicit ab ambra qd' est species valde redolens et preciosa. Ipse etiā ecclesie ualde p̄ciosus extitit et in dñs et in fās suis valde redoluit. Vel dicit ambrosius ab ambra et siōs qd' est deus qd' ambra dei. Deus namq; per eū quasi p ambra ubiq; redolet. fuit etiā et est bonus odor xp̄i in oī loco. Vel dicitur ab ambrosio

qd' est pater hūis et siōis qd' ē puulus qd' pater in multis in multoz filioz gratiaone spūali. Ambrosius in sacre scripture expōne et puulus i sua hūili conūsaone. Vel sicut dicit in glosario. Ambrosius odor et sapor celestis. Ambrosia est angeloz. Vel dicit ambrosius celeste mellifanū. fuit etiā celestis odor p odoriferā fanū sapor per cōtemplatiōne uertnam. celeste mellifanū. p dulcem sc̄pturā expōsiōne est angelica p gloriosā fanū. Cuius uitam sc̄psit pauulus nolauis ep̄s ad augustinum. **De s̄cō ambrosio ep̄o**

Ambrosius filius ambrōsij prefā romē cū in curia in atrio pietozū esset positus et dormiret eximen apū subito adueniens facē eius et os ita compleuit ut qd' in alueolū suū intraret et exiret piter. Que postea euolantes in tantam aeris alitudine subleuante st. ut humanis oculis uide me uiderent. Quo pacto tunc pater ait. Si uixit in saeculū iste aliquid magnum erit. Postea cū adoleuisset et uideret matrem et sorore sacra uirginē manus sacerdotum uel ab eis sac̄dotib; osculari

Ipse ludens sorori dextram offerre
 bar asserens et sibi id ab ea
 fieri oportere. Illa uero ut a
 adulescentem et uelociter quid
 diceret respuebat. Rome igitur
 laus eruditus cum causas pro
 ty splendide porass; a valen
 timiano imperatore ad regendum
 figuram emilianamque prouinciam
 est directus. Cuius mediolanum
 uenisset et ibidem episcopus tunc de
 esset conuenit plus ut sibi de
 episcopo panderet. Sed cum inter ac
 uanos et catholicos de eligen
 do episcopo sedicio non modica ori
 retur. Illic ambrosius causa
 sedande seditionis prexit et sta
 tum vox infans in populo inso
 nuat dicens. Ambrosium episco
 pum. Qui uocati omnes unan
 imiter consenserunt. ambrosium
 episcopi acclamantes. Quo illo
 cognito ut eos a se coribus
 renoueret etiam exiens tri
 bunal conscendit et contra con
 suetudinem suam commenta
 psonis adhiberi iussit quod cum
 faceret populus nichilominus ac
 clamabat. peccatum tuum super
 nos. Tunc ille turbatus do
 mum rediit et philosophiam
 profiteri uoluit. quod ut ne fa
 ceret reuocatus est. Publi
 cas mulieres ad se publice
 ingredi fecit ut hys uisus ab
 eius elatione populum reuocaret

Sed cum nec sic proficeret si ipse
 populum peccatum tuum super nos
 acclamare uideret. fugam me
 dia nocte petiit. Cuius aduui
 pergere se putaret mane
 ad portam ciuitatis mediola
 nensis que romana de inue
 nitur qui tuentus dum custo
 dretur a populo nulla relacio
 est ad dementissimum impa
 torem ualentianum qui sum
 mo gaudio accepit quod iudi
 ces a se directi ad sacerdo
 tum peterent. Iecabat etiam
 plus presens quod uerbum suum
 in eo fuerat adimpletum. Dix
 erat enim cum proficiscenti ma
 data donaret. Vade age non
 ut iudex sed ut episcopus. Pendente
 relatione iterum abscondi
 tur sed inuentus cum adhuc
 esset cathecuminus baptizatus
 et octaua die in episcopum ca
 thedram sublimatur. Cum autem
 post annos quatuor roma
 uisset et soror sua sancta uirgo
 dextera eius oscularetur sub
 ridens ait. Ecce ut dicebant
 tibi sacerdos manus oscula
 rens. Cum autem in quadam ci
 uitate pro quodam episcopo ordi
 nando iussit et eius elationi iul
 tina impatrix mater impera
 tris ualentianum et alij
 heretici contradicent uolentes
 ut de sua secta aliquis ordinaret

Dua de arrianorum virginibus
impudēti ceteris conscendit
et bēn̄ ambrosiū per vesti
mentū accepit. volens ipm̄
ad partē mulieris trahē ut
ab eis celsus de eccl̄a cum in
uina repelleret. Cui ambro
sio ait. Et si ego indignus tan
to sacerdos sum. tamen te
nō conuenit in qualemcūq;
sacerdotē manus uicē. unde
timē debuisti iudiciū dei ne
tibi aliqd̄ aduersi contingat
Qd dictum eritis cōfirma
uit. Nam die alio mortuā
ad sepulchr̄ usq; deduxit gra
tiam pro cōtumelia repeu
dens qd̄ factū omnes valde p
tristit. **P**ost hoc mediolanū
reuersus innumeris insidi
as a iustina impatrice p
tulit munerib; et honoib;
adūsus eum iplos excitante
Cum ergo multa eum in ex
iliū pellere uideretur. unus
eorū ceteris infelicioꝝ in tan
tum furorem excitatus est ut
iuxta eccl̄am domum sibi lo
caveret. ac in eadem quadragā
paratā haberet. quo paratē
te iustina facilius raptū ad
exiliū deportaret sed dei iudi
cio ip̄a die qua se eum rape
arbitrabatur in eadē quad
ga de eadem domo in exiliū
pulsus est. Cui tū ambrosius

reddens bona p̄ malis sup
tus et uicā ministravit. **C**
ausus et officiū in eccl̄a me
diolanē p̄mū celebrari in
stituit. Erant aut̄ tunc tps̄
mediolani multa a demoni
b; obsessi. et se torqueri ab
ambrosio magnis uocabat
clamitabant. Iustina aut̄
et multa arrianorū cū insul
tarent dicebat. pecunia
ambrosiū hoīe' compare q
se ab imundis spiritib; uera
ri mentarent et ab ambrosio
dicerent se torqueri. Tunc
ito unus ex illis arrianis q
astabant arreptus a demo
nio in mediū p̄siluit amp
clamare cepit. **V**tinā sic tor
queant ut torq̄or qui nō co
dunt ambrosio. At illi con
fusi in piscinā diuersū hoī
nem uocauerūt. **Q**uidam
hereticus acer disputator et
durus et inuēribilis ad
fidem cū audiret ambrosi
um predicantē uidit ad au
res eius angelū loquentem
v̄ba que ip̄o predicabat. q
uiso fidem quā impugna
bat cepit defendere. **Q**uidā
arsper demones aduocabat
et ip̄os ad nocendū ambro
sio traherebat. sed reuersi
dēones nuntiabant q nō so
lum ad ipm̄ sed nec ad fo

res domus sue appināre vale-
bant. qui ignis insuperabilis
omne illud edificium comminuet
ut etiam longe positi viderentur.
Dicitur vero arulper cum a iu-
dice propter quedam maleficia
torqueretur clamabat amplius
ab ambrosio se torqueri. **Q**uod
tam demoniacum ingredientem
mediolanum demon dimisit e-
gredientem inuasit. Interrogatus
demon ait se ambrosium timu-
isse. **A**lius quidem nocte eius cu-
pulum adijt ut gladio ipsum
ueraret. prece ac precato a vul-
sura ductus sed cum dictum
gladium eleuasset ut ipsum per-
teret continuo aruit manus
eius. **Q**uidam a demonio ar-
reptus clamare cepit ab am-
brosio se torqueri. **C**ui ambro-
sius. **O**bumitesc dyabole quia
non te torquet ambrosius sed iu-
dia tua quia illuc homines as-
cende conspicas unde tu turpiter
corruisti. nam ambrosius uelut
inflari statimque ille obumita-
uit. **Q**uadam uice cum beatus
ambrosius pro ciuitate pgeret ca-
su quidam lapsus est et in
terram prostratus iacebat. quem
sic uidens alter videre cepit
Cui ambrosius. **E**t tu qui stas
uide ne cadas. quo dicto lap-
sum statim doluit suum. qui ri-
serat alienum. **Q**uadam enim

vice ambrosius ad palatium ma-
cedonum magistrorum officiorum ut pro
quodam intercederet uenit. sed
cum fores clausas inuenisset u-
mendi copiam habere potuisset
ait. **E**t tu quidem ueniens ad
eccliam et non clausis ianuis
sed apertis ingredi. **C**lapso quod
aliquo tempore metuens timi-
dos macedonius ad eccliam
fugit et pateuibus ianuis
aditum repere non potuit. **C**
fuit autem tante abstinentie
quod cotidie nisi in sabbato et do-
die dominico et festis precipuis
ieiunabat. Tante etiam largi-
tatis quod omnia que habere poterat
eccliam et pauperibus nichil sibi
retinens tribuebat. Tante
compassionis ut cum aliquis
lapsum suum sibi confitebatur
sic amare flebat quod illum flere
sibi compellebat. Tante humi-
litas et laboris ut libros
quos dictabat propria manu
scribebat nisi cum infirmitate
componis guardetur. Tante enim
pietatis et dulcedinis ut cum
aliquis sancti sacerdotis uel epi-
sopi sibi obitus nuntiaretur sic a-
marissime flebat ut uix con-
soları ualeret. **C**um autem in-
rogaretur cur uiros sanctos quod
ad eccliam sanctam ipsi pro-
ficiascebantur sic flebat. **A**iebat
Ne putetis me flere quod recet

An valebis

serit. sed q̄ me precesserit. et
q̄ difficile inuenietur qui tā
dignus eius officio habeat
Tante etiā constantiae et for
titudinis q̄ imperatoris ul' p̄
cipū uia nō palpabat. sed
eos uoce libera cōstantissime
arguebat. **C**ū quidam uir
quoddam flagiciū perpetrasset
et corā eo adductus fuisset. dixit
it ambrosius. Oportet illū tra
di sathane in iterū carnis
et ne talia deinceps audeat
perpetrare quē eodem momē
to cum adhuc sermo eēt in o
re eius spiritus inmundus
discerpe cepit. **Q**uadā uir
te ut aiunt cū b̄tis ambro
sius romā p̄geret et in qua
dā uilla tuscae apud quēdā
hoiēm uiniū locupletē hos
pitatus fuisset illum hoiēm
sup statū suo sollicitate requi
siuit. Cui ille r̄dit. Status
meus sp̄ felix extat et glō
rius. ecce ego diuitis infinitus
habundo seruos et famulos
q̄ plures habeo copiosā fili
orū et nepotū turbam possi
deo et omnia semp ad uocū
habui. nec unq̄ michi aliq̄
adūsum accidit ut qd' concē
taret aduenit. **Q**d' audiens
ambrosius uehement' obstupuit
et hys qui secum erāt in co
mitatu dixit. Surgite et hīc

quidam fugiam? q̄ dñs nō
est in loco isto. **F**estinate filii
festinate nec in fugiendū uo
ram facite ne uos hic dñs ul'
vlao apprehendat et in p̄cis ul'
torū p̄ter uos inoluat. **C**um
ergo fugerēt et aliquūculum
precessissent subito tra se ape
riuit et hoiēm illum cū uini
lis que ad illum p̄uebant
ita absorbit ut inde nullū
uestigiū remaneret. **Q**d' cer
nēs ambrosius dixit. Ecce fr̄s
q̄ misericorditer dñs parat
cum hic aduersa tribuit et q̄
seuere irascit cum semp p̄p̄
ra elargit. **I**n eodem autem
loco fouea p̄fundissima re
mānisse dicitur que usq̄ ho
die in hoc testimoniū p̄se
rat. **C**um at' ambrosius
radicē om̄iū malorū auaritiā
magis ac magis in hoīb'us
increscē cerneret et maxime
in hys qui erāt in p̄ciatibus
constituti apud quos omnia
p̄cio uendebant. nec non et
in hys qui erant sacris m̄
teris deputati uehement' in
gemit et se de hui' sc̄li erup
na lib̄an instancius exorauit.
Qd' cum se obtinuisse gau
deret reuelauit fr̄ib' q̄ usq̄
ad resurrectionē dñicam se
cum eēt. **A**nte non pauca
dies q̄ laulo detineretur cū

quadragessimū quartum psalmū
 cum notario dictaret sub
 eo ipso vidente notario t mo
 dum facta brevis ignis caput
 eius cooperuit at paulatim
 per os eius tanquam in domū
 habitator intravit. Tunc fac
 es eius tanquam vir effecta est
 sed postmodum ad suam speciem
 reuersa est. Ipso igitur die scri
 bendi et dictandi finem fecit
 nec ipsum psalmū explere potu
 it. Post paucos igitur dies in
 infirmitate corporis laborare
 cepit. Tunc comes palacie cum
 mediolani esset nobiles con
 uocauit dicens quod tanto vobis
 recedere periculum est ne pal
 acie deterior immineat. Rogauit
 quod ut ad virum dei accederent
 rogantes ut sibi spacium ad
 huc viuendi a domino impetra
 ret. quod ille ubi ab illis audi
 uit respondit. Non ita inter uos
 vixit ut me viuere pudeat. nec
 mori timeo cum bonum dominum
 habeamus. In loco autem in quo
 iacebat vidit dominum ihesum
 venisse ad se et arridentem si
 bi. Eo tempore quatuor eius discipuli
 in iuicem conuenerunt tunc
 tantes inter se quis post ei
 obitum bonus esset. Cum ergo
 a loco in quo vir dei ambrosius
 iacebat longe essent et sim
 plicianum ita silenter uocant

sent ut vir iuicem se audierit
 ille ab eis longe positus tunc
 exclamauit seuerus bonus quod
 audientes territi fugerunt et
 non nisi illum post obitum ele
 gerunt. **C**honoratus vero episcopus
 vertellensis qui beatus ambrosii
 exitum respectabat cum se sopo
 ri dedisset vocem tunc se cla
 mantem audiuit. Surge quia
 a modo est recessurus. qui con
 surgens mediolanum conuocatus
 uenit. et ei diuina corporis
 sacramentum dedit. **M**ox il
 le manus expandit in mo
 dum crucis et spiritum inter uerba
 orationis efflauit. **M**oritur octo
 annos domini trecentos septuaginta.
 Cum autem in nocte
 pasche corpus ad ecclesiam fu
 isset delatum plurimi infan
 tes baptizati eum uiderunt
 ita ut eum aliqui sedentem
 in cathedra in tribunali di
 cerent. alij ascendente digi
 to suis pueris demonstraret
 nonnulli uero stellam super ca
 put eius se uidisse narra
 bant. **Q**uidam presbiter
 cum in conuiuio cum multis
 alijs esset et sancto ambrosio
 detrahe cepisset eum conuiuio
 plaga percussit et de conuiuio
 ad laicum adductus vitam fini
 uit. **I**n urbe cartagine
 si cum tres episcopi in similibus conuiuio

uarent et unus eorum beato
ambrosio detulisset relatum
est illi quid illi pbro qui si
bi detulisset accidisset. qd' ai
ille uilipender subito letale
vulnus excepit et extremū
cōtinuo diem clausit. **Ro**
tandū autem q' b'us amb
rosius in multis cōmendabil
fuisse uideatur. **Primo** in libe
ralitate q' omnia que hēbat
erant paupm. Vnde refert
de seipso q' imperator petenti
basilicam sic rēdit. et est i
decreto uicesimo t'io. questio
ne octaua. Si a me peteret
qd' meum esset. i. fundū me
um argentū meum et hui'
modi meum nō refragaret
q'q' omnia que mea s' pau
pm sunt. **Secundo** in immu
diate puritate. fuit enī vir
go. Vnde refert iohann' cum
dixisset. Virginitatē non so
lū offerimus sed seruam'.
Tercio in fidei firmitate.
Vnde dicit cum imperator pe
teret basilicam. et est in e
odem capitulo. Prius est
ut aīam michi q' fidem au
ferat. **Quarto** in marty
rij auditate. Vñ legitur
epla sua de basilica nō tra
denda q' ipolitus ualentini
an ambrosio mādauit di
cens. Tu cōtempnis ualēti

manū caput tibi collo. **Cui**
ambrosius. Deus punitat
tibi ut facias qd' minans ar
q' utinam deus aīat eos
ab eā et in me omnia rela
tua cōuertat et meo san
guine situm suā expleant.
Quinto in orōnis uisitatōe.
Vnde dicit de eo et habet
in undecimo libro hystorie ec
clesiastice. Ambrosius aduer
sus regine stuporē non se
manū defendebat aut telo
sed ieiunijs aut cōtinuatis
vigilijs sub altari positus
obsecrācōes defensorē sibi ac
q' eāe deum parabat. **Sex**
to in lacrimarum hūdanas.
Habuit enī tria g'ua lacri
marum. s. lacrimas compas
sionis pro alior' culpis. Vñ
dicit de eo paulinus in lege
da q' cum aliquis lapsus fu
it cōfitebatur sic amantiss
me flebat q' illum sibi flex
cōpellebat. Lacrimas deuoti
onis pro eāis desiderijs. Vñ
sup'dictum est a paulino. q'
cum interrogaretur cur scōs
qui monebant sic flebat. rē
dit. Ne me putetis flere q'
recesserit. sed q' ad glām me
p'cesserit. Lacrimas compas
sionis pro alienis iniurijs.
Vnde ipē dicit de se et hētur
in decreto in supiori capic

nulo aduersus uulces gothos
 lacune mee arma mea st
 alia enim munimenta sunt sa
 cerdotis. aliter uero deo nec
 possum resistere. **S**eptimo
 in forti constantia. cuius constan
 tia maxime in tribus apparuit
Primo in defensione catho
 lice uitantis. Unde dicit in lib
 ecclesiastice hystorie quod iustina
 mater ualentianum impa
 toris arriane hereseos alipnia
 conturbare cepit ecclesiarum sta
 tum comminari sacerdotibus
 depulsionem et exilia nisi au
 gustinus concilio decreta iud
 icaret quo bello ecclesie iux
 et tunc ualidissima pulsa
 bat ambrosium. In eius quoque
 oratione sic canitur de eo.
Ora ambrosium uirtute soli
 tati constantie tanto munere
 relictus decorasti ut per eum
 exclusa torquerentur denotia
 arrianorum impietas impuls
 tabesceret. ac secularium puna
 rum colla tuorum iugo subacta
 redderent humiliata. **S**cdo in
 uocatione ecclesiastice libertatis
 Unde cum impator auferre
 uellet quendam basilicam op
 posuit se ambrosio contra impe
 ratorem sicut ipse testatur et est
 in decreto uicelimo tanto quod
 octaua. Conuenio ipse a com
 munitate ut per me fieret manu

ra basilice traditio. dicentibus
 impatore iuri suo iussisse tra
 di debere. **R**adi. Si primum
 petat inuadere. si corpus ecclesiarum
 uulvas inimicula rape uulvas
 in morte ueas est iudici. u
 me uallabo artificiali po
 pulorum nec altaria tenebo ui
 tam obsecrans sed super altari
 bus grauis immolabor. ma
 datur tradere basilicam. uirginem
 igitur preceptis regalibus sed
 confirmantur scripture sermo
 bus. **Q**ue rudi tamquam una
 de insipientibus locuta es. noli
 te quare impator ut putes
 te in ea que diuina sunt im
 piale aliquid ius habere. **A**d
 impatore palatia pertinent
 ad sacerdotes ecclesie. **S**anctus
 naboch vires suas proprio au
 ore defendit si ille vineam non
 tradidit suam nos fidem
 tibi ecclesiam. tributum cesaris est
 non negatur. ecclesia dei est. ce
 sar non utique ducetur. **S**i
 de meo aliquid compelleretur
 et poposceret aut fundus
 aut domus aut aurum aut ar
 gentum id quod mei iuris esset
 libenter offerrem. **T**emplo dei
 nil possum nec decerpe nec
 detrudere. cum illud custodien
 dum non tradendum accepim
Tercio in obiurgatione vi
 cii et omnis iniquitatis. **U**n

legitur in hystoria ipta et
in quada cronica que est a
pud chesalonica. orta sedia
one quidam iudices fuissent
a ipso lapidati theodosius im
pator iussit omnes interim.
noceres ab innocentibus non
seceruens. ubi forte quinq; mi
lia homiu st oculi. Cuiq; igitur
impator mediolanu uenisset
et etiam intrare uellet oc
currit ei ambrosius ad ianu
am. eiq; aditu phibuit dices
Cur ipator postq; tanta filo
ris non agnoscas mole tue
presupacionis. sed forte recog
nacione pccati phibet potesta
m ppi. decet te ut uiuat ra
tio pccatem. Princeps es o i
pator sed conseruoy. Quib;
ergo oculis aspicias cois do
mini templu quib; calcabis
pedib; san pauimentu quod
manus extendes de quib; ad
huc sanguis stillat iustus
Qua presupacione ore tuo
pocillum sanguinis eius p
apies dum furore sermonu
tuoy tantus iuste sic san
guis effusus. Recede ergo a
me recede. ne sub ipso pecta
to pudore nequicia augere
contedas. Susape uinculu
quo te deus nuc ligauit. est
enim medicina maxima sa
nitatis. Hys sermonibus un

pator obediens gemens et
flens ad regalia reuocauit.
Cu ergo diu in fletu mansisset
rufinus magist' milicu cau
sam tante tristitie requisit.
Cui ille. Tu inquit mea ma
la no sentis q; seruis et me
dicantibus apca sunt templa
michi uero ad ea aditus no
est et hec dicens singula u
ba singulibus interrupebat
Cui rufinus. Curro si uis ad
ambrosiu ut tibi soluat uin
culu quo te ligauit. Et ille
Non potens ambrosio psum
dere. q; no verebitur ipiale
potencia. ut lege possit pre
uaricari diuina. sed ai ille
pmitteret q; eum flecteret. e
um ipator ire precepit et ip
se post paululu est secut.
Mor autē ut ambrosius rufi
nu iudic. ait. Impudencia
cauu uinitatus es o rufine
tante uidelicet actor ueas
existens et nuc pudorem ex
fronte deigens non erubesc
as cont' maiesta te lactare
diuina. Cumq; rufinus p
impatore supplicasset et di
ceret eum sequi. supno ze
lo accensus ambrosius dixit
Ego tibi predico. qm ingre
di eum sacra lumina phibe
o. si uero pccatem in christu
de mutauit necē libenter

suscipio, quod cum rufinus i
 pator nunciasset, pergam inquam
 ad eum ut iustas in facien
 dum melias papiam. **C**u
 ergo venisset, et sua so
 vincula postulasset, occur
 res ambrosius et in gres
 sum prohibens ait. **Q**ua pe
 nitentiam ostendisti per caritas
 iniquitates. **E**t ille. **T**ui est
 imponere meum obsequium. **D**e
 ruptamen cum imperator alle
 garet quod dauid adulterium
 et homicidium commisisset, ait
 ambrosius. **Q**ui securus es ex
 ranteum sequere corrigentem,
 quod ita gratanter imperator sus
 cepit quod publicam penam a
 gere non recusavit. **C**u igitur
 etiam recedebat, inuenisset
 et in cancellis staret, req
 nit ambrosius quod ibi specta
 ret. **C**ui cum diceret. **S**e pro
 cedem sacrorum ministeriorum ex
 care, ait ambrosius. **D**e imperator
 interiora loca tantum sac
 dotibus se collata. **E**gredere
 igitur et hanc respectatio
 nem communem cum ceteris ha
 be. **P**urpura namque imperato
 res facit non sacerdotes. **C**ui
 imperator prius obediuit. **C**u
 ergo constantinopolim reuer
 sus extra cancellos staret et
 mandauit eidem episcopo ut in
 ter. **E**t ille ait. **V**ix discere

potui que diuina sit impera
 toris et sacerdotis. **V**ix enim
 vicans inueni in gratiam. **A**m
 brosius namque solum non
 vocari pontificem. **O**cta
 uum in sana doctrina. **E**ius na
 que doctrina habet altam profu
 ditatem. **I**ouinum de duodecim
 doctoribus. **A**mbrosius super p
 fundorum penam raptus et ae
 ris volucer quod diu in profun
 dum ingreditur fructum de alco
 cape uideri firmam solidita
 tem. **I**bidem. **E**ius omnes sen
 tentiae fidei et ecclesie et omnium
 ueritatum firme sunt colupne,
 elegantem uenustatem. **A**ugustinus
 in libro de uicijs et conu
 pascencia, pelagius hereticar
 dia sic laudat ambrosium
 ut dicat. **S**anctus ambrosius episcopus
 in cuius precipue libris roma
 na lucet fides qui scriptor in
 latinos flos quidam emicant
Et subdit augustinus, cuius
 fidem et purissimum in scrip
 turis sensum nec inimicus quod
 dem ausus est reprehendere. **M**agna
 auctoritatem habebat, quod antiqui doctores sicut
 augustinus uerba sua auctoritate **V**ix magna
 habebat. **U**nde refert augustinus
 ad ianuarium, quod cum mir
 eius mirata fuisset, ait me
 diolani sabbato non ieiuna
 ret. **E**t de hoc augustinus ambrosio

lū interrogasset, ait ambro^s
Cū romam uenio ieiuno f-
sabbato sic et tu. Ad quam
forte etiam ueneris eius
indrem serua si cuiq̄ non
uis ēē scandalum nec queq̄
tibi et subdit augustin^s. Ego
de hac lūa etiam atq; eā
cogitans ita semp habui rā
q̄ eam celesti oraculo acce-
pim. **U**ita et passio ty-
burti et ualeriani in pas-
sione scē cealie continetur
Georgius dī a **Progu**
geos qd' est tra et or-
ge qd' est colere q̄ colens r-
ram. i. carnē suam. Aug^s i
libro de ciuitate dei dicit q̄
bona tra est in altitudine
moucū. p̄amēto collium
plauicie campoz. Prima est
bona ad uirētes herbas. Se-
cunda ad uineas. Tercia ad
fruges. Sic b̄s georgius
fuit altus despiciendo infe-
riora. et ideo habuit uirōre
punitatis. T̄patus per dis-
creationē et ideo habuit uinū
uine iocunditatis. Plau^s
p̄ hūilitatem. et ideo p̄culic
fruges bone opacōis. **U**el
dī a gerar qd' est sacz et gy-
on qd' est luctacio q̄ sacer
luctator. q̄ luctatus cū dra-
cone et caruifice. **U**el a gerar
qd' est sacri et gyon arena

q̄ sacra arena. fuit cū are-
na q̄ pouderosus morz gūta-
te. nimius hūilitate. et sic-
cus. **O** carnali uoluptate.
Uel georgius dicit a geo-
ro qd' est pegrinus et
gyr palio et us cōsilia-
tor. Ipse enī fuit pegrinus
in contempai mūdi. p̄fati^s
in corona martyri. cōsilia-
tor in p̄dicatione regni. Et
legenda. in sc̄pturas apoc-
fas in niceo cōsilio cōuina-
tur. ex eo q̄ eius martiriū
certā relacionem non habz
nā in kalendario bede dī q̄
sic passus in plida in c̄itate
dyospoli. Alibi legitur q̄ q̄
elac in c̄itate dyospoli que
prius leda uocabatur et est
iuxta iopen. Alibi q̄ sub dy-
odecano et maximiano i
patonibz. Et alibi q̄ sub dyo-
decano impatore p̄larum
p̄tibz sexaginta regibz im-
pij sui. hic q̄ sub daano
p̄fide ipanibz dyodeca-
ano et max^simiano. **U**el
Sc̄o ge^sorgio martyre
Georgius tribunus gūe
capadoz puenit quadā uice
in puinciam libie in c̄itate
que dī silena uix quā erat
stagnū instar maris i quo
draco pestifer lantabat qui
sepe pplū cont̄ se armatū

in fugā conuerſat. ſtatimq;
 ſuo ad muros ciuitatis ac
 cedens om̄s inſiciebat. q̄pp̄
 compulſi oues duas oues
 condie ſibi dabant. ut eius
 furore ſedarent. alioquē ſic a
 uitatis muros inuadebat et
 aereu inſiciebat q̄ plūm ī
 turbat. Cum ergo iam oues
 pene deficient maxime cū ha
 rē copiam hē nou poſſent
 ſuo conſilio ouem cū adiūc
 to homine tribuebant. Cum
 igit̄ ſors filij et filie darentur
 om̄i et ſors nemine exaper
 et iam pene om̄es filij ppe
 eſſent conſūpti. Quatā uice
 filia regis unica ſors eſt de
 prehēſa et draconī adiudi
 cata. Tunc rex cōtrita ait
 Tollite aux̄ argentū et dimi
 diū regni mei et filiā meā
 michi dimitte ne talit̄ mo
 natur. Cui p̄p̄s cum furore
 rīdit. Tu hoc rex edictū feci
 ſi. et nūc om̄es ur̄i pueri
 morau ſt et tu uis filiā
 tuā ſaluare. Niſi in filia
 tua impleuis q̄ in alijs or
 dīnati ſuccedem̄ te et id
 mū tuam. Qd̄ rex uidens
 cepit filiā ſuā flere dicēs
 Heu me filia dulciſſima q̄
 de te faciā aut qd̄ dicā. qū
 plus uidebo nuptias tuas
 et conuſus ad p̄lin dicit.

Oro ut inducias octo diez
 lugendi filiā tribuatis michi
 i. Qd̄ cum p̄p̄s annuiſſet
 in fine octo dierū reuerſus
 eſt p̄p̄s cum furore dicens.
 Quare p̄dis p̄lin tuum p̄
 ter filiā tuā. en om̄es
 afflati draconis morimur
 Tunc rex uidens q̄ filiā ſuā
 non poterat liberare indu
 it eam uestibz regalibz et ā
 plexatus eam cū lacrimis
 dixit. Heu me filia mea d
 dulciſſima de te filios in re
 gali gremio nutre credebā
 et nunc uadis ut a draco
 ne deuorers. Heu me filia
 mea dulciſſima. Spabam
 ad tuas nuptias p̄ncipes
 iutare. palaciū margari
 as ornare. tympana et or
 gana audire et nūc uadis
 ut a dracone deuorers. et
 deſolās diuulſit eā dicens
 Vanam filia mea ego aū
 mortuus eſſem q̄ te ſic a
 miſiſſem. Tunc ipſa p̄dit
 ad pedes p̄ris petens ſibi be
 nedictōem ſuam. Quā cū
 pater lacrimans b̄ndixiſſ
 ad lacum proceſſit. quā be
 atus georgius inde trāſiēs
 ut plorantem uidit eā qd̄
 haberet interrogauit. Et illa
 Bone uiuens uelocit̄ equū
 aſcende et fuge ne meā pa

inter morians. Cui georgius
filia noli timere. sed dic mi
quid hic pistolarius omni ple
be expectante. Et illa. ut in
deo bone uiuentis magnifi
ca cordis es tu. sed cur mecum
non desidas? Cui georgius
Hinc ego non discedam donec
nichil quid habeas intinabis
Cui ergo illa totum sibi expo
sisset ait georgius. filia no
li timere. quia in cristi nomine
te iuuabo. Bone uiles me
cum ne peas. sufficit enim quod
sola peam. nam me libe
rare non posses et mecum
pues. Dum hec loquerentur
ecce draco ueniens caput
de lacu leuauit. Tunc puel
la tremefacta ait. fuge bone
dne. fuge uelociter. Tunc ge
orgius equum ascendens et au
ce se inueniens draconem con
tra se ueniens audacter ag
greditur. et lanceam fortiter
vibrans et se deo commendans
ipsum grauius vulnerauit et
ad terram deiecit. Dixitque
puelle. Duce zonam tuam in
collum draconis nichil dubi
tans filia. quod cum fecisset
sequebatur eam uelut ma
suetus canis. Cum ergo in
ciuitatem eum duceret populi hec
hoc uidentes per montes et
fortitudines fugere cepe

Et illa.

erunt dicentes. De nobis quia
iam omnes peribimus. Tunc be
atus georgius inuit dicens
Nolite timere. ad hoc me do
minus uisit ad uos ut a pe
nis vos liberare draconis
tantummodo in cultum credite
et unusquisque uiam baptizet
et draconem istum occidat
Tunc rex et omnes populi bap
tizati sunt. Beatus autem ge
orgius euaginato gladio
draconem occidit et ipsum e
extra ciuitatem efferri prece
pit. Tunc quatuor parua
bouum ipsum in magnam caui
foras duxerunt. Baptizati
autem in illa die. uiginti milia
a uiri exceptis puulis et mul
teribus. Rex autem in hono
rem beati marie et beati geor
gii etiam uirum magnitudinis
construxit. de cuius altari fons
uiuus manat. cuius potus la
gitudinis omnes sanat. Rex au
tem infinitam pecuniam beato geor
gio obtulit. quam ille accipe
rennuens pauperibus eam di
stribuit. Tunc georgius de quatuor
breuiter regem instruxit
ut eorum dei curam haberet
Sacerdotes honoraret. Di
uinum officium diligenter au
dierit. et semper pauperum me
mor esset. et sic osculato re
ge inde recessit. In aliquo

bus tamē libris legitur q̄
 cum draco ad deuorandum
 puellam per **g**er
 georgius se **g**er
 munit et **g**er
 aggrediens interfecit. **E**
 tpe impantibz dyodeciano
 et maximiano sub preside
 daciano tanta psecutio xpi
 anoz fuit ut infra unum
 mensem q̄draginta duo n
 milia martyro coronare
 tur. **D**ū inter tot ḡia tor
 mentoz multi xpiani desi
 cebant et pdolis imolabant
Qd uidens sc̄s georgius
 tactus dolore cordis int̄se
 cis om̄ia que h̄ebat disp
 sit militare habitum induit
 et in mediū p̄filiens excla
 mauit. **D**ñs dy genaiū de
 monia dñs aut̄ celos fecit
Cui preses iratus dixit. **Q**
 p̄supaone audes deos nos
 tros demonia appellare. dic
 tū unde es tu. et quo noīe
 vocaris. **C**ui georgi⁹ ait. **G**e
 orgius uocor ex nobili capa
 doam p̄lapia ortus palesti
 nā ar̄sto iuuante deua. h̄er
 oīa deserui ut possim seruire
 liberius deo celi. **C**um autē
 preses eū ad se inclinare n̄
 posset. iussit eū in eculeū le
 uari. et mēbratum corpus
 eius unguis lamari. appo

sitis insup ad latera facibz
 patētibz uiscer̄ riuus sale
 plagas eius fricat iussit.
Eadem nocte dñs cū inge
 n̄a lūie apparuit ei. et ipsum
 dulc̄ confortauit. **C**ui mel
 uflua uisione et locutione
 sic cōfortatus est ut pro nich
 ilo duceret cruciatus. **V**idēs
 dacianus q̄ eū penis supra
 re non posset quedam ma
 gum accersuit atq; dixit.
Cristiani suis magicis ar
 tibz comēta ludificāt et de
 or̄ ur̄oz sacrificia p̄uipen
 dunt. **C**ui magus. **S**i artes
 eius nequero supare capi
 as reus ero. **I**pse igitur ma
 leficijs suis uictis et deoz
 suoz noībz imocatis uene
 nū uino imiscuit et sanc
 to georgio porrexit sumēdū
Contra qd̄ uir dei signū au
 as edidit. haustoq; eo illesū
 se sensit. **R**ursum magus
 forcius puore uenenum i
 miscuit. qd̄ uir dei signo au
 as edico siue lesione totum
 bibit. **Q**uo uiso statim ma
 gus ad pedes eius cecidit
 uenā lacrimabiliter petiit. et
 se xpianum fieri postulauit
 quē mox iudex decollari fecit
Sequēti die iussit georgiū
 poni in rota gladijs bis a
 cutis undiq; ar̄uēpta. **S**

statim rota frangit et georgius illesus penitus inuenitur. Tunc uatus uider uisit eum in sartagine plumbo liquefacto plenam proiciat. Qui fide signo crucis in ea incit. sed uirtute dei cepit in ea qui in balneo refoueri. Ad uidens daciauus cogitauit blandicis eum emollire que minus non poterat superare uel tormentis. Dixitque illi. **V**ides fili georgi. quante sit mansuetudinis dum uis qui in se te blasphemum tam patienter sustinent. pati nichilominus si conuerti uoluisti indulgere. Age igitur dulcissime fili qui hortor ut superstitiaone relicta deus uis sacrifices ut in magnos ab ipis et a uobis consequaris honores. Cui georgius subridens ait. **U**t quid non a principio magis michi persuasisti blandis sermonibus quam tormentis. ecce patris sum face quod hortaris. **H**ac ait daciauus. promissione delusorietus efficiatur. **I**ussitque sub voce pretonis ut omnes ad se conuenirent. et georgium tam diu reluctantem tandem cedere et sacrificare uiderent. **O**mnata igitur tota ciuitate pre gaudio cum georgius ydolorum templum sacrificaturus intraret et

omnes ibidem gaudentes astarent. **F**lexis genibus deum exorauit. ut templum cum ydolis sic **o**mnino destrueret quatenus eius ad suam laudem et ipsi conuersione nichil de eo penitus remaneret. **S**tatimque ignis de celo descendens templum cum diis et sacerdotibus concremavit. **r**isq; se apiens omnes eorum reliquias deglutiuit. **H**ic exdamat ambrosius in prefatione dicens. **G**eorgius fidelissimus miles christi dum christianitas silencio perfessio tegeret soluitur christicolae dei filium in trepidus est perfessus. **C**ui et tanta fidei constantiam gratia divina concessit ut et tyrannice potestatis precepta contempneret et inuincibili non formidaret commerta penarum. **O** felix et uictor deum preliator qui non solum tyralis regis blanda non persuasit. promissio. sed persecutore deluso simulachrorum eius in abyllum portata deiecit. **H**ec ambrosius. **H**ec audiens daciauus georgium ad se adducit fecit. eiq; dixit. **Q**ue sit maleficia tua pessime hominum qui cum facinus commisit. **C**ui georgius. **N**e credas rex sic esse. sed mecum puge et ita me immolare uide. **C**ui

ille. **I**ntelligo fraudē tuam
 quia vis me facere absor-
 beri. sicut templū et deos
 meos absorbere fecisti. **C**ui
 georgius. **D**ic michi miser-
 dy tu qui se iurare nō po-
 tuerunt quō te uiuabunt
Iustus nimis rex dicit alex-
 andrie uxore sue. deficiens
 morar q̄ ab hoc hoīe me
 supra cerno. **C**ui illa. **I**psane
 crudelis et caruifer nūquit
 nō tibi dixi sepius ne xp̄ia-
 nis molestus esses q̄ deus
 eorū pro ip̄is pugnaret. et
 nūc scias me uelle fieri cō-
 nana. **S**aupestis rex ait. **X**
Nūquit et tu seducta es. fe-
 citq̄ eam per capillos sus-
 pendi et flagellis durissis
 redi. **Q**ue dum cederetur dix-
 it georgio. **G**eorgi lumē ui-
 rans quo putas pueniam
 nondū aqua baptismi rinata
Cui georgius. **N**ichil hesi-
 tes filia q̄ sanguinis tui
 effusio baptismus t̄ repu-
 tabitur et corona. **T**unc il-
 la orans ad dūm emisit
 sp̄m. **H**uic attestatur am-
 brosius in prefacōe dicens
Ob hoc et gentiū regina p-
 sariū crudelis uirō dicta
 ta lūta nondum baptismi
 grām consecuta glōse pal-
 lionis meruit palmā. **D**ū

nec dubitare possum? q̄ in
 sea p̄fusa sanguinis vnda
 referatas poli ianuas igne
 di meruit regnūq̄ possidere
 celorū. **N**ec ambrosius. **S**equi-
 a uero die georgius taleū
 accepit suam. ut per totā
 ciuitatē traheret postmo-
 dum capite puniretur. **O**-
 rauit autē ad dūm ut qui
 aiq̄ eius imploraret auri-
 lū peticois sue consequere-
 tur effatū. **D**iuina autem
 vox ad eum uenit q̄ sic fiet
 ut orauit. **C**ompleta orōne
 capitis ablacione martiri-
 um cōluminauit sub dyo
 deciano et maximiano qui
 ceperunt arta annos dūi
 ducentos octoginta septē
Dacianus autem cū de lo-
 co in quo decollatus est ad
 palaciū rediret ignis de de-
 celo cecidit et ip̄m cū mil-
 itis suis consumpsit. **C**he-
 fert greḡ turouensis q̄ cū
 quidam qualdā reliquias
 georgi deferrent et in quodā
 oratorio hospitati fuissent
 mane nullatenus captam
 mouere potuerūt donec ibi-
 dem reliquiarū p̄tem diu-
 serunt. **L**egitur in hystoria
 anchpochena q̄ cū cristia-
 ni ad obsidendum ihrlm p-
 gerent quidā iuuenis spe-

uolissim⁹ audam sacerdoti
apparuit. qui san̄ georgium
ducem xpianorū cē se dicentē
monuit ut eius reliquias
secum in ihrlin deportarent
et ip̄e cum eis esset. Cū au-
tem ihrlin obsedissent. et sar-
racenis resistentibz p̄ scalas
ascendē non auderent. hōs
georgius armis albis idu-
tus et cruce rubea insig-
natus apparuit inuens ut p̄
se secum ascenderent et ciuita-
tem obtinerent. Qui ex hoc
asāa ciuitatem ceperūt et
sarracenos occiderūt. **Prolog⁹**

Marcus interpretat̄ subli-
mis mādato. certus. de-
clinatus et amarus. Subli-
mis mandato rōne p̄fectiois
in uita. q̄ non solum serua-
uit mādata cōia. sed etiā sub-
limia sicut cōsilia. Certus rō-
ne certitudinis in doctrina.
q̄ doctrinā ewangelij certā
tradidit. utpote quā a petro
ingro suo didicit. Declinat⁹
rōne p̄funde humilitatis nam
p̄pter nimā humilitatem
pollicem sibi amputasse di-
xit ut sacerdotio ip̄obus habe-
retur. **Amarus** p̄ne acerbi-
tatis q̄ ubiqz p̄ ciuitatem
tractus fuit. et int̄ tonne-
ra sp̄m tradidit. **De mar-**
cus dī a marie qd̄ est mal-

leus maior qui q̄dem eodem
ictu ferrū domat. melodiam
gnat. inuidē firmat. Sic mar-
cus unica doctrina sui ewā-
gelij domat hereticorū p̄fidia
dilatat laudem diuinā con-
firmat etiā. **De s̄o marco**

Marcus **ewangelista.**
ewangelista leuitici
gr̄ie et sacerdos petri apli
in bap̄tismate filius atqz
diuino sermone discipulus
cum ip̄o beato petro romā
p̄fatis est. Cum aut̄ petrus
ibidem ewangelij p̄dica-
ret rogauerūt fideles qui e-
rant romē b̄m marcū ut
ewangelij ad p̄petuam fide-
liū memoriā deberet con-
scribere. qd̄ ille quidem ut
ex ore magistri sui b̄i petri
audierat fidei stilo conscri-
psit. petrus aut̄ illud dilige-
ter examinans ubi om̄i uer-
tute plenū conspexit recipi-
endū ab om̄ibz fidelibz app-
bavit. Videns aut̄ petrus
marcū constantem in fide
ip̄m aquilegiā destinauit
ubi uerbum dei p̄dicans
nūas gentium multitudi-
nes ad fidem xp̄i conuertit
ac ewangelij suū similiter
ibidem conscripsit. qd̄ quidē
usqz hodie in aquilegenēsi
etiā ostendit. et deuotione

rōne

congrua referuat. Tandem b̄s
 martus hermagonā auem
 aquileusem quem ad fidem
 xp̄i conuerat romam ad be
 atū petrū adduxit ut eum
 aquilegie ep̄m consecraret.
 Suscepto itaq; hoc hermago
 nas pontificat' officio cum
 aquilegenesem eccliam optatē
 gubernasset tandem ab infide
 lib; captus et ibidē martyrio
 coronat'. **M**artus uero a be
 ato petro alexandriā missus
 est. et ibi primus uerbū dñi
 predicauit. In primo autē in
 troitu suo ut ait phyllo discie
 nssim' iudeorū maxima mul
 tudo in fide et deuotōe et cō
 tinentie obseruatiōe adunata
 est. **D**appas quoq; ieropolita
 nus ep̄s ualde preclara eius
 p̄sona preapuo diluadat
 stilo. **P**etrus uero damiani
 de eo sic ait. **T**antā ei deus et
 apud alexandriā grām pre
 rogauit ut om̄s qui tunc
 ad fidei rudimenta cōfluent
 mor per cōtinentiā ac coq'
 scē conuersatiōis instanciā
 tamq' ad monastice p̄fessi
 onis fastigiū preuolaret. ad
 qd' non modo predicatiōis e
 loquijs. sed etiā eximys pro
 uocabat exemplis. **E**t infra
 factū est autem ut post mor
 tem ad p̄taliā deinde sic re

uersus. ut t̄a in qua datū est
 sibi euangeliū scribē sacras
 ueretur eius reliqas possidē
Bea es o. alexandria triumphā
 u hui' sanguine purp̄ata. fe
 lux et tu p̄talia corpōis hui'
 thesauro diues effā. **T**ante
 autē huilitatis fuisse dicitur
 ut pollicē sibi amputauerit
 ne ad ordinē sacerdoti possi
 hūano iudicio p̄moueri. **V**e
 rumptā dispositio dei et auc
 toritas s̄a petri p̄ualuit qui
 ip̄m alexandriam ep̄m desti
 nauit. **N**ox autē ut alexan
 driā est ingressus subito cal
 camentū eius ruptū est ac
 q; solutū. qd' in spiritu intelli
 gens ait. **V**ere expeditū fe
 at dñs iter meū. nec me sa
 thanas impedire poterit
 quē ab opib; mortuus dñs
 iam absoluit. **V**idens autē
 martus quēdam uetera cō
 sumentē eidem calcamentū
 tradidit corrigendum. qd' cū
 faceret sinistram manū g'
 uiter uulsiuit. et fortiter
 exclamare cepit. vnus deus
Quo audito vir dei ait. **V**e
 p̄sperum fecit dñs iter me
 um. **S**c̄oq; luto ex sputo ma
 nū eius uixit et continu
 o salutem recepit. **V**idens
 homo ille tantā efficaciam
 eius in domū suam illū in

T miraculor p
 digis ā
 mō

roduit et quis eēt et unde
pauca cepit. At ille, Do
mini ihu xpi seruum se con
fessus est. Cui ille ait. Velle
ego videre eū. Et marcus. E
go eum tibi demōstrabo. Inapi
ens marcus xpm ei ewāge
lizauit et ipm cum tota do
mo sua baptizauit. Audien
tes aut vni ciuitatis illius
quēdam galileū qui idouum
sacrificia contēpneret adue
nisse ei insidias posuerunt.
qd' ille cognoscens hoīem il
lum quē curauit qui dice
batur amanus ibidē epīm or
diāu. ⁊ ipē pentapolim p̄xer
et cū ibidem duobz annis
stetisset iterum alexandria
redyt. et fideles ibi multi
plicatos inuenit. Donati
ces autē templor eū com
prehendē conabantur. Cū
autem in sollemnitate p̄
paschali b̄tis marcus mis
sam celebraret conuenerūt
om̄s illuc et fune in collo
eius misso ipm per cuncta
tem traherant dicētes. ⁊
hamus bubalū ad loca
bubali. carnes autē eius
in terrā fluebant et sangui
ne lapides rigabant. post h̄
in carcere recludit. et ibidē
ab angelo confortatur. sed
et ipse dñs ihesus cū huc

eū uisitauit. eūq; confortauit
dicens. Pax tibi marce ewā
gelista meus. Noli timē q; e
go tecū sum ut erua te. Ma
ne ergo f̄dō funem iterū in
collum eius mittit et huc
illucq; raptim eū pertrahunt
exclamātes trahite bubalū
ad loca bubali. Ille autē dū
traheretur gr̄as agebat di
cens. In manus tuas dñe
cōmendo spiritum meū. et
hoc dicens sp̄m exalauit. **S**
uero ne qui cepit circa āno
dñi quinquaginta septē. Cū
aut pagani eū uellent cō
burere subito aer turbatur
⁊ grandis oritur conuulsio in
conuulsio. fulgura choruscant
ita ut quilibz euadere uite
retur. et sc̄m corpus ibidem
intactum reliquit. xp̄ianū
uō corpus eius rapuerunt
et in eccl̄ia cū om̄i reueren
tia sepelierunt. **F**uit aut for
ma b̄ti marci huiusmodi.
longo naso. subducto supra
ho. pulcher oculis. recalua
plura barba. h̄itudinis op
tine. cr̄as medie. canos al
plus habens. affectione cō
tius. gr̄a dei plenus. **S**
atus autem abrosius de co
lic ait. Dum b̄tis marcus
uiniū choruscaret miracu
lis. cōtingit ut sutor cui cal

amentū tradiderat conge-
 dū. sinistram sibi in eius la-
 bore p̄nderet manū. hic cū
 inflicto vulnere vnus deus da-
 maret dei famulus audiens
 letus affuit. lucū ex spūto f̄m
 accepit. eius manū inuixit.
 sanāq; illico reddidit et labo-
 ri contradidit. Illius cuius
 nempe p̄dicabat euangelū
 silē inuicatur miraculum ce-
 ci uidebat a natiuitate illū
 nati a dño f̄m est. Hec am-
 brosius. Anno autē ab in-
 carnatōe dñi quadringētesimo
 septuagesimo septimo tpe le-
 uis ip̄atoris ueneri corpus
 s̄i marci de alexandria uene-
 rias t̄stulerunt. vbi etiā
 in honore sancti marci mi-
 re pulchritudis fabricata est.
 Quidam nāq; mercatores ve-
 neta qui alexandriā p̄rerant
 duos p̄bitores custodes corpo-
 ris s̄i marci p̄cabz et p̄mis-
 sionibz induxerūt. ut occulte
 corpus illud p̄mitterēt et ve-
 netas t̄sportarentur. Deū
 cū corpus de tumulo leuare-
 tur tantus odor totā alexan-
 driā sic p̄fudit. ut om̄s unde
 tanta p̄dret odors suauitas
 mirarentur. Cum autē nau-
 garent et qualiter corpus s̄i
 marci deferrent alijs nau-
 bz reuelasset. vnus illoz ait

forsitan alicui⁹ egypti corpus
 vobis datū deferatis et s̄i mar-
 ci corpus vos deferre putatis.
 Continuo igit⁹ nauis in qua
 erat corpus s̄i marci per seip-
 sam mira sceleritate se iūct
 et in nauē in qua ille reside-
 bat insurgēs lateris p̄re fre-
 git. non prius eam dimittē-
 donec om̄s se ibidem corpus
 s̄i beati marci credē acclama-
 rent. Cum quadā nocte cur-
 su uelocissimo ducerent⁹ naues
 et naute t̄pestare cessati et
 tenebris aduoluti quo p̄gent
 ignorarent. S̄s marci au-
 tā monacho custodi corporis
 sui apparuit dicens. Dic hoī-
 bus istis ut uelociter uela
 deponāt. q; non longe a ter-
 ra distāt. quibus depositis
 mane f̄o se iuxta quandā
 insulā inuenerūt. Unde cū
 per litora diuisa t̄sirent et
 s̄i thesaurz om̄ibz occulta-
 rent. uenientes incole cōda-
 mabāt. Q q̄ b̄i estis q̄ cor-
 pus s̄i marci portatis. si-
 te ut ip̄m supplicat⁹ adorem⁹.
 Quidā nauita adhuc om̄o
 incredulus a deūe acapit⁹
 et tam diu ueratur donec ad
 corpus b̄i marci adductus
 se credere cōfiteretur. qui liba-
 tus gl̄am deo dedit. et beatū
 marcū in deuocōe uirga de

inceps ^{Comitatus} habuit. ^{Secundus} **C**irca annū
dñi. Millesimū ducentelimum
quadragesimū nonum apud
papyam in cōuentu ordinis
fratruū predicatorū fuit quidā
frater religiose ac scē uite no
mine iulianus naōe fauē
tius. iuuenis corpore. sed ca
uus in uēte. infirmitate ul
tima elaborās. cum proreū
domi sup stacu suo requisitū
set. et ille mortē uicinā sibi
imminere diceret. statim facie
exultat et manibus et toto
corpe plaudens clamare cepit
date locū fratres. quia iuuale
tiae hūdanca anima iam
p̄siliet extra corpus ex eo q̄
tam iocūdos rumores audi
uit. et eleuatis in celū manu
bus dicere cepit. Educ de car
cere animam meam. Infelix
ego hō quis me liberabit de cor
ruptōe mortis huius. Int̄ hec
ille leui sopno obdormiens
uidit b̄tū marcum ad se ve
nisse. et se iuxta eius lectulū
collocasse. et ecce vox ad eū
dicens. Quid ibi agis o mar
te. Et ille. Ad mouentem istū
accessi. q̄ deo eius ministeri
um est acceptū. Et itā vox
ad eum. Quare int̄ ceteros
scōs ad eum marime tu ue
nisti. et ille. Quia sp̄alem i
me deuotionē habuit. et lo

ci ubi corpus meum q̄sarat
deuocōe sedula uisitauit. et i
deo ueni eum in hora sui eri
tus uisitare et ecce quidā al
bati totam domū impleuerit
quibz ait marcus. Quare hic
uenistis. Et illi. Ut illius a
nimā in consp̄i dñi prese
temus. Cinglans autē predic
tus frater p̄ prore domus a
quo ego ista audiui cōcuius
nisi et omnia que uidit sibi
reatus cū multo gaudio i
dūo feliciter obdormiuit. **De**
Marcello **scō marcellino** p̄
lunus ānis nouem et
mensibz quatuor romanū
eccliam rexit. Hic iustu dyo
dianū et marinianū capi
tur. et ad sacrificandū ad
ducit. Cum autē non assen
taret et ex hoc diuersa torm
torū ḡia sustinere deberet
metu passionis duo ḡia in
censi in sacrificio posuit. Et
magna adest infidelū leua
a. sed fideles tristitia ingens
passit. **U**inpramē infirma
to infirmato capite foras
membra resurgūt et minus
p̄ncipū parupendūt. Tunc
fideles ad sūmum pontificē
ueniūt et ipsum plurimū re
darguūt. Ipse autem iā pen
teus plurimū ingenuit. et se
ipm̄ deposuit. sed tamen om̄is

turba eū itez relegit. qd' ce-
 leres audientes ipsum iterū
 capi fecerunt. et dū nullate-
 nus sacrificare vellent eū de-
 capitari mandauerūt. et tū-
 creuit furor hostilis ut infra-
 mente decemseptē milia cri-
 tianoz pincerent. **M**arcel-
 linus autē dum decapitari de-
 beret se xpiana sepultura in-
 dignū esse asseruit. et ideo o-
 nes qui eū sepelire psumunt
 excoicauit. Quappter corpus
 eius triginta quoq; diebz inse-
 pulatū remansit. Post hoc be-
 atus petrus apłs marcello
 succellon scā marcellini appa-
 ruit dicens. **F**rater marcelle q-
 re nō sepelis me. **C**ui ille. **N**ō
 ne dudū sepultus es domine?
Cui apłs. **N**e insepulatū re-
 puto qdū marcellinū inse-
 pulatū uideo. **C**ui ille. **N**onne
 dñe nosti. qz ipse omīs qui eū
 sepelirent anathematizauit.
Cui petrus. **N**ōne scriptū est
Quia qui se humiliat exaltabi-
 tur. vnde hoc attendē debuis-
 ti. **V**ade igit' et ipm ad pe-
 des meos sepelias. **Q**ui sta-
 tim iuit et iusta compleuit

Vitalis dicitur **Prologus**
 qđ uiuens talis. qz qua-
 lis uiuebat exterius in opere
 talis eat intus in corde. **V**el
 vitalis ituens alis. i. ituens

se alis uicium. **I**pse enim fuit
 tanqđ unum de aīalibz dei q
 uidit ezednel hās in se qtuor
 alas sak alam spei qua vo-
 labat in celū. alam amoris
 qua uolabat in deū. alam ti-
 moris qua uolabat in infer-
 nū. alam cognicōis qua vo-
 labat in seplū. **C**ius pas-
 sio in libello gerialy et pro-
 thaly repta fuisse putatur.

De sancto uitali uirē
Vitalis miles consula-
 ris ex ualera uxore gualū
 et pthaliū genuit. **H**ic cū
 paulino iudice raennā in-
 gressus. cū quēdam ibidē cri-
 tianū medicum nōie uisica-
 nū post multa conuictōnū
 gūa iustum decollari uidet
 et ille medicus nimū expa-
 uis exclamauit ad eum
 scīs uitalis dicens. **N**oli te
 uisicane medica qui alios
 os curare cōsueuisti teipm
 eterna morte occide. et qui
 ad palmam per multas pas-
 siones uenisti noli coronā
 amittē tibi a dño iparātā
Qd uisicanus audiens cō-
 fortatus est et a pauore suo
 penitens libentē martyriū
 accepit. **S**cīs autē uitalis
 eū hononfice sepeliri fecit.
 et post ad paulinū dñm su-
 um ult' uenire contēplīt. **A**

le uero uniuersum indignatus
tū q̄ ad se venire noluit. tū
quia uisitantē sacrificare vo-
lente retraxit. cum. q̄a se xp̄i
anū ostendens. iussit eum i
etuliū leuare. Cui dixit uita-
lis. Subtilissim⁹ es si me pu-
tas deape qui alios sepe stu-
dii liberare. Et ait paulinus
ministris. Ducite eum ad
palinā et si sacrificare noluit
foueā pfundissimā donec p-
ueniat ad aquā ibidem fo-
dite et ibi eū uiuū et supinū
sepelire. qd̄ fecerunt. et hū
vitale uiuū ibidem sepeliret
sub uerone qui cepit circa ā
nos dñi quinquaginta septē
Sacerdos autē qui hoc con-
siliū dederat statim arrept⁹
a demone p̄ septē dies uisa-
mens in illo loco exclamabat
dicens. Incendis me scē uita-
li. Die autē septimo in flumē
a demone precipitatus mise-
rabiliter expirauit. **D**ixit autē
sancti uitalis cū mediolanū
rediret inuenit quosdā ydolis
imolantes. Qui cū eam hor-
tarentur ut ydolis imolata co-
mederet. rīdit. Christiana sū.
non licet michi de vris sacri-
ficijs manducare. Qd̄ illi
audiētes tam dure eā uerbe-
rauerūt. q̄ hoīes sui qui cū
ea erant usq̄ mediolanum

eam semiuuā deduxerunt
ubi infra triuū feliciter mi-
grauit ad dñm. **Vita de uirgī**
Uirgo quedā antiochie
fuit. cuius hystorā ambrosi⁹
in libro secundo de uirginib⁹
recitat in hec uerba. **A**ntio-
chie nup̄ quedā uirgo fuit
fugitans publicos uisus. si-
quo magis uitabat uirorū
oculos et aspectus eo tēde-
bat amplius impudens.
Sulphureus eū audita uer-
bisa plus desiderat duobus
stimulis cupiditatis amoris
et cogitōnis: dñi et nichil
occurrit qd̄ inuis placet et
plus putatur eē qd̄ placeat.
q̄ nō uidet oculis explorat. s̄
animus amator exoptat. Ita
q̄ scā uirgo ne diuicijs alere-
tur poneudo spem cupiditatis
integritatē pudoris p̄fessa. s̄
restrinxit improborū facies ut
iam nō amaret. sed p̄deret.
Ecce p̄secutio. Puella fugē-
nescia. certare pauca. ne in-
sideret. in illudicres pudoris.
aīn ad uirtutem pauit. tā
religiosa ut mortem non ti-
meret. tam pudica ut mor-
tē expectaret. **V**enit eū cor-
ne dies maxima dñi expec-
tatio. **S**duatur puella du-
plex p̄fessa certamen et cal-

ritatis et religionis. Sed ubi
 viderunt constantiam professionis
 metu pudoris paratam ad cru-
 ciatus. erubescere ad asp-
 tus. extogitare ceperunt quod
 modum spece castitatis religi-
 onem tollent. ut cum id abstu-
 lissent quod erat amplius etiam
 id eripent quod relinquerent.
 aut sacrificare virginem. aut
 lupanari prostitui iuberent. quod
 modo colunt deos suos qui sic
 iudicant. **H**ec puella non quod de
 religione ambiget. sed quod de
 pudore suo trepidaret ipsa se
 cum inquit. Quid agam hodie
 aut martyr aut virgo aliam
 nobis iudetur corona. sed nec
 virginis nomen agnoscat
 ubi iuguitatis actor negat.
Nam quodmodum virgo si
 meretricem colas. quodmodum
 virgo si adulterum diligas. quod
 admodum virgo si amorem pe-
 ras. Colabilis est meretrix ubi
 gnat quod carnem habere. utrum
 quod bonum si liceat. si non liceat
 saltem non homini caste sumus
 sed deo. **E**t raab meretrix fuit
 sed postquam deo credidit salutem
 invenit. **E**t iudicium se ut adul-
 tero placet donavit. que tamen
 quod hoc non amore sed religio-
 ne faciebat nemo enim adul-
 teram iudicabat. vni successit
 exemplum. nam si illa que se

commisit religioni et pudorem
 servavit et patriam. **S**orastis
 et vos servando religionem serva-
 bimus et castitatem. **Q**uod si iudicium
 pudicitiam religioni preferre vo-
 lisset perditam patriam etiam pu-
 dicitiam perdidisset. **N**amque talibus
 informata crepulis. simul autem
 tenens verba domini quibus ait.
Quicumque perdidit animam suam
 propter me inveniet eam. fleuit
 et tacuit ne eam vel loquentem
 adulter audiret. nec pudens
 elegit iniuriam. sed christi recusa-
 vit. **E**stimare utrum adulterare
 potuit corpus que nec me-
 te nec voce adulteravit. **J**am
 dudum verecundabatur oratio
 mea. et quasi adire gestorum ser-
 veni criminosa atque explana-
 re formidat. **C**laudite aures
 virgines dei. ducit puella dei
 ad lupanar. **S**ed aperte au-
 res virgines dei. virgo prostituta
 pro adulterum non potest. **V**bi
 cumque virgo dei est repletum dei
 est. nec lupanaria infamant
 castitatem. sed castitas etiam loca
 abolet infamiam. **J**ugens pe-
 culancium concursus ad for-
 nicem. **D**iscite martyrum mira-
 cula sancte virgines discite loco-
 rum vocabula. claudit intus
 columba. strepuit ancipites
 fons. certat lingui qui pre-
 dam prius invadat. ac illa

Vbi quodmodum ipsi
 vivunt quod ita
 iudicant

manibz in celū leuatis q̄ ad
domū orōnis uenisset nō ad
libidinis diuisum. Caste in
quit. domū uirginū feros le
ones potes domare etiā homī
feras mētes. **L**aldeis irauit
ignis. iudeis sese uida suspē
dit. mīa tua. non natā sua.
Susanna ad supplicū genu
flexit et de adulteris triūphat
Armit dextra que templi tui do
na uiolabat. nunc templū
ipm̄ attractatur tuū. ne paas
ris inestū sacrilegi qui non
es passus furtū. benedicatur
et nūc nomen tuū. ut q̄ ad
adulterū ueni uirgo discedā
Vir compleuerat orōnem. et
ecce uir militari specie tribi
lis irrupit. **Q**uēadmodū er
go ~~uirgo~~ uirgo tremuit au
p̄ls tremens cessit. sed nō illa
inimēd̄ lectionis et daniel i
q̄ supplicium susāne specta
tur adueniat. et quā plures
dampnauerunt unus absolut
p̄t et in hoc lupi habitu om̄s
latere. **H**abet et xp̄s milites
suos qui etiā legiones habi
ant fortasse pastor int̄ur
ne uicaris anima et tales so
lent martyres facere. **O** uir
go fides tua te saluam fecit
tū miles. **Q**ueso ne paue
as soror frater huc ueni sal
uare aiām non p̄dere. serua

me ut ip̄a serueris. **Q**uali ad
ulter ingressus. si uis marty
egrediar. uesti mēta mitem?
conueniunt michi tua. et me
a tibi. sed utq̄ cristo. tua uest
is me uex. militē faciet. et
mea te uirginē. bene tu uestie
ris. ego melius eruar. ut me
p̄secutor agnoscat. sume hi
tum qui abscondat feminā
trade qui consecret martyre.
Induere dauidem que occul
tet mēbra uirginis. seruet
pudrē. sume pileū qui tegat
crines. abscondat ora. soleat
erubescere qui lupanar uir
uerunt. **S**ane cū egressa fu
eris ne respicias retro mēd̄
uox lothi que uariā suā
quia ipudicos licet castis o
culis aspexit amisit. nec ue
reare ne quid peat sacrificio
Ego pro te hostiā reddam. tu
pro me militē cristo habēs
bonā miliciam castitas q̄
stipendys militat sempiternis
Loricā iusticie p̄ spūali mun
nime corpus iduat. scutum
fidei quo uulnus repellas. gra
leam salutis ubi enī est pe
sidiū nostre salutis. ubi est
cristus. **Q**uoniā mulieris
caput uir. uirginis xp̄s. **E**t
inter hec uerba dauidem et
uit. suspectus tū adhuc ha
bitus et p̄secutoris et adulā

Virgo cuiusdam claudem cepit
 miles offerre. Que pōpa illa
 que grā cum in lupanari de
 martyrio certarent. **A**ddant
 psonē miles et uirgo hū disti
 nctēs inter se natura sed fidei
 unītatē consilēs ut cōplea
 tur oraculū. Tūc lupi et ag
 ni sil' pascunt. ecce aqua et lu
 pus n̄ solū sil' pascunt. sed e
 nam imolabunt. Quid plu
 ra: mutato habitu euolat
 puella de laqō. iam nō alis
 suis. utpote que spūalibz fe
 rebat. et q' nulla vinq' vide
 runt secula. **E**gredit' de lupa
 nari uirgo arcti. At illi qui vi
 debāt oculis. et nō uidebant
 corde. cetero raptōres. ad agnā
 lupi fir' mere ad predam v
 nus qui erat imo. destitō: in
 trouit. **S**ed ubi hau
 sit oculis rei testimon
 um. **Q**uid hoc inquit
 est? **P**uella. **I**gressa est
 vir uidetur. **E**cce nō fabulosū
 serua pro uirgine. sed q' vin
 est miles ex uirgine. ac eam
 audieram et non crediderā
 q' aquā arctus in vinū con
 uertat. iam mutari cepit et
 serus. **H**ec dāmus hūc domū
 dū adhuc q' sum' sum'. **N**ū
 quit et ipē mutatus sū qui
 aliud cerno q' credo. **A**d lupa
 nar ueni cerno vadimonium

et tū mutari egrediar. pudico
 eribo qui ut adult' intram. **J**u
 dicio dei q' debebat' tanta coro
 na victori. dāpnatus est pro
 uirgine. **C**omprehensus est. ita
 ut de lupanari nō solum uir
 go sed eam martyres exerūt.
Fertur puella ad locum sup
 plij concurrisse certasse am
 bo de nere. **C**ū ille diceret. sū
 iustus occidi. te absoluit sen
 tētia qū me tenuit. **A**t illa
 clamauit. **N**on ego te uade
 mortis elegi. sed precē pudoris
 optaui. sed pudor queritur
 manet serus et sanguis ex
 posat. fideiussorē non desideo
 habeo unde dissoluā. in me
 lata est ista sūa. que p me
 lata est. **C**erte si pecunie te
 fideiussorē dedissem. et absen
 te me iudex tuū censū fene
 ratorū adiudicasset. eadē me
 sūa conuiteres. meo pūmo
 mo soluere tuos nerus. si re
 cularē q's me indignam
 morte censeret. **Q**ūto maior
 est hui' capitis usura. mon
 ar innocens ne monar no
 cens. **N**ichil mediū est. **H**o
 die aut rea ero sanguis tu
 aut martyr mei. **S**i cito redi
 quis me audeat excludere. si
 morā feci. quis audeat ab
 soluē. **P**lus legibz debeo rea
 non solū fuge mee. sed eam

qui pro
 uirgine

cedis aliene. **S**ufficiunt meum
mori que non sufficiebant in
iure. est in virgine vuluer
locus qui non erat contume
lie. ego obprobrium declinavi non
martyrium. tibi celi ueste non
professione mutavi. quod si michi
precepis mortem non redemisti
me sed circumuenisti. **C**ave quod
lo ne contendas cave ne con
tradice audeas. **N**oli eripe
beneficium quod dedisti. dum in
hanc suam negas. illam resti
tui superiori suam. cum suam su
piorum mutatur. si posterior non
tenet superior tenet. postquam
utrumque sacrificare suam. si me
prius passis occidi. **I**n te ha
bent aliam quam exercent pe
nam. **I**n virgine obnoxius
pudor est. itaque gloriosior eis
si uidearis de adultera. mar
tyre fecisse quod de martyre ad
ultera reddidisse. **Q**uid ex
spectatis duo contenderunt et
ambo uicerunt. nec diuisa est
corona sed addita. ita sancti
martyres inuicem sibi beneficia
conferentes. aliam principium
martyrio dedit. alter essentiam
At etiam philosophorum gignalia
demonem et luciam pitago
res incolas ferunt quorum u
nus cum esset morti aduudi
catus commendandorum suorum te
pus poposcat. **T**yrannus autem

astutissimus cum repiri non
posse estimaret petiuit ut sp
sore daret qui pro se ferretur
si ipse moram faceret. **Q**uid
de duobus preclaris uelao. u
triusque preclarum. **A**lter uade mor
tis inuenit. alter se obtulit.
Itaque cum reus moram supplicio
faceret. fideiussor sereno uul
tu morte non recusauit. **C**u
duccetur amicus reus est
seruice substituit colla sub
iecit. **T**unc admiratur tyran
nus caritatem phylozophis a
miciam quod uitam fuisse pe
tuit. ut ipse ab ipsis quos dap
nauerat in amiciam reape
tur. **T**anta uirtus est gratia
ut tyrannum inclinaret. dig
na laude sed non in uis
na illic. **A**mbosque hic uia u
go. que primo cas
seru uin ceret. illi amia
isti inogui. **I**lli tyran
u uuo se obtulerunt
isti gratias pluribus. hic etiam
audelionibus quod ille pepat. isti
ociderunt. inter illos in uuo
obnoxia uacitas. in hys a
boz uoluntas libera. hoc
quoque isti prudentiores. quod u
lius studij sui finis amiciae
gra. istis corona martyrii. il
li cum certauerunt hoibus isti

Pro. h' abno? **P**logus
stus utinetatur ag

nosceus ul' discalcians. Vel
 di a petros qd' est firmū. per
 hoc intelliguntur tria privile
 gia que fuerūt in beato petro
 fuit enī predicator egregius
 et inde dicitur agnosces. qz
 et pfectam sc̄pcuram uocia
 am habuit. et in predicacōne
 quid cuiq; conueniret agnouit

Secūdo fuit uirgo purissim⁹
 et in dicitur discalciāns. quia
 a pedibz suarū affectionum
 oēm amorem mortuū discal
 ciavit et eruit. ut nō solum
 corpe sed et mente uirgo esset

Tercio fuit martyr dñi glo
 riosus et inde fuit firmus qz
 martyriū pro defensione fidei
 constantē sustinuit. **Vita s̄c̄a**

Depetiti ordiis predicatorū
 Petrus nouus martyr
 de ordine p̄dicatoz. fidei pu
 gil egregius de ciuitate uero
 uelī extitit oriundus. Hic tā
 q̄ splendidū lumē de fumo. li
 uū candens de genibz. rubens
 rosa de spinis exortur. dum
 de putibz per errore excecatis
 lucidus predicator erungit.
 et de sc̄atatis mente coeque
 corruptis uirginalē deus
 pcedit. ac de ipsis i. etno in
 cendio deputatis inditus
 martyr ascendit. putes nā
 qz suos ifideles. et hereticos
 vros ~~peccatis~~ peccatis

habuit. cecoz tū errore se pe
 nitus mūdum seruit. **C**um
 at̄ adhuc septē annoz a sco
 lis rediret a patrio q' heresi
 sapiebat qdnam didicerit
 in scolis interrogaretur. Qui
 rādit se didicisse. Credo in de
 um p̄m̄ omnipotentē facto
 rem celi et t̄re etc. Et ille. No
 li dicere creatorē celi et t̄re
 cū ipse uisibiliū creator non
 fuit. sed dyabolus omnia it
 ra que uidentur creauit. Ipe
 uo puer se potius uelle dice
 sicut legat affirmabat. et
 sicut scriptū erat se potius uel
 le credē dicebat. Tunc ille p
 auctoritates hoc p̄scq; ut po
 terat conabatur. q̄s omnes
 spū sancto plenus sic cont̄
 eum conuertit q' eū p̄mo gla
 dio interfecit ut ille quo di
 uerteret nō haberet. qui in
 digne ferens a puero se con
 fultum et p̄m̄ totum q' int̄
 se gestū fuerat retulit et ut
 petrinū a scolis amoueret
 modis omibz p̄suasit. Tūc
 enī ait ne cū petrinus hū
 fuit eruditus ad m̄eritā
 illā confugerit et sic fidem
 meā destruat et confūdat
 qui uelāens v̄m dixit petz
 hericoz p̄fidiam destructurū
 eē tanq; alter cayphas pro
 phetauit. Sed qz res a deo

hiebat pater frater moitas
assensum no prebuit. spans
q p aliq heresiam ad suam
secta eum trahi faciet. cu in
ginaticalibz fuit eruditus
Videns igr puer saīs nō el
se tutū cum scorpionibz habi
tare mūdum puresq despici
ens mūdus ipse frūm predi
catorū ordinē introuit. In q
quidē ordine q̄ laudabiliter
vixit. innocens pp̄ in sua
epla compit dicens. Cū enī
brūis petrus a mūdi falla
cys in adulescentie ānis p
uide declinass; ad ordinem
frūm predicatorū se tūstulit ī
quo quidē ordine trigēta fere
annoz spacio fuit. cetera
virtutū. fide preambula. spe
at̄ comite. caritate sic p̄ua
luit et p̄fuit circa ip̄ius de
fensionē fidei. pro qua tot
ardebat. q̄ cont̄ illius hoste
dros uite intrepidus frequ
tq; sp̄m contiuuū certamē
exhortans cuncta tandem a
gonē diuitum supare mar
tyro feliciter cōsummauit.
et sic petrus firmus in petra
fidei. petri diuine passionis
elusus ad petra xp̄m digne
laureandus ascēdit. Virgini
tate mentis et corporis sem
p̄ illibata seruauit. sic suā
ner alicuius mortalis cū

uis vniq̄ seculi q̄ totū con
fessorū fidelius est testimonio
pbatum. et q̄ seruis delica
te uictus p̄teruit in dūm. ca
ritate suam assidua ibi et
petr̄ paritate restituit. Ne
vero p̄ oaj desidia hostibz pa
ter. insidijs viuificacois dūi
exerebatur assidue. ut eo arca
licata occupato totalit̄ loat̄
in ip̄o illicita nō hēnt. et a
sp̄ualibz neq̄cys tuus esset.
Nocturna quidē silencia de
putata quiete post deuocōe
adūe b̄tam decurrebat in stu
dijs lectōum et sopni uigi
lyz occupabat dies autem
impēdebat cōmodis aiari.
vel sedulis manēdo predica
cionibz. ul' confessioni audi
enciū insistendo. aut hereti
corū domo pestifex ualidis
rōnibz confutando. In quibz
sp̄alis gracie donos uolūt da
rulle. Deuocōe insup gr̄
hūilitate letus. obia placid̄
benignitate suauis. pietate
cōpacencia paciens cōstans
caritate p̄stabilis. et in cū
tis mox maturitate cōposic̄
Alios p̄fusius virtutū aroma
tibz attrahebat. feruens q̄q̄
amator fidei precipuis pug
nator ardentior sic aīo fidem
preseruauit. sic se totū in illi
us manū ~~capauit~~ apauit

obsequiū. q̄ quia ip̄ius ūba
 et opa uirtutem fidei redole
 bant. p̄ hac quoq; m̄tem
 subire cupiens. hic p̄ncipali
 ter ad duo attentus et a cre
 bus supplicatōib; postulasse
 pbatur. q̄ nō sinat cum ex
 hac quoz migrante nisi sup
 eo pro illo calice passionis n̄
 fraudatus est tande a delide
 no suo. **M**ultis uō in uita
 sua datur miraculis. **N**ā
 cum apud mediolanū que
 dam ep̄m hereticoz infidelitan
 ly captum b̄tis petrus exa
 minauit. et multi ep̄i et reli
 giosi et maxima ps ciuitatis
 illuc cōuenisset. et dies cū ex
 pedicōe tum examinatōe in
 longū parata fuisset et mar
 minus estus auctos affliget
 dixit ille hec sua archana co
 ram hoībus oponente p̄
 sed si tu es ita sc̄is sicut hic
 stultus ip̄ius te affirmat:
Cur eū tu mou punitis et
 nō rogas d̄m ut nubē ali
 q̄ interponat ut nō moua
 tur ip̄s tanto estu. **A**d que
 b̄tis petrus iudic. **S**i uis
 p̄mittere te abnegatūz here
 tum tuam. et fidē catholicā
 receptū rogo deum ut faciat
 qd̄ dixisti. **T**unc fautores he
 reticorū clamantes dixerūt. p̄
 mitte eū q̄ fr̄es non

p̄nt q̄ b̄tis petrus coram d̄i
 bus se facit b̄m spondit
 uobis maxime cū in nulla
 uel nūma nubecula in aere
 apparuerat. **C**atholici autem
 sup obligatōe b̄i petri mis
 tari ceperunt timētes ne fi
 des catholica ex eo cōfusione
 pareretur. **C**ū igitur hereticus
 obligare se nollet b̄s petr̄
 cum fiducia magna dixit.
Ad hoc q̄ uerus deus uisibili
 um et inuisibiliū creator mo
 ueret et ad consolacōem fide
 liū. et ad cōfusione hereticorū.
 rogo deū ut aliq̄ nube
 cula descendat et se inter so
 lem et pplm̄ inponat. **A**d
 et mox p̄missis auctis signa
 culo factū est per magnam ho
 ram in modū papilionis po
 pulū nubecula p̄tegente. **C**ō
 tractus q̄dam noīe asbus cū
 per quoz annos sic maxime
 cōstitus ita ut per terrā in
 lectaria trahetur mediolanū
 ad b̄m petrum ductus fuit.
 que cum b̄tis petrus signatūz
 cōtinuo sanatus surrexit. **C**
Quedam etiā miracula que
 per eum dū uiuere d̄s fe
 at innocencius in pred̄ca eplā
 tractat dicens. **C**umquidā nobi
 lis filiū pre nimio et horri
 bilitatis gule timōe eloqui
 n̄ spirare ualentē leuatis

ad deum manibus et crucis in
eo fco signaculo. illoq; accipi
ente ipsius capam et infirmitate
supponere illico sanauit. **C**
Idem quoq; nobilis uehementi
postmodum corporis correctio
ne grauiat; credens et metu
ens sibi exitu mortis timere
discimen capam ipsam quam
extunc seruauit reuerent
fear afferri. qua suo appolita
pectoru inuolumentum quendam
duo hntem capita et piloru
densitate uillosu euouit. **P**
plena libatione secuta. **C**u
idam eam uinito timido digito
mor eius snt lingue soluto
ligamie beneficia loquere co
cessit. Et hec et alia plura du
uiter dignatus p eu dominu
opari. **Q**um cum pestis here
tica in lombardie pinnac
pullularet et multas iam
ciuitates contagione pestifera
ifeasset sumus pontifex ad
pestem dyabolicam abolendam
diuinos inquisitores de ordine
predicatoru in diuisis lombar
die partib; delegauit. sed ai a
pud mediolanu heretici non
solum nro sed eam magni
sciam potentia acuti fraudu
lenta eloquentia et pleni dya
bolica scia residerent. sum
pontifex sciens et intelligens
vtru petrum vru esse magna

uine qui ab hostiu uultu
dine non paueret ai aducent
quoq; eius constantem virtu
tem per qua aduersarioru
potentiae nec inuincere crede
ret cognoscentes eam eius
facundiam p qua facile fal
lacias hereticor; deteger non
ignorans insup ipsu in
diuina plene sapia eruditu
per quam fixuola hereticoru
argumeta ronabiliter cofu
taret. ipm fidei pugile stre
nuu et tamen indefessu do
mini bellatore in mediola
na et eius comitatu institu
it et inquisitorem suu aucto
ritate concessa plenaria ordi
nauit. **I**pe igitur inuictu
sibi officiu diligenter exerce
s hereticos ubiq; pquirebat ul
lam eis requiem tribuens
mirabiliter omnes confidens
potent expellens sapienter
conuincens ita ut no possent
resistere sapie et spm qui lo
quebatur per eu. q; uidentes
heretici et dolentes. de ipius
more ai suis fauorib; tract
tare ceperunt arbitantes se
posse pacifice uiuere si cor
validus tam psecutor de me
dio colleretur. **C**um igitur
colleret utrepidus mor m
tyr futurus dum de eius me
dyolanu pro inquiredis he

tias pgeret in ipso in vere
 palman martyri assecutus
 est. sicut innocencius explicat in
 hec uerba. **C**um de ciuitate ci-
 uiana ubi fratrum sui ordinis
 morancium prouocaret mediola-
 num pgeret pro exequenda in-
 sione contra hereticos ab apli-
 ca sede commissa in publicam
 predicacionem prouocaret. qui-
 dam de ipsorum hereticorum parte illo-
 rum inductus et pcedo in sa-
 lutaris ppositi psequente fu-
 uentus insulit in agnum uaqz
 lupus ferus inmittere in pium
 impius fatibundus? inansue-
 tum. unimodestum effectus ppha-
 nus insanum presumit insul-
 tum. exeret conatum. mortem
 inceptat. sacrum ac illius
 caput crudeliter iperens. di-
 nis in ipsum impressis vulueri-
 bus laucato sanguine in-
 ueniendum ipsum non diuer-
 tentem ab hoste sed exhibentem
 se protinus hostiam et cellois
 sustinentem in pace crucis in-
 diuulsi spiritum petente supua-
 in ipso loco passionis extellum
 in ipso quoque sacrilego passum
 in christi ministerium gemens
 iculcante illo non querula vo-
 ce murmurans sed sufferens
 dia patienter suum domino spi-
 ritum commendabat dicens. In-
 manus tuas domine commendo

spiritum meum. **S**ymbolum etiam
 cepit dicere fidei cuius uoc in
 hoc articulo desit esse pcedo
 put ipse nephandus qui a fi-
 delibus captus fuit quondam
 frater. dicitur hoc qui comes illius e-
 rat. et ab ipso lictore passum
 diebus aliquibus uixit postea. s-
 cum adhuc martyr domini pal-
 pitaret alicellum crudelis lictor
 arripuit et per latus eius cul-
 fixit. **C**um ipsa autem die sui uir-
 tui confessor martyr ppha-
 et doctor quidam ipse pue-
 ruit confessor modo quod fidem
 arsi et uir cometa constan-
 tissime confessus fuit. et in
 eo quod ipsa die confessio. ne-
 more solito facta obauit domino
 sacrificium laudis. **M**artyr u-
 modo quod pro defensione fidei
 sanguinem suum fudit. ppha-
 modo quod cum ipse tunc quar-
 tana pateretur et locum dice-
 rent quod non possent mediola-
 num applicare. ille rudit. **S**i
 non poterim ad domum fratrum
 puenire simplicium apud secu-
 lum poterim hospitari. quod
 et factum est. **N**am cum corpus sa-
 crum eius deferretur frater p-
 ter uiam populi frequentiam
 non potuerunt illud eadem die
 ad domum deducere. sed apud
 sanctum simplicianum deposuerunt
 et ibidem illa nocte reman-

lit. **D**octor inō q̄ cum cōpare
tur fidem verā exdant dum
symbolū fidei clara uoce ce
nit. **C**eius cōpassio uenian
da diuice passioni multū salis
fuisse uidentur. **x**ps enī pass
est pro uitate fidei. **x**ps pas
sus est ab infideli ip̄lo iudeoz
petrus ab infideli turba hereti
coz. **C**ristus ī paschali tēpore
martyriū patitur. **x**ps cum
patetur. In manus tuas dñe
cōmendo sp̄m meum. dicitur
Petrus dum occidetur ūba
eadē clamabat. **C**ristus pro
triginta denarijs fuit tradit
ut crucifigetur. petrus pro li
bris q̄draginta papienciū
fuit uenditus ut inficeret
Cristus p̄ passionē multos
ad fidem duxit. petrus per mor
tē hereticos multos cōuertit
Quis enim pugil egregius
hereticoz dogma pestiferū in
uita sua plurimū eradicauit
post mortē tū suam eius me
ritis in chorulcātibz miracu
lis fuit adeo extupatū ut q̄
plurimi errore suum linq̄ret
et ad gremiū sancte ecclē con
uolarent. ita ut ciuitas me
diolanēsis et ciuitatis ei
de ubi erant hereticoz cōuenti
cula adeo expurgata. ut uis
expulsis et alijs a fide conu
lis. ut nullus ibidē auderet

ali **Q**uatenus apparere. **E**nam
de eis maximi et famosi p̄
dicatoz ordinē suum sunt ī
gressi qui usq; nunc amicos
hereticoz et factores feruore
mirabili p̄sequuntur sicut sap
son plures philisteos interfe
cit moriens q̄ occideret uiuē
Sic granū cadens in terram
et infideliū manibz cōpressū
et mortuū uberem cōsurgit
in spica. sic botrus in torcula
ri calcatus litoris redūdat
in copiam sic aromata cōdit
sum odorem pleni arāfui
dūt. sicut granū synapis ai
ritico uirtutē suam multipli
ater demāuit. **S**ic post s̄
viri glōsiam triūphum mult
tis cum dñs miraculis illu
strauit. quoz quedā summus
pōntifex refert dicens. post
mortē ipsius lampades ad se
puldiz eius ueniabile depen
dentes plures p̄ seip̄as ab
q̄ onū humano studio et
mūsteno diuinitus sunt accēse
q̄ cōueniens nimis erat ut
quā igne ac luce fidei excelle
ter claruerat singulare de ip
so ignis et lūis miraculum
appareret. **Q**uidā autem dū
vesceret cum alijs et eius s̄
tate et miracula depuaret.
supto quodam sbastacione
morsello. q̄ cū non poss; sed

cura hoc delinqueret sensit in
 mor ipsum suo gutturi sic
 herente ut illum educere ul'
 inducere nō valeret. q̄re illico
 penitens et in t̄io mortis e
 uentum facto int̄ se uoto q̄ li
 quā de cetero ad talia nō lax
 aret. fuit prius illo enomi
 to libatus. **C**ydripica quedā
 ad locū passionis ip̄ius auxi
 lio uiri puenēs fusa sibi orō
 ne sanitate integrā mor ac
 cepit. **O**bestas a demonibz
 longo tpe mulieres marty
 ip̄e deictis ul' cum multo sa
 guis vomitu de corporibz li
 berant. crebres expulit lan
 guores q̄ curant plūmas
 et diuisas. **Q**uidā similitre ma
 nus digito ex morbo fistule
 plūmox foraminū concu
 rate depressū in cōsolidacione
 sanauit. **Q**uidā insup puer
 ex cancro grauissime sic op̄l
 sus ut motu et sensu penit̄
 destitutus tanq̄ mortuus de
 flecter. **M**or apposita de t̄ra
 suo pectori sacro eiusdem m̄o
 t̄is aurore cōtracta icolumi
 exurrexit. **Q**uidā eam c̄
 carniē cancer edax sedula ra
 tione vorabat. lunas hui' ter
 ra vulneibz est conuincta.
Alij et diuisis infirmitatibz
 occupati qui sepulchz eius
 in ueluculis et alijs sustēta

culis adierunt. exū postmo
 dū plena incolumitate recep
 ta sine aliquibz subsidis re
 dierit. **C**ū autem sūm' ponti
 fex innocencius q̄rtus b̄n
 petrum scōz martyz cacha
 logo assumpsit; fr̄es apud
 mediolanū et capitulū con
 uenerunt. volentes aut̄ ei
 corpus ad alagre locum fū
 fere cū plusq̄ per annum
 sub t̄ra iacisset ita sanū &
 integrū ac sū alit̄ fectis era
 lacione reptū est ac si eadē
 fuisset die sepultū. fr̄es igit̄
 per magnū pulpitu iuxta
 plateā corpus eius cū mag
 na reuerēcia deduxerūt et i
 bidē sicut sanū et integrū
 om̄i populo est ostensum.
 et ab eo sup̄plicat̄ adoratum.
Pret̄ miracula sup̄dicta
 in l̄ris sūm' pontificis po
 sita plura alia s̄t̄ compta.
Nam sup̄ locū passionis ei'
 sepe lūana duo fr̄es in ha
 bitu predicatorz se uidisse tel
 tata sunt descendētia et ad ce
 lum ascendētia plures reli
 giosi aliqui per q̄m plures
 visibilit̄ conspexerūt. Inter
 que quidā iuuenis nomine
 gofredus de ciuitate tūma
 na dum de panno amice sa
 petri h̄ret̄ quidam hereticus
 eidē deridendo diceret ut si

sc̄m̄ eum crederet in ignem
pannuū ip̄m̄ piceret et si com-
buri nō contingeret absq; du-
bio sc̄s erat. et ip̄e sue fidei ad-
heret. **M**ox sup̄ carbones ac-
censos pannuū sancti petri
picat sed ab ip̄so igne alcius
resiliit. deū per se sup̄ carbo-
nes rediens ip̄os arduentes
penit̄ extinxit. **T**unc incredu-
lus ille dixit. sic per omnia
pānus tunice mee faciet. **P**
Solus est igit̄ sup̄ allatos
carbones ex vna parte pā-
nus heretica. mox ut ignis
calore sensio penit̄ est com-
bustus. pānus vero sc̄a petri
ymaginē preualuit et igne
ip̄m̄ extinxit. ita ut nec pil-
aliquis de eo combustus fuit.
Nō uidens heretic̄ ad uiam
uitatis redijt et miraculum
om̄ib; publicauit. **A**pus
florentiā iuuenis quidā he-
retica p̄uitate corruptus cū
in eccl̄a fr̄m̄ de florentia cū
quibusdā alijs iuuenib; an-
quādā tabulā ubi est de-
pictū martyriū sancti petri
staret. uidēs h̄torem eū per-
cipientē. euaginato ip̄e gla-
dio dixit. uanā ego ibi fuis-
sem q̄ ualidius percussissem
quo dicto statim mut̄ effec-
tus est. **C**ūq; loci requirerent
quid h̄ret̄ et ip̄e nichil eis

uidere posset eū dominum educe-
runt. **S**ed cum in via quādam
eccl̄am sancti michaelis ui-
disset elapsus de manib; so-
rorū eccl̄am intrauit et flec-
tens genua corde sc̄m̄ petri
rogauit ut sibi parcer̄ uoto
sicut potuit se obligās q̄ si
liberaret̄ peccata sua confes-
sus et omniē heresim abue-
garet. cū subito loquelā reu-
pauit. et ueniens ad domū
fr̄m̄ abiurata heresi peccata
sua cōfessus est data sua licen-
tia confessioni q̄ h̄c in p̄b̄ p̄-
dicaret. **I**p̄e in publica fr̄m̄
p̄dicacione consurgēs coram
om̄i multitudine confessus
est. **C**ausa quedā dum in
medio maris pene naufragiū
pateretur seu fluctuū
moderatione cassata eiq; ca-
lignose noctis tenebris tene-
rent̄ uniuerse nauite diuiso-
rū sc̄oz suffragia postula-
bant. sed cū nullum sue li-
beracionis uiderent̄ idicū
perdicari plurimū formi-
darent q̄dam de eis uacione
ianuēlis fr̄o silencio sic eos
alloquit̄. **O**m̄i fratres. nū-
q̄ non audistis qualic̄ qui-
dam frater petrus nup̄ de or-
dine predicatorū ob defensio-
ne fidei catholice sic ab here-
tias interfātis. multaq; per-

cum dñs signa ostendat. n̄
 igitur deuote eius p̄ocinium
 implorem⁹ q̄ spero q̄ nequa
 q̄ a uostra postulacōe frau
 dabunt. Assentiūt vniuersi be
 atū petrum in sui auxiliū
 deuotis p̄abz inuocantes:
Illus sic orantibz mor ante
 na nauis in uelū appendit
 cereis accēsis tota plena con
 spiat. ita q̄ om̄is obscuritas
 illoꝝ aereari mirabili fulgo
 re fugatur. noꝝq̄ illa tā ca
 liginosa in diē clarissimum
 conuertatur. **R**espiciētēsq̄ uide
 runt quēdam cum h̄icū fratꝝ
 predicatorū sup uelū stantē.
De hoc nulli dubiū fuit q̄n
 btus petrus exiret. **S**citi
 igit̄ mare quieuit et tran
 quillitas magna fuit. **C**um
 ergo predici uante ianuam
 aduenissent ad domū fratꝝ
 p̄dicatoꝝ uenerūt. et deo et
 b̄to petro gr̄as referunt al
 dem fr̄ibz totius miraculi se
 nem narrauerūt. **M**ulier
 quēdam in flandria n̄ iā tres
 filios mortuos pepisset et
 ex hoc a uiro odio h̄etur ro
 gauer̄ sc̄m petrum ut sibi in
 auxiliū fieret. **C**um ergo quar
 tum filiū pepisset similiter
 mortuus est repletus quē n̄
 accipiens ad rogandū sc̄m
 petrum totam se contulit eū

ut filiū suum renuiscē faceret
 preabz deuotis exorans uir o
 rōnem cōpleuāt et ecce q̄ mor
 tuus erat apparuit uiuus. **C**ū
 igit̄ ad baptisimū portatus
 fuisset et ut iohānes uocaret̄
 diffinitū esset. sacerdos cū ei⁹
 nomē dicē debuit. nesciens
 dixit petrus. **V**nde istud no
 mē ex deuotione sancti petri
 postmodū semp̄ retinuit. **I**n
 puina theutonie apud amē
 tū mulieres quēdam uidentes
 ad eccl̄iam fratrum p̄dicatoꝝ
 in honorē sancti petri marty
 ris magnū conuentū fieri po
 puloꝝ dum ip̄e in platea q̄
 susteret et filarent. astantibz
 sic dixerūt. **E**cce isti predico
 res oēn̄ mundum lucrandi
 nouerūt. nam ut magnā pol
 sint pecuniā amulare et la
 te edificare. paulatimq̄ unū
 nouū martyrem inueniunt
 dū hec et similia diceret ecce
 subito filiū totum sanguine
 auentatur. et digiti quibus
 filiū torquetur sanguine mor
 replent. quod ille uidentes
 et admirātes digitos dilige
 ter extergūt ne forte in eis
 accedisset aliqua lassura.
Sed cum digitos omnino
 sanos cōspiceret et filiū sic
 sanguine inuolutū uiderent
 tremante⁹ ac penitētes dicē

ceperunt. **V**ere quia preciosi mir-
tyris sanguine detrahim? no-
bis hoc sanguis miraculum
tam stupendum euenit. **C**urren-
tes autem ad domum fratrum p-
on omnia exposuerunt ac filium
sanguine cruentatum eidem pre-
sentauerunt. **D**uor autem ad mil-
torum instantiam solepueum pre-
dicacionem conuocauit. et quod
quod predictis mulieribus accidit
coram omnibus retulit et filium
ipsum sic cruentatum cunctis of-
tendit. **C**onruptamen quidam
magister artis ginnacice in ea-
dem predicacione consistens sem-
per ipsum cepit plurimum deridere et
astantibus dicere. **V**idete modo
qualiter isti fratres simplicium
corda decipiunt. **N**am aliqui-
bus mulieribus de suis famili-
aribus conuenerunt ut filium ip-
sum in aliquo sanguine in-
tingerent et sic miraculo se
accidisse narrarent. **D**um hec
ille diceret panus diuine vl-
cois plagam excipit et ipsum
validissimum febrium est
multas conspicientibus sic vera-
uit ut de predicacione ipsa in-
manus amicorum in domum
ipsum deferretur. **S**ed cum ue-
hementer febris extresceret. et
ille mortem uianam timeret
predicacionem puorem accersiri fe-
cit et reatum suum confitens

deo et beato petro coram dicto pu-
ore uocatum uouit. quod si eius me-
ritis sanitatem recipere eum sem-
per in speciali deuotione haberet
et de cetero linguam ad talia
non laxaret. **M**irra res uox
ut predicacionem uotum protulit in
regiam sanitatem recepit. **C**
Quadam etiam uice cum sub pra-
rior predicacionem loca quosdam pulcherr-
imos lapides et magnos
in quadam nauem duceret et na-
uis ipsa ex improviso audita
litore sic adhesit ut nullatenus
posset moueri. **D**escen-
dentes uero nauem omnes unan-
imie ipsam impellebant
sed nullatenus mouere pote-
rant. **C**um ergo nauem se am-
sisse putarent predictus sub
prior omnibus aliis licentiam
manum ad nauem apposuit
et leuiter ipsam impellens
dixit. **I**n uoce sancti petri mir-
tyris in cuius honore lapides
istos deferunt uade statim
nauis velocissime se mouit
et de litore sana recessit super
quam nauem ascendentes omnes
sani et hylares ad ipsam re-
meauerunt. **I**n puincia fran-
cie ciuitate zenonis puella
quedam cum in aqua raptam
transeuntem cecidisset et per
magnum spacium ipsis stetit
set. tandem de flumine mortua

est extracta. **M**ortis igitur illi
 erant quatuor argumēta. scilicet
 magnū spacium tūris et rigi-
 ditas corporis. et frigiditas
 et nigredo. Delata est igitur
 a quibusdā ad eccliam fratru
 qui cum eam scō petro vouis-
 sent cōtinuo uite est reddita
 et salua. **G**rac iohānes polo-
 nus cū apud bononiā quar-
 tana laboraret et in festo sã
 petri sermonē ad clerū face-
 debat. accessione eadem noc-
 te iuxta cursū naturālē expect-
 ans tūc valde cepit ne iūc-
 to sibi sermone deficeret. Ad sã
 igitur petri cōuersus suffragi-
 a. ad altare ipsius cū deuocio-
 ne accessit orans ut eius me-
 ritis iuuaretur cuius debebat
 glām predicare. **S**icq; factū est
 q̄ illa nocte febris penitus cel-
 lauit et postea eū nūq; iua-
 sit. **M**atrona quedā nomine
 quolda vxor iacobi de ualle
 sana cū per quatuordecim ā-
 nos ab inmundis spiritibus
 fuisset obcella venit ad que-
 dam sacerdotē dicens. Ego sum
 demoniaca et spūs malignus
 me uerat. mor sacerdos terri-
 tus fugiens sacristiā intūit.
 et libz quedam in quo erant
 cōiurationes demonū et sto-
 lam latens sub capa deferēs
 cū bona societate redit ad

mulierē quē mor ut uidit a-
 it. **I**atro pessime quod iusti. q̄
 est qd̄ sub capta occulte por-
 tasti. **C**um autē sacerdos ad-
 iurationes suas faceret et nil ci-
 racōis afferret. redit illa ad
 bñm petz dum adhuc uiuet
 ab eo postulās adiuuari. **C**ui
 ille ppheticā voce rādit. **C**on-
 fide filia ne despes. q̄ et si qd̄
 postulas p̄ficē ad presens n̄
 valeo. temp̄ tamē ueniet q̄
 a me id qd̄ petis plenarie ob-
 tinebis. qd̄ factum est. nam
 post passionē eius cū ad ei⁹
 sepulchr̄ predicta mulier ac-
 cessit ab illa ifestacōe demo-
 ni fuit penitus libata. **M**ul-
 ier quedam nomine eufemia de lo-
 co corago mediolanēsis dyo-
 cesis ānis septem a demoni-
 bz est uerata. **S**ed cū ad sepl-
 chr̄ sã petri ducta fuisset ce-
 perūt eam amplius agita-
 re et per os eius audientib⁹
 cunctis clamare. **M**ariola
 patrie paterne. **T**unc demo-
 nes exeuntes eā quasi mor-
 tuā dimiserūt. **S**ed post-
 modū plene sanata sur-
 rexit. **A**iebat autē q̄ diebus
 diuitis et festiuis et maxie
 qū nulla celebrabat eam
 demones āplius molesta-
 bant. **Q**uedā mulier
 nomine uerbena de **V**erenna

per septē annos a demonibz
agitata cū ad sepulchrū sanc-
ti petri fuisset adducta vir a-
multis viris potat decineri i-
ter quos erat quidā hereticus
noīe conradus de laduano
qui illuc adueniat ut sancti
petri miracula dederet. qui
cū predcām mulierem cū ce-
teris decineret demones eidē
per mulierē dixerūt. **C**ur tene-
nos nonne noster es? **N**ōne
te ad talem et talem locum
diximus et ibi tale et tale
flagitium cōmisti? **N**ōne
te ad talē locum portauimus
et ibi tale homicidiū peccati
Cūq; multa pccā sibi diceret
que nullus alius nisi ipse
solus sciebat uehementer
expauit. **M**ox autē demones
collū et pectus mulieris ex-
conātes et ibidem exiuites
seminuā eam dimiserunt
sed post modicū peuit sana-
ta surrexit. **P**redictus autē conra-
dus hec uidens et stupēs ad
fidem catholicā est conuersus.
Cur quidā noīe opizo credens
hereticorū cum occasione cuius-
dam sue hēntē consanguinee
ad eccliam frū uenisset ad
cūbam sancti petri pgens
duos ibi denarios cōspex-
isset ipos denarios accipiēs
dixit. **h**o nū est bibamus

1009
ipos. **S**tacinq; cepit tremere. **U**t
de loco eodē aliquatenus potu-
it se mouere qui tritus pre-
dictos denarios in loco suo
mox restituit et sic inde ab-
cessit. **V**idens autē vā petri
vritem heresim deseruit et ad
fidē catholicā se cōuertit.
Sāmonialis quedā erat in a-
lamania in claustrō obcūba-
tū ordinis scti luti constantē-
sis dyocesis que per annū
et āplius grauem infirmita-
tē in genu ppesta est. ita qd
nullo remedio potat libera-
ri. **H**ec quidē sepulchrū sanc-
ti petri corporaliter uisitare
nō poterat. utpote que erat
sub obīa constituta. et que
infirmitate gūissima vige-
batur. **C**ogitauit saltē pre-
dictū sepulchrū mentali g-
su adire ac deuotē sedula
uilitate dicens. qd in qtuor-
decim diebus de loco illo me-
diolanū possit adiri cotidie
pro qualibet dieba centum
pater nū ad honorē beati
petri dicere cepit. **M**ox in
modū cum istas mētales
dietas taliter faceret successi-
ue semp et paululū cepit
melius hēre se. ac ubi ultimā
dieta pfecta et ad cūbam
mentalī gressu puenit flexis
genibz ac si pūcialiter corā

tūba staret psalteriū aī deuo
 adue maxima totū legit quo
 expleto ab illa infirmitate ade
 o libatam se sentit ut iam ide
 modicū quid sentiret. rediens
 vō eo modo quo ueniat ante
 q̄ omnes dictas expleuisset.
 penitus est sanata. **U**ir qui
 dam de canapacio de uilla
 mara nocte rufinus gūem
 valde infirmitate inuenit. nā
 uena fracta in īferioribz par
 tibz anterus sine cessatione
 sanguinē emittebat. itaqz q̄
 a nullo medicorū aliqd̄ sibi
 remediū poterat adhiberi. Cū
 ergo sanguis per sex dies et
 noctes continuos efflurisset
 ille bñ petri deuote in sui
 auxiliū inuocauit qui tam
 subito sanatus est ut inter
 effusam orōnem et receptā
 dilacionē nullum pene fuit
 intervalum. Cum autē se so
 ponē dedisset. uidit quemdā
 fr̄m in habitu frat̄z predica
 torū grossū facie ad brauum
 quē locum bñ petri martyris
 estimabat sicut uere et talis
 forme extitit qui cū expansi
 onē palmas plenas sangui
 ne eum quodā suo uinguento
 eidē offerebat dicens. San
 guis adhuc recens est. vade
 igitur ad recentē sanguinē
 bñ petri qui euigilans sept̄

dyz bñ petri statuit uisitare
Quedā comitissa de castro
 masino pporrigensis dyoce
 sis cum in bñ petrum spā
 lem deuotionē haberet et ei⁹
 uigiliā ieiunaret. cū ad suā
 eccliam ut audiret uesp̄os ac
 cessissent. una eam candelam
 quandā in honore bñ petri
 martyris ante quōdam altare
 bñ petri apli posuit cōbūre
 dam. que dñi domū redissent
 sacerdos auaricia duct⁹ in ip
 sam candelā sufflans eandē
 extinguē uoluit sed mox
 lūmē redit et denuo ipam
 accendit. secundo ac t̄o ex
 tinguē uoluit. sed lumen
 ut prius redit. **U**nde t̄o die
 affc̄is chorū intravit et an
 maus altare aliā candelā
 inuenit quam dencis in ho
 noze beati petri posuit q̄
 eius uigiliā similiter ieiu
 nabat quā sacerdos bis ex
 tinguē uoluit sed nequit.
Quod uidens dencis dixit:
Spybole ap̄tam miraculū
 nō uides q̄ sanctus petrus
 nō uult ut suam extinguas
 candelam. territi igitur et
 stupētes sacerdos et dencis
 castrum ascenderūt et pre
 dictū miraculū omnibus
 narrauerūt. **U**ir quidā no
 mine roba dū usqz ad uel

3 +
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 ~~~~~

tes in ludo omnia p̄didisset do-
mū sero rediens cum lumine
accenso latū suum adijt. et
videns tam uiles pannos ha-
bere et se tot amulisse conside-
rans pre nimia desp̄acione
cepit demones tuocare ac se
eisdē ore nephario cōmendare
Statimq; tres idōnes affuerūt
qui lucernā accētā in solari-
um p̄uocantes eū per collum
arripuerūt tam fortiter ip̄m
stringētes ut nullatenus lo-
qui posset. quē cum pluri-
mū agitarent qui erāt in
domo inferon ad ip̄m ascē-
dentes dixerūt. Quid agis
o roba. Quib; demones in-
te in pace v̄ra et lōs uel-
tos intrate. Illi autē predā
viri vocē esse credentes pa-
nus redierūt. Illis recedenti-
bus cepit multo forcius a de-
monib; agitari. qđ illi cog-
noscentes sacerdotem panus
aduocauerūt. Quē cum beatus
petrus adiuuass; demones
duo panus exierunt. Sequē-
ti autē die ad sepulch; s̄c̄i
petri ductus est. Ad qđ frater
gwilhelmus uercellēsis accēdes
cepit demonē inarepare. qđ eū
quem nūq; uiderat ex noīe
vocās ait. frater gwilhelme
pro te nūq; exibo quia hic
noster est et opa nostra fe-

ac. Quē cum interrogasset qđ
noīe vocaretur ait. vocor bal-
zephus. **V**im cum per v̄rū pe-
trū adiuuatus fuiss; ip̄m in
ram p̄uocans mor exiuit. Ip̄e
autē p̄fecte sanus remansit
et penitentiā salutarē accepit
Cum quidā hereticus acerrimus
disputator et eloquēcie lingu-
lans cū beato petro disputans
et errores subtilit̄ et acute p̄-
posuisset in mediū ac v̄rū
petrū ut rīderet ad imposi-
ta panus purgēt. Ille delibā-
tōnem petrus oratorū quod-
dam qđ ip̄e erat int̄iuit cum
lacrimis orans deum ut fidē
suā defenderet et loquacē tu-
midū ad fidē ueritatē reduce-
ret. aut lingue priuacōe pu-
uere. ne p̄ eam de cetero cogit-
fidem falsitatē tumeret. **H**edi-
tusq; ad hereticū omib; pub-
lice dixit ut suas it̄m p̄pone-
ret idōnes. Qui ita penitus
fctis est mutus ut nec unū
solū uerbum aliquēuīs p̄f-
re ualeret. v̄n heretici confusi
recesserūt. et catholica gracia
deo retulerūt. **C**um in rami-
palmarū dū adhuc uiuēt et
mediolanū predicaret et ibi
utūsq; serus ēēt multatudo
dixit publice alta voce. **S**ap-
p̄ cetero qđ heretici tractant
mortē meam. ita qđ pro mor-

re mea iam pecunia deposita
 est. sed faciant quicquid possunt
 quod magis persequar eos mortui
 us quam uiuus. ita fuisse mani-
 festum est. **A**pud florentiam in
 monasterio discipulis. sancti moni-
 alis quedam in ordine posita ea-
 die qua beatus petrus morte
 sustinuit uidit beatam uirgi-
 nem in excelso throno in gloria re-
 sidere et duos fratres de ordine
 predicatorum in celum ascendere
 et hinc inde infra eam colloca-
 tos esse. et cum inquireret quod
 uero esset; audiuit uocem
 dicentem sibi. **H**ic est frater pe-
 trus qui in conspectu domini cum
 quibus funis ardentium gloriosus
 ascendit. **S**eptimumque per certo est
 quod eadem die morte subijt qua
 dicta sancti monialis uisionem
 uidit. unde cum graui et longa
 infirmitate laboraret. ad ro-
 gandum beatum petrum tota de-
 nocte se contulit et sanitate
 integram mori recepit. **S**cola-
 ris quidam cum de magalona
 motem pessolanum rediret ex
 quodam saltu adeo est ruptus in
 inguine ut dolore vexaretur ut
 incedere non ualeret. **H**ic aliquis
 audiens predicari quod quedam
 mulier circa sanguine beati
 petri respersa super cancri corro-
 sionem ponens fuerat libera-
 ta dixit. **D**um deus de terra

non habeo sed qui illi terre
 mentis beati petri tantam dedis-
 si pietatem potes et isti dare.
Acapiens igitur de terra cum sig-
 no crucis et inuocacione uir-
 ginis loco supposuit et statim
 curatus fuit. **A**nno domini mil-
 lesimo ducentesimo septuagesimo
 in ciuitate compostel fuit
 quidam uir nomine benedictus
 qui tibias inflatas habebat in
 modum uelice. uentrem tumens
 instar pregnantis faciem pri-
 mo timore horribile. totumque
 corpus inflatum ita ut mon-
 strum aliquod uideretur. hic
 cum a quadam matrona uiri-
 liter baculo se sustentans ele-
 mosinam peteret. illa respondit.
Magis fosta quam abo aliqua
 indigeres sed meo consilio ac-
 quiesce ad domum fratrum pre-
 dicatorum pergens et patris tua
 confice beati petri precibus
 inuocato. **I**lle autem cum mane
 ad domum uenisset; fratrum et of-
 ficiam ecclesie clausum esset ser-
 uentem se posuit et dormiuit.
Et ecce quidam reuerendus in
 habitu predicatorum eadem apparui-
 it. et cappa ipsi cooperiens eum
 in ecclesiam introduxit. **I**lle autem
 euigilans et intus in ecclesia
 se repperit et perfecte se sanatum
 inuenit. quod mulier admiracione
 inuulit et stupore cum

videret hoīem pene mortuū
tam subito liberatū. **Slog**

Philippus dicit os lam-
padis ul' os manūū
vel dī a philos qd' est amor
et ip' qd' est sup' qī amatoz
supnoz. Dicitur at' os lam-
padis p' suam luculentā
predicacōne. os manūū
p'pter assiduā opacionem
amatoz supnoz p'pter cele-
stem cōtemplacōne. **De scō**

Philipp' philippo ap'lo
ap'ls cum viginti an-
nis per sychiam predicasset
a paganis teneatur ad timo-
landū statue martis cōpel-
litur ab eisdem. Tunc subito
draco quidā ingens de sub-
base statue exiit et filiū pō-
p'afias qui ignē ministravit
infecit in sacrificio. duosq' ē-
bunos quoz ministri philip-
pū in vinculis detinebat ex-
aurit. cerōsq' adeo sui flatus
fetore infecit ut omīs morbī-
di redderent. Dixitq' philip-
pus. Credite michi et statu-
am istā confringite. et in lo-
co eius crucē dñi adorate ut
infirmi v' sanentur et mor-
tui suscitent. At hī qui cru-
ciabant clamabant. Tantū
fac ut sanemur et hūc mar-
tem p'tinus cōfringem'.
Tunc philippus draconi pre-

cepit ut in locū desertū descen-
deret ita ut nulli omnino no-
ceret. qui statū recessit et ulterius
nō comparuit. Tunc philipp'
omēs sanavit et illis tribus
mortuis vite bñficiū iper-
uit. Sicq' uniusis credentibz
per annū eis adhuc predi-
cavit. et tres p'sbiteros et dy-
acones ordinans in asyati-
citate peropolim veit. ibi
q' heresim hebeonitarū qui
ipm carnem fantastica al-
sup'ssile dogmatizabāt ex-
it. Erant autē illi due sacra-
tissime uirgines per q's do-
minus multos ad fidē con-
uertit. Philippus autē septem
dies obitus sui omēs epōs
et p'sbiteros conuocauit et
q' dixit. Hos septē dies p'p'
amōnacōne vestram michi
dñs concessit. Erat autē an-
noz octoginta septē. **P**ost
hec infideles ipm tenuerunt
et crua aduistar magistra
quē predicabat affixerunt
et sic ad dñm migrauit et facti-
acer uitā compleuit. Juxta
eum due filie eius una a dex-
tris et alia a sinistris sepulte
sunt. **D**e isto philippo sic
dicit plidor' in libro de uita
et ortu et obitu scōz. Philip-
pus gallis predicat cristum
barbarasq' gentes uanas

q̄ tenebras et tūmēti oceano
 cōiunctas ad s̄cē lumen fidei
 q̄ portū deducit. Demū in ge
 rapolū frigie p̄uincie urbē
 crucifixus lapidatusq; obijt
 simulq; cū filiabus suis ibi
 requiescat. hec ysidorus. De
 philippo autē qui fuit unus
 de septem dyaconib; dicit iho
 rum' in martirologio q' octa
 uo ydus iulij signis et pdigi
 is iudicatus apud cesareā req̄
 uicit. Iuxta quē tres filie eius
 tumulante sunt. nā quarta
 apud ephesum requieuit. Du
 m' ergo philippus ab isto dif
 fert q' ille fuit apl's. iste dy
 acō. Ille quiescat apl's ihero
 solimū. iste apud cesaream. Il
 le hūit duas filias p̄phetas
 sas. iste q̄tuor. hec hystona
 uideatur dicē q' fuit philipp'
 apl's qui habuit quatuor
 filias p̄phetas. sed in hoc
 magis iho nōmo est credēdū.
Acobus dī subplāta. **Prologus**
 tor ul' subplantās festiuantē
 vel ipaus. vel dicitur iacobz
 a Iā qd' est deus et cohar qd'
 est onus ul' pondus. Vel ia
 cobus q̄ iaculus. a iaculo &
 corpor' qd' est celsio q̄ celsus
 iaculis. Dicit ergo subplanta
 tor mūdi per contēptū. sub
 plātaus festiuantē dy
 abolum ipa rans ad

omne bonū corpus suū. Ma
 le enī passiones insunt nob'
 ex trib; sicut dicit greg' uice
 nus ex mala educatione sū
 cōuersatione. ex corporis ma
 la hūitudine. ex uicio ignorā
 tie. Curantur autē ut dicit bo
 na cōsuetudine. bona exerci
 tatione. studio doctrine. Sic be
 atus iacobz curauit et ideo
 corpus ad omne bonū para
 tū habuit. Dicitur etiā pō
 dus diuinū per grauitatem
 mor'. iaculis celsus per mar
 tyriū. **De s̄cō iacobo apostolo**

Iacobus iste uocatus est
 iacobz alpheti saliz fili'.
 iacobz frater dn̄i. iacobz mi
 nor. et iacobz iustus. Iacobz
 alpheti dicitur nō tantū se
 cundū carnem sed etiam se
 cundū nōmīnis interpretati
 onē. Alpheus interpretatur
 doctus ul' documentū. uel fu
 gitiuus ul' millesim'. Dicit
 ergo iacobz alpheti. q̄a fuit
 doctus per s̄cē inspīrationē.
 documentū per alior' erudi
 tionē. fugitiuus de mūdo p
 despectionē. et millesim' per
 hūilitatis reputatiōem. Fra
 ter quidem dn̄i dicitur ex eo
 q' similit' sibi fuisse p̄hibe
 tur adeo ut plerq; in eoz spe
 cie fallerentur. Unde cū uideret
 ad capiendū cristū p̄gerent

a iuda qui xp̄m a iacobo n̄
q̄ eorū familiaris optime dis-
cerneret signū osculi accepe-
runt. Hoc etiam testatur ig-
naciū in eplā ad iohannē
euāgelistā sic dicens. Si li-
cēt est iudh̄ apud te ad iho-
solime partes volo ascendē
ut uideam illū uenerabilem
iacobū qui cognoscatur iustū
quē referūt x̄o ih̄u similitudinē
facie uita et modo cōuersa-
cionis. ac si eiusdē uteri fra-
ter eēt gemellus. Quem di-
cūt si uideo. uideo et ip̄m ihe-
sūm sedm̄ omnia corporis e-
ius liniamēta. Vel dicitur
frater dñi qm̄ cristus et ia-
cobus sicut a duabz sororibz
descendūt. sic a duobz fr̄ibus
s. ioseph et cleopha descendere
putabant. Non enī dicitur
frater dñi q̄ fuit filius io-
seph sponsi marie de alia ut-
ore sicut alij uolunt dicē. s.
quia erat filius marie sibe-
cleophe qui quidē cleophas
fuit frater ip̄ius ioseph spon-
si marie. qd̄ uerum nō credi-
tur. Iudei ergo fr̄es uocabāt
qui se ex utraqz parte sang-
nis contungebāt. Vel dicitur
frater dñi p̄pter prerogatiuā
et excellentiā sanctitatis. ob
quā p̄re ceteris aplis iheroso-
lumis est ep̄us ordinatus

Dicitur etiā iacobz minor ad-
dūcāam iacobi zebedi. **I**ter-
enī iacobus zebedi natus
sic posterior fuit tū uocandē
prior. unde etiā hec consuetu-
do in plerisqz religionibz obser-
uatur ut ille qui prior igre-
dit̄ maior uocetur. at ille q̄
posterior minor. licet sit prior
aut etate aut s̄citate digni-
or. **O** etiam iacobz iustus
p̄pter meritū excellentissime
s̄citas. Nam sedm̄ ihoū
mū. tante reuēciē et s̄citas
in p̄lo extitit ut funebriam
uestimentū eius certatim tan-
gere cupent. **D**ū de eius s̄-
citate sic scripsit egesippus a-
plōz uicinius sicut in hysto-
rijs etiāstias legitur. **S**uscipit
inq̄t etiā frat̄ dñi iacobz q̄
ab om̄ibz notatus
est iustus ab ip̄is dñi t̄pibz
p̄durās usqz ad nos. **H**ic ex-
p̄tero m̄ris sine sc̄is fuit. ui-
nū et siceram nō bibit. car-
nes nūqz manducant. fer-
rum in caput eius nō ascē-
dit. oleo nō est unctus. bal-
neis non est usus. **S**yndone
i. ueste linea sp̄ induit. **T**oc-
ens in orōne genua flecte-
bat ut calles in genibz sicut
in calcaneis. **V**ideret h̄c
Pro hac **S**ustit̄ **I**a appel-

latus est iustus et abba quod est interpretatum munimentum populi et iusticia. Hic solus inter apostolos propter nimiam sanctitatem suam puntebatur in sancta sanctorum incurrere. Hec ego Hippus non quidem cum immo laeotis sed orationis. Dicit etiam quod primus inter apostolos missam celebravit. nam propter suam excellentiam sanctitatem hunc sibi honorem apostoli fecerunt ut post ascensionem domini primus inter eos missam ierosolymis celebraret. etiam antequam esset episcopus ordinatus. Cum ante eius ordinationem in actibus dicitur quod discipuli erant perseverantes in doctrina apostolorum et communicatione fractionis panis quod de missae celebratione accipitur. vel forte ideo primus celebrasse dicitur quod primus in pontificalibus eam dixisse prohibetur. Sic et petrus postmodum in antiochia missam celebravit et marcus in alexandria. Hypocrite virginitatis extitit sicut testatur iherosolymus in libro contra iovinianum. In pasce autem mortuo domino sicut dicit iosephus et iherosolymus in libro de iuris illustribus. Iacobus vocatum vocat se non comesturum donec videret

dominum a mortuis resurrexisse. In ipsa autem die resurrectionis cum usque ad diem illam iacobus cibum non gustasset eadem dominus apparuit ac eis qui cum eo erant dixit. Ponite mensam et panem. deum panem accipies benedixit et dedit iacobo isti dicens. Surge frater comede quia filius hominis a mortuis resurrexit. **S**eptimo igitur anno episcopus eius cum ad diem pasche apostoli iherosolymis convenissent interrogante eos iacobo quantum per eos fecisset dominus coram populo referebant. Cum ergo sex diebus iacobus cum aliis apostolis in templo predicasset coram capharna et aliquibus iudeis et iam ipse esset ut baptizari vellent repente quidam templum ingrediens clamare cepit. **O** vir israhelice quid facitis? Cur ab istis magis vos decipi permittitis? Intantum autem apostolum convocavit ut apostolos lapidare vellent. Ascendit autem homo ille super gradum super quem iacobus predicabat et ipsum precipitavit deorsum et ex tunc plurimum claudicavit. Hoc autem septimo anno post ascensionem domini beatus iacobus passus est. **I**n anno autem episcopus sui tricesimo videntes

iudei q̄ paulū non posset oc-
cidere eo q̄ cesarē appellasset
et romā nullus fuisset. ple-
uicōis sue tyrānidem in iaco-
bum cōuenerunt. cont̄ eum
occasione querentes. Et sicut
p̄dictus egesippus ap̄loꝝ con-
temporaneus refert sc̄dm̄ q̄
in hystorijs eccl̄sticis inuenit̄
Iudei ad eū conuenerūt dicen-
tes. Rogamus te ut reuoces
iplū q̄ ip̄e errat in ihesu p̄-
putans q̄ ip̄e sit cristus. dep̄-
carnur ergo te ut suadeas
om̄ibz conuenientibz in die p̄-
pasche de ih̄u. tibi enī obtpa-
bim̄ om̄es. et de te tam nos
q̄ ip̄lus testimonium ferem̄
q̄ iustus es et p̄sonā nulli
accipis. Statuerūt iḡ illum
sup̄ pinnā templi et uoce
magna clamātes dixerunt
Duoz iustissime an nos oēs
obtpare debem̄ qm̄ populus
erat post ih̄m qui crucif̄s
est. enūcia nobis quid tibi
videatur. **J**acobz tunc tū ingē-
ta uoce r̄dit. Quid me int̄-
rogatis de filio hoīs. ecce ip̄e
sedet in celis a dextris sūne
ūturus uenturus iudicāre ui-
uos et mortuos. **H**oc audie-
tes cristiani ualde gauisi sunt
et libenter eum audierunt
Pharisei aut̄ et sarbe dixerūt
Malefecim̄ tale testionū

prestare ih̄u. **I**taq̄ ascendam̄
et precipitem̄ eū deorsum ut
ceteri creantur. et ei credere n̄
plumant. et silb̄ uoce mag-
na exclamauerūt dicentes
D. o. et iustus errauit. **A**scē-
derūt ergo et precipitauerūt
eū. **C**um ergo precipitassent
lapidibz obruerūt in eum
dicentes. **L**apidem̄ iacobum
iustū. qui deictus nō solum
mori nō potuit. sed conuer-
sus et sup̄ genua prec̄bens
dicebat. **R**ogo dñe. dimitte
eis q̄ uelant quid faciunt
Tunc unus de sacerdotibz de fi-
lius raab exclamauit. **P**ar-
te queso qd̄ facitis pro nob̄
orat hic iustus quē lapida-
tis. **T**unc unus ex ip̄is p̄cā-
fullonis accipiens ualido
tu caput eius impetit et cē-
bz exussit. **H**ec egesippus
Caliḡ martyrio migrauit
ad dñm. **S**ub nerone qui
cepit anno dñi quinquagesi-
mo septimo. **S**epultus ibi-
dem p̄pe templū. **C**um aut̄
ip̄ls uellet eius mortē uin-
dicare et malef̄dores cape-
re punire p̄tin̄ auferēt
Refert iosephus q̄ p̄-
p̄tin̄ mortis iacobi iusti f̄m̄
sit ex̄dū in ih̄lm̄ et disp̄-
sio iudeoz. sed non solū hoc
ob mortē iacobi. sed etiam

ob mortē dñi preapue her
destructio facta est. Sed in
q̄ dñs dicit. Non relinqua
in te lapidē sup lapidē eo q̄
nō cognoueris tempus iustit
iudicis tue. sed qm̄ dñs nō
vult mortē p̄ccatoris et ut
ip̄i excusationē non h̄rent
per quadraginta ānos per
penitentiam eorū expectauit. et
per ap̄l̄os maxime p̄ iacobū
fratrem dñi inter eos con
tinue predicantē ~~cepit~~ eos
ad penitentiam reuocabat. sed cū
per admonitionē eos non
posset reuocare. voluit eos
sante p̄digis exciterē. Nam
in hys quadraginta ānis
sibi ad penitentiam datus multa
monstra et p̄digia sicut re
fert iosephus euenerūt. Nam
stella prefulgēs gladio per
om̄ia similitis uisa est cui
rati desup̄ imminere. ac p̄ to
tū annum excelsis flammis
ardere. In quodā festo
azimorū hora noctis noua
tantus fulgor arā templū
q̄ arūdedit ut om̄is diem
clarissimū fr̄m putarent.
In eadem festiuitate uita
la ad imolandum adducta
iust̄ ministroz manus sibi
ito aquā enixa est. Et post
aliquot dies ipe solis occa
sum uisi sūt annus et q̄da

ge in om̄i regione per aerē
ferri. et armatorū cohortes
miseri nubibz et p̄mbribz
arcū dare agnibz impulsis
In alio die festo qui penche
roste appellat. noctu sacerdo
tes in templū ingressi ad u
misteria ex more cōplenda
motus quosdā et strepitus
seuserūt. ac uoces subaudi
erūt dicentes. Transeam⁹ ab
hys sedibz. Ante quartū etiā
annū belli quidam vir uocē
ihesus ananue filius in festo
tabernaculorū repente clama
re cepit. Vox ab oriente uox
ab occidente. uox a quatuor
uentis. uox sup̄ iherosolimā
et templū. uox sup̄ sp̄s̄os
et sponsas. uox super pplū
uniuersū. Predictus igitur
uir capitur cedit. uerberat.
sed ille aliud dicē neq̄ens
quāto plus uerbabatur tan
to eadem fortius clama
bat. Ad iudicem igitur addu
ctur com̄ētis diuis affiat
usq̄ ad pacificationē ossū
laniatur. Sed ille nec pre
ces nec lacrimas effūdebat
sed cū quodā uillulatu per
singula pene ūbera eadem
pferebat. addens et hoc. uel
uel iherosolimis. Hec iose
phus. Cum autē iudei nec
admonitionibz com̄iterentur

sup

ner tantis pdigys creverunt
post quadragesimū annū
dñs uespasianū et tytū ad
ihrlm adduxit qui ipām a
uitacē funditus destruxerunt
Hec autē fuit causa aduentū
ipōr in ihrlm sicut in qua
dam hystoria iuenitur licet
apocrypha. **V**idens pylatus
q̄ ih̄m innocentē condēpnā
uerat timens offensā tyberij
cesaris pro se excusando nū
ciū nomine albanū ad cesa
rem destinauit. **E**o autē tem
pore uespasian⁹ monarchā
in galacia a tyberio cesare
tenebat. **F**lūcius igit̄ pylati
a uentis contrariis in gala
ciam pellicur. et ad uespasi
anū adducitur. **T**alis autē
seruabat̄ ibi consuetudo ut
quicūq; ibidem naufragiū
pateret̄ reb; et seruitute pū
api subderet. **Q**uē uespasia
nus q̄s est; aut vñ ueniret
seu quo tenderet requisitū
Cui ille. **I**hosolimitan⁹ sū.
de partib; illis ueni. romā
usq; tendebā. **C**ui uespasia
nus. **D**e terra sapientū ue
nis. artē nosti medicamū.
medicus es. curare me debet̄
Vespasianus enī quoddā
genus viniū in uanib; in
fici ab infauca gēbat. vñ
et a uespis uespasianus di

cebatur. **C**ui uir ille rōdit. **A**r
tē medicamū dñe mi uel
ao. et ideo te curare nō uale
o. **C**ui uespasianus. nisi me
curauis morte moueris. **C**ui
ille ait. **I**lle qui cecos illūia
uit. demones effugauit. mor
tuos suscitauit. ille nouit
q̄ artem medēdi ignoro. **C**ui
uespasianus. **Q**uis est iste
de quo tāta p̄fars. **E**t ille.
Ihesus nazaren⁹ quē iudei
per iudiam occiderūt. in q̄
si credideris sanitatis grām
consequas. **E**t uespasianus
Credo q̄ qui mortuos susci
tauit me etiā de hac infir
mitate libare poterit et hoc
dicendo uesp̄e de eius uanib;
ceaderūt et continuo sanita
tem recepit. **T**unc uespasia
nus ingenti gaudio replem
ait. **S**ertus sū q̄ filius dei fu
it qui me curare potuit. **P**e
tita igit̄ a cesare licentia ih̄o
solimā cum manu armata
pgā. et om̄es pditores hui⁹
et occisores fūditus eicitur.
Dixitq; albano nūcio pyla
ti. reb; et uita sanus et ito
lumis domū tuam mei licē
tia reuertaris. **V**espasian⁹
igit̄ romā adijt et destruen
di iudeam et ihrlm a tyberio
cesare licēciam imperiūt. **P**
ānos igitur plures exerat⁹

congregavit tpe. l. ueronis in
 patens ai iudei impio rebel
 lassent. **D**ū sedm cronica u
 feat hoc zelo xpi. sed qz a do
 minio recesserat romanoru
Ihrlm ergo ai copioso exercitu
 vespasian' aduenit. et in die
 pasche ihrlm per circuitu po
 tent' uespasian' obsedit. ibiqz
 infinita multitudine que ad
 die conuenerant condidit. p
 aliquod at tempus anteqz
 vespasian' ihrlm ueniret fi
 deles qui ibi erat a spu sanc
 to admonent' ut inde recede
 ret et in quoda opido trans
 iordane qd' pella uocatur se
 cederet ut ablatis ab urbe sa
 cras uinis celesti vindicte fie
 ret locus. tam de urbe sacile
 ga qd' de iplo scelerato. **Q**ua
 dam aut ciuitate iudee noie
 ionapata in qua iosephus
 princeps et dur erat primo
 oim est aggressus. sed iose
 phus ai suis uirilit' resiste
 bat. Tandē uidens iosephus
 imminere exadiu ciuitatis as
 supris duodecim iudeis sube
 rancā domum intruit. ubi
 qtriduanā fame iudei afflic
 ti non consencire iosepho
 malebat ibidem mori qd' uel
 pasian se subice seruituti.
 volebant se mutuo interficere
 et sanguine suū in sacrifi

ai deo offerre. **E**t qm ioseph'
 int' eos erat dignior volebat
 eū primitus occidere ut ei
 effusione sanguis deus aa
 placaretur. uel ut in quada
 cronica dicit' ideo volebant
 se mutuo interficere ne daret'
 in manibz romanor. **A**t io
 sephus vir prudens et mori
 nolens iudice mortis et sa
 crificij se constituit et quis
 prior alio occidendus est; in
 ter binos et binos sorte iur
 te iussit. **N**ullis itaqz sortibz
 fors nūc unum nūc aliū
 morti fdidit donec ventum
 est ad ultimū cum quo io
 sephus sortes iussur' fuit.
Tūc iosephus homo strenu
 us et agilis illi gladiū ab
 stulit et qd' magis eligeret
 uitā. l. aut mortē requisiiuit
 et ut sine dilacōe eligeret p
 cepit. **E**t ille timēs rōdit.
Quic non recuso si grā tu
 uitam conseruare ualeo. **E**t
 iosephus vni familiari uel
 pasian et sibi eam fami
 liarū lateuter locut' est. et
 ut sibi donaret' uita petijt. qd'
 petijt impetijt. **C**um at
 ai uespasianū iosephus es
 set adduct' dixit ei uespasia
 nus. **M**ortē meruisses si hu
 ius peccōibz liberat' uō eēs
Et ioseph'. **S**i quid speram

actū est in melius cōmittari
p̄t. Et uespasianus. **N** uictus
est qd̄ facere p̄t. Et iosephus
Aliqd̄ facere potero si dictis
meis aures tuas demulcero
Et uespasianus. **C**oncedat̄
ut nobis inheas et qd̄q̄ bo
ni dāurus es pacifice audia
tur. Et iosephus. **I**mpatori
romanus iterit et senatus
impatoriē te fecit. Et uespasi
anus. **S**i propheta es q̄re nō
es uaticinatus ciuitati q̄
mee sibianda sit iurisdicōi
Et iosephus. **P**er quadragi
ta dies hoc eis predicti. **I**nter
legati romanorū ueniunt ues
pasiānū in impium affectū
submatum eūq̄ romā dedu
cūt. hoc quoq̄ eusebius in co
mica testat̄ q̄ l. iosephus ues
pasiāno p̄dixit tam de im
patoris morte q̄ de sua sibi
matōe. **R**eliquit at̄ uespasi
anus tytū filium suū in ob
sidione iherosolym. **T**ytus autem
ut in eadem hystoria apocri
fa legitur audiens p̄rem su
um in ipium submatū tā
to gaudio et exultacōe reple
tur q̄ ueruoꝝ cōtractione
ex frigiditate cōūpitur. et
altero aure debilitatis pali
si corātur. **I**osephus aut̄ au
diens tytū infirmitate labo
rare cām morbi et morbū

et tempus morbi diligenti in
q̄rit. causa uelac̄. morbi igno
ratur. de tpe at̄ quoniā audita
p̄s electione hoc sibi accidit
apit̄ur. **I**osephus at̄ uir pui
dus et sapiens ex paucis uel
ta cōieat. et ex tpe morbū et
cām inuenit. scius q̄ gau
dio et leticia suphūdanti deli
litat̄ fuit. **N**āduerrens itaq̄
qm̄ contraria cōtritus curā
tur. **S**ciens etiā q̄ qd̄ auro
re conq̄ritur dolore frequēter
amittit̄. querere cepit an
aliquis eēt qui principis in
micus obnoxius teneretur
Et erat ibi seruus adeo t̄p̄o
molestus ut sine uehementi
cōturbacōe nullaten⁹ in eū
posset conspice nec etiā uo
men eius audire. **D**ixit ita
q̄ tyto. si curam desideras om̄s
qui in meo cōmittatu uene
runt saluos efficias. **C**ui tyto
Quiaq̄ in tuo cōmittatu
uenerit hic secur⁹ habeat̄ et
saluus. **T**unc ioseph⁹ tyto p̄i
diū fieri precepit et mēsam
suā mense tyti locauit oppo
sitā et seruum a dext̄s suis
sedere fecit. quē tytus respi
ciens molestia cōturbatus
infremuit. et qui prius gau
dio ifrigidatus fuerat accensi
oue furoris itacuit. **P**ost h̄
tytus seruū in sui grām et

T nervosq̄ distendens
curat̄ fuit

iosephū in amianā accepit.
Dixit autē hec hystoria apocri-
 pha aduittēda sit lōcus in
 diao relinq̄tur. **S**ic enim igit
 a tyro iherlm obfessa int̄ ce-
 tera mala que obfessos ḡni-
 ter purgebāt tanta fames
 om̄s tenuit q̄ putes filijs.
 et filij p̄nabz. viri vxoribz et
 vxores uiris abos non tū-
 e manibz sed etiā ex ipsis
 dentibz rapiebāt. **I**uuenes
 etiam etate fortiores uelut
 simulachra p̄ uias oberran-
 do pro fame exanimēs cade-
 bant. qui mortuos sepeliebāt
 sepe sup̄ ip̄os mortuos mor-
 tui cadebāt. **F**etorem itaqz ca-
 dauerū non ferentes ex pub-
 lico sūptu ipsa sepeliebāt.
 sed deficiente sūptu et deu-
 cente cadauerz multitudine
 de muro cadauā precipita-
 bant. **A**t tytus curuens cū
 uidisset valles cadaueribus
 repletas et totā patriā ex
 eoz fetore corruptā manus
 suas cū lacrimis ad celum
 leuauit dicens. deus tu uidet
 q̄ ego hoc nō facio. **T**anta
 enī fames ibi erat q̄ cala-
 amēta sua et corrigias cōde-
 debāt. **M**atrona insup ge-
 nē et diuicis nobilis sicut
 legit̄ in hystoria eccl̄astica.
 cum p̄dones in eius domū

uiuētes eam om̄ibz exolias
 sent. nec sibi ult̄ qd̄ comeder
 remāisset. puulū lactentem
 tenēs in manibz ait. **I**nfeli-
 as m̄is infelicioz fili. ī bel-
 lo. in fame. in direpōe au-
 te seruabo. **V**eni ergo nūc
 o mi uate esto m̄i abus.
 p̄dombz furor. seculi fabula
 et hys dās filium iugula-
 uit et corit. et dimidium
 cōdens p̄tem alterā occul-
 tauit. **E**t ecce cōfestim p̄e-
 dones odore carnis sentie-
 tes cocte in domū iruerūt
 et nisi carnē p̄dat mortem
 minant. **T**unc illa deregēs
 infācis membra. ecce inq̄
 vobis partē optimā reser-
 uauit. **A**t illos tantz honori-
 uasit q̄ nec loqui potuerūt
Et illa. **D**eus est inq̄ hic fi-
 lius. meū est p̄cām. securi
 edite qz puor ego comedi q̄
 genui. **N**olite fieri aut̄ m̄re
 religiosiores. a' femis molli-
 ores qz si uiuat vos pietas
 et horretis. ego totū come-
 dam q̄ dimidiū iam come-
 di. **I**lli uero tremētes p̄terri-
 ta recesserūt. **T**andē secundo
 aūo imp̄i uespasianū ty-
 tus iherlm cepit captam et
 ciuita subicit templūqz
 fundit. destruxit. et sicut
 iudei cristū triginta denari-

is emeruit. sic et ipse vno de
uano triginta iudeos uendit.
Sicut autem narrat iosephus
nonaginta septem milia iudeo-
rum uendita sunt. et undecies cen-
tesima milia fame et gladio per-
pauerunt. **L**egitur quoque quod tunc
inter iherosolimam quendam murum
densissimum uidit. ipsumque pro-
phetam precepit. secundoque foramine
quendam inter senem asperum et
canicie uenabilem tunc uenit
qui requisitus quis esset. respondit
se esse iosephum ab arimachia
iudea antate. secundoque a iudeis ibi-
dem inclusum et murum fuisse
ille eo quod christum sepelisset. **A**d-
ditur quoque ab illo tempore usque nunc
celesti sic ab eo passus et diu-
no lumine confortatus. **I**n euangeli-
o tamen iherosolimitani dicitur quod
cum iudei ipsum reclusissent
christus resurgens eum inde eripuit
et in arimachiam duxit.
Potest tamen dici quod cum eductus
a predicacione cunctis non cessa-
ret. a iudeis iterum est reclusus.
Mortuo quoque uespasiano
impatore tyrius filius eius
eidem in ipso successit qui fuit
uir demetissimus et multo
liberalitatis tantumque boni-
tatis fuit sicut ait eusebius
cesariensis in cronica attesta-
tur iherosolimam quod dum quodam
sero recordatus fuisse quod illo

die nil boni egisset aut nichil
dedisset. ait. **S**. annua hunc
diem perdidit. **E**st longa
uero tempora quidam iudei iherosolimam re-
dificare uolentes exiitentes pri-
mo mane plurimas cruces
de rore tunc uenerunt perterriti fu-
gientes. et secundo mane redeun-
tes unusquisque ut ait milesius
in cronica cruces sanguino-
lentas uestibus suis intectas in-
ueniunt. qui uehementer ter-
riti in fugam iterum uersi sunt
sed tertio reuersi uapore ignis
de terra procedentis perterriti
sunt exusti. **Prologue**

Quencio sancte cruces dicitur quod
tali die aux tunc uenta fuisse re-
fertur. **N**am et antea fuit in-
uenta a seth in terrestri paradiso
sicut infra narrat. a sa-
lomone in libano a regina
saba in salomonis templo
a iudeis in aqua piscine. hodie
ab helena in monte caluariae.

Hystoria uenciois sancte cruces
Quencio sancte cruces post
annos ducentos et am-
plus a resurrectione domini facta
est. **L**egitur igitur in euangeli-
o iherosolimitani quod cum adam
infirmitate seth filius eius
portas paradisi terrestriis ad-
it et oleum misericordie quo
pater corpus pungeret et sa-
nitatem recuperat postulauit.

Cui apparens michael ange-
 lus ait. Noli laborare nec
 flere pro oleo nūc obtinēdo
 q̄ nullaten⁹ illud consequi
 poteris nisi q̄n completi fuerint
 quinq; milia quingēta anni. Li-
 cet ab adā usq; ad passionē
 xp̄i tantum quinq; milia et
 triginta tres fluxisse credantur.
Regitur etiā alibi q̄ anglis
 eidē ramusculū quemdā ob-
 obtulit et iussit ut in uoce ly-
 bani plātareretur. In quadā
 vō hystoria grecorū licet apo-
 crifa legitur. q̄ angelus de
 ligno in quo peccauit adam
 eidem tradidit dices. q̄ quā-
 do faceret fructum p̄ sanaret
 qui rediens et p̄rem mortu-
 um inueniens ip̄m ramum
 sup̄ tumulū patris plantauit
 qui plantat⁹ in arbore mag-
 nam creuit et usq; ad salo-
 monis t̄pa p̄durauit. **Q**uā-
 aut̄ hec uera sunt lōns iu-
 dicio relinq̄tur. cum ī nulla
 cronica nec hystoria autenti-
 ca ista legantur. **S**alomon
 aut̄ arborem tam pulchram
 confidans ip̄am precepit tā-
 di et in domo saltus locari;
Nusq; tamen ut ait ioh̄es be-
 lecty locari poterat. nec aliau-
 loco apta reperiri ualebat sed
 nō aut̄ excedebat longitūdi-
 nem aut̄ deficiebat nimia breuitate.

re. **S**i quāq; uero scdm̄ loca ex-
 gentiā ipsam rōnabiliter de-
 curtiss; adeo breuis uidebatur
 q̄ omnino incongrua habebat.
Ob hoc indignati artifices
 ip̄am rep̄bauerūt et sup̄ que-
 dam lacū ut esset pons cūse-
 untib; preterit. **R**egina at̄
 saba cum uēisset audire sa-
 pientiā salomonis. et p̄dān
 lacum cūsure uellet. uoluit
 sed uidit in sp̄u q̄ saluator
 mūdi in ligno illo suspendē-
 dus fuisset. et ideo sup̄ illud lig-
 nū transire uoluit sed ip̄m
 p̄tinus adorauit. **I**n hystori-
 is tū scolasticis legit⁹ q̄ predic-
 tū lignum regina saba ī do-
 mo saltus uidit. **C**umq; ad
 domū suam redisset uicina-
 uit salomoni q̄ in illo ligno
 quidā suspendendus fuisset p̄
 cui⁹ mortē iudeorū regnū de-
 leri debebat. **S**alomon igit̄
 p̄dān lignum in sustulit
 et in pfundissimis t̄re uisce-
 rib; illud demergi fecit. poste-
 a p̄batia piscina ibi facta est.
 ubi nathinei hostias ablue-
 bāt. et non solum ex descēsu
 angeli sed etiā ex uirtute ip̄i
 us ligni traditur ibidē fieri
 et aque cōmodatiōē et infir-
 morū curatiōem. **A**ppinq̄ite
 vō passionē xp̄i predictū lig-
 nū sup̄natasse phibetur. **C**ū

at iudei audissent ipm acce-
perit et crucem duo para-
uerit. Ipsa autem crux aucti-
quatuor gum fuisse phibetur
s. palme. cypressi. oliue et ce-
du. **U**n dicitur. ligna crucis
palma cedrus cypressus oli-
ua. **I**n cruce enim fuit et qua-
druplex diuina lignorum s. lig-
num erectum lignum transuer-
sum. tabula supraposita et tra-
cus cui erat crux affixa. **V**el
solum gregoriū auronū tabu-
la transuersa que fuit sub pe-
dibus xpi. unde quodlibet horum
potuit esse alicuius predicamini.
Hanc diuinam lignorum uidetur
apostolus inuenerit cum dicit. **U**t
possitis comprehendere cum omni-
bus sanctis que sit latitudo alti-
tudo sublimitas et profundum
que uerba augusti doctor e-
gregius sic exponit. i. cruce
inquit domini cuius latitudo di-
uina transuerso ligno quo exten-
dunt manus. longitudo a-
tra usque ad ipsam latitudinem
quo a manibus iuxta totum
corpus affigitur. altitudo a
latitudine usque sursum. cui adhe-
ret caput. profundum uero quod
terre infirmitatem ostendit. **U**stud
lignum preciosum crucis per
annos ducentos et ultra sub ter-
ra latuit. sed ab helena matre
constantini imperatoris hoc mo-

reptum fuit. **I**n tpe illo con-
gregata est iuxta danubium
fluum innumabilis multitu-
do barbarorum uolens fluum
transire et omnes regiones us-
que ad orientem suo diuiso subiu-
gare. **Q**uod ubi constantinus im-
perator conperit castra mouit
et contra danubium se cum suo
exercitu collocauit. **A**t bar-
barorum crescente multitudine
et iam fluum transeunte con-
stantinus nimio timore conuul-
tatur. uidens quod esset die craci-
ana cum eo commissum. **S**e-
quenti igitur nocte ab auge-
lo excitatur. ac ut sursum res-
piciat admonet. **Q**ui in ce-
lum respiciens uidit signum
crucis ex clarissimo lumine
factum his aureis hinc scriptum
habens scriptum. **I**n hoc signo
uincas. qui celesti uisione con-
fortatus similitudinem crucis fe-
cit. et ipsam ante suum exercitum
ferri iussit irruensque in hostes
ipsum in fugam conuertit et mul-
titudine maximam interfecit.
Tunc constantinus omnes tem-
plox pontifices conuocauit et
cuiusnam dei hoc signum esset
diligenter exquisiuit. **Q**uibus
se nescire dicentibus quidam
christiani aduenerunt. et eis
omne crucis misterium et fidei
trinitatis plenius enarraue-

runt. Qui in xpm pfecte tunc
 credidit. et ab eusebio pp. uel
 scdm quosdam libros cesarie
 si epō sacrum baptismum sus-
 cepit. Sed in hac hystoria mul-
 ta ponuntur quibz contēdit
 hystoria ipata et ecclastica et
 uita scti siluestri et gesta pon-
 tificū romanorū. Scdm quos-
 dam nō fuit iste constantinus
 impator qui a bto siluestro
 pp fuit baptizatus et ad fidem
 conuersus sicut aliquē hystorie
 vident inuere. sed fuit constā-
 tius pī ipius constantini sicut
 in aliquibz hystorijs inuenitur
 Ille enī constantin⁹ alio mō
 ad fidē uenit sicut in hystoria
 scti siluestri legitur. nec ab eu-
 sebio sed a siluestro baptiza-
 tus fuisse narratur. Marcio
 tū ipō constantino constantin⁹
 mēor uictorie pns quam uir-
 tute scē crucis habuerat hele-
 nā mactem suam iherosolimā
 pro ipa cruce inueniēda trans-
 iuit sicut inferius est nota-
 tū. **H**ystoria tū ecclastica
 hanc uictoriā aliter scām
 narrat. ait enī qd cū maxen-
 tius romanū impiū iua-
 sisset constantin⁹ impator uir-
 ta pōtem malbinū cū max-
 encio conflictūs aduenit. Cū
 igit̄ anxius multū esset et p
 sibi mittēdo auxilio ad celū

oculos crebro leuaret iudic-
 per soporē ad orientis partē
 in celo signū crucis fulgure
 igneo uitalare. anglosq; asta-
 re sibiq; dicē. Constantine ī hoc
 uinces. Et ut dī in hystoria t-
 ptica. dū constantin⁹ quid
 hoc eēt miraretur. dīs xps
 nocte supueniēte eidem appa-
 ruit cū signo qd uidit in celo
 iussitq; ut fieret eius signi fi-
 guracō qd foret auxiliū in cō-
 gressibz p̄liorū. Tūc constā-
 tius letus reddidit et de uicto-
 ria iā securus. signū crucis
 qd in celo uiderat in suo fū-
 re designat. vexilla milita-
 ria in signacula crucis tūc
 format et in manu dextera
 crucē auream portat. post
 hoc dūm adorauit ne dexte-
 ram suā signo inuenerat ^{quā}
 salutarī amore romanū sā-
 guis maculari p̄mitteret
 sed sine sanguis effusione
 uictoriā sibi de tyrāno prest-
 taret. Maxencius at̄ iussit
 nauibz ad decipulā positis
 flumē sterni et subpositis
 pontibz exequi. Cum autem
 iam constantinus ad flu-
 miē p̄pinq̄uaret et maxen-
 tius in occurū cum pau-
 cas uelocius ei p̄git iubes
 ut ceteri se sequant̄ suiq;
 oblitus opis pontem cum

paucis concessit, et deapula
qua constantinū deape volu-
it est deceptus et in fluvio p-
fundū est demersus. **C**onstan-
tinus vero ab omnib; unani-
mit̄ est susceptus et sicut legi-
tur in quadā cronica satis autēti-
ca. **C**onstantinus tūc pfecte nō
credidit nec tūc sanctū bap-
tisma suscepit, sed aliquāto
tpis interiecto visionē illam
petri et pauli vidit et sacro
baptismate p siluestriū p̄m
renatus et a lep̄ mundatus
in xp̄m deinceps pfecte credi-
dit, et sic uirē suā helena
iherosolimam misit ut crucē
dñi requireret. **A**mbrosius in e-
p̄la de obitu theodosij et hyl-
tona tripata dicit q̄ in ul-
timis constitutus baptismatē
suscepit, baptismū differens
ut postea in iordanis fluvio
baptizari. **H**oc idē dicit iho-
ninus in cronica. **C**ertū est
autē q̄ sub siluestro ip̄a xp̄i
anus effectus est, uox autem
baptisma distulit in dubi-
um uertitur. **D**ū et de illa
legenda s̄a siluestri quo ad
plura s̄b dubitatur. **H**ec
igr̄ hystoria de uisionē an-
as que in hystorijs eccl̄stias
inuenitur au et consonat ad
cronica uidetur esse magis au-
tētica q̄ illa que p eccl̄as

recitat. **C**onstat enī ibidē mul-
ta eē que non consonant uer-
tati, nisi forte quis uellet di-
cē ut sup̄ius dāū est, q̄ non
fuit constantinus sed constā-
tus pater eius, qd̄ tamen
multū autēticū non uide-
tur, licet in quibusdam ult̄ ma-
gnis hystorijs sic legatur. **C**
Cum autē helena iherosolimā uenisset,
om̄s iudeorū sapientes qui per
totā regionem repti sunt ad
se cōgregari precepit. **H**ec autē
helena prius stabularia fu-
erat, sed ppter eius pulchri-
tudinē constantinus sibi eam
cōiunxit scdm̄ q̄ dicit ambro-
sius in hec uerba. **S**tabula-
riam autē hanc fuisse asserunt
sed cōiuncta constācio sen-
on qui postea regnū adeptus
est. **S**ona stabularia que tā
diligent̄ presepe dñi requi-
siuit. **S**ona stabularia que
illū stabulariū non ignora-
uit, qui uulua curauit a la-
cronib; uulnari. **S**ona sta-
bularia q̄ maluit om̄ia et
timare sterora ut cristū lu-
cifacēt, ideo illam xps de st̄-
core leuauit ad regnū. **H**ec
ambrosius. **A**lii uero asserunt
et in quadā cronica satis au-
tētica legitur q̄ ip̄a helena
fuit filia cothelis regis bu-
tonū quam constantinus in

britanniā ueniens cum eēt bni
 ca pū dixit uxorem. Dū in su
 la post mortē tochelis sibi de
 uenit. hoc et ipi britones attel
 tant. licet alibi legat q̄ fuit
 treuerēsis. Iudei igit̄ nimū
 formidātes dicebant aduicē
Quare putas q̄ regina ad
 se nos faciat cōgregari. vnus
 aut̄ ex eis noīe iudas dixit :
Sad q̄ vult a nobis discere
 ubi nā sit lignū cruas in q̄
 ih̄s crucifixus fuit. uidete er
 go ne aliq̄s sibi confiteri pre
 sumat. Si autem certissime
 scatis q̄ lex n̄ra euacuabit̄
 et p̄ne traditōes funditus
 destruent̄. zachēus enī auus
 meus p̄nūciavit patri meo
 symoni et p̄r̄ meus moriēs
 dixit michi. iude fili qū inq̄re
 tur crux xpi. illam maifesta
 anteq̄ aliqua p̄naris tor
 mēta nūq̄ enim extitit gēs
 iudeoz regnabit. sed illi qui
 crucifixū adorant. q̄ ip̄e est
 ar̄st̄ filius dei. Cui ego dixi
Sacer mi si uē patres n̄ri
 ip̄m esse dei filiū cognouer̄t
 aut ip̄m cruas patibulo af
 fixerūt. Et r̄dit. Nouit d̄ns
 q̄ nūq̄ in consilio eoz extitit
 sed eis sepius cont̄d̄m. q̄ ue
 ro ip̄se phariseoz uicia expo
 babat ip̄m crucifigi fecerunt
 ip̄e uero die t̄cia resurrexit et

celos ^(dica) iudeitibz p̄ueniūt. in q̄
 et frater cuius stephan̄ credi
 dit. quē iudeoz uelania lapi
 dauit. uide ergo fili ne ip̄m
 ul̄ discipulos eius audas
 blasphemare. **N**ō uidet̄ at̄
 multū p̄babile q̄ pater ist̄
 uide tpe passionis xpi esse
 potuit. cum a passione ar̄sti
 usq̄ ad helenā sub q̄ iudas fu
 it fluxerūt plusq̄ ducenti
 septuaḡta anni. Nisi forte
 dicatur q̄ tunc hoīes plusq̄
 mō uiuebant. **D**ixerunt er
 go iudei ad iudā. Nos talia n̄
 q̄ audiuim̄. **V**impramē si
 de hoc regina quesierit uide
 ne hoc sibi aliq̄ten̄ confite
 aris. **C**um ergo illi an̄ regi
 nā st̄tissent. et illa eos iterō
 gasset de loco ubi fūat d̄ns
 crucifixus et ip̄i locū nulla
 tenus indicare uellent iussit
 eos om̄es tremari igni. ac il
 li timētes tradiderūt iudam
 dicentes. **H**ic d̄na iusti et p̄
 phete filius optime nouit
 legē et tibi oīa que ab eo q̄
 siens iudicabit. **T**unc illa oē
 dimittens tenuit iudā solū.
Cui dixit. **M**ors et uita tibi
 p̄posita sunt qd̄ malūis elige
Onde igitur michi locū qui
 golgotha d̄r ubi fuit domin̄
 crucifixus ut cruce eius t̄ne
 uire possim. **R**udit iudas.

Quō locum scire ualeā cum
ducenti annis et amplius iam
fluxerunt et nequaquam illo tē
pore natus cēm. Cui regina.
Per anafixū fame te peri
mā. nisi michi dixeris uitate
Ipū igitur in puteū siccum
iussit p̄ia et ibidē famis mo
lestia cruciari. Cū ergo ibidem
sex diebus māssisset die septimo
extrahi peccat et crucē se indi
catū p̄mittit. Cum ergo ex
tractus ad locū uenisset et i
bidem oras locus subito mo
uetur et fumus aromaticum
mūm odorus sentit. ita ut mi
ratus iudas ābabz manibz
plauderet et diceret. In uitate
xp̄e tu es saluator mūdi. **E**
rat autē in loco illo sicut in
hystoris eccl̄asticis legitur tē
plū ueneris qd̄ adrianus im
pator ibidē construxerat ut
si quis xp̄ianorū in loco illo
adorare uoluisset uideret uene
rem adorare. et ob hoc infre
quēs et pene obliuioni dā
fuit locus. Regina autem
templū funditus fecit destrui
et locū in arā mutari. **P**er
hoc iudas p̄cūge se uiriliter
fodere cepit. et iugia passus
fodiens tres cruce abscondi
tas reperit q̄s ad reginā p̄
nus deportauit. Cum autē cru
cem xp̄i ab illis latronū nec

arent discerne eas in ciuitatis
medio posuerūt. et ibidē glori
am dñi postulant. **E**t ecce
cū circa horam nonā quidam
iuuenis mortuus deferretur
iudas feretū tenuit et p̄uā
et scdam crucē sup corpus de
functi apposuit. sed nequaquam
ille surrexit. **A**ppones autē
tertiā p̄uā redit defūctus
ad uitam. **I**n hystoris autē
eccl̄asticis legitur qd̄ cū quedā
mulier primaria arāns se
uiuua iaceret machari ep̄s
iherosolomitā p̄uā et se
cundā crucem adhibuit. sed
nichil p̄fecit. t̄iam uero ap
posuit. et p̄uā mulier a
p̄tis oculis sanata surrexit.
Ambrosius uero dicit qd̄ discer
u ip̄as dñi crucē ab alijs per
tyulū quem posuit p̄p̄la
tus quē tyulū ibidē inuenit
et legit. dyabolus autē in ae
ra uoaberatur dicens. **Q**ui
da qd̄ fecisti. **I**ude meo cont̄
ria opat̄ es. **N**ā ille me sua
dente fecit p̄dicem. et tu
me reuente ih̄u inuenisti
crucē. per illum multorū
lucratu sū animas. p̄ te
p̄dere uideo iā lucratas. per
illū regnabam in ip̄lo. p̄ te
iā expellar a regno. **V**inpta
mē tibi uicem repēdam et a
tra te regē aliū suscitabo. q

fidem deserens crucifixi cum cor-
 metis te negare faceret cruci-
 fixum. quod quidem de iuliano
 apostata dicitur. quod in
 dam episcopus iherosolimus sanctum
 multis tormentis affecit et
 martyrem fecit. Audiens iudas
 vociferatorem dyaboli nichil
 extimuit. sed constantem dy-
 abolo maledixit dicens. christus
 te dampnet in abyssum ig-
 nis te eterni. Post hoc iudas
 baptizatus quiriaco appellatus
 et iherosolymorum defuncto episcopo
 ibidem in episcopus ordinatus. De
 re cum beata helena claudos
 domini non habet rogauit episcopus
 quiriaco ut ad locum pergeret
 et claudos domini inquireret. Qui
 cum uenisset et ad domini pres-
 sidium aduenit. continuo claudos uelut
 aures fulgentes in terra appa-
 ruerunt quos ille accipiens
 regine detulit. Illa autem ge-
 nua figens in terram et caput
 inclinans eos cum multa re-
 uerentia adorauit. Cruas ergo
 parte helena detulit filio p-
 tem uo teas argenteas con-
 ditam reliquit in loco. Claudos
 uo quibus dominicum corpus fu-
 erat affixum portat ad filium.
 et quibus ut eusebius cesareu-
 sis refert frenis quibus utere-
 tur ad bellum opposuit. et ex
 alijs galeam suam armauit

Nonnulli uero asserunt ut gre-
 gorius turonis claudos quatuor
 in domino corpore fuisse. ex qui-
 bus helena duos in freno ipse
 rous posuit tertium in yma-
 gine constantini que romae
 supeminet urbi locauit et
 quartum in mare aduaticum
 quod usque tunc fuerat nauigan-
 tum uorago preceps. precipiens
 hoc festum de inuentione cru-
 cis singulis annis sollempniter
 celebrari. Ambrosius uero sic a-
 ut. Quiescit helena claudos
 domini et inuenit et de uno fre-
 nos fieri precepit. de altero dy-
 adema interuit. Hec claudos
 in capite. corona in utraque. in
 manu habens. ut sensus
 prouincat. fides luceat. potest-
 tas regat. Sanctum autem qui-
 riacum episcopus iulianus apos-
 tata postmodum interfecit. ex
 eo quod sanctam crucem inuenit cum
 ubique signum crucis destruere
 uideretur. Cum enim contra p-
 las pergeret cepit quiriacum
 iurare ad sacrificia ydolo-
 rum. quod cum ille rennueret
 dextram sibi absadi fecit di-
 cens. hac manu multas episcopos
 colas scripsit. quibus multos
 a deorum sacrificijs reuocauit.
 Qui dixit quiriaco. Multum
 michi canis insensate profu-
 ista. quod prius quam in christum cre-

derem sepius ad synagogas
scribebat epistolas ut nullus
in xpm crederet et ecce uinc
scandalu mei corporis abla
disti. Tunc iulianus plumbum
fecit liquari et in os eius in
fundi. deinde lam ferreum affer
ri. et in eo quicum extendi
et desup carbones saleu et
adipem spargi. Sed cu quira
cus inuolubilis pmanet dixit
ei iulianus. Si no uis sacrifi
care dijs. salte dic te cristianu
no esse. qd' cum execrans re
cusasset. iussit altam foueam
fieri et serpentes venenatos
ibidem poni et quira cu in
eandem iactari. sed tu serpentes
cotinuo mortui sunt. Iussitq
iulianus in caldaria oleo
feruetissimo plena quira
cu mitti. Qui du se signas
sponte inire uellet rogans
dum ut eum in in laua
dpo marginu baptizaret. i
ratus uel iudis iussit pect
eius gladiu pferari et sic i
dno consumari pueruit.
Quanta autem sit virtus
crucas in illo fidei notario
patet que quidam magus
decepit et ad locu que demo
nes aduocauit adduxit p
mittes ei q multis diuicijs
hndaret. Et ecce uidet queda
magnum ethyopem sup excel

lu thronum sedente. et in ar
citu eius alios ethyopes ar
ca eu cum lanceis et fustibus
stantes. Tunc ille magu pre
dau interrogauit dicens Quis
est iste puer. Et ille. Dne. ser
uus noster est. Cui demd. Si
me uis adorare et seruus me
us esse et xpm tuu negare
faciam te sede in dexta mea.
Ille aut mor signu crucis e
didit et se cristi saluatoris ser
uui esse libere exclamauit. Et
Statim ut edidit signu cru
cis omnis illa demouu multa
tudo euauit. Post cu qua
da uice templum sce sophye
predes notarius cu domino
suo intrass et ante saluato
ris ymagine ambo starent
uidit dns suus q predca y
mago sup notariu oculos
suos hret et ipm attente
respiceret. Qd' uidens dicitur
dns et admirans inueniem
ex parte dextera stae fecit. u
dicit q ymago in illa ueriu
parte oculos uoluiss et su
per notariu fixos hret. cur
sumq ipm ut ex parte sinis
tra fecit. et ecce itiu ymago
oculos uoluit et notariu ut
prius respice cepit. Tunc ad
iuratus a dno ut sibi dicer
qd apud dum meruisset. p
ter qd sic eum ymago respi

et dixit se nullius boni con-
scius esse nisi quod eum coram dy-
bulo non negare uoluisset. **De**

scilicet iohanne ante portam latinam.

Iohannes apostolus et euangelista
cum ephesi predicaret a
proconsule capitur et dies uel
in uolent iuratur. Qui dum re-
uocatur in carcerem mittitur et
ad dominianum imperatorem
epistola destinatur. in qua magister
sacrilegus et deorum contemp-
tor et auarum cultor nominatur. Iul-
sus igitur dominianum romam dedu-
cit. et deducto omni capilli
pro densione a capite plan-
dunt. ac ante portam urbis
que latina dicitur in dolium ferre-
tis olei igne desuper caudenti
mitti iubet. nullum tamen ibidem
dolorem sensit sed penitus illesus
eruit. In illo igitur loco a christi-
anis ecclesia fabricatur et di-
es illa tamquam dies sui marty-
rii solemnizatur. Cum ergo nec-
esse a predicacione cessaret
iussu dominiani in patrum
insula relegatus est. **N**ec tamen
imperatores romani apostolos per-
sequerentur quia christum predica-
bant cum ipsi nullum deum rel-
picerent. sed quia christum sine sena-
tus auctoritate deificatum aie-
bant. quod ipsi de nemine fieri
prohibuerant. Unde legitur in
historia ecclesiastica. quod cum pyla-

us quadam uice ad tyberium de
christo epistolas misisset et ipse tybe-
rius eius fidem a romanis reci-
pi assentiret. senatus omnino res-
puit. ex eo quod non sui auctorita-
te deus vocatus fuit. **A**lia cau-
sa est que legitur in quadam con-
uicia ex eo quod romanis prius
non apparuerat. **A**lia causa est
ex eo quod omnium deorum cultum cum
romani seruiebant euacu-
abat. **A**lia causa est quod mundi
despectum predicabat et roma-
ni auari et auarissimi erant. christus
etiam hec fieri non permisit ne
hoc humane persone ascriberetur.
Alia causa secundum magister ioh-
annem beletum quod imperatores et
senatus apostolos et christum perseque-
bantur. erat. quod uidebatur eis
deus nimis superbus et inuidus
eo quod consortem habere non dig-
naretur. **A**lia causa est quam
oro sius refert quod senatus indigni-
tate tulit quod pylatus ad tybe-
rium et non ad iuratum de ar-
ta miraculis. **I**hesus destinatus
et ideo eius consecrationem in-
ter deos fieri uoluit. unde uer-
tus tyberius multos de se-
natoribus occidit et quosdam
exilio dampnauit. **Q**uater
autem ipsius iohannis audi-
ens filium romae detineri mir-
ra compassione pernotata ro-
mam ad eum uisitandum ac-

cessit, sed dñi puenisset et ip-
sū in exilium relegatū audis-
set indeq; rediret in cāpania
ciuitate uelutana migrauit
ad xp̄m. cui corpus in quo-
dam specu sepultū multo tē-
pore latuit, sed postmodū a
filio suo iacobo reuelatum
fuit, qd' quidem multo odore
redolens a miraculis mul-
tis refulgens, ad predīcam
ciuitatē cum multo honore
est trāslatum. *Historia de le-*

Letanie in an *cauis*
no bis fiunt s. in festo
sā marie que dicitur letania
maior et tribz diebz añ ascē-
sionē domini que dī minor
et interpretatur letania suppli-
cacio ul' rogacio. Prima igr
letania triplr uocatur. pmo
letania maior. scđ dī pces-
sio septiformis. cōtio dī au-
ces nigre. Dicitur at letā-
nia maior ppter tres causas
s. rōne illius a quo instituta
est. s. a magno gregorio ip̄a
urbis romē. Hōne loci in q̄
instituta est. q̄ roma que
est dñā et caput mūdi ex
eo q̄ ibi corpus principis a-
postolorū et aplice sedes.
Hōne cause pro qua insti-
ta est, quia pro magno et
guillimo morbo. Romanū
enī cum in quadragesima

cōtinenter uirissent et in pal-
dia corpus dñi reaperit post
modū cōmestacōibz et ludis
et luxurie frena laxabāc. Ideoq;
dñs puocatus pestē maximā
in eos misit quā inguinari-
am uocāt. i. apostema siue t-
flatura in igne. Tam se-
ua autē ista pestis fuit ut
hōies in uia in mēla t ludis
in colloqis subito morēntur
ita q̄ cū aliquis ut dī stin-
tabat sepe cū ipsa sternuta-
cōne sp̄m exalabat. Vnde
cū aliquis aliquē sternuta-
cōnem audiebat statim acur-
rens deus te adiuuet accla-
mabat, et abinde ut dicitur
hec adhuc cōsuetudo seruatur
ut cū aliquem sternutante
audimus. de te adiuuet ac-
clamam? Rursus ut fertur
cū aliquis oscitabat frequē-
ter cōtinuo et subito sp̄m
emittebat. vnde cū aliquis
se uelle oscitare sentiebat
cōtinuo signū auas sibi im-
primē festinabat et hec cō-
suetudo sūt usq; nō seruatur.
Hec autē pestis qualiter
ortū habuit in uita sā gre-
gorii reperitur. Secundo dicitur
pcessio septiformis ex eo
q̄ bñs greḡ pcessiones q̄s
tunc faciebat per septē or-
dines disponebat. Nā in

primo ordine erat omnis de
 rus. In scdo omnes monachi
 et religiosi. In tercio omnes
 scdmouales. In qrtro omnes
 infantes in quinto omnis laya.
 In sexto omnis uidue et conu
 nentes. In septimo omnes con
 iugate. Sed qd modo no pos
 sum? in nro psonaru sup
 plem? in nro letanaru qa
 septies dia debet anteq? lig
 ma deponatur. Tercio dicit
 cruces iugre qm in signum
 meroris ex tanta strage ho
 minu et in signu penitencie
 iugris uestib; induebant. Et
 forte ppt eandem cam cruce
 et altaria sacris siliis uela
 bant hoies et fideles uestes
 priuales debent assumere. **C**
 lia aut dicitur letania minor
 que fit trib; dieb; au ascensi
 one quam bñs mamertus
 eps vienne tpe leonis ipato
 ris qui cepit anno dñi trice
 tesimo quinquagesimo octauo
 au institutionem pme insti
 tuit. que di letania minor. ro
 gationes et pcessio. **D**icit aut
 letania minor ad dia; prime
 qd l. instituta est a mion epo
 in mion loco et pro mion
 morbo. **C**am autem institutiois
 hui? fuit hec. Tunc em apud
 viennam frequetes et marium
 tremotus fiebat qui domos

et etas plurimas subicebat
 Noctiu sonitus et clamores
 sepe audiebant. Tunc etia
 aliud terribile accidit. qa in
 die pasche ignis de celo cea
 dit. et regis palacu concre
 mauit. Aliud mirabili? fie
 bat. Sicut em demones por
 cos intuerunt. sic pmissioe
 dñi ppter pata hominu lu
 pos et alias feras intbant
 et nullos ueetes. non solu
 per uiam sed p ciuitate pub
 lica discurrerent et passim
 pueros et senes. uiros et feias
 deuorabāt cum igit? tam do
 loru casus cotidie fieret. **P**re
 dictus eps triduanu ieiuni
 um tenuit. letanias instituit
 et sic pceda tribulatio coq
 euit. deinde statutū ab etia
 est et firmatū ut hec letania
 vniuersaliter obseruet. **D**icit
 etia rogationes. quia tñc om
 niu sanctoru suffragia iplo
 ram?. **E**t nro talis obserua
 tia hys dieb; seruanda est. et
 rogationib; scoz et ieiuniis
 hys dieb; attendu multipli
 ca rone. Primo ut deus bella
 pacificet que i uere frequa?
 coarantur. Sed ut teneros
 adhuc fruct? conseruado mul
 tiplicet. Tercio ut motus car
 nales qui hoc tpe magis fer
 uent in se quisq; magis mor

aficer. **I**n uere enim sanguis u
magis feruet et illiati motu
magis pullulāt. Quarto ut
ad receptōem spūs sancti se
quisq; magis abilitz. nā per
ieiunū magis abilitat. et p
rogatōes dignior redditur.
Quas alias rōnes assignat
magr guillhelm' alafiodo
rēsis. Prima est s. ut xpo as
cendēte et dicente. penite et ac
cipietis cōfidentius petat etiā
Secūda quia etiā ieiunat et o
rat ut pacē habeat de carne
ut p ipius carnis maceracō
nem acquirat sibi alas p orō
nē quia orō est ala anime
qua uolat in celū. ut sic aul
tū ascendente libere possit se
qui. qui ascendit iter pādens
aū nos. et uolauit sup pen
nas uentoz. **A**uis enī q̄ nil
cum in carne hūdat et parū
in plumis hū volare nō p̄t
sicut patet in strucone. **D**e
etiā p̄cellio quia tunc etiā
grialem facit p̄cellionē. **I**n
hac autē p̄cellione aures defer
tur cāpane pulsant. uerillū
portatur. draco quidā cum ī
genā cauda in quibusdam
ecclīs hūlatur et oīm scōz
singulārē p̄dama implo
rant. **I**deo autem ibidē au
rem deferunt. et cāpanas pul
sam' ut demones cū fugiāt

Nā sicut rex in suo exercitu h
habet insignia regalia sal; tu
bas et uerilla. sic xps rex eter
nus in sua etiā militanti ha
bet cāpanas pro tubis et au
tes pro uerillis. **E**t sicut aliq̄s
tyrānus ualde timeret si ali
cu' regis potentis et sibi īmu
a tubas in sua etiā audiret et
uerilla uideret. sic demones q'
sūt in isto aere caliginoso ue
hemēter metuūt qū tubas
autē s. cāpanas pulsari senti
unt. et uerilla. i. cruces cōspi
ciunt. **E**t ista dī esse ratio q̄re
etiā campanas cōsueuit pul
sare qū tempestatem cōtatā
uidet. ut s. demones qui hoc
faciūt tubas eterui regis au
diant et sic terrā fugiāt et
a tēpestatis cōtatāone q̄el
cant. **I**ter alia rō sit q̄r cam
pane tūc fideles admonent
et puocant ut pro instanti
p̄iculo orōni insistāt. **A**liud
enī uerillum etiā regis ē ip̄a
aure scdm illud. **U**erilla regis
p̄deunt tē. **Q**uōd quidem ueril
lū demones ualde timent. se
cundū q̄ dicit aristo' ubiq̄
q̄ inq̄t demones signū domi
niā uiderunt fugiūt timētes
baculū quo plagam recepe
rūt. et hec est ratio q̄re in q̄
busdam ecclīs tpe tēpestatis
aure de etiā extrahitur et tē

pestati opponit. **U**t salz demones
 verillū sūmū regis videāt
 et tūta fugiant. **I**deo igr cur
 in pcellione **d**efertur et cā
 pauē pulsantur ut dēone
 in ipō acre erit **t**ētes terra
 fugiant et a nra iufestacione
 delistant. **V**erillum aut ibidē
 defertur ppter repūcandā vic
 tonā resurrectionis et victoriā
 ascensionis aucti qui cū mag
 na preda celos ascēdit: vū uer
 illū p aera incedens est xps i
 celum ascēdens. **E**t sicut veril
 lum qd in pcellione defertur
 multitudo fidelium sequit sic
 xpm ascendente magna col
 lectio scōz comitatur. **C**ant
 aut qui ibi fiunt significat
 cantus et laudes angelorum
 qui xpo ascendenti obuiaue
 rūt et ipm cum sua soaeta
 te usq; in celum cū multis
 laudib; pduerūt. **I**n quib;
 tā autem ecclis et maxime i
 ecclis gallicanis cōsuetudo
 hētur q; draco quidā cum lon
 ga cauda et inflata plena. s.
 palea ul' aliquo tali duob;
 diebus prius ante crucē. et
 tertio cū cauda uacua post
 crucē defertur per qd signifi
 catur q; in primo die ante le
 gē. et in scdō sub lege dyabo
 lus in hoc mūdo regnauit. **I**n
 tertio aut die grē per passio

nem xpi de suo regno expulsus
 fuit. **R**ursus in ipā pcellioe
 oīm sanctorū singulariter paco
 ana iplozam. **Q**uare at
 tunc scōs rogam; plures tē
 sūt lupius assignate. **S**unt
 autē et alie cause gūales ppe
 quas deus ordinauit ut scōs
 oremus s. ppter nram inopiā
 scōz gloriā. et dei reueren
 ciam. **S**ā enim vota supplicā
 cū scire pūt quia in illo eter
 no speculo itelligunt qūtum
 ul' illis pauerit ad gaudiū
 ul' nobis ad auxiliū. **P**rima
 ergo ratio est ppter iopiam et
 hoc uel ppe inopiā quā ha
 bemus in merēdo ut ubi nra
 nō suppetunt mīta patroc
 uentur aliena. **V**el ppter iō
 piam quā habemus in con
 tēpland ut qui nō possum;
 sūmam lucem aspice in se.
 salcē in factis scōs aspice ua
 leamus. **V**el ppter inopiā
 quā habem; in amando. q;
 plinq; impiū homo ma
 gis sentit se affici circa vñū
 scā q; eam circa deū. **S**e
 cūda rō est ppter scōz glo
 riā. **D**ulc enī deus ut scōs
 iuocemus ut dū per eorum
 suffragia qd petimus iplo
 ram; ipos glouficem; mag
 nificem; et collaudem. **T**er
 cia rō est ppter dei reuerenciā

veritas

ut pater qui deum offendit q
si non audeat ipsum in propria
persona adire. sed amicorum pos
sit prociua implorare. **I**n
hys autem letaniis est; illu a
angelicam canticam frequenta
dum. **S**ancte deus. sancte fortis
sancte et immortalis miserere no
bis. **R**efert enim iohannes
damascenus libro tertio qd cum
apud constantinopolim ppe
quidam tribulacione letanie
ficeret. quidam puer de medio
populi est raptus in celum et illud
canticum ibidem edocuit. deum
ad populum rediens illud ange
licum canticum in conspectu po
puli decantavit. et mox tribu
lacio omnis cessavit. **I**n cal
cedonensi quoque synodo fuit il
tud canticum approbatum. et con
cluditur ita damascenus. **N**os
intra autem animus ut demones
nesciant. **S**ancte deus. sancte fortis
sancte et immortalis miserere nobis
Huius igitur cantica laus et auc
toritas ex diuersis colligitur.
Primo ex eo qd angelus e
docuit. secundo ex eo qd ad e
ius proclacionem illa tribu
lacio adqueuit. tertio ex eo
qd calcedonensis synodus illud
approbavit. quarto ex eo qd
demones adeo illud timent

Hystoria de ascensione domini

Ascensio domini qua
dragesimo die a re
surrectione facta est.
Circa qua ascen
sione septem per ordinem
consideranda sunt. **P**rimo un
de ascendit. **S**ecundo quare non
statim post resurrectionem ascen
dit. **T**ertio qualiter ascendit. **Q**u
arto quibus ascendit. **Q**uinto
quo modo ascendit. **S**exto quomodo
ascendit. **S**eptimo quare ascen
dit. **C**irca primum notandum
quod de monte oliueti uersus
berthania in celos ascendit
qui mons secundum aliam transla
cionem dicitur mons trium lum
inum. nam de nocte ex parte oc
cidentis illuminabatur igne ce
lesti. qd erat ignis iugis in al
tari. **M**ane ex parte orientis
primo erapiebat radios solis
antequam illustraret amica tem.
Habebat insuper copiam olei
quod est fomentum lumini. et ideo
dicitur mons trium luminum.
In hunc igitur montem christus
discipulos ut precepit nam in
ipsa die ascensionis bis appa
ruit semel uideam apostolis co
medantibus in cenaculo. **O**mnes
quidem tam apostoli quam alii disci
puli uicinos et mulieres ha
bitabant in illa parte iherusalem
que dicebatur mello. scilicet in monte
syon ubi dauid construxit

6. de dies
ascendit

sibi palacium et erat ibi cena
 culu grande stratum i quo
 dñs precepit sibi parai pas
 cha. et in illo cenaculo tunc
 viderim apli habitabat. ce
 teri at discipuli et mulieres
 circūquaq; p diuisa hospicia
Cum ergo in illo cenaculo
 comederent dñs eis apparu
 it et incredulitatē eor exp
 brauit. et cū comedisset cū
 eis et precepiss; ut in mou
 tē oliueti versus bethaniā
 uent. ibidē eis itū apparuit.
 ac iudicatē qrenab; respōdit.
Et eleuatis manib; eis bene
 dixit et inde corā eis in celū
 ascendit. **D**e loco aut ascen
 sionis dicit suplicia⁹ eps the
 rosolunitan⁹ et hētur in glo
 sa q; cū ibi postea edificata
 ess; etiā. locus ille in quo in
 stiterūt uestigia xpī ascenden
 tis nūq; potuit sterui pau
 uerō pūmo resiliēbāt mar
 mora in ora collocatū. Cal
 caris etiā puluēris a dño hoc
 dicitur eē idamētū q; uest
 agia impilla tenuit. et eā
 dem adhuc speatē uelut pres
 sis uestigijs tra custodit. **C**
Circa scdm. quare nō statim
 ut resurrexit ascēdit. sed per
 quadragita dies expectatē vo
 luit. **N**otandū q; hoc fecit p
 ter tres rōnes. **P**rimo ppter

resurrectōis certificationē. **D**if
 ficilius eū erat pbare uenta
 tē resurrectōis q; passionis. q;
 a prima die usq; ad tertā ue
 re potuit pbare passio sed ad
 uerā resurrectionē pbandam
 plures dies req̄rebant inter
 resurrectōem et ascensionem
 q; inter passionē et resurrect
 ionē. **D**e hoc sic dicit leo
 pp in sermone de ascensione
Quadragesimarius hodie die
 rū expletus est nūs sacrat
 lina ordinacōe dispositus
 et ad utilitatē nr̄e erudicōis
 impēsus ut dum a dño in
 hoc spacio mora pūae cor
 poralis extendit. fides resur
 rectōis documētis necessari
 is muniret. **G**ras agim⁹ di
 uine dispēsaōni et scdm
 pūm necessitate tarditati. **D**u
 bitatū est ab illis ne dubi
 taretur a uobis. **S**ed pp̄
 aplōz consolacōne. q; eū
 consolacōes diuine suphū
 dant t̄bulacōib; et tempus
 passionis fuit t̄bulacōnis
 aplōz. ideo plures debuerūt
 eē dies isti q; illi. **T**ertio pp̄
 multā significacōem ut p
 hoc daret̄ intelligi q; conso
 lacōes diuine cōparantur
 ad t̄bulacōes sicut ānus
 ad diem. dies ad horam. et
 hora ad momentū. **Q** eū

cōparantur sicut ānus ad
diem patet per illud q̄ legi-
tur ysaie xli. **P**redicare au-
nū placabilem dño et diē
vlacōis deo nr̄o. **E**cce pro die
tribulacōis reddit annum
cōsolacōis. **Q**uā autē com-
paratur sicut dies ad horam
patet per hoc q̄ dñs quadra-
ginta hōis mortuus iacuit
qđ fuit tribulacōis et per q̄-
draginta dies resurgens disci-
pulis apparuit. qđ fuit cōso-
lacōis. **V**nde glosa. **Q**uadra-
ginta hōis mortuus fuit
ppter hoc quadraginta dieb;
se viuere confirmabat. **Q**u-
uero cōparetur sicut hora
ad momentū insinuat ysa-
ie quinquagesimo scđo. **I**n mo-
mento indignacōis mee absco-
di faciem meā x̄c. **C**irca tē-
ū qualiter. s. ascendit. **N**otan-
dū q̄ ascendit primo poten-
ter q̄ uirib; pprijs ysaie lxxi
Quod est iste qui uenit de edē
x̄c gradiens in multitudie
virtutis sue. **I**te. 10. **N**emo al-
cendit in celū. s. ppria uirtute
nisi qui descendit de celo fili-
hōis qui est in celo. **N**ec enī
quali in quodā globo nubis
ascendit. hoc tamen nō fecit
q̄ nubis mīsteno indigeret
sed ut per hoc ostenderetur
q̄ om̄is creatura pata est

obsequi creatori suo. **I**pe enī
potencia diuinitatis sue as-
cendit. et in hoc notat̄ dñs
scđm q̄ dicitur in hystorijs
scolasticis. **N**ā enoch cālla-
tus est helyas subiectus est. s.
ihesus ppria uirtute ascendit
Secundo scđm gregorū per co-
itum gūatus et gūans. **S**e-
cūdus gūatus sed nō gūans
Tercius nec gūatus nec gene-
rans. **S**ecundo ascendit patē-
ter qm̄ uidentib; discipulis.
vū uidentib; illis eleuatus est
Item iohānis deō seruo. **V**a-
do ad eum q̄ me misit et ne-
mo ex uobis interrogat me q̄
uadis. glō ita palam ut ne-
mo interroget qđ uisu corpōa-
li fieri cernat. **I**deo enī illis ui-
dentib; ascendere uoluit ut ip-
si ascensionis testes existerent
et naturā humanā in celū
ferri gauderet et ipsū sequi
desiderent. **T**ercio letant; q̄
iubilantib; angelis. vū ps.
Ascendit deus in iubilatione
Aug. **A**scendete cristo pauet
omne celū mirant; astra ps
plaudūt agmina. tube so-
nāt et letis emiser̄ blanda
modulantiā chor. **Q**uarto
uelociter. ps. **E**ultauit ut gy-
gas ad currendā uiam. **V**alde
enī uelociter ascendit quādo
tū spaciū qm̄ momento p

auct. Refert enim rabi moy-
 ses maximus philosophus qd
 quilibet arcus sine celum
 cuiuslibz planete habet i spil-
 litudine via quingentoz au-
 noz. i. tñ spacium quatum
 posset aliquis ire in via pla-
 na in quingentis annis. et dis-
 tancia inter celum et celum. i.
 inter arcum et arcum est
 scilicet ut dicit via quingento-
 rum annoz. Et ideo cum sint sep-
 te celi erit scdm ipm a cen-
 tro terre usq; ad centrum celi
 sicut qd est celum septa-
 mili. via septem milium an-
 noz. et usq; ad centrum ce-
 li septem milium et septagen-
 toz annoz. i. tantum spacium
 quatum de via plana aliquis
 iret in septem milibus septan-
 gentis annis. si tñ viveret
 ita tñ qd quilibz annus com-
 ponat ex centis sexaginti
 quinq; diebz. et iter cuius-
 libet diei sit quadraginta
 miliaria. et qdlibet milia-
 re sit duoz milium passuum
 siue cubitoz. Hoc rabi mo-
 yses. vtz autem hoc verum sit
 deus scit. hanc enim mensu-
 ram ille novit qui omnia
 fecit in nullo pondere et me-
 sura. **I**ste igitur fuit magnus
 saltus quem fecit de terra. i. in
 celum. Et de hoc saltu et q

bulam alijs salibus sic dicit
 ambrosius. Saltu quodam artus
 venit in hunc mundum apud
 priem existens in vigne ve-
 nit. ex vigne in presepe nasci-
 vit. descendit in iordanem. ascen-
 dit in autem. descendit in tumu-
 lum. surrexit de tumulo et se-
 det ad patris dexteram. **C**irca quod
 cum quibus salibus ascendit
 notandum. qd ascendit cum
 magna preda hominum et mag-
 nitudine angelorum. **Q**uod e-
 nim cum preda hominum ascendit
 patet per illud qd dicitur in psal-
 mo. Ascendisti in altum. ce. capa-
 te. **Q**uod autem ascendit cum
 multitudine angelorum patet
 per illas interrogaciones quas
 christo ascendente maiores ange-
 li fecerunt maioribus ut habetur
 psalme lxxij. **Q**uis est iste qui
 venit de edom circumdatus uesti-
 bus uestibus de bostra. ubi dicitur
 glosa qd quidam angeli non ple-
 ne agnoscentes misterium in-
 carnationis passionis et resur-
 rectionis. videntes ascendere
 ad celum dominum cum multi-
 tudine angelorum et sanctorum omnium
 propria virtute ipsum in carna-
 tionis et passionis misterium
 admirantur et angelis comi-
 tantibus dominum dicunt. **Q**uis est
 iste qui venit de edom. Et in
 psalmo sicut. **Q**uis est iste rex

glorie. **D**yonisi^{us} aut in li-
bro angelice iherarchie capitulo septimo insinuare uidetur
quod dum christus ascendit tres questiones ab angelis facte sunt.
Divina fecerunt omnes angelus
hinc se. **S**ecundam maiores ante
to ascendenti. **T**erciam fecerunt
minores maioribus. **Q**uerunt
igitur inter se maiores dicentes.
Quis est iste qui uenit
de edom. tactis uestibus de borsa.
edom sanguinea interpretatur.
borsa munita. quasi dicitur.
Quis est iste qui uenit de mundo
sanguineo per panem et munito per
malitiam contra deum. vel qui uenit
de mundo sanguineo et inferno munito.
Respondet dominus. **E**go qui loquor
iustitiam et. **D**yonisius ponit tale
nomen. **E**go enim dicit disputo iustitiam
et iudicium salutare. in redemptione
humani generis fuit iustitia inquitum.
id est. facta creatura sua a domino
alieno rediit. et fuit iudicium inquitum
dyaboli inuasio alieni iuris ab eo
quem possidebat homine potenter
eiecit. **S**ed secundum hoc facit hic
dionysius questionem. **C**um ipsi superiores
angeli sint deo proximi et immediate
a deo illuminentur quare ab invicem
querunt quasi

ab invicem diste cupientes?
Sed sicut ipse soluit et commentator
exponit. **I**n eo quod in interrogat
significatur sciam appetere. in eo
autem quod proximum inter se conferunt
denuntiat quod divina inter se
perfectionem non audent peruenire.
Apod se ergo prius interrogare
deliberant ne forte illuminatione que
ipsis a deo fit nimis festina
interrogatione perueniant. **S**ecunda
questio est quam fecerunt ipsi superiores
angeli ad christum dicentes.
Quare ergo rubrum est indumentum
tuum et uestimenta tua sicut calciam
in corculari. **D**ominus dicitur habuisse
indumentum. id est corpus suum. rubrum.
id est sanguine orientatum. ex eo quod
adhuc dum ascendit in corpore suo
opacitates habebat. **V**oluit enim
opacitates in corpore suo servare
secundum quod dicitur beati ser de
caulis. **A**ut enim sic. **O**pacitates
dominus servavit et in iudicio
servaturus est. ut fidem resurrectiois
astruat. et per hominibus supplicando
eas propter repenter. ut boni qui
misericorditer sunt recepti uideant.
ut reprobis qui iuste sunt dampnati
agnoscant. ut perpetue uictorie sue
certum triumphum deferat. **H**uic ergo
quomodo dominus sic respondit. **C**orcular
calciam

plo

solus. et de genalibz nō est uir
meū. Et potest uocari corcu-
lar aut in qua tanq̄ in pa-
lo sic pressus est ut eā san-
guis effūderetur. Del corcu-
lar uocat dyabolū qui hu-
manū genus sic fumbz pec-
catorū inuoluit et astruit:
ut quidq̄ in eis spūale erat
expuniet et solū mendacia
remanerēt. Sed nōst̄ hel-
lator corcular calcauit. vi-
cula p̄ccatorū dirupit. et ī
celū ascendēs postmodū ta-
berna celi aperuit et uinū
sancti sp̄s effudit. **T**ertia
questio est quā fecerūt mi-
nores angeli maioribz dice-
tes. Quis est iste rex glorie
Quibz illi r̄derunt. Quis
virtutū ipse est rex gl̄e. De
hac angeloz q̄one et alioz
cōuenientia r̄sione sic dicit
auḡ. Sāficatur diuino co-
mitatu inuentus aer et oīs
illa uolūtās demonū per ae-
ra f̄ba aristo ascendēte tran-
sigit. quibz occurrētēs ange-
li quis eēt silacant̄ dicētes
Quis est iste rex gl̄e. Quibus
ali r̄derunt. Hic est ille ca-
didus et roseus. hic est ille
qui nō habuit sp̄em neqz de-
corē infirm̄ in ligno. fortis
in prelio. uilis in corpulailo
armat̄ in plio. fedus ī mor-

te. pulcher in resurrectōe. can-
didus ex uirgine rubicūdus
in cruce. fuscus in obprobrio
clarus in celo. **C**irca quātū
quo. s. merito ascendit. notā-
dū q̄ tripla merito ascendit
de quo sicut dicit ih̄onimus
Propter ueritatē. i. q̄ illa que
per p̄phas p̄uiseras adim-
plesti. et mansuetudinē. q̄
sicut ouis p̄ uita ppli īmo-
lans. et iusticiā cum nō p̄ca-
te sed iusticia eripisti homi-
nē. Et deducet te mirabilit̄
dextra tua. potētia siue uirtus
deducet te hoc est in celū. **C**
Circa sextū. s. quo ascendit.
notandū q̄ sup om̄s celos al-
cendit scdm q̄ dicit apl̄us
ad epheseos q̄ro. Qui descē-
dit ipse est qui ascendit sup
om̄s celos ut adimplēt oīa
Sup om̄s celos dicit q̄ plu-
res sunt celi. sup quos ipse
ascendit. **E**st enī celū mate-
riale. r̄onale. intellāiale. et
sup̄bale. **C**elum materiale
multiplex est. s. celū aereū.
ethereū. olimpū. igneum. sy-
dereū. cristallūnet empireū
Celū autem r̄onale est hō-
iustus. qui d̄ celum r̄ōe in-
h̄itacōis diuine. q̄ sicut celū
est sedes et h̄itacō dei scdm
q̄ d̄ in ysaya. celū michi se-
des est. sic aīa iusti scdm q̄

diat in sapientia. **N**am iusti se-
des est sapientie conuersa-
nis scilicet. quia sancti p[er] conuersa-
tionem et desiderium semper habi-
tant in celo. sicut dicebat ap[osto]l[us]
Nam conuersatio in celis est. h[ab]itatio
operacionis continue. q[uonia]m sicut celu[m]
continue mouetur. sic et sancti p[er] bo-
na opera continue mouentur. **C**e-
lu[m] intellectuale est angelus.
Angeli enim dicuntur celum. q[uonia]m
ad instar celi sunt altissimi
ratione dignitatis et excellencie
de quorum dignitate et excellen-
cia dicit d[omi]n[us] in libro de di-
uinis nominibus capitulo quarto. **D**i-
uine mentes sunt super reliqua
existencia. et viuunt super reliqua
uiuencia. et intelligunt. et cog-
noscent super sensum et rationem
et plusquam omnia existencia pulchre
et boni desiderant et eo parti-
cipant. **S**ecundo sunt pulcherrima
ratione nature et glorie. De quo-
rum pulchritudine dicit d[omi]n[us]
in eodem libro. **A**ngel[us] est ma-
nifestacio ocula huius speculim-
purum. clarissimum immacula-
tum. incontaminatum. incoing-
natum suscipiens. si est fas di-
cere. pulchritudine bonifor-
mis et deformitatis. **T**ercio sunt
fortissimi ratione virtutis et po-
tentie. de quorum fortitudine dicit
damascenus in libro scilicet ca[pitulo] u[icesimo]
fortes sunt et paci ad dei vo-

luntatis explecione. et confesti
inueniuntur ubique diuinus
uissent uirtus. **C**elum enim habet
altitudinem. pulchritudinem. for-
titudinem. **D**e duobus primis
eccl[esi]astica quadragesima tercio.
Altitudinis firmamentum. **D**e
tercio. iob uicesimo septimo. **T**u for-
sitan cum illo fabricatus es. **C**e-
lum autem sublimiale est e-
qualitas diuine excellencie. de qua
x[ristus] uenit. et usque ad illud p[er]
modum ascendit. de quo dicit
in psalmo. **A** summo celo eg[ressus]
suo eius et ortus eius usque
ad summum eius. **S**uper omnes
igitur hos celos usque ad ipsum ce-
lum sublimiale x[ristus] ascendit.
De enim ascendit super omnes celo-
materiales. habet per illud quod
dicit in psalmo. **E**levata est
magnificencia. t. l. c. d. **D**ivus e-
nim celos materiales usque in ipsum
celum empyreum ascendit. **N**on si-
cut h[er]mas qui in curru ig-
neo ascendit usque ad sublima-
rem regionem nec eam transcen-
dit sed in paradisu[m] terrestrem
translat[us] est. qui adeo eminet
ut p[er]tingat ad sublimarem re-
gionem. nec eam transcendit. **I**n
hoc igitur celo empyreo x[ristus]
residet. et est sp[iritus] et p[ro]p[ri]a
eius mansio et angelorum et a-
liorum sanctorum. et congrue conuenit
hec h[ab]itacio habitatoribus. **A**

lud enim celum ceteros celos ex
 cellit dignitate prouocante si
 tu et ambitu. et ideo est con
 ueniens habitatio christi qui
 omnes celos rationales et intel
 lectuales transcendit dignitate.
 eternitate. sicut immutabilitate
 et ambitu pacis. Sicut est gra
 uis habitatio sanctorum. Illud enim
 celum est uniforme. immobile
 luciditatis perfecte. et capacita
 tis immense. et recte congruit
 angelis et sanctis qui fuerunt
 uniformes in operatione. immo
 biles in dilectione. immoti in fide
 siue agnitione. capaces in spiritu
 sancti receptione. **Q**uod autem super
 omnes rationales. id est omnes sanctos
 ascendit pater per illud quod dicitur
 Cantorum secundum. Ecce iste ve
 nit saliens in montibus transili
 ens colles. et vocatur montes
 angeli colles uero unum
 sancti. **Q**uod uero super omnes celos in
 telligibiles. id est angelos ascende
 rit. patet per illud quod dicitur in
 psalmo. Qui ponis nubem
 ascensum tuum qui ambulat
 super pennas ventorum. **I**tem. **A**scen
 dit super cherubim et uola
 uit uolauit super pennas ven
 torum. ~~Item ascendit super cheru~~
Quod autem usque ad celum super
 suble. id est dei equalitatem ascen
 dit patet per illud quod dicitur
 ait maria uirgo. **E**t dominus qui

dem ihesus postquam locutus est
 eis assumptus est in celum et se
 det a dextris dei. **D**extera enim dei
 est equalitas dei. **S**uardus
Dominus meo singulariter a domino
 et deum et datum est sedere a
 dextris glorie ipsius. utpote in
 gloria coequali. in eternitate con
 stanti. pro generatione consili.
 maiestate non dispari. eternita
 te iposteriori. **N**el potest dici quod
 christus in ascensione sublimis
 fuit quadrupla sublimitate. scilicet
 locali remuneratione preteriti
 cognitionali et virtuali. **D**e pri
 mo ad ephesios quarto. **Q**ui descen
 dit ipse est qui ascendit super
 omnes celos. **D**e secundo. ephesios se
 cundo. factus obediens etc. **U**bi
 dicit augustinus. **H**umilitas claritas
 mentium. claritas humi
 litatis est premium. **D**e tercio
 psalmo. **A**scendit super cherubim. id
 est super omnes scientie plenitudi
 nem. **D**e quarto patet quod etiam
 ascendit super seraphim. col. quater
 to. **S**are etiam etc. **C**irca sep
 timum quare scilicet ascendit.
 notandum quod ascensionis sue
 noue sunt fructus siue utilita
 tes. **P**rima utilitas est abili
 tatio amoris domini. **I**ohannis
 xxi. **N**isi ego abiero pater
 non ueniet ad uos. ubi dicit
 augustinus. **S**i carnaliter in
 adherentis capaces spiritus

nō eras. **S**cda est maior cog
natio dei. **J**ohis xiiij. Si
diligereis me gauderis v
tq; q; uado ad patrem. **U**bi
dicit aug. **I**deo subitō for
mā istam serui in qua pat
maior me est. ut deū spūali
ter uidere possitis. **T**erna est
meritū fidei. de hac sicut di
cit leo pp in sermone de ascē
sione. **T**ūc ad equalē patri
filiū erudior fides gressu
mētis cepit accedere et cōtrē
tatione corporee in xpō sbe
ex qua pte minor est nō ege
re. **M**agnarū enī hic uigor
est mētium incūctantē cre
dere que corporeo nō uident
intuitu et ibi figere desiderū
in quo nō queas inferre cō
spectū. **A**ug. de confi. **E**xul
tauit ut gygas ad curren
dā uiam. non enī tardauit
sed cucurrit. clamās dictis
fās. morte. uita. descēsu. ascē
su. clamās ut redeam⁹ ad
eum. et discessit ab oculis
ut redeam⁹ ad cor et inuenia
m⁹ eum. **Q**uarta est nra se
curitas. **I**deo enī ascendit ut
noster aduocatus sit apud
patrem. ualde autē securi esse
possum⁹ qū calen apud p
patrem nos hīc consideram⁹
aduocati. **J**ohānis secūdo
aduocatiū habem⁹ apud

patrem ihesum xpm iustū et
ipe est ppiatio pro patris nris
De hac securitate dicit buar
dus. **S**ecurū accessū habes o
homo apud deū ubi mater
ante filiū et filius ante pa
trē. mater ostendit filio pec
tus et ubera. filius ostendit
pā latus et uulua. nulla er
go potent ee repulsa ubi cor
sūt caritatis insignia. **Q**u
ta est nra dignitas. maria
quidē dignitas nra est qū
natura nra usq; ad dextram
dei exaltata est. **U**n et ange
li hanc dignitatē in homi
bus cōsiderantes deinceps p
hibuerūt se ab hoibus ad
rari sicut dicit apocal. xij.
Lecadi inquit ante pedes e
ut adorare eum. **E**t dicit in
uide ne feceris cōseruus tu
sum et frū x. **U**bi dicit g
glosa. **I**n ueteri testamēto
nō phibuit se adorari. sed
post ascensionē uidens sup
se exaltari hoīem ab hoīe
timuit adorari. **L**eo pp in ser
mone de ascēsione. **N**atura
hodie nre hūilitatis uita
cūctaz alacritudinē pcatum
ad dei patris est puectā cōse
sū ut mirabilior fieret grā
dei cū remotis a conspū ho
minū qui merito reuerentiā
sui sentiebātur uidere. fides

nō diffideret. spes nō fluctua
 ret. caritas non reperet. **Ser**
 ta est spei nre soliditas. hebre
 os q̄ro. **H**abentes ergo pōa
 ficem magnū qui penetrauit
 celos ih̄m filiū dei teneam⁹
 spei nre confessionē. **I**tem ad
 hebreos septimo. **Q**ui cōhigi
 mus ad tenendā ppositā spē
 quā sicut anchoram hēmus
 aīe tutam ac firmā et ince
 dentē usq; ad interiora vela
 mīs. ubi pretiosor p nobis in
 trouit ih̄s. **D**e hoc itū leo
 pp. **C**risti ascētio nostra est p
 uectio et quo p̄cessit glā ca
 ptas. eo spes tendit et corpo
 ris. **S**eptima est uie osten
 sio. **M**ichee scđ. **A**scendet p̄
 dens iter aī epos. **A**ug⁹. **D**ia
 tibi fr̄s est ip̄e saluacor. sur
 ge et ambula. habes quo:
 uoli pigrescē. **O**ctaua iam
 e celestis ap̄ao. **S**icut enī
 primus adam aperuit ia
 nuam inferni sic scđs para
 di. **V**nde etiā cantat. **T**u
 deuoto moras aculeo. **N**o
 ua loa p̄paracio. **I**ohānis
 quattodecimo. **V**ado para
 re vobis locū. **A**ugustinus
Dne para quod paras. nō
 enim tibi paras. et te nobis
 paras. quando locum para
 et tibi nobis. et te in nobis

Hystō de festo penthecostes

Spiritus sc̄s
 hodierna die
 ut sacra actu
 um testatur
 hystō in apol
 tolos in lin
 guis igneis missus est. **C**ir
 ca cui⁹ missionē siue aduen
 tū octo considānda sunt. **P**mo
 a quo miss⁹ est. **S**cđo quot
 modis mittit siue missus ē
Tercio quo tpe missus ē. **Q**u
 to quocens miss⁹ est. **Q**uinto
 q̄liter missus est. **S**exto in
 quos missus est. **S**eptio p̄
 ter qd missus est. **O**ctauo p̄
 quē missus est. **C**irca pu
 mū a quo. s. missus est no
 tandū. q̄ ip̄m spiritum sc̄m
 pater misit et filius misit
 et ip̄e eam sp̄s sc̄m sc̄p
 sum dedit et misit. **D**e pu
 mo iohānis quattodecimo. **P**a
 ditus aut̄ spirit⁹ sc̄s quem
 mittet pater in noīe meor⁹
De scđo iohannis decimo sexto
Si aut̄ abiero mittā eū ad
 vos. **N**ullio enī in istis infer
 onib; habet cōpāonem ad
 suū mittentem s̄b tripla h̄i
 tudine. s. ut ad dantē esse. et
 sic mittitur radius a sole. vt
 ad dantē uirtutē et sic mit
 tatur iaculū a pectore. vt ad
 dantē iurisdictionē siue auc
 tōritatē et sic mittitur nūa

et seipm totum
relinquit i se
dicare ad
opm

us a pceptore. **S**cdm hunc r
phice modū missio p̄t conue
nire spū sancto. **M**ittit̄ enī
a p̄re et filio tanq̄ ab eis
habens eē et virtutē et auc
toritatē in opando. **N**ichil
ominus et ip̄e spiritus sc̄s
seipm dedit et misit. qd̄ uide
tur illiuan iohānis decimo
sexto cū dicitur. **C**ū autē ve
nerit ille sp̄s ueritatis. **N**ā
sicut dicit leo ip̄ in sermone
de penth. **B**eate trinitatis i
cōmutabilis deitas una est
sua indiuisa in ope. cōsors
in uolūtate. par in om̄i sc̄a
et potētia. equalis in gl̄a
Diuisit̄ aut̄ sibi opus n̄re
redemptōis misericordia tri
nitatis. ut p̄r p̄p̄aret. fili
us p̄p̄aret spiritus sc̄s
igniret. q̄ enī spiritus sc̄s
deus est ideo recte d̄r seipm
dare. **H**oc aut̄ q̄ sp̄s sanct̄
deus sit oūdit ambro⁹ in li
bro de spū sancto sic dicens.
Ex q̄tuor istis maīfesta dei
tatis eius gl̄a comprobatur
deus enī esse cognoscit̄ aut̄
q̄ sine peccatō est. aut̄ q̄ pec
cata cōdonat. aut̄ q̄ creatiō
nō est. s̄ creator est. aut̄ q̄
non adorat sed adorā. et in
hoc ostēditur qualiter b̄tā
trinitas se totaliter uobis ex
hibuit. **P**ater enī om̄ia q̄

habuit nobis exhibuit. q̄ sicut
dicit aug⁹. **M**isit nobis filij
suū in precium n̄re redempa
tionis. **S**pū sanctum in pri
legij n̄re adp̄tionis. **S**icut
filius totalit̄ se nobis exhi
buit. q̄ sicut dicit bernardus
ipse pastor ip̄e pascua. ip̄e
redēp̄tio. dedit enī nobis aīa
in precij. sanguinē in potū.
et carnē in cibum. et deitatem
in premium. **S**icut et spiritus sc̄s
totalit̄ om̄ia sua dona nobis
exhibuit et exhibet. q̄a sicut
d̄r prima chorinthij credendum
Ali p̄ spū sanctum d̄r sermo
sapientie. alij aut̄ sermo sc̄e se
cundū eundem spū. alij fi
des in eodem spū. **L**eo ip̄. **S**pi
ritus sc̄s inspirator est fidei.
doctor sc̄e. fons dilectōis. signa
culū castitatis et totius cau
sa salutis. **C**urta scdm̄ quor
s. modis mittit̄ siue missus
est. notandū q̄ spū sanct̄
duob⁹ modis mittit̄ s. uisibi
liter et inuisibiliter. **I**nuisibiliter
cū mentalib⁹ castis illabitur.
et uisibiliter cū in aliquo sig
no uisibili demōstratur. **D**u
sione inuisibili dicitur iohan
nis q̄to. **S**pūs ubi uult spi
rat et uocem eius audis s̄
nō sc̄as unde ueniat aut̄ quo
vadat. **N**ec uisū. **Q**uia sicut
dicit bernardus de uerbo in

uisibili. Per oculos uō inuē
 uit. qz non est coloratū. sed ne
 qz per aures qz uō uisouit
 s; neqz per uares qz uō acir
 misctur sed ment. nec uife
 at acir sed fecit. neqz uero per
 fauces qz uō est mansū uel
 haustum. nec tactu corporis
 illud qz palpabilis nō est. **Q**
 nis igitur. aiqz sunt inuestigabi
 les vie eius vū adesse nouerū
Nempe ex motu cordis intel
 leri pūciam eius. et ex fuga
 uiaoz aduerti potenaā vir
 tuas eius et ex discussione
 siue redarguōe oculoz me
 oz admiratū sū pūditate
 sapie eius et ex qūlacūqz
 emendatōe mox meoz exp
 sū bonitatem māsuētudis
 eius. et ex renouacōe et refor
 macōe spiritus mentis mee
 pcepti utaiqz spēm decons e
 et ex cōtūtu hoz oīm sūm
 expam multitudinē magni
 tudinis eius. **H**ec **B**uardus
Consilio at̄ uisibilis est ai
 in aliquo uisibili signo osten
 ditur. Et notādum qz in qu
 tūpla spē uisibili sps sanctus
 mōstratus est. **P**rimo ī spē
 colūbe sup rpm bapazatum
 luce tercio. **D**escendit sps sanc
 tus corporali spē sicut colum
 ba in ipm. **S**ed in spece in
 bis luade sup rpm cūstigura

ai. **M**athei deāoseptio. **A**d huc
 eo loquēte ecce nubes lucida
 obūbrauit eos ubi sic dicit
 glosa. **S**icut bapazaco dno
 sic et clarificaco misterii scē
 trinitatis ostendit. **S**piritus
 scis ibi in columba hic ī nu
 be lucida. **T**ercio in spē flatus
Jo. uicelso. **I**nsufflauit et dix
 it. **A**cipite spm scm x̄. **Q**u
 to in spē ignis. **Q**uinto ī spe
 ac lingue et in hac duplia
 spece apparuit hodierna die
Credo autē in hac quintupli
 a spē rez monstrat̄ est ut
 decur itelligi qz haz rerum
 pūctates opat̄ in cordibus
 in qbus illabitur. **C**olumba
 gemitū pro cantu habz. felle
 caret. in foranibz petre ma
 net. **S**ic sps sanctus illos qz
 replet facit pro suis peccatis
 genie. **p**laye. **h**x. **F**ugiemus
 quasi uisi om̄s et quasi co
 lumbe medicantes gemem̄
Honos octauo. **I**pe postulat̄ ^{sp̄s}
 p nobis gemitibz tenarrabi
 libz. i. nos postulātes et ge
 mētes facit. **S**ecundo facit si
 ue felle amaritudis esse. **S**a
 pienae duodecō. **O** qz bonus
 et suauis est dñe tuus spir
 tus in uobis. **I**tem in eodem
 septio. vocatur. suauis. benignus.
 hūanus. **E**t eo qz suauis
 benignos et hūanos faciat.

Duaves in sermone, benignus
in corde, et humanos in ope. Ter-
cio in petre forantibus, i. in ceteris
vulneribus habitare. Cantator se-
cundo. Surge amica mea.
Sponsa mea. et veni columba
mea. Gloriosa, fovens michi pul-
los meos infusione spiritus sanc-
ti, in forantibus petre, gloria, in
christi vulneribus. Tercio ultimo
spiritus sanctus noster, cuius dominus, cap-
tus est in patris vestris, cui dix-
imus, in vestra tua vivemus in
gentibus, qui diceret, spiritus est
qui est doctor vestris, quod os
vestrum est dominus, christus, quod est os
vestrum et caro vestra, facit nos
dicere aristotelem. In vestra tua, i. in
passione tua in qua captus
fuit tenebrosus et despectus
vivemus per iugem memoriam
Secundo monstratus est in
specie nubis. Nubes a terra
elevatur, refrigerium prestat
et pluviam generat. Sic spiritus
sanctus quos replet a terra ele-
vat per contemptum terrenorum
Ezechielis octavo. Elevavit
me spiritus in celum et terram
et. Idem, eze. primo. Quocumque
ibat spiritus illuc evante spiritu et
voce pariter elevabantur sequen-
tes eum. Spiritus enim vite e-
rat in rotis. Item gregorius. Gusta-
to spiritu desipit omnis caro. Se-
cundo refrigerium prestat con-

tra in centum viciorum. Unde et
am bene mare est dicitur. Spiritus
sanctus superveniet in te, et virtus
altissimi obumbrabit tibi, id est
te ab omni estu viciorum refrige-
rabit. Unde et spiritus sanctus vo-
catur aqua, que habet vinum
refrigerativum. Iohannis septimo
flumina de ventre eius flu-
ent aque vite, hoc autem
dixit de spiritu sancto quem erant
accepturi credentes in eum.
Tercio generat pluviam lacrimarum
spiritus. Fluit spiritus eius et
fluent aque, i. lacrimarum. **T**
Tercio monstratus est in specie
flatus. Flatus levis est, calidus
est, levis est, ad respirandum
necessarius est. Sic spiritus sanctus le-
vis est, i. velox ad se diffundendum.
Omnibus enim mobilibus
mobilius est. Gloria super illud
factus est repente de celo sonus
et. Resat corda molimina
spiritus sancti gratia. Secundo calidus
est ad inflammandum, luce du-
odecimo. Ignem veni in terram
mittere et quid volo nisi ut
ardeat, unde et auster vetero ca-
lido comparatur. Cantator quocumque
Surge aquilo et veni auster
profla ortum et. Tercio levis est
ad demulcendum, unde ad eius
lenitatem insinuanda vocatur
vnde victionis. Iohannis octavo
Vnctio eius docet vos de omni

bz. **A** nomine rous. **V**n cantat
 etia. **E**t sui rous intima ror
Note aure tenuis, terno igni
 rix. **E**t po igne sibil' aure
 tenuis et ibi dñs. **Q**uarto ne
 cessari' est ad respirandū. **A**
 do q'ppe natus est q' si ad ho
 ra subtraheret homo conti
 nue moreretur. **S**ic et de spū
 scō intelligendū est. ps. **A**ufe
 res spū eor et deficiēt et in
 puluere suum reuertentur
Cinices spū tuū et creabū
 tur rō. **J**ohannis sexto. **S**pūs
 est qui uiuificat. **C**ōico mō
 strar' est in spē ignis. **Q**uī
 to in spē lingue. **Q**uare aut
 in hac duplia spē apparuit
 dicitur infra. **C**ura caum
 l. quo tpe missus est notā
 dū q' missus est quinquagesi
 mo die a pascha. **I**deo at in
 die quinquagesimo missus est
 ut detur itelligi qm a spū
 scō est legis pfectio. etia re
 muniaao et pccōr remissio
Legis pfectio. qm scdm glo
 sam. a die agni imolati qu
 quagesimo die data est lex
 in igne. **I**n nouo etiam tel
 ramēto quinquagesia die a
 pascha xpī. descendit spū
 scō in igne. **L**ex in monte
 synay spūs in monte syon
Lex in sublimi montis loco
 spūs datur in cenaculo. **V**n

p hoc insinuat' q' ipse spū
 scō est pfectio totius legis
 q' plenitudo legis est dilec
 tio. **S**cō eterna remuniao
 vñ glo. **S**icut quadragita
 dies quibz post resurrectio
 nē cum discipulis conuulatus
 est pūtem etiam designat
 ita quinquagesim' dies quo
 spūs sanctus datur. denariū
 eterne remuniaois expiuit
Tercio pccōr remissio. **V**n
 glō ibidem. **I**deo in quinqesi
 mo. q' indulgētia fiebat in
 iubilo. et p spū scō pccā
 remittūtur. **E**t sequit' in glo
 sa. **I**n spūali iubilo rei solui
 tur. debita dimittūtur. exiles
 in pūam reuocant'. heredi
 tas amissa reddit'. seru. i.
 hoīes pccō venundati. a ui
 go seruitutis libantur. huc
 usq' glō. **H**er mortis solui
 tur et libantur. vñ romāds
 octauo. **L**ex spūs uite in xpo
 libauit me a lege pccā. **E**t
 mortis debita pccōr dimitt
 unt'. q' caritas opit multa
 tudine pccōr. **E**xiles in pū
 am reuocant'. ps. **S**piritus
 tuus bonus deducet me in
 terram rām. **H**ereditas aīl
 sa redditur. **H**ōnos octauo
Ipe spūscō testimoniu reddit
 spūi nostro q' sum' filij dei
 si aut filij et heredes. **S**erui

pcā liberantur. ij ad chorint
q̄to. **U**bi spiritus dñi ibi li
beras. **C**irca quartū quo
ciens aplis nullus est. Sae
dū q̄ scdm glōsā tribz viabz
eis datus est. s. ante passionē
post resurrectionē et pr̄ ascē
sionē. **P**rimo ad faciendum
miracula. scd̄ ad relaxādū
pcā. **T**ercio ad confirmandū
corda. **P**rimo qm̄ eos ad p̄
dicandū misit et sup̄ om̄ia
demonia. et vt lāguores ci
raret eis p̄tatem dedit. **H**ec
miracula per sp̄m sc̄m flūt
scdm q̄ dicitur mathei duo
decimo. **S**i aut̄ in sp̄u dei ci
cio demones x̄c. **N**on tū con
sequens est ut quicūqz habet
sp̄m sanctum faciat mira
cula. qm̄ sicut ait gregorius
Miracula hoīem sc̄m non
faciunt sed ostendūt. nec q̄
cūqz facit miracula h̄z sp̄m
sc̄m quoniam et mali alle
runt se fecisse miracula dicē
tes. **Q**uē nonne in nomine
tuo p̄phetarum? x̄c. **D**eus
facit miracula p̄ auctonta
tem. **A**ngeli p̄ materie ab
literationē. **D**emonēs p̄ vir
tutes naturales rebz insita.
Magi p̄ occultos incantus
cū demonibz. **B**oni xp̄iani p̄
publicā iusticiā. **M**ali car
tiani per signa publice iust

ae. **S**cd̄ dedit eis sp̄m sc̄m qm̄
in eos sufflauit dicēs. **A**cipi
te sp̄m sc̄m quoz remiseritis
pcā x̄c. **N**on tamē potest
quis pcā remittere q̄ntum
ad maculā que est in anima
aut q̄ntum ad reatū. i. obli
gationē ad penam etiam. a
q̄ntum ad dei offensā que
solū ex infusione gr̄e et vir
tute contritiōis remittunt.
De tamen sacerdos absolue
tū quia culpa absolutum
ē infirmat. cum qz penā
purgatorā in t̄palem cō
mutat. tū qz de ipsa t̄pali
partē relaxat. **T**ercio qz dedit
eis hodierna die qm̄ eorum
corda sic solidata s̄t ut nil
commēta timent. ps. **S**p̄s
ons eius om̄is uirtus eoz.
Aug. **T**alis est gr̄a spiritus
sancti. qz si tristitiā inuenit
dissoluit. si desiderū puicō
sū consumit. si crepidationē
abiat. **I**co p̄. **S**p̄abatur
ab aplis spiritus sc̄s non
vt tunc primū sc̄oz h̄tati
esse inaper. sed ut sacata
sibi pectora et feruenti ac
cenderet et copiosius iunda
ret. accumulans sua dona ū
choans. nec ideo nouus o
porteret dici qz dicitur largita
te. **C**irca quintū qualiter
sp̄s sanctus nullus ē. notan

dū q̄ missus est cū sono in
 li • quis igneis et ip̄e lingue
 apparuerūt sedendo. Sonus
 aut̄ fuit repentinus celestis
 vehemens et repleus. Hēpe
 tinus q̄ sp̄s sanctus tarda
 molimina uelat. Celestis
 q̄ celestes effiat. Vehemē
 q̄ timorē filialem induat
 Del q̄ eternū ve adimētū
 vehemens q̄ ve adimētū
 v̄l quia mentē ab omni car
 nali amore vehit. v̄n̄ vehe
 mens q̄ uehens mentē. Fu
 it et repleus q̄ sp̄s sanctus
 om̄s ap̄lōs repleuit. vnde re
 plea s̄t om̄nes ⁊. **T**riplex
 est aut̄ signū plenitudinis
 qd̄ fuit in ap̄lis. **P**rimū est
 non resonare ut patet in do
 lo qd̄ cum plenu est nō re
 sonat. Job septio. Nūq̄ mu
 giet bos cū ante presepe ple
 num fuit quasi dicit. Cū p̄se
 pe cordis plenitudine h̄z gra
 ae locū non habz mugitus
 impaciē. Hoc signū habue
 runt ap̄li q̄ in tribulacōni
 bz per ip̄aeniam nō reso
 nabāt. ymmo ibāt gauden
 tes a consp̄ci consiliy ⁊. **S**e
 cundū signum est nō plus
 reape siue sacietatē habere
 qū enim vas plenu est ali
 quo liquore aliud reape
 nō potest. Sili homo satur

nō appetit amplius. sic sanc
 ti q̄ habent plenitudinē gr̄e
 non possūt reape aliū liquo
 rem. **d**elācōis terrene. ysa
 pri mo. Plenus sū et iō
 holo ⁊. causa ⁊. **S**ili apli
 quia ⁊. gustauerūt celestē su
 auitatē. ideo non sicut terre
 nā voluptatem. **A**ug⁹. Qui
 bibent de fluuio p̄adyli au
 gūta ^{vna} maior est oceano ret
 rat ut in eo sicut hui⁹ mūdi
 extucta sit. **H**oc signū habe
 bant ap̄li qui nichil p̄prium
 h̄re voluerunt sed in cōi om̄
 nia diuide. **T**ertium signum
 est sup̄effluere ut patet ī flu
 uio sup̄iundante. c̄c. uicesio
 quarto. Qui implet quasi phi
 son sapiam. **A**d h̄am. Illi⁹ flu
 uij p̄prium est effluere et aru
 adiacēa irrigare. **S**ic ap̄li ce
 perūt affluere q̄ ceperunt lo
 qui uarijs linguis ut dicit
 glosa. **E**cce signū plenitudis
 plenu uas erumpit. ignis in
 sinu nō potest occultari. **C**e
 perūt itē aru adiacēa irri
 gare. v̄n̄ statim petrus p̄dica
 re cepit et tria milia cōuertit
Sed missus est in linguis
 igneis. circa qd̄ tria uidentur
 sunt. **P**rimo q̄re conuictum in
 linguis igneis. **S**ed quare ī
 igne pot̄ q̄ in alio elemēto
Tercio q̄re in lingua pot̄ q̄

in alio membro. **D**e primo sci-
endū q̄ tripla rōne apparuit
in linguis igneis. Primo ut
ignea verba pferret. De cūdo
ut legē igneam p̄dicarent
l. legem amons. De hys
duobz bernardus dicit. spūs
sanctus in linguis igneis ut
linguis oīm genitū verba ig-
nea loq̄rent. et legem igneam
lingue ignee p̄dicarent. Ter-
tio ut spū sanctum q̄ ignis
est per eos loqui cognoscerēt
et hoc ne diffiderēt et alior
cōuersionem sibi attribuerēt
et ut oīs eoz verba tanq̄
dei audirēt. **D**e sc̄do sciendū
q̄ nullus est in spē ignis mul-
tipha rōne. **P**rima sumitur
penes eius septēphicem gr̄āz.
Spūs eū ad modū ignis al-
ta hūiliat per donū amons
emollit dura p̄ donū pieta-
tis. illūiat obscura p̄ sc̄am.
restringit fluida per consiliū
cōsolidat mollia per fortitu-
dinē. clarificat metalla col-
lendo rubiginē per donū in-
telligētis. sursum fedit p̄ donū
sapie. **S**c̄da sumitur penes
eius dignitatē et excellēciā
Ignis eū excellit oīa ele-
mēta specie ordie. **D**e t̄ uer-
tice. Specie rōne pulchritu-
dis in luce. **D**idine rōne sub-
limitatis in situacōe. **D**ir-

tute rōne vigorositatis in ac-
cōe. Sic et spūs sc̄s in
in hys oīa excedit. **P**oster
primū dicitur spūs sanctus i
cōiungat. p̄ter sc̄dm q̄ ca-
piat oīs spūs intelligibi-
les. p̄ter tertiū habens om-
nē virtutem. sapie septio
Tercia sumitur penes ei
multiplicē efficaciam. Hanc rōne
assignat rabanus sic dicit
Ignis habz quatuor naturas i
relyz vit purgat calefacit il-
lūiat. **S**ilē spūs exurit p̄cā
purgat corda. teporē exurit.
ignorāciās illustrat hec ra-
banus. Exurit p̄cā. vnde za-
chare credo. **P**er ignem v-
ram eos sicut vitur argen-
tū. **H**oc etiā igne vit petelat
pheta dicens. **V**ire renes
meos. **S**urgat corda p̄laye
q̄rto. **S**i sanguinē iherlm la-
uerit de medio eius in spū
iudicij et spū ardoris. **I**n spū
ritu iudicij d̄ inq̄ritum iat-
tic timorē seueritatis. **I**n spū
ritu ardoris inq̄ritū exurit
ad amorē bonitatis. **E**t spū
ardoris teporē exurit. **V**n-
d̄ de illis quos replet spūs
sc̄s. **R**omano duodecimo:
Spū feruentes x̄. **G**regori
In igne apparuit spūs. q̄at
ab oīm corde qd̄ replet tepo-
rem frigoris exurit et hoc

in desiderio sue eternitatis accē
 dit. Ignorācia illustrat. sa
 pte nouo. Sensū autē tuū
 quis facit nisi tu dederis sapi
 enciā et misens spū sanctū
 tuum de altissimis. Prima ad
 corinthi scđ. Nobis reuelauit
 deus per spū sapiencie. **Q**
 uia sumitur penes amone
 spūs naturā. Amor enī ha
 bz significari per ignē triplia
 rōne. Primo qz ignis sp est
 in motu. sic et amor spiritus
 scā quos replet facit semp ee
 in motu boni opis. Vnde gre
 gon. Nūq est amor dei oas
 sus. opatur enī magna si ē
 si aut opari negligit amor
 non est. Scđ qz ignis int ce
 tera elementa est maxie for
 male et modicū habet de
 matia et multū de for. Sic
 amor spūs quos replet fa
 ar hie modicum de amore t
 renor et plurimū de amore
 spūaliū. vt iam non carna
 ha carnaliter sed potius spū
 aliter diligat. Distinguit enī
 bernardus qtuor modō dil
 gendi s. dilige carnē carna
 liter. spū carnaliter. carnem
 spūaliter et spū spiritualiter.
Tercio qz ignis habz alta in
 dinare. sursum tendere. flūda
 adunare et cōgregare. Per
 hec tria intelligitur triplex

vis amoris. Amor enī sicut
 hētur ex uerbis dyonisi in li
 bro de diuinis noibz habz tri
 plicē vim. **I**ndinatuā. eleua
 tuā et coordinatuā. **I**ndia
 tuā qz induat superiora i fe
 rioribz. **E**leuatiuā qz eleuat
 inferiora superioribz. **C**oordia
 tuā qz coordinat eqūa coe
 qualibz. hec dyonisius. **H**ac
 enī triplicem vim amoris
 spūs sanctus efficit in hys qz
 replet qm induat eos per
 hūilitatem et sui contēptū.
 eleuat in desiderū supnor
 et coordinat adiucem per
 uniformitatē moy. **D**e ter
 cio sciendū qz apparuit po
 tuis in lingua qz in alio
 mēbro triplia rōne. **L**igua e
 nim est mēbrz igne gehēne
 inflāmatum difficile ad re
 gendū et utile bene rectum.
Quia ergo lingua igne i ter
 nali inflāmata erat. ideo
 igne spūs sancti indigebat.
Jacobi scđ. **L**ingua nostra ig
 nis est etc. **Q**uia difficile re
 gitur ideo pre ceteris mēbris
 grā spiritus scā indiget. **J**aco
 bi quarto. **O**mīs natura let
 nari etc. **Q**uia utilis ualde
 si bñ regitur ideo necē fuit
 ut spū sanctum rōrem ha
 beret. **I**n lingua etiā appa
 ruit ad significandū qz p

8
dicantibus ualde uacius fuit.
Predicantibus enim uacius est
quod facit eos loqui feruenter
absque trepiditate et ideo mis-
sus est in spiritu ignis. Bernar-
dus Venit spiritus sanctus super disci-
pulos in linguis igneis ut
uerba ignea loquerentur et le-
gere igneam lingue ignee pre-
dicarent confidenter absque pu-
sillanimitate. Actum quarto
Repleti sunt omnes spiritu sancto
et ceperunt loqui cum fiducia in
nomen dei. Multiplex propter capa-
citate auditorum diuersitatem
et ideo de actu secundo quod ce-
perunt loqui variis linguis
Diliter ad edificationem et
utilitatem. ysa. lxxij. Spiritus domini
super me eo quod uinxerit me etc.
Tercio ipse lingue apparuerit
sedendo ad significandum quod
presidentibus uacius erat. pre-
sidentibus quoque et iudicibus ne-
cessarium est quod conferat aucto-
ritatem ad peccatum remittendum
Iohannis uicesimo. Accipite spiritum
sanctum quorum remiseritis peccata etc.
Sapientiam ad iudicandum. ysa.
tredecimo. Dona spiritum
meum super eum iudicium gen-
tibus proferet. Mansuetudinem
ad supportandum. numeri decimo
Dabo eis de spiritu qui in te est
ut supportentur omnes populus
teum. Spiritus moysi erat spiritus

mansuetudinis ut patet numeri
duodecimo. Erat moyses man-
suetissimus etc. Ornatu sancta-
ritas ad informandum. Job uice-
simo sexto. Spiritus domini ornauit
celos. **C**irca sextum in quos
spiritus sanctus missus est nota-
tum quod missus est in discipu-
los qui fuerunt receptacula
mundi secundum quod de eis cantatur
fuerunt enim receptacula in-
munda et abilia ad susceptio-
nem spiritus sancti propter septem
que fuerunt in eis. Ipsi enim pri-
mo fuerunt animo quieti. quod
notatur in hoc quod dicitur. Dum com-
plerentur dies pentecostes. id est
dies refectionis. Illud enim festum
tunc erat ad requiescendum de-
putatum. ysa. lxxvi. Super quem
requiescet spiritus meus nisi super
humilem et quietum etc. **S**e-
cundo dilectione uniti. quod no-
tatur in hoc quod dicitur. Erant omnes
pariter. erat cor eis unum et a-
nima una. Sicut enim spiritus
hominis non uiuificat membra
corporis nisi unita sic nec spi-
ritus sanctus membra spiritualia.
et sicut ignis lignorum diuisi-
one extinguitur sic spiritus per
discordiam in hominibus. et cantatur
de apostolis. Inuenit eos concordes
caritate et illustrauit eos
mundans diuitias detrans
Tercio loco secreti quod notatur

in hoc qd dicitur. In eodem
 loco. s. in cenaculo. Itē p osee
 scd. Ducam eam in solitudi
 nē et loquar ibi ad cor eius.
Quarto ordine assidui. vñ
pmititur. sicut vnanimiter
in ordine. Vnde cantam⁹ de e
is. Orantibz aplis deū uenit
se nūciat. Qz eū oratio ne
cellana sit ad suscepcionem
spūs ostendē sapiencie septio
Amocam et uenit in me spi
ritus sapie. Item iohannis
quarto decimo. Rogabo p̄m
et aliū paradisi dabit vobis
Quinto humilitate predicta
qd notatur in hoc qd dicit. Sedē
tes. ps. Qui emittit fōtes in
cōuallibz. i. grām spirit⁹ sc̄i
donat hūilibz. Et super que
reges et spirit⁹ sc̄is r̄. Ser
ro pace cōiuncti. qd notatur
in hoc qd erat in iherlm. quod
int̄pretatur iusio pacis. Qz
aūc ad recipiendū par uāta
lit oūdit domin⁹ iohis iudic
mo ubi p̄mo pacem obtulit
dicens. Pax vobis. deū statū
illūflauit et dixit. Accipite
sp̄m sc̄i. Septimo contem
placōe erecti. qd notatur in hoc
qz sp̄m sc̄i receperunt in in
feron cenaculo. Vñ dicit glō
ibidem. qui sp̄m sc̄i desiderat
carnis donuāliū mentis cō
templacōe r̄scedens calcat

sp̄m

Circa septimū ppter qd salz
millis est. ppter ser causas q
notant in hac auctoritate. p
Dicitur aūc spirit⁹ sc̄s r̄. p̄
mo ad cōsolandū mestos qd
notat aūc dicit. paradisi. qd
idem est qz cōsolator ysaie lx
spūs domini sup me r̄. Et
sequit et ponere consolacio
nē lugentibz syon. Greg⁹. Cō
solator spūs dicitur. qui de
p̄cā p̄ccatōne merentibz dū
sp̄e uenit ip̄arat ab afflictō
ne tristie mentē leuat. r̄
Sed ad uiuificandū mortu
os. qd notatur aū dicitur. spi
rit⁹. qz spūs est qui uiuificat
Ezech⁹ trigesimo septio. Ossa
arda audite verbū domini
r̄. Ecce ego imittam ī vos spi
ritū et uiuetis. Tercio ad
sc̄ificandū imundos quod
notat aūc dicit. sanct⁹. Sicut
eū dicitur spūs qz uiuificat
ita sc̄is qz sc̄ificat et mū
dat. Vnde sc̄is idem est qz mū
dus ps. Flūs impetus idē
ūndans et hūdans gracia
spūs sancti. letificat ciuita
tem dei. i. eccliam dei et per il
lud flūmē sc̄ificauit ta
bernaculū suū altissim⁹
Quarto ad cōfirmandū
amorem int̄ discordes et o
diosos qd notatur in hoc
qz dicit pater. Pater eū dicit

eo q̄ naturalit̄ diligit uos
Iohannis t̄cedamo. Ip̄e e
n̄ pater amat uos, si pat̄
et uos filij eius et fr̄es adi
uicem et int̄ fr̄es p̄fecta ai
c̄ia p̄seuerat. **Quinto** ad
saluandū iustos qd̄ nota
tur in eo qd̄ d̄i in meo noīe
qd̄ est ihesus et salus inter
pretatur. In noīe igit̄ ihesu
i. salutis p̄i misit sp̄m ut
ostendat qd̄ ad saluandas gē
tes uenit. **Sexto** ad de
cendū ignaros qd̄ notat̄
in eo qd̄ dicitur. Ille uos do
cebit om̄ia &c. **Circa** octa
uū uocandū qd̄ dicit̄ siue
missus est in p̄nitentia ec̄c̄ia
Primo per or̄onem. unde,
or̄atib; apl̄is. Et luce tertio
Orante ihu descendit sp̄s
s̄c̄s &c. Secundo p̄ uerbi
dei deuotā et attentā audi
cionē actiuū decimo. Ad
huc loquente petro cecidit
sp̄s s̄c̄s &c. Tertio per al
tiduam opacionē. qd̄ nota
tur in manuū impositōe
Actuū septimo. : Tunc ip̄one
bāt manus sup̄ illos &c. v̄l
impositio manuū significat
absolucionē que fit in con
fessione. **¶ Dloḡ s̄c̄oꝝ gordia
Ordin̄ et epymach̄**
Ganus d̄i a grec̄s quod
est doma siue dom̄ et d̄p̄a

qd̄ est darū quasi dara dom̄
in qua domo deus h̄itabat
sicut dicit̄ augusti⁹ in libro
de ciuitate. Bona dom̄ est pa
rib; mēbus disposita ampla
et luada. Sic iste s̄c̄s fuit pi
ter dispositio per cōcordie uir
tatē. amplius per caritatem
luadus p̄ ueritatē. **¶ Epyma
chus. ab epy qd̄ est supra et
machum qd̄ est rex q̄i sup̄
rex. De s̄c̄oꝝ gordiano & epymach̄o**

Gordian⁹ uicari⁹ iulian⁹
ui imperatoris dū quē
dam xp̄ianum noīe ianua
riū ad sacrificandū cōpelle
ret ad predicacionē tū ipsi⁹
ianuari⁹ ad fidem cū uixit
sua noīe marina et cū quī
quaginta tribus uiris cōuer
sus est. Ad audiens iulian⁹
uis uisit ianuariū in exili
um mita gordianū uero si
sacrificare nollet capite trū
car. Decollatus est igitur
b̄c̄s gordianus et corpus
et carnes p̄ septē dies piec
tū est. Sed cum oīno p̄mā
sisset intactū tandē a fami
lia rapit̄ et cum b̄c̄o epyma
cho quē dudum nō longe a
ab urbe miliario fere circa ^{anno}
annū d̄m̄ tricentesimū sexa
gesimū pred̄c̄s iulianus
ocadi fecerat sepelitur. **¶ Dlo
gus s̄c̄oꝝ uerei et adulei. : : : : :**

Nereus interpretat' luas
 consiliū. Vel nereus a
 uerech qd' est lucerna et vs
 festinans. Vel nereus qī ne
 l. nequaq' reus. fuit ergo con
 siliū luas in uirginitatis p
 dicaōe. lucerna in honesta
 cōuersatione. festinās in celi
 feruore. ne reus in consciaē
 puritate. **Achileus** ab ach
 qd' est frater meus et lela
 qd' est salus qī frī salus. **H**
 hoz passionēs heuices vic
 toriu' et marci serui xpī sc̄p
 serunt. **S**āns nereus et achileo

Nereus et achileus cu
 nudu cubiculari domi
 alle neptis dominicani impa
 tons fuerūt quos b̄tus petr'
 apl's baptizauit. Cum predcā
 ergo domualla aureliano fi
 lio consulis nupta esset et
 gēnis et purpureis uestibz
 tegeter' uereus et achileus
 ei fidem pdicauerūt et uirgi
 nitatē multiplic' cōmendauē
 rūt ostendentes uirginitatē
 deo eē primā. angelis ger
 manā. hominibz uitam. **D**ro
 rē uero subita. pugnis et cal
 abz cedi. defonnes paruis se
 pius parari. **R**ursus q' uir
 mitis dulcia monita sustine
 potat oporteret grandia cō
 uicia pati mariti. Illa aut
 uiter cetera dixit. **S**ao patrem

meū fuisse zelotypū et matre
 meam ab eo cōuicia plurima
 passam eē. nūq' uir meus ta
 lis futur' est. **C**ui illh. **C**ōdiu
 sūt sponsi uident' esse benigni
 sed mariti effā crudeliter
 dūantur. et aliqu' ancillas
 preferunt dūabz. **O**mīs au
 tē sanctitas amissa per pē
 tentiā reuocari p̄t. sola uir
 ginitas ad statum suū reuo
 cari nō potest. reatus eius
 p' pūiam expelli potest. uir
 ginitas reuocari nō potest
 ut ad statū pulchre sātatis
 attingat. **T**ūc flama domi
 alla credidit et uirginitatē
 uouit et a sc̄o demente ue
 lata est. **C**ō sponsus eius audies
 licentia a dominiano ipetra
 ta. uirginem cum sāns nereus
 et achileo in insulam pōca
 nam relegauit putās se p
 hoc posse ppositum imuta
 re. **P**ost aliquot tempus cū
 ipē ad insulam perisset et
 multis muniibz sc̄os ut uir
 gini suaderet inducet. ipsi
 hoc penitus respuētes magi
 cam in dūo confortabant.
Quapp' cum ad sacrificia
 cōpellerent' et dicerent se a
 b̄to petro aplō baptizatos
 nulla rōne posse pidus im
 molare capite celi s̄t ara a
 nū domini sexagesimū nouū

Quorum corpora iuxta sepul-
chrum petrouille posita sūt. Alio-
rum etiam scōs. s. uictorinū euticē
et macronē quibz domialla a-
adherebat tanq̄ seruos tota
die in suis predijs laborare
facebat. et uespere cantabz ad
manducandū eis dabat. Tan-
dem euticē cedi iussit quous-
qz spm̄ exalarent. Victorinū
vero in aquis fetentibz suffoca-
ri fecit. Macronē uero saxo i-
genti opprimi iussit. Cū autē
imanissimā petram quam
vir septuaginta uiri mouere
poterant sup eum iactassent
ip̄e predictum lapidē in hūe-
ros suos accepit et q̄ leues
paleas ad duo miliana por-
tauit et cū plurimi credidil-
sent consularis ip̄m occidi fe-
cit. Post hec aurelianus do-
miallā de exilio reduxit et du-
as uirgines eufrosiā et cho-
driam collectaneas eius ut
ei suaderent misit. q̄s tamen
domialla de exilio ad fidem cō-
uertit. Tunc aurelianus cū sp̄o-
sis prediāz puellarū et tribz
ioculatoribz ad domiallā ve-
nit. ut eius nuptias celebra-
ret et ip̄am saltem uolenter
opprimeret. Et cū domialla p̄-
dōs duos iuuenes cōuertil-
set aurelianus domiallā in
chalamū introduxit et ibidē

minimos caue fecit et cetos secū
saltare iussit uolens eā postmo-
dū violare. Sed cū deficeret mi-
ni in cauendo et ceti in saltā-
do ip̄e tū per duos dies non
cessauit quousqz cātando defi-
ciens expirauit. Iururosus
uō frater eius ip̄etrata licen-
cia om̄s qui crediderāt uicte-
at et alibi ubi predcē uir-
gines morabant ignem sup
posuit que orantes spm̄ emi-
serunt. q̄rum corpora sc̄s cel-
sarius mane illesa repiens

Depeliuit. **Prologus.**
Anacraus a pau qd̄ est
totū et gratus et cius qua-
si totus ato gratus. qz i sua
puericia. Vel sicut d̄ in glo-
sario. panacras d̄ rapina. pā-
craus flagellis subiectus. pan-
acrus lapis vari coloris. Ip̄e
enī rapuit predam raptorū.
fuit subiectus flagellis cor-
mentorū coloratus uarietate
uirtutum. **De s̄o panacrao**

DAnacraus nobilissimus
p̄ntibz ortus dū apud
fragiam et p̄re et m̄re orbatz
esset sub cura dyonisi patrum
sui relictus est. Ambo igitur
romam ubi largū hēbant
p̄monium redierūt in quo-
rū uico cornelius ip̄ cum fide-
libz latitabat. A quo quidem
cornelio cū predictus dyonisi

et pancracius fide xpi recepit
 seut tande dyonisius in pace
 mouit et pancracius capitur
 et cesari putatur. Erat autem
 pancracius q̄i annor̄ quatuor
 ordecim. Qui dicit cesar. Infa-
 tulle suadeo tibi ne mala mor-
 te moraris. q̄ ai puer sis fa-
 ale decipis et q̄ nobilis cōpro-
 bars et carissimi mei filius
 extitisti. oro te ut recedas ab
 hac nefaria ut uelut filium meū
 te habeam. Cui pancracius. Et
 si puer sū corpore cor tū gero
 senile. et virtute dñi nri ihesu
 xpi. terror v̄ tantum apud u-
 nos est quantum hec pictura
 quā ceruim? dy autē au quos
 me hortaris colere deceptores
 et germanarū stupratores:
 fuerūt. qui etiam nec parēti-
 bz pepercunt. q̄ si hodie ser-
 uos tuos tales cognoscēs p-
 annis octidi iuberes. Tales
 deos miror quō colere non
 erubescas. Augustus igit̄ puras
 se a puero uictū iussit eū in
 ma aurelia decollari circa ā-
 uos dñi ducentos octogin-
 ta. Cui corpus octonialia
 senatrix diligētē sepeliuit.
CAd eius sepulchr̄ ut ait
 gregorius tironēsis. si quis
 falsum iurare voluit anq̄
 ad cancellū dion pueniat
 aut statim a demone capet̄

insanit. aut cadēs in paup̄e
 tū panus uicā pdit. **C**is n̄
 modica iur̄ duos erat et iu-
 dex reū minime ignorabat.
 zelo igit̄ iusticie iudex ductus
 ambos ad altare s̄a petri de-
 duxit. et ibidē reum innocen-
 am suā quam pretendebat
 iuramento expiare coegit. ro-
 gans aplm ut aliquo iudicio
 oñderet ueritatē. Cum autē
 ille iurass̄ et nil mali passus
 fuisset. iudex eius malicie cō-
 scius. zelo accensus iusticie ex-
 clamauit. Senior iste petrus
 aut nimis misericors est. a
 iuniori defert. eam ad pā-
 craciū iuuenē et ab eo req̄-
 ram. Cum ergo uēissent et
 sup eius tumulū reus falsū
 iurare presūpisset manū
 inde retrahē non potuit. et
 ibidem postmodū expiavit
 vnde usq̄ hodie a plerisq̄
 obseruat̄ ut sup reliquias
 s̄a pancraci p arduis iura-
 mentū fiat. **De sancta bar-**

Barbara
Cimponib; mar **Barbara**
 Quiniam impatoris erat
 quidam sac̄pa dyoschorus
 noie diues ualde sed paganus
 extitit et ydola coluit. Hic hē-
 bat filiam unicam nomine
 barbarā. fecit autē pater ei
 turrim sublimē ibiq̄ redu-
 cit eam. ita ut nō uideretur

ab hoibus. ppter eminentē
puldritudinē eius. Vocati
sunt quidā de optimatibus
pū eius de ea ut unū sibi ac
cipiat. Ipse uero ascendens ī
turrū pluauebat eā dicens
filia mea quidā de potentib⁹
cōmemorati sūt michi de te:
ut accipiat te in cōiugio. **Q**
igit uelis oie pmo dicit. Ip
sa uero intuita in eū cū ual
dixit. Ne cogites me de hoc
agē pater. Ipse uō secessit
ab ea et descendens pmanebit
in quo cōdiebatur lauachpo
Instituit eū multitudinem
artificum qm hoc ato pfi
ceret. institues quoz quō de
beret fieri et tribuens lingu
lis pua mercedem. inter p
fectus est in regionē longin
quā faciens ibi temp⁹ nou
modicū. **D**escendens aut
famula dei barbara de turri.
ut uideret opus qd' fān est.
uidit tōtē septentrionē du
as tūmodo fenestras supal
tantes. Et dicit artificib⁹. **Q**
re duas tū fenestras institu
istis. **D**icūt ei. Pat' tuus
sic nobis disposuit. **D**icit eis
barbara. facite michi et ali
am unā fenestrā. **I**psi uero
dicūt ei. **T**uem⁹ dūa ne for
te indignetur pater tuus
adūsum nos: et ne possim⁹

portare eū. **D**icit eis famula
dei barbara. qd' dico uobis fa
cite: ego aut de hoc acquiescere fa
ciam ptem meū. **I**psi uero ac
quieuerūt ei ut aliā fenestrā
facerent sicut eis constituit.
Pambulans uero in grulo
sa et imaculata uirgo bar
bara uaticina et abiens q
tra orientē instituit marino
rib⁹ digito preciosa figuram
crucis que usq; in hodiernū
diem ibidē pmanet ad cōpū
tionē intuentiū. **I**ngressa
uō in absidem in qua egredie
bat' aqua fecit et ibi figurā
preciosam crucis in quo lo
co omnes sanationes et sai
tates credētes accipiūt. **I**n
hoc eū lauachpo deo dispo
nente suscepit a quodā sanc
to scāu bapastina. **O**bi p tem
pus locustis et melle siluel
tri alita pcedū ac pcedo
rē arsti imitabat' bapastinū
iohannē. **H**oc lauachp sila
tur fōti syloe: in quo qui a
uacitate nati est ceas lauā
lunē solis respexit. **H**oc la
uachp silatur pbatice pisci
ne in quo paliticius uerbo
curatus est. **H**ec est uaticina
aqua uiua: quā samari
tana ad fontē a aristo petiuit.
Transiens igr uirgo xpi
barbara et ascendens in tur

rum iterū iudic silachra que
 colebat pater eius: et suscipi
 ens spm scm inspuit in fac
 em eorū dicens. **D**iles ur̄i fiat
 qui faciūt uos: et omēs qui
 confidūt in uobis. **E**t ascendens
 in eminentiorem locū: ibidem
 deprecās deum. **C**um uero autē
 ope atq; pfecto: reuersus est ad
 pater eius de pegrinacōne. **E**t
 contēplatus tres fenestras stā
 tes: dicit artificiali. **Q**uare
 tres fenestras iusticiū: di
 cūt ei artifices. **F**ilia uia sic
 nobis precepit. **I**pse uero con
 uocās filiam suā dicit ei. **F**ilia
 tu iperasti tres fenestras in
 stant: **I**psa uero dicit ei. **C**ū
 et bene feci nā tres fenestre
 illūant oēm hoīem: due ue
 ro tēbescunt. **E**t assumēs eā
 pater eius descendit in nara
 tonū: et dixit ei. **Q**uō habū
 dancus illūant tres duabz:
Sctā barbara dixit. **H**ec sūt
 p̄ et filius et sp̄s sanctus:
 qui est unus et uerus deus in
 quē credere homines oportet
Tunc repletus est furore p̄
 eius: et protulit spatā unam
 ut occideret eam. **O**rabat
 uero b̄a barbara: et absca
 est petra et suscepit eā int̄:
 et eiecit eam sup montē. **E**
 rant duo pastores pascētes
 oues in eodē loco: qui et ui

derūt eam fugientē. **A**ccedens
 uero pater eius interrogabat e
 os de ea: uolens saluare eam
Omnis autē constanti negauit
 qd nō uidisset eam. **A**lius ue
 ro crudelis digito uirauit
 eā: et maledixit eum beata
 barbara. **S**tatimq; fr̄e sūt
 oues eius locuste: que et p
 manēt ad preasolū et sepul
 chr̄ usq; in hodiernū diem
Igitur pater eius replens e
 am flagellauit: tenens co
 mā capitis eius peraxit e
 am ad montē: et reclusit e
 eam in cellula paupaula
 et munit dāque: iusticiūq;
 cachenas ut nō apiret ei q
 quisq;: constituit etiā custo
 des: usq; dū abiens nūciaret
 presidū ut traderet eā ad tor
 quendū. **P**reses uisit bea
 tam barbarā sibi p̄tari:
Tunc uero p̄ eius uia cū
 gerouano cōmentariense cie
 at eam de cella: et tradidit
 eā presidū: adiurans eū per
 deorū potenciā quatinus a
 troabz comēns consumeret
 eam. **T**unc preses sedēs p̄ tri
 bunalū et uidens pulchritu
 dinē eius: dicit ei. **Q**uō uis:
 parte abup̄ et sacrificiā di
 aut acrimis tormentis f̄de
 ris. **R**ūdit barbara marty
 xpi: et dicit ei. **E**go habeo sa

ascendere dno nostro ihu xpo:
qui fecit celum et terram mare
et omnia que in eis sunt. Deo
autem propheta dicit. Os ha-
bent et non loquentur: oculos
habent et non uidebunt. Au-
res habent et non audient: na-
res habent et non odorabunt.
Manus habent et non palpa-
bunt: pedes habent et nonambu-
labunt: nec clamabunt in gut-
tore suo. Siles illis fiat qui
faciunt ea: et omnes qui confi-
dunt in eis. Tunc preses re-
pletus furore iussit expolia-
ri eam: et carnes eius sine ul-
la misericordia uerius taurinum
discerpe et aliis ueris de-
ficere. Que dum diu illatas
sustinisset plagas: ita ut omne
corpus eius perfunderetur sang-
ne: iussit ut reduceretur in car-
cere: quousque pertractaret qua-
li per penas columerz eam.
Media itaque nocte circumfulsit
eam lux de celo: in qua appa-
ruit ei saluator xps dicens.
Confide atque confortare barba:
quam copiosum gaudium fit in
celo et in terra super tuam pas-
sionem. Non ergo metuas mi-
nas tyranni: ego enim sum tecum.
et ego etiam te ab omnibus
plagis que inferuntur tibi: et
statim plage omnes usque ap-
paruerunt in corpore eius

Et post hoc signavit eam dominus:
et ascendit in celos. Gaudebit
autem et exultabat uirgo christi bar-
bara tenerrabili gaudio: super
uilitate et exhortatione do-
mini. Mane itaque factus militum
preses putauit eam sibi. Et
intuens in eam: uidit eam sa-
nissimam ab omnibus plagis que
illate fuerunt ei. Et dicit ei pre-
ses. Ecce quomodo repprociati sunt
tibi dii et diligunt te barbara:
quod plagas tuas sanauerunt.
Respondens autem martyr christi
barbara dixit presidi. Siles
tibi sit dii surdi et ceca: et sine in-
telligentia inuoluntates: et quomodo po-
tuerunt plagas meas cura-
re? Remedium sibi uisum non
potuit afferre: et quomodo possent
alios adiuuare? Ne autem
qui curauit christus est deus filius
dei uiuus: quem tu non uides: eo-
quod cor tuum obduratum est a dy-
abolo. Tunc iratus preses: iussit
carbones ardentes applicari.
Post hoc et malleo caput
eius cedendo percussit. Ipsa uero
inuenta in celum dixit. Tu
nostri cordis conditor christe: quomodo
nam pro amore nominis tui
sancti libenter sustineo: ne me
ergo domine derelinquas usque
in finem: cum pro te tanta
supplicia fortiter proferre non
distulisti. Tunc iubet unquam

sim⁹ preles carufia abfadi
 manillas eius. Impunitis
 uo ut uellit uberibz; marty
 rpi barbara aspiciens in ce
 lum itim dicebat ad dnm: .
Ne piceas me a faae tua
 dne et spm sanctum cui
 ne auferas a me: et redde in
 leticia salutaris tui et spu
 principali confirma me. **C**u
 aut et hanc plagam super
 medoratum fortiter spu sco ro
 borata sustinuit: uellit ad
 huc insanus preles iudam
 ea arcure omne regionem
 illa: et plagis a mstris in
 ferentibz ubiq; flagellari ea
Que du ad crudelia iussa iu
 data fuisse: baltima barbara
 denno eleuatis oculis ad deu
 in celis dixit. **D**ne deus qui o
 pis celu nubibus pector me
 et adiutor in hac hora esto: et
 rege per regumetum mie tue
 denudatu corp⁹ me: ut no
 uideatur ab ullo uioz impi
 or. **E**t hec orante euenit
 dñs in adiutoriu eius: mit
 tensq; angelu suum qui ar
 cidedit eam stola candida. **I**
 gr milites adhuc ceati ar
 cundederut eam ai furore i
 predio dilatiu in loco solis
 dicto. **T**unc preles quisp con
 fusus per claudiu pcepit il
 la passionibz fatigati patri

suo tradi. **N**unc furore imple
 tus pater eius suscepit ea
 a prelide: et itim pduxit eam
 ad monte. **A**t uero marty
 rpi barbara gaudens super
 hoc festinabat uenire: ut p
 fectu uictorie brauium ibide
 paret. **E**t ducta ad locum a
 dorabat dnm: et rogabat in
 martyri sui palmam ac co
 sumacionem dicens. **D**ne
 ihu criste qui extendisti celo
 et tram fundasti: qui abyssos
 concludisti et mari murum
 posuisti: qui pcepisti ymbri
 feris nubibz pluuere sup ma
 los: qui sup mareambu
 lasti et fremetes fluctus ei
 cedasti: qui in cruce scas ma
 nus extendisti: et alia multa
 mirabilia fecisti: exaudi me
 famula tuam: omnia eni obe
 diunt iustioni tue. **D**ne ihu
 xpe pector meus a iuuentu
 te mea: presta michi penao
 nem hanc ut iam nunc in
 bona consumacione consu
 mem agone meum: et da do
 mine famule tue gram hac
 ut si qui in toto corde mei me
 mona fecerunt in naitatibz
 suis famule tue: fac miam
 cum eis: et precipue in die
 martyri mei. **D**ne ne mei
 nens iniquitatu eoz in die
 iudicij: et qui fideliter uiuo

er bonos.

caut me: ppiciare patris cor
Tu enim nosti dñe quia caro
sumus. Et dicente ea amen:
vor scā est dñi ad eam de ce
lus ita dicens. Veni pulcher
rima mea: ueni ad letissimā
et suauissimā requiem patris
mei qui est in celis. De quo
aūt et de quib; postulasti cō
cessa sunt tibi. Et hec cum
gaudio magno audiens v
go xpi barbara a dño suo
vocata: uenit sine mora ad
locū supius memoratū: et
illic sicut petierat a dño p
actū est pretiosum martiri
um eius. In eodē quippe loco
a p̄re suo decollata est uona
decembris: consummans uite
sue terminū in bona confessi
one in xpo ihu domino nr̄o
Descendente uero p̄re eius
de monte ignis cecidit de ce
lo et cōbussit eum: ita ut n̄
pulus eius inueniretur
Valentinus uero vir quidā
ueniabilis petiit corpora ve
nanda scāz martyz barbare
et iuliane: et reposuit in lo
co suo in hītaculum modicū.
in quo et sanacōes pluīme
celebrant in glām dei omni
potentis. **M**artyrizata est
quodq; scā barbara impante
maximiano augusto et pre
sīde martymano: apud nos

vero requiāte dño uostro ihu
xpo. Qui sit honor et glā in
scā sc̄lorum. Amen

106

